ಈ ವಿಕೀರ್ಣ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಶ್ರಾದ್ಧಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಲುಪ್ತಪಿಂಡೋದಕರಾದ ಎಲ್ಲ ಪಿತೃಗಳೂ ಉದ್ಧೃತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿದರೆ 'ಗಾಣಪತ್ಯ' ಎಂಬ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನವೂ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳ ಉದ್ಭವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಈ ಸಾಭ್ರಮತೀ ನದೀ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಹೊಮ್ಮಿದ ಪುಣ್ಯ ಪಯಸ್ವಿನೀ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದವರು ಋಷಿಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ತೀರ್ಥ. ಇಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ ಮಾನವರು ಪುಣ್ಯಭಾಗಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಗಯಾತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ತೀರ್ಥ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ವಿಕೀರ್ಣ ತೀರ್ಥದ ಮಹಿಮೆ ಎಂಬ ನೂರಮೂವತ್ತಾನಾಲ್ಕನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಶ್ವೇತಾ ತೀರ್ಥದ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ ವರ್ಣನೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೩೫

ಈ ವಿಕೀರ್ಣ ತೀರ್ಥದ ಅನಂತರ **'ಶ್ವೇತೋದ್ಭವ'** ಎಂಬ ತೀರ್ಥವಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಹತ್ತಿದ ಅಂದರೆ ಮಹಾದೇವರ ಪೃಷ್ಠಲಗ್ನವಾದ ಭಸ್ಮದಿಂದ ಒಂದು ನದಿಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ 'ಶ್ವೇತಾನದೀ' ಎಂದು ಹೆಸರು. ಮೂರು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ 'ಸರ್ವ ಪಾಪ ಪ್ರಣಾಶಿನೀ' ಇದಾಗಿದೆ. ಮಹಾದೇವರ ಅಂಗಾಂಗಳ ಭಸ್ಮದ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಜನಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ದೇವಾಧಿದೇವತೆಗಳೂ ಈ ನದಿಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಾನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪವಿತ್ರ ಜಲದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಶುಚಿಭೂರ್ತರಾಗಿ ಮೂರು ರಾತ್ರಿ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ ಮಹಾಕಾಲೇಶ್ವರನ ದರ್ಶನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರು ರುದ್ರಲೋಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶ್ವೇತಗಂಗಾ ಎಂದು ಹೆಸರಾದ ಈ ಸಾಭ್ರಮತೀ ನದಿಯ ಕವಲುನದೀ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥ ಪವಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಧೂಪ, ದೀಪಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಗೈದು, ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ನೀರಾಜಿನ ಬೆಳಗಿ ಈಶ್ವರನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದ ನರಶ್ರೇಷ್ಠರು ಅನಂತ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಖಚಿತ. ಬಿಲ್ವದಳಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಶಿವನ ಮೇಲೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಆರಾಧಿಸಿದವರು ಶಿವಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ಸೇರುತ್ತಾರೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಶ್ವೇತಾ ತೀರ್ಥದ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ ವರ್ಣನೆ ಎಂಬ ನೂರಮೂವತ್ತೈದನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಗಣ ತೀರ್ಥದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೩೬

ಮಹಾದೇವ:- ಯಾತ್ರಿಕನು ಶ್ವೇತಾ ತೀರ್ಥದ ಅನಂತರ ಗಣ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಯಾತ್ರೆ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಈ ಗಣ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿಷ್ಟಪ ಎಂದೂ ಹೆಸರಿದೆ. ಚಂದನಾ ತಟದಲ್ಲಿರುವ ಈ ತ್ರಿವಿಷ್ಟಪದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ದಿನ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಭಗವತ್ಪೂಜೆಗೈದವರು ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿ ಪಾಪಗಳಿಂದಲೂ ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ ಕಾಲ ಈ ಗಣತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಶ್ರಾವಣಮಾಸದ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮೀ ದಿನ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ ಬಕುಲಾಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಅವಗಾಹನ ಸ್ನಾನಗೈದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದವನು ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಪಯಣ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಬಕುಲೇಶ್ವರನ ದರ್ಶನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗಣೇಶ್ವರನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದವನು ಶಿವಗಣಗಳ ಅಧಿಪತಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನಿರಾಹಾರರಾಗಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ, ಗಣಪತಿಯ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಜಪಿಸಿದವನು ಸಕಲ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ.

ಹಿಂದೆ ಸೋಮವಂಶದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ವಿಶ್ವದತ್ತ ಎಂಬ ಮಹಾರಾಜನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ಈ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಿಂದು, ಅದ್ಭುತವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿ, ಗಣೇಶನ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಗಣಾಧಿಪತಿಯಾಗಿ ಧನ್ಯನಾದ. ಆದುದರಿಂದ ವಶಿಷ್ಠ, ವಾಮದೇವ, ಕಹೋಡ, ಕೌಷೀತಕ, ಭಾರದ್ವಾಜ, ಅಂಗಿರಸ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ವಾಮನ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕಾನೇಕ ಮುನಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶನ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಧನ್ಯರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜನ್ಮವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ಗಣ ತೀರ್ಥದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಎಂಬ ನೂರಮೂವತ್ತಾರನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ಅಗ್ನಿಪಾಲೇಶ್ವರಾದಿ ತೀರ್ಥಗಳ ಮಹಿಮಾ ವರ್ಣನೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೩೭

ಮಹಾದೇವ:- ಸಾಭ್ರಮತಿಯ ಉತ್ತರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿತೀರ್ಥ ಎಂಬ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಒಂದು ತೀರ್ಥವಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಚಂಡೀದೇವಿಯು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಳಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಗ್ನಿ ಪಾಲೇಶ್ವರ ತೀರ್ಥ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯೋಗಮಾತೃಕೆಯರ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ ವಿಧಾಯಕವಾದ ಒಂದು ಪೀಠವು ಇರುತ್ತದೆ. ದೇವತಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತೃಗಣದ ಎಲ್ಲಾ ಮಾತೆಯರೂ ಮಹಾಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಲೋಕದ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮೂರು ರಾತ್ರಿ ಉಪವಾಸಮಾಡಿ ಈ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಗೈದು ಚಂಡಿಕೇಶ್ವರನ ದರ್ಶನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಾಭ್ರಮತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಮಾತೃತೀರ್ಥದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಸಮಾಧಿವಿಧಿಯಿಂದ ಮಾತೃಕಾಗಣದ ಹಾಗೂ

ಪರಮೇಶ್ವರನ ಧ್ಯಾನಮಾಡಿದವರು ಸಹಸ್ರ ಗೋದಾನ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಅಗ್ನಿತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಚಾಮುಂಡಾದೇವಿಯ ದರ್ಶನಮಾಡಿದ ಮಾನವರಿಗೆ ಯಾವ ಭೂತ-ಪ್ರೇತ, ಪಿಶಾಚಾದಿಗಳ ಭಯವು, ಎಂದಿಗೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಗೋಖುರಾ, ಎಂಬ ನದಿಯು ಸಾಭ್ರಮತೀನದಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಗಮಿಸಿದೆ. ಈ ಗೋಖುರಾ, ಸಾಭ್ರಮತೀ ನದಿಗಳ ಸಂಗಮ ರಂಗಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಾರು ತೀರ್ಥಗಳು ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ತಿಲಚೂರ್ಣದಿಂದ ಶ್ರಾದ್ಧಮಾಡಿ, ಪಿಂಡಪ್ರದಾನ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿದವರು, ಅಕ್ಷಯಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿನಗೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳು. ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕುಕರ್ದಮನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಪಾಪಿಷ್ಠನಾದ ದುರಾತ್ಮರಾಜನು ಇದ್ದ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ನಿಂದೆಯೇ ಅವನ ಉದ್ಯೋಗ. ಅನೇಕ ಗೋಗಳನ್ನು ಅವನು ಕೊಂದುಹಾಕಿದ್ದ; ಬಾಲಕರನ್ನು ವಧಿಸಿದ್ದ. ಪಿಂಡಾರವೆಂದು ಹೆಸರುಳ್ಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ರಾಜನು ತನ್ನ ದುರಾಡಳಿತವನ್ನು ಬಹುಕಾಲ ನಡೆಸಿದ. ಕರ್ಮ ಧರ್ಮ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಆ ರಾಜನಿಗೆ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಮರಣವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಯಾವಜ್ಜನ್ಮ ಮಾಡಿದ ದುರಾಚಾರ, ಅನಾಚಾರ, ಬ್ರಹ್ಮದ್ವೇಷ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣದ್ವೇಷಗಳಿಂದ ಆ ರಾಜನು ಅಂತರ ಪಿಶಾಚಿಯಾಗಿ ಕ್ರೂರನಾದ ಪ್ರೇತರೂಪದಿಂದ ತಿರುಗಾಡತೊಡಗಿದ. ಒಣಗಿದ ಮುಖ, ವಿಕಾರವಾದ ದೇಹ, ಕರ್ಕಶ ಧ್ವನಿ, ಮುಳ್ಳಿನಂಥ ಕೂದಲು, ಯಾವಾಗಲೂ ಹಸಿವು, ನಿರಂತರ ನೀರಡಿಕೆ, ಎಂದೂ ಹಿಂಗದ ಕಸಿವಿಸಿಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ತಿರುಗುತ್ತಲಿದ್ದ. ಈ ಪ್ರೇತರಾಜನ ಬೆನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹನ್ನೊಂದು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರೇತಗಳು ಅನುಚರರಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡವು. ಎಲ್ಲ ಪ್ರೇತಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಹಸಿವೆ, ನೀರಡಿಕೆ, ಸಂಕಟಗಳಿಂದ ಹಿಂಸಿತನಾಗಿ ಭೀಕರವಾಗಿ ಆರ್ತನಾದ ಮಾಡುತ್ತ ವನ-ವನಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಪುಗೂಡಿ ತಿರುಗುತ್ತಲಿದ್ದ. ಕ್ಷುಧಾಬಾಧೆಯನ್ನು ತಾಳಲಾರದೇ ಎಲ್ಲ ಪಿಶಾಚಿಗಳೂ ಕೆಟ್ಟಧ್ವನಿಯಿಂದ ವಿಕಾರವಾಗಿ ರೋದಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಕೂಡಿ ಘೋರಾರಾಣ್ಯದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವಾಗ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಪ್ರೇತಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನೀರು ದೊರಕಲಿಲ್ಲ. ಅನ್ನವೂ ಕೂಡ ಲಭಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹಸಿದು, ಬಸವಳಿದು ಕಂಗೆಟ್ಟ ಆ ಪ್ರೇತಗಳು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಶವಗಳ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿಂದು ರಕ್ತವನ್ನು ಕಡಿದು ತಮ್ಮ ಎಂದಿಗೂ ಅರದ ನೀರಡಿಕೆಯನ್ನೂ ಹಸಿವೆಯನ್ನೂ, ತಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವ್ಯರ್ಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ವನ-ವನ ಅಲೆಯುತ್ತಲಿರುವಾಗ ಆ ಪ್ರೇತಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ಕುಕರ್ದಮರಾಜನು ಗುರುಗಳ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಅವನ ಗುರ್ವಾಶ್ರಮಾಗಮನವು ಅವನ ಜನ್ಮಾಂತರ ಪುಣ್ಯದ ಫಲವಾಗಿಯೇ ಅವನಿಗೆ ಒದಗಿ ಬಂದಿತ್ತು.

ಪಾರ್ವತಿ:- ಪ್ರಭು, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ, ಇಂಥ ಪಾಪಿಷ್ಠನಾದ ಆ ಪ್ರೇತರಾಜನಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಸದಾಸರ್ವದಾ ಮಾಡುತ್ತಲಿರುವ ಆ ದುಷ್ಟಾತ್ಮನಿಗೆ ಆ ಗುರುಗಳ ಸಹವಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಗ ಹೇಗೆ ಲಭಿಸಿತು?

ಮಹಾದೇವ:- ಈ ಕುಕರ್ದಮರಾಜನು ಇದರ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಒಬ್ಬ ಸದಾಚಾರೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿದ್ದ. ಅವನು ತನ್ನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು

ದಿನವೂ ದೇವರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅತಿಥಿಗಳ ಪೂಜೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದವರೆಗೆ ದಾರಿನೋಡಿ ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಅವರಿಗೆ ಯಥೇಚ್ಛ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿದ ನಂತರವೇ ತಾನು ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ಪುಣ್ಯದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಪಿಂಡಾರವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕುಕರ್ದಮ ರಾಜನಾಗಿ ಜನಿಸಿದ. ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರದಿಂದ, ಮಹಾದೇವರ ಪೂಜೆಯಿಂದ ರಾಜನ ಜನ್ಮ ಬಂದಿತು. ರಾಜನ ಜನ್ಮ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಅಧಿಕಾರ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಸ್ಥಾನ, ಮಾನಗಳಿಂದ ಆ ರಾಜನ ತಲೆ ತಿರುಗಿ ಹೋಯಿತು. ಅಹಂಕಾರ ಅವನ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡಿತು. ಅವನ ಸದ್ಬುದ್ಧಿ ಮಾಯವಾಯಿತು. ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮದ್ವೇಷವೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಕಂಡಕಂಡಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಹಿಂಸೆ ದೇವದ್ವೇಷ, ಧರ್ಮದ್ರೋಹ ಇವು ಅವನ ನಿತ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯವೇ ಆಯಿತು. ಹೀಗೆ ಪಾಪ ಅತಿರೇಕವಾದುದರಿಂದ ಅವನು ಮರಣಹೊಂದಿ ಪ್ರೇತರಾಜನಾದ. ಆದರೆ ಅವನು ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅವನು ಆಚರಿಸಿದ ಈಶ್ವರಪೂಜೆ, ದೊಡ್ಡವರ ಸೇವೆ ಇದಾವುದೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಎಲ್ಲ ಪುಣ್ಯಗಳೂ ಒದಗಿಬಂದು ಅವನಿಗೆ ಈ ಪ್ರೇತಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳ ಸಹವಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದವು. ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಅವನು ಗುರುಗಳ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ಆ ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಹೋಡಾ ಎಂಬ ಮಹಾನುಭಾವರಾದ ತಪಸ್ವೀ ಮುನಿಗಳು ವಾಸಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಶುಷ್ಕಮುಖದ ಒಣದೇಹದ ವಿಕರಾಳ ಆಕಾರದ, ಹೂತುಹೋದ ಕಣ್ಣಿನ ಈ ವಿಲಕ್ಷಣ ಪ್ರೇತರಾಜನನ್ನು ಕಂಡು ಅವನ ಗುರುತು ಹತ್ತಿ ನುಡಿದರು.

ಕಹೋಡ:- ಕುಕರ್ದಮ ! ನೀನು ಇಂಥಾ ಪ್ರೇತ ಜನ್ಮವನ್ನು ಏಕೆ ಹೊಂದಿದೆ? ನೀನು ನಮಗೆಲ್ಲ ಯಜಮಾನ ಹಾಗೂ ರಾಜ. ನಾನು ಈ ಮನೋಹರವಾದ, ಅಷ್ಟೇ ಅದ್ಭುತವಾದ ಅಗ್ನಿಪಾಲೇಶ್ವರ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ತಪೋನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಈ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ದೇವರ ಧ್ಯಾನ, ಜಪ, ತಪ, ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ. ನಿನಗೆ ಇಂಥ ಭಯಂಕರವಾದ ದುಷ್ಟ, ಹೇಯ ಜನ್ಮ ಹೇಗೆ ಬಂದವು ? ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಪ್ರೇತ:- ಪೂಜ್ಯರೇ, ನಾನು ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಪಿಂಡಾರವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕುಕರ್ದಮನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮಹಾರಾಜನಾಗಿದ್ದೆ. ನಾನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಹಿಂಸೆಮಾಡಿದೆ. ಬದುಕಿರುವವರೆಗೂ ಒಂದೂ ಸತ್ಯ ವಚನ ನುಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಪೀಡಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹಿಂಸೆ ಪದೇ ಪದೇ ನನ್ನಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆಕಳುಗಳಿಗಂತೂ ನನ್ನಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಿಂಸೆ, ಪೀಡೆಗಳು ಆಗಿವೆ. ಸ್ನಾನವನ್ನಂತೂ ನನ್ನ ಆಯುಷ್ಯದಲ್ಲೇ ನಾನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಸಜ್ಜನರನ್ನೂ ನಾನು ನಿಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ವಿಷ್ಣು ವೈಷ್ಣವರ ನಿಂದೆಯಂತೂ ನನ್ನ ಜೀವನದ ಗುರಿಯೇ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಅನೇಕ ವೇಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀಯರೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ನಿತ್ಯ ಸಹವಾಸ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಆಹಾರದಲ್ಲೂ ಯಾವುದೇ ವಿಧಿ ನಿಷೇಧಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಂಡಲ್ಲಿ ಕಂಡದ್ದನ್ನು

ತಿನ್ನುತ್ತಲಿದ್ದೆ. ಮಡಿ-ಮೈಲಿಗೆಗಳ ವಿಚಾರೇ ನನಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಭಯಂಕರವಾದ ಪಾಪದಿಂದ ಅತ್ಯುತ್ಕಟವಾದ ನನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನಾನು ಪ್ರೇತಯೋನಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಈಗ ದುಃಖಪಡುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಯಾರೂ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಬಂಧು-ಬಳಗ ಆಪ್ತರು-ಇಷ್ಟರು. ಮಿತ್ರರು, ಹಿತೈಷಿಗಳಾರೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಹೇಗಾದರೂ ನನ್ನನ್ನು ಈ ಘೋರವಾದ ಜನ್ಮದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಿರಿ ಪೂಜ್ಯರೇ !

ಕಹೋಡ :- ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠ, ಗಾಬರಿಯಾಗಬೇಡ. ನಾನು ನಿನಗೆ ಈ ಘೋರಜನ್ಮದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವಂತೆ ಈಗಲೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ತಿಲಮಾತ್ರವೂ ಸಂದೇಹ ಬೇಡ. ನೀನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಹನ್ನೊಂದು ಜನ ಅನುಚರ ರಾಕ್ಷಸರೂ ಮುಕ್ತಿಹೊಂದುವ ಉಪಾಯವೊಂದನ್ನು ಹೇಳುವೆ ಕೇಳು. ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಈ ದಿವ್ಯವಾದ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ನಾನು ಪಿತೃಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನ ಮಾಸಂ ನ ತಿಥಿರ್ದೇವೀ ತೀರ್ಥೇ ಗತ್ವಾ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ಕರ್ತವ್ಯಂ ಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮಾದಿ ಬ್ರಹ್ಮಣೋಕ್ತಂ ಪುರಾ ಮಮ ॥

ಪವಿತ್ರವಾದ ತೀರ್ಥಗಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಮಾಸ, ತಿಥಿ, ಕಾಲ, ಯಾವುದನ್ನೂ ನೋಡುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ತೀರ್ಥದರ್ಶನವಾದ ಕೂಡಲೇ ಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಒಮ್ಮೆ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಮತ್ತೆ ಹೋದರೆ ಮತ್ತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ಸಲ ಹೋದರೂ ಶ್ರಾದ್ಧಾದಿ ಪಿತೃಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಎಂದು ಪೂರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ವಚನವನ್ನು ಆ ಕಹೋಡ ಮುನಿಯು ಪ್ರೇತರಾಜನಾದ ಆ ಕುಕರ್ದಮನಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವನ ಅನುಚರರಾದ ಹನ್ನೊಂದು ಜನ ಪ್ರೇತಪರಿವಾರಕ್ಕೂ ಹೇಳಿ, ದಿವ್ಯವಾದ ಅಗ್ನಿಪಾಲಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿದ. ಅನಂತರ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತನಾದ ಚಂಡೀಶ್ವರನ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಮಾಡಿಸಿ ಶ್ರಾದ್ಧಾದಿ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಲು ಹೇಳಿ ಅವರೆಲ್ಲರ ಪ್ರೇತ ಜನ್ಮವು ದೂರವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ. ಕಹೋಡ ಮುನಿಯ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಕುಕರ್ದಮ ಸಹಿತ ಆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರೇತಗಳು ಅತ್ಯಂತ ನಿಂದ್ಯವಾದ ತಮ್ಮ ಜನ್ಮವನ್ನು ನೀಗಿದವು. ದಿವ್ಯ ದೇಹವನ್ನು ಪಡೆದವು. ಉದ್ಧಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದವು. ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಯಲು ಬಂದ ದಿವ್ಯ ವಿಮಾನವನ್ನು ಆರೋಹಣ ಮಾಡಿದವು. ಅನಂತರ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ, ದೇವತೆಗಳ ಗೌರವಾದರಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ನನ್ನ ಶಿವಪುರಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತರಾದರು. ಆದುದರಿಂದ ಗೋಖುರಾ ಮತ್ತು ಸಾಭ್ರಮತೀ ಸಂಗಮ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ, ದಾನ, ಮಾಡಿದ ಮನುಷ್ಯರು ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ದಿವ್ಯಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೂ, ಅಕ್ಷಯ ಪುಣ್ಯವನ್ನೂ, ಕೋಟಿಯಜ್ಞಮಾಡಿದ ಫಲವನ್ನೂ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಕಪಾಲೇಶ್ವರನ ಸನ್ನಿಧಾನದಿಂದ ಪರಮ ಪವಿತ್ರವಾದ ಈ ಅಗ್ನಿ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ, ದಾನ, ಧ್ಯಾನಗಳು ಮುಕ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಅಗ್ನಿಪಾಲೇಶ್ವರಾದಿ ತೀರ್ಥಗಳ ಮಹಿಮಾ ವರ್ಣನೆ ಎಂಬ ಒಂದುನೂರ ಮೂವತ್ತೇಳನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಹಿರಣ್ಯಸಂಗಮ ತೀರ್ಥದ ಮಹಿಮೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೩೮

ಮಹಾದೇವ:- ದೇವಿ, ಹಿರಣ್ಯಾಸಂಗಮ ತೀರ್ಥದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳುವೆ ಕೇಳು. ಸಾಭ್ರಮತೀ ನದಿಯು ಯಾವಾಗ ಏಳು ಕವಲು ನದಿಯಾಗಿ ಹರಿದಳೋ, ಆಗ ಸಪ್ತಸ್ರೋತಾ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಅವಳಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಆ ಏಳನೆಯ ಜಲಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಹಿರಣ್ಯಸ್ರೋತಾ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿರಣ್ಯಸ್ರೋತ ಎಂಬ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪಾಪೀ ಮನುಷ್ಯನು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಋಕ್ಷ ಮತ್ತು ಮಂಜುಮ ಎಂಬ ನದಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಾನ್ ಎಂಬ ಪರ್ವತವಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹಿರಣ್ಯಸಂಗಮ ಎಂಬ ಮಹಾ ತೀರ್ಥವಿರುತ್ತದೆ. ಆ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಆ ನೀರನ್ನು ಪಾನಮಾಡಿದರೆ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಆ ವನಸ್ಥಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನ ದರ್ಶನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಿರಣ್ಯಾಸಂಗಮೇಶ್ವರನಾದ ಶಿವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ನರನಾರಾಯಣರು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅಪ್ಸರಾಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿಯೇ ರತ್ನದಂತಿರುವ ಊರ್ವಶಿಯು ನಾರಾಯಣನ ಉತ್ಸಂಗದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಇದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ. ವಶಿಷ್ಠ, ವಾಲಖಿಲ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಮುನಿಗಳು ಈ ಹಿರಣ್ಯ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರು. ಈ ಹಿರಣ್ಯಾ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಯಾತ್ರಿಕರು ಬಂಗಾರದ ಬಣ್ಣದ ದೇಹವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನೆಂಬ ದೈತ್ಯನು ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಮಹಾ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದ ಅವನ ದೇಹ ಸುವರ್ಣವರ್ಣದ್ದಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತು. ಜನಮೇಜಯ ಮಹಾರಾಜನು ಈ ಹಿರಣ್ಯಾ ಸಂಗಮ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ತನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ಪಾಪವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ, ದಾನ, ದೈವಧ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಉತ್ತಮ ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ, ಶೂದ್ರ ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಶಿವಾಲಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ಹಿರಣ್ಯಸಂಗಮ ತೀರ್ಥದ ಮಹಿಮೆ ಎಂಬ ನೂರ ಮೂವತ್ತೆಂಟನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ಮಧುರಾ ಮೊದಲಾದ ತೀರ್ಥಗಳ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ವರ್ಣನೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೩೯

ಮಹಾದೇವ:- ದೇವಿ, ಹಿರಣ್ಯಾಸಂಗಮದ ಅನಂತರ ಈ ಸಾಭ್ರಮತೀ ನದಿಗೆ ಧರ್ಮಾವತೀ ಎಂಬ ನದಿಯ ಸಂಗಮವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ ಮನುಷ್ಯನು ಸ್ವರ್ಗಲೋಕವನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಯೂ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿದವರು ಪಿತೃಋಣದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ ತುಸು ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಮಧುರಾ ತೀರ್ಥವೆಂಬ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥವು ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಮಧುಸೂದನನ ದರ್ಶನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ದ್ವಾಪರ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನು ಜರಾಸಂಧನ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದಲೋ ಏನೋ ಎಂಬುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ. ಕಂಸನನ್ನು ಕೊಂದ ಬಳಿಕ ಕುಶಸ್ಥಲಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಏಳು ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಚಂದನಾ ತಟದಲ್ಲಿ ವೃಷ್ಣಿ, ಅಂಧಕ, ಭೋಜ, ಮೊದಲಾದ ಯಾದವ ಪುಂಗವರೊಂದಿಗೆ ವಾಸಮಾಡಿದ. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದ. ಮಧುರಾದಿತ್ಯ ಎಂಬ ತನ್ನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಗೈದ. ಮತ್ತು ಆ ಮಧುರಾದಿತ್ಯ ದೇವರ ಪೂಜೆಗಾಗಿ ಹದಿನೆಂಟು ಸಾವಿರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದ. ಇಂಥ ಪುಣ್ಯಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ದಾನ ನೀಡಿ ಭಗವದಾರಾಧನೆ ಗೈಯ್ದವರು ಸಹಸ್ರ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಜರಾಸಂಧನಿಂದ ನಿಮಗೆ ಯಾವ ಭಯವೂ ಬಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎಂದು ಆ ತೀರ್ಥವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಅಭಯಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿ ದ್ವಾರಕಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಪಯಣ ಬೆಳೆಸಿದ.

ಈ ಪರಮ ಪವಿತ್ರವಾದ ಮಧುರಾ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಮಧುರಾರ್ಕನ ಪೂಜೆಗೈದು ಮಾಘಶುಕ್ಲ ಸಪ್ತಮಿಯದಿನ ಕಪಿಲಾ ಗೋದಾನ ಮಾಡಿದವರು ಸರ್ವಸೌಖ್ಯಗಳನ್ನು ಇಹದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿ, ನಂತರ ಆದಿತ್ಯಲೋಕವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದಿತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣನ ಪರಮಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಸುಖಾನುಭವ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಸುಂದರಿ, ನಿನಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಿಂದಿನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೇಳುವೆ ಕೇಳು. ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಂಡವ್ಯ ಋಷಿಗಳು ಗಂಗಾದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಉಗ್ರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಲಿದ್ದರು. ಕೇವಲ ಒಣಗಿದ ತರಗೆಲೆಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಹಲವಾರು ವರ್ಷ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿದ್ದರು. ಕೆಲದಿನ ಹಣ್ಣು, ಕೆಲದಿನ ಗೆಡ್ಡೆ ಗೆಣಸು, ಮತ್ತೆ ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಬರೀ ಗಾಳಿ ಮತ್ತೆ ಹಲವಾರು ದಿನ ನಿರಾಹಾರರಾಗಿಯೂ ಆ ಮಹಾನುಭಾವರಾದ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರು. ಹಿಂದೆ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಮೋಹನ ಎಂಬ ರಾಜನು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳುತ್ತಲಿದ್ದ. ಆ ವಿಶ್ವಮೋಹನನಿಗೆ ಸೋಮಚಂದ್ರ ಎಂಬ ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾದ ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಯಾದ ಮಗನು ಇದ್ದ. ಒಂದು ದಿನ ಆ ಸೋಮಚಂದ್ರನು ತನ್ನ ಚತುರಂಗ

ಸೈನ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಗೊಂಡಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ್ದ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕ್ರೂರವಾದ ಶ್ವಾಪದಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಆಯುಧದಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಿದ. ಕ್ಷತ್ರಿಯ ರಾಜನಾದ ಆ ಸೋಮಚಂದ್ರನಿಗೆ ಹುಲಿ, ಸಿಂಹ, ಮದ್ದಾನೆ ಮುಂತಾದ ಕ್ರೂರ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವದರಲ್ಲಿಯೇ ಅಮಿತ ಆನಂದ.

ಹೀಗೆ ಬೇಟೆಯ ನಾದದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾರಸದಿಂದ ಆ ರಾಜನು ಆ ವನಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಮೃಗಯಾವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಲಿರುವಾಗಲೇ ಕತ್ತಲೆಯಾಯಿತು. ಅಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ಸೋಮಚಂದ್ರನು ತನ್ನ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ಆ ಘೋರಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದು ಬೆಳಗಾಗ ಬಂದಾಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಚತುರನಾದ ಚೋರ ಬಂದು ಮಹಾರಾಜನ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕದ್ದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಓಡಿದ. ಆಗ ರಾಜನ ಅಂಗರಕ್ಷಕರು ಯಾರೋ ಕಳ್ಳರು ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕದ್ದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಡಿಯಿರಿ ಕಳ್ಳನನ್ನು, ಹೊಡೆಯಿರಿ ಚೋರನನ್ನು ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತ ಓಡಾಡತೊಡಗಿದರು. ಮಹಾರಾಜರು ತಮ್ಮನ್ನು ದಂಡಿಸುವರೆಂಬ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಪರಿವಾರದವರೆಲ್ಲರೂ ಕುದುರೆ ಹುಡುಕಲು ದಶದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೂ ಓಡಿದರು. ವನಪ್ರಾಂತದ ಸುತ್ತುಮುತ್ತು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಹುಡುಕಿದರು. ಹೀಗೆ ಅವರು ಕುದುರೆಯ ಕಳ್ಳನನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಕುದುರೆಯನ್ನೂ ಅರಸುತ್ತ ಮಾಂಡವ್ಯ ಋಷಿಗಳು ತಪೋನುಷ್ಠಾನ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದ ಹರಿದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆ ಗಂಗಾದ್ವಾರದ ದಿವ್ಯ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾ-ಯಮುನಾ ಸಂಗಮದ ಪಾವನಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳಾದ ಮಾಂಡವ್ಯರು ತಮ್ಮ ಉಗ್ರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಏಕಾಗ್ರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅವ್ಯಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ತಪಸ್ಸಮಾಧಿಲೀನರಾದ ಆ ಋಷಿಗಳು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತದ್ದನ್ನು ರಾಜದೂತರು ನೋಡಿದರು. ಅವರ ಹಿಂದೆ ನಿಜವಾದ ಕುದುರೆಯ ಕಳ್ಳರು ಆ ಕುದುರೆಯನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿಹೋಗಿದ್ದರು. ರಾಜನ ಪ್ರೀತಿಯ ಕುದುರೆಯು ಮುನಿಗಳ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಸುಖವಾಗಿ ಎಳೆ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಮೇಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡ ರಾಜದೂತರು ಈ ಮಾಂಡವ್ಯಮುನಿಯೇ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕದ್ದು ತನ್ನ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಮೇಯಲು ಬಿಟ್ಟು ನಾವು ಬಂದದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ತಿಳಿದರು. ಅದರಂತೆ ಅವರು ಆ ಮುನಿಯನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಕುದುರೆಯನ್ನೂ ಎರಡನ್ನೂ ಬಂಧನಗೈದು ಹಿಡಿದು ರಾಜನಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಮಹಾರಾಜ ! ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕದ್ದ ಕಳ್ಳ, ಕುದುರೆ ಎರಡೂ ದೊರೆತಿವೆ. ಅವೆರಡನ್ನೂ ನಾವು ನಿನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

ಕುದುರೆಯ ಕಳ್ಳರು ತನ್ನ ದೂತರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಯಾವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಮಾಡದೇ ಆ ಅಶ್ವಚೋರನನ್ನು ಶೂಲಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿ ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ನೀಡಿದ. ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ರಾಜಭಟರು ಮಾಂಡವ್ಯಮುನಿಯನ್ನು ಶೂಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಗೊಂದಲ ಗಡಿಬಿಡಿ ಆದರೂ ಮಾಂಡವ್ಯಮುನಿಗೆ ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅಸಂಪ್ರಜ್ಞಾತ ಸಮಾಧಿ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಧ್ಯಾನೈಕದಾನಲೀನಮಾನಸಾರಗಿ ಕುಳಿತ ಆ ಮಹಾಮುನಿಗಳಿಗೆ ರಾಜಭಟರ ಅಬ್ಬರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ತಪೋನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಲು

ಸಾಧ್ಯವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ತಪೋನುಷ್ಠಾನ ತತ್ಪರರಾಗಿದ್ದರು. ರಾಜದೂತರು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಒಯ್ದದ್ದು ತಿರುಗಿ ಕರೆತಂದು ಶೂಲಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದ್ದು, ಯಾವುದೂ ಬೋಧವಿಲ್ಲ. ಶೂಲದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಸಿಕ್ಕುಹಾಕಿದ ಬಳಿಕ ಕೆಲಕಾಲದ ನಂತರ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಸಂಪ್ರಜ್ಞಾತ ಸಮಾಧಿ ಇಳಿದು ಪ್ರಪಂಚ ಪರಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಮರಳಿದರು. ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ ತಮ್ಮ ದೇಹ ಶೂಲದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನೇತಾಡುತ್ತಲಿತ್ತು. ಇದು ಹೀಗೆ ಏಕೆ ಆಯಿತು? ಎಂದು ಆ ಮಹಾಮುನಿಗಳು ಅಂತರ್ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆ ಮುನಿಗಳು ತ್ರಿಕಾಲಜ್ಞಾನಿಗಳು. ತಮ್ಮ ಈ ಘೋರಶಿಕ್ಷೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಯಮಧರ್ಮನ ನಿರ್ದೇಶದಂತೆಯೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದು ಹೋಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ಅವರು ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪದಿಂದ ತಮ್ಮ ಯೋಗಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಯಮನ ಸಂಯಮಿನೀ ಪುರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು. ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು.

ಮಾಂಡವ್ಯ:- ಯಮಧರ್ಮ ! ನೀನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯ ಎಂದೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾಗಿರುವಿ. ವೇದಗಳು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ನಿನ್ನನ್ನು ಧರ್ಮ ಎಂದೇ ಹೊಗಳುತ್ತಲಿವೆ. ಹೀಗೆ ಧರ್ಮದ ನಿಯಾಮಕ ಹಾಗೂ ಶಾಸಕನೂ ಆದ ನೀನು ನನ್ನ ಶೂಲಾರೋಪಣದ ಶಾಸನವನ್ನು ಏಕೆ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದಿರುವೆ? ನನ್ನನ್ನು ಶೂಲಕ್ಕೇರಿಸುವಂಥ ಪಾಪವನ್ನು ನಾನೇನು ಮಾಡಿದ್ದೆ? ನನ್ನಿಂದ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ, ಕಳೆದ ಜನ್ಮದಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ಶೂಲಾರೋಪಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಏನಾದರೂ ಘಟಿಸಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳು.

ಯಮಧರ್ಮ:- ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠ ! ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೃಪೆ ಮಾಡು. ನೀನು ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಪ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಈಗ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನೀನು ಬಾಲಕನಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಮಹಾಪಾಪವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಒಂದಾನೊಂದು ದಿನ ನೀನು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ್ದೆ. ಅದೊಂದು ನಿರ್ಜನ ವನ. ಅಲ್ಲಿ ನೀನು ಶಲಭಲ ಎಂಬ ಒಂದು ದೀಪದ ಹುಳಕ್ಕೆ ಸೂಜಿ ಚುಚ್ಚಿ ನೋವುಮಾಡಿದೆ. ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ ಕೀಟಕ್ಕೆ ನೀನು ಸೂಜಿ ಚುಚ್ಚಿದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಶೂಲಾರೋಪಣಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ರಾಜನು ಆ ನಿನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ ನನ್ನಿಂದ ಪ್ರೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ನಿನ್ನನ್ನು ಶೂಲದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮಗಳ ಶುಭಾಶುಭ ಫಲವನ್ನು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಲೇ ಬೇಕು.

ಯಮಧರ್ಮನ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಾಂಡವ್ಯ ಮುನಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕೋಪದಿಂದ ಕೆಂಪಡರಿದವು. ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಿಡಿದು ನುಡಿದ, ಚಂಡಕೋಪನಾದ ಆ ಮಾಂಡವ್ಯಮುನಿ. ಪಾಪಿಷ್ಠನಾದ ಯಮಧರ್ಮ ! ನಾನು ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಏನು ಅಂಥ ಮಹಾಪಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ? ಬಾಲಕನಾಗಿದ್ದಾಗ ಏನೂ ತಿಳಿಯದ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ಇಂಥ ಘೋರ ಶೂಲಾರೋಪಣ ಶಿಕ್ಷೆಯೇ? ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನವರೆಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಪಾಪಲೇಪವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಯನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟೆಯಾ? ಧರ್ಮಾಧರ್ಮ ವಿಚಾರಮಾಡದೇ ನಾನು ಶೂಲಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಬಳಲುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ನೀನು ಚಂದ್ರವಶದಲ್ಲಿ ಶೂದ್ರನಾಗಿ ಜನಿಸು.

ಮಾಂಡವ್ಯ ಮಹರ್ಷಿಯ ಈ ಶಾಪದಿಂದ ಯಮಧರ್ಮನು ಮುಂದೆ ಕೌರವ ವಂಶದಲ್ಲಿ ವಿದುರ ಎಂಬ ಪರಮ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತನಾದ ಶೂದ್ರನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ. ಮುಂದೆ

ದೊಡ್ಡವನಾದ ಬಳಿಕ ಕೊನೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಭ್ರಮತೀ ನದಿಯು ಧರ್ಮಾವತೀ ನದಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಗಮಿಸಿದ ಪುಣ್ಯಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ಆ ಜನ್ಮದಿಂದ ಉದ್ಧೃತನಾದ. ಆದುದರಿಂದ ದೇವಿ, ಸಾಭ್ರಮತಿಯ ಈ ಸಂಗಮತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮ ಮಾಡಿದವರು ಪರಮಪದನ್ನೈದುತ್ತಾರೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಮಥುರಾ ಮೊದಲಾದ ತೀರ್ಥಗಳ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ವರ್ಣನೆ ಎಂಬ ಮೂವತ್ತೊಂಬತ್ತನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಕಂಬು, ಕಪೀಶ್ವರ ತೀರ್ಥಗಳ ಮಹಿಮೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೪೦

ಮಹಾದೇವ:- ಕಂಬುತೀರ್ಥ ಪರಮಪವಿತ್ರ. ಅಲ್ಲಿ ಮೈತೊಳೆದು ಪಿತೃತರ್ಪಣ ನೀಡಬೇಕು. ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ದೇವನಲ್ಲವೇ ಆ ಶ್ರೀಹರಿ ? ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಆ ತೀರ್ಥದ ತಡಿಯಲ್ಲಿ ದಾನ ನೀಡಿದ ನರನು ಹರಿಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಪಯಣ ಬೆಳೆಸುವನು. ಹಿಂದಿನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ರಾಜರ್ಷಿಯಾದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ಸಂತತಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಕಂಬು ತೀರ್ಥದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತು, ನಿರಾಹಾರಿಯಾಗಿ ವಿಷ್ಣುಧ್ಯಾನಗೈಯುತ್ತ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ. ಅದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಸಂತಾನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಯಿತು. ಆದುದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆ ಸಂತಾನ ಹಾಗೂ ಪ್ರಜಾ ಜನರ ಅನುರಾಗವನ್ನು ಬಯಸುವ ರಾಜನೂ ಸತ್ಸಂತಾನವನ್ನು ಬಯಸುವ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯರೂ ಈ ಕಂಬುತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕಪೀಶ್ವರ ತೀರ್ಥ

ಕಂಬುತೀರ್ಥದ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಕಪೀಶ್ವರ ತೀರ್ಥ ಮಹಾಪಾತಕನಾಶಕ. ಹಿಂದೆ ರಾಮನು ರಾವಣನನ್ನು ಹಣಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಾಗ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಯಿತು. ಆಗ ಕಪಿವೀರರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿತಂದು ಒಟ್ಟಿದರು. ಕಡಲಿನ ನಟ್ಟನಡುವೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಾನರ ವೀರರು ಇಲ್ಲಿಗೂ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬಾನುದ್ದ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಬೃಹತ್ ಬೆಟ್ಟವೊಂದನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಒಯ್ದರು. ಆ ಗಿರಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತಿದ ಬಳಿಕ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ದೊಡ್ಡ ತಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಕಪೀಶ್ವರಾದಿತ್ಯ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಚೈತ್ರ ಶುದ್ಧ ಅಷ್ಟಮಿಯ ದಿನ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದವರ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ಪಾಪವು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವದು. ಹನುಮಂತನೇ ಮೊದಲಾದ ಪ್ಲವಂಗಪುಂಗವರು ಇಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿನ ತಂಗಿ ಈ ಕಪೀಶ್ವರಾದಿತ್ಯ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಇದರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಕಪೀಶ್ವರಾದಿತ್ಯನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದವರು ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ, ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನೂ, ವಿವಿಧ ಭೋಗೋಪಭೋಗಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಕಂಬು, ಕಪೀಶ್ವರ ತೀರ್ಥಗಳ ಮಹಿಮೆ ಎಂಬ ನೂರನಲವತ್ತನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಸಪ್ತಧಾರಾ ತೀರ್ಥ ಮಹಿಮೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೪೧

ಮಹಾದೇವ:- ಅನಂತರ ಏಕಧಾರ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಪಯಣಿಸಬೇಕು. ಅದು ಪರಮಪಾವನ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಆ ಏಕಧಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಏಕ ದಿನ ವಾಸಮಾಡಿ, ಏಕೈಕ ದೇವೋತ್ತಮನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿದವನು ನೂರು ಕುಲಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದರ ಮುಂದೆ ಸಪ್ತಧಾರ ಎಂಬ ತೀರ್ಥ. ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟ ಹೆಸರು ಸಪ್ತಸಾರಸ್ವತ ಎಂದು. ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮಂಕಿ ತೀರ್ಥ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ದ್ವಾಪರಯುಗದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಎಂದು ಬಂದ ಪಂಚಪಾಂಡವರು ಇದರ ಹೆಸರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಸಪ್ತಧಾರ ಎಂದೇ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದರು. ಈ ಮಂಕಿ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಸಪ್ತಧಾರಾ, ಸಪ್ತಸಾರಿಸ್ವತ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅವೃತ್ತವಾಗಲು ಒಂದು ಮಹತ್ತರ ಕಾರಣ ಉಂಟು. ಸುರಲೋಕದ ನದಿಯಾದ ಗಂಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಸದನದಲ್ಲಿ ಆಕಾಶದಿಂದ ಉದುರಿ ಬಿದ್ದ ಬಳಿಕ ಏಳು ಧಾರೆಯಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸಿರುವಳಷ್ಟೇ, ಸೀತಾ, ಅಲಕನಂದಾ, ಚಕ್ಷು, ಭದ್ರಾ ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ಧಾರೆಯಾಗಿ ಮೊದಲು ಗಿರಿಧರೆಗಳಲ್ಲಿ ಧೀಂಕಿಟ್ಟು ಹೊಮ್ಮಿ ಹರಿದ ಬಳಿಕ ಅದೇ ದೇವನದಿಯು ಗಂಗಾ, ಗೋದಾವರಿ, ಸಾಭ್ರಮತಿ ಎಂದು ಬಗೆಬಗೆಯ ರೂಪಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಭೂಭಾಗಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಪಾವನಗೊಳಿಸಿದಳು. ಗಂಗಾನದಿಯ ಈ ಸಪ್ತಸ್ತ್ರೋತ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈ ಮಂಕಿ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅಂತಃಪ್ರವಾಹ ರೂಪದಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸಪ್ತಧಾರಾ, ಸಪ್ತಸಾರಸ್ವತ ಎಂದು ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಮಂಕಿತೀರ್ಥ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬರಲು ಕಾರಣ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಮಂಕಿಮುನಿಯು ಪುರಾಣಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತ. ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿನಿಷ್ಠಿತ ಪಂಡಿತ. ಅವನಿಗೆ ಸುರೂಪಾ, ವಿಶ್ವರೂಪಾ ಎಂದು ಇಬ್ಬರು ಮಡದಿಯರು. ಇಬ್ಬರು ಬಾರ್ಯೆಯರನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಒಬ್ಬ ಮಗನೂ ಅವರಿಗೆ ಜನಿಸಲಿಲ್ಲ ಚಿಂತೆ ಸಂತಾಪವಾಗಿ ಸುಡತೊಡಗಿತು ಅವನ ಅಂತರಂಗವನ್ನು. ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ತಿಳಿಯದಾಯಿತು ಆ ಮಂಕಿಮುನಿಗೆ. ಸಂತಾನದ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಮಂಕುಗವಿದ ಆ ಮಂಕಿಮುನಿಯು ಕಿಂಕರ್ತವ್ಯಮೂಢನಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ತನ್ನ ಗುರುಗಳ ಚರಣವನ್ನೇ ಶರಣುಹೋದ. ತನಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಪುತ್ರನು ಜನಿಸಲು ಏನಾದರೂ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡ. ಮಂಕಿಗೆ ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನೆಲ್ಲ ಬೋಧಿಸಿದ ಗುರುಗಳು ಸಾಭ್ರಮತಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ದೇವತಾರಾಧನೆ ಮಾಡು ಎಂದು ಉಪದೇಶಿಸಿದರು.

ಗುರುವಿನ ಅಣತಿಯನ್ನು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ಸಾಭ್ರಮತಿ ತೀರಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಮಂಕಿ. ಅಲ್ಲಿಯ ಗಂಗಾಜಲದಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಆರಾಧನೆಗೈದ. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಈ ಹೊಳೆಯ ತಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ತಪಂಗೈದ ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ. ಈ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನದ ಪುಣ್ಯಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಒಳ್ಳೆ ಸಂತಾನವಾಯಿತು ಮಂಕಿ ಮುನಿಗೆ. ಹೀಗೆ ಸಾಭ್ರಮತಿಯ ಸ್ನಾನದಿಂದ ಸತ್ಸಂತಾನ, ಸೌಭಾಗ್ಯ ಪಡೆದು ಮಂಕಿಯು ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಲೋಕವನ್ನು ಐದಿದ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ಸಪ್ತಧಾರಾ ತೀರ್ಥ ಮಹಿಮೆ ಎಂಬ ನೂರನಲವತ್ತೊಂದನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಮಹಾದೇವ:- ಸುರೇಶ್ವರಿ ! ಮಂಕಿತೀರ್ಥದ ಅನಂತರ ಬ್ರಹ್ಮವಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಬ್ರಹ್ಮವಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ತೊರೆ. ಈ ತೊರೆ ಸಾಭ್ರಮತಿ ತರಂಗಿಣಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಗಮಿಸಿದ ಪುಣ್ಯಸ್ಥಳವು ಬ್ರಹ್ಮತೀರ್ಥ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಈ ಬ್ರಹ್ಮತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ, ದಾನ, ಪಿಂಡಪ್ರದಾನ, ಗೋದಾನ, ಭೂದಾನ, ಅನ್ನದಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರು ವಿಷ್ಣುಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಸನಕ ಸನಂದನಾದಿಮುನಿಗಳು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ತಪೋನುಷ್ಠಾನಗೈದು ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಇದರ ಮುಂದೆ ಖಂಡತೀರ್ಥ ಎಂದು ಹೆಸರಾದ ವೃಷತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಖಂಡ ಎಂದು ಹೆಸರಾದ ಯಮಧರ್ಮನು ಲೋಕಮಾತೆಯರಾದ ಗೋಗಳ ಶಾಪವನ್ನು ಈ ತೀರ್ಥ ಸ್ನಾನದ ಮುಖಾಂತರ ಮೋಚನ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಖಂಡ ತೀರ್ಥ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಪಾರ್ವತಿ:- ಲೋಕಪೂಜ್ಯರಾದ ಗೋಮಾತೆಯರಿಗೆ ಯಾರು ಶಾಪಕೊಟ್ಟರು? ಅವೇಕೆ ತಮ್ಮ ಗೋ ಲೋಕದಿಂದ ಪರಿಭ್ರಷ್ಟರಾಗಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಉರುಳಿಬಿದ್ದವು? ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿರಿ.

ಮಹಾದೇವ:- ಹಿಂದೆ ಗೋ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹಸುಗಳು ಹೋರಿಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಲಿದ್ದವು. ಆಗ ಆ ಹಸು ಹಾಗೂ ಹೋರಿಗಳು ವಿಸರ್ಜಿಸಿದ ಹೊಲಸು ಮಹಾದೇವರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ತನ್ನ ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಈ ಗೋಮಯ ಗೋಮೂತ್ರವನ್ನು ಕಂಡು ಕೆಂಡವಾದ. ಮೊದಲೇ ಚಂಡ ಸ್ವಭಾವದ ಆ ಖಂಡ ಪರಶು ಹಸುಗಳಿಗೆ ಹಿಡಿ ಶಾಪ ಹಾಕಿದ. ''ನೀವು ಗೋ ಲೋಕದಿಂದ ಉರುಳಿ ಅರಿವುಗೆಟ್ಟು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿರಿ'' ಎಂದು

ಶಂಕರನಿಂದ ಶಪಿತವಾದ ಆ ಹಸುಗಳು ಚರಾಚರ ಗುರುವಾದ ಆ ಹರನಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟವು. ''ಸ್ವಾಮಿ, ನಾವು ಮತ್ತೆ ಶಾಪಮುಕ್ತರಾಗಿ ಈ ಗೋ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬರುವದು ಎಂತು? ಮತ್ತು ಎಂದು? ಆಗ ಮಹಾದೇವನಾದ ನಾನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವಲ್ಲೀ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಾಭ್ರಮತೀ ನದಿಯ ಖಂಡ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ನೀವು ಸ್ನಾನಮಾಡಿದರೆ ಶಾಪದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುವಿರಿ.'' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶಿವನ ಮಾತಿನಂತೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಗೋವುಗಳು ಸಾಭ್ರಮತಿ ನದಿಯ ಬ್ರಹ್ಮವಲ್ಲಿಯ ಬಳಿಯ ಖಂಡ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಶಾಪಮುಕ್ತವಾಗಿ ಗೋಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದವು. ಗೋಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಪೂತವಾಗಿ ಗೋ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದ ಬಳಿಕ ಅದಕ್ಕೆ ಗೋ ಹ್ರದ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿತು. ಈ ಗೋ ಹ್ರದದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಎತ್ತನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಿ ಒಂದು ಬಂಗಾರದ ಹಸುವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ದಾನಕೊಟ್ಟವರು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಇಂದ್ರರು ಸ್ವರ್ಗ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳುವ ವರೆಗೆ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವರು. ಆ ಖಂಡ ತೀರ್ಥದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ನೆಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿದವರು ಹರಿಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಬ್ರಹ್ಮವಲ್ಯಾದಿ ನಾನಾ ತೀರ್ಥಗಳ ಮಹಿಮೆ ಎಂಬ ನೂರನಲವತ್ತೆರಡನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಸೋಮೇಶ್ವರ ತೀರ್ಥ ಮಹಿಮೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೪೩

ಮಹಾದೇವ:- ಅನಂತರ ಹಸ್ತಿಮತಿ ಮತ್ತು ಸಾಭ್ರಮತಿ ನದಿಗಳ ಸಂಗಮದ ಪುಣ್ಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಗಮೇಶ್ವರ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಕೌಂಡಿಣ್ಯ ಮುನಿಯ ಶಾಪದಿಂದ ಹಿಂದೆ ಹಸ್ತಿಮತಿ ನದಿಯು ಒಣಗಿ ಇಂಗಿ ಹೋಯಿತು. ಆಗ ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಿಶ್ಚರ್ಯಾ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಈ ಹಸ್ತಿಮತಿ ಮತ್ತು ಸಾಭ್ರಮತಿ ನದಿಗಳ ಸಂಗಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೌಂಡಿಣ್ಯ ಋಷಿ ಮಹಾತಪಸ್ಸನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ. ಅದರಂತೆ ಹಸ್ತಿಮತಿ ನದೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ಬಹು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಿಂತು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಆ ಮಹಾಮುನಿ. ಒಂದು ದಿನ ಮಳೆಗಾಲ, ಮುಗಿಲ ತುಂಬ ಮೋಡಗಳ ಗುಡುಗಾಟ, ಬಿರುಗಾಳಿಯ ಬೊಬ್ಬಾಟ. ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಜಲವೃಷ್ಟಿ. ಸಂತತ ಸುರಿಯುವ ನಿರಂತರ ಜಲಧಾರೆಗಳಿಂದ ಹಸ್ತಿಮತಿಗೆ ಜಲಪೂರ ನುಗ್ಗಿ ಹರಿಯುವ ಆ ಹಸ್ತಿಮತಿಯ ಭೀಷ್ಮಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಕೌಂಡಿಣ್ಯ ಋಷಿಯ ಆಶ್ರಮವೂ, ಪರ್ಣಕುಟೀರದಲ್ಲಿಯ ಹಣ್ಣು, ಕಾಯಿ, ದರ್ಭೆ, ಗಡ್ಡೆ, ಗೆಣಸು, ಸಮಿಧ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳೂ ನೀರಗುಂಟ ಹರಿದು ಹೋದವು. ಮುಂದೇನು ಎಂಬ ಚಿಂತೆ ಕೌಂಡಿಣ್ಯ ಮುನಿಯ ಮುಂದೆ ಧುತ್ತೆಂದು ಬಂದು ನಿಂತಿತು. ತನ್ನ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಕೈಬರಹದ ತಾಡವಾಲೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹಸ್ತಿಮತಿಯ ವಾರಿಪೂರದಲ್ಲಿ ತೇಲಿಹೋದದ್ದರಿಂದ ಬಹಳ ಕೆಡಕೆನಿಸಿ ವಿಪರೀತ ಕೋಪ ಬಂದಿತು ಆ ಮುನಿಗೆ. ಅವನು ಆ ನದಿಗೆ ''ನಿನ್ನ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿಯ ನೀರೆಲ್ಲವೂ ಒಣಗಿ ಹೋಗಲಿ'' ಎಂದು ಶಪಿಸಿದ. ಹೀಗೆ ಹಸ್ತಿಮತಿಗೆ ಶಾಪಕೊಟ್ಟು ಅನಂತರ ತಾನು ಬದುಕಿರುವವರೆಗೆ ಸಾಧನಾನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಿ ತಾನು ವಿಷ್ಣುಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ. ಇಂದಿಗೂ ಆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಕೌಂಡಿಣ್ಯ ಮುನಿಯು ಪೂಜಿಸಿ ಅರ್ಚಿಸಿ ಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದ ಸಂಗಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವೂ ಸಂಗಮೇಶ್ವರ ತೀರ್ಥವೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅಂದು ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಹಸ್ತಿಮತಿ ಮಾತ್ರ ಋಷಿಶಾಪದಿಂದ ಶುಷ್ಕವಾಗಿ ಒಣಗಿದ ನದೀ ಪಾತ್ರವು ನೀರಿಲ್ಲದೇ ರಣಭೂಮಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಸಂಗಮೇಶ್ವರ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದವನು ಸರ್ವಪಾಪಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ಸೋಮೇಶ್ವರ ತೀರ್ಥ ಮಹಿಮೆ ಎಂಬ ನೂರ ನಲವತ್ತಮೂರನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ರುದ್ರ ತೀರ್ಥ ಮಹಿಮೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೪೪

ಮಹಾದೇವ:- ಯಾತ್ರಿಕನು ಸಂಗಮೇಶ್ವರ ತೀರ್ಥದ ಅನಂತರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ರುದ್ರೇದವರೇ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ರುದ್ರ ಮಹಾತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ನಾನು ಒಮ್ಮೆ ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಾಗ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದೆ. ''ನಾನು ಲೋಕಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಕೇಶಪಾಶದಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ರೋಮವನ್ನು ಶಿಥಿಲಗೊಳಿಸಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸಿದ ಸಾಭ್ರಮತಿಯು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹರಿದಿದ್ದಾಳೆ? ಮಹಾಗಂಗಾ ಪ್ರವಾಹದಂತೆ ಇವಳೂ ಕೂಡ ಜನರನ್ನು ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುತ್ತ ಇರುವದನ್ನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದಲೇ ನೋಡಿ ಬರಬೇಕು'' ಎಂದು. ಹೀಗೆ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಬಂದಕೂಡಲೇ ನಾನು ಹೊರಟೆ. ಸಾಭ್ರಮತಿಯು ಹರಿಯುವಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ. ಕಣ್ತುಂಬಾ ಅವಳ ಹರಿತ ಮೊರೆತಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಕೇಳಿದೆ. ಇವಳೂ ಒಂದು ಮಹಾಗಂಗೆಯೇ. ನನ್ನ ಕೇಶಕಲಾಪವನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಿ ಇವಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ನಾನು ಹರಿಯ ಬಿಟ್ಟದ್ದು ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು. ಇವಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಪಾನಮಾಡಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಜನರು ಪಾವನರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದು ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟೆ. ನಾನು ಸ್ವಯಂ ಆ ಸಾಭ್ರಮತಿಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಕೆಲಕಾಲ ತೀರದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ನಾನು ಕೆಲಸಮಯ ತಂಗಿದ ಆ ತಾಣವು ರುದ್ರಮಹಾಲಯ ಎಂಬ ದಿವ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಎನಿಸಿತು. ನಾನು ಸ್ನಾನಮಾಡಿದ ಆ ಸಾಭ್ರಮತಿಯ ನೀರಿನ ಪ್ರವಾಹ ರುದ್ರ ಮಹಾತೀರ್ಥ ಎನಿಸಿತು. ಇದು ಕೇದಾರತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ತೀರ್ಥ. ಕಾರ್ತೀಕ ಹಾಗೂ ವೈಶಾಖ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದವರು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಬರುವದಿಲ್ಲ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ರುದ್ರ ತೀರ್ಥ ಮಹಿಮೆ ಎಂಬ ನೂರ ನಲವತ್ತನಾಲ್ಕನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಖಡ್ಗ ತೀರ್ಥದ ಮತ್ತು ಮಾಲಾರ್ಕ ತೀರ್ಥಗಳ ಮಹಿಮೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೪೫

ಮಹಾದೇವ:- ದೇವಿ ! ಇದರ ಮುಂದಿನ ಖಡ್ಗ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಖಡ್ಗಧಾರೇಶ್ವರನನ್ನು ಕಾರ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ವೈಶಾಖ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಧೂಪ, ದೀಪ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರಿ, ಫಲಪುಷ್ಪ, ಸಮರ್ಪಣ, ನೈವೇದ್ಯ ಮಂಗಳಾರತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಮಾಡಿದವರು ಪುತ್ರಪೌತ್ರ, ಧನಧಾನ್ಯ, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪಡೆದು ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.

ಇದೇ ಸಾಭ್ರಮತಿ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಗಯಾ ತೀರ್ಥಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಚಿತ್ರಾಂಗವದನ ಎಂಬ ಮಾಲಾರ್ಕಾಧಿಷ್ಠಿತವಾದ ತೀರ್ಥವು ಇರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುಮುತ್ತು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ, ಪಾರಿಜಾತ, ಮಾವು, ಜಂಬು, ಜಂಬೀರ, ಕದಂಬ, ಅರಳೆ, ಆಲ, ನಿಂಬ ಮೊದಲಾದ ಹಲವಾರು ಬಗೆಯ ಹೆಮ್ಮರಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹತ್ತಿ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ನಿಬಿಡವಾಗಿ ನಿಂತು ಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ಚಿತ್ರಾಂಗವದನದ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ವನಮಾಲೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಸೂರ್ಯ. ಆದುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಮಾಲಾರ್ಕ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಈ ಚಿತ್ರಾಂಗವದನ ತೀರ್ಥವು ಮಾಲಾರ್ಕ ತೀರ್ಥವೆಂದೇ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿಯ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಈ ಅರ್ಕದೇವನನ್ನು ಸೇವೆಮಾಡಿದವರ ಕುಷ್ಠವೇ ಮೊದಲಾದ ಚರ್ಮರೋಗಗಳು ತರ್ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ. ವೇದೋಕ್ತ ವಿಧಿಯಿಂದ ಯಾವ ನಾರಿಯು ಈ ಮಾಲಾರ್ಕನನ್ನು ಸೇವಿಸುವಳೋ ಅವಳು ಬಂಜೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಮುತ್ತಿನಂಥ ಪುತ್ರರತ್ನವನ್ನು ಹೆತ್ತು ಮಾತೃಗೌರವವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾಳೆ. ಸೂರ್ಯ ಭಕ್ತರಾದವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸ್ನಾನ, ಪೂಜೆ, ಜಪ, ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ, ದೇವತಾರ್ಚನ ಹಾಗೂ ಸೂರ್ಯವ್ರತ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರು ಭವಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ ಸೂರ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವರು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಖಡ್ಗ ತೀರ್ಥದ ಮತ್ತು ಮಾಲಾರ್ಕ ತೀರ್ಥಗಳ ಮಹಿಮೆ ಎಂಬ ನೂರ ನಲವತ್ತೈದನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಚಂದನೇಶ್ವರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೪೬

ಮಹಾದೇವ:- ಅನಂತರ ಯಾತ್ರಿಕರು ಚಂದನೇಶ್ವರ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಪಯಣಿಸಬೇಕು. ಕುರುಪಾಂಡವರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಭೀಮ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಪಾಲನೆಗಾಗಿ ದುಶ್ಶಾಸನನ ಕರುಳನ್ನು ಬಗೆದ. ನೆತ್ತರವನ್ನು ತನ್ನ ಕೆಂದುಟಿಯ ತಟದವರೆಗೂ ಒಯ್ದು. ಅವನ ರಕ್ತವನ್ನು ಪಾನಮಾಡಿದಂತೆ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ರಕ್ತಸಿಕ್ತವಾದ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ದ್ರೌಪದಿಯ ಕುರುಳುಗಳನ್ನು ಹೆಣೆದು ಹೆರಳುಹಾಕಿ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿದ. ಅನಂತರ ದುರ್ಯೋಧನನ ತೊಡೆಯನ್ನು ಒಡೆದು, ನೂರು ಜನ ಕೌರವ ಕುಮಾರರನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಂದುಹಾಕಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ದಾನದಕ್ಷಿಣ ನೀಡಿ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟ ಸೋದರರೊಂದಿಗೆ. ಅಪರ ಗಂಗೆಯೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾದ ಸಾಭ್ರಮತಿ ತರಂಗಿಣಿಯ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಹಿಂದೆ ವೃಂದಾರಕ ಲೋಕದಿಂದ ತಂದ ಚಂದನ ವೃಕ್ಷವು ಇಲ್ಲಿಯ ಪುಣ್ಯ ತೀರ್ಥದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಶಿವಲಿಂಗವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಈ ಸಾಭ್ರಮತಿಯ ಚಂದನ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಿಂದು, ಚಂದನೇಶ್ವರನನ್ನು ಪೂಜೆಮಾಡಿದವರು ಶಿವಲೋಕಗಳನ್ನು ಸಾರುತ್ತಾರೆ. ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೈವರ್ತಕ ಎಂಬ ದೊರೆಯು ಈ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಶಂಕರನ ಧ್ಯಾನಗೈದು, ಶಿವಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದಿದ. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಅರ್ಘ್ಯ ನೀಡಿ, ದೇವರ ಪೂಜೆಗೈದು, ದಾನಧರ್ಮಾದಿ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿದವರು ಸರ್ವಪಾಪಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ಚಂದನೇಶ್ವರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಎಂಬ ನೂರ ನಲವತ್ತಾರನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಜಾಂಬವಂತ ತೀರ್ಥ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೪೭

ಮಹಾದೇವ:- ಇದರ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಜಾಂಬವಂತ ತೀರ್ಥವು ಪಾಪಗಳ ಮೊತ್ತಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಲು ಸಮರ್ಥ. ಇದೊಂದು ಕಲಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟ ಏಣಿ, ಹಿಂದೆ ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನು ಸಂಹರಿಸಿದ ರಾವಣನನ್ನು. ಆ ರಾವಣವಧ ವಾರ್ತೆ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕೇಳುವಂತೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ನಗಾರಿ ಹೊಡೆದವ ಜಾಂಬುವಂತ. ಜಾಂಬುವಂತನು ರಾವಣ ಮರಣದ ನಿಮಿತ್ತ ಭೇರಿಯನ್ನು ಬಾರಿಸಿ ಇಲಿಗೆ ಬಂದು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ತನ್ನ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಒಂದು ಲಿಂಗವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೈದ. ಅದಕ್ಕೆ ಜಾಂಬವಂತೇಶ್ವರ ಎಂದು ಹೆಸರು.

ಪಾರ್ವತಿ ! ನಾನು ಬೇರೆ, ರಾಮ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಅತಿಶಯವಾದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಾನು ಆ ಭಗವಂತನೊಂದಿಗೆ ತಾದಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದಂತೆ ಆಗಿದ್ದೇನೆ.

ರಾಮ ರಾಮೇತಿ ರಾಮೇತಿ ಮನಸಾಯೇ ಜಪಂತಿ ಚ ।
ತೇಷಾಂ ಸರ್ವಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಶ್ಚ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಯುಗೇ ಯುಗೇ ॥

ರಾಮ ರಾಮ ಎಂದು ಯಾರು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನೆನೆಯುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಯುಗ ಯುಗಾಂತರಗಳ ವರೆಗೂ ತಮ್ಮ ಮನಃಕಾಮನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪೂರ್ಣಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಂತಸದಿಂದ ನಲಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಶ್ಯಾಂ ಹಿ ನಿವಸನ್ನಿತ್ಯಂ ಶ್ರೀರಾಮಂ ಕಮಲೇಕ್ಷಣಂ ।
ಸ್ಮರಾಮಿ ಸತತಂ ದೇವಿ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಚ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕಂ ॥

ನಾನು ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ನಿರತರವೂ ನೆಲೆಸಿ ತಾವರೆಗಣ್ಣಿನ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ಜಾಂಬವಂತ ತೀರ್ಥ ಎಂಬ ನೂರ ನಲವತ್ತೇಳನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ನಂದಿ ಹಾಗೂ ಬೇಡರಿಗೆ ಶಿವಗಣದಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆ — ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೪೮

ಮಹಾದೇವ:- ಇದರ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಇಂದ್ರಗ್ರಾಮ ಎಂಬ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಹಿಂದೆ ಘೋರ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದ ದೇವೇಂದ್ರ.

ಪಾರ್ವತಿ:- ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಏಕೆ ಬಂದಿತು ಅಂಥ ದಾರುಣ ಪಾಪ? ಆ ಪಾಪದಿಂದ ಸುರನಾಥನಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಬಗೆ ಎಂತು?

ಮಹಾದೇವ:- ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೈತ್ಯೇಂದ್ರನಾದ ನಮುಚಿ ಹಾಗೂ ದೇವೇಂದ್ರನಾದ ಇಂದ್ರರಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಾಮ. ಅದರ ಮೊದಲು ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದ. 'ತಾವು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಹೊಡೆಯಬಾರದು' ಎಂದು 'ಶಸ್ತ್ರದಿಂದ ವಧಿಸಬಾರದು' ಎಂಬ ಕರಾರಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಆ ದೇವೇಂದ್ರ ದೈತ್ಯೇಂದ್ರರಲ್ಲಿ ಹಣಾಹಣಿ ಹೋರಾಟ. ವೀರಾಗ್ರಣಿಯಾದ ನಮುಚಿಯನ್ನು ಶಸ್ತ್ರ ಹಿಡಿಯದೇ ಅಸ್ತ್ರ ಹಿರಿಯದೆ ಕೊಲ್ಲುವದೆಂತು? ದೊಡ್ಡ ಚಿಂತೆ ಹತ್ತಿತು ಶಚೀಪತಿಗೆ. ಆಗ ಆಕಾಶವಾಣಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಆ ಅಮರೇಂದ್ರನಿಗೆ ಆದೇಶ. ''ನೀರಿನ ಮೇಲಿನ ಬುರುಗಿನಿಂದ ಹೊಡೆದು ಹಾಕು ಈ ನಮುಚಿಯನ್ನು'' ಎಂದು.

ಆಕಾಶವಾಣಿಯ ಈ ಅಣತಿಯನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತ ಇಂದ್ರ. ಕೇವಲ ನೀರಿನ ಮೇಲಿನ ಫೇನರಾಶಿ (ಬುರುಗು)ಯಿಂದಲೇ ಹೊಡೆದು ಕೊಂದುಹಾಕಿದ ಅಮರಾವತಿಯ ಅರಸ ಆ ಅಸುರ ರಾಜನನ್ನು. ಅನಂತರ ಆ ಸುರನಾಥ ನಮುಚಿಯನ್ನು ಕೊಂದದ್ದರಿಂದ ತನಗೆ ಬಂದ ಪಾಪವನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗಿ ನೇರವಾಗಿ ಸಾಭ್ರಮತಿ ತೊರೆಯ ಉತ್ತರ ತಟಾಕಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ಈ ದೇವನದಿಯ ನಿರ್ಮಲವಾದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಆ ಸುರರಾಜನ ಶರೀರವು ಸ್ವಚ್ಛಾಚ್ಛವಾಗಿ ಶುಭ್ರಕಾಂತಿಯಿಂದ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಂತೆ ಧವಲ ದೀಪ್ತಿಯಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸತೊಡಗಿತು. ಆಗ ದೇವೇಂದ್ರನು ಧವಲೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಲಿಂಗವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದ. ಇಂದ್ರ ತೀರ್ಥ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ಆ ಪುಣ್ಯ ತೀರ್ಥವನ್ನು. ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ, ಸ್ಪರ್ಶ, ಗ್ರಹಣ, ಸಂಕ್ರಮಣ ಮುಂತಾದ ಪುಣ್ಯಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಇಂದ್ರ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ

ಶ್ರಾದ್ಧಮಾಡಿದರೆ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಪರಿತೃಪ್ತಿ ಉಂಟಾಗುವದು. ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸುವದರಿಂದ ಸಾವಿರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿದ ಪುಣ್ಯ ಬರುವದು. ಇಲ್ಲಿಯ ಇಂದ್ರ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ದೂರ್ವಾ, ಬಿಲ್ವ, ಎಕ್ಕೆಯ ಹೂ, ಕಮಲ, ಶ್ವೇತಾರ್ಕ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ಧವಲೇಶ್ವರನನ್ನು ಪೂಜೆಮಾಡಿದವರು ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ನೀಲಕಂಠ, ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಹರ ಅಥವಾ ಪ್ರಭು, ದ್ವಾಪರದಲ್ಲಿ ಶರ್ವ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಧವಲೇಶ್ವರ ಎಂದೂ ಯುಗಾನುಗುಣವಾದ ಹೆಸರುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.

ಸುರೇಶ್ವರಿ ! ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಇಂದ್ರಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಂದಿ, ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಬ್ಬ ವೈಶ್ಯನಿದ್ದ. ಪರಮ ಶಿವಭಕ್ತ ಆ ನಂದಿ. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಪಂಚ-ಪಂಚ ಉಷಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಶಿವೈಕನಿಷ್ಠವಾದ ಆ ನಂದಿಯು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ರೀತಿಯಿಂದ ಶಿವಪೂಜೆ ಗೈದು ತಪ್ಪದೇ ಶಿವಸಹಸ್ರನಾಮ ಪಠಿಸಿ ಪುಷ್ಪಾರ್ಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ.

ಒಂದು ದಿನ ಬೇಟೆಯ ನಾದವುಳ್ಳ ಓರ್ವ ಕ್ರೂರ ಬೇಡ ಸಾಭ್ರಮತಿ ತೊರೆಯ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಆ ತರಂಗಿಣಿಯ ತೀರಗುಂಟ ಬಾನುದ್ದ ಬೆಳೆದುನಿಂತ ಆ ಬೆಂಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹಿಂಸ್ರಮೃಗಗಳನ್ನು ಕೊಚ್ಚಿ ಕಡಿದು ಹಾಕಿದ ಆ ಬೇಡ. ಬೇಟೆಯ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಹಿಂಸ್ರಪಶುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸವರಿ ಹಾಕಿದ. ಬೇಟೆಯ ಹೂಟದಿಂದ ಆ ಅಡವಿಯ ತುಂಬಾ ಓಡಾಡಿ, ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತೂರಾಡಿ, ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಈಡಾಡಿ ಧವಲೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ. ಬಗೆಬಗೆಯ ಹೂಗಳಿಂದ ಪುಷ್ಪಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಧವಲೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವು ಕುಸುಮಾಲಂಕೃತವಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸಿತು.

ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಆ ಬೇಡನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಇಂದ್ರತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದ. ಬಾಯ್ತುಂಬ ನೀರನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡ. ಒಂದು ಕೈಯಿಂದ ಬಿಲ್ವಪತ್ರೆಯನ್ನೂ ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಿಂದ ಚಿಗರೆಯ ಮಾಂಸವನ್ನೂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಲಿಂಗವಿರುವಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ. ನಂದಿವೈಶ್ಯನು ಏರಿಸಿದ ಬಗೆಬಗೆಯ ಹೂಗಳೆಲ್ಲವೂ ಆ ಧವಲೇಶ್ವರಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಅಂದವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದವು.

ಆ ಕ್ರೂರ ಕಿರಾತನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನಂದಿ ವೈಶ್ಯನು ಏರಿಸಿದ ಹೂಗಳನ್ನೆಲ್ಲತೆಗೆದು ದೂರ ಚೆಲ್ಲಿದ. ತಾನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದ ನೀರನ್ನು ಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಉಗುಳಿ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದ ಬಿಲ್ವಪತ್ರಿಯನ್ನು ಆ ಧವಲೇಶ್ವರನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ. ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಂದ ಚಿಗರೆಯ ಮಾಂಸವನ್ನು ನೈವೇದ್ಯ ತೋರಿಸಿದ. ಅನಂತರ ಆ ಧವಲೇಶ್ವರನಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಕೈ ಮುಗಿದು ಹೇಳಿದ.

ಕಿರಾತ:- ಪ್ರಭು, ಇಂದಿನಿಂದ ನೀನು ಒಡೆಯ. ನಾನು ನಿನ್ನ ಕಿಂಕರ. ಇಂದಿನಿಂದ ನಾನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ನಿನ್ನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ತಪ್ಪದೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಭಕ್ತನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸು.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಆ ಕಿರಾತ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದ. ಮರುದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಂದಿಯು ಪುಷ್ಪಾರ್ಚನೆಗೆ ಎಂದು ಧವಲೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಅವನು

ಪುಷ್ಪಾರ್ಚನೆಮಾಡಿ ಏರಿಸಿದ ಒಂದು ಹೂವೂ ಶಿವಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೇ ಶಿವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಂಸದ ತುಂಡು, ಎಂಜಲನೀರು ಉಗುಳಿದ ನೀರನ ನಡುನಡುವೆ ಅಗಳು. ಶುಭ್ರವಾದ ಶಿವಲಿಂಗದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಹೊಲಸು ಮಾಸಖಂಡಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನಂದಿಗೆ ಬಹಳ ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು. ಪವಿತ್ರವಾದ ಲಿಂಗದ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಅಪವಿತ್ರವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಂದು ಒಟ್ಟಿದವನು ಯಾರು? ಎಂದು ಸಿಟ್ಟೂ ಬಂದಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಯಾರು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗದೇ ಅವನು ತಾನೇ ನೀರು ತಂದು ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ತೊಳೆದ. ಹೊಲಸನ್ನೆಲ್ಲ ಬಳೆದ. ಅನಂತರ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಪುರೋಹಿತನಿಗೆ ಹೇಳಿದ. ಆ ಪುರೋಹಿತನಿಗೂ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯ. ಮರುದಿನ ನಂದಿ ಆ ಪುರೋಹಿತ ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿಯೇ ಬಂದರು ಆ ಧವಲೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ. ಆಗ ಪುರೋಹಿತನು ವೇದೋಕ್ತ ವಿಧಿಯಿಂದ ಆ ಧವಲೇಶ್ವರನಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕಮಾಡಿ, ಪಂಚಾಮೃತ ದಿಂದ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೂಜೆಮಾಡಿದರು ನಂದಿಯೊಡನೆ ಕೂಡಿ, ಅನೇಕ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನೂ ಬಗೆಬಗೆಯ ರತ್ನಗಳನ್ನೂ ಆ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದರು. ಆರು ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಆ ನಂದಿ ವೈಶ್ಯನು ಆ ಮುಕ್ಕಣ್ಣನನ್ನು ಬಗೆಬಗೆಯ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡುತ್ತ ನಿಂತುಕೊಂಡ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಮುನ್ನಾದಿನ ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ಮಾಂಸವನ್ನರ್ಪಿಸಿದ ಕಿರಾತ. ಅವನನ್ನು ಕಂಡಕೂಡಲೇ ನಂದಿಯು ಹೆದರಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿತುಕೊಂಡ. ಪುರೋಹಿತನೂ ದೇವಾಲಯದ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ. ಆ ಹುಂಬ ಕಿರಾತನು ಆ ವೈಶ್ಯ ಪುರೋಹಿತರು ಕೂಡಿ ಮಾಡಿದ ಧವಲೇಶ್ವರನ ಪೂಜೆಯ ಅಲಂಕಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಾಲಿನಿಂದ ಒದ್ದು ತುಳಿದುಹಾಕಿದ. ಅನಂತರ ತಾನು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಬಾಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಗಂಡೂಷ ಜಲವನ್ನು ಉಗುಳಿ ಅಭಿಷೇಕ ವಿಧಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ. ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಾನು ತಂದ ಹೂವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದ. ಮತ್ತೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಂದ ಮಾಂಸವನ್ನು ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಿ ದಂಡಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಹೋದ.

ಆ ಬೇಡನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೋದಬಳಿಕ ನಂದಿ ಹಾಗೂ ಪುರೋಹಿತರಿಬ್ಬರೂ ತಾವು ಅವಿತುಕೊಂಡ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಧವಲೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದ ಎದುರು ಬಂದರು. ಬೇಡನು ಮಾಡಿದ ಪೂಜೆಯ ಅನಾಹುತ ಕಂಡರು. ದಿಙ್ಮೂಢರಾಗಿ ನಿಂತರು. ಅಂತಪಾರವಿಲ್ಲದಾಯಿತು ಅವರ ಚಿಂತೆಗೆ, ತಲೆತಲೆ ಚಚ್ಚಿಕೊಂಡರೂ ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಏನೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ವೇದ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನೂ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪಾರಂಗತರನ್ನೂ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದರು. ಧವಲೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ದುರವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿದರು. ಆಗ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಯೋಚಿಸಿದರು. ''ಈ ದುಷ್ಕೃತ್ಯವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಧೈರ್ಯ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ಬೇಡನಂತೂ ಕ್ರೂರ ರಕ್ಕಸನಂತಿದ್ದಾನೆ. ಮಹಾ ಪರಾಕ್ರಮಿ, ಶಿವಲಿಂಗದ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಘೋರ ದಾರುಣವಾದ ಅಪವಿತ್ರ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಆ ದೈತ್ಯ ಕಿರಾತನನ್ನು ಹೊಡೆಯುವದಾಗಲಿ ತಡೆಯುವದಾಗಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೆ ಅನುದಿನವೂ ಆ ಪಾಪಿಯು ತನ್ನ ಎಂಜಲ ಬಾಯೊಳಗಿನ ಗಂಜಲ ನೀರಿನಿಂದ ರುದ್ರಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿ, ಮಾಂಸೋಪಹಾರ ನೀಡಿ ರಾಕ್ಷಸ ಪೂಜೆಗೈದು ಈ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿವನ ಸನ್ನಿಧಾನವೇ

ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಆ ಪಾಪಿಯ ಈ ಘೋರ ಪೂಜೆ ಹೀಗೇ ಮುಂದುವರೆದರೆ ಆ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಣ ಕೂಡ ನಿಲ್ಲಲಾರ ಚಂದ್ರಚೂಡ. ಉಗುಳಿ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದರೆ ಎಂಥ ದೇವತೆಯಾದರೂ ಆ ಸ್ಥಾನ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ'' ಹೀಗೆಲ್ಲ ಅಲೋಚನೆಗೈದು ಆ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಪುರೋಹಿತರೂ ನಂದಿಗೆ ''ಆ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಕಿತ್ತಿ ತಂದು ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಪೂಜಿಸು'' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಆದೇಶದಂತೆ ನಂದಿಯು ಧವಲೇಶ್ವರನನ್ನು ಎತ್ತಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ತಂದ. ಪುರೋಹಿತರ ಸಹಾಯದಿಂದ ತನ್ನ ದೇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಲಿಂಗದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೈದ. ಬಂಗಾರದ ಸೋಮಸೂತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ಉಪಹಾರ, ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, ಭೂರಿಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿ ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟ.

ಮರುದಿನ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಶಿವಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಕಿರಾತನ ಆಗಮನ. ಧವಲೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ಮಟಮಾಯ. ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಆಘಾತ ಆ ಭವಭಕ್ತನಾದ ಬೇಡನಿಗೆ. ಅವನ ಶಿವಭಕ್ತಿಗೆ ಮಹಾಪೂರ. ಶಿವಲಿಂಗದ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಮರೆಯಿಂದ ಅಂತರಂಗದ ದುಃಖ ಉಕ್ಕಿ.

''ಶಂಭೋ ! ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ತೊರೆದು ಹೋದದ್ದಾದರೂ ಎಲ್ಲಿ? ನನಗೇಕೆ ದರ್ಶನವನ್ನು ನೀನು ಕರುಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ? ಕೈಲಾಸಪತಿಯೇ, ಕೂಡಲೇ ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರು ದಯವಿಟ್ಟು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳು.ಈಗಲೇ ನೀನು ನನಗೆ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಈ ದೇಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಮಹಾದೇವ ! ಬೇಗ ಬಾ. ಶಂಕರ ! ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗೋಚರನಾಗು ಜಗನ್ನಾಥ ! ಅನಾಥನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಡ ನಿನ್ನ ಈ ಭಕ್ತನನ್ನು. ತ್ರಿಪುರಾಂತಕ ! ಬೇಗ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವನ್ನು ನನಗೆ ನೀಡು. ಇಲ್ಲದ್ದಿದರೆ ನಾನು ಈಗಲೇ ದೇಹಪರಿತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ನೋಡು.''

ಹೀಗೆ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದ ಬಿರುನುಡಿಗಳನ್ನಾಡಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿ ಆ ಬೇಡ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ದರ್ಶನ ಕೊಡು ಎಂದು ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡ. ಶಿವ ಬರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ದರ್ಶನವನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕೂಡಲೇ ಕೆರಳಿ ಹೋದ ಕಿರಾತ. ಖಡ್ಗವನ್ನು ಹಿರಿದ ಒರೆಯಿದ. ಇರಿದ ತನ್ನದೇ ಆದ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು, ಕಡಿದ ತೋಲಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹೆಗಲನ್ನು. ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಕೈ ಹಾಕಿ ಕರುಳು ಮಾಂಸಗಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು ಆ ಧವಲೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವನ್ನು ಕಿತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಉಂಟಾದ ತೆಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದ. ಹಾಗೇ ತೆವಳುತ್ತ ನದಿಯ ವರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನುತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂಧು ಮೊದಲು ಶಿವಲಿಂಗವಿದ್ದ ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಭಾವಿಸಿ ಆ ಕಲ್ಪಿತ ಶಿವಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ (ಆ ತಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ) ತನ್ನ ಗಂಡೂಷ ಜಲದಿಂದ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದ. ಬಿಲ್ವಪತ್ರೆ ಏರಿಸಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ. ಧವಲೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವನ್ನು ಕಿತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಉಂಟಾದ ತಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಕೈಯಾಡಿಸಿ ಆ ಮಣ್ಣನ್ನು ಎತ್ತಿ ತನ್ನ ನೆತ್ತಿಗೆ ಒತ್ತಿಕೊಂಡ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಅನನ್ಯ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿದ.

ಅವನ ಅನನ್ಯ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಶಿವ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತನಾದ. ಧವಲೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ ಇದ್ದ ಆ ತಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ಬದಲು ಗಂಗಾಧರ. ಕರ್ಪುರದಂತೆ ಅಚ್ಚ ಬಿಳಿಬಣ್ಣ, ಸುತ್ತಲೂ ಪ್ರಮಥ ಗಣ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಜಟಾಜೂಟ, ಮುಡಿಯಲ್ಲಿ

ಚಾರುಚಂದ್ರ. ಸುತ್ತಲೂ ಚಲ್ಲುವರಿದ ಚಂದ್ರಜ್ಯೋತ್ನೆ. ಜಡೆಮುಡಿಯ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದರೂ ಗುಡುಗುವ ಗಂಗೆಯ ನಿಶ್ಶಬ್ದ ಪರಿಭ್ರಮಣ. ಆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವಿರೂಪಾಕ್ಷನೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಚಂಡ ಕಿರಾತಕ.

ಆ ಕ್ರೂರ ಕಿರಾತನ ಈ ಕ್ರೂರ ಭಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರಸನ್ನ ಪರಮೇಶ್ವರ. ಅವನ ಭಕ್ತಿ ವೈವಶ್ಯದಿಂದ ಗದ್ಗದಿತ ಗೌರೀಪತಿ. ಮೆಚ್ಚಿ ಮೊದಲು ಮುಂದೆ ಬಂದ ಮಹಾದೇವ ಆ ಕಿರಾತನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮೈದಡವಿದ. ಕೈಹಿಡಿದು ಕೇಳಿದ. ಅತಃಕರಣದಿಂದ ಹೇಳಿದ.

ಮಹಾದೇವ:- ವೀರ ಕಿರಾತ ! ನೀನು ನಿಜವಾದ ನನ್ನ ಭಕ್ತ. ನಿನ್ನ ಈ ಭೀಕರ ಪೂಜೆಯಿಂದ ನಾನು ಪರಿತುಷ್ಟ. ಭಕ್ತಾಗ್ರೇಸರ. ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದ ವರ ಕೇಳು. ನೀಡುತ್ತೇನೆ.

ಕಿರಾತ:- ಸ್ವಾಮಿ ! ನನಗೆ ಈ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಕರುಣಿಸು ನೀನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ನೀನೇ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗು. ನಾನೇ ನಿನ್ನ ದಾಸ ಈ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಈಶದಾಸತ್ವವು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಉಳಿಯಲಿ. ಶಂಕರನ ಕಿಂಕರತೆಯು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಾಂತ ಕಾಲದವರೆಗೂ ಬೆಳೆಯಲಿ.

ಆ ಕಿರಾತನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಪರಮಾನಂದ ಚಂದ್ರಚೂಡನಿಗೆ. ಆನಂದದ ಉದ್ರೇಕದಿಂದ ಗೌರೀಪತಿಯು ತಾನೇ ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಶಂಖ ಊದಿದ. ಡಮರು ಬಾರಿಸಿದ. ಬಾರಿಸಿದ ಆ ಡಮರು ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಶಂಖದ ಝುಂಕಾರನಾದದಿಂದ ಮೂರು ಲೋಕಗಳೇ ಮುಖರಿತವಾದವು. ಸಹಸ್ರಾರು ದೇವ ದುಂದುಭಿಗಳು ಮೊಳಗಿದವು.

ಆ ಸದ್ದುಗದ್ದಲವನ್ನು ಕೇಳಿ ಓಡಿಬಂದ ನಂದಿ ವೈಶ್ಯ. ಧವಲೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಮೇಶ್ವರ. ಶಿವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಎದುರು ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು ಆ ಶಿವನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಮಾಡಿದ ಕಿರಾತ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಬೆರಗು ಪಡೆದ ನಂದಿಯು ಕೈ ಮುಗಿದು ಕಿರಾತನಿಗೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡ. ಬೇಡ ಬಂಧುವೆ, ನೀನು ನನ್ನ ಪರಮ ಭಕ್ತ. ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಯೇ ನಾನು (ಶಿವ) ಇಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸುವ್ಯಕ್ತ, ಈಗ ನೀನು ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡು. ನೀನು ಹರಭಕ್ತ. ನಾನು ನಿನ್ನ ಭಕ್ತ ಭಕ್ತನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ ಶಿವನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪರವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು.

ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಕಿರಾತನು ನಂದಿಯನ್ನು ಕೈಹಿಡಿದು ಶಿವನ ಬಳಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಶಂಭು ನಗುತ್ತ ಇವನು ಯಾರು? ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

ಕಿರಾತ:- ಸ್ವಾಮಿ ! ಇವನು ನಿನ್ನ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ ಭಕ್ತ. ನನ್ನ ಅಭಿನ್ನ ಮಿತ್ರ. ಅನುದಿನವೂ ಇವನು ನಿನ್ನ ಪೂಜಾ ತತ್ಪರ. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಇವನಿಂದ ನಿನ್ನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಪಾರ್ಚನೆ, ಮಾಣಿಕ್ಯ ಪೂಜೆ, ರತ್ನಾರಾಧನೆಗಳು ತಪ್ಪದೇ ನಡೆಯುತ್ತಲಿದೆ. ಈ ನಂದಿಯ ಸರ್ವಸ್ವವೂ ಶಿವಾರ್ಪಿತ. ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ಮೀಸಲಾದ ಈ ಜೀವನವನ್ನು ನಿನ್ನ ಆತ್ಮೀಯ ಎಂದು ಪರಿಗ್ರಹಿಸು.

ಮಹಾದೇವ:- ಕಿರಾತ, ಈ ನಂದಿ ವೈಶ್ಯ ನನ್ನ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ ಭಕ್ತ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲೆ. ನೀನೂ ಅದರಂತೆ ನನ್ನ ಪರಮಭಕ್ತ. ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಪಾರ್ಷದರಾಗಿ ನನ್ನ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸೇವೆಗೈಯಿರಿ. ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ನಾನು ನನ್ನ ಪ್ರಮಥಗಣದ ಅಧೀಶ್ವರನನ್ನಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಪರಮೇಶ್ವರನು ಹೀಗೆ ನುಡಿಯುವದೇ ತಡ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದವು ಕೈಲಾಸದಿಂದ ಎರಡು ವರ ವಿಮಾನಗಳು. ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಕೈಲಾಸದ ಕಡೆಗೆ ಹಾರಿದವು ಅವೆರಡೂ ವಿಮಾನಗಳು. ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದ ಬಳಿಕ ಪಾರ್ವತಿಯು ಪರಮೇಶ್ವರನ ಇಂಗಿತವನ್ನು ತಿಳಿದು ನಂದಿ ಹಾಗೂ ಕಿರಾತ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಕದಲಾರತಿ ಎತ್ತಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಮನೆ ಒಳಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಳು.

ಶಿವ ಪಾರ್ವತಿಯರು ತೋರಿದ ಪುತ್ರ ವಾತ್ಸಲ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಸುಪ್ರೀತರಾದ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಜಗತ್ತಿಗೆ ತಾಯಿ ತಂದೆಯರಾದ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಪ್ರಣಮಿಸಿ ಸ್ವಾಮಿ ! ನಮಗೆ ನಿನ್ನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಕಾಯುವ ಹಾಗೂ ಸದಾ ನಿನ್ನ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಸದವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಕರುಣಿಸು ಎಂದರು. ತಥಾಸ್ತು ಎಂದ ಭವಾನೀಪತಿ. ಅಂದಿನಿಂದ ನಂದಿ ವೈಶ್ಯ ಹಾಗೂ ಆ ಮಹಾಕಾಲ ಎಂಬ ಕಿರಾತ ಇಬ್ಬರೂ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಪರಮ ಪ್ರೀತ್ಯಾಸ್ಪದ ಪಾರ್ಷದರಾಗಿ ಶಿವಸದನದ ದ್ವಾರಪಾಲಕರಾಗಿ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆನಿಂತರು.

ಈ ಧವಲೇಶ್ವರನ ದಿವ್ಯದರ್ಶನ, ಇಲ್ಲಿಯ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ, ದಾನ, ದೇವತಾರ್ಚನ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಭಕ್ತರು ನಂದಿ ವೈಶ್ಯ ಹಾಗೂ ಮಹಾಕಾಲ ಕಿರಾತರಂತೆ ಶಿವಸಾರೂಪ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಪರಮ ಗತಿಯನ್ನು ಐದುತ್ತಾರೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನಂದಿ ಹಾಗೂ ಬೇಡರಿಗೆ ಶಿವಗಣದಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆ ಎಂಬ ನೂರನಲವತ್ತೆಂಟನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಬಾಲಾವತಿಯ ವೃತ್ತಾಂತ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೪೯

ಮಹಾದೇವ:- ಸಾಭ್ರಮತಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಬಾಲಾಪ ಎಂಬ ತೀರ್ಥ ಇದೆ. ಭಕ್ತಿಪ್ರದ ಎಂದು ಅದರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ. ಮುಕ್ತಿಪ್ರದ ಎಂದೂ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ. ಆ ತೀರ್ಥದ ತಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಕಣ್ವ ಋಷಿಯ ಮಗಳಾದ ಬಾಲಾವತಿಯು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿದಳು. ಅವಳು ರೂಪದಲ್ಲಿ ರತಿ. ಗುಣದಲ್ಲಿ ಸತಿ. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿಯಾದ ಅವಳು ಬಗೆಬಗೆಯ ಪೂಜೆ ಉಪವಾಸಗಳಿಂದ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದಳು. ಮುಗಿಲು ಮಂಟಪದ ಮಣಿಯಾದ ಸೂರ್ಯನೇ ತನಗೆ ಪತಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಹಿರಿಯಾಸೆಯನ್ನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ಚಿರಕಾಲ ತಪಿಸಿದಳು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆ ಚಿಗರೆಗಂಗಳ ಚೆಲುವೆ. ಅವಳ ಶೀಲ, ಸದಾಚಾರ, ತಪಸ್ಸು, ವ್ರತಚರ್ಯೆ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆ, ನಿರತಿಶಯ ಭಕ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಪರಮ ಪ್ರೀತನಾದ ಭಗವಾನ್ ಭಾಸ್ಕರ.

ಒಬ್ಬ ಋಷಿಯ ವೇಷಧರಿಸಿ ಅವಳ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ದೇವದೇವನಾದ ದಿವಾಕರ ಕಾಲು ಇರಿಸಿದ. ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸ್ವಿಯಾದ ಆ ವಿಪ್ರಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನು ಕಂಡು ಬಾಲಾವತಿಯು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದಳು. ಅರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಉಪಚರಿಸಿ ಅಸನವಿತ್ತು ಬಿನ್ನವಿಸಿದಳು.

ಬಾಲಾವತಿ:- ಮುನಿಪುಂಗವರೇ, ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯೇನು? ನಾನು ಈ ದೇಹವೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೀವು ಏನು ಕೇಳಿದರೂ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧ. ಈ ನನ್ನ ಶರೀರ ಮಾತ್ರ ಸೂರ್ಯದೇವನಿಗೆ ಅರ್ಪಿತ. ನಾನು ಸೂರ್ಯನ ಭಕ್ತಳು. ಸೂರ್ಯನಲ್ಲೇ ಅನುರಕ್ತಳು. ಅವನ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ನನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಕೊಡಲಾರೆ. ಈ ಕಾಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಲಾರೆ. ನಾನು ಈಗ ಆಚರಿಸುವ ವ್ರತ ಕೈಕೊಂಡ ತಪಸ್ಸು ಎಲ್ಲವೂ ಆ ದಿವಾಕರನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ. ಈ ನನ್ನ ದೇಹವೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೀವು ಏನು ಬೇಡಿದರೂ ತಮಗೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ.

ಆಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶ್ರೇಷ್ಠನು ಬಾಲಾವತಿಯ ನಿಯಮ ನಿಷ್ಠೆಯ ನಿಷ್ಠುರ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಸುಪ್ರೀತನಾದ.

ವಿಪ್ರಶ್ರೇಷ್ಠ:- ಕಲ್ಯಾಣಿ ! ಸೂರ್ಯನೊಡನೆ ಶಾರೀರಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಇಂಥ ಉಗ್ರತಪಸ್ಸು ಕೈಕೊಂಡದ್ದು ಯುಕ್ತವೇ. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಎಲ್ಲವೂ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ತಪಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆಯೇ ಎಲ್ಲವೂ ನಿಂತಿದೆ. ಶುಭಾಂಗಿ ! ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ದೇವತ್ವವನ್ನೂ ಕೂಡ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಮೋಕ್ಷದ್ವಾರದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಬೀಗದ ಕೈಯೇ ತಪಸ್ಸು. ನಾನು ತಂದ ಈ ಐದು ಬೋರೆಕಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀನು ತೆಗೆದುಕೊ, ಈ ಐದೂ ಕಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕುದಿಸು. ಮೆತ್ತಗಾಗುವಂತೆ ಬೇಯಿಸು ಬೆಂಕಿಯ ಮೇಲೆ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸಮೀಪದ ಇಂದ್ರಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಬಾಲಾವತಿಯ ಭಾವವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೋರೆಮರಗಳ ಒಂದು ಉಪವನವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಗ್ರಾಮ ಊರ ಹೊರಗೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾದ ಮರದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಬಾಲಾವತಿಯ ಭಾವ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಹೊಂಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತ.

ಇತ್ತ ಆಶ್ರಮದ ಒಳಗೆ ಬಾಲಾವತಿಯು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಕೊಟ್ಟ ಐದು ಬೋರೆಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಕುದಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಕಬ್ಬಿಣದಂತೆ ಕಠೋರವಾದ, ಕಲ್ಲಿನಂತೆ ಬಿರುಸಾದ ಆ ಬೋರೆಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಪುಟಮಾಡಿ ಎಷ್ಟು ಬೇಯಿಸಿದರೂ ಅವು ಬೇಯಲಿಲ್ಲ. ಹೊರೆ ಹೊರೆಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಉರಿಸಿದಳು. ರಾಶಿರಾಶಿಯಾಗಿ ಬೂದಿ ಬಿದ್ದಿತು. ಆಶ್ರಮದ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಒಣ ತರಗೆಲೆಗಳನ್ನೂ, ಶುಷ್ಕಕಾಷ್ಠಗಳನ್ನೂ, ಒಣಗಿದ ಮರಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನೂ, ಕುಳ್ಳು ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಆರಿಸಿತಂದು ಒಲೆಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಉರಿಸಿ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಉಜ್ವಲವಾಗಿ ಬೆಳಗಿಸಿ ಆ ಬೋರೆಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಬೇಯಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಳು. ಇವಳು ಹಚ್ಚಿದ ಸೌದೆ ಹಾಗೂ ಶುಷ್ಕ ಮರಬಳ್ಳಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾದವು. ಆಶ್ರಮದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮರಬಳ್ಳಿ ಒಣಹುಲ್ಲು, ಒಣಗಿದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹೆಮ್ಮರಗಳ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಆಯ್ದುತಂದು ಆ ಐದು ಬೋರೆಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಬೇಯಿಸಿ ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಶತಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಳು. ಇಷ್ಟು ಶತಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟ ಬೋರೆಹಣ್ಣುಗಳು ಕುದಿಯಲೂ ಇಲ್ಲ, ಬೇಯಲೂ ಇಲ್ಲ, ಮೆತ್ತಗಾಗಲೂ

ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಕಳೆಯಿತು. ಆ ವನಪ್ರದೇಶದ ಕಾಷ್ಠ ಸಂಚಯದಲ್ಲಿ ಭೂಯಿಷ್ಠವಾದ ಭಾಗವು ಉರಿದು ಬೂದಿಯಾಯಿತು.

ಕೊನೆಗೆ ಆ ಬಾಲಾವತಿಯು ಬೇರೆ ಉಪಾಯ ಕಾಣದೇ ತನ್ನ ಕೋಮಲವಾದ ಕಾಲನ್ನೇ ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಇಟ್ಟು ಸುಟ್ಟು ಬೇಯಿಸ ತೊಡಗಿದಳು. ಒಂದುಕಾಲು ಸುಟ್ಟು ಕರಕಾದ ಕೂಡಲೇ ಹೊರಳಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಲನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಹಿಡಿದು ಬೋರೆ ಫಲಗಳನ್ನು ಕುದಿಸಲು ಹವಣಿಸಿದಳು.

ಅವಳು ಭಕ್ತ್ಯುದ್ರೇಕದಿಂದ ಮಾಡುವ ಪಾದದಹನವನ್ನು ನೋಡಿ ಪರಮ ಪ್ರೀತನಾದ ಅವಳ ಇಷ್ಟದೇವನಾದ ದಿವಾಕರ. ಕೂಡಲೇ ಅವನು ತನ್ನ ನಿಜರೂಪದಿಂದ ಆ ಕನ್ಯೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದ. ತನ್ನ ನಿಜವಾದ ಸೂರ್ಯಸ್ವರೂಪದಿಂದಲೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅವಳ ಕಣ್ಣೆದುರು ಬಂದು ಸ್ವಯಂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಜ್ಯೋತಿ ರೂಪದಿಂದ ನಿಂತು ಮಾತನಾಡಿದ.

ದಿವಾಕರ:- ಬಾಲೆ ! ನಿನ್ನ ಈ ಅತ್ಯುಗ್ರವಾದ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ನಾನು ಸುಪ್ರೀತ. ನಿನ್ನ ಈ ವ್ರತಚರ್ಯೆ, ತಪಶ್ಚರ್ಯೆ, ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರ ಮುಂತಾದ ಗುಣಗಳಿಗಾಗಿ ನಾನು ಲುಬ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಲಿ. ಈ ತೀರ್ಥದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ದಿನ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ನೀನು ನನ್ನ ಮಡದಿಯಾಗಿ ಸೂರ್ಯಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನೊಡನೆ ಇದ್ದುಬಿಡು. ಸಾಭ್ರಮತಿ ತಟಾಕದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಈ ತೀರ್ಥವು ಮುಂದೆ ಬಾಲಾಪ ತೀರ್ಥ ಎಂತಲೂ ಇದನ್ನು ಕರೆಯುವರು. ಇಲ್ಲಿ ಮೂರು ರಾತ್ರಿ ಇದ್ದು ಉದಯೋನ್ಮುಖನಾದ ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಅಂಬರಮಣಿಯ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರು ಸೂರ್ಯಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ರವಿವಾರ, ಸಂಕ್ರಮಣ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಪ್ತಮಿತಿಥಿ, ಗ್ರಹಣ ಮುಂತಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಬಾಲಾ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ತರ್ಪಣ ನೀಡಿ ಬೆಲ್ಲದ ಹಸುವನ್ನು ಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಕರವೀರ, ಮತ್ತು ಜಪಾಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಹೊಂಬಣ್ಣದ ರವಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಕೆಂಬಣ್ಣದ ಗೋವನ್ನು ದಾನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆದಿವ್ಯಾಧಿಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಮಾನವನು ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಸೂರ್ಯನು ಬಾಲಾವತಿಯನ್ನು ಪಾಣಿಗ್ರಹಣಮಾಡಿ ತನ್ನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದ.

ಕೋಣವು ಕಾನ್ಯಕುಬ್ಜದ ದೊರೆ ಆಯಿತು.

ಮಹಾದೇವ:- ತೇಜಸ್ವಿನಿಯಾದ ಪಾರ್ವತಿ ! ಈ ತೀರ್ಥದ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥನಿದ್ದ. ಅವನು ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಒಂದು ಕೋಣದಿಂದ ಹತ್ತು ಎತ್ತುಗಳು ಹೊರಲಾರದ್ದು ಭಾರವನ್ನು ಎಳೆಸಿ ಅದನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಕಲ್ಲು, ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಕಾಳು ಕಡ್ಡಿ, ಕಬ್ಬಿಣ ಮುಂತಾದ ಭಾರಭೂತವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊರಲಿಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಕೋಣವನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೇರಳವಾದ ಹಣವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಹೀಗೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತು ಮುಪ್ಪು ಬಂದಿತು ಆ ಕೋಣಕ್ಕೆ. ಶಕ್ತಿಕುಂದಿತು. ಹೆಗಲು ಹುಣ್ಣು ಆಯಿತು. ಭಾರಹೊರುವದು ಅದರಿಂದ ಆಗದಾಯಿತು. ಆಗ ಆ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಇಷ್ಟು ದಿನ ದುಡಿಸಿಕೊಂಡ ಆ ಕೋಣವು ನಿರುಪಯುಕ್ತ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಮುದಿಕೋಣವನ್ನು ಹೊರಗೆ

ಹಾಕಿದ. ಆಗ ಆ ಕೋಣವು ಆಚೀಚೆ ತಿರುಗುತ್ತ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಈ ಸಾಭ್ರಮತಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಇದರ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮಿಂದಿತು. ಅದು ತುಸು ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿತು. ಮೇಲೆ ಬರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಷ್ಟೂ ಕರ್ದಮದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟಿತು. ಸಾಭ್ರಮತಿಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆಂದಿತು. ಅದರ ತೊಗಲು ಕೋಣದ ಮೈಮೂಳೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಆ ತೀರ್ಥೋದಕದಲ್ಲಿ ನೆನೆದು ಪಾವನವಾದವು. ಈ ನೀರಿನ ಪುಣ್ಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆ ಕಾಡುಕೋಣವು ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಕಾನ್ಯಕುಬ್ಜ ದೊರೆಯ ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿತು. ಮುಂದೆ ಅವನೇ ತಂದೆಯ ನಂತರ ಮಹಾರಾಜನಾಗಿ ಕಾನ್ಯಕುಬ್ಜ ಮಹೀಪತಿ ಎಂದು ಮೆರೆದ. ಕಳೆದ ಜನ್ಮದ ನೆನಹು ಅವನಲ್ಲಿ ಅಳಿಯದೇ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೋಣನಾದ ತಾನು ಸಾಭ್ರಮತಿಯ ಪುಣ್ಯೋದಕದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಸತ್ತದ್ದರಿಂದ ಈಗ ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರನಾಗಿ ಮೆರೆಯುವ ಭಾಗ್ಯ ಒದಗಿದೆ ಎಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡ. ಮತ್ತು ತಾನು ಕಾನ್ಯಕುಬ್ಜದ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತನಾದ ಮರುದಿನವೇ ಧಾವಿಸಿಬಂದ ಈ ಬಾಲಾಪೇಂದ್ರ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದ. ಬಗೆ ಬಗೆಯ ದಾನ ನೀಡಿದ. ಆ ತೀರ್ಥದ ತಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿದ ಒಂದು ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು. ಅವನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ ಆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಹೀಷೇಶ್ವರ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿತು. ಸಾಭ್ರಮತಿ ನದಿಯು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪೂರ್ವವಾಹಿನಿಯಾಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಪಡುವಣ ನಿಟ್ಟಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಪಶ್ಚಿಮ ವಾಹಿನಿಯಾಗಿ ಹರಿದು ಮೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸತ್ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ದಾನ, ಮಾಡಿದ ಹೋಮ, ಆಚರಿಸಿದ ತಪಸ್ಸು, ಜಪಿಸಿದ ಮಂತ್ರ, ಗೈದ ಶ್ರಾದ್ಧ ಎಲ್ಲವೂ ಅಕ್ಷಯ. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಈ ತೀರ್ಥೋದಕದಲ್ಲಿ ಮಿಂದು, ಹಸು, ಹೊಲ, ನೆಲ, ತಿಲ, ಚಿನ್ನ, ಬಡ್ಡಿ, ಕಾಳು, ಹಾಸಿಗೆ, ಆಸನ, ವಾಹನ, ಕೊಡೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ದಾನ ನೀಡಿದರು ಪರಮೇಶ್ವರನ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಬಯಸಿದ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಬಾಲಾವತಿಯ ವೃತ್ತಾಂತ ಎಂಬ ನೂರ ನಲವತ್ತೊಂಬತ್ತನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ದುರ್ಧರ್ಷೇಶ್ವರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೫೦

ಮಹಾದೇವ:- ಇದರ ಮುಂದಿನ ತೀರ್ಥವೇ ದುರ್ಧರ್ಷೇಶ್ವರ ತೀರ್ಥ. ಇದನ್ನು ನೆನೆದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಪಾಪಿಗಳು ಪುಣ್ಯವಂತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ದೇವ ದಾನವರಲ್ಲಿ ಘನಘೋರ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯಿತು. ದೈತ್ಯದಾನವರೆಲ್ಲರೂ ದೇವತೆಗಳ ದಾರುಣವಾದ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಹತರಾಗಿ ಧಾರಾತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ದೇಹ ಬಿಟ್ಟರು. ಆಗ ಅಸುರರ ಆಚಾರ್ಯನಾದ ಶುಕ್ಲ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ. ಸಾಭ್ರಮತಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಘೋರ ತಪಂಗೈದ. ವಿರೂಪಾಕ್ಷನನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಂಡು ವರ ಪಡೆದ. ಮೃತ ಸಂಜೀವಿನಿ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಮೇಶ್ವನಿಂದ ಕಲಿತ. ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯ ಸಂಜೀವಿನಿ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಈ ತಾಣವು ''ಉಶನಸ್ತೀರ್ಥ'' ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಉಶನಸ್ ಎಂದೂ ಹೆಸರು ಇದೆ. ಅವರು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದುರ್ಧೇಶ್ವರ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿತು.

ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೃತ್ರಾಸುರನು ತನ್ನ ಪ್ರಚಂಡ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ದೇವತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸೋಲಿಸಿದ. ಸೋಲನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಸುದೈವದಿಂದ ಸಾವಿನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಪಲಾಯನಗೈದ ಪುರಂದರನು ತನ್ನ ಗುರು ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ದುರ್ಧರ್ಷೇಶ್ವರನ ಸೇವೆಗೈದ. ಆ ಪುರಂದರನ ಪೂಜೆಯಿಂದ ಪರಿತುಷ್ಟನಾದ ಪಶುಪತಿಯು ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕರುಣಿಸಿದ. ಶಿವನು ಕೊಟ್ಟ ಆ ಅಸ್ತ್ರದಿಂದ ದೇವೇಂದ್ರನು ವೃತ್ರಾಸುರನನ್ನು ಕೊಂದು ಕೃತಾರ್ಥನಾದ. ಮಹೇಂದ್ರನಿಗೆ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕರುಣಿಸಿದ ಈ ದುರ್ಧರ್ಷೇಶ್ವರನ ಪೂಜೆ ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿಯ ಉಶನಸ್ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಪ್ರಸಾದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ದುರ್ಧರ್ಷೇಶ್ವರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಎಂಬ ನೂರ ಐವತ್ತನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಚಂಡ ಕಿರಾತನ ಆಖ್ಯಾನ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೫೧

ಮಹಾದೇವ:- ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇವರ ಜಟಾಜೂಟದ ಒಂದು ಕೇಶರಂಧ್ರದಿಂದ ಹೊಮ್ಮಿ ಹರಿದ ಸಾಭ್ರಮತಿಯು ಕಶ್ಯಪ ಮುನಿಯ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿ ಪಾತಾಳಗಾಮಿನಿಯಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸಿದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಖಡ್ಗಧಾರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ರುದ್ರದೇವನು ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಖಡ್ಗದಾರ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಖಡ್ಗಧಾರೇಶ್ವರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದ ಪಾಪಿಗಳೂ ಕೂಡ ಹಿಂದೆ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಒಂದು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಂಡ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ದುಷ್ಟ ಬೇಡ ಇದ್ದ. ಅವನ ಹೆಸರೇ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಆ ಬೇಡ ಮಹಾಕ್ರೂರ. ದಯಾ, ಮಾಯಾ ಪ್ರೀತಿಗಳಿಗೆ ಅವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಇನಿತೂ ಇಂಬು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಕಂಡರೆ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದವು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಅವನು ಜಾಲ ಹಾಕಿ ಮೀನು ಮೊಸಳೆಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ. ಖಡ್ಗ, ಭರ್ಜಿ,

ಈಟಿ, ಹಾರೆ ಮುಂತಾದ ಘೋರವಾದ ಆಯುಧಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೂ, ಪುರುಷರನ್ನೂ, ಕಾಡುಮಿಕಗಳನ್ನೂ ವಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಬಾಣ ಬಿಟ್ಟು ಮುಗಿಲಲ್ಲಿ ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಂದು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಚಂಡಿ. ಚಂಡನಿಗೆ ತಕ್ಕ ರಕ್ಕಸಿ. ಸ್ವಭಾವದಿಂದಲೂ ಚಂಡಿ. ಸಿಟ್ಟು ಬಂದರೆ, ಚಾಮುಂಡಿ, ಹಿಂಸೆಯಲ್ಲಿ ಭದ್ರಕಾಳಿ, ವ್ಯಭಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪುಂಶ್ಚಲಿ, ಮದ್ಯಮಾಂಸ ಸೇವನೆಯಲ್ಲಿ ತಾಟಿಕೆ. ಆ ಚಂಡ-ಚಂಡಿಕೆ ಎಂಬ ಕ್ರೂರ ಕಿರಾತ ದಂಪತಿಗಳು ಬಹುಕಾಲ ಪರ್ಯಂತರ ಜಲಚರ, ಖೇಚರ, ಸ್ಥಲಚರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಮೃತ್ಯುವಾಗಿ ಭೂಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಭಾರವಾಗಿ ಬಾಳಿದರು.

ಒಂದು ದಿನ ರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯ. ಒಂದು ಕಾಡುಹಂದಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಚಂಡನು ಬಿಲ್ವ ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಹೊಂಚು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಾಣ ಹೂಡಿ ಹೆದೆ ಏರಿಸಿ, ಬೆಳಗಾಗುವರೆಗೆ ಮರದ ಮೇಲೆ ಮರೆಯಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತ ಕುಳಿತ. ಆಗ ಮಾಘಮಾಸ, ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ, ಚತುರ್ದಶಿ ತಿಥಿ. ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಕಾಯ್ದರೂ ಹಂದಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮೂಗಿನ ತುದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೋಪ ಮೈಮನಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು ಆ ಚಂಡನಿಗೆ. ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ತಾನು ಕುಳಿತ ಆ ಬಿಲ್ವವೃಕ್ಷದ ಎಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೈಗತ್ತಿಯಿಂದ ತರಿದ. ಆ ಗಿಡದ ಬುಡದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಶಿವಲಿಂಗ. ಇವನು ತರಿದ ಬಿಲ್ವಪತ್ರಿಗಳು ಆ ಲಿಂಗದ ಮೇಲೆಯೇ ಬಿದ್ದವು. ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಅವನಿಂದ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆಯೇ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬಿಲ್ವಪತ್ರಿಯಿಂದ ಪೂಜೆ ಆಯಿತು. ಆಗಾಗ ಅವನು ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಉಗುಳಿದಾಗ ಆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಭಿಷೇಕ ಆಯಿತು. ಇಡೀ ದಿನ ಕಾಡುಹಂದಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬ ಹೊಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮರದ ಮೇಲೆಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದರಿಂದ ಅಂದು ಅವನಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಉಪವಾಸ ವಾಗಿದ್ದಿತು. ಹೀಗೆ ಮಾಘಮಾಸ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ ಚತುರ್ದಶಿಯ ದಿನ ಪೂರ್ಣ ಉಪವಾಸ ಹಾಗೂ ಚಂದ್ರೋದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ವಪತ್ರೆಯಿಂದ ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ಪೂಜೆ, ಸ್ನಾನ, ಜಾಗರಣೆ, ಉಪವಾಸ ಎಲ್ಲವೂ ಅವನಿಂದ ಕಾಕತಾಳೀಯವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಅವನ ಪಾಪರಾಶಿಗಳೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದವು. ಅಂತಃಕರಣ ತಿಳಿಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿತ್ತು ಮನಸ್ಸು. ಪ್ರಶಾಂತವಾಗಿತ್ತು ಅಂತರಂಗ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಅವನಿಗೆ ಅನ್ನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಚಂಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಳು. ತನ್ನ ಗಂಡನಾದ ಚಂಡನನ್ನು ಕೆಕ್ಕರಿಸಿ ನೋಡುತ್ತ ಅವಳು ನುಡಿದಳು.

ಚಂಡಿ:- ಮೂರ್ಖನಾದ ಚಂಡ ! ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ ನೀನು ಮನೆಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಊಟವನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ನಿನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಾಂಸದ ತುಂಡು, ತುಣುಕು ಏನೂ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆ ಇಡಿಯ ದಿನ ಉಪವಾಸ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟಿರುವೆ. ನೀನು ಬಾರದ್ದರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಊಟಮಾಡದೇ ಉಪವಾಸದಿಂದ ಸಂಕಟಪಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾದರೂ ಬೇಗೆ ಊಟಮಾಡು. ನಿನ್ನಗಾಗಿ ನಾನು ಮಾಂಸವನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮೀನನ್ನು ಕುದಿಸಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಿನ್ನು.

ಹೆಂಡತಿಯ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಆ ಚಂಡ ಕಿರಾತ ಮರ ಬಿಟ್ಟು ಕೆಳಗಿಳಿದ. ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ಸಾಭ್ರಮತಿ ನದಿಗೆ ಬಂದ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಅವಗಾಹನೆಗೈದ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಂದು

ನಾಯಿ ಬಂದು ಚಂಡಿಯು ತನ್ನ ಗಂಡನಿಗಾಗಿ ಇಟ್ಟ ಮಾಂಸ ಮೀನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಂದುಬಿಟ್ಟಿತು. ಆಗ ಚಂಡಿಯು ಕೋಪದಿಂದ ಕೆಂಡದಂತಾಗಿ ಆ ನಾಯಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯ ಹೋದಳು. ಆದರೆ ಚಂಡನು ಅವಳನ್ನು ತಡೆದ ಮತ್ತು ಸೌಮ್ಯವಾಗಿ ನುಡಿದ.

ಚಂಡ:- ತಿನ್ನಲಿ ಬಿಡು. ಆ ನಾಯಿಯೂ ಬಹಳ ಹಸಿದಿದೆ.

ಚಂಡಿ:- ಮೂರ್ಖ ! ನಾಯಿಯನ್ನು ತಡೆಯದೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದು ಎಲ್ಲ ಮತ್ಸ್ಯ, ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿಂದುಬಿಡುವದು. ನೀನು ಏನು ತಿನ್ನುವಿ? ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಪೂರ್ಣ ಉಪವಾಸ ಇರುವೆ. ಹಸಿದು ಕಂಗಾಲಾದ ನೀನು ಇದ್ದುದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾಯಿಗೆ ನೀಡಿ ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಕೇರು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವೆಯಾ? ನೀನು ಇಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿ ಹೇಗೆ ಆದೆ? ನಿನಗೆ ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಅರಿವು ಇಲ್ಲವೆ? ಹಸಿವೆಯ ಪರಿವೆ ಇಲ್ಲವೆ?

ಚಂಡ:- ಹಸಿದ ನಾಯಿಯು ನೀನು ತಂದ ಮತ್ಸ್ಯ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿಂದದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ನಶ್ವರವಾದ ಈ ಶರೀರವನ್ನು ಪೋಷಿಸುವದು ವ್ಯರ್ಥ. ಮತ್ತು ಅದು ಪ್ರಾಣಿಯ ಸ್ವಾರ್ಥ. ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ದಗ್ಧವಾಗಿ ಹೋಗುವ ಅಥವಾ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣುಗೂಡುವ ಮುಷ್ಟಿಮೇಯವಾದ ಈ ಮೈಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸೆ ಮಾಡುವವರು ಮಹಾಪಾಪಿಗಳು. ಈ ತಮ್ಮ ಕೈಯಿಷ್ಟುವಾದ ಶರೀರ ಪೋಷಣೆಗಾಗಿ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದು ಮಾಂಸವನ್ನು ತಂದು ತಿಂದು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಮೆರೆಯುವವರು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕೃತರು. ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಹಿಷ್ಕೃತರು. ಆದುದರಿಂದ ದುಷ್ಟ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ದುರ್ಭಾವನೆಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ದಯಮಾಡುತ್ತ ನೀನು ಸ್ಥಿರಚಿತ್ತಳಾಗು. ಬಹುಕಾಲ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಳಿಬದುಕಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಖಡ್ಗಧಾರ ವ್ರತದಿಂದ ದೇಹವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಆ ವ್ಯಾಧನು ಖಡ್ಗದಿಂದ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಇರಿದುಕೊಂಡ. ಕೂಡಲೇ ಕೈಲಾಸ ಲೋಕದಿಂದ ವಿಮಾನಗಳು ಬಂದವು. ಅವುಗಳಿಂದ ಇಳಿದು ಬಂದರು ಅಸಂಖ್ಯ ಶಿವದೂತರು ಅವರೆಲ್ಲರ ಕೊರಳಲ್ಲಿಯೂ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಮಾಲೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಜಡೆಯ ಮುಡಿಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ, ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹಾವಿನಹಾರ. ಮೈಮೇಲೆ ಹುಲಿದೊಗಲು, ಅಚ್ಚಬಿಳಿ ಬಣ್ಣ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ರುದ್ರನಂತಹದೇ ಭೀಷಣ ರಮಣೀಯವಾದ ರೂಪ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ದೀರ್ಘದಂಡ ಹಾಕಿ ''ನೀವು ಯಾರು?'' ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಆ ಚಂಡ ಕಿರಾತ.

ಶಿವಗಣ:- ನಾವು ಶಿವನ ದೂತರು. ನೀನು ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ದಿನ ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಬಂದು ಶಿವಪೂಜೆ ಮಾಡಿದೆ. ಹಂದಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಂಚುಹಾಕಿ ಇಡೀ ದಿನ ಉಪವಾಸ ಕುಳಿತೆ. ಆದರಿಂದ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಉಪವಾಸವು ನಿನ್ನಿಂದ ಆಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಹಂದಿ ಬಾರದ್ದರಿಂದ ಕುಪಿತನಾದ ನೀನು ಕೈಕತ್ತಿಯಿಂದ ನೀನು ಕುಳಿತ ಬಿಲ್ವಮರದ ಎಲ್ಲ ಎಲ್ಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಉದುರಿಸಿದೆ. ಆ ಬಿಲ್ವಪತ್ರೆಗಳೆಲ್ಲ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಇದ್ದ ಶಿವಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದರಿಂದ ಶಿವನಿಗೆ ಬಿಲ್ವಪತ್ರಾರ್ಚನೆಯೂ ನಿನ್ನಿಂದ ಸಂಪನ್ನವಾಯಿತು. ಹಂದಿಗಾಗಿ ಜಪ್ಪಿಸಿ ಎಚ್ಚರದಿಂದಲೇ ಕುಳಿತದ್ದರಿಂದ ಜಾಗರಣೆಯೂ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಹೀಗೆ ಬೇಟೆಯ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ದಿನ ಉಪವಾಸ, ಜಾಗರ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರಾರ್ಚನೆ ಮೂರೂ

ಸಾಧಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಮೇಲೆ ಮಹಾದೇವನು ಸುಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಮಡದಿಯೊಡನೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಲು ವಿಮಾನವನನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ನೀನು ಚಂಡಿಯೊಡನೆ ಈಗಲೇ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡು. ಈ ವಿಮಾನವನ್ನು ಆರೋಹಣ ಮಾಡು. ಸಕುಟುಂಬವಾಗಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಪಯಣಿಸು.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಶಿವಗಣಾಧೀಶರು ಚಂಡನನ್ನು ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯೊಂದಿಗೆ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ನೋಡುನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಚಂಡ ಚಂಡಿ ದಂಪತಿಗಳು ಕೈಲಾಸ ವಿಮಾನವನ್ನು ಆರೋಹಣ ಮಾಡಿದರು. ದೇವ ದುಂದುಭಿಗಳು ಮೊಳಗಿದವು. ಕೈಲಾಸದ ಕೊಳಲುಗಳು ನುಡಿದವು. ಗಂಧರ್ವರು ಹಾಡಿದರು ಅಪ್ಸರೆಯರು ಕುಣಿದರು. ಅಮರರು ಚಾಮರ ಬೀಸಿದರು.

ಹೀಗೆ ವ್ಯಾಜದಿಂದ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಉಪವಾಸ, ಜಾಗರ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಿದ ಬೇಡ ದಂಪತಿಗಳು ಉದ್ಧಾರ ಹೊಂದಿದರು. ಅಂದ ಬಳಿಕ ಬುದ್ಧಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ಹೀಗೆ ಶಿವಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಿದವರು ಶಿವಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುವರೆಂದು ಏನು ಹೇಳುವದು?

ಮಾಘ, ವೈಶಾಖ, ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ವಶಿಷ್ಠ, ವಾಮದೇವ, ಭರದ್ವಾಜ, ಗೌತಮ ಮುಂತಾದ ಮುನಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ಬರುವರು. ಕೃತ, ತ್ರೇತಾ, ದ್ವಾಪರ ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಚಂಡ ಬೇಡನಿಗೆ ಒಲಿದ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಲಿಂಗವು ದೃಗ್ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಗುಪ್ತನಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಶಾಪ.

ಪಾರ್ವತಿ:- ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ನಿಮಗೆ ಶಾಪಕೊಟ್ಟ ಸಂದರ್ಭ ಯಾವದು? ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು?

ಮಹಾದೇವ:- ಹಿಂದೆ ಒಂದಾನೊಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮುನಿಯು ಈ ಸಾಭ್ರಮತಿ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಖಡ್ಗಧಾರ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಿಂದು, ಶಿವನ ದರ್ಶನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ. ಶಿವಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ. ಅನಂತರ ಕೈ ಮುಗಿದು ಶಂಕರನ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತುಕೊಂಡ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದುಷ್ಟ ಪಾಖಂಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ಶಿವಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಮಾಂಸವನ್ನು ಇಟ್ಟ. ಅಪವಿತ್ರವಾದ ರಕ್ತ ಬಸಿಯುವ ಆ ಹೊಲಸು ಮಾಂಸವನ್ನು ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟರೂ ಲಿಂಗಾಂತರ್ಗತನಾದ ಗಂಗಾಧರ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಆ ಪಾಖಂಡಿಗೆ. ಪಾಪಿಗಳನ್ನು ದಂಡಿಸದಿರುವ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯನೂ, ನಿರ್ಬಲನೂ, ಅಪರಾಧ ಸಹಿಷ್ಣುವೂ ಆದ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ನೋಡಿ ಕೋಪಬಂದಿತು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಿಗೆ. ಕೂಡಲೇ ''ಯಾರ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಕಾಣದಂತಾಗು'' ಎಂದು ಶಾಪ ಚಲ್ಲಿ ಹೊರಟು ಹೋದ. ದೇವಿ ! ಅಂದಿನಿಂದ ನಾನು ಗುಪ್ತನಾಗಿದ್ದೇನೆ ಈ ಖಡ್ಗಧಾರ ತೀರ್ಥದ ತಡಿಯಲ್ಲಿ. ಆದರೂ ಹಿಂದಿನ ಮೂರು ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಶಿವಲಿಂಗವು ಇದ್ದಸ್ಥಳವು ತುಸು ತಗ್ಗಾಗಿ ಇರತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಣ್ಣಿನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೂಡಿಸಿ ನನ್ನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದವರ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲವೂ ದೂರ ಓಡಿಹೋಗುತ್ತವೆ. ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ

ಈ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಂದಿರ ಎಂದೂ, ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಎಂದೂ, ದ್ವಾಪರ ಯುಗದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತ ಎಂದೂ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಖಡ್ಗೇಶ್ವರ ಎಂದೂ ನಾಲ್ಕು ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳು ಬಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಚಂಡ ಕಿರಾತನ ಆಖ್ಯಾನ ಎಂಬ ನೂರ ಐವತ್ತೊಂದನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ದಧೀಚಿ ವೃತ್ತಾಂತ ದುಗ್ಧೇಶ್ವರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೫೨

ಮಹಾದೇವ:- ಖಡ್ಗಧಾರೆಯ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ದುಗ್ಧೇಶ್ವರ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ದುಗ್ಧೇಶ್ವರನ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದವರು ಪಾಪದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಭಾಗಾ ನದಿಯು ಸಾಭ್ರಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಗಮಿಸಿದೆ. ಇದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ದಧೀಚಿ ಋಷಿಯು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದ. ಇಲ್ಲಿಯ ದುಗ್ಧೇಶ್ವರ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ದುಗ್ಧೇಶ್ವರ ಪೂಜೆ, ಜಪ, ದಾನ, ತಪೋನುಷ್ಠಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರು ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.

ಪಾರ್ವತಿ:- ದುಗ್ಧೇಶ್ವರ ತೀರ್ಥ ಹಾಗೂ ಲಿಂಗಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿರಿ.

ಮಹಾದೇವ:- ಹಿಂದೆ ದೇವಾಸುರ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು ಸೋತು ಓಡಿದರು. ದಧೀಚಿ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ತಮ್ಮ ಆಯುಧಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆ ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಹೋದರು. ಮುಂದೆ ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮದ ಹಿಂದೆ ದೈತ್ಯ ಸೈನಿಕರ ಕಲಕಲ ಕೋಲಾಹಲ ಧ್ವನಿಯು ಕೇಳಿ ಬಂದಿತು. ಆಗ ದಧೀಚಿ ಮುನಿಗಳು ''ದೈತ್ಯರು ಬಂದು ದೇವತೆಗಳ ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬಹುದು'' ಎಂದು ಹೆದರಿದರು. ಅವಸರದಿಂದ ದೇವತೆಗಳ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ ಗಟಗಟ ಕುಡಿದುಬಿಟ್ಟರು.

ಹಲವು ಕಾಲ ಕಳೆಯಿತು. ದೇವತೆಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ತಾವು ಹಿಂದೆ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಗೆದು ಹೋದ ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ತವಕ ಆ ಸುರಸತ್ತಮರಿಗೆ. ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಇದ್ದರು ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು. ಆಶ್ರಮದ ಹೊರ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹಾವು-ಮುಂಗಸಿಗಳು, ಹಸು-ಹುಲಿಗಳು, ನವಿಲು-ಸರ್ಪಗಳು, ಇಲಿ-ಬೆಕ್ಕುಗಳು, ಆನೆ-ಸಿಂಹಗಳು, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಒಡನಾಟವಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಆ ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಜಾತಿದ್ವೇಷವನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದವು. ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಸರಸವಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಆ ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮದ ನಿರ್ವೈರ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತಸದುಂಬಿದ ದೇವತೆಗಳು ಆಶ್ರಮದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರು. ಚಂದ್ರಭಾಗಾ ಸಾಭ್ರಮತಿ ನದಿಗಳ ಸಂಗಮದ ರಂಗಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಆ ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಘ್ರಾಸನದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ದೇದಿಪ್ಯಮಾನವಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ದಧೀಚಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳು, ಋಷಿಗಳ ಬದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವರ ಪತ್ನಿ ಸುವರ್ಚೆಯು

ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಚತುರ್ಮುಖ ಹಾಗೂ ಸಾವಿತ್ರಿಯರಂತೆ ಶೋಭಿಸುವ ಆ ಋಷಿದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ದೇವತೆಗಳು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಅಂದರು.

ದೇವತೆಗಳು:- ಸ್ವಾಮಿನ್ ! ನಾವು ಈ ಮೊದಲು ನಿಮ್ಮ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತಂದಿರಿಸಿದ್ದೆವು ನೆನಪಿದೆಯಷ್ಟೆ? ಈಗ ನಮಗೆ ಮತ್ತೆ ಆ ದೈತ್ಯರಿಂದ ಭೀತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಮರಳಿ ಕೊಡಿರಿ.

ದಧೀಚಿ:- ನೀವು ಶಸ್ತ್ರ ಇಟ್ಟುಹೋದ ಬಳಿಕ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮರಳಿ ಬೇಗ ಬರಲಿಲ್ಲ. ದೈತ್ಯರು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬಂದು ನಿಮ್ಮ ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯಬಹುದು ಎಂಬ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ನಾನು ಅವುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕುಡಿದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ದೇವತೆಗಳು:- ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ! ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ದೇಹದ ಮೂಳೆಗಳನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿರಿ. ಅವುಗಳಿಂದ ನಾವು ದೈತ್ಯರನ್ನು ಸಂಹರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ದಧೀಚಿ:- ಆಗಲಿ. ನನ್ನ ಮೂಳೆಗಳನ್ನೇ ನಿಮಗೆ ಕೊಡುವೆನು.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ದಧೀಚಿ ಋಷಿಯು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಬೇರೆಡೆಗೆ ಕಳಿಸಿದ. ಮತ್ತು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ. ''ದೇವತೆಗಳೇ ! ನಾನಂತೂ ಕುಡಿದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ನಿಮ್ಮ ಆಯುಧಗಳನ್ನು, ನೀವು ನನ್ನ ಮೂಳೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ'' ಎಂದು.

ದೇವತೆಗಳು:- ಸ್ವಾಮಿ ! ತಾವು ಬದುಕಿ ಇರುವಾಗ ತಮ್ಮ ಮೂಳೆಗಳನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದು ಎಂತು?

ದಧೀಚಿ:- ಒಂದು ಕ್ಷಣ ನಿಲ್ಲಿರಿ. ನಾನು ಸ್ವಸಂತೋಷದಿಂದಲೇ ಯೋಗಾಸನದಿಂದ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ದಧೀಚಿಗಳು ಯೋಗಾರೂಢರಾದರು. ಯೋಗಬಲದಿಂದ ತಮ್ಮ ಪಾಂಚಭೌತಿಕ ಶರೀರವನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕವನ್ನು ಕುರಿತು ಪಯಣ ಬೆಳೆಸಿದರು. ಅವರ ದೇಹವು ಹೆಣವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿತು.

ಆಗ ಆ ಸುರಾಧೀಶ್ವರರು ''ಮಾಂಸಮೆತ್ತಿದ ಈ ಮುನಿಯ ಮೂಳೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವದು ಎಂತು?'' ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಕಾಮಧೇನುವನ್ನು ಕರೆದ ಶಚೀಪತಿ. ದಧೀಚಿ ಮುನಿಯ ಎಲವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೆಕ್ಕಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಲು ಹೇಳಿದ. ಅದರಂತೆ ಕಾಮಧೇನುವು ಮುನಿಯ ಮೂಳೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೆಕ್ಕಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿತು. ಮುಂದೆ ದೇವತೆಗಳು ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಮುನಿಯ ಅಸ್ಥಿಗಳಿಂದ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು ದೇವ ಬಡಿಗಿಯಿಂದ. ಮುನಿಯ ಮೂಳೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಅಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವು ಪ್ರಧಾನ ಅಸ್ತ್ರ. ಅನಂತರ ಬಗೆಬಗೆಯ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದೇವತೆಗಳು ವೃತ್ರಾಸುರನನ್ನು ಆ ಪುಣ್ಯಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಗೆದ್ದರು. ದೇವತೆಗಳು ಅತ್ತ ಹೋದ ಬಳಿಕ ಆಶ್ರಮಾಂತರಕ್ಕೆ ದೇವತಾಕಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹೋದ ಋಷಿಪತ್ನಿ ಸುವರ್ಚೆ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದಳು.

ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದಧೀಚಿಗಳು ಹೆಣವಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದರು. ಅವನ ಮಾಂಸ ಮೂಳೆಗಳೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದ್ದವು. ಕೇವಲ ತೊಗಲು, ಮಜ್ಜೆ, ಹೊಟ್ಟೆ, ಕರುಳುಗಳಿಂದ

ಅವಶಿಷ್ಟವಾದ ಋಷಿ ಶರೀರ ಅಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಿತು ಆ ಸತೀ ಶಿರೋಮಣಿಗೆ. ''ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಸಂತಾನ ಹೀನರಾಗಿರಿ'' ಎಂದು ಶಾಪ ನೀಡಿದಳು ಮತ್ತು ಇದೇ ಸಾಭ್ರಮತಿ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಅರಳಿ ಗಿಡದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಳು.

ಆಗ ಅವಳು ತುಂಬು ಗರ್ಭಿಣಿ. ಆದರೂ ಪತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಬದುಕುವದೇ ಅಶಕ್ಯ ಎನಿಸಿತವಳಿಗೆ. ಬದುಕಿ ಪತಿಯ ವಿರಹದ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯುವದಕ್ಕಿಂತ ಅವನ ಜೊತೆಗೆ ಅವನ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವನ ದೇಹದೊಡನೆ ಬೆಂದು ಹೋಗುವದು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರ ಮತ್ತು ಹಿತಕರ ಎನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಗರ್ಭಿಣಿಯರು ಸಹಗಮನ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬ ಋಷಿಗಳ ಮಾತು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಅವಳನ್ನು ತಡೆಯಿತು. ತನ್ನ ಸಹಗಮನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾಗಿರುವ ತನ್ನ ಗರ್ಭದ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಿತವಳಿಗೆ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ಗರ್ಭಕ್ಕೆ ಗುದ್ದಿಕೊಂಡಳು. ಇದರಿಂದ ಅವಳ ಜಠರದಿಂದ ಗರ್ಭವು ಹೊರಬಂದಿತು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ರುದ್ರದೇವರೇ ಅವಳ ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಬಂದಿದ್ದ. ಮುಂದೆ ಪಿಪ್ಪಲಾದ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ.

ತಾಯಿ ಸುವರ್ಚೆಗೆ ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಪ್ರಹಾರದಿಂದ ಗರ್ಭಚ್ಯುತನಾದ ಮಗನನ್ನು ಕಂಡು ಕೆಡುಕೆನಿಸಿ ನುಡಿದಳು. ''ನೀನು ಈ ಪಿಪ್ಪಲ ವೃಕ್ಷದ ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿ ತಿಂದು ಬದುಕು. ಪಿಪ್ಪಲಾದ ಎಂದೇ ನಿನಗೆ ಹೆಸರಾಗಲಿ. ಈ ಅಶ್ವತ್ಥ ವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಚಿರಕಾಲ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗು. ಅಶ್ವತ್ಥ ನಾರಾಯಣನ ಸೇವೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಶೀಘ್ರ ಫಲನೀಡು.''

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ, ಸುವರ್ಚೆಯು ಚಿತಾರೋಹಣ ಮಾಡಿದಳು. ದಧೀಚಿ ಮುನಿಯ ಶವದೊಂದಿಗೆ. ಚಿತಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದು ಊರ್ಧ್ವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಮನದನ್ನನೊಂದಿಗೆ ಮಧುರಮಿಲವನ್ನು ಮರಳಿ ಹೊಂದಿದಳು.

ಅನಂತರ ದೇವತೆಗಳು ದಧೀಚಿ ಮುನಿಯ ಮೂಳೆಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಅಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ದೈತ್ಯರನ್ನು ಗೆದ್ದು ಮತ್ತೆ ದಧೀಚಿಗಳ ಸಾಭ್ರಮತಿ ತೀರದ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ದಧೀಚಿ ಋಷಿಗಳು ಪ್ರಾಣಪರಿತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮೂಳೆಯನ್ನು ನೆಕ್ಕಿದ ಕಾಮಧೇನು ನಿಂತಿತ್ತು. ಅದರ ಕೆಚ್ಚಲಿನಿಂದ ಹಾಲು ಸುರಿಯಿತು. ಆ ಹಾಲಿನಿಂದಲೇ ಒಂದು ಶುಭ್ರವಾದ ಲಿಂಗವು ಉದ್ಭೂತವಾಯಿತು. ಆ ಲಿಂಗವೇ ಸಾಭ್ರಮತಿ ತೀರದಲ್ಲಿ 'ದುಗ್ಧೇಶ್ವರ' ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ದಧೀಚಿ ವೃತ್ತಾಂತ ದುಗ್ಧೇಶ್ವರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಎಂಬ ನೂರಐವತ್ತೆರಡನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಚಂದ್ರೇಶ್ವರ ಚಂದ್ರಭಾಗಾ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೫೩

ಮಹಾದೇವ:- ದುಗ್ಧೇಶ್ವರ ತೀರ್ಥದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಭಾಗಾ ನದಿಯು ಸಾಭ್ರಮತಿಗೆ ಬಂದು ಕೂಡುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನು ಹಿಂದೆ ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಲಿಂಗವು ಚಂದ್ರೇಶ್ವರ ಎಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ.ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಹುಕಾಲ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಈ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾವಿತ್ರ್ಯ ಬಂದಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ, ದಾನ, ಪಿಂಡಪ್ರದಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರು ವಿಷ್ಣುಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅರಳಿ ಗಿಡವನ್ನು ಹಚ್ಚಿದವರು ಶಿವಪದವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.

ಪಿಪ್ಪಲಾದ ತೀರ್ಥ:- ಹಿಂದೆ ದಧೀಚಿ ಋಷಿಗಳು ಅತ್ಯುಗ್ರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರು. ಆಗ ಕೋಲಾಸುರ ಎಂಬ ದೈತ್ಯನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಮುನಿಗಳ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ವಿಘ್ನವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡತೊಡಗಿದ. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಋಷಿ ಪುತ್ರನಾದ ಕಹೋಡನು ಒಂದು ಕೃತ್ಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಕೋಲಾಸುರನನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿಸಿದ. ಮುಂದೆ ಆ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಪಿಪ್ಪಲಾದ ತೀರ್ಥ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು.

ನಿಂಬಾರ್ಕ ತೀರ್ಥ:- ಈ ಪಿಪ್ಪಲಾದ ತೀರ್ಥದ ಮುಂದೆ ಪಿಚುಮಂದಾರ್ಕ ತೀರ್ಥ ಇದೆ. ಈ ಸಾಭ್ರಮತಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ಬಹು ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ಸುರಾಸುರ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೈತ್ಯರಿಗೆ ಗೆಲವು, ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಸೋಲು ಉಂಟಾಯಿತು. ದೈತ್ಯ ವೀರರನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಹೆದರಿದರು ಎಲ್ಲ ಅಮರರು. ಮತ್ತು ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿಗೆ ಚದುರಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾದರು. ಬಿಲ್ವಮರದಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇವ ಮರೆಯಾದ. ಅರಳಿ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಹರಿ ಅಡಗಿದ. ಶಿರೀಷ ವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರ ಲೀನನಾದ. ಬೇವಿನ ಮರದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಅಂತರ್ಹಿತನಾದ. ಮುಂದೆ ಈ ಭಯಂಕರ ಕದನ ಕೋಲಾಹಲವುಂಟುಮಾಡಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಿದ 'ಕೋಲಾಹಲ' ಎಂಬ ದೈತ್ಯನನ್ನು ಸರ್ವಸಮರ್ಥನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದ. ಬಳಿಕ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವೃಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಆಯಾ ವೃಕ್ಷರೂಪರೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಅಶ್ವತ್ಥ ವಿಷ್ಣುಮಯ, ಬಿಲ್ಲವು ಶಂಭುರೂಪ. ಬೇವು ಸೂರ್ಯಸ್ವರೂಪವಾಯಿತು.

ಸೂರ್ಯನು ಈ ಬೇವಿನ ಮರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ ಪರಮ ಪವಿತ್ರವಾಗಿ ಸೂರ್ಯರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದ ಬೇವಿನಮರವು ಸಾಭ್ರಮತಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ರೋಗ-ಹರವಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದೆ. ಇದರ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಪಿಚುಮಂದಾರ್ಕ ತೀರ್ಥವು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದವರ ರೋಗ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ

ಆದಿತ್ಯಂ ಭಾಸ್ಕರಂ ಭಾನುಂ ರವಿಂ ವಿಶ್ವಪ್ರಕಾಶಕಂ ।
ತೀಕ್ಷ್ಣಾಂಶುಂ ಚೈವ ಮಾರ್ತಂಡಂ ಸೂರ್ಯಂ ಚೈವ ಪ್ರಭಾಕರಂ ॥
ವಿಭಾವಸುಂ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಂ ತಥಾ ಪೂಷಣ ಮೇವ ಚ ।

ಎಂಬ ಸೂರ್ಯನ ಹನ್ನೆರಡು ನಾಮಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಿದವರು ಸಂತಾನ ಸಂಪತ್ತು ಸೌಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಟರಾ ತೀರ್ಥ ಮಹಿಮೆ:- ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನಿರುದ್ಧನು ಉಷಾದೇವಿಯ ಪ್ರೇಮವಶನಾಗಿ ಬಾಣಾಸುರನ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಕೈದಿಯಾಗಿ ಇರಬೇಕಾಯಿತು. ಆಗ ಅನಿರುದ್ಧನು ಕೋಟರಾಕ್ಷಿ ದೇವಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಆ ವೈಷ್ಣವೀ ಶಕ್ತಿಯು ಅನಿರುದ್ಧನ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಜಾಗರೂಕಳಾದಳು. ಆದುದರಿಂದ ಬಾಣಾಸುರನನ್ನು ಗೆದ್ದು ತಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಈ ಸಾಭ್ರಮತಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದ. ಅವಳ ಹೆಸರಿನ ಇಲ್ಲಿಯ ಕೋಟರಾ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿತವಾದ ಕೋಟರಾಕ್ಷಿಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದವರು ವಿಪುಲವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಟರಾಕ್ಷೀ ವಿಶ್ವರೂಪಾ ಮಹಾಮಾಯಾ ಬಲಾದಿಕಾ ।
ತ್ರಿಪುರಾ ತ್ರಿಪುರಘ್ನೀಶ ಶಿವಾವೈ ಶಿವರೂಪಿಣಿ ॥
ಕನ್ಯಾ ಸಾರಸ್ವತೀ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ದುರ್ಗಾ ದುರ್ಗತಿ ಹಾರಿಣೀ ।
ಭೈರವೀ ಭೈರವಾಕ್ಷೀ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಜನಪ್ರಿಯಾ ॥

ಅನಿರುದ್ಧನು ಮಾಡಿದ ಈ ಕೋಟರಾಕ್ಷೀ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಿದವರು ಎಲ್ಲ ಕಷ್ಟ ಕ್ಲೇಶಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ವಾಮನ ತೀರ್ಥ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ:- ಇದರ ಮುಂದೆ ತೀರ್ಥರಾಜ ಎಂದು ಹೆಸರಾದ ವಾಮನ ತೀರ್ಥವು ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಚಂದನೋದಕವನ್ನು ಬೆರೆಸಿದ ಏಳು ನದಿಗಳು ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಮಾಘಶುಕ್ಲ ದ್ವಾದಶಿಯ ದಿನ ಈ ತೀರ್ಥರಾಜನಾದ ವಾಮನ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಎಳ್ಳಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಹಸುವನ್ನು ದಾನಮಾಡಿದವನು, ಪಾಯಸದಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿದವನು ಸರ್ವಪಾಪಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಸೋಮತೀರ್ಥದ ಮಹಿಮೆ:- ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಸಾಭ್ರಮತಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತವಾದ ಸೋಮ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಪಯಣಿಸಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಕೌಶೀತಕ ಋಷಿಯು ತರಗೆಲೆ ಗಳನ್ನು ತಿಂದು, ಗಾಳಿಕುಡಿದು, ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಬಹು ಯುಗಗಳ ಪರ್ಯಂತ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದ. ಅವನ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಬೇಕಾದ ವರ ಬೇಡು ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಆ ಕೌಶೀತಕ ಮುನಿಯು 'ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಲಿಂಗವು ಉದ್ಭೂತ ವಾಗಲಿ' ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಅವನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಎಂದೂ ಇಲ್ಲಿಯ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಸೋಮೇಶ್ವರ ತೀರ್ಥ ಎಂದೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಯಿತು.

ಕಾಪೋತ ತೀರ್ಥ:- ಸಾಭ್ರಮತಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯದಾದ ವಟವೃಕ್ಷವು ಇರುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ವಟವೃಕ್ಷದ ಒಂದು ಟೊಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾರಿವಾಳವು ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮಡಿದ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಿತು. ಒಂದು ದ್ವಾದಶೀ ದಿನ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಗಿಡಗವು ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಕಪೋತಕ್ಕೆ ಹೇಳಿತು.

ಗಿಡಗ:- ಕಪೋತ ! ನಾನು ನಿನ್ನ ಮನೆಗೆ ಇಂದು ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಅತಿಥ್ಯ ನೀಡುವದು ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇಂದು ದ್ವಾದಶಿ ತಿಥಿ. ವಿಷ್ಣುವಿನ ದಿನ. ಹಸಿದು ಬಂದ ನನಗೆ ನಿನ್ನ ದೇಹದ ಮಾಂಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸು.

ಪರಮ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತನಾದ ಆ ಕಪೋತವು ಆ ಗಿಡಗಕ್ಕೆ ತನ್ನ ದೇಹದ ಮಾಂಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡಿತು. ಅನಂತರ ಆ ಪಾರಿವಾಳವು ತನ್ನ ದೇಹದಾನದ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ವಿಷ್ಣುಲೋಕಕ್ಕೆ ಪಯಣಿಸಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕಾಪೋತ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ವೈಶಾಖದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ, ಬಿಳಿ ಸಾಸುವೆಯಿಂದ ದೇವರಪೂಜೆ, ಪಿತೃತರ್ಪಣ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನ, ಕಾಗೆಗಳಿಗೆ ಬಲಿ, ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ನೀಡಿದವರು ತಾವು ಉದ್ಧೃತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪಿತೃಗಳನ್ನೂ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವರು.

ಗೋತೀರ್ಥ ಮಹಿಮೆ:- ಇದರ ಮುಂದೆ ಕಾಶ್ಯಪ ಹೃದದ ಹಿಂದೆ ಇರುವ ಗೋತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಗೋಗ್ರಾಸ ನೀಡಿದವರು ಗೋದಾನ ಮಾಡಿದವರು ಗೋಮಾತೆಯರ ಪರಮ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಶ್ಯಪ ಹೃದದ ಮಹಿಮೆ:- ಹಿಂದೆ ಕಶ್ಯಪ ಋಷಿಗಳು ಉಗ್ರತರವಾದ ತಪಗೈದು ಶಂಕರನ ಜಡೆಯಿಂದ ಗಂಗೆಯನ್ನು ಭೂಮಿಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಕಶ್ಯಪ ಮುನಿಗಳು ಶಿವನ ಜಟಾಮಂಡಲದಿಂದ ಗಂಗೆ ಇಳಿದು ಬಂದಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸರೋವರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಅದೇ 'ಕಶ್ಯಪ ಹೃದ' ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಕುಶೇಶ್ವರನನ್ನು ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಗೋದಾನ, ಪಿತೃತರ್ಪಣಾದಿಗಳು ಪರಮ ಪುಣ್ಯಪ್ರದ.

ಇದರ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಭೂತಾಲಯ ಎಂಟ ವಟವೃಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಚಂದನ ವೃಕ್ಷಗಳು ಇರುವ ಭೂತಾಲಯ ತೀರ್ಥವೂ ಮತ್ತು ಘಟೇಶ್ವರ ತೀರ್ಥವೂ ಪರಮ ಪಾವನ.

ಪಾಂಡುರಾರ್ಯಾ ತೀರ್ಥ:- ಹಿಂದೆ ಧರ್ಮರಾಜನ ರಾಜಸೂಯಯಾಗದ ಮುನ್ನ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ದಿಗ್ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟ ನಕುಲ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸಾಭ್ರಮತಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ 'ಪಾಂಡುರಾರ್ಯಾ' ಎಂಬ ದೇವಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೈದ. ಇವಳ ಸೇವೆಯಿಂದ ಅಣಿಮಾದಿ ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಗಳು ಲಭಿಸುತ್ತವೆ.

ಇದರ ಮುಂದಿನ ಚಂಡೇಶ್ವರ ತೀರ್ಥ, ಗುಣಪತ್ಯ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಚಂಡೇಶ್ವರ ಗುಣಪತ್ಯೇಶ್ವರ ದೇವರ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರು ಶಿವ ಹಾಗೂ ಗಣಪತಿಯರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಚಂದ್ರೇಶ್ವರ ಚಂದ್ರಭಾಗಾ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಎಂಬ ನೂರ ಐವತ್ತಮೂರನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—೦—

ಇಂದ್ರನಿಂದ ವೃತ್ರನ ಸಂಹಾರ
ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಪಾಪದ ಹಂಚಿಕೆ

ಮಹಾದೇವ:- ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೂ ವೃತ್ರಾಸುರನಿಗೂ ನಿರಕದ ಕಾಳಗ ಮಸಗಿತು. ಹತ್ತುಸಾವಿರದ ಹತ್ತುನೂರು ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಸಾಗಿತು ಆ ಘೋರ ಸಂಗ್ರಾಮ. ಕೊನೆಗೆ ಇಂದ್ರನ ಪಾಲಿಗೆ ಸೋಲಿನ ಮಾಲೆ. ಪರಾಭೂತನಾದ ಆ ಪುರಹೂತ ರಣಾಂಗಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪಲಾಯ ಸೂಕ್ತ ಪಠಿಸಿದ. ಸಾಭ್ರಮತಿಯು ವಾರ್ತಘ್ನಿ ಎಂಬ ನದಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಗಮಿಸಿದ ಈ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ. ಶಚೀಪತಿಯ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಒಲಿದ ಪರಮೇಶ್ವರ. ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅವನಿಗೆ ದರ್ಶನ ನೀಡಿದ. ಆಗ ಈ ಸಾಭ್ರಮತಿಯ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತುಕೊಂಡ ಮಹಾದೇವನ ಮೈಯಿಂದ ಭಸ್ಮ ಉದುರಿತು. ಅದರಿಂದ ಭಸ್ಮಗಾತ್ರ ಎಂಬ ಲಿಂಗವು ರೂಪಗೊಂಡಿತು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಅದಕ್ಕೆ ಭೂತೇಶ್ವರ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಸಾಭ್ರಮತಿ ವಾರ್ತಘ್ನಿ ನದಿಗಳ ಸಂಗಮ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೈದರು. ಆ ದೇವೇಂದ್ರನ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಬಂದು ನಿಂತ ನಾನು (ಪರಮೇಶ್ವರ) ಆ ಸುರರಾಜನಿಗೆ ವಜ್ರಾಯುಧವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದರಿಂದ ವೃತ್ರಾಸುರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದೆ. ಆಗ ಆ ಶಚೀಪತಿಯು ನಾನು ನೀಡಿದ ಆ ವಜ್ರಾಯುಧವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವೃತ್ರನೊಡನೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ. ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ವರ್ಗಾಧಿಪತಿಗೂ ದೈತ್ಯಸಾರ್ವಭೌಮನಾದ ವೃತ್ರನಿಗೂ ಸಮರವು ನಡೆಯಿತು. ದೇವೇಂದ್ರನು ದಾರುಣವಾದ ಆ ವಜ್ರಾಯುಧದಿಂದ ವೃತ್ರಾಸುರನನ್ನು ಹೊಡೆದು ಸಂಹರಿಸಿದ. ಇಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಅಂತರಿಕ್ಷದಿಂದ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿ ಆಯಿತು. ದೇವದುಂದುಭಿಗಳು ಮೊಳಗಿದವು.

ಆದರೆ ವೃತ್ರಾಸುರನ ಶರೀರದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ಪಾಪವು ಒಂದು ಕರಾಳ ಕೃತ್ಯೆಯ ರೂಪದಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು. ನೆತ್ತರು ಬಸಿಯುವ ವಿಕೃತ ದೇಹದ ಕರಾಳ ಮುಖದ ಕರಿಬಣ್ಣದ ಆ ಕೃತ್ಯೆಯು ತನ್ನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ, ತಲೆಬುರುಡೆಯ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಭೀಕರವಾದ ಆಕಾರದಿಂದ ಹಾಗೂ ಮೀನದ ವಾಸನೆಯಿಂದ ಗುಡುಗಿನಂತಹ ಘೋರ ಸ್ವರದಿಂದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಹೆದರಿಸುತ್ತ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಹುಡುಕತೊಡಗಿತು. ಓಡುತ್ತಿರುವ ಇಂದ್ರ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ಅವನ ಕೊರಳಿಗೆ ತೆಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಅದರಿಂದ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಹೆದರಿದ ಆ ಸುರೇಶ್ವರ ಓಡಿಹೋಗಿ ಒಂದು ಕಮಲದ ದೇಟಿನ ಒಳಗೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಡಗಿ ಕುಳಿತ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಅನೇಕ ವರ್ಷಕಾಲ ಆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ ಅವನನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಇಂದ್ರನು ಮೇಕೆಯ ರೂಪ ಧರಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು. ''ಈ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಯಿಂದ ನನಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಬಗೆ ಎಂತು?'' ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಸುರರಾಜನ ಈ ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಮರುಗಿದ ಪಿತಾಮಹ. ಕರಗಿ ಅವರು ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಯನ್ನು ಕರೆದು ಕೇಳಿದರು.

ಬ್ರಹ್ಮ:- ಈ ದೇವರಾಜನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು. ನಿನಗೆ ಏನು ಬೇಕು ಹೇಳು. ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟ ಪೂರ್ತಿಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ:- ಪಿತಾಮಹ, ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆ ಶಿರಸಾಮಾನ್ಯ. ಈಗಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಈ ಪುರಂದರನ ಪಿಂಡವನು. ಆದರೆ ಇವನನ್ನು ತೊರೆದು ನಾನು ಹೋದಬಳಿಕ ನಾನು ಎಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಲ್ಲಲಿ? ನನಗೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಒಂದು ಆಶ್ರಯವನ್ನು ತೋರಿಸು.

ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮನು ಅದರ ಮಾತು ಮನ್ನಿಸಿ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ಪಾಪದ ಕಾಲು ಭಾಗವನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಲು ಹೇಳಿದ.

ಅಗ್ನಿ :- ಪ್ರಭು ! ನಿಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ನಾನೇನೋ ಈ ಘೋರಪಾಪದ ಏಕಚತುರ್ಥಾಂಶವನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ನನಗೆ ಇದರಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಎಂತು? ಎಂದು? ಹೇಗೆ?

ಬ್ರಹ್ಮ :- ಹೋಮಕುಂಡವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಗ್ನಿಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿ ಆ ಹೋಮಾಗ್ನಿಯು ಪ್ರಜ್ವಲಿತವಾದ ಬಳಿಕ ಸಮಿಧೆ, ದರ್ಭೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಯಾರು ಹೋಮ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲವೋ ಅವರನ್ನು ನಿನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಉದ್ದೀಪಿತವಾದ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಮಾಡದವರನ್ನು ನಿನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ ತಗಲಿಕೊಂಡು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಲಿ.

ಅನಂತರ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಆದೇಶದಂತೆ ಅಗ್ನಿಯು ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಇಂದ್ರನ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಕಾಲುಭಾಗವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ.

ಅನಂತರ ವೃಕ್ಷ, ಔಷಧ, ಹುಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಎರಡನೆಯ ಕಾಲು ಭಾಗ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಹೇಳಿದರು. ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೇ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಈ ಮರಗಿಡ, ಹುಲ್ಲು, ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಯಾರು ಕಡಿಯುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಈ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಪಾಪವು ಹೋಗಿ ಸೇರಬೇಕು ಎಂದು ಕರಾರನ್ನು ಮಾಡಿ ಬೀಜ, ಔಷಧಿ, ವನಸ್ಪತಿ, ತೃಣಗಳು ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವು.

ಅನಂತರ ಪಿತಾಮಹರು ಸುರಲೋಕದ ಅಪ್ಸರೆಯೊಂದಿಗೆ ಮೂರನೆಯ ಕಾಲು ಭಾಗ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಹೇಳಿದರು. ಮುಟ್ಟಾದ ನಾರಿಯರ ಮೈ ಮುಟ್ಟಿ ವಿಹಾರ ಗೈದವರನ್ನು ಈ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಯು ತಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಗಲಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಬಂಧ ಮಾಡಿ ಅಪ್ಸರೆಯರು. ಆ ಕಾಲು ಭಾಗ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು.

ಬಳಿಕ ಆ ಸರಸ್ವತಿ ಪತಿಯು ನೀರುಗಳನ್ನು ನೆನೆದ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಉಳಿದ ಕೊನೆಯ ಕಾಲು ಭಾಗ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಪಾಪ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ತಿಳಿಸಿದ. ಆಗ ಜಲಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಲ, ಮೂತ್ರ, ಮೂಗು ತೊಳೆಯುವದು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಯನ್ನು ಸಾಗಹಾಕುವ ನಿರ್ಬಂಧ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ಪಾಪದ ಚತುರ್ಥಾಂಶವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು.

ಹೀಗೆ ಅಗ್ನಿ, ಔಷಧಿ, ಅಪ್ಸರೆಯರು ಹಾಗೂ ನೀರು ಈ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ ಆ ಪಾಪವನ್ನು ಹಂಚಿದ ಬಳಿಕ ಆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಯು ಇಂದ್ರನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟಿತು. ಅನಂತರ ದೇವೇಂದ್ರನು ಸಾಭ್ರಮತಿ ತೀರದ ವಾರ್ತಘ್ನೀ ಸಂಗಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿ ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಗೈದು ಶುದ್ಧನಾಗಿ ಅಮರಾವತಿಗೆ ತೆರಳಿದ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಇಂದ್ರನಿಂದ ವೃತ್ರನ ಸಂಹಾರ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಪಾಪದ ಹಂಚಿಕೆ ಎಂಬ ನೂರ ಐವತ್ತನಾಲ್ಕನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ವರಾಹ ತೀರ್ಥ ಮಹಿಮೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೫೫

ಸಾಭ್ರಮತೀ ನದಿಯು ವಾರ್ತಘ್ನೀ ನದಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಗಮಿಸಿ ಮುಂದೆ ಭದ್ರಾ ನದಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಸಮುದ್ರದ ಉತ್ತರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಮಿಲಿತವಾದ ಭದ್ರಾ, ಸಾಭ್ರಮತೀ ನದಿಗಳ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ವರಾಹದೇವರ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿದವನು ವರುಣಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಹಿಂದೆ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ಸಾಭ್ರಮತೀ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರ ಸಂಗಮದ ಸ್ನಾನದಿಂದಲೇ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ವರಾಹರೂಪ ಧರಿಸಿ ಎಲ್ಲ ದೈತ್ಯ ವೈರಿಗಳನ್ನು ವಧಿಸಿ ಸಾಗರದ ಜಲದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಯ ಕರ್ದಮಾಲಯ ತೀರ್ಥದಿಂದ ಎದ್ದುಬಂದ. ಅದಕ್ಕೆ ಕರ್ದಮ ತೀರ್ಥ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಯಜ್ಞವರಾಹನು ರಸಾತಲದ ಆಳದಿಂದ ಧರಣೀದೇವಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಕೋರೆದಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ಎದ್ದು ಬಂದ ಈ ಕರ್ದಮಾಲಯ ಸ್ಥಾನ ಹಾಗೂ ತೀರ್ಥ ಎರಡೂ ಪರಮ ಪವಿತ್ರ. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ದಾನ ಶ್ರಾದ್ಧಗಳಿಂದ ಕರ್ತುವಿಗೆ ಪಾಪಮುಕ್ತಿ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ.

ಇದರ ಮುಂದಿನ ತೀರ್ಥ ಸಾಭ್ರಮತಿಯು ಸಮುದ್ರದೊಂದಿಗೆ ಮಿಲನ ಹೊಂದಿದ ಸಂಗಮ ತೀರ್ಥ. ಗಂಗೆಯು ಸಮುದ್ರ ರಾಜನೊಡನೆ ಈ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಂಗಮಿಸಿದ್ದರೂ ಹಲವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಗಮದ ಸ್ಥಾನವು ಗೋಚರಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಮಂದೆ ಬುದ್ಧಿಯವರು ನನ್ನ ನಾಮೋಚ್ಚಾರಣ ಮಾಡಿ ನದಿ ಹಾಗೂ ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಎರಡೂ ಕೂಡಿದ ಕಡೆ ಶಿವತೀರ್ಥ ಎಂದು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇವುಗಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಆದಿತ್ಯ ತೀರ್ಥವು ಲೋಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧ. ಅದರ ಆಚೆ ನೀಲಕಂಠ ತೀರ್ಥ. ಅಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ ನೀಲಕಂಠನನ್ನು ಬಿಲ್ವಪತ್ರೆ ಧೂಪದೀಪ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದವರು ವಾಂಛಿತ ಫಲ ಪಡೆಯುವರು.

ಇದರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಭ್ರಮತೀ ನದಿಯು ದುರ್ಗಾ ಎಂಬ ನದಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಿಲಿತವಾಗಿ ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತಾನೂ ಸಾಗರಬಿದ್ದು ಬೆರತು ಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ, ಗೋದಾನ, ಮಹಿಷೀ ದಾನಗಳಿಂದ ಅತ್ಯಧಿಕ ಪುಣ್ಯ.

ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಗಂಗಾದೇವಿಯಂತೆ ಈ ಸಾಭ್ರಮತೀ ನದಿಯು ಕೂಡ ಪರಮ ಪಾವನ. ಇದೂ ಒಂದು ಗಂಗಾನದಿ ಎಂದೇ ತಿಳಿದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಮಾನವರ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತವೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ವರಾಹ ತೀರ್ಥ ಮಹಿಮೆ ಎಂಬ ನೂರ ಐವತ್ತೈದನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ನೃಸಿಂಹ ಪ್ರಲ್ಹಾದ ಪ್ರಸಂಗ,
ನೃಸಿಂಹ ಜಯಂತಿ ವಿಧಿ ವಿಧಾನ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೫೬

ಪಾರ್ವತಿ:- ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ! ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅವತಾರಗಳು ಅಸಂಖ್ಯ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ನೃಸಿಂಹಾವತಾರದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳಿರಿ.

ಮಹಾದೇವ:- ನೃಸಿಂಹ ದೇವರು ಹಿರಣ್ಯ ಕಶ್ಯಪುವನ್ನು ಕೊಂದು ಅವನ ಮಗನಾದ ಪ್ರಹ್ಲಾದನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ. ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಮೈದಡವಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈ ಇರಿಸಿದ. ಆ ಭಗವಂತನ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಹೃಷ್ಟಪುಷ್ಟನಾದ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಿದ ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು.

ಪ್ರಹ್ಲಾದ:- ಸ್ವಾಮಿ ! ನನಗೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ ಭಕ್ತಿ. ನಿನಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ ಪ್ರೇಮ. ನಾನು ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ರೀತ್ಯಾಸ್ಪದನಾಗಲು ಏನು ಕಾರಣ?

ನರಸಿಂಹ:- ವತ್ಸ ಪ್ರಹ್ಲಾದ! ನಾನು ನಿನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ನೀನು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಆದರೂ ನೀನು ಆಗ ಏನನ್ನೂ ಓದಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ವಸುದೇವ ಎಂದು ಆಗ ನಿನಗೆ ಹೆಸರು. ಆಗ ನೀನು ಒಂದೂ ಪುಣ್ಯ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಪಾಪಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡದೇ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮೇಲೆ ನೀನು ವೇಶ್ಯಾಲಂಪಟ. ಕಂಡ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬೆಂಬತ್ತಿ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ತುಪ್ಪ, ಜೇನು ಕುಡಿದು ವಾರವನಿತೆಯರೊಂದಿಗೆ ವಿವಿಧ ವಿನೋದ ವಿಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿಯೇ ನಿನ್ನ ತಾರುಣ್ಯವೆಲ್ಲ ಕಳೆಯಿತು. ಮುಂದೆ ಸುದೈವದಿಂದ ಒಂದು ದಿನ ನೀನು ನನ್ನ ನೃಸಿಂಹ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನಿನಗೆ ನಿರತಿಶಯವಾದ ಭಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿತು ನನ್ನಲ್ಲಿ. ಆ ನರಸಿಂಹ ವ್ರತವನ್ನು ನೀನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಚರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಇಂಥ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾದ ಪ್ರೇಮವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಹ್ಲಾದ:- ದೇವೇಶ, ಆಗ ನಾನು ಯಾರ ಮಗನಾಗಿದ್ದೆ? ನೃಸಿಂಹ ವ್ರತ ಎಂದರೆ ಏನು? ವೇಶ್ಯಾಲಂಪಟನಾದ ನಾನು ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಆಚರಿಸಿದೆ? ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳು.

ನರಸಿಂಹ:- ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಮಾತು. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದ ಕಾಲ. ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮ ಹೊಸ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಉಜ್ಜಗಿಸಿದ. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದು ಹೊಸ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು. ನೂತನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯದೇ ದಿಜ್ಮೂಢನಾಗಿ ಕುಳಿತ ಆ ಪಿತಾಮಹ. ಏನೂ ತಿಳಿಯದಾದಾಗ ಈ ನೃಸಿಂಹ ವ್ರತವನ್ನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಚರಿಸಿದ. ಅದರಿಂದ ನವೀನ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕಾರ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಎಲ್ಲವೂ ತಾವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬಂದವು. ಅದರಿಂದ ಚರಾಚರಾತ್ಮಕವಾದ ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆಲ್ಲ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಆ ಹಂಸವಾಹನ. ತ್ರಿಪುರಾಸುರನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಾಗ ನನಗೂ ಹಾಗೇ ಆಗಿತ್ತು. ''ಈ ದೈತ್ಯಾಧಮನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವದು ಹೇಗೆ?'' ಎಂದು. ಆಗ ನಾನು ಈ ನೃಸಿಂಹ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದೆ. ಆ ವ್ರತದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತ್ರಿಪುರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದೆ. ಹೀಗೆ

ಹಿಂದಿನ ಅನೇಕಾನೇಕ ರಾಜರೂ, ಋಷಿಗಳೂ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸಿದ್ಧಿ, ಸಮೃದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ತುಷ್ಟೋತ್ಕೃಷ್ಟರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಹ್ಲಾದ! ಅದರಂತೆಯೇ ನೀನಾದರೂ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆ ನೃಸಿಂಹ ವ್ರತವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡು. ಕಳೆದ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನೀನು ರಾಜಕುಮಾರನಾಗಿ ಜನಿಸಿದೆ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನನ್ನನ್ನೇ ನಿನ್ನ ಚರ್ಮಚಕ್ಷುವಿನಿಂದ ನೋಡಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಆ ನೃಸಿಂಹ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಹೊಂದುವೆ. ಸಾರೂಪ್ಯ ಮೋಕ್ಷ ಹೊಂದುವೆ.

ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಯಾವ ಜಾತಿಯವರಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮಹಿಳೆಗೆ ಎಂದೂ ವೈಧವ್ಯ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಧನಧಾನ್ಯಾದಿ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಎಂದೂ ಚ್ಯುತಿ ಬರುವದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಲ್ಹಾದ:- ಭಗವನ್ ! ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಯಾವಾಗ, ಯಾವ ತಿಥಿಯಂದು ಯಾವ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಆಚರಿಸಬೇಕು? ಅದರ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳೇನು?

ನರಸಿಂಹ:- ವತ್ಸಾ ! ಏಕಾಗ್ರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೇಳು. ವೈಶಾಖ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ ಚತುರ್ದಶಿಯ ದಿನ ಈ ನೃಸಿಂಹ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಅಂದು ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹ ಪ್ರಾದರ್ಭಾವವನ್ನು ಮಹೋತ್ಸವದಿಂದ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ನನ್ನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಆಯಿತು.

ಈ ಸಾಭ್ರಮತೀ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮೌಲಿಸ್ಥಾನ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಹಾರೀತ ಎಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಇದ್ದ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಲೀಲಾವತಿ. ಅವಳು ಮಹಾಪತಿವ್ರತೆ. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ದಂಪತಿಗಳು ಕೂಡಿ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಯುಗಗಳ ಕಾಲ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅದ್ಭುತವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರು. ಅವರ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಪರಿತುಷ್ಟನಾದ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಬೇಡಿದ ವರ ನೀಡುವದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದೆ.

ಹಾರೀತ:- ಪ್ರಭು ! ನೀನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಈಗಲೇ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಿನ್ನಂತೆಯೆ ಇರುವ, ನಿನಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಮಗನು ಹುಟ್ಟಲಿ.

ನೃಸಿಂಹ:- ಹಾರೀತ ! ನನಗೆ ಸಮಾನರು ಬೇರೆ ಯಾರು ಇಲ್ಲ. ನನಗೆ ಸಮಾನನೆಂದರೆ ನಾನೇ ಮತ್ತು ನನಗೆ ಗರ್ಭವಾಸವೂ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಯಾರ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದಲೂ ಹುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀನು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ವರ ಕೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಈಗಲೇ ಹೀಗೆ ಇದೇ ರೂಪದಿಂದ ನಾನು ನಿನಗೆ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನೀನು ತಂದೆ. ನಾನು ಮಗ. ಈಗ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ನಿನಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತುಕೊಂಡೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಯಾರು ನನ್ನ ದರ್ಶನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೃಸಿಂಹ ವ್ರತ ಮಾಡುವರೋ ಮತ್ತು ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹನನ್ನು ನೆನೆಯುವರೋ ಅವರು ನನ್ನ ಪರಮಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಚತುರ್ಭುಜಂ ಮಹಾದಂಷ್ಟ್ರಂ ಕಾಲರೂಪಂ ದುರಾಸದಂ ।
ಸೂರ್ಯಕೋಟಿ ಪ್ರತಿಕಾಶಂ ಯಮಕೋಟಿ ದುರಾಸದಂ ॥

ಸಿಂಹ ವಚ್ಚ ಮುಖಂ ಯಸ್ಯ ನರವಚ್ಚಾಂಗ ಸಂಯುತಾಂ ।
ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹ ದಿವ್ಯಸಿಂಹಂ ಕಾಲರೂಪಂ ಭಜೇತ್ ಸದಾ ॥

ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿ ಸಿಂಹದ ಮುಖ ಮಾನವರ ಮೈ ಇರುವ ದಿವ್ಯರೂಪಿಯಾದ ಶ್ರೀ ನೃಸಿಂಹನನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಭಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ನರಸಿಂಹ ದೇವರ ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಿದವರು ರಾಶಿರಾಶಿಯಾಗಿ ಸಂಪತ್ತು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಕೊನೆಗೆ ಮೋಕ್ಷ, ಸ್ವಾತಿ ನಕ್ಷತ್ರ, ಶನಿವಾರ ಮತ್ತು ಚತುರ್ದಶಿ ತಿಥಿ, ಸಿದ್ಧಿಯೋಗ, ವಣಿಕ್ಕರಣ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವದಾದರೂ ಎರಡು ಇದ್ದಾಗ ಈ ವ್ರತ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾವಿರ ಹತ್ಯಾಪಾಪಗಳು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಮಿಲಿತವಾದರೆ ಅಂದರೆ ಚತುರ್ದಶಿ ತಿಥಿ (ವೈಶಾಖ ಕೃಷ್ಣ) ಸಿದ್ಧಿಯೋಗ, ವಣಿಕ್ಕರಣ, ಶನಿವಾರ ಇವು ಐದೂ ಯೋಗಾಯೋಗದಿಂದ ಒಂದೇ ದಿನ ಕೂಡಿ ಬಂದರೆ ಅಂದು ಆಚರಿಸಿದ ನೃಸಿಂಹ ವ್ರತವು ಕೋಟಿ ಹತ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗೈದಿದ್ದರೂ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ಯೋಗಗಳು ಮಿಲಿತವಾದಾಗ ವ್ರತ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ವಪಾಪ ವಿನಾಶ ನಿಶ್ಚಿತ.

ಈ ನೃಸಿಂಹ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡ ಬಯಸುವವರು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ದಂತಧಾವನ ಮುಖಪ್ರಕ್ಷಾಲನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದೇವರ ಮುಂದೆ 'ಅದ್ಯಾಹಂತೇ ವಿದಾಸ್ಯಾಮಿ ವ್ರತಂ ನಿರ್ವಿಘ್ನತಾಂ ಮಮ? ''ಸ್ವಾಮಿ ನೃಸಿಂಹ, ಇಂದು ನಾನು ನಿನ್ನ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಿಘ್ನಗೊಳಿಸು'' ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಮಧ್ಯಾನ್ಹದಲ್ಲಿ ನದಿ, ಸರೋವರ, ಹೊಕ್ಕರಣಿ, ಬಾವಿ ಕೊನೆಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಾದರೂ ವೇದೋಕ್ತ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ, ತುಳಸೀಮೃತ್ತಿಕಾ, ಗೋಮಯ, ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ, ಎಳ್ಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಸಾರಣೆ ಕಾರಣೆ ಮಾಡಿದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ರಂಗವಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ಅಷ್ಟದಳ ಪದ್ಮ ಬರೆದು ಅದರ ಮೇಲೆ ತಾಮ್ರದ ಕಲಶ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರ ಒಳಗೆ ರತ್ನಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಕಿ ತುಂಬಿದ ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆ ಇರಿಸಿ ಅದರ ನಡುವೆ ತನ್ನ ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬಂಗಾರದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನರಸಿಂಹ ಮೂರ್ತಿನಯನ್ನು ಇರಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಇಂದ್ರಿಯಲೋಲುಪ, ವಿಷಯಲಂಪಟನಲ್ಲದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಓದಿದ ಆಚಾರ್ಯನನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೂವು ಹಾರಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರಳಿದ ಹೂಗಳಿಂದ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ವೇದಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಕರ್ಪೂರ, ಕುಂಕುಮ ಮಿಶ್ರವಾದ ಗಂಧವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಹೂಗಳನ್ನು ಏರಿಸಿ ತುಳಸೀದಳಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನರಸಿಂಹ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಧೂಪ, ದೀಪ, ನೈವೇದ್ಯ ಮಂಗಳಾರತಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಗಳನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವಾಗ

ನೈವೇದ್ಯಂ ಶರ್ಕರಾಂಚಾಪಿ ಭಕ್ಷ್ಯ ಭೋಜ್ಯ ಸಮನ್ವಿತಂ ।
ದದಾಮಿ ತೇ ರಮಾಕಾಂತ ಸರ್ವ ಪಾಪಕ್ಷಯಂ ಕುರು ॥

ಎಂಬ ಮಂತ್ರ ಹೇಳಿ ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ದೇವರಿಗೆ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಪೂಜಕನು.

ನೃಸಿಂಹಾಚ್ಯುತ ದೇವೇಶ ತವಜನ್ಮ ದಿನೇ ಶುಭೇ ।
ಉಪವಾಸಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವ ಭೋಗವಿವರ್ಜಿತಃ ॥

ಎಂದು ದೇವರ ಎದುರು ಉಪವಾಸದ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ''ತೇನ ಪ್ರೀತೋ ಭವ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಜನ್ಮಪಾಪಂ ನಿರಾಕುರು'' ಈ ಉಪವಾಸದಿಂದ ನೀನು ಪ್ರೀತನಾಗಿ ನಾನು ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಪಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿಹರಿಸು ಎಂದು. ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಜಾಗರಮಾಡಿ ದೇವರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಹಾಡು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸಬೇಕು. ನರಸಿಂಹ ದೇವರ ಕಥಾಸಂದರ್ಭವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಪುರಾಣವನ್ನು ಹೇಳಿಸಬೇಕು. ಅದರ ಪಾರಾಯಣವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮರುದಿನ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಹಿಂದಿನ ದಿನದಂತೆ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನರಸಿಂಹ ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆ ಬಂಗಾರದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನರಸಿಂಹ ದೇವರನ್ನು ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ದಾನ ಕೊಡಬೇಕು. ಶಯ್ಯಾದಾನ, ಏಳು ಬಗೆಯಾದ ಧಾನ್ಯಗಳ ದಾನ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಾನಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿ, ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು, ಅನಂತರ ದೇವರನ್ನು ಕೈಮುಗಿದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು.

ಕರಾವಲಂಬನಂ ದೇಹಿ ಶೇಷಶಾಯಿನ್ ಜಗತ್ಪತೇ ।
ವ್ರತೇ ನಾನೇ ದೇವೇಶ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿ ಪ್ರದೋಭವ ॥

ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಅನಂತರ ಉಪಾಹಾರಾದಿಗಳನ್ನು ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ತಾನೂ ಬಂಧು ಮಿತ್ರರೊಂದಿಗೆ ಭೋಜನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹ ದೇವರನ್ನು ಕುರಿತು ಹಾರೀತ ಮುನಿ ಹಾಗೂ ಲೀಲಾವತಿಯರು ಆ ಭಗವಂತನನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡ ಸ್ಥಳವು ಸಾಭ್ರಮತೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಮೌಲಿಸ್ಥಾನ ಎಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಮ್ಲೇಚ್ಛರೇ ವಸತಿ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ''ನೃಸಿಂಹ ನೃಸಿಂಹ'' ಎಂದು ಗರ್ಜನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಂಥದೇ ಪ್ರತಿ ಶಬ್ದವು ಕೇಳಿಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಾದರೂ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ನೃಸಿಂಹ ಮಹದ್ರೂಪ ಕಾಲಕೋಟಿ ದುರಾಸದ ।
ಭೈರವೇಶ ಹರಾರ್ತಿಘ್ನ ಬಾಲರೂಪ ನಮೋಸ್ತುತೆ ॥
ಮಾರ್ತಂಡ ಮಂಡಲಸ್ಥಾಯ ದಯಾಸಿಂಧೋ ನಮೋಸ್ತುತೇ ।
ಚತುರ್ವಿಂಶ ಸ್ವರೂಪಾಯ ಕಾಲ ರುದ್ರಾಗ್ನಿ ರೂಪಿಣೇ ॥
ಜಗದೇಕ ಸ್ವರೂಪಾಯ ನೃಸಿಂಹಾಯ ನಮೋಸ್ತುತೇ ।
ಭಾಲೇ ತಥಾರ ಯೋ ದೇವೋ ನೃಸಿಂಹೋ ವೀರಭದ್ರಜಿತ್ ॥

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ನೃಸಿಂಹ ಪ್ರಲ್ಹಾದ ಪ್ರಸಂಗ, ನೃಸಿಂಹ ಜಯಂತಿಯ ವಿಧಿ ವಿಧಾನ ಎಂಬ ನೂರ ಐವತ್ತಾರನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ಪಾರ್ವತಿ ಪರಮೇಶ್ವರರ ಸಂವಾದ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೫೭

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಮೊದಲಿನ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಹಿಮೆ

ಪಾರ್ವತಿ:- ಪ್ರಭು ಪರಮೇಶ್ವರ, ನಾನು ನಿನ್ನ ದಯೆಯಿಂದ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಬಗೆಬಗೆಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಶ್ರವಣಮಾಡಿದೆ. ನಾನಾವಿಧವಾದ ಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ ತಾವು ನನಗೆ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಈಗ ಪತಿದೇವರಾದ ತಮ್ಮ ಮುಖದಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಅರ್ಜುನನ್ನು ಕುರಿತು ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀ ಮದ್ಭವದ್ಗೀತೆಯ ಮಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ. ಗೀತಾಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಶ್ರವಣದಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯು ವರ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ತಾವು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಈಗ ಗೀತಾಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಕೇಳುವ ನನ್ನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿರಿ.

ಪರಮೇಶ್ವರ:-

ಅತಸೀ ಪುಷ್ಪ ಸಂಕಾಶಂ ಖಗೇಂದ್ರಾಸನ ಮಚ್ಯುತಮ್ ।
ಶಯಾನಂ ಶೇಷಶಯ್ಯಾಯಾಂ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಂ ಮುಪಾಸ್ಮಹೇ ॥

ಅತಸಿಯ ಹೂವಿನಂತೆ ನೀಲಮೇಘಶ್ಯಾಮ ಸುಂದರ ಶರೀರವುಳ್ಳ ಗರುಡಾರೂಢ ಆ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ನಾನು ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಶೇಷಶಾಯಿಯಾದ ಆ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಆರಾಧನೆಯಿಂದ ಆ ಮುರಾರಿಯು ಒಂದು ದಿನ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಆಸೀನನಾದಾಗ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕಗಳನ್ನೂ ಆನಂದಪಡಿಸುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಅತ್ಯಾದರದಿಂದ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ತಲೆಬಾಗಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದಳು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ:- ಹೃಷಿಕೇಶ, ನೀನು ಚರಾಚರಾತ್ಮಕವಾದ ಈ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತಾ, ಪಾಲನಕರ್ತಾ, ಮತ್ತು ಸಂಹಾರಕರ್ತಾ, ನೀನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶಿಸಿದಿ. ಆ ಗೀತೆಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನನಗಾಗಿ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡು.

ನಾರಾಯಣ:- ಸುಂದರಿ, ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳುವೆ ಕೇಳು. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯೆಂದರೆ ನನ್ನ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ವರೂಪ. ಹದಿನೆಂಟು ಅಧ್ಯಾಯಾತ್ಮಕವಾದ ಭಗವದ್ಗೀತೆ ನನ್ನ ದೇಹ ಎಂದೇ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಿ ಆ ಗೀತೆಯನ್ನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೊದಲಿನ ಐದು ಅಧ್ಯಾಯಗಳು ಪರಮಾತ್ಮನ ಪಂಚಮುಖಗಳು. ನಂತರ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹತ್ತು ಅಧ್ಯಾಯಗಳೆಂದರೆ ಪಂಚಮುಖೀ ಪರಮಾತ್ಮನ ಹತ್ತು ತೋಳುಗಳು (ಬಾಹುಗಳು) ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವೇ ಭಗವಂತನ ಉದರ. ಆದುದರಿಂದ ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಭಗವಂತನ ಕುಕ್ಷಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸಬೇಕು. ಪರಮಾತ್ಮನ ಎರಡು ಪಾದಗಳೇ ಹದಿನೇಳು, ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಗಳು. ಹೀಗೆ ಹದಿನೆಂಟು ಅಧ್ಯಾಯಾತ್ಮಕವಾದ ಗೀತೆಯು ವಾಸುದೇವನ ಅರ್ಥಾತ್ ನನ್ನ ಒಂದು ವಾಙ್ಮಯ ಮೂರ್ತಿಯೆಂದು ಬಾವಿಸಿ ಪರಮ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಗೀತಾಪಾರಾಯಣ, ಅಧ್ಯಾಯನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದರೆ ಮಹಾಪಾತಕಗಳೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯ, ಅಥವಾ

ಅರ್ಧ ಅಧ್ಯಾಯ, ಒಂದು ಶ್ಲೋಕ, ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ಪಾದವನ್ನು ಅರ್ಥ ತಿಳಿದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸಿದರೂ, ಅವರ ಜನ್ಮ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವದು.

ಸುಶರ್ಮನು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಪಾರಾಯಣವನ್ನು ಮಾಡಿ ಉದ್ಧಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದಂತೆ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಗೀತೆಯ ಒಂದು, ಅರ್ಧ, ಕಾಲು ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನಾದರೂ ಮಾನವರು ತಪ್ಪದೇ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಬೇಕು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ:- ಆ ಸುಶರ್ಮನಾರು? ಅವನ ಜಾತಿ ಯಾವುದು? ಅವನ ಸ್ವರೂಪವೇನು ? ಆತನಿರುವುದೆಲ್ಲಿ? ಆತನಿಗೆ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯಾಯಿತು? ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನನಗಾಗಿ ದಯವಿಟ್ಟು ನಿರೂಪಿಸಿ.

ನಾರಾಯಣ:- ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಶರ್ಮನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ಸದ್ಬುದ್ಧಿ ಅವನ ಜನ್ಮದಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ಹೆಸರೇನೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರದ್ದು. ಆದರೆ ಆತನ ಹುಟ್ಟಿದ ಗುಣವಾಗಿ ಇವನ ಗುಣ. ಇವನು ಒಂದು ದಿನವೂ ದೇವರ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಜಪವಿಲ್ಲ, ತಪವಿಲ್ಲ, ಹೋಮವಿಲ್ಲ, ಹವನವಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೇ ಲೋಲುಪತೆ, ಕೃಷಿ, ವ್ಯಾಪಾರ, ವ್ಯವಹಾರ ಇವೇ ಆತನ ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿನ ಹವ್ಯಾಸಗಳು, ಮದ್ಯವನ್ನೂ ಸಹ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಧಮ ಪಾನಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ. ವಿಹಿತಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸಲವೂ ಅಪ್ಪಿತಪ್ಪಿಯೂ ಆತ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ ಆತನ ಆಯುಷ್ಯವೆಲ್ಲ ಕಳೆದುಹೋಯಿತು. ಕೊನೆಗೊಂದು ದಿನ ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತರುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆತ ವನಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವಾಗ ಕಾಲಸರ್ಪವೊಂದು ಆತನನ್ನು ಕಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಅದರಿಂದ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ.

ಮರಣಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಯಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಘೋರ ಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎತ್ತಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟಿದ. ಆ ಎತ್ತನ್ನು ಒಬ್ಬ ಕುಂಟ ಮನುಷ್ಯ ಕೊಂಡುಕೊಂಡ. ತನ್ನ ಉಪಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಎತ್ತನ್ನು ಕೊಂಡ ಆ ಹೆಳವನು ಎತ್ತನ್ನು ಬಾಡಿಗೆ ಹೊಡೆಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ತನ್ನ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಬಾಡಿಗೆ ಹಣದ ಆಸೆಗಾಗಿ ಒಮ್ಮೆ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಏಳೆಂಟು ಸಲ ಆ ಎತ್ತನ್ನು ಹೊಡೆದು ಹೊಡೆದು ಓಡಾಡಿಸಿದ. ಎತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಭಾರವನ್ನೂ ಹೇರಿದ್ದ. ಮರಳಿ ಬರುವಾಗ ಬೇಗ ಬರುವ ಆತುರದಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ಏಟು ಹಾಕಿ ವೇಗದಿಂದ ಓಡಿಸಿದ. ಮೊದಲೇ ದಣಿದ ಎತ್ತಿಗೆ ನಾಗಾಲೋಟ, ಏಟಗಳನ್ನು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೇ ಅದು ಕುಸಿದು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಆ ಎತ್ತಿನ ಬಾಯಿಯಿಂದ ನೊರೆ ಒಸರಲು ಆರಂಭವಾಗಿ, ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆಗಳೂ ತಿರುಗಹತ್ತಿದವು. ಅತ್ಯಂತ ನಿತ್ರಾಣಗೊಂಡ ಆ ಎತ್ತು ಮೃತ್ಯು ಜೀವನದ ಸಂದೇಹದ ಅಂದೋಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೂಗಾಡತೊಡಗಿತು. ಕೈ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಸೆಟೆಸಿ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಹೊಮ್ಮಿಸುತ್ತ ಒದ್ದಾಡುವ ಆ ಎತ್ತನ್ನು ನೋಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲಿನ ಅನೇಕರು ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದರು. ಎತ್ತಿನ ಆ ದಯನೀಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕರಗಿದ ಅನೇಕ ಸಜ್ಜನ ಕರುಣಾಳುಗಳು ಆ ಎತ್ತಿನ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪುಣ್ಯವನ್ನೇ ಧಾರೆಯೆರೆದರು.

ಅನೇಕರು ತಾವು ಮಾಡಿದ ಸ್ನಾನ, ದಾನ, ಸತ್ಕರ್ಮಗಳ ಪುಣ್ಯ ಫಲವನ್ನು 'ಈ ಎತ್ತಿನ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಲಿ'' ಎಂದು ಆ ಎತ್ತಿನ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ

ದಾನಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಜನ ತಮ್ಮ ಪುಣ್ಯ ಧಾರೆಯೆರೆಯುವ ಆ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವೈಶ್ಯೆಯೂ ಇದ್ದಳು. ಅವಳೂ ಸಹ ಎತ್ತಿನ ಇಂಥ ಶೋಚನೀಯ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಮನದುಂಬಿ ತನ್ನ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಆ ಎತ್ತಿಗೆ ಧಾರೆಯೆರೆದು ನೀಡಿದಳು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ ತ್ಯಜಿಸಿದ ಆ ಎತ್ತಿನ ಜೀವವನ್ನು ಯಮದೂತರು ಕೊಂಡೊಯ್ದರು. ಯಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯಿತು ಬೆಲೆವೆಣ್ಣು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಧಾರೆಯೆರೆದ ಮಹತ್ಪುಣ್ಯದ ಫಲವಾಗಿ ಆ ಎತ್ತು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ವಂಶದಲ್ಲಿ (ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಮಾರನಾಗಿ) ಜನಿಸಿತು. ಸುದೈವದಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸ್ಮರಣೆಯೂ ಜಾಗರೂಕವಾಗಿದ್ದಿತು. ತಾನು ಎತ್ತಿನ ಜನ್ಮದಿಂದ ಇಂಥ ಉತ್ತಮ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಆ ವೇಶ್ಯೆಯು ನೀಡಿದ ಪರಿಶುದ್ಧ ದಾನದ ಮಹತ್ಪ್ರಭಾವದಿಂದ, ಎಂಬುದು ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಬಂದು, ಕೂಡಲೇ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತನಗೆ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಧಾರೆಯೆರೆದ ಆ ವೇಶ್ಯೆಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದ. ಅವಳನ್ನು ಕೇಳಿದ. ''ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಅದ್ಭುತ ಪುಣ್ಯವು ಹೇಗೆ ಶೇಖರಿತವಾಯಿತು? ನೀನು ನೀಡಿದ ಪುಣ್ಯದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಎತ್ತಾಗಿದ್ದ ನಾನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಶೀಲವಂತರ ಕುಮಾರನಾಗಿ ಜನಿಸಿ ಬಂದಿರುವೆ. ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಳೇ! ಇಂಥ ಅದ್ಭುತ ಪುಣ್ಯಗಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ನೀನು ಯಾವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಧರ್ಮ ದಾನಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿರುವಿ? ಅದಾವ ವ್ರತಾಚರಣೆ ಮಾಡಿದಿ? ನನ್ನ ಈ ಉತ್ತಮ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಆ ಉತ್ತಮ ಕರ್ಮಾಚರಣೆ ಯೇನೆಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ನನಗೆ ತಿಳಿಸು.'' ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡ.

ವೇಶ್ಯೆ:- ನಾನು ಕುಲದಿಂದಲೂ, ಕೃತಿಯಿಂದಲೂ ಮಹಾ ಪಾಪಿಷ್ಠಳು. ಆದರೆ ನಾನು ಒಂದು ಪುಣ್ಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪದೇ ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿರುವೆ. ಅದೆಂದರೆ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಗಿಳಿಯೊಂದಿದೆ. ಆ ಗಿಳಿಯು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಆಲಿಸುವ ಪುಣ್ಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಯಾವ ಪುಣ್ಯ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದೆನೋ. ಅದನ್ನೇ ನಿನಗೆ ಧಾರೆ ಎರೆದಿದ್ದೇನೆ.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆ ಗಿಳಿಯನ್ನು ನೋಡುವ ಬಯಕೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮತ್ತು ಆ ವೇಶ್ಯೆ ಇಬ್ಬರೂ ಪಂಜರದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರು. ಆ ಗಿಳಿಯನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು.

''ನೀನು ಇಂಥ ಪವಿತ್ರವಾದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಮುಖೋದ್ಗತವಾಗಿ ಹೇಳುವಿ? ನಿನ್ನ ಸಮಾಚಾರವೇನು? ನಮಗೆ ತಿಳಿಸು.'' ಅವರ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಆ ಗಿಳಿಯು ಹೇಳತೊಡಗಿತು.

ಶುಕ:- ನಾನು ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಿಸಿ ಮಹಾ ಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಆ ವೈದುಷ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಪರ್ವತದಷ್ಟು ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಗರ್ವವೂ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿತ್ತು. ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಉನ್ಮಾದಗೊಂಡ ನಾನು ಎಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನೂ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ, ತುಚ್ಛವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಮದದಿಂದ ಬೀಗಿನಿಂತ ನಾನು ವಿದ್ವಜ್ಜನರು, ಸಜ್ಜನರು, ಭಗವದ್ಭಕ್ತರು, ಯಾರಿಗೂ ಗೌರವ ನೀಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸತ್ಕರಿಸುತ್ತಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಹರಿಭಕ್ತರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಠರಲ್ಲಿ ಕುದೃಷ್ಟಿ, ಅನಾದರ, ಗುಣವಂತರಲ್ಲಿ ಮತ್ಸರ, ಸೀಮೆ ಮೀರಿದ ಗರ್ವ ಈ ಮೂರು ದುರ್ಗುಣಗಳಿಂದ ನಾನು ಜೀವನವಿಡೀ ಮೆರೆದರೂ

ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಬಳಿಕ ತಿರ್ಯಗ್ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಿಳಿಯ ವಂಶಧಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ತಳೆದೆ. ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಗುರು ಹಿರಿಯರ ನಿಂದೆ ನಿರ್ಭತ್ಸೆಗಳ ಫಲವಾಗಿ ನನಗೆ ಇಂಥ ಗಿಳಿಯ ಜನ್ಮ ಬಂದಿತು. ಈ ಗಿಳಿಯ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿನ ನನ್ನ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳಿಬ್ಬರೂ ಮೃತರಾದ ಬಳಿಕ ಅನಾಥನಾದ ನಾನು ಒಮ್ಮೆ ಬೇಸಿಗೆಯ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಸಂಕಟಪಡುತ್ತ ದುಃಖಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಕೆಲ ಮುನಿಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಮನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ಪಾಲನೆ, ಪೋಷಣೆಗಳು ನಡೆದವು.

ಋಷಿಗಳ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮಹಾನುಭಾವರಾದ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಶ್ರೀ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪಾರಾಯಣ ಪ್ರವಚನ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದರು. ಋಷಿ ಕುಮಾರರೂ ಅದನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಪಠಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಪುಣ್ಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಈ ಗೀತೆಯನ್ನು ಶ್ರವಣಮಾಡುವ ಸಂಯೋಗ ಲಭಿಸಿತ್ತು. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ನನಗೆ ಮುಖೋದ್ಗತವಾಗಿದ್ದಿತು.

ಕೆಲದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಋಷಿ ಕುಮಾರರೆಲ್ಲ ಸಮಿಧೆ, ಫಲ, ಪುಷ್ಪ ಮುಂತಾದ ಪೂಜಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಬರಲು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಸಮಯಸಾಧಿಸಿ ದುಷ್ಟ ಬೇಟೆಗಾರನೊಬ್ಬ ಆಶ್ರಮದೊಳಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಪಂಜರದೊಳಗೆ ಗೀತೆಯ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪಠಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದ ನಾನು ಆತನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದೆ. ಮುಂದೆ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಪಂಜರಸಹಿತವಾಗಿಯೇ ನನ್ನನ್ನು ಕದ್ದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದ. ನಂತರ ಈ ವೇಶ್ಯೆಗೆ ಮಾರಿದ. ಈ ವೇಶ್ಯೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಗೀತೆಯ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆ. ಅದನ್ನು ಅಸ್ಥೆಯಿಂದ ಆ ವೇಶ್ಯೆ ಆಲಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ದಿನಗಳಿಂದ ಗೀತೆಯ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯ ಪಾರಾಯಣದ ಶ್ರವಣದಿಂದ ಆ ವೇಶ್ಯೆಗೆ ವಿಪುಲ ಪುಣ್ಯ ಬಂದಿತು. ಅದನ್ನೇ ನಿನಗೆ ಎತ್ತಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿರುವಾಗ ದಾನ ನೀಡಿದ್ದಾಳೆ. ತತ್ಪ್ರಭಾವ ದಿಂದಲೇ ನೀನು ಆ ಎತ್ತಿನ ಜನ್ಮವನ್ನು ತೊರೆದು ಇಂಥ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜನ್ಮ ಪಡೆದಿರುವಿ. ಇದು ಆ ಗೀತೆಯ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯ ಪಾರಾಯಣ ಶ್ರವಣಾದಿಗಳ ಫಲವೇ ಸರಿ.

ಹೀಗೆ ಆ ಗೀತೆಯ ಪಾರಾಯಣ-ಪಠಣ-ಶ್ರವಣಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಗಿಳಿ, ಮತ್ತು ವೇಶ್ಯೆ ಮೂವರೂ ಭಗವದನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ಉದ್ಧೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಆದುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯರು ಎಲ್ಲರೂ ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವಾಸಿಷ್ಠಕೃಷ್ಣ, ಯಾದವಕೃಷ್ಣ ಇಬ್ಬರ ಮುಖಾರವಿಂದದಿಂದ ನಿಸ್ಸೃತವಾದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗೀತೆಯ ಪಠಣ-ಪಾಠಣ, ಪಾರಾಯಣ, ಪ್ರವಚನ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಪಠಣಮಾಡಲಾಗದವರು ಕೊನೆಗೆ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯವನ್ನಾದರೂ ಪಠಿಸಬೇಕು. ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರವಚನ, ಶ್ರವಣಾದಿಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ ಮಾಡುತ್ತಲಿರಬೇಕು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಪಾರ್ವತಿ ಪರಮೇಶ್ವರರ ಸಂವಾದ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಮೊದಲಿನ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಹಿಮೆ ಎಂಬ ನೂರ ಐವತ್ತೇಳನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

——○——

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ದೇವಶರ್ಮನ ಉಪಾಖ್ಯಾನ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೫೮

ಭಗವಾನ್:- ಸುಂದರಿಯಾದ ಇಂದಿರೆ ! ನಾನು ನಿನಗೆ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈಗ ಗೀತೆಯ ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹೇಳುವೆ ಕೇಳು.

ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವೇದವೇದಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನಿಸಿದ ಒಂದು ಪಂಡಿತ ಕುಟುಂಬ. ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ದೇವಶರ್ಮನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನೆಲಸಿದ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಪುರಂದರ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಈತ ವೇದದಲ್ಲಿ ಪರಿನಿಷ್ಠಿತ. ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತ. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಅತಿಥಿ. ಅಭ್ಯಾಗತರ ಆದರದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತ. ಈತ ಮಾಡಿದ ಯಜ್ಞಗಳಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ. ತಪಸ್ವಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಪರಮಪ್ರಿಯ. ಹೋಮಹವನಗಳಿಂದ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ, ಪಾಠ ಪ್ರವಚನ ಪಾರಾಯಣಾದಿಗಳಿಂದ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನೂ ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧ, ತಪೋವೃದ್ಧ, ವಯೋವೃದ್ಧರನ್ನೂ ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸೇವಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ.

ಒಂದು ದಿನ ಈ ದೇವಶರ್ಮನೆಂಬ ವಿಪ್ರಶ್ರೇಷ್ಠನ ಮನೆಗೆ ಮಹಾಯೋಗಿಯೊಬ್ಬರು ಆಗಮಿಸಿದರು. ಅವರ ಪಾದಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಪಾದಧೂಳಿಯನ್ನು ಶಿರಸ್ಸಿನಿಂದ ಧರಿಸಿ ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ಗೌರವ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಕೈಮುಗಿದು ಕೇಳಿದ. ''ಸ್ವಾಮಿ, ನಮಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಾಗುವ ಮಾರ್ಗವಾವುದು? ನಾನು ಯಜ್ಞ-ಯಾಗಾದಿಗಳು, ಪಾಠ ಪ್ರವಚನ, ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರ, ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸೇವೆ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ನನಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಆತ್ಮ ಸಂತೃಪ್ತಿಯುಂಟಾಗುವ ಉಪಾಯವೊಂದನ್ನು ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ನನಗೆ ಸೂಚಿಸಬೇಕು.

ಈ ದೇವಶರ್ಮನ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಆ ಯೋಗೀಶ್ವರರು ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಅಮೀಲಿತಲೋಚನರಾಗಿ, ಏನೋ ಧ್ಯಾನಗೈದು ಅನಂತರ ಹೇಳಿದರು.

ಯೋಗೀಶ್ವರ:- ಉತ್ತರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೌಪುರ ಎಂಬ ನಗರವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರವಂತನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಕುರಿಕಾಯುವವನಿದ್ದಾನೆ. ನಿನಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಆ ಅಜಪಾಲನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಆ ಯೋಗೀಶ್ವರನ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಶ್ರವಣಮಾಡಿದ ದೇವಶರ್ಮನಿಗೆ ಪರಮಾನಂದವಾಯಿತು. ಅವರ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿಗೆ ಆತ ಪಯಣ ಬೆಳೆಸಿದ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಗುಡ್ಡಗಳನ್ನೂ, ಸಾಣುಕಾಣುಗಳನ್ನೂ ಬೆಟ್ಟ-ಬಯಲುಗಳನ್ನೂ ದಾಟಿ, ಅವನು ಸೌಪುರ ನಗರಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದ. ಆ ನಗರದ ಪ್ರಾಂತ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿಯೇ ತಿಳಿನೀರಿನ ನದಿಯೊಂದು ಹರಿಯುತ್ತಲಿತ್ತು. ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿನ ಹಾಸುಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿ ಪ್ರಶಾಂತ ಮುದ್ರೆ ಧರಿಸಿ ಕುರಿಕಾಯವವ ಕುಳಿತಿದ್ದ.

ಆ ಮಿತ್ರವಂತನ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ದೃಶ್ಯ ದೇವಶರ್ಮನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹುಲಿ, ಸಿಂಹ, ಕರಡಿ, ಆನೆ, ಮುಂಗಸಿ, ಹಾವು, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ನಾಯಿ ಇನ್ನಿತರ

ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ಜಾತಿ ಸಹಜವಾದ ದ್ವೇಷ, ಮರೆತು ಸಹಜೀವನವನ್ನು ಸ್ನೇಹದಿಂದ ನಡೆಸಿದ್ದವು. ಒಂದನ್ನೊಂದು ವೈರಿಗಳಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿ, ಸೌಹಾರ್ದಭಾವಗಳಿಂದ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ ಒರಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿನ ಹಾಸುಗಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಲಿದ್ದವು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕೌತುಕಾಕ್ರಾಂತನಾದ ದೇವಶರ್ಮನು ಆ ಅಶ್ರಮದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನೂ ಸಹ ತನ್ನ ಕಠೋರ ರಶ್ಮಿಗಳನ್ನು ಮೃದುಗೊಳಿಸಿ ಆಶ್ರಮದ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಬಿಸಿಲಿನ ಬೇಗೆಯುಂಟಾಗ ಬಾರದೆಂದು ಎಚ್ಚರವಹಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ. ಈ ರಮಣೀಯ ಹಾಗೂ ಪವಿತ್ರ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಮನಸೋತ ದೇವಶರ್ಮನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತಲೆಬಾಗಿದ. ಆಶ್ರಮದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿಯೇ ದಿವ್ಯ ತೊರೆ ಹರಿಯುತ್ತಲಿತ್ತು. ಅದರ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಶಿಲಾಫಲಕದ ಮೇಲೆ ಮಿತ್ರವಂತನು ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಕುರಿಗಾಹಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಮಿತ್ರವಂತನು ತನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಂದ 'ಮಹರ್ಷಿ' ಪದವಿಗೇರಿದ್ದ. ಧ್ಯಾನಾರೂಢನಾಗಿ ನಿಶ್ಚಲಾಸನದಲ್ಲಿ ಅಸೀನನಾದ ಆ ಮಹರ್ಷಿ ಮಿತ್ರವಂತನನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ದೇವಶರ್ಮನು ಕಣ್ತುಂಬ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದ. ಆ ಮುನಿಯು ತಪಸ್ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಇಳಿಯುವವರೆಗೆ ಕಾಯುತ್ತ ಕುಳಿತ. ಧ್ಯಾನೋಪಾಸನೆ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಂದಿಸಿ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ''ಪೂಜ್ಯರೇ, ನಾನು ನನ್ನ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾದ ಉಪಾಯವನ್ನು ತಮ್ಮಿಂದ ತಿಳಿಯಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಥ ಸಾಧನಾಮಾರ್ಗವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಉಪದೇಶಿಸಿರಿ.

ದೇವಶರ್ಮನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಒಂದು ಚಣಹೊತ್ತು ಮತ್ತೆ ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿ ಧ್ಯಾನಲೀನನಾದ ಆ ಮಿತ್ರವಂತನೆಂಬ ಮೇಷಪಾಲ ಮಹರ್ಷಿ. ನಂತರ ಮೆಲ್ಲನೇ ಕಣ್ತೆರೆದು ಮಂದವಾದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ.

ಮಿತ್ರವಂತ:- ಗೋದಾವರೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವೆಂಬ ನಗರವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ದುರ್ದಮನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಂಡಿತರ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ. ಅದೇ ಊರಲ್ಲೇ ವಿಕ್ರಮನೆಂಬ ಮಹಾರಾಜನೂ ಇದ್ದಾನೆ. ಈತನು ತಾನು ಕ್ಷತ್ರಿಯನಾದರೂ ಜನರಿಂದ ದಾನ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಕೇವಲ ಉದರಂಭರಣವೇ ಈ ವಿಕ್ರಮನ ಉದ್ಯೋಗ. ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಜಾತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಕೇವಲ ದ್ರವ್ಯಲೋಭದಿಂದ ಕಂಡಕಂಡವರಿಂದ, ಕುಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ಸಿಕ್ಕಷ್ಟು, ಸಿಕ್ಕಷ್ಟೂ ಧನ ದೋಚುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ರಾಜ ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ದಿನ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ. ಯಮಕಿಂಕರರು ಅವನನ್ನು ಯಮಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಯಮಪುರಿಯಲ್ಲಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ, ಭ್ರಷ್ಟ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಂತರ ಜನ್ಮತಾಳಿದ. ಅಧಣ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಒಂದು ಕನ್ಯೆಯೊಡನೆ ಮದುವೆಯಾದ. ಯೌವ್ವನಲಾವಣ್ಯ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲಿ ಸೂಸುತ್ತಿರುವ ವಿಷಮ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ದಾರಿಬಿಟ್ಟು, ಪತಿಯನ್ನು ವಂಚಿಸಿದಳು. ಪರಪುರುಷರಿಗೆ ಸುಖಲಾಲಸೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಶರೀರವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದಳು.

ಒಂದು ದಿನ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಉಪಜೀವನವನ್ನರಸುತ್ತ ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಹೋಗಿದ್ದ. ಆಗ ಕಾಮುಕಿಯಾದ ಆತನ ಹೆಂಡತಿಯು ಓರ್ವ ಚಂಡಾಲನ ಜೊತೆಗೆ ಸಹವಾಸಮಾಡಿ, ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಆ ಚಂಡಾಲನಿಂದ ಒಂದು ಕನ್ಯೆಯನ್ನೂ

ಪಡೆದಳು. ಹೀಗೆ ಬಗೆಬಗೆಯ ಪಾಪಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅನೇಕ ಪುರುಷರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಭಿಚಾರಾದಿಗಳಿನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಜೀವನ ಕಳೆದಳು ಮತ್ತು ಕೆಲಕಾಲ ನಂತರ ವೃದ್ಧಳಾದಳು. ಮರಣಾನಂತರ 'ಡಾಕಿನಿ' ಎಂಬ ಪಿಶಾಚಿಯಾಗಿ ಜನ್ಮತಳೆದಳು. ಅವಳು ತನ್ನ ಈ ಪಿಶಾಚ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ರಕ್ತದ ಆಸೆಯಿಂದ ವ್ಯಾಧಿಗ್ರಸ್ತನಾದ ಒಬ್ಬ ಕಿರಾತನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ತಿಂದಳು. ಆ ಡಾಕಿನಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವಳು ಕೊಂದು ತಿಂದ ಆ ಕಿರಾತನು ನರಕದಲ್ಲಿ ತಾನು ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಹಿಂಸೆಗಳನ್ನನುಭವಿಸಿ ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಲಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ. ಈ ಡಾಕಿನಿಯೆಂಬ ಪಿಶಾಚಿಯೂ ಸಹ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಮರಣಹೊಂದಿ, ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆಡಿನ ಜನ್ಮದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸತೊಡಗಿದಳು. ನಾನು ಅದಲ್ಲದೇ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಆಡುಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಒಂದು ದಿನ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಯಂಕರ ಹುಲಿ ಗುಡುಗು ಹಾಕುತ್ತ ಬಂದಿತು. ಅದರ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಯೇ ತತ್ತರಿಸಿದ ನಾನು ಜೀವಭಯದಿಂದ ಆಡುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿದೆ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗಿ ನಿಂತು ನೋಡಿದೆ.

ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದ ಸ್ಮರಣೆ ಮರುಕಳಿಸಿದ ಆ ಹುಲಿಯು ತನ್ನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಅವಸಾನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಆ ಆಡಿನ ಎದುರಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತಿತು. ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ನೆನಪಿಲ್ಲದೇ, ಆಡಿನ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ಮೇಯುತ್ತ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ ಆ ಆಡು ತನ್ನೆದುರಿನ ಹುಲಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಗಕ್ಕನೇ ನಿಂತಿತು. ಹುಲಿಯನ್ನು ಕಂಡಕೂಡಲೇ ಅದಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಸ್ಮರಣೆ ಬಂದಿತು. ಆಗ ಆಡು ಆ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಚಲಿಸದೇ, ನಿಂತಲ್ಲಿಯೇ ಗಕ್ಕನೇ ನಿಂತಿತು. ಮತ್ತು ಹುಲಿಯನ್ನು ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿ ಕ್ಷಣಹೊತ್ತು ನೋಡಿತು. ಈ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಅಸಹಜ ಸ್ತಬ್ಧತೆಯನ್ನು ಕಂಡ ಹುಲಿಯ ಹೃದಯದಲ್ಲೂ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಲೇ ಪರಿವರ್ತನೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಅದರ ಮನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸೆ ಸಲ್ಲದೆಂಬ ಸದ್ಬುದ್ಧಿ ಉದಿಸಿತು. ಅದನ್ನು ತಿಳಿದ ಈ ಆಡು ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿತು. ''ಹುಲಿಯೇ, ಈಗಲೇ ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ಹೊಡೆದು ಕೊಂದು ತಿನ್ನಬಹುದು. ಆದರೂ ಹೊಡೆಯದೇ, ಹಿಂಸಿಸದೇ ತಟಸ್ಥವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವೆ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆಯ ರುಚಿಯೇ ಅಳಿದುಹೋದಂತಿದೆ; ಜಾತಿದ್ವೇಷವೂ ಮಾಯವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಸದ್ಬುದ್ಧಿ, ದಯೆ, ಅಂತಃಕರಣ ಮುಂತಾದ ಗುಣಗಳು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಉದಯಿಸಿದ್ದು ಹೇಗೆ?''

ಆ ಆಡಿನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದ್ವೇಷರಹಿತವಾದ ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಇಂತು ನುಡಿಯಿತು ''ನಾನು ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಪರಿವರ್ತನೆ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ನನಗೀಗ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೂ ಹಿಂಸಿಸಬೇಕೆನಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಅತಿಯಾದ ಹಸಿವೆ ನೀರಡಿಕೆಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಅಥವಾ ತಿನ್ನುವ ಆಸೆಯೇ ಇಲ್ಲದಾಗಿದೆ.

ಹುಲಿಯ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಆಡು ನುಡಿಯುತು. ''ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ನನ್ನಲ್ಲೂ ದ್ವೇಷಾದಿಭಾವನೆಗಳು ದೂರವಾಗಿವೆ ಮನಸ್ಸು ಸದಾ ಪ್ರಶಾಂತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ನನಗೂ ತಿಳಿಯದು. ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೇಳು.''

ಹುಲಿ :-''ನಿನ್ನಂತೆಯೇ ನನಗೂ ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಕಾರಣ ತಿಳಿಯದು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಹೋಗಿ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಹಾಸುಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಧ್ಯಾನಮಗ್ನನಾದ ಮುನಿಯನ್ನು ಕೇಳೋಣ.''

ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು, ಪರಸ್ಪರ ಮೈತ್ರೀಭಾವ, ಸೌಹಾರ್ದಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆರಡೂ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯಿಂದ ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವು ಮತ್ತು ಕೇಳಿದವು. ''ಸ್ವಾಮಿನ್, ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಬಳಿಕ ನಮ್ಮ ನಮಗೆ ಸಹಜವಾದ ವೈರಭಾವ ದೂರವಾಗಿ, ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹ, ಪ್ರೀತಿ ಉದಯಿಸಿವೆ. ಈ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿರಿ.'' ಎಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಂಡವು. ಆಗ ನಾನು ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಒಬ್ಬ ಕಪೀಶ್ವರನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆತನನ್ನು ಇದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದೆ.

ಕಪೀಶ್ವರ:- ಮೇಷಪಾಲ, ನಿನಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸುವೆ ಕೇಳು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ವನಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿವಲಿಂಗವು ಕಾಣುವದಷ್ಟೇ. ಅದು ಹಿಂದೆ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿತವಾಗಿದೆ. ಸುಕರ್ಮನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ತಪಸ್ವೀ ಶಿವಭಕ್ತನು ಇಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಆತನು ನಿತ್ಯವೂ ಆ ಮಹಾದೇವರ ಲಿಂಗವನ್ನು ಪೂಜೆಗೈಯುತ್ತಾನೆ. ಈ ಪರಿಸರ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿರುವ ಪುಷ್ಪೋದ್ಯಾನಗಳಿಂದ ಹೂಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ತಂದು ಇಲ್ಲಿಯ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಮಹಾದೇವರ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಸರ್ವದಾ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದು ದಿನ ಆತನ ಮನೆಗೆ ಅತಿಥಿಯೊಬ್ಬ ಆಗಮಿಸಿದ್ದ. ಸುಕರ್ಮನು ಆ ಅತಿಥಿಗೆ ಸ್ವಾಗತಗೈದು ಕಂದಮೂಲಫಲಾದಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಆತನು ಸುಕರ್ಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಇಂತು ನುಡಿದ ''ಸುಕರ್ಮ, ನೀನು ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ವಾದಿಷ್ಟವಾದ ಕಂದಮೂಲಫಲಾದಿಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿರುವಿ. ನಿನ್ನ ಸೇವೆಯಿಂದ ನಾನು ತೃಪ್ತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನೀನೇನಾದರೂ ವರ ಕೇಳಿದರೆ ನಾನು ನೀಡುವೆ. ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇದ್ದರೆ ಕೇಳು.''

ಸುಕರ್ಮನು ಕೈ ಮುಗಿದು ಅತಿಥಿಗೆ ಹೇಳಿದ. ಪೂಜ್ಯರೇ, ನಾನು ಯಾವುದೇ ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಕರ್ಮಮಾಡುವದಷ್ಟೇ ಮಾನವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಫಲ ಭಗವದಿಚ್ಛೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು, ತಮ್ಮಂಥ ಮಹಾನುಭಾವರು ಆಗಮಿಸಿ ನನ್ನ ಅಲ್ಪ ಸೇವೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದೇ ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ತಾವು ಮಾಡಿದ ಕೃಪೆ. ನನ್ನ ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳ ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲವೋ ಎಂಬಂತೆ ತಮ್ಮಂಥವರ ಸೇವಾಭಾಗ್ಯ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ದೊರಕಿದೆ. ನನಗಾವ ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲ.

ಸುಕರ್ಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಈ ಸತ್ಯ ಸುಂದರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ತಪೋಧನನು ಪರಮ ಪ್ರೀತನಾದ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಒಂದು ಶಿಲಾಫಲಕದ ಮೇಲೆ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಬರೆದು ಸುಕರ್ಮನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಇಂತು ಆದೇಶ ನೀಡಿದ.

''ಈ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಪಠಣ-ಪಾರಾಯಣ-ಮನನಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ಮಾಡು. ನಿನ್ನ ಮನೋರಥಗಳು ಇದರಿಂದ ಸಿದ್ದಿಸುವವು.'' ಹೀಗೆ ನುಡಿದು ಆ ಅತಿಥಿಯು ಅಂತರ್ಗತನಾದ. ಅವನ ಆದೇಶದಂತೆ ಸುಕರ್ಮನು ವಿಶಾಲವಾದ ಶಿಲಾಫಲಕದ ಮೇಲೆ ಅತಿಥಿ ತಪೋಧನನು ಸ್ವಹಸ್ತದಿಂದ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ಆ ಗೀತೆಯ

ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪಾಠ, ಪಾರಾಯಣಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿ ಆಳ ಅರ್ಥದ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನಿಸಿದ. ಹೀಗೆ ನಿರಂತರ ಗೀತೆಯ ಪಠನಾದಿಗಳಿಂದ ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರ ಸಾಧಿಸಿದ. ಇದು ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯದ ಪಾರಾಯಣದಿಂದ ಉನ್ನತ ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಆ ತಪೋಧನನ ವಾಸಭೂಮಿ. ಆ ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷನ ತಪಃಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಈ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ಯಾವುದೇ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಹಸಿವೆ, ನಿದ್ರೆ, ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳ ಬಾಧೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿಯೇ ಈ ತಪೋವನದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲೂ ಸ್ನೇಹ-ಸೌಹಾರ್ದ, ನಿರ್ಮಲಭಾವ ರೂಪಗೊಂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಸ್ನೇಹಪೂರ್ಣ ಎಲ್ಲವೂ ಪ್ರಶಾಂತ.

ಮಿತ್ರವಂತ:- ಹೀಗೆ ಆ ತಪಸ್ವಿಯಾದ ಯೋಗಿಯು ಗೀತೆಯ ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದ. ಅವನ ಮಾತಿನಿಂದ ಪರಿತೃಪ್ತನಾಗಿ ಆ ಹುಲಿ ಹಾಗೂ ಆಡು ಇವೆರಡರಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಬರೆದ ಆ ಶಿಲಾಫಲಕದ ಕಡೆ ಹೋದೆ. ವಿಶಾಲವಾದ ಆ ಸುಂದರ ಶಿಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಗವದ್ಗೀತಾ ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯ ಬರೆದಿಟ್ಟುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸಿ, ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೆ ಪಾರಾಯಣಿಸಿ ಮುಖೋದ್ಗತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಅದನ್ನೇ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದೆ. ಮನನ ಮಾಡಿದೆ. ಅಂತೂ ಕೊನೆಗೆ ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನನ್ನ ತಪಸ್ಸು ಫಲಿಸಿತು. ಶ್ರಮ ಸಫಲವಾಯಿತು.

ಆದುದರಿಂದ ನೀನೂ ಸಹ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನಪೂರ್ವಕ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಪಠನ ಮಾಡು. ಇದರಿಂದ ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗವು ಸುಲಭವಾಗುವದು. ಆತ್ಮೋನ್ನತಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಆಗುವ ದಾರಿಯಿದು. ಹೀಗೆ ಮಿತ್ರವಂತ ಮಹರ್ಷಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವಶರ್ಮನು ಆತನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಪುರಂದರ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಮರಳಿದನು. ಅಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿನ ವಿಪ್ರನಿಗೆ ಈ ಸಮಾಚಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿಸಿದ. ಅನಂತರ ಪುನಃ ಪುನಃ ತಾನು ಎಲ್ಲರೆದುರೂ ಗೀತೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಪಠಿಸಿ, ಆ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬುದ್ಧಿವಂತ ತರುಣನೊಬ್ಬನಿಗೆ, ಭಕ್ತಿಶ್ರದ್ಧಾ ಸಮನ್ವಿತವಾದವನಿಗೆ ಈ ಗೀತೆಯ ಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳಿ ಅರ್ಥ ವಿವರಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮೇಯ ಪುಂಜಗಳನ್ನೂ ನಿರೂಪಿಸಿದ. ಹೀಗೆ ಧನ್ಯತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಆ ದೇವಶರ್ಮನು ಹಾಗೂ ಅವನ ಶಿಷ್ಯ ವೃಂದದವರು ಗೀತೆಯ, ವಿಶೇಷತಃ ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯದ ಪಾಠ, ಚಿಂತನೆ, ಮನನಗಳಿಂದ ಭಗವತ್ ಪ್ರೀತಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಮೋಕ್ಷ ಹೊಂದಿದರು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ದೇವಶರ್ಮನ ಉಪಾಖ್ಯಾನ
ಎಂಬ ಒಂದುನೂರ ಐವತ್ತೆಂಟನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೫

ಜಡಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ದೃಷ್ಟಾಂತದಿಂದ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ನಿರೂಪಣೆ

ಶ್ರೀಹರಿ:- ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೌಶಿಕ ವಂಶದ ಜಡ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದ. ಅವನು ತನ್ನ ಜಾತಿಗೆ ಉಚಿತವಾದ ಅಧ್ಯಾಯನ, ಅಧ್ಯಾಪನ, ದಾನ, ಪ್ರತಿಗ್ರಹ, ಯಜನ, ಯಾಜನ ಎಂಬ ಷಟ್ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿತ್ಯಜಿಸಿದ. ಹಣವನ್ನುಗಳಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ, ಉದ್ಯೋಗ, ವ್ಯವಸಾಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ. ಈ ವ್ಯವಹಾರ, ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಬಂದ ಹಣ ಅವನು ಹಾದಿ ತಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಧನದ ಮದದಿಂದ ಅಂಧನಾದ ಅವನು ವ್ಯಸನಿಯಾದ. ಪರಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಅವನು ದುರ್ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತುಳಿಯ ಹತ್ತಿದ. ಜೂಜುಕೋರನಾಗಿ ಬಂದ ಹಣದಿಂದ ಕ್ರೀಡಾ ವ್ಯಸನಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳೆದುಕೊಂಡ. ಸುರಾಪನ, ವ್ಯಭಿಚಾರ, ಜೂಜಾಟ, ಬೇಟೆ ಮುಂತಾದ ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರ ಅವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಂದ ಅವನ ದ್ರವ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯ, ಆಯುಷ್ಯ ಎಲ್ಲವೂ ಹಾಳಾಯಿತು. ವ್ಯಾಪಾರ ಉದ್ಯೋಗದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ದುರ್ವ್ಯಸನಗಳಿಗೆ ಪೋಲು ಮಾಡಿ ಹಾಳಾಗಿ ದಟ್ಟ ದರಿದ್ರನಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಐಶ್ವರ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ಪರಸ್ತ್ರೀ ಹಾಗೂ ಜೂಜಾಟ ಸುರಾಪಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಹೋದ ಬಳಿಕ ಆ ಪಾಪಿಯು ಕಳವು ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಯಜ್ಞ ಯಾಗ ಮಾಡುವ ಶ್ರೋತ್ರೀಯರ ಹಣವನ್ನು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಕನ್ನ ಹಾಕಿ ಕೊರೆದು ದೋಚಿಕೊಂಡು ಹೋದ. ಆ ಹಣವನ್ನು ಕೂಡ ಮತ್ತೆ ಆಟದಲ್ಲಿ ಬೇಟದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಮದ್ಯಪಾನದಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡ. ಇನ್ನೂ ದ್ರವ್ಯದ ದಾಹ ಅವನಿಗೆ ಇಂಗಿರಲಿಲ್ಲ. ದೂರ ದೂರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವನು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದ. ಕಸ್ತೂರಿ, ಅಗರು, ಕೃಷ್ಣಾಗರು, ಕುಂಕುಮ, ಗುರುಚಾಮರ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಪಚ್ಚಕರ್ಪೂರ ಮುಂತಾದ ಮಾಸಾಲಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡಿ ಹಣಗಳಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಊರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದ.

ಗಳಿಸಿ ತಂದ ಹಣವನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರೇಯಸಿಯರಿಗೆಲ್ಲ ಹಂಚಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಅವನು ಕಾಡಿನಿಂದ ನಡೆದುಬರುವಾಗ ಸೂರ್ಯ ಅಸ್ತಮಿಸಿದ. ಸುತ್ತಲೂ ಎತ್ತೆತ್ತಲೂ ಕತ್ತಲೆ, ಕಣ್ಣು ಕಾಣದಂತೆ ಆಯಿತು. ಆಗ ಅವನು ಒಂದು ಗಿಡದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿದ. ಇವನು ವ್ಯಾಪಾರ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಿ ಪ್ರಭೂತ ಧನವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದು ಕಳ್ಳರಿಗೆ ಅದ್ಹೇಗೋ ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಹೊಂಚು ಹಾಕಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಇವನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಅವನನ್ನು ಕೊಂದುಹಾಕಿ ಆ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಕದ್ದೊಯ್ದರು. ವಿಜನ ವನಾಂತರದ ಆ ಹೆಮ್ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹತ ಪತಿತನಾಗಿ ಬಿದ್ದ. ಆ ಜಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತನ್ನ ಪಾಪದಿಂದ ಭಯಂಕರನಾದ ಪಿಶಾಚನಾಗಿ ಅದೇ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಹಸಿದು ಅಂಡಲೆಯ ತೊಡಗಿದ. ಜೋಡು ನಾಲಿಗೆ, ನಿಮಿರಿದ ಕೂದಲು, ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಹೋದಂತಿರುವ ಉದರ, ಎಲುಬಿನ ಹಂದರದಂತಿರುವ ದೇಹ, ಇಂಥ

ಭೀಕರವಾದ ಪಿಶಾಚದಂತಿರುವ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತಾನು ಕಳ್ಳರಿಂದ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ ಮರದ ಊರ್ಧ್ವ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಅಂತರಪಿಶಾಚಿಯಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡ.

ಮುಂದೆ ಅವನ ಮಗನಾದ ಮೇಧಾವಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ದಾರಿ ನೋಡಿದ ಬಹುವರ್ಷದವರೆಗೆ. ಕಂಡಕಂಡವರನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಕಂಡಿರುವಿರಾ? ಎಂದು. ಯಾರಿಂದಲೂ ಅವನಿಗೆ ತಂದೆಯ ವೃತ್ತಾಂತ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಪಿತೃಭಕ್ತನಾದ ಆ ಮೇಧಾವಿಯು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿಯದೇ ಬಹಳ ಶೋಕಪಟ್ಟ. ಕೊನೆಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಸಮಾಚಾರವೇ ತಿಳಿಯದಾದಾಗ ತನ್ನ ತಂದೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಮೃತಪಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಎಂದು ತಿಳಿದು ಹಿರಿಯರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾಶಿಗೆ ಹೋರಟ. ಕಾಶೀಯಾತ್ರೆಯ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಏಳೆಂಟು ದಿನ ಪಾದಚಾರಿಯಾಗಿ ನಡೆದ ಬಳಿಕ ಕೊನೆಗೆ ಅವನ ತಂದೆ ಮೃತನಾಗಿರುವ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ಕರ್ಮಧರ್ಮ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಅವನ ತಂದೆಯನ್ನು ಕಳ್ಳರು ಕೊಂದ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಅವನೂ ಬಂದು ವಿಶ್ರಮಿಸಿದ. ಸಾಯಂಕಾಲವಾಗುತ್ತಲಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹರಿಯುವ ನಿರ್ಝರಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಅವನು ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ. ಸಾಯಂಕಾಲ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಅವನು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಉಚ್ಚ ಕಂಠದಿಂದ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಿದ. ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆ ಮೇಧಾವಿಯು ಮಾಡಿದ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪಾರಾಯಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರ ಸಪ್ಪಳವು ಕೇಳಬಂದಿತು. ಇವನ ತಂದೆಯು ಮುಗಿಲಿನ ಮಧ್ಯದಿಂದ ವಿಕಾರ ಆಕಾರದಿಂದ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಂತೆ ಎನಿಸಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಈ ಭೀಷಣ ಆಕಾರದ ಆಕಾಶಪಾತದಿಂದ ವಿಹ್ವಲನಾಗಿ ಆ ಮೇಧಾವಿಯು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಿಂದ ಕಿರುಗಂಟೆಗಳ ಕಿಂಕಿಣಿ ನಾದದಿಂದ ಝೇಂಕರಿಸುತ್ತ ಒಂದು ತೇಜೋಮಯವಾದ ವಿಮಾನ ಆಗಮಿಸಿತು. ಆ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಇವನ ಮೃತನಾದ ತಂದೆಯು ತನ್ನ ಪಿಶಾಚದೇಹದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ವಿಷ್ಣುದೂತರಿಂದ ಆವೃತನಾಗಿ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ. ದಿವ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅವನಿಗೆ ಚಾಮರವನ್ನು ಬೀಸುತ್ತಲಿದ್ದರು. ಮುನಿಗಳು ಅವನ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದರು.

ತನ್ನ ತಂದೆಯು ವಿಮಾನಾರೂಢನಾಗಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಮೇಧಾವಿಯು ಹೋಗಿ ಅವನಿಗೆ ವಂದನೆ ಮಾಡಿದ. ಯಾವ ಸಮಾಚಾರವೂ ತಿಳಿಯದೇ ಮೇಧಾವಿಯು ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ. - ''ತಂದೆಯೇ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಸಮಾಚಾರ ತಿಳಿಯದೇ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಆದ ಬಳಿಕ ನೀನು ಮರಣ ಹೊಂದಿರುವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಉತ್ತರ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಗಂಗಾ ತಟಾಕದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಿದ್ದೆ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಈ ಗೊಂಡಾರಣ್ಯದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಹೆಮ್ಮರದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡಿ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಿದೆ. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಆಕಾಶದಿಂದ ಭೀಕರ ಆಕಾರದ ಒಂದು ಪ್ರೇತವು ಮುಗಿಲ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಂತೆ

ಅನಿಸಿತು. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಇಂಥ ದಿವ್ಯ ವಿಮಾನ ಅದರ ಕಿಂಕಿಣಿಗಳ ಝುಂಕಾರ. ಕಿರಿಗೆಜ್ಜೆಗಳ ಮಧುರ ಉಲಿತ. ಆ ವಿಮಾನದಲ್ಲೇ ದಿವ್ಯ ದೇಹ ಧಾರಣ ಮಾಡಿದ ನಿನ್ನನ್ನು ಆದರದಿಂದ ದೇವದೂತರು ಹತ್ತಿಸಿ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇಂಥ ಸೌಭಾಗ್ಯವು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗ ನಿನಗೆ ಕೂಡಿ ಬಂದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಆನಂದ ಮಂಥರನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಪಾದಾರವಿಂದಲ್ಲಿ ಪ್ರಣತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಏನು ಸಮಾಚಾರ? ಆ ಭಯಂಕರವಾದ ಪ್ರೇತಕಾಯ ಅಂತರಿಕ್ಷದಿಂದ ಏಕೆ ಬಿದ್ದಿತು? ಅದಾವುದು? ಈ ದಿವ್ಯಲೋಕದ ವಿಮಾನವು ಏಕೆ ಬಂದಿತು? ಇದರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನೇಕೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ್ದಾರೆ? ನಿನಗೆ ಇಂಥ ದೈವೀತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದೊಗೂಡಿದ ಶರೀರವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದದ್ದು ಹೇಗೆ?

ಮಗನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಜಡಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನುಡಿದ.

ಜಡಬ್ರಾಹ್ಮಣ:- ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದೆಯೇ ನೀನು ನನ್ನ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿರುವೆ. ನಾನು ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಗೀತೆಯ ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಪಠಿಸಿದೆ. ತತ್ಫಲವಾಗಿ ನನ್ನ ಪಿಶಾಚ ಜನ್ಮವು ನೀಗಿತು. ನೀನು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕಾಶಿಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದೆಯೋ, ಆ ಉದ್ದೇಶವಿಂದು ಸಫಲವಾಯಿತು. ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀನು ಮಾಡಿದ ಈ ಗೀತಾಪಾರಾಯಣವು ಗಂತವ್ಯವನ್ನು ತಲುಪಿದ ನಂತರ ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆ ನೀಡುವ ಪುಣ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪುಣ್ಯ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಗಂಗೆಗಿಂತಲೂ ಗೀತೆ ಅಧಿಕ ಪುಣ್ಯಪ್ರದ. ಗೀತೆಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಯಂ ಅನುಭವಿಸಿದೆ. ಈ ಸೌಭಾಗ್ಯವು ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ.

ತಂದೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಪಿತೃಭಕ್ತ ಮೇಧಾವಿಗೆ ಹರ್ಷೋತ್ಕರ್ಷ. ಗದ್ಗದಿತ ಕಂಠದಿಂದ ಅವನು ತಂದೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ.

ಮೇಧಾವಿ:- ಪೂಜ್ಯ ತಂದೆಯೇ, ನನ್ನ ಜನ್ಮವಿಂದು ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು. ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆಗಿದೋ ಈ ನನ್ನ ದೇಹ ಸರ್ವದಾ ಮೀಸಲು. ನೀವು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ನಾನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಚರಿಸಬೇಕಾದ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಆದೇಶ ನೀಡು.

ಜಡಬ್ರಾಹ್ಮಣ:- ನೀನು ಭಗವದ್ಗೀತಾ ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪಾರಾಯಣ ಫಲದಿಂದ ನನ್ನನ್ನೇನೋ ಪಿಶಾಚ ಜನ್ಮದಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿದಿ. ಆದರೆ ನನ್ನ ತಮ್ಮನೊಬ್ಬನಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ನಿಷಿದ್ಧ ಕರ್ಮಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯ. ಪಾಪಿಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಆತನು ತನ್ನ ಕರ್ಮಾನುಸಾರವಾಗಿ ನರಕದಲ್ಲಿ ನವೆಯುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ, ನಾನಾವಿಧ ಶಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತ. ನನ್ನಂತೆ ಅವನನ್ನೂ ಆ ಘೋರ ಶಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ಪಾರುಗಾಣಿಸು. ಆದುದರಿಂದ ಪುನಃ ಗೀತೆಯ ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯದ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡು. ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ವಂಶದ ಪಿತೃಗಳು ನರಕದಲ್ಲಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವರೂ ಮುಕ್ತರಾಗಲಿ. ದಯಾಳುವಾದ ನೀನು ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಸಲ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಿ, ಅದರ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ನರಕದಲ್ಲಿರುವ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಚೀನ ವಂಶಜರಿಗೆ ಧಾರೆಯೆರೆದು ಅವರನ್ನುದ್ಧರಿಸು. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಇದು ನನ್ನ ಒಂದೇ ಒಂದಾದ ಬಯಕೆ.

ತಂದೆಯ ಈ ಮಾತನ್ನು ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಆಲಿಸಿದ ಮೇಧಾವಿಯು ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ, ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ನುಡಿದ.

ಮೇಧಾವಿ:- ತಂದೆಯೇ, ಭಗವದ್ಗೀತೆ ನನ್ನ ಜೀವನದ ಉಸಿರು. ನಾನು ಬದುಕಿರುವವರೆಗೂ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಆ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನಿರತರ ಪಠಿಸುವೆ. ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಪಠಿಸಿ ನಮ್ಮ ಪಿತೃಗಳನ್ನು ನರಕದಿಂದ ಉದ್ಧರಿಸುವೆ. ಹೀಗೆಂದು ನಾನು ನಿನಗೆ ವಚನ ನೀಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಗನಾದ ಮೇಧಾವಿಯು ನೀಡಿದ ಈ ಅಮೃತ ವಚನದಿಂದ ಜಡಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಹಿಡಿಸಲಾರದ ಸಂತಸ. ಪರಮಾನಂದ ಭರಿತನಾದ ಆತನು ದಿವ್ಯ ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ವಿಮಾನಾರೂಢನಾಗಿ ವಿಷ್ಣುಲೋಕವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದನು.

ಇತ್ತ ಮೇಧಾವಿಯು ತನ್ನ ಸ್ಥಾನವಾದ ಜನಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಅಲ್ಲಿನ ಸುಂದರಪುರದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯದ ಪಾರಾಯಣವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮಾಡಿದ ಸುಂದರೇಶ್ವರನ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಅನೇಕ ಸಲ ಗೀತಾ ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯದ ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನಪೂರ್ವಕ ಪಾರಾಯಣ ಸಲ್ಲಿಸಿದ. ತಂದೆಯ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಅದರ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಆ ನರಕಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ತನ್ನ ಕಕ್ಕ, ಹಾಗೂ ಇತರ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಧಾರೆಯೆರೆದ. ಅದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ವಿಷ್ಣುದೂತರು ಸಂಯಮಿನೀಪುರಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿ ಯಮನನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ನುಡಿದರು.

ವಿಷ್ಣುದೂತರು:- ಪ್ರೇತನಾಥ! ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸಂದೇಶವೊಂದನ್ನು ನಿನಗೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಮೇಧಾವಿಯ ಕಕ್ಕ ಹಾಗೂ ಪಿತೃಗಳನೇಕರು ನಿನ್ನ ನರಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನಾಬಗೆಯ ಶಿಕ್ಷೆಗಳಿಗೊಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದೀಗ ಅವರ ವಂಶದಲ್ಲಿನ ಮೇಧಾವಿ ಎಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನು ಸುಂದರಪುರದ ಇಂದಿರೇಶನ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸಲ ಗೀತೆಯ ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯದ ಭಕ್ತಿ ಪುರಸ್ಸರ ಪಾರಾಯಣಗೈದು, ಅದರ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ನರಕದಲ್ಲಿನ ಪಿತೃಗಳ ವಿಮೋಚನೆಗಾಗಿ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ, ಧಾರೆಯೆರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ನೀನು ಈ ಕ್ಷಣವೇ ಆ ಮೇದಾವಿಯ ಕಕ್ಕ ಹಾಗೂ ಪಿತೃಗಳನ್ನು ನರಕದಿಂದ ದೂರಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಕಷ್ಟಗಳ ಲೇಶವೂ ಅವರಿಗೆ ಸೋಂಕತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಇದು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನ ಆದೇಶ.

ವಿಷ್ಣುದೂತರು ತಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಯಮದೇವರು ತಗ್ಗಿಸಿದ ತಲೆಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. ಮೇಧಾವಿಯ ಪಿತೃಗಳನ್ನು ನರಕದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದು ಅವರ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ನಡೆದರು. ಕ್ಷೀರ ಸಮುದ್ರದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಗದ್ಗದ ಕಂಠರಾಗಿ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಶೇಷಶಾಯಿಯಾದ ಆ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದರು.

ನಮಃ ಸಮಸ್ತ ನಿರ್ಮಾಣ ನಿರ್ಮಲೀ ಭೂತಚೇತಸೇ ।
ವಚನೋದ್ಗೀರ್ಣ ವೇದಾಯ ವಿಶ್ವರೂಪಾಯ ವೇದಶೇ ॥

ಚರಾಚರಾತ್ಮಕವಾದ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆಲ್ಲ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ, ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷಚೇತಸ್ಕನಾದ, ಮುಖದಿಂದ ನಾಲ್ಕೂ ವೇದಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಲಿರುವ, ವಿಶ್ವರೂಪಿಯಾದ, ಜಗತ್‌ಸ್ರಷ್ಟಾರನಾದ ಸ್ವಾಮಿ ನಾರಾಯಣ! ನಿನಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರ.

ಬಲವೇಗ ಸುದುರ್ಧರ್ಷ ದಾನವೇಂದ್ರಮದದ್ರುಹೇ ।
ನಮಃ ಸ್ಥಿತೌ ಚ ಸತ್ವಾಯ ವಿಶ್ವಾಧಾರಾಯ ವಿಷ್ಣವೇ ॥

''ಪರಾಕ್ರಮ, ವೇಗ ಇವುಗಳಿಂದ ಯಾರಿಂದಲೂ ಗೆಲ್ಲಲಿಕ್ಕೂ, ಕೊಲ್ಲಲಿಕ್ಕೂ ಅಶಕ್ಯರಾದ, ಮದೋನ್ಮತ್ತರಾದ ದೈತ್ಯರ ಗರ್ವವನ್ನೆಲ್ಲ ನಿರ್ಮೂಲನಗೊಳಿಸುವ, ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆಲ್ಲ ಆಧಾರಭೂತನಾದ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವವನ್ನೆಲ್ಲ ರಕ್ಷಣಮಾಡಲು ಶ್ರೀಹರಿ ರೂಪದಿಂದ ನಿಂತುಕೊಂಡ ಭಗವಂತನಿಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರ.''

''ಸ್ವಾಮಿ, ನಿನ್ನ ಅದ್ಭುತವಾದ ಮಹಿಮೆಗೆ ಅಂತವಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಲು ನನಗೆ ಶಕ್ತಿಸಾಲದು. ನೀನು ಮಾತಿನ ಮೇರೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಆಚೆಗಿರುವವ. ವಾಙ್ಮನೋಽತೀತನಾದ ಪರಮಪುರುಷ ನೀನು. ನಮ್ಮ ಮಿತವಾದ ಮತಿಯಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲಾರೆವು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತಿಗಿಂತ ಮೌನವೇ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರ.''

ಹೀಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿ ಕೈ ಮುಗಿದು ನಿಂತ ಯಮಧರ್ಮ. ಆಗ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಧಾರಸದಿಂದ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡುವಂತೆ ನುಡಿದ.

''ಯಮಧರ್ಮ, ಗೀತೆಯ ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ (ಪಾರಾಯಣ) ಫಲ ಮೇಧಾವಿಯ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಲಭಿಸಿದೆ. ಈ ಕ್ಷಣವೇ ಅವರು ಮುಕ್ತರಾಗಲಿ. ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ವಿನೀತಭಾವದಿಂದ ಪಾಲಿಸು. ನಿನಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ''. ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದೃಶ್ಯನಾದ.

ಹೀಗೆ ಮೇಧಾವಿಯು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ, ತಾನೂ ಒಂದು ದಿನ ದಿವ್ಯವಾದ ವಿಷ್ಣುಲೋಕವನ್ನು ಕುರಿತು ಪಯಣಿಸಿದ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ಜಡಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ದೃಷ್ಟಾಂತದಿಂದ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ನಿರೂಪಣೆ
ಎಂಬ ನೂರ ಐವತ್ತೊಂಬತ್ತನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ಗೀತೆಯ ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೬೦

ಶ್ರೀಹರಿ:- ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಈಗ ನಾನು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳುವೆ, ಕೇಳು. ಇದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಕನ್ಯೆಯರು ತಮ್ಮ ಬದರೀವೃಕ್ಷದ ಜನ್ಮವನ್ನು ನೀಗಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದರು.

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ:- ದೇವಾ, ಕನ್ಯೆಯರಿಗೆ ಮರದ ಜನ್ಮ ಏಕೆ ಬಂದಿತು? ಆ ಇಬ್ಬರೂ ಕನ್ಯೆಯರು ಯಾರು? ಅವರು ಹೇಗೆ ಮರಳಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಜನ್ಮ ಪಡೆದರು? ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನನಗಾಗಿ ಹೇಳು. ನಿನ್ನ ಮುಖಾರವಿಂದದಿಂದ ಈ ಕಥಾಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಕೇಳಿದಷ್ಟೂ ನನಗೆ ಆನಂದ. ದಯವಿಟ್ಟು ಗೀತೆಯ ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸು.

ನಾರಾಯಣ:- ಗಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರ. ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭರತನೆಂಬ ಓರ್ವ ಯೋಗೀಶ್ವರ ನೆಲೆಸಿದ್ದ. ಆತನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಗೀತೆಯ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪಾರಾಯಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ. ಗೀತಾಪಾರಾಯಣವೇ ಅವನ ಜಪ, ಗೀತೆಯ ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನ, ಮನನಗಳೇ ಆತನ ತಪ. ಕಾಮ-ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ-ಮೋಹ, ರಾಗ-ದ್ವೇಷ ಮುಂತಾದ ದ್ವಂದ್ವಗಳಿಂದ ಸೆಳೆಯಲ್ಪಡದೇ, ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷವಾದ ಏಕಾಗ್ರಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸರ್ವದಾ ಗೀತೆಯನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ.

ಒಂದು ದಿವಸ ಆ ಭರತಮುನಿಗೆ ಕಾಶೀಪಟ್ಟಣದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿರುವ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲ. ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟ. ಊರ ಹೊರವಲಯದ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ದೇವರ ದರ್ಶನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ. ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೊರಟಾಗ ತುಸು ಆಯಾಸವೆನಿಸಿತು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಭಾಗೀರಥೀ ತೀರದಲ್ಲಿನ ಎರಡು ಬದರೀ ವೃಕ್ಷಗಳ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿದ. ಈ ಎರಡೂ ವೃಕ್ಷಗಳೂ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆದಿದ್ದವು. ಭರತಮುನಿಯು ಒಂದಕ್ಕೆ ಬೆನ್ನು ಹಚ್ಚಿದ. ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಕಾಲುಚಾಚಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿದ. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಬದರೀ ಫಲಗಳನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿದ. ಒಂದೆರಡು ಫಲಗಳನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಿ, ತುಸು ಹೊತ್ತು ವಿಶ್ರಮಿಸಿ ಆ ತಪಸ್ವಿಯು ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆರಳಿದ. ಆ ಭರತಮುನಿಯು ಅಲ್ಲಿಂದೆದ್ದ ಕೂಡಲೇ ಆ ಎರಡೂ ಬದರೀ ವೃಕ್ಷಗಳೂ ಒಣಗಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಅಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲೇ ಆ ಎರಡೂ ವೃಕ್ಷಗಳ ಚಿಗುರು, ಕಾಂಡ, ಶಾಖೆ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಒಣಗುತ್ತ ಸಂಪೂರ್ಣ ವೃಕ್ಷ ಒಣಗಿನಿಂತವು. ಇತ್ತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೊಬ್ಬನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಜನನ. ಈ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಬೆಳೆದು ಏಳು ವರ್ಷದವರಾದರು. ಒಂದು ದಿನ ದೂರದೇಶದಿಂದ ಆಗಮಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಓರ್ವ ಯತೀಶ್ವರನನ್ನು ಕಂಡರು. ಆ ಯೋಗಿಯನ್ನು ಕಂಡಕೂಡಲೇ ಅವರಿಗೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯ ಉದ್ರೇಕವಾಯಿತು. ಜನ್ಮಾಂತರದ ನೆನಹು ಮರುಕಳಿಸಿತು. ಇಬ್ಬರೂ ಕನ್ಯಾಮಣಿಗಳು ಮುನಿಯಲ್ಲಿಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಆತನ ಚರಣಗಳಿಗೆರಗಿ ಇಂತೆಂದರು.

ಕನ್ಯೆಯರು:- ನಿಮ್ಮ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ವೃಕ್ಷ ಜನ್ಮದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದೆವು. ಕಳೆದ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಭಾಗೀರಥೀ ತೀರದ ಬದರೀ ವೃಕ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದೆವು. ನಿಮ್ಮ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಮಗೆ ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ.

ಆ ಭರತಮುನಿಗೆ ಈ ಕನ್ಯೆಯರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ. ವಿಸ್ಮಯದಿಂದ ಆತ ಕೇಳಿದ.

ಭರತಮುನಿ:- ಬಾಲೆಯರೇ ! ನಿಮಗೆ ಈ ವೃಕ್ಷಜನ್ಮ ಏಕೆ ಬಂದಿತು? ನಾನು ಹೇಗೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅದರಿಂದ ಉದ್ಧರಿಸಿದೆ? ಈ ಘಟನೆ ನಡೆದುದು ಯಾವಾಗ?

ಕನ್ಯೆಯರು:- ಪೂಜ್ಯರೇ, ನಮ್ಮ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸುವೆವು. ಕೇಳಿರಿ.

ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೋದಾವರೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ಛಿನ್ನ ಪಾಪವೆಂಬ ಒಂದು ತೀರ್ಥ. ಈ ತೀರ್ಥದ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯತಪನೆಂಬ ಮುನೀಶ್ವರನು ಘೋರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸಿದ. ಗ್ರೀಷ್ಮಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವ ಅಗ್ನಿಕುಂಡಗಳ ಮಧ್ಯೆ ನಿಂತು ತಪಂಗೈದ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬಯಲು ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತತ ಜಲಧಾರೆಗಳಿಂದ ಅಭಿಷಿಕ್ತನಾಗಿ ತಪಶ್ಚರಣೆಗೈದ. ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕುತ್ತಿಗೆಯವರೆಗಿನ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನಿಶ್ಚಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಭಗವಚ್ಚಿಂತನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ. ಹೀಗೆ ಮಹಾನುಭಾವನಾದ ಆ ಮುನಿಯ ಕಠೋರ ಭಕ್ತಿಗೆ, ಏಕಾಗ್ರತೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಅವನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ. ಮುನಿಯ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಮಾನಂದದಿಂದ ಹರಸಿ ನಡೆದ.

ಆದರೆ ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೆದರಿಕೆ. ಇಂಥ ಘನ-ಘೋರ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ಮುನಿಯು ಸ್ವರ್ಗಲೋಕವನ್ನು ಕಬಳಿಸುವ ಹೊಂಚು ಹಾಕಿರಬಹುದೆ? ಬಹುವಾದ ಭೀತಿಯಿಂದ ದುರಾಲೋಚನೆಯೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿದ. ಅಪ್ಸರೆಯರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿದ್ದ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ತನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆಸಿದ. ಆಜ್ಞೆ ನೀಡಿದ.

''ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಗೋದಾವರೀ ನದಿಯ ಸಮೀಪ ಸತ್ಯತಪನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಲೋಕೋತ್ತರವಾದ ತಪಸ್ಸನಾಚರಿಸುತ್ತಿರುವನು. ನೀವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿರಿ. ಅವನ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ವಿಘ್ನ ತನ್ನಿರಿ.''

ಮುನಿಪುಂಗವ ! ನಮಗಾಗ ಇನ್ನೂ ಹೊಸ ಹರೆಯ. ಸೌಂದರ್ಯದ ಗರ್ವ. ಒನಪು, ವಯ್ಯಾರ, ಬಿಂಕ, ಬಿನ್ನಾಣಗಳಿಂದ ಎಂಥ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾದ ಮುನಿಯನ್ನೂ ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಆಕರ್ಷಿಸಬಲ್ಲೆವು. ಎಂಬ ಅತೀ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಅಹಂಕಾರ, ನಮ್ಮಲ್ಲಂಕುರಿಸಿತ್ತು. ರೂಪಮದ, ಪ್ರಾಯದಮದ, ಅಪ್ಸರಾಕುಲದಮದ ಹೀಗೆ ಮದಗಳು ಮುಕರಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮನ್ನು ಇಂಥ ಸಲ್ಲದ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದವು. ದೇವಂದ್ರನ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ನಾವು ನಾಕ ಬಿಟ್ಟು ನೆಲಕ್ಕಿಳಿದೆವು. ಗೋದಾವರಿಯ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಬಂದೆವು. ಘೋರ ತಪಶ್ಚರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸತ್ಯತಪ ನಮಗೆ ಗೋಚರಿಸಿದ.

ಕೂಡಲೇ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಉದ್ಯುಕ್ತರಾದೆವು. ಆ ಮುನಿಯು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆಶ್ರಮದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರ, ಗೋದಾವರೀ ತಟಾಕ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ, ಅಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟು ವಾತಾವರಣವನ್ನೇ ಮಾರ್ಪಾಟುಗೊಳಿಸಿದೆವು. ನೋಡಿದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಣ್ಸೆಳೆಯುವ ಸೌಂದರ್ಯ, ಕಿವಿಗೆ ತಂಪನ್ನೆರೆಯುವ ಸಂಗೀತ, ಗೆಜ್ಜೆಯ ನಾದ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸರಸಾಲಾಪ, ದೃಷ್ಟಿ ಹರಿಸಿದಲ್ಲೆಲ್ಲ ನೃತ್ಯ, ಕುಣಿತ, ಮಣಿತ, ಮೈ ಝುಂ ಎನ್ನಿಸುವ ನೋಟ. ಮುಗುಳ್ನಗೆಯನ್ನು ತುಟಿಯ ತಟದಲ್ಲಿ ಅರಳಿಸಿ, ಮೈಯಲ್ಲಿನ ಉಬ್ಬು-ತಗ್ಗುಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿ, ವಿಲಾಸ, ವಿಭ್ರಮಗಳಿಂದ ಓಲಾಡುತ್ತ ಮಿಂಚಿನ ಮಂಚಿನ ಮೂರ್ತಿಗಳಂತೆ ಆ ಋಷಿಯ ಎದುರು ಸಂಚರಿಸಿದೆವು. ನಮ್ಮ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಸೂರೆಗೈದು ಅವನೆದುರು

ಸುಳಿದಾಡಿದೆವು. ನಮ್ಮ ಹಾವ-ಭಾವಗಳಿಂದ ನಾವೇ ಹಿಗ್ಗಿ, ತಾಳ, ತಂಬೂರಿಗೆ ಒಪ್ಪುವಂತೆ ನಾಟ್ಯವಾಡುತ್ತ ಮೈ ಮರೆತಾಗ ತಂಗಾಳಿ ಬೀಸಿ ನಮ್ಮ ಮೈಮೇಲಿನ ತೆಳುವಾದ ವಸ್ತ್ರವೂ ಸಡಿಲವಾಗಿ ಹಾರಾಡಿ ನಮ್ಮೊಡನೆ ನೃತ್ಯಗೈಯುತ್ತಿತ್ತು. ಏತನ್ಮಧ್ಯೆ ಮುನಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನ ಗಲಾಟೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಅಲ್ಪ ಎಚ್ಚರ. ಕಣ್ತೆರೆದ. ಎದುರಿಗೆ ಜರುಗಿದ ಸೆರಗು, ಸರಿದ ಸೀರೆ, ತೆರೆದ ಅಂಗಗಳು, ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಉನ್ಮತ್ತ ನೃತ್ಯ. ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಮುನಿಯ ಹುಬ್ಬು ಗಂಟಿಕ್ಕಿತು. ಕಣ್ಣು ಕೆಂಡ ಕೆಂಡ, ನಮ್ಮ ಪರಿಶ್ರಮದ ಪರಿಣಾಮ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಅವನಲ್ಲಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಮಂಡಲು ಕೈಗೆತ್ತಿದ. ಉಗ್ಗಿದ ಶಾಪವನ್ನು. ''ಗಂಗಾ ತೀರದಲ್ಲಿ ಬದರೀವೃಕ್ಷಗಳಾಗಿ ಜನಿಸಿ.''

ನಮಗೆ ಅವಮಾನ, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ, ದುಃಖ-ದುಮ್ಮಾನಗಳು ಒತ್ತರಿಸಿಬಂದವು. ಮುನಿಯ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗಿ ''ನಮ್ಮ ಸಕಲಾಪರಾಧಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವ ಕೃಪೆಮಾಡಬೇಕು.'' ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿ ಬೇಡಿದೆವು. ಎಷ್ಟಾದರೂ ಅವರು ಮಹಾತಪಸ್ವಿಗಳಲ್ಲವೆ? ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಇಂತು ನುಡಿದರು ಆ ಯೋಗೀಶ್ವರರು.

ಸತಪ:- ಕಾಶೀನಗರದ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗೀರಥಿ ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬದರೀವೃಕ್ಷವಾಗಿ ಜನಿಸಲಿರುವ ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಒಂದು ದಿನ ಭರತಮುನಿ ಆಗಮಿಸಿ ವೃಕ್ಷದಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸತ್ತಾರೆ. ಆ ತಪಸ್ವಿಗಳು ವೃಕ್ಷಗಳನ್ನು ಆಸರೆಗೆ ಆತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬದರೀ ಫಲವನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಈ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ವೇಳೆಯಲ್ಲೂ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಿದ ಗೀತೆಯ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪುಣ್ಯಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನಿಮಗೆ ವೃಕ್ಷಜನ್ಮ ವಿಮೋಚನೆಯಾಗುವದು.

ಈ ಮುನಿಗಳ ಶಾಪದಂತೆ ವೃಕ್ಷಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ ನಾವು ಯಾವ ಭರತ ಮುನಿಯ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಈಗ ಮರಳಿ ಮಾನವಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದೇವೆಯೋ, ಆ ಭರತಮುನಿಯು ನೀವೆ ಆಗಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸ್ಮರಣೆ ನಮಗಿರುವದರಿಂದ ನೀವು ಅಂದು ಬಂದು ವೃಕ್ಷರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದ ನಮ್ಮನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದ, ಆ ದಿವ್ಯಾನುಭವದ ಪವಿತ್ರಸ್ಮರಣೆಯು ಇನ್ನೂ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚ ಹಸಿರಾಗಿದೆ. ನಾವು ಈಗ ತಮಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಪಾದಾರವಿಂದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಣತರಾಗಲು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ತಾವು ಕೇವಲ ಶಾಪದಿಂದ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮನ್ನು ವಿಮೋಚನೆಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ; ಈ ಸಂಸಾರ ಸಾಗರದಿಂದಲೇ ಉದ್ಧಾರಗೈದಿರುವಿರಿ.

ಹೀಗೆ ಆ ಇಬ್ಬರೂ ದಿವ್ಯ ಕನ್ನಿಕೆಯರಿಂದ ಅಭಿನಂದಿತರಾದ ಆ ಭರತಮುನಿಗಳು ಪರಮಪ್ರಸನ್ನರಾದರು, ಅವರ ಉದ್ಧಾರದ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅನಂತರ ಭರತಮುನಿಗಳು ಆ ಇಬ್ಬರು ಕನ್ನಿಕೆಯರೂ ಗೀತೆಯ ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯದ ಪಾರಾಯಣವನ್ನು ಮಾಡಲು ಆದೇಶಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯರು ತಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪಭೂತವಾದ ದೇಹವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯದ ಪಾರಾಯಣವನ್ನು ಅತ್ಯಾದರದಿಂದ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಗೀತೆಯ ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಎಂಬ ನೂರ ಆರವತ್ತನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಪಿಂಗಳ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಗೀತೆಯ ಐದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ವರ್ಣನೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೬೧

ಶ್ರೀವಾಸುದೇವ:- ದೇವಿ, ಈಗ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಪಂಚಮಾಧ್ಯಾಯದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳುವೆ ಕೇಳು.

ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭದ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 'ಪುರುಕುತ್ಸ' ಎಂಬ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣ. ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ 'ಪಿಂಗಲ' ಎಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ಅವನ ವಂಶ ನಿರ್ಮಲ ಅವರ ಪೂರ್ವಪಂಡಿತರು ಸದಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನರಾದ ಶ್ರೋತ್ರಿಯರು. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ವೇದವೇದಾಂತಗಳ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನೂ 'ಶಾಸ್ತ್ರಿ'ಯಾದ ಅವನ ತಂದೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದ. ಆದರೆ ಮಗನಾದ ಪಿಂಗಲ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ, ವಾದ್ಯ ವಾದನ ಮೊದಲಾದ ಗೀತ-ನೃತ್ಯಗಳ ನಾದಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ. ತಬಲ, ತಂಬೂರಿ, ವೇಣು, ಮೃದಂಗ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ನುಡಿಸಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದ. ಇದರಿಂದಲೇ ಅವನ ಕೀರ್ತಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಪಸರಿಸಿತು. ಆ ದೇಶದ ದೊರೆಯೂ ಒಳ್ಳೇ ರಸಿಕ. ಆತನಿಗೂ ಸಂಗೀತದ ಹುಚ್ಚು. ಪಿಂಗಲಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಸಂಗೀತ ಕೌಶಲ್ಯದ ಸಮಾಚಾರ ರಾಜನಿಗೆ ತಲುಪಿತು. ಕೂಡಲೇ ಆದರದಿಂದ ಪಿಂಗಲನನ್ನು ಅರಮನೆಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಇವನ ಸಂಗೀತ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯವಾದನದಲ್ಲಿನ ವೈದುಷ್ಯ, ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಸಂಪ್ರೀತನಾದ. ತನ್ನ ಅರಮನೆಯ ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾಂಸನನ್ನಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿದ ಈ ಪಿಂಗಲನನ್ನು.

ರಾಜನ ಪರಮಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾದ ಪಿಂಗಲನಿಗೆ ಅಹಂಭಾವ ತುಳುಕಿ ನಿಂತಿತು. ಅವನ ವಿದ್ಯೆಯ ಗರ್ವ ಪರ್ವತಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ರಾಜ ಇವನು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ರಾಜನು ತನಗೆ ಇಷ್ಟು ಪರವಶವಾದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯ ಪಿಂಗಲ . ರಾಜನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೆರವರ ದೋಷಗಳನ್ನೆತ್ತಿ ಉಸುರತೊಡಗಿದ. ಪಿಂಗಲನು ಪ್ರಜಾಜನರ, ಮಂತ್ರಿಮಾನ್ಯರ ಮೇಲೆ ಚಾಡೀ ಹೇಳತೊಡಗಿದಂತೆ, ರಾಜನಿಗೆ ಬಹಳ ಆಪ್ತನಾದ. ಇಬ್ಬರೂ ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ, ಇವರಿಬ್ಬರ ಸ್ನೇಹ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಗಂಡಾಂತರವೆನಿಸಿತು. ಪಿಂಗಲನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ರಾಜನು ನಿರಪರಾಧಿಗಳಾದ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ದಂಡಿಸತೊಡಗಿದ.

ಈ ಪಿಂಗಲನಿಗೆ ನೀಚಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಒಬ್ಬ ಮಡದಿ ಅವಳ ಹೆಸರು ಅರುಣಾ. ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ, ಅವಳಿಗೆ ಬಂಗಾರದ ಬಣ್ಣ. ಹೊಂದಾವರೆಯಂತೆ ಸುಂದರ ಕಣ್ಣು. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕುವ ಕಳೆ, ಕಾಂತಿ. ಅಡಿಯಿಂದ ಮುಡಿಯವರೆಗೆ ಪ್ರಾಯದಸಿರಿ ತುಳುಕುವ ಶರೀರಯಷ್ಟಿ. ಇಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಅವಳು ತನ್ನ ನೀಚಕುಲಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ದುಷ್ಟಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಳು. ನೀಚಜಾತಿಯ ಆ ಅರುಣೆ ಪಿಂಗಳನಂತಹ ವಿದ್ವಾನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ವಿವಾಹವಾದರೂ, ತನ್ನ ದುರ್ಗಣಗಳನ್ನು ದುರಾಚಾರಗಳನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾ ಕಾಮುಕಿಯಾದ ಅವಳು ಕಂಡ ಕರೆದ ಕಾಮುಕರ ವಿಷಯವಾಸನೆಯನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವ ಸಾಧನವಾದಳು. ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪ್ರೇಮಿಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುತ್ತ ಅರುಣೆಯು ಲಂಪಟ ಕಾಮುಕನಾದ ಪಿಂಗಳನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮಡದಿಯಾಗಿ ಸ್ವೈರಿಣಿಯೂ

ಜಾರಿಣಿಯೂ ಆದಳು. ಪಿಂಗಲನೂ ಸಹ ವೇದವೇದಾಂತ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದರೂ, ರಾಜನ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಕಾಮವಶನಾಗಿ, ಅವನಂತೆಯೇ ಸ್ವೈರಾಚಾರ, ಪಾಪಾಚಾರ, ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮುಂತಾದ ವಾಮಾಚಾರದ ಕಾಮಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ಇಳಿದ. ರಾಜನೊಡನೆ ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಬೆಲೆವೆಣ್ಣುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕಾಮಕೇಳಿಲೋಲನಾದ ಪಿಂಗಲನಲ್ಲಿ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಯಕೆ, ಆ ಅರುಣೆಗೆ. ಅದರಿಂದ ತಾನು ಕೂಡ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪುರುಷರನ್ನು ಕರೆತಂದು ಅವರೊಡನೆ ಸರಸಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹೀಗೆ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಚಾರಿಣಿಯಾಗಿ ಮನಬಂದ ಪುರುಷರೊಡನೆ ಕಾಮಕೇಳಿ ವಿಲಾಸಿನಿಯಾದ ಆ ಅರುಣೆಯ ಈ ವ್ಯಭಿಚಾರ ವಿಲಾಸಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಪಿಂಗಲನಿಗೆ ಕೋಪಬಂದಿತು. ಅವನು ಅವಳ ನಿಂದನೆಗೈದು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪುರುಷನೊಡನೆ ವಿಹರಿಸಿದರೆ ನಿನಗೆ ಪ್ರಾಣಾಂತಿಕ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ.

ಪತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೇವಲ ನಾಮ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಗಂಡನಾದ ಪಿಂಗಳನ ಈ ಸಿಡಿನುಡಿ ಕೇಳಿ ಅರುಣೆಯು ಸಂತಪ್ತಳಾದಳು. ತನ್ನ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಆತಂಕಕಾರಿಯಾದ ಈ ಪಿಂಗಲನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿಬಿಡಲು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದಳು. ಅದರಂತೆ ಒಂದು ದಿನ ಸರಿ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಪಿಂಗಲ ಗಾಢ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಹೊಂಚುಹಾಕಿ ಅದೇ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆ ಬಂದಂತೆ ನಟಿಸಿದ ಅರುಣೆಯು ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿ ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ ಗಂಡನನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಖಡ್ಗವನ್ನು ಹಿರಿದಳು. ಅವನ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ಕ್ರೂರವಾಗಿ ತರಿದಳು. ಪತ್ನಿಯಿಂದ ತಿವಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಆ ಪಿಂಗಲ ಮರಣಹೊಂದಿದ. ಯಮಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ನರಕವಾಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ. ಬದುಕಿ ಇದ್ದಾಗ ತನ್ನ ಪಿತೃಪರಂಪರಾ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಸತ್ಯತೆ, ಸ್ನಾನ, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ, ಪೂಜೆ, ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಕೇವಲ ನೃತ್ಯ, ಗಾನ ವಾದ್ಯಗಳಿಂದ ರಾಜನ ಸ್ನೇಹ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಅವನ ಎದುರು ಅನೇಕ ಸಜ್ಜನರ, ಮಂತ್ರಿಗಳ, ಪ್ರಜೆಗಳ ಚಾಡಿ ಹೇಳಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದ. ಮತ್ತು ಮೊದಲೇ ಕಾಮುಕನಾದ ಆ ದುಷ್ಟರಾಜನ ಮನಸ್ಸನ್ನು, ಅನೇಕ ಹೆರವರ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಬಣ್ಣನೆ ಮಾಡಿ, ಕೆರಳಿಸಿ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಚೆಲುವೆಯರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ರಾಜನೊಡನೆ ತಾನೂ ಭೋಗಿಸಿದ್ದ. ಈ ಎಲ್ಲ ಭೀಕರವಾದ ಅತ್ಯಾಚಾರ ದುರಾಚಾರಗಳಿಗಾಗಿ ನರಕದಲ್ಲಿ ಭೀಕರವಾದ ಯಮಯಾತನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ. ಹೀಗೆ ದಾರುಣವಾದ ಭಯಾನಕವಾದ ನರಕದ ಯಾತನೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಹಲವು ಕಾಲ ಅನುಭವಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ವಿಜನವನಾಂತರವಾದ ಕಗ್ಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹದ್ದು ಆಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ.

ಇತ್ತ ಅವನ ಮಡದಿಯಾದ ಅರುಣೆಯು ತನ್ನ ವ್ಯಭಿಚಾರ, ಸ್ವೈರವಿಹಾರ, ಪತಿಹತ್ಯಾ ಮುಂತಾದ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಅದೇ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ಭೀಕರವಾದ ಭಗಂಧರ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದಳು. ಅವಳ ಅಂಗಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹುಳಬಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಆ ಭಗಂಧರ ರೋಗವು ಉಲ್ಬಣವಾಗಿ ಆ ಅರುಣೆಯು ಮರಣ ಹೊಂದಿದಳು. ಈ ಎಲ್ಲ ಬದುಕಿ ಇದ್ದಾಗ ಮಾಡಿದ ಅನೇಕ ಪಾಪಗಳಿಗಾಗಿ ಅವಳೂ ಕೂಡ ಯಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ಘೋರವಾದ ನರಕದಲ್ಲಿ ನೊಣವಾಗಿ, ನಾಯಿಯಾಗಿ, ಕ್ರಿಮಿಯಾಗಿ, ಕೀಟವಾಗಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಬಹುಕಾಲದವರೆಗೆ ನರಕದಲ್ಲಿ ಯಾತನೆಯನ್ನು

ಅನುಭವಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅವಳೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಬೆಂಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಗಿಳಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಆಗ ಆ ಗಿಳಿ ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಕಾಳುಕಡ್ಡಿ, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ತಿಂದು ಬರುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ನಿಬಿಡವಾದ ಆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅದೇ ಕಾನನದಲ್ಲಿ ಅದರ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಪತಿಯಾದ ಪಿಂಗಲನು ಹದ್ದಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ಗಿಳಿಯು ಆ ಗಿಡಗನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಕೂಡಲೇ ಪಿಂಗಲನಿಗೆ ಜನ್ಮಾಂತರದ ನೆನಪು ಎದ್ದು ಬಂದಿತು. ಈ ಹೆಣ್ಣುಗಿಳಿ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ ಆ ಅರುಣೆಯೇ ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ತಿಳಿದುಹೋಯಿತು. ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಇರಿದುಕೊಂದ ಇದನ್ನು ಬಿಡಕೂಡದು ಎಂಬ ವಿಚಾರಬಂದು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಆ ಹದ್ದು ಗಿಳಿಯ ಮೇಲೆ ಎರಗಿತು. ತನ್ನ ಕಾಲಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಉಗುರಿನಿಂದ ಚಚ್ಚಿ, ಕೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಚುಚ್ಚಿ, ಹೊಡೆದು ಆ ಗಿಳಿಯನ್ನು ಗಿಡಗವು ಕೊಂದು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಆಗ ಗಿಡಗದ ಬಲವಾದ ಹೊಡೆತವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಆ ಗಿಳಿಯು ಗಿಡದ ಬದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ತಲೆಬುರುಡೆಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತು.

ಆಗ ಅದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಕಿರಾತರು ಈ ಹದ್ದಿಗೆ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಬಾಣಬಿಟ್ಟರು. ಅವರ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಬಾಣ ಗುರಿ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಗಿಡದಡಿಯಲ್ಲಿ ಗಿಳಿಯು ಬಿದ್ದ ನೀರು ತುಂಬಿದ ಅದೇ ಕಪಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಹದ್ದೂ ಕೂಡ ಬಿದ್ದಿತು. ಹೀಗೆ ಒಂದೇ ದಿನ ಒಂದೇ ಗಿಡದಡಿಯ ಒಂದೇ ಕಪಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಗಿಡಗ ಹಾಗೂ ಗಿಳಿಗಳು ಬಿದ್ದವು. ಯಮಕಿಂಕರರು ಈ ಇಬ್ಬರೂ ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಪಾಪಿಗಳನ್ನು ಎಳೆದೊಯ್ದರು. ದೂರದಿಂದಲೇ ನೋಡಿದ ಯಮಧರ್ಮ ಈ ಇಬ್ಬರೂ ಪಾಪಿ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅತ್ಯಂತ ಹೇಯವಾದ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನೆನೆದ. ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಜಿಗುಪ್ಸೆ ಉಂಟಾಯಿತು ಅವನಿಗೆ. ಆದರೂ ಆ ಎರಡೂ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಗಿಡದಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ನರಕಪಾಲದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಮರಣ ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಯಮದೇವರು ನರಕದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ. ಅವರ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳೂ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದವು. ಹೀಗೆ ಪಾಪಮುಕ್ತರಾದ ಆ ಗಿಡಗ ಹಾಗೂ ಗಿಳಿ ದಂಪತಿಗಳು ಯಮದೇವರ ಬಳಿ ಬಂದು ಆ ಪ್ರೇತರಾಜನ ಪಾದಾರವಿಂದಗಳಿಗೆ ಪೊಡಮಟ್ಟು ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಬಿನ್ನವಿಸಿದರು.

ಗಿಳಿ, ಗಿಡಗ:- ಪೂಜ್ಯರೇ ! ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಘೋರ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಈಗ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೂ ಕೂಡ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಡುಕ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪಾಪ ಮಾಡಿದ ನಾವು ಈಗ ತಮ್ಮಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಪಾಪವೆಲ್ಲವೂ ನಾಶವಾಯಿತು. ಇಂಥ ಪಾಪಮಾಡಿದ ನಾವು ಹೇಗೆ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಉದ್ಧಾರ ಹೊಂದಿದೆವು?

ಯಮಧರ್ಮ:- ಹಿಂದೆ ಗಂಗಾ ತೀರದಲ್ಲಿ 'ಬಟು' ಎಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದ. ಅವನು ಮೋಹ, ಮಮತೆ, ಮಾಯೆಗಳಿಂದ ಬಹು ದೂರ. ಅವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ರಾಗದ ಅಂಕುರವೇ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಹಾನುಭಾವನಾದ ಬಟು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಐದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ. ಯಾವಜ್ಜನ್ಮ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಪಂಚಮಾಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಾರಾಯಣ

ಮಾಡುವ ಅವನು ತನ್ನ ಕಾಲ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದಾಗ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ. ಹೀಗೆ ಗೀತೆಯಿಂದ ಪ್ರಕ್ಷಾಲಿತವಾದ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ದೇಹವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಗೀತೆಯ ಪಂಚಮಾಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಈ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟ. ಹೀಗೆ ಜಲಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಅವನ ದೇಹವು ಹಲವಾರು ದಿನಗಳ ನಂತರ ದಂಡೆಗೆ ಬಂದು ಬಿದ್ದಿತು. ಅವನ ದೇಹದ ಇತರ ಭಾಗಗಳು, ಮೂಳೆಗಳು ಆ ವನಾಂತರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ಅವನ ತಲೆಬುರುಡೆ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿತ್ತು. ಯಾವಾಗಲೂ ಗೀತೆಯ ಪಂಚಮಾಧ್ಯಾಯವನ್ನು ತಪ್ಪದೇ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಬಟು ಮುನಿಯ ಕಪಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿತ್ತು. ಆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಗಿಡಗದಿಂದ ಹೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಗಿಳಿ, ನಂತರ ಬೇಡನಿಂದ ಹೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಗಿಡಗವೂ ಬಂದು ಬಿದ್ದವು. ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಯ ಕಪಾಲದಲ್ಲಿಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಅಂದಿನ ಗಿಡಗ ಗಿಳಿಗಳಾದ ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಭಯಂಕರವಾದ ಪಾಪಮಾಡಿದ್ದರೂ ಗೀತೆಯ ಐದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಅಹರ್ನಿಶಿ ಪಠಣ ಪಾಠಣ ಪಾರಾಯಣ ಪ್ರವಚನಾದಿಗಳನ್ನು ಎಡಬಿಡದೇ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ ಬಟು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಅಸ್ಥಿಶೇಷದ ಜಲಸ್ಪರ್ಶ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಪವಿತ್ರತರಾಗಿರುವಿರಿ. ನಿಮಗೆ ಅಭೀಪ್ಸಿತವಾದ ಪುಣ್ಯಲೋಕಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನೀವು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿರಿ. ಗೀತೆಯ ಪಂಚಮಾಧ್ಯಾಯದ ಮಹಿಮೆ ಅತ್ಯುದ್ಭತವಾಗಿದೆ. ಅದೋ ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಯಲಿಕ್ಕಾಗಿ ದೇವಲೋಕದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ ಪುಣ್ಯ ವಾಹನವಾದ ಸುರವಿಮಾನ.

ಯಮದೇವರ ಈ ವಚನವನ್ನು ಆನಂದಭರಿತ ಗಿಳಿ ಮತ್ತು ಗಿಡಗ ಜನ್ಮದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ದಿವ್ಯದೇಹ ಪಡೆದು ನಿಂತರು ಅರುಣಾ ಹಾಗೂ ಪಿಂಗಲ ದಂಪತಿಗಳು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಯಮದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ವೈಷ್ಣವ ವಿಮಾನವನ್ನು ಆರೋಹಣಮಾಡಿ ದಿವ್ಯಲೋಕ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಪಿಂಗಳ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಗೀತೆಯ ಐದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ವರ್ಣನೆ ಎಂಬ ನೂರ ಆರವತ್ತೊಂದನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಗೀತೆಯ ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೬೨

ಮಹಾದೇವ:- ಸುಂದರಿ, ಈಗ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವೆ ಕೇಳು. ಗೋದಾವರೀ ತಟಾಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವೆಂಬ ಮಹಾಪಟ್ಟಣ. ಅಲ್ಲಿ ಪಿಪ್ಪಲೇಶ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಪರಮ ಪವಿತ್ರವಾದ ನನ್ನ ಮಂದಿರವೊಂದಿದೆ. ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲ 'ಜ್ಞಾನಶೃತಿ' ಎಂಬ ಮಹಾರಾಜನು ಆ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಶಾಸನಗೈಯುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನು ಅನೇಕಾನೇಕ ಯಜ್ಞ-ಯಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇವತಾ ಮಂಡಲವನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದ್ದ. ಅವನ ದಾತೃತ್ವ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಗಳಿಗೂ ಲಜ್ಜೆಯನ್ನು ತರಿಸುವಂತಹದು. ಜ್ಞಾನಶೃತಿಯು ನಿರಂತರವೂ ನಡೆಸಿದ ಯಜ್ಞ-ಯಾಗಗಳಲ್ಲಿಯ ಪುರೋಡಾಶ ಆಹುತಿಯ ಸವಿಯನ್ನುಂಡ ದೇವತೆಗಳು ಅವನ ಪಟ್ಟಣವಾದ 'ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ' ವನ್ನು ಎಂದೂ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹೋಮ-ಧೂಮಗಳಿಂದ ಪರಿಪುಷ್ಟವಾಗಿ ಮೋಡಗಳು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಳೆಗೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ರೋಗ, ರುಜಿನ, ಕಷ್ಟ, ನಷ್ಟ, ಅನ್ಯಾಯ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಜ್ಞಾನಶೃತಿ ದೊರೆಯ ಈ ಉದಾರ ದಾನ, ಅದ್ಭುತ ತಪಸ್ಸು, ಪ್ರಭೂತ ದಾನ ದಕ್ಷಿಣೆಗಳಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದ ಯಜ್ಞಯಾಗಗಳು, ಹಾಗೂ ಪ್ರಜಾಜನಪರಿಪಾಲನೆ, ಇವನ್ನು ಕಂಡು ಎಲ್ಲ ಸ್ವರ್ಗೀಯ ದೇವತೆಗಳೂ ಪರಮ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಸ್ವಸಂತೋಷದಿಂದ ವರಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ದೇವತೆಗಳು ಹಂಸಪಕ್ಷಿಯ ರೂಪ ತಳೆದು, ಅವನ ರಾಜಧಾನಿಯ ಕಡೆಗೆ ಅಂತರಿಕ್ಷ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಹಾರುತ್ತ ಬಂದರು. ಕಮಲದ ದೇಟಿನ ಕಾಂತಿಯಂತೆ ಪರಿಶುಭ್ರವಾದ ದೇಹ ದೀಧಿತಿಯುಳ್ಳ ಆ ರಾಜಹಂಸ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಮಧುರ ನುಡಿಗಳಿಂದ ಸಂವಾದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ, ರಾಜಧಾನಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹಾರುತ್ತಲಿದ್ದವು. ಆಗಸದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹಾಲುಬಣ್ಣದ ತಮ್ಮ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಬೀಸಿ ಹಾರಾಡುತ್ತ ನಡೆದ ಆ ದೇವತಾರೂಪಿಯಾದ ಅರಸಂಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಭದ್ರಾಶ್ವ ಮೊದಲಾದ ಮೂರು, ನಾಲ್ಕು ಹಂಸಗಳು ತಮ್ಮ ಗುಂಪನ್ನು ದಾಟಿ ವೇಗದಿಂದ ಮುಂದೆ ನಡೆದವು. ಹಿಂದೆ ಉಳಿದ ಹಂಸಗಳು ಅವಸರದಿಂದ ಉಡ್ಡಾಣ ಮಾಡುವ ತಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಭದ್ರಾಶ್ವ ಮೊದಲಾದ ಅರಸಂಚೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕೂಗಿಕೊಂಡವು.

ಹಿಂದೆ ಉಳಿದ ಹಕ್ಕಿಗಳು:- ಮಿತ್ರರೇ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸಹ ಜೊತೆಜೊತೆಯಾಗಿ ಹಾರಾಡುತ್ತ ನಡೆದಾಗ ನೀವು ಮಾತ್ರ ಇಷ್ಟೇಕೆ ವೇಗದ ಉಡ್ಡಾಣವನ್ನು ಕೈ ಗೊಂಡಿರಿ? ಈ ಆಕಾಶದ ಮಾರ್ಗವು ಜನನಿಬಿಡವಾದ ಹಾಗೂ ತುಂಗೋತ್ತುಂಗವಾದ ಅರಮನೆ, ಮಠ, ಪ್ರಾಕಾರ, ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದ ಈ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಪಟ್ಟಣದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಮವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥ ವಿಷಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಗುಂಪುಗೂಡಿಯೇ ಹಾರೋಣ. ನಿಮಗೆ ಮುಂದೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಅಗೋ, ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿ, ಒಂದು ಬೆಳಕಿನ ಬೆಟ್ಟವೇ ಒಟ್ಟೈಸಿ ನಿಂತಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅದು ಈ ದೇಶದ ದೊರೆಯಾದ

ಜ್ಞಾನಶೃತಿ ಮಹಾರಾಜನ ಪುಣ್ಯಪ್ರಭಾವದ ಪ್ರಕಾಶಪುಂಜವೇ ಇರಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಹಾರುತ್ತಲಿರುವ ಹಂಸ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಎಚ್ಚರದ ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹಾರುತ್ತ ಹೊರಟ ಭದ್ರಾಶ್ವ ಮೊದಲಾದ ಹಂಸಗಳು ನಕ್ಕು ನುಡಿದವು. ಈ ಜ್ಞಾನಶೃತಿಯ ತೇಜಸ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ನೀವೇಕೆ ಇಷ್ಟು ಬಣ್ಣನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಿರಿ? ಈ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ''ರೈಕ್ವ'' ಎಂಬ ಓರ್ವ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ತೇಜಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ಅನುಲ್ಲಂಘ್ಯ. ಈ ಭೂತಲದಲ್ಲಿ ಈ ರೈಕ್ವಮಹರ್ಷಿಯೊಬ್ಬನೇ ಬೆಳಕಿನ ಬೆಟ್ಟದಂತೆ ಪ್ರಸಹ್ಯ ತೇಜಃ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆ ರೈಕ್ವನ ಮುಂದೆ ಈ ಮಹಾರಾಜನ ತೇಜಸ್ಸು ಏನು ಮಹಾ?

ಹೀಗೆ ಆ ಹಂಸ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ನಡೆದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಳಗೆ ಭೂಲೋಕದ ಅತ್ಯುಚ್ಚತರವಾದ ಮೇಲು ಮಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹಂಸದುಪ್ಪಳದ ಹಾಸಿನಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಶೃತಿಮಹಾರಾಜ ಪವಡಿಸಿದ್ದ. ಈ ದೇವಲೋಕದ ದೇವತಾ ರೂಪಿಯಾದ ಹಂಸಗಳ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಚಂದ್ರಶಾಲೆಯ ಸುಖಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಹಂಸಗಳ ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಜನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೂ ದುಃಖವೂ ಆಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ಅವನು ತನ್ನ 'ಮಹ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಸಾರಥಿಯನ್ನು ಕರೆದ. ಅವನಿಗೆ ರೈಕ್ವ ಮುನಿಯು ಎಲ್ಲಿರುವನು? ಹುಡುಕಿರಿ. ಇದ್ದಲ್ಲಿಂದ ಆ ಮಹಾಮುನಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತನ್ನಿರಿ, ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆಗೈದ, ಆ ಮಹಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಸಾರಥಿಯು ರಾಜನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಹೊರಟ ರೈಕ್ವನ ಅನ್ವೇಷಣೆಗೆ.

ಭೂಮಂಡಲದ ತುಂಬ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿದ. ಅವನು ಮೊದಲು ಬಂದದ್ದು ವಾರಣಾಸೀ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ. ಜಗತ್ಪತಿಯಾದ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿದ ಆ ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ರೈಕ್ವನಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕಾಡಿದ, ಆ ರಾಜಸಾರಥಿ. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ 'ಮಹ'ನಿಗೆ ರೈಕ್ವನ ದರ್ಶನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಸರ್ವ ಲೋಕಗಳನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಗದಾಧರಸ್ವಾಮಿಯು ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠತನಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡ ಗಯಾಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಹುಡುಕಿ ನಿರಾಶನಾದ. ಅನಂತರ ಸರ್ವಪಾಪಗಳನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸುವ ಕೇದಾರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದ. ಕೇದಾರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆಗೆ ಹುಡುಕಾಡಿದ. ರೈಕ್ವ ಮುನಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲೂ ಕಾಣದೇ ಜಗನ್ನಾಥಪುರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಅಲ್ಲಿನ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಿಂದ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ರೈಕ್ವನಿಗಾಗಿ ಅನ್ವೇಷಣೆ ನಡೆಸಿದ. ನಿರಾಶನಾಗಿ ಗೋಮತೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ದ್ವಾರಾವತಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ಗೋಮತಿಯ ಪುಣ್ಯೋದಕದಲ್ಲಿ ಅವಗಾಹನ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಪರಮಪವಿತ್ರವಾದ ಪಂಚಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಸಮುದ್ರ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ. ಬಳಿಕ ಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಭಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಿ ಪ್ರದಾಯಕವಾದ ಸೋಮನಾಥಕ್ಷೇತ್ರ, ಅವಂತಿಕಾ ಪಟ್ಟಣ, ನರ್ಮದಾತೀರದ ಓಂಕಾರೇಶ್ವರ, ಅಶ್ವಮೇಕರ ನಗರ, ವಿಷ್ಣು ಗಯಾಮುಂತಾದ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಯಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ರೈಕ್ವನ ಅನ್ವೇಷಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಮಹಾಮುನಿಯು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಕೊಲ್ಹಾಪುರಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದ. ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಾವನಗೊಳಿಸಿ ಕರುಣಿಸುವ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಆ ಕೊಲ್ಹಾಪುರಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪಾವನಗೊಳಿಸಿ ಭಕ್ತರನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ.

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ದರ್ಶನ ಪಡೆದು, ಪಂಚಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಅವಲಗಿರಿ, ನಂದಿಕೇಶ್ವರ, ಸೋಮನಾಥ, ತುಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಹರಿಹರಕ್ಷೇತ್ರ, ಶ್ರೀಶೈಲ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ರೈಕ್ವನಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕಾಡಿದ. ಸಿದ್ಧಗಂಧರ್ವ ಸೇವಿತವಾದ ಶ್ರೀ ಶೈಲ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಪಾರ್ವತಿ ಪತಿಯಾದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ. ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಜನರನ್ನೂ ಸಂಸಾರ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಭಗವಾನ್ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಜ್ಯೋತಿರೂಪದಿಂದ ಮಲ್ಲಿನಾಥ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಶ್ರೀಶೈಲ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾನೆ. ಅನಂತರ ಆ ಮಹಾ ಸಾರಥಿಯು ರಾಮೇಶ್ವರಾದಿ ದಕ್ಷಿಣದೇಶದ ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲೂ ಅನ್ವೇಷಣೆಮಾಡಿ ಮರಳಿ ಭೀಮರಥೀ ತಟಾಕಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಇರುವ ಎರಡು ಕೈಗಳುಳ್ಳ ಪಂಢರಪುರದ ವಿಠ್ಠಲನ ದರ್ಶನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ. ಬಳಿಕ ಗೋದಾವರೀ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗೌತಮರ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ. ತ್ರ್ಯಂಬಕೇಶ್ವರ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ. ಅರುಣಾ, ವರುಣಾ ನದಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಲಿರುವ ಗೋದಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ತ್ರ್ಯಂಬಕೇಶ್ವರನ ದರ್ಶನಮಾಡಿದ ಮಾನವರ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿ ಪಾಪಗಳು ದೂರವಾಗುತ್ತವೆ. ಅಸಂಖ್ಯ ತೀರ್ಥಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿಯ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಸಂಸಾರ ಸಾಗರದಿಂದ ಮಾನವರು ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆ ಗೋದಾವರೀ ನದಿಯ ಎರಡೂ ತೀರದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಪುಣ್ಯ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಾಡಿ ಅನಂತರ ಪಾಪನಾಶಕವಾದ ಮಧುರಾಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಬಳಿಕ ಸಂವರ್ಧನ ಪರ್ವತ, ದ್ವಾದಶ ವನ ಮುಂತಾದ ಪುಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಕಾಶ್ಮೀರ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಮುಂತಾದ ರಮಣೀಯ ಭೂಖಂಡಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ರೈಕ್ವನ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡಿದ. ಬಳಿಕ ಆ ಮಹಾಸಾರಥಿಯು ಕಾಶ್ಮೀರಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವ ಮಾಣಿಕ್ಯೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಪರಮೇಶ್ವರನ ದಿವ್ಯ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ಆ ಮಾಣಿಕ್ಯೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಗಿಡದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಂಡಿಯ ಮೇಲೆ ಮೈಕೈಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತುರಿಸುತ್ತ ಆ ಬಂಡಿಯ ಸಾರಥಿಯಾದ ರೈಕ್ವ ಮುನಿಯು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ.

ಜ್ಞಾನಶ್ರುತಿಮಹಾರಾಜನು ರೈಕ್ವನ ದೇಹದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಮಹಾಸಾರಥಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದ. ಬಂಡಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ತನ್ನ ಅಂಗಾಂಗಳನ್ನು ತುರಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ರೈಕ್ವನ ದೇಹಲಕ್ಷಣಗಳೆಲ್ಲ ಕಂಡವು. ಇವನೇ ರೈಕ್ವನೆಂದು ಮಹಾಸಾರಥಿಯು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ರೈಕ್ವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ, ಸಾರಥಿಯು ನುಡಿದ.

ಸಾರಥಿ:- ಪೂಜ್ಯರೇ, ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಏನು? ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಏಕೆ ವಿರಮಿಸಿದ್ದೀರಿ? ತಮ್ಮ ಊರು ಯಾವುದು? ಈಗ ತಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸಿರುವಿರಿ?

ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಹರ್ಷಪುಲಕಿತನಾಗಿ ನುಡಿದ ರೈಕ್ವ.

ರೈಕ್ವ:- ನಾವಂತೂ ಪೂರ್ಣಮನೋರಥರು. ನಮಗೆ ಯಾವ ಆಸೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಯಸುವವರು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಬೇಕು ಬೇಡಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಸರಿಯಾಗಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ರೈಕ್ವ ಮುನಿಯ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಸಾರಥಿಯು ಅಲ್ಲಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಎಲ್ಲ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದ. ಸಾರಥಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯ, ಆ ಜ್ಞಾನಶ್ರುತಿಗೆ. ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ರೈಕ್ವನ ಬಗೆಗೆ ಅವನಲ್ಲಿ ನಿರತಿಯವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆ ಅಂಕುರಿಸಿತು. ಕೂಡಲೇ ಅವನು ಎರಡು ಹೇಸರಗತ್ತೆಗಳನ್ನೂ ಎರಡು ಒಳ್ಳೇ ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ ಒಂದು ಬಂಡಿಗೆ ಹೂಡಿದ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುತ್ತು, ರತ್ನ, ಬಟ್ಟೆ, ಬಂಗಾರಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದ. ಒಂದು ಸಾವಿರ ಹಸುಗಳನ್ನು ತನ್ನೊಡನೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡ. ಪಯಣದ ಮೇಲೆ ಪಯಣವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತ, ಕಾಶ್ಮೀರ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದ. ತಾನು ಎಲ್ಲ ಮುತ್ತು, ರತ್ನ, ಬಟ್ಟೆ, ಬರೆ, ಬಂಗಾರ ಮೊದಲಾದ ಅಪಾರ ಐಶ್ವರ್ಯದ ನಿಧಿಯನ್ನು ಆ ರೈಕ್ವ ಮುನಿಗೆ ನಿವೇದನೆಗೈದು ದಂಡ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿದ. ತನ್ನೆದುರು ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ನಿಂತ ಆ ಮಹಾರಾಜನನ್ನು ಕಂಡು ರೈಕ್ವನಿಗೆ ಕೋಪಬಂದಿತು.

ರೈಕ್ವ:- ಎಲೈ ಕ್ಷುದ್ರ ಶೂದ್ರ, ನಿನಗೆ ನನ್ನ ನಿಯಮ ಹಾಗೂ ಸ್ವಭಾವ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ ? ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು ಬಟ್ಟೆ ಬಂಗಾರಾದಿ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ನಿನ್ನ ಚಕ್ಕಡಿಯನ್ನು ನನಗೆ ಇದಾವುದೂ ಬೇಡ.

ರೈಕ್ವ ಮುನಿಯ ಸಿಟ್ಟಿನ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಸಿಡಿದು ಬಂದ ಈ ಬಿರುನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ನಡುಗಿಹೋದ ಜ್ಞಾನಶ್ರುತಿ. ಅವರ ಮುಂದೆ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು ''ಪೂಜ್ಯರೇ, ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿರಿ'' ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡ. ಮತ್ತು ''ತಮಗೆ ಇಂಥ ಅದ್ಭುತವಾದ ಮಹಿಮೆ ಬರಲು ಕಾರಣ ವೇನು ?'' ಎಂದೂ ವಿನಮ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದ. ಮಹಾರಾಜನ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸಾವಧಾನ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡ ರೈಕ್ವಮುನಿ. ಅವನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತ ರೈಕ್ವ ಹೇಳಿದ.

ರೈಕ್ವ :- ನಾನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಉಪದೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ತಪ್ಪದೇ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಸಹ ಸಹನ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಾರದಂಥ ದುಸ್ಸಹವಾದ ತೇಜಸ್ಸು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ.

ಅನಂತರ ಜ್ಞಾನಶ್ರುತಿಯು ಸಾಷ್ಟಾಂಗವಂದನಗೈದು, ತನಗೆ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು, ಅದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕು, ಅದರ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ.

ಮಹಾರಾಜನ ಈ ಭಗವದ್ಗೀತಾ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನೂ, ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಬುಭುತ್ಸೆಯನ್ನೂ ಕಂಡು ಪರಮ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು ರೈಕ್ವ ಮುನಿಗೆ. ಅವನು ಗೀತೆಯ ರಹಸ್ಯಾರ್ಥವನ್ನೆಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆ ಜ್ಞಾನಶ್ರುತಿ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಹೇಳಿದ. ಅದರ ಪ್ರಮೇಯಗಳ ಗಹನಗೂಢ ಅರ್ಥವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಡಿಸಿ ತಿಳಿಸಿದ. ಹೀಗೆ ಪರಮಜ್ಞಾನಿಯಾದ ರೈಕ್ವನಿಂದ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಮ್ಯಗ್ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಜ್ಞಾನಶ್ರುತಿ ಮಹಾರಾಜನು ಪ್ರತಿದಿನ ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನ ಪೂರ್ವಕವಕವಾಗಿ ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪಾರಾಯಣಮಾಡಿದ. ಪುನಃ ಪುನಃ ಆವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿದ. ಪ್ರವಚನಗೈದ. ಹೀಗೆ ನಿರಂತರ ಗೀತೆಯ ಷಷ್ಠಾಧ್ಯಾಯದ ಪಠನ, ಪಾಠನ, ಪ್ರವಚನ, ಪಾರಾಯಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆ ಜ್ಞಾನಶ್ರುತಿ ಮಹಾರಾಜನು ಸಂಸಾರ ಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದ. ಇತ್ತ ರೈಕ್ವಮುನಿಯಾದರೂ ಮಾಣಿಕ್ಯೇಶ್ವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಗೋದಾನದೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ಗೀತೆಯ

ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಜಪ, ಪಾರಾಯಣ, ಉಪದೇಶ, ಉಪನ್ಯಾಸ, ಮನನಾದಿಗಳನ್ನು ಎಡೆಬಿಡದೇ ನಡೆಸಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪರಮಾನುಗ್ರಹ ಪಡೆದು, ಸಂಸಾರ ವಿಮುಕ್ತನಾಗಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದಿದ.

ಹಂಸದ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಜ್ಞಾನಶೃತಿ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ವರವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾಕಲೋಕದಿಂದ ಆಗಮಿಸಿದ ದೇವತಾರೂಪಿಯಾದ ಎಲ್ಲ ಹಂಸಗಳೂ ಗೀತೆಯ ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾಗಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತ ಬಂದದಾರಿಯಿಂದ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದವು.

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನಿಗೋಸ್ಕರ ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಈ ಗೀತೆಯ ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನಪೂರ್ವಕ, ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಪಾರಾಯಣ, ಪ್ರವಚನ, ಪಠನಾದಿಗಳನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಮಾಡುವವರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ದಿವ್ಯಸನ್ನಿಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ಇದರಲ್ಲಿ ತಿಲಮಾತ್ರವೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಗೀತೆಯ ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಎಂಬ ನೂರ ಆರವತ್ತೆರಡನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಏಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಪ್ರಭಾವ ಶಂಕುಕರ್ಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಆಖ್ಯಾನ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೬೩

ಪರಮೇಶ್ವರ:- ಪಾರ್ವತಿ, ನಾನು ಈಗ ನಿನಗೆ ಗೀತೆಯ ಏಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪುಣ್ಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾನವನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಸೊದೆಯನ್ನೇ ಸುರಿದಂತೆ ತೃಪ್ತಿ, ತಣಿವು, ಸಂತೋಷ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಚಿತ್ತವಿಟ್ಟು ಆಲಿಸು.

ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾಟಲೀಪುತ್ರದಲ್ಲಿ ಶಂಕುಕರ್ಣ ಎಂಬ ದಯಾಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ಅವನು ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅಧ್ಯಾಯನವನ್ನೇನೋ ಮಾಡಿದ್ದ. ಆದರೆ ಹಣದ ಹಂಬಲ ಬಹಳ ಆ ವಿಪ್ರನಿಗೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನ್ನು ತನ್ನ ವಂಶಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ. ದುಡ್ಡನ್ನುಗಳಿಸಲು ವೈಶ್ಯ ವೃತ್ತಿಗೆ ಇಳಿದ. ಉದ್ಯೋಗ ವ್ಯವಹಾರ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡ. ಹಗಲಿರುಳೂ ಹರಿದಾಡಿ ಹೇರಳ ಧನ ಸಂಪಾದಿಸಿದ. ದುಡ್ಡಿನ ನಾದದಿಂದ ಬಗೆಬಗೆಯ ಹವ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಲಿಲ್ಲ, ಪಿತೃಗಳನ್ನು ತರ್ಪಿಸಲಿಲ್ಲ. ವಿಪ್ರರನ್ನು ಆದರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಅನ್ನದಾನದಿಂದ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸಿರವಂತರನ್ನೂ, ರಾಜಮಹಾರಾಜರನ್ನೂ ಕರೆದು ಗೌರವಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ವಿಷಯಸುಖ ಲಂಪಟನಾದ ಅವನು ಹೊರೆ ಹೊರೆಯಾಗಿ ಹಣ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿತವಾದ ಬಳಿಕ ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಪ್ರಥಮ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿದ ಸತೀಮಣಿಯು ಆರೋಗ್ಯದಿಂದ ಬದುಕಿ ಇದ್ದರೂ ಸ್ತ್ರೀಲೌಲ್ಯದಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ. ಇಬ್ಬರು ಕನ್ಯೆಯರೊಂದಿಗೆ ಕೆಲವು ದಿನ

ಕಾಮಕೇಳಿ ವಿಲಾಸಗೈದರೂ ತೃಪ್ತಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಮೂರನೆಯ ಕನ್ನೆಯೊಂದನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮನೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಅವನ ಹೆಣ್ಣಿನ ಹುಚ್ಚು ತಣಿಯಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ಮತ್ತೊಂದು ಸುಂದರಿಯಾದ ಕನ್ಯಾಮಣಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವ ಸಿದ್ದತೆ ನಡೆಸಿದ.

ಮೊದಲಿನ ಮೂವರು ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು, ಎಷ್ಟೋ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೂ ಆತನಿಗೆ ಜನಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ವಯಸ್ಸಿಗೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ಈ ತನ್ನ ಗಂಡು, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಬುದ್ಧರಾಗಿದ್ದರೂ ಕಾಮಾಂಧನಾದ ಆ ಶಂಕುಕರ್ಣನು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಮದುವೆಗೆ ತಯಾರಿ ನಡೆಸಿದ. ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ಹಾಗೂ ಬಂಧುಗಳಿಂದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಮದುವೆಗಾಗಿ ಹೊರಡಲನುವಾದ. ಎಲ್ಲ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವಿವಾಹ ಪರಿಕರಗಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅವನ ಹೊರಡುವ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡ. ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಅವನು ನಿದ್ರಾವಶನಾದಾಗ ಘೋರವಾದ ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪವೊಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಕಚ್ಚಿತು. ಶ್ರೀಮಂತನಾದ ಆತನಿಗೆ ಬಂಧು ಬಳಗದ ಪರಿವಾರ ದೊಡ್ಡದಿದ್ದಿತು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸರ್ಪದಷ್ಟನಾದ ಶಂಕುಕರ್ಣನನ್ನು ಬದುಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಗೆಬಗೆಯ ಉಪಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಮಾಂತ್ರಿಕರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಂತ್ರ ಹಾಕಿಸಿದರು. ಮಣಿ, ಮಂತ್ರ, ಔಷಧಗಳ ಉಪಚಾರವೂ ನಡೆಯಿತು. ಎಲ್ಲವೂ ವಿಫಲ, ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಬದುಕಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವನ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ಆ ಶಂಕುಕರ್ಣನ ಉತ್ತರ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದರು. ಸರ್ಪದಂಶದಿಂದ ಹತನಾದ ಆ ಶಂಕುಕರ್ಣನು ಯಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಹುವಿಧವಾದ ಯಮಯಾತನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ. ಮರಣ ಹೊಂದುವಾಗ ಹಾವು ಕಚ್ಚಿ, ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದು, ಅದನ್ನೇ ನೆನೆಯುತ್ತ ಮಲಗಿದ್ದರಿಂದ, ತಾನೂ ಒಂದು ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪವಾಗಿ ಜನಿಸಿದ. ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನೆಲ್ಲ ವಂಚಿಸಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹುಗಿದಿಟ್ಟ ಕೋಟಿರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ನಿಧಿಯ ಬಳಿಗೆ ಸರ್ಪರೂಪದಿಂದ ಧಾವಿಸಿದ. ಆ ಕೋಟಿನಿಧಿಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತ, ಆ ನಿಧಿಯ ಸುತ್ತುಮುತ್ತು ತಿರುಗ ತೊಡಗಿದ. ಅವನ ಮಕ್ಕಳು ಪರಮಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಾರಾಯಣ ಬಲಿಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರು.

ಒಂದು ದಿನ ಆ ಹಾವಿನ ರೂಪದಿಂದ ನಿಧಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ ಆ ಶಂಕುಕರ್ಣನು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿಸಿದ. ''ನಾನು ಊರ ಹೊರಗೆ ಇಂಥ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಟಿನಿಧಿಯನ್ನು ಹುಗಿದು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ನೀವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ'' ಎಂದು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ ತಂದೆಯ ಈ ಸ್ವಪ್ನ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಬೆಳಗಾದ ಬಳಿಕ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ಬಗೆಯಾದ ಸ್ವಪ್ನದ ಆದೇಶ ತಂದೆಯಿಂದ ಬಂದಿತ್ತು. ಅವರು ಪರಸ್ಪರ ವಿಚಾರಮಾಡಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ತಂದೆಯ ಆದೇಶದಂತೆ ಒಬ್ಬನು ಆ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದ. ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ದ್ರವ್ಯದ ಲೋಭದಿಂದ ಸರ್ಪರೂಪದಿಂದ ಕೋಟಿನಿಧಿಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಲಿರುವ ಆ ಶಂಕುಕರ್ಣನನ್ನು ಕೊಂದು ಆ ನಿಧಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪರಮಲೋಭಿಯಾದ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೊಂದುಬಿಡಬಹುದು ಎಂಬ ಸಂದೇಹವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಗನು ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ಸರ್ಪರೂಪದಿಂದ ಏಕೆ ಆ ನಿಧಿಯ ಬಳಿಗೆ

ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ? ಇಷ್ಟೇಕೆ ಅವನಿಗೆ ದ್ರವ್ಯಲೋಭ? ಎಂದು ಶೋಕದಿಂದ ರೋದಿಸತೊಡಗಿದ. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಯಾವ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೂ ಬಾರದೇ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯರಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು.

ಅವರಲ್ಲಿ ನಡುವಿನ ಮಗನು ಉಳಿದಿಬ್ಬರನ್ನು ವಂಚಿಸಿ ಆ ನಿಧಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ತಾನೊಬ್ಬನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೊಂಚುಹಾಕಿದ. ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇಟ್ಟ. ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ, ಗುದ್ದಲಿ ಸಲಿಕೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಊರಹೊರಗಿನ ಹಣ ಹುಗಿದಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ನಡೆದ. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ನಿಧಿಯನ್ನು ಹುಗಿದಿಟ್ಟ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ತಂದೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಡದಿಯೊಂದಿಗೆ ಆಗಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಪಿಕಾಸಿಯಿಂದ ನೆಲವನ್ನು ಹೊಡೆದು ಮಣ್ಣನ್ನು ಅಗೆದಂತೆ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯು ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹೀಗೆ ಅವರು ಸುತ್ತಲೂ ನೆಲವನ್ನು ಅಗಿದು, ಬಗಿಯುತ್ತಲಿರುವಾಗ ಸಮೀಪದ ಹಾವಿನ ಹುತ್ತದಿಂದ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಉಗ್ರವಾದ ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪವೊಂದು ಪೂತ್ಕರಿಸುತ್ತ ಎದ್ದು ನಿಂತಿತು. ಆ ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪವು ನುಡಿಯಿತು.

ಸರ್ಪ:- ಮೂರ್ಖನೇ, ನೀನು ಯಾರು? ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬಂದಿರುವೆ? ಈ ಬಿಲವನ್ನು ತೋಡುತ್ತಿರುವದೇಕೆ? ನಿನ್ನನ್ನು ಕಳಿಸಿದವರಾರು? ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಹೇಳು.

ಮಧ್ಯಮಪುತ್ರ:- ತಂದೆಯೇ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಮಗ. 'ಶಿವ' ಎಂದು ನನ್ನ ಹೆಸರು. ನೀನು ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಈ ನಿಧಿಯ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಿ. ನಿನ್ನ ಆದೇಶದಂತೆ ನಾನು ನಿಧಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಡದಿಯೊಡನೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಳವು ನನಗೆ ಗುರುತು ಆಗದೇ ಇರುವದರಿಂದ ಹಾವಿನಹುತ್ತದ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಅಗೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮಧ್ಯಮಪುತ್ರನ ಈ ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಕರೀಹಾವು ನಕ್ಕು ನುಡಿಯಿತು.

ಸರ್ಪ:- ವತ್ಸ, ನಾನು ದ್ರವ್ಯದ ವಾಸನೆಯಿಂದ ಆ ನಿಧಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಹಾವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅತ್ಯಂತ ಹೇಯವಾದ ಈ ಹಾವಿನ ಜನ್ಮದಿಂದ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡು. ನೀನು ನನ್ನ ನಿಜವಾದ ಮಗನಾಗಿದ್ದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಈ ಸರ್ಪಜನ್ಮದ ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡಿಸು.

ಮಧ್ಯಮಪುತ್ರ:- ತಂದೆಯೇ, ಈ ಸರ್ಪಯೋನಿಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಮುಕ್ತಿಯು ಆಗುವ ಬಗೆ ಏನು? ಅದನ್ನು ಹೇಳು. ನಾನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ನಿನ್ನ ವಿಮೋಚನಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶಂಕುಕರ್ಣ:- ಮಗನೇ, ನನ್ನನ್ನು ಈ ನಿಕೃಷ್ಟವಾದ ಸರ್ಪದ ಜನ್ಮದಿಂದ ಯಾವ ಯಜ್ಞಯಾಗಗಳೂ, ದಾನಗಳೂ, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಳೂ, ತಪಸ್ಸು ಸಹ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾರವು. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಏಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪುಣ್ಯಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೇ ನಾನು ಈ ಪನ್ನಗಯೋನಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ. ಮತ್ತಾವ ಧರ್ಮಕರ್ಮಗಳೂ ನನ್ನನ್ನು ಈ ಸರ್ಪಬಂಧದಿಂದ ಮುಕ್ತಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಲಾರವು. ಗೀತೆಯ ಏಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮುಪ್ಪು, ಮರಣ, ದುಃಖ, ದುರ್ಭಾಗ್ಯ, ದುರವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು

ದೂರೀಕರಿಸಲು ಏಕಮಾತ್ರವಾದ ಉಪಾಯವು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನನ್ನ ನೆಚ್ಚಿನ ಪುತ್ರ ನೀನು ಗೀತೆಯ ಏಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು, ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡುವ ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸು. ನೀನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಗೀತಾಧ್ಯಾಯಿಯಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಶ್ರಾದ್ಧ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಈ ಕ್ಷುಲ್ಲಕವಾದ ಸರ್ಪದ ಜನ್ಮದಿಂದ ನನಗೆ ಮುಕ್ತಿಯಾಗುವದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಬರುವ ನನ್ನ ಶ್ರಾದ್ಧದ ದಿನದಲ್ಲಿ, ಗೀತೆಯ ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನಪೂರ್ವಕ ಭಕ್ತಿ ಶ್ರದ್ಧೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಹುಡುಕಿ, ಕರೆತಂದು, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ಭೋಜನಮಾಡಿಸಿ ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸು. ಯಥಾಶಕ್ತಿ ದಾನ ದಕ್ಷಿಣೆ ನೀಡು.

ತಂದೆಯ ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಮಧ್ಯಮ ಪುತ್ರನು ಮನೆಗೆ ಬಂದ. ತನ್ನ ಸಹೋದರರಿಗೆ ತಂದೆಯು ಸರ್ಪರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶಿಸಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮೂವರೂ ಮಕ್ಕಳು ಆನಂದದಿಂದ ವೇದಾಧ್ಯಾಯೀ ಹಾಗೂ ಗೀತೆಯ ಸಪ್ತಮಾಧ್ಯಾಯದ ಪಾರಾಯಣ ಪರಾಯಣರಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕರೆತಂದು ತಂದೆಯ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರಾದ್ಧದಿನ ಗೀತಾಪಾರಾಯಣ ಪ್ರವೀಣರಾದ ಸದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಭೋಜನದ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಶಂಕುಕರ್ಣನು ಕೂಡಲೇ ತನ್ನ ಸರ್ಪದೇಹದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದ. ದಿವ್ಯವಾದ ದೈವೀ ದೇಹವನ್ನು ಪಡೆದ. ತನ್ನ ಮೂವರೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ತಾನು ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊರತೆಗೆದು ಹಂಚಿದ. ಅದರಿಂದ ಆನಂದ ತುಂಬಿದ ಆ ಮೂವರೂ ಮಕ್ಕಳು ತಂದೆಯು ನೀಡಿದ ಆ ಹಣದಿಂದ ಅನೇಕ ಕೆರೆ, ಬಾವಿ, ಸರೋವರ, ದೇವಮಂದಿರ, ಅನ್ನಛತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಹೋಮ, ಹವನ, ಪಿತೃಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ತಂದೆಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೃಷ್ಟಾಂತದಿಂದ ಗೀತೆಯ ಸಪ್ತಮಾಧ್ಯಾಯದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ತಾವು ಬದುಕಿ ಇರುವವರೆಗೆ ಗೀತೆಯ ಏಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನಪೂರ್ವಕ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಆ ಮೂವರೂ ಶಂಕುಕರ್ಣನ ಮಕ್ಕಳು ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯವಾದ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದರು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಏಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಪ್ರಭಾವ ಶಂಕುಕರ್ಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಆಖ್ಯಾನ
ಎಂಬ ನೂರ ಅರವತ್ತಮೂರನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ಗೀತೆಯ ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪಾರಾಯಣ ಪ್ರಭಾವ ತಾಳೆಗಿಡದ ಜನ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಭಾವಶರ್ಮನ ಉದ್ಧಾರ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೬೪

ಮಹಾದೇವ:- ದೇವಿ, ಗೀತೆಯ ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳುವೆ ಕೇಳು. ದಕ್ಷಿಣಾಪಥದಲ್ಲಿ ಅಮರ್ದಕವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣ. ಅಲ್ಲಿ ಭಾವಶರ್ಮ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮಹಾ ಅನಾಚಾರಿ. ಮದ್ಯವನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ, ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದ. ಕನ್ನ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳೆಹೊಡೆದು ಸಜ್ಜನರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಲೂಟಿಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಪರಸ್ತ್ರೀಯರ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ವಿಹಾರ ಅವನ ನಿತ್ಯದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಓರ್ವ ವೇಶ್ಯೆಯನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಬೇಟೆಯ ಆಟದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ರುಂಡಗಳನ್ನು ಚೆಂಡಾಡಿದ್ದ. ಇಂಥ ಪಾಪಿಷ್ಠನಾದ ಆ ಭಾವಶರ್ಮನು ಒಂದು ದಿನ ಅತಿಯಾಗಿ ಸೆರೆಯನ್ನು ಪಾನ ಮಾಡಿದ. ಅದರಿಂದ ಅಜೀರ್ಣವಾಗಿ ಮರಣಹೊಂದಿದ. ಸಾಯುವಾಗ ಆ ತಾಳೀಫಲದ ಸೆರೆಯನ್ನು ಕುಡಿದದ್ದರಿಂದ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ತಾಳೀ ಮರವಾಗೇ ಜನಿಸಿದ. ಆ ತಾಳೀ ಮರವು ಬೆಳೆದು ವಿಶಾಲ ವೃಕ್ಷವಾಗಿ ಬಯಲು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅದರ ದಟ್ಟವಾದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಸತಿಪತಿಯರು ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸ ಜನ್ಮ ಹೊಂದಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದರು.

ಮಹಾದೇವಿ:- ಭಗವನ್, ಆ ದಂಪತಿಗಳು ಯಾವ ದುಷ್ಕರ್ಮದಿಂದ ರಾಕ್ಷಸರಾಗಿ ಜನಿಸಿದ್ದರು? ಅವರ ಹೆಸರೇನು? ಅವರ ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ, ಶೀಲ, ನಡತೆ, ಹೇಗೆ ಇದ್ದವು? ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಹೇಳು.

ಶಂಕರ:- ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ 'ಕುಶೀವಲ' ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಸದಾಚಾರಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ಈತ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತ. ವೇದಗಳಲ್ಲೂ ವಿದ್ವಾಂಸ. ಅವನಿಗೆ ಆಸೆ ಬಹಳ. ಲೋಭದಿಂದ ಕಂಡವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ದಾನವನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಎಮ್ಮೆ, ಮೃಗ, ಕುದುರೆ, ನಗ, ನಾಣ್ಯ, ಕಾಲಪುರುಷ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೇ ತಾನು ದಾನ ಪರಿಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ತಾನು ದಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದು ಕಾಸನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವನಿಗೆ 'ಕುಮತಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮಡದಿ. ಅವಳೂ ತನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಯಾವಾಗಲೂ ದುಷ್ಟವಿಚಾರಗಳಲ್ಲೇ ಅವಳ ಆಸಕ್ತಿ. ಹೀಗೆ ಲೋಭಿಗಂಡ, ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯ ಹೆಂಡತಿ. ಇಬ್ಬರೂ ದಾನ, ಧರ್ಮ, ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡದೇ ಹಾಗೆಯೇ ಸತ್ತುಹೋದರು. ಅವರ ಲೋಭ, ಅತ್ಯಾಶೆ ಮೊದಲಾದ ಅಧಾರ್ಮಿಕ ಗುಣಗಳಿಂದ ಅವರು ಮರಣೋತ್ತರ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸ ಜನ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಹಸಿವೆ, ನೀರಡಿಕೆಗಳಿಂದ ಬಸವಳಿದು ಬಳಲುತ್ತ ಭೂಮಂಡಲದ ತುಂಬ ಅಲೆದಾಡಿದರು.

ಒಂದು ದಿನ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಪರಿಶ್ರಾಂತರಾಗಿ ಬಂದು ತಾಳೀವೃಕ್ಷದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದ್ದರು. ''ನಮ್ಮ ಈ ನೀಚಯೋನಿಯಿಂದ ಬಂದ ದುಃಖಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹೇಗಾದರೂ ಕಳೆದು ಹೋಗಬಹುದು? ಈ ರಾಕ್ಷಸಯೋನಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಬಗೆ ಏನು?'' ಹೀಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಆಗಮಿಸಿದ. ಅವನಿಗೆ ಇವರು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಕುಮತಿಯು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಕೇಳಿದಳು. ''ಪೂಜ್ಯರೇ, ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಈ ಬ್ರಹ್ಮ ರಾಕ್ಷಸಯೋನಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯಾಗುವ ಉಪಾಯವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿರಿ.

ಕುಶೀವಲನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಕುಮತಿಯು ಈ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕೇಳಿ, ಬಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಶಾಂತಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನುಡಿದ.

ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೋಪದೇಶೇನ ವಿನಾ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿಚಾರಣಾತ್ ।
ವಿನಾಕರ್ಮವಿಧಿಜ್ಞಾನಾತ್ ಕಥಂ ಮುಚ್ಯೇತ್ ಸಂಕಟಾತ್ ॥

ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆ, ಅರ್ಥಾತ್ ವೇದಾಂತ ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಉಪದೇಶ ಇಲ್ಲದೇ ಸಂಕಟದಿಂದ ಮಾನವನು ಹೇಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವನು? ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದೇ ಹೇಗೆ ಬಂಧನಮೋಚನವಾದೀತು? ಕರ್ಮವಿಧಿಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಸಂಕಟದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ?

ಕುಮತಿ:- ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಯ ಉಪದೇಶ ಬಂಧಮೋಚನಕ್ಕಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆದರೆ ಬ್ರಹ್ಮ ಎಂದರೇನು? ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿಚಾರ ಎಂದರೆ ಎಂತಹುದು? ಕರ್ಮವಿಧಿಜ್ಞಾನ ಎಂದರೆ ಏನು? ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಸಲುವಾಗಿ ತಾವು ನಿರೂಪಿಸುವ ಕೃಪೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ:- ನಿಮಗೆ ಈ ದುರ್ಯೋನಿಯಿಂದ ಮೋಚನವಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮೆದುರು ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಉಪದಿಷ್ಟವಾದ ಗೀತೆಯ ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಪಾರಾಯಣಮಾಡಿ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಗೀತೆಯ ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪಾರಾಯಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರಥಮ ಶ್ಲೋಕದ ಅರ್ಧಭಾಗವನ್ನು ಅವನು ಪಠಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ತಾಳೆಮರದ ಜನ್ಮ ತಳೆದ ಭಾವಶರ್ಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಆ ಜನ್ಮದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದ. ನಿಜ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದ. ಅವನ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲವೂ ತೊಳೆದುಹೋದವು. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಅರ್ಧಶ್ಲೋಕ ಶ್ರವಣಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಮಹಾ ಮಹಾ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾದವು. ಒಂದು ಶ್ಲೋಕದ ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನದ ಜ್ಞಾನಮೃತದಿಂದ ಅವನ ಆತ್ಮವು ಸ್ನಾತಪೂರ್ವವಾಗಿ ಪವಿತ್ರವಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿತು. ಅದರಂತೆ ಆ ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಪಾರಾಯಣವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಟುಬಂದ ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರಥಮ ಶ್ಲೋಕ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ, ಅಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸರಾಗಿ ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿದ ಕುಶೀವಲ ಹಾಗೂ ಕುಮತಿ ಎಂಬ ರಾಕ್ಷಸ ದಂಪತಿಗಳೂ ಆ ಕ್ಷಣವೇ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸಜನ್ಮದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದರು. ಇವರನ್ನು ಕರೆಯಲು ವೈಕುಂಠಲೋಕದಿಂದ ದಿವ್ಯವಾದ ವಿಮಾನವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಪ್ಸರಾಸ್ತ್ರೀಯರು ಈ ದಂಪತಿಗಳ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಗಂಗೆಯ ತರಂಗದಂತೆ ಪರಿಶುಭ್ರವಾದ ಚಾಮರಗಳು ಆ ವಿಮಾನದ ಮೇಲೆ ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸುರಸುಂದರಿಯರ ನರ್ತನ ಗಂಧರ್ವರ ಗಾಯನ. ಇಂಥ ದಿವ್ಯವಾದ ವಿಮಾನವು

ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ತಾಳೀಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದ, ಕುಶೀವಲ ಹಾಗೂ ಕುಮತಿ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಾರಿತು.

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಆ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಸಮಕ್ಷಮದಲ್ಲಿಯೇ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾದ ಭಾವಶರ್ಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತಾಳೆಮರದ ಜನ್ಮದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ, ಅಷ್ಟಮಾಧ್ಯಾಯ ಸಹಿತವಾದ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರದಿಂದಲೇ ಬರೆದು ತನ್ನ ಬಳಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಮುಕ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಎನಿಸಿದ ಕಾಶೀಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಲೋಕೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ನೆಲೆಸಿದ ದೇವದೇವೋತ್ತಮನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಆರಾಧಿಸಿ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದ. ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಜನಾರ್ದನನ್ನು ಕುರಿತು ಅತ್ಯುಗ್ರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದ.

ಇತ್ತ ಹಾಲುಗಡಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಯಾಗಿ ಪವಡಿಸಿದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ನಿದ್ದೆಬಿಟ್ಟು ಎದ್ದುಕುಳಿತ. ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ಕನ್ನಿಕೆಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ವಿನಯದಿಂದ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು.

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ:- ಭಗವನ್, ತಾವು. ನಿದ್ದೆ ಮಾಡುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೀಗೇಕೆ ಎದ್ದು ಕುಳಿತಿರುವಿರಿ? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಡುವ ವಿಚಾರ?

ನಾರಾಯಣ:- ಭಾಗೀರಥಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಶೀಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಭಾವಶರ್ಮ ಎಂಬ ತಪಸ್ವಿಯು ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ನಿರತಿಶಯವಾದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ. ಗೀತೆಯ ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗಿ, ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತನಾಗಿ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಅಷ್ಟಮಾಧ್ಯಾಯ ಪಾರಾಯಣ ರೂಪವಾದ ಅವನ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ನಾನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅವನಿಗೆ ಬೇಗನೇ ಅಪೇಕ್ಷಿತವಾದ ವರವನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಉತ್ಕಂಠಿತನಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನೀಗ ನಿದ್ದೆ ಬಿಟ್ಟು ಎದ್ದು ಕುಳಿತಿದ್ದೇನೆ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಗೀತೆಯ ಅಷ್ಟಮಾಧ್ಯಾಯ ಪಾರಾಯಣ ರೂಪವಾದ ಅಪೂರ್ವ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಭಾವಶರ್ಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದರ್ಶನವನ್ನು ಇತ್ತ. ಅವನಿಗೆ ಅಭಿಷ್ಟವಾದ ವರವನ್ನು ಕರುಣಿಸಿದ. ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ದಿವ್ಯವಾದ ಲೋಕವನ್ನು ಇತ್ತು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ.

ಮುಂದೆ ಆ ಭಾವಶರ್ಮನ ಮಕ್ಕಳು, ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು, ಮರಿಮಕ್ಕಳು, ಎಲ್ಲರೂ ಗೀತೆಯ ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪಾರಾಯಣವನ್ನು ನಿಯತವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ಅದರಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಅಷ್ಟಮಾಧ್ಯಾಯದ ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನಪೂರ್ವಕವಾದ ಪಾರಾಯಣದಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪರಮಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ಸನ್ಮತಿಯನ್ನೂ, ಸದ್ಗತಿಯಿನ್ನೂ ಹೊಂದಿ ಉದ್ಧೃತರಾದರು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಗೀತೆಯ ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪಾರಾಯಣ ಪ್ರಭಾವ ತಾಳೆಗಿಡದ ಜನ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಭಾವಶರ್ಮನ ಉದ್ಧಾರ ಎಂಬ ನೂರ ಆರವತ್ತ ನಾಲ್ಕನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಒಂಬತ್ತನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೆ ಮಾಧವಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಅಖ್ಯಾನ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೬೫

ಮಹಾದೇವ:- ಪರ್ವತನ ಕನ್ನಿಕೆಯೇ, ಇನ್ನು ಗೀತೆಯ ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ನರ್ಮದಾತೀರದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿಷ್ಮತೀ ಎಂಬ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣವು ಇದ್ದಿತು. ಮಾಧವ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಓರ್ವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದ. ಅವನು ವೇದ ವೇದಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತ. ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರವನ್ನು ತಪ್ಪದೇ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ. ತನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಈತನಿಗೆ ಹಣವೂ ವಿಪುಲವಾಗೇ ಬಂದಿತು. ಒಂದು ದಿನ ದೊಡ್ಡದಾದ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಅವನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಆ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಬಲಿಕೊಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಬೇಟೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ. ಯಜ್ಞ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಘಟನೆ ನಡೆಯಿತು. ಯಜ್ಞವೇದಿಕೆಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಲಿಪಶುವಾಗಿ ಬಂದು ನಿಂತ ಆ ಮೇಕೆಯು ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿತು.

ಮೇಕೆ:- ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಈ ಎಲ್ಲ ಯಜ್ಞ-ಯಾಗಗಳಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಇದರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ಫಲಗಳು ನಶ್ವರ, ಅಶಾಶ್ವತ. ಇದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮುಪ್ಪು, ಮರಣ, ಹುಟ್ಟು, ಸಾವು, ನೋವು ಎಲ್ಲವೂ ಚಕ್ರನೇಮಿ ಕ್ರಮದಿಂದ ಬರುತ್ತಲೇ ಹೋಗುವವು. ಮುಪ್ಪು ಮರಣಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸದಿರುವ ಈ ಯಜ್ಞಗಳು ಏನು ಪ್ರಯೋಜಕ ? ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಅದರಿಂದ ಬಾಧಕವೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದು. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡು. ನಾನು ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರಲು ಪಶುಹಿಂಸಾ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಯಜ್ಞದ ಆಚರಣೆಯೇ ಕಾರಣ.

ಬಲಿಪಶುವಾಗಿ ಬಂದುನಿಂತ ಕುರಿಯ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಆ ಮೇಕೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ದೀಕ್ಷಿತನಾಗಿ ನಿಂತ ಮಾಧವನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅದಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ. ಕೈ ಮುಗಿದು ಕೇಳಿದ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ:- ಮಹಾತ್ಮ, ನೀನು ಯಾರು? ಯಾವ ಕರ್ಮದಿಂದ ನೀನು ಇಂಥ ಮೇಕೆಯ ಜನ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಿ? ನಿನ್ನ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಯಾದರೂ ಯಾವುದು? ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳು.

ಮೇಕೆ:- ದ್ವಿಜವರ್ಯ, ನಾನೂ ಸಹ ಕಳೆದ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ಮಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದೆ. ಆಗ ವೇದವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿಶಾರದ. ಯಜ್ಞಯಾಗ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತ. ಒಂದು ದಿನ ನಾನು ನನ್ನ ಮಡದಿಯ ಸಂತಾನದ ಹಂಬಲವನ್ನು ಪೂರೈಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಚಂಡಿಕಾದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯಜ್ಞವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಆ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಚಂಡೀದೇವಿಯ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಒಂದು ಕುರಿಯನ್ನು ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಚಂಡಿಯ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪುತ್ರರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಯಜ್ಞಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಮೇಕೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದಾಗ ಆ ಮೇಕೆಯ ತಾಯಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಶಪಿಸಿತು. ಆ ಮೇಕೆಯು ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಿಯರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರಂತೆ ಜ್ಞಾನಿ ಹಾಗೂ ವಿವೇಕಿಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಿಯಾದ ಆ ಮೇಕೆಯ ತಾಯಿಯು ನನಗೆ

ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯಾಧ್ವನಾ ಪಾಪ ಮತ್ತುಸ್ತಂ ಯಜ್ಞಘಾಂಸಸಿ ।
ದ್ವಿಜಾತ್ಯಧಮ ತೇನ ತ್ವಂ ಅಜಾಯೋನಿಮವಾಪ್ಸ್ಯಸಿ ॥

''ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಧಮ, ನೀನು ಮೇಕೆಯನ್ನು ಕಡಿದು ಯಜ್ಞ ಮಾಡುವದು ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯ. ಹಿಂಸಾಪ್ರಧಾನವಾದ ಯಜ್ಞವು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಯಜ್ಞ ಎಂದೆನ್ನಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಶಾಸ್ತ್ರವಿರುದ್ಧವಾದ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿಯೂ 'ಅಜಾ' ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ನೀನು ಈ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಲಿರುವಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಕೊಲ್ಲತೊಡಗಿರುವಿ. ಅದುದರಿಂದ ಪಾಪಿಯೇ ನೀನೂ ಸಹ ಮೇಕೆಯ ಜನ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದು.''

ಹೀಗೆ ನಾನು ಕಡಿಯ ಹೊರಟ ಮೇಕೆಯ ತಾಯಿಯಿಂದ ಶಪಿತನಾಗಿ, ಈಗ ಕುರಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ವೇದ ವೇದಾಂಗಗಳ ಅಧ್ಯಯನ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಜನ್ಮಾಂತರದ ನೆನಹು ಅಚ್ಚಳಿಯದೇ ಉಳಿದಿದೆ. ನಾನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿದ್ದಾಗ ಮಾಡಿದ ಆ ಪಶುಹಿಂಸೆಯ ಪಾಪದಿಂದ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕೀಳು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹುಟ್ಟಿಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಅನೇಕ ಅಧಮ ಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ನಾನಾಬಗೆಯ ಯಾತನೆಗಳನ್ನೂ, ವಿಪುಲ ಸಂತಾಪವನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸಿ, ಕೊನೆಗೆ ಈ ಮೇಕೆಯ ಜನ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ:- ಹಾಗಾದರೆ ನಿನ್ನ ಈ ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರದ ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ನಮಗೆ ಕುತೂಹಲವುಂಟಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಆಡುಕುರಿಯನ್ನು ಯಜ್ಞಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಂದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ಹೊಂದಿದೆ? ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ದುಃಖ ಅನುಭವಿಸಿದಿ ? ಇದನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನನಗೆ ತಿಳಿಸು. ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟ ಬವಣೆಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಈಗ ನನಗಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸು.

ಮೇಕೆ:- ನಾನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿದ್ದಾಗ ಯಜ್ಞದ ನೆಪದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕುರಿಯ ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಮೊದಲು ಮರ್ಕಟನಾಗಿ ಜನಿಸಿದೆ. ಮಂಗಗಳನ್ನು ಆಡಿಸುವ ಓರ್ವ ಆಟಗಾರನು ನನ್ನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕುಣಿಸಿ, ಲಾಗ ಹೊಡೆಯಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಗಿಸಿ, ಜನರಿಗೆ ವಿನೋದವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಒಂದೊಂದು ಸಲ ನಾನು ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಮಡದಿಯತ್ತ ಲಕ್ಷಗೊಟ್ಟಾಗ ಆಟಗಾರನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕುಣಿಯಲು ತಪ್ಪುತ್ತಿದೆ. ಆಗ ಆ ಆಟಗಾರನು ನನ್ನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ತುದಿಯಿಂದ ಹೊಡೆದು ಮೈಗೆಲ್ಲ ಗಾಯಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಒಂದು ದಿನ ಅವನು ಸಂಕೇತಮಾಡಿದಂತೆ ನಾನು ಕುಣಿದು, ಹಲ್ಕಿರಿದು, ಮೈಕೆರೆದು, ತಿಪ್ಪರಲಾಗಹಾಕಿ ನೆರದ ಜನಸ್ತೋಮವನ್ನು ರಂಜಿಸಲು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿರೋಧವನ್ನು ತೋರಿಸಿದಾಗ ಯಜಮಾನನು ನಿರ್ದಯನಾಗಿ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಬಿರುಸಾಗಿ ಹೊಡೆದುಹಾಕಿದ. ನಾನು ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ದೇಹದಿಂದ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ರಕ್ತ ಸೋರತೊಡಗಿತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಒಡೆಯನು ನನ್ನ ದಾರ ಬಿಚ್ಚಿ, ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಹೋಗಿ ಬದುಕಲಿ ಎಂದು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟ. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿನ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ನಾನು ಧಾವಿಸಿದೆ. ನಾನು ನೀರಿನ ಹತ್ತಿರ ಹೋದ ಕೂಡಲೇ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಪ್ರಾಣ ನೀಗಿದೆ. ಆ ಮಂಗದ ಜನ್ಮ ನೀಗಿ

ನಂತರ ನಾನು ನಾಯಿಯ ಜನ್ಮವನ್ನು ತಳೆದೆ. ಮನೆಮನೆ ತಿರುಗಿ ಅವರುಗಳು ಬಿಸಾಕಿದ ರೊಟ್ಟಿಯ ತುಣುಕುಗಳಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬಿಸಿ ಕೊಂಡು, ಎಂಜಲು ನೆಕ್ಕುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ದಿನಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಮನೆ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಒಂದು ದಿನ ಸಿರಿವಂತನ ಮನೆಯ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೆ. ನೇರವಾಗಿ ಅಡುಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ. ಆ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನಾಬಗೆಯ ಭಕ್ಷ್ಯ ಭೋಜ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಇರಿಸಿದ್ದರು. ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಕಸಿವಿಸಿಬಡುವ ನಾನು ಅಷ್ಟೊಂದು ಭಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಆಸೆದುಂಬಿ ಬಾಯಿಂದ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಸುತ್ತ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಆ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳಿಗೆ ಬಾಯಿಹಾಕಿದೆ. ಬೆದರುಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡುತ್ತ ತಿನ್ನುತ್ತಲಿರುವಾಗಲೇ, ಯಜಮಾನನ ಮಕ್ಕಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಯಜಮಾನತಿಯೂ ಬಂದಳು. ಅವರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ದೊಣ್ಣೆಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಥಳಿಸಿದರು.

ಮಕ್ಕಳು ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದ ಸಿಕ್ಕಸಿಕ್ಕಂತೆ ಬಗ್ಗು ಬಡಿದರು. ನನ್ನ ನಡುಮುರಿಯಿತು. ರಕ್ತ ಕಾರಿಕೊಂಡು ವಿಲಕ್ಷಣ ಒದ್ದಾಟದಿಂದ ನಾನು ಅವರ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟೆ. ಅಷ್ಟು ಹೊಡೆದದ್ದರಿಂದ ಮೈ ತುಂಬ ಗಾಯ, ಅಳವಾದ ಗಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೋರುವ ರಕ್ತ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಮಿಗಳು ಸೇರಿ ಕೀವು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತು. ಸಹಿಸಲಾರದ ವೇದನೆಯನ್ನು ಸಹಿಸುತ್ತ ಕೊನೆಗೊಂದು ದಿನ ಆ ನಾಯಿಯ ಜನ್ಮ ಮುಗಿಸಿದೆ. ಅದರ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮ ಒಬ್ಬ ಸೆರೆಮಾರುವವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲಿ ಗಿಡ್ಡ ಕುದುರೆಯಾಗಿ ಜನಿಸಿದೆ. ನಾನು ಕುದುರೆಯ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಆ ಸೆರೆಮಾರುವವನ ಮಡದಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದಳು.

ದ್ವಾರಕಾಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟ ಒಬ್ಬ ಮುದುಕಿಯು ಹಣಕೊಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡಳು. ಆಗ ನನಗೆ ವಯಸ್ಸಾಗಿದ್ದಿತು. ಮುಪ್ಪು ಆ ಅಶ್ವದೇಹವನ್ನು ಅಪ್ಪಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಿತು. ಚೆನ್ನಗಿ ಓಡಲು ಬರುತ್ತಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಆ ಮುದುಕಿಯ ಕುಟುಂಬ ದ್ವಾರಕಾಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟಿತು. ಅತ್ಯಂತ ಅಲ್ಪ ಬೆಲೆಗೆ ದೊರೆತ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಇಡೀ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಆ ಮುದುಕಿಯ ಸಂಕಲ್ಪ. ನನಗೆ ಹಗ್ಗ ಕಟ್ಟಿ ಮೇಲೆ ಥಡಿ ಹಾಕಿ ತನ್ನ ಮೂವರೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಆ ಮುದುಕಿಯು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿತು. ನಾನು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ದ್ವಾರಕಾ ಯಾತ್ರೆಯ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದೆ. ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರೋವರ. ಆ ಸರೋವರದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಾಲಿಟ್ಟಾಗ ಕೆಳಗೆಲ್ಲ ಅಳವಾದ ಕೆಸರು. ನಾನು ಇಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂತೆಗೆಯಲಾರದೇ ಆ ಕೆಸರಿನ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಹೂತುಹೋದೆ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತವರೆಲ್ಲ ತಕ್ಷಣ ಮೇಲಿಂದ ಬದಿಗೆ ಹಾರಿಪಾರಾದರು. ಹೂತುಹೋದ ನನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಅವರು ನಿಂತು ನಾನು ಮೇಲೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೊಡೆದರು, ಬಡೆದರು, ಜಗ್ಗಿದರು. ಅವರು ಜಗ್ಗಿದಷ್ಟೂ, ಕೊಸರಾಟ ನಡೆಯಿತು. ನಾನು ಇನ್ನೂ ಅಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯತೊಡಗಿದೆ. ಬೇಸತ್ತ ಅವರು ಜಗ್ಗುವದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕೋಪದಿಂದ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಲವಾಗಿ ಪ್ರಹಾರಮಾಡಿದರು. ಮೊದಲೇ ದುರವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಾನು ಅವರ ಪ್ರಹಾರ ತಾಳಲಾಗದೇ ಅಸುನೀಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮೃತನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವರೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಸೆರೆಮಾರು ಮವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಯ ಜನ್ಮದಿಂದ ಯಾತ್ರಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೊರಟ ಕುಟುಂಬದವರೆಡೆಗೆ ಸೇರಿ ನಾನು ಆ ಜನ್ಮವನ್ನೂ ಸಹ ನೀಗಿ ಕೊನೆಯದಾದ ಮೇಕೆಯ ಜನ್ಮವನ್ನು ಈಗ ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ:- ಮಹಾನುಭಾವ, ನಿನ್ನ ಈ ದುಃಖದ ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಯಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ನನಗೇನು ಪ್ರಯೋಜನ? ನಾನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೊಂದಬೇಕು? ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳು.

ಮೇಕೆ:- ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮ, ನಿನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ರೂಪವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಆಖ್ಯಾನವನ್ನು ಹೇಳುವೆ ಕೇಳು.

ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದ ಹೆಸರನ್ನು ನೀನು ಕೇಳಿರುವೆಯಷ್ಟೇ. ಅದು ಮೋಕ್ಷಪ್ರದಾಯಕವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಈ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ 'ಚಂದ್ರಶರ್ಮ' ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ರಾಜ. ಸೂರ್ಯವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ರಾಜನು ಒಂದು ದಿನ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕಾಲಪುರುಷನ ದಾನವನ್ನು ನೀಡಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾದ ವೇದಾಂತ ಪಾರಂಗತನಾದ, ಸದಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನನಾದ ತನ್ನ ಪುರೋಹಿತನನ್ನು ಕರೆದು ಅವರಿಗೆ ಕಾಲಪುರುಷನ ದಾನನೀಡಲು ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದ. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಕಾಲಪುರುಷನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇಂತು ನುಡಿದ.

ಕಾಲಪುರುಷ:- ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಂಥ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ದಾನವನ್ನೂ ಸಹ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಲಪುರುಷನಂಥ ದಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಹೇಗೆ ಸಿದ್ಧನಾದಿ? ಇದು ಮಹಪಾತಕ. ಇದನ್ನು ನೀನು ಅರಿಯೆಯಾ? ಧನಲೋಭದಿಂದ ಅಂಧನಾಗಿ ಇಂಥ ಘೋರವಾದ ದಾನವನ್ನೂ ಅಂಗೀಕರಿಸಲು ಏಕೆ ಉದ್ಯುಕ್ತನಾಗಿರುವೆ?

ಅತ್ಯಂತ ಆಶ್ಚರ್ಯಕಾರಕವಾದ ಈ ಕಾಲಪುರುಷನ ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಬೆದರಲಿಲ್ಲ ಆ ಮಹಾಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಕಾಲಪುರುಷನಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದ ಆ ವಿಪ್ರಶ್ರೇಷ್ಠ.

ಪುರೋಹಿತ:- ಕಾಲಪುರುಷ, ದಾನದ ಪರಿಗ್ರಹವು ಮಹಾಪಾತಕ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಆದರೂ ಇಂಥ ಘೋರದಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಿಂದ ಬರುವ ಪಾಪರಾಶಿಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಉಪಾಯವನ್ನು ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ.

ಪುರೋಹಿತನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಪರಮ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಆ ಚಂದ್ರಶರ್ಮ ಮಹೀಪತಿಯು ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿದ. ಬೆಳ್ಳಗಿನ ಹೂಹಾರಗಳನ್ನು ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ. ಪ್ರಸನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಪುರೋಹಿತರ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದ. ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಂಕಲ್ಪಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಚಂದ್ರಶರ್ಮ ಭೂಪಾಲನು ತನ್ನ ಕುಲಪುರೋಹಿತರಾದ ವೇದ ಕೋವಿದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ರೇಷ್ಠನಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತನಾಗಿ ಕಾಲಪುರುಷನನ್ನು ದಾನ ನೀಡಿದ.

ದಾನದ ವಿಧಿ ಮುಗಿದ ತಕ್ಷಣ ಆ ಕಾಲಪುರುಷನ ಹೃದಯವನ್ನು ಸೀಳಿಕೊಂಡು ಓರ್ವ ಕ್ರೂರ ಕೆಂಗಣ್ಣಿನ, ಪಾಪಾತ್ಮನಾದ ಚಂಡಾಲನು ಹೊರಬಂದ. ಮತ್ತು ಅವನ ದೇಹದ ಇನ್ನೊಂದು ಪಾರ್ಶ್ವದಿಂದ ಓರ್ವ ಚಂಡಾಲಕನ್ನಿಕೆಯು ಎದ್ದು ಬಂದಳು. ಹೀಗೆ ಕಾಲಪುರುಷನ ದೇಹದಿಂದ ಹೊಮ್ಮಿಬಂದ ಆ ಇಬ್ಬರೂ ಚಂಡಾಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪುರೋಹಿತನ ಕಡೆಗೆ ಬೆಂಕಿಯ ಬೊಂಬೆಯಂತೆ ನಡೆನಡೆದು ಬಂದರು. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ತುಸು ಭಯಕಂಪಿತನಾದಂತೆ ಆದ ಆ ಪುರೋಹಿತನು ಗೀತೆಯ ಒಂಭತ್ತನೆಯ

ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅನುಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡು ಭಗವನ್ನಾಮಸ್ಮರಣವನ್ನೂ ಸಹ ಮಧ್ಯಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತ ನಿಂತುಕೊಂಡ ಆ ಪುರೋಹಿತ. ಬಾಯಿಂದ ಉಚ್ಚರಿತವಾದ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಒಂದೊಂದು ಅಕ್ಷರದಿಂದಲೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ವಿಷ್ಣುದೂತ ಹೊರಬಂದು ಅವನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ರಾಜನ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿ ನಿಂತ ಆ ವಿಷ್ಣುಪಾರ್ಷದರು ಆ ಇಬ್ಬರೂ ಚಂಡಾಲರನ್ನು ಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಆಯುಧವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಅವರನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಆದರಿಂದ ಹೆದರಿ ಭಯಭ್ರಾಂತರಾದ ಆ ಚಂಡಾಲ ತರುಣ-ತರುಣಿಯರು ಕಂಗೆಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿಹೋದರು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೋಡಿ ಮಹಾರಾಜನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಕಣ್ಣು ಅರಳಿಸಿ ತನ್ನ ಪುರೋಹಿತನನ್ನು ಕೇಳಿದ.

ರಾಜ:- ಪೂಜ್ಯರೇ, ನೀವು ಈ ದಾರುಣ ಪುರುಷರ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ ಹೇಗೆ ಪಾರಾದಿರಿ? ಯಾವ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿದಿರಿ? ಯಾವ ದೇವರನ್ನು ನೆನೆದಿರಿ? ಯಾರು ಆ ಚಂಡಾಲ ಪುರುಷ? ಚಂಡಾಲ ಕನ್ನಿಕೆಯಾದರೂ ಯಾರು? ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದರು? ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಬಳಿಸಲು ಬಂದ ಅವರನ್ನು ನೀವು ನಿಗ್ರಹಿಸಿದ್ದು ಹೇಗೆ?

ಪುರೋಹಿತ:- ಕಾಲಪುರುಷನ ಹೃದಯದಿಂದ ಹೊರಟ ಆ ಚಂಡಾಲನು ಮೂರ್ತಿಮಂತ ಪಾಪಪುರುಷ. ವೇದ, ದೇವ, ಗುರು, ಧರ್ಮಗಳ ಮೂರ್ತಿಮಂತ ನಿಂದೆಯೇ ಆ ಚಂಡಾಲಕನ್ನಿಕೆ. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ನನ್ನನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಲು ಬಂದಾಗ ಶ್ರೀ ಮದ್ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪಾರಾಯಣಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದೆ. ಗೀತಾಚಾರ್ಯನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಮನದಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುತ್ತ ಗೀತೆಯ ನವಮಾಧ್ಯಾಯದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅನುಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ತಂದು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತ ನಿಂತುಕೊಂಡಾಗ, ತದ್ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಣೇತಾರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾರ್ಷದರು ಅಕ್ಷರಕ್ಕೊಬ್ಬರಂತೆ ಎದ್ದು ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದರು. ನನ್ನನ್ನು ಹಣಿಯಲು ಬಂದ ಆ ಘೋರಪುರುಷರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಕಣ್ತೆರೆದು ನೋಡಿದರು. ಅದರಿಂದ ಭಯಭ್ರಾಂತರಾಗಿ ಆ ಚಂಡಾಲ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರು ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟು ಓಡಿದರು.

ಮೇಕೆ:- ರಾಜನೇ, ನಾನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಗೀತೆಯ ನವಮಾಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಪಾಪಿ ಜನರಿಂದ ದಾನತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲ ಪರಿಹೃತವಾದವು. ಅದರಿಂದ ಉದ್ಭೂತವಾದ ಆಪತ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ಕಳೆದುಹೋದವು.

ಆದುದರಿಂದ ಆ ಮಹಾರಾಜನು ತನ್ನ ಪುರೋಹಿತರಾದ ವಿದ್ವಾನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಂದ ಗೀತೆಯ ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಅರ್ಥಸಹಿತವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ತಪ್ಪದೇ ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಾರಾಯಣೆಸಿದ. ಈ ನವಮಾಧ್ಯಾಯದ ದೈನಂದಿನ ಪಠಣ, ಪ್ರವಚನ, ಪಾರಾಯಣಗಳಿಂದ ಆ ಗುರು ಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನ ಪರಮಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಒಂಬತ್ತನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಮಾಧವಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಆಖ್ಯಾನ
ಎಂಬ ನೂರ ಆರವತ್ತೈದನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಗೀತೆಯ ಹತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೬

ಪಾರ್ವತಿ:- ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಪರಮೇಶ್ವರ, ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಒಂಬತ್ತು ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ನಾನು ನಿನ್ನ ಮುಖದಿಂದ ಕೇಳಿ ಧನ್ಯಳಾದೆ. ಈಗ ಹತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಎಲ್ಲ ಗೀತೆಯ ಹದಿನೆಂಟು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂದು ಮುನಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆ. ಆ ಗೀತಾ ದಶಮಾಧ್ಯಾಯದ ಪುಣ್ಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕೇಳಲು ನನಗೆ ಅಕುಂಠಿತವಾದ ಉತ್ಕಂಠತೆ. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಮಹಿಮೆಯೆಂದರೆ ಸರ್ವವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಜೀವಾಳ. ಅದರಲ್ಲಿಯ ಮಹತ್ತಮವಾದ ಹತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಹಾ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನನಗಾಗಿ ಬಿತ್ತರಿಸು.

ಪರಮೇಶ್ವರ:- ದುರ್ಗಮವಾದ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಗೀತೆಯ ಹದಿನೆಂಟು ಅಧ್ಯಾಯಗಳು ಸೋಪಾನಶ್ರೇಣಿಯಂತಿರುವ ಒಂದು ಏಣಿ. ಪಾವನ ಪ್ರಭಾವಗಳ ಚಲನಸೀಮೆ. ದಶಮಾಧ್ಯಾಯದ ಪುಣ್ಯಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಂಜಿಸುವ ಪಾವನ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ವಿದ್ವಾನ್ ವಿಪ್ರ, ಹಿಂಸೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಕೂಡ ಕೇಳಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ಆ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಿಗೆ 'ಧೀರಧಿ' ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಹೆಸರು. ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಶಾಂತಿಯ ಒಂದು ಹೆಗ್ಗಡಲು. ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಾಗರವನ್ನು ಅವನು ಎಂದೋ ದಾಟಿ ಪಾರಾಗಿದ್ದ. ಆ ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷನು ಧ್ಯಾನಾರೂಢನಾಗಿ ತನ್ನ ಹೃದಯಪಟಲದಲ್ಲಿ ಒಳಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಭಗವನ್ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದ. ಅವನು ತನ್ನ ಧ್ಯಾನ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಹೊರಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಸ್ವಯಂ ನಾನು ಎದ್ದು ಹೋಗಿ ಹಸ್ತಾಂದೋಲನ ಕೊಟ್ಟು ಬರುತ್ತೇನೆ. ಅವಧೂತ ಯೋಗಿಯಂತಿದ್ದ ಆ 'ಧೀರಧೀ' ಎಂಬ ವಿಪ್ರಶ್ರೇಷ್ಠನು ನನ್ನ ಪರಮ ಭಕ್ತ. ನನ್ನ ವಾಹನವಾದ ನಂದೀಶ್ವರನಂತೆಯೇ ಅವನ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಘನಿಷ್ಠ ಪ್ರೀತಿ.

ಒಂದು ದಿನ ಆ ಧೀರಧಿ ಮುನೀಶ್ವರನು ತನ್ನ ಪೂಜೆ ಹಾಗೂ ಆಹ್ನಿಕ ಮುಗಿಸಿ ಆಚಮನಮಾಡಿ ತಪಸ್ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ. ತನ್ನ ಮೂಗಿನ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿ ನೆಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಬಾಹ್ಯ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಭಗವದುನ್ಮುಖನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸಮಾಧಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದ. ಕೆಲವು ಕ್ಷಣದ ಸಂಪ್ರಜ್ಞಾತ ಸಮಾಧಿಯ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತ ಧ್ಯಾನದ ಅನಂತರ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಅಸಂಪ್ರಜ್ಞಾತ ಅವಸ್ಥೆಗೆ ಇಳಿಯಿತು. ಆಗ ಅವನು ಕುಳಿತ ಆಸನ ಶಿಥಿಲಿತ. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮೇಲುಗಣ್ಣು. ತೇಲಗಣ್ಣು ಅಂಗಾಂಗಗಳೆಲ್ಲವೂ ತೂಗುತ್ತಲಿದ್ದವು. ಕೊನೆಗೆ ನಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಒರಗಿದಂತಿದ್ದ ಅವನ ತಲೆ ಮನೆಯ ಹೊಸ್ತಿಲಕ್ಕೆ ತಾಕಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ನಿದ್ರಾಮುದ್ರಿತ ಲೋಚಿತನಾಗಿ ಅದನು ಅಸಂಪ್ರಜ್ಞಾತ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ದೀರ್ಘದಂಡ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪವಡಿಸಿದ.

ಆಗ 'ಭಿಂಗಿರಿಟೀ' ಎಂಬ ನನ್ನ ಭಕ್ತನು ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದ. ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮ ಗೈದ. ವಿನಯದಿಂದ ಕೇಳಿದ.

ಭಿಂಗಿರಿಟೀ:- ಭಗವನ್, ಈ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಧೀರಧೀ ಯಾವ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದ ? ಯಾವ ಹೋಮವನ್ನು ಮಾಡಿದ? ಯಾವ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿದ? ಪ್ರತಿ

ನಿತ್ಯವೂ ನೀನು ಸ್ವಯಂ ಹೋಗಿ ಅವನ ಕೈ ಕುಲುಕುವಿ. ಇದೆಂಥ ಭಾಗ್ಯ ! ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಮೇಶ್ವರನಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಸಾನಂದ ಹಸ್ತಾಂದೋಲನವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕಾದರೆ ಅವನು ಯಾವ ಮಹತ್ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ? ಇದನ್ನು ಹೇಳು.

ಮಹಾದೇವ:- ವತ್ಸ ಭಿಂಗಿ, ಒಂದು ದಿನ ನಾನು ಕಂಪಿನ ಸೊಂಪನ್ನು ಸೂಸುವ ಸುಗಂಧಿ ಮರಗಳಿಂದ ಸಂದಟಿತವಾದ ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತದ ಒಂದು ಕಾನನದ ಕಾವಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಕೋಗಿಲೆಗಳ ಪಂಚಮದ ಇಂಚರ ಮತ್ತು ಭೃಂಗಗಳ ಗೀತಗುಂಜಾರವ, ಹರ್ಷ ನಿರ್ಭರವಾದ ನವಿಲುಗಳ ನಲ್ಕುಣಿತ, ಶುಕಸಾರಿಕೆಗಳ ಕಲಾಲಾಪಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಬಗೆಬಗೆಯ ಲತಾಕುಂಜನಿಕುಂಜಗಳ ಮೇಲಿನ ಹೊರೆ ಹೊರೆ ಹೂಗಳ ಸೌಗಂಧದಿಂದ ಮಧುಶ್ರೀ ವೈಭವವನ್ನು ಮೆರೆಯಿಸುವ ಆ ತಂಪಿನ ತಾಣದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸುಖಾಸೀನನಾದಾಗ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸಿತು. ಆಗ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಆಗಸದ ಅಂಗಳದಿಂದ ಮಳೆಗಾಲದ ತುಂಬಿದ ಮೋಡದಿಂದ ಕಪ್ಪು ಕಪ್ಪಾದ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿಯು ಇಳಿದು ಬಂದಿತು. ಅದು ಬಂದು ನನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಎಂದೂ ಬಾಡದ ಒಂದು ಹೊಂದಾವರೆಯ ಹೂವನ್ನು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ತಂದು ಇರಿಸಿತು.

'ಜಯದೇವ ಚಿದಾನಂದ ಸುಧಾ ಸಂಧೋ ಜಗತ್ಪತೇ ।
ಸದಾ ಸದ್ಭಾವನಾ ಸಂಘು ಕಲ್ಲೋಲಾನಂತ ವಿಗ್ರಹ ॥
ಕಾತ್ಯಾಯನೇ ಕುಚಾಂಭೋಜ ವರಕುಂಕುಮ ಚರ್ಚಿತ ।
ನಮಃ ಪ್ರಮಾಣ ರೂಪಾಯ ನಮಃ ಪ್ರಮತಿ ರೂಪಿಣೇ ॥

ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಸ್ವರೂಪಿಯೂ ಸುಧಾ ಸಮುದ್ರನೂ ಸದ್ಭಾವನೆಯಿಂದ ತರಂಗಿತವಾದ ದಿವ್ಯ ದೇಹವುಳ್ಳವನೂ ಜಗದೊಡೆಯನೂ ಆದ ಮಹಾದೇವರಿಗೆ ಗೆಲವು. ಪಾರ್ವತಿಯ ಎದೆಯ ಕುಂಕುಮಲೇಪನದಿಂದ ಚರ್ಚಿತಾರ್ಚಿತನಾದ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಗೆ ಸಿಲುಕದ, ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಮಹದೇವನಿಗೆ ನಮೋನಮಃ ಎಂದು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿತು. ಅದರ ಭಾವಪೂರ್ಣವಾದ ಮಧುರ ಕಂಠದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಪರಮ ಪ್ರೀತನಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳಿದೆ- ''ಪಕ್ಷಿಶ್ರೇಷ್ಠ, ನೀನು ಯಾರು? ನಿನ್ನ ದೇಹವೆನೋ ಹಂಸದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬಣ್ಣವು ಮಾತ್ರ ಕಾಗೆಯಂತೆ ಕಡು ಕಪ್ಪು. ಅರಸಂಚೆಯ ಆಕಾರದ ನಿನಗೆ ಈ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ಹೇಗೆ ಬಂದಿತು? ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದೆ? ಬಂದ ಉದ್ದೇಶ ಏನು? ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

ಆಗ ಆ ಹಂಸ ಪಕ್ಷಿಯು ನನಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವಂದಿಸಿ ವಿನಯದಿಂದ ತಲೆ ಬಾಗಿಸಿ ಮುಳಿಯಂತಿರುವ ತನ್ನ ಕೊರಳ ದನಿಯನ್ನು ಎತ್ತರಿಸಿ ಮೃದುಮಧುರವಾದ ಮಾತಿನಿಂದ ನುಡಿಯಿತು.

ಹಂಸ:- ದೇವಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಧೂರ್ಜಟಿಯೇ, ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮದೇವನ ವಾಹನ, ನಮ್ಮದು ಹಂಸ ಕುಲ. ಮೊದಲು ನನ್ನದು ಹಾಲಿನಂತೆ ಅಚ್ಚ ಬಿಳಿಬಣ್ಣ. ನನಗೆ ಈ ಕಾಗೆಯಂತೆ ಕರಿಬಣ್ಣ ಬಂದುವದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ನಾನು ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮಾನಸಸರೋವರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿದ್ದೆ. ಅದನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದೇ ನನ್ನದು ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪಾಯಿತು. ಒಂದು ದಿನ ನಾನು ಆಗಸದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹಾಲು ಬಣ್ಣದ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಬೀಸುತ್ತ ಹಾಯಾಗಿ

ಹಾರುತ್ತ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಆ ಪಟ್ಟಣದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಒಂದು ತಿಳಿ ನೀರಿನ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ಅರೆಬಿರಿದ ತಾವರೆಗಳ ಹಿಂಡು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ನಾನು ಪುಷ್ಕರಣಿಯಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿ ಆ ಕಮಲದ ದೇಟುಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ತಿಂದು ತೃಪ್ತನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಗಗನಕ್ಕೆ ಹಾರಿದೆ. ಗಗನಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತ ತುಸು ಮಾರ್ಗಕ್ರಮಣವನ್ನು ಮಾಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕೆಳಗೆ ಜಗ್ಗಿದಂತಾಗಿ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟೆ. ಮೂರ್ಛೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಸೆರಗನ್ನು ಹೊದಿಸಿತು. ನನ್ನ ದೇಹ ನಡುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ತಂಗಾಳಿ ಬೀಸತೊಡಗಿತು. ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ಎಚ್ಚರ ಮರುಕಳಿಸಿತು. ''ಮುಗಿಲಿನಿಂದ ನಾನು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳಲು ಕಾರಣವೇನು? ನನ್ನ ಕಪ್ಪುರದಂತೆ ಶುಭ್ರ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಒಪ್ಪುವ ಈ ನನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವು ಹೇಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು?'' ಹೀಗೆ ಕೌತುಕಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ ತಲೆಹಿಡಿದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆಕಾಶವಾಣಿ,

ಆಕಾಶವಾಣಿ:- ಹಂಸಪಕ್ಷಿಯೇ, ಎದ್ದೇಳು, ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದಿದ್ದರ ಕಾರಣವನ್ನೂ ನಿನ್ನ ಧವಲಕಾಂತಿಯು ಕೃಷ್ಣವರ್ಣನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರ ರಹಸ್ಯವನ್ನೂ ನಿನಗೆ ಕೂಡಲೇ ತಿಳಿಸಲಾಗುವದು.

ಈ ನಭೋವಾಣಿಯ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ನಾನು ಎದ್ದು ನಿಂತೆ. ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಆ ಸರೋವರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಐದು ತಾವರೆ ಹೂಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ಒಂದು ಕಮಲದ ಬಳ್ಳಿಯು ತೊನೆದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಅರವತ್ತು ಸಾವಿರ ಪುರುಷರು, ಎಲ್ಲರೂ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾ, ಪದ್ಮ ಮುಂತಾದ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಾಲ್ಕು ತೋಳುಗಳು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕಿರೀಟ, ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹಾರ, ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕುಂಡಲ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಾನು ದೂರದಿಂದಲೇ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಅನಂತರ ನಾನು ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಐದು ಕಮಲಗಳು ಅರಳಿನಿಂತ ಆ ಪದ್ಮದ ಬಳ್ಳಿಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿ ಆ ಪದ್ಮಿನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ನನ್ನ ಪತನದ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಯಾಚಿಸಿದೆ. ಆಗ ಆ ಪದ್ಮಿನಿಯು ಉತ್ತರಿಸಿದಳು.

ಪದ್ಮಿನಿ:- ಅರೆಸಂಚಿಯೇ, ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಗಗನಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಉಡ್ಡಾಣವನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನೀನು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪತಿತನಾದೆ. ನನ್ನನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ನಡೆದ ಪಾಪದಿಂದಲೇ ನಿನ್ನ ಕರ್ಪೂರ ಶುದ್ಧವಾದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಡಿಗೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ಬಂದಿದೆ. ನೀನು ಅಂತರಿಕ್ಷದಿಂದ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಬಿದ್ದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಐದು ಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯದ ಕಮಲವು ಮುಖರವಾಯಿತು. ಅದು ಮಾತನಾಡಲು ಬಾಯಿ ತೆರೆದಾಗ ಅದರ ಮುಖದಿಂದ ಸೂಸಿದ ಸೌಗಂಧವನ್ನು ಮೂಸಿ ನೋಡಿ ಈ ನನ್ನ ಕಮಲದ ಬಳ್ಳಿಗೆ ಮುತ್ತಿದ ಅರವತ್ತು ಸಾವಿರ ಭೃಂಗಗಳು ಸ್ವರ್ಗಲೋಕವನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಅದೋ ಅಲ್ಲಿ ನೋಡು. ಅಂತರಿಕ್ಷದ ವಕ್ಷಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಈಗ ನಿನ್ನ ಚಕ್ಷುಸ್ಸಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗುವಂತೆ ನಿಂತುಕೊಂಡ ಆ ಅರವತ್ತು ಸಾವಿರ ಮಹಾಪುರುಷರೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಮಧ್ಯಮ ಕಮಲದ ಮುಖ ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಆಘ್ರಾಣಿಸಿ ಉಧೃತರಾದ ಅರವತ್ತು ಸಹಸ್ರ ದೇವಪುರುಷರು. ಇವರದೂ ಒಂದು ಕಥೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ಈಗ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡ ಈ ಮಹಾಪುರುಷರೆಲ್ಲರೂ ಇವರ ಹಿಂದಿನ ಏಳನೆಯ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಋಷಿಕುಮಾರರು ಆಗಿದ್ದರು. ಇದೇ ನದಿಯ ಇದೇ ಸರೋವರದ ತೀರದಲ್ಲಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ದಾರುಣವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರು. ಅವರು ತಪೋನುಷ್ಠಾನ ತತ್ಪರರಾಗಿ ಈ ಸರೋವರದ ತೀರದಲ್ಲಿ ತಪಿಸುತ್ತ ಇರುವಾಗ ಒಂದು ದಿನ ಸಂಪಿಗೆಯಂತೆ ಸುಂದರವಾದ ಮೂಗು, ಮಂದಾರದಂತೆ ರಕ್ತ ವರ್ಣ, ಚಂದ್ರನಂತೆ ಮುಖಮಂಡಲನ, ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಚೆಲುವು, ಕಾಂತಿ ಕುಂಜವನ್ನೇ ಸುರಿಸುವ ತಾರಾಣ್ಯ. ಅಸದೃಶ್ಯವಾದ ಮಾನವಲೋಕ ದುರ್ಲಭವಾದ ಲಾವಣ್ಯ ಇವುಗಳಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದ ಓರ್ವ ಕಾಮಿನಿಯು ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ವೀಣೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಧುರ ಕಂಠದಿಂದ ಗಾಯನ ಮಾಡುತ್ತ ಈ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಕಂಠಮಾಧುರ್ಯದ ಆ ಇಂಪು ಹಾಗೂ ಅವಳ ಕೋಕಿಲೆಯು ಕೂಡ ನಾಚುವಂಥ ಧ್ವನಿ ಮಾಧುರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಮಾರರೆಲ್ಲರೂ ಆಕರ್ಷಿತರಾದರು. ಚಿಗರೆಗಳಂತೆ ಗಾನ ತಾನಗಳಿಂದ ಸೆಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಆ ಹರಿಣಾಕ್ಷಿಯು ಇದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. ಅವಳ ರೂಪ, ಅವಳ ಧ್ವನಿ, ಅವಳ ಆ ಹಾವಭಾವಗಳಿಂದ ಆ ಎಲ್ಲ ಮುನಿಕುಮಾರರು ಮುಗ್ಧರಾಗಿ ಇವಳು ನನಗೆ ಬೇಕು ನನಗೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಪರಸ್ಪರ ಕಾದಾಡತೊಡಗಿದರು. ಅವರ ಈ ಹೆಣ್ಣಿನ ನಾದ, ಅವರ ನೀರೆಯ ಆಶೆ ವಿಪರೀತಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿತು. ಅವಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಆ ಎಲ್ಲ ಸೋದರರು ಪರಸ್ಪರ ಹುರುಪುಕಟ್ಟಿ ಹೋರಾಡಿ ಹೊಡೆದಾಡಿ ಪರಸ್ಪರ ಭೀಕರ ಪ್ರಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ನಿಷ್ಠುರ ಮುಷ್ಟಿ ಪ್ರಹಾರದಿಂದ ಮರಣಹೊಂದಿದರು. ಅನಂತರ ಅವರು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನರಕದಲ್ಲಿ ಯಮಯಾತನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಅನಂತರ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಾರಕ ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಜನಿಸಿದರು.

ಆ ಪಕ್ಷಿಯ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ನಿಶಿತವಾದ ಕೊಕ್ಕಿಯಿಂದ ಚುಚ್ಚಿ ಚುಚ್ಚಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದರು. ಅನಂತರ ಒಂದು ದಿನ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತಿಕೊಂಡ ದಳ್ಳುರಿಯ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾದರು. ಬಳಿಕ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಆನೆಯ ಜನ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸೀಳುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಬಂದ ಪಾಂಥರನ್ನು ಯಾತ್ರಿಕರನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ದಿನ ಒಂದು ಜಲಾಶಯದ ವಿಷಮಿಶ್ರಿತವಾದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದು ಎಲ್ಲ ಆನೆಗಳು ಮೃತವಾದವು ಬಳಿಕ ಆ ಮದ್ದಾನೆಯ ಜನ್ಮದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿದ ಆ ಋಷಿಕುಮಾರರು ಒಂಟೆಯ ಜನ್ಮವನ್ನು ಅನಂತರ ಕತ್ತೆಯ ಜನ್ಮವನ್ನು, ಬಳಿಕ ಕೋತಿಯ ಜನ್ಮವನ್ನು ಆಮೇಲೆ ಬೆಕ್ಕಿನ ಜನ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅನೇಕ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ದುಂಬಿಯ ಜನ್ಮವನ್ನು ಪಡೆದು ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟು ದಿನ ಇದೇ ಜಲಾಶಯದ ಹೂಗಳ ರಾಶಿಯ ಮೇಲೆ ಬಂದು ತಂಪಾಗಿ ಜೇನನ್ನು ಹೀರುತ್ತ ಹೂಗಳಿಂದ ಹೂವಿಗೆ ಹಾರುತ್ತ ಭ್ರಮರ ಜೀವನದ ಘಮಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಆ ಎಲ್ಲ ದುಂಬಿಗಳು ಅರ್ಥಾತ್ ಹಿಂದಿನ ಋಷಿಕುಮಾರರು ಇಂದು ಕಮಲಿನೀ ಎಂದರೆ ಕಮಲದ ಬಳ್ಳಿಯಾಗಿ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಸೌಗಂಧವನ್ನು ಸೂಸುತ್ತಲಿರುವ ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಮೂಸಿ ನೋಡಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಆ ಭೃಂಗ ಜನ್ಮದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ದಿವ್ಯ ಶರೀರವನ್ನು ಪಡೆದು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪಕ್ಷಿಶ್ರೇಷ್ಠನೇ, ನನ್ನ ಸುವಾಸನೆಯ ಅಘ್ರಾಣ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಭ್ರಮರಗಳು ಉದ್ಧೃತರಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಹಿಂದೆ ಏನಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲ ಉಂಟಾಗಿರಲು ಸಾಕು. ಆದುದರಿಂದ ನನಗೆ ಇಂಥ ಮಹಾತ್ಮ್ಯೆಯು ಬರಲು ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಆಲಿಸು.

ನಾನು ಇದಕ್ಕೂ ಹಿಂದಿನ ಮೂರನೆಯ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಆಗ ನನಗೆ 'ಸರೋಜವದನ' ಎಂದು ಹೆಸರು. ಆಗ ಗುರು ಹಿರಿಯರನ್ನು ನಾನು ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. 'ಪಾತಿವ್ರತ್ಯದ' ದಿವ್ಯವಾದ ನೇಮ ಒಂದನ್ನು ತಪ್ಪದೇ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಪತಿಯೇ ಪರದೇವತೆಯೆಂದು ನನ್ನ ಗಂಡನಲ್ಲಿಯೇ ಜಗದೀಶ್ವರನನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಪತ್ಯಂತರ್ಗತ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಸವೆಯಿಸುತ್ತಲಿದ್ದೆ.

ಒಂದು ದಿನ ನನ್ನ ಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಒಂದು ಸಾರಿಕಾ ಪಕ್ಷಿಗೆ ನಾನು ಕೆಲವೊಂದು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಪಾಠಮಾಡಿಸುತ್ತಲಿದ್ದೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಪತಿಗೆ ಕೋಪಬಂದಿತು. ಅವರು ನಾನು ತದೇಕಚಿತ್ತಳಾಗಿ ಸಾರಿಕಾ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಪಾಠಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ ''ನೀನು ಕೂಡ ಸಾರಿಕಾ ಪಕ್ಷಿಯೇ ಆಗು'' ಎಂದು ಶಾಪ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸತೀ ಜನ್ಮವನ್ನು ಪರಿತ್ಯಜಿಸಿ ಒಂದು ಸಾರಿಕಾ ಪಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ನನ್ನ ಸುದೈವದಿಂದ ಹಾಗೂ ನಾನು ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ನಿರವಸ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪತಿದೇವತೆಯ ಸೇವಾ ಶುಶ್ರೂಷೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನಾನು ಓರ್ವ ಮುನೀಶ್ವರರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಜನಿಸಿದೆ. ಆ ಮುನಿಗಳ ಕನ್ಯೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಾಧ್ವೀ ಶಿಖಾಮಣಿ. ಪರಮ ಯೋಗ್ಯಳಾದ ಕನ್ಯಾಮಣಿ. ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದಳು. ಪೋಷಿಸಿದಳು. ಆ ಮುನಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾನುಭಾವರಾದ ಆ ಮುನಿಪುಂಗವರು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದರು. ಪರಮಾತ್ಮನ ವಿಭೂತಿ ರೂಪಗಳ ಬಗೆಬಗೆಯ ಬಣ್ಣನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಆ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ದಶಮಾಧ್ಯಾಯವನ್ನು ನಾನು ಆ ಮುನಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವವರೆಗೂ ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಲಿದ್ದೆ. ಮುಂದೆ ನಾನು ಆ ಸಾರಿಕಾ ಜನ್ಮವನ್ನು ನೀಗಿ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ದಶಮಾಧ್ಯಾಯದ ನಿತ್ಯ ಶ್ರವಣದ ಪುಣ್ಯಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಸರಾ ಸ್ತ್ರೀ ಆಗಿ ಜನಿಸಿದೆ.

ಆಗ 'ಪದ್ಮಾವತಿ' ಎಂದು ನನಗೆ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಇದ್ದಿತು. ಪದ್ಮ ಎಂಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅಪ್ಸರೆಯ ಗೆಳತಿಯು ನಾನು. ಒಂದು ದಿನ ನಾನು ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಆಕಾಶ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛಂಧ ಸಂಚಾರಗೈಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಗ ಕೆಳಗೆ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಈ ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ಸರೋವರವು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಇಲ್ಲಿಯ ನೀರು ಸ್ಫಟಿಕ ಶುದ್ಧ. ಅಮೃತಕ್ಕಿಂತ ರುಚಿಕರ. ಈ ಶುಚಿರುಚಿಯಾದ ಈ ಸರೋವರವನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ವಿಮಾನವನ್ನು ಇಳಿಸಿದೆ. ವಿಮಾನದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದು ಈ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಜಲಾಶಯದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಜಲಕ್ರೀಡೆಯಾಡಿ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ವಾಯು ವಿಹಾರವನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಹರ್ಷಿದೇವನಾದ ದೂರ್ವಾಸರ ಆಗಮನ. ಆ ಸ್ವಚ್ಛ ಜಲಾಶಯದ ಸಲಿಲದಲ್ಲಿ ಮೀಯುವಾಗ ನನ್ನ ಮೈ ಮೇಲೆ ತುಂಡು ಬಟ್ಟೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಆ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಮುನಿಗಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದುದರಿಂದ ನಾಚಿಕೆಯಾಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ನಾನು ಕಮಲದ ಬಳ್ಳಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಎರಡು ಪಾದಗಳನ್ನು ಆ ಬಳ್ಳಿಯ ಎರಡು ಪುಷ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆರಡು ಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಸಿದೆ. ಐದನೆಯ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಹುದುಗಿಸಿದೆ. ಪಂಚ ಪದ್ಮದ ಒಂದು ಪದ್ಮಿನಿ ಎಂದರೆ ಕಮಲದ ಬಳ್ಳಿಯಾಗಿ ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡೆ.

ಹೀಗೆ ನಾನು ಪದ್ಮಿನೀ ರೂಪದಿಂದ ಮಾರ್ಪಾಟು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ನಿರಸ್ತರವಾಗಿ ಪುಷ್ಯೋದಕದಲ್ಲಿ ಮೀಯುವ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ದೂರ್ವಾಸರಿಗೆ ಕೋಪ ಬಂದಿತು. ಅವರು ಕೆಂಪಡರಿದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಕೆಕ್ಕರಿಸಿ ನೋಡಿ ಇದೇ ರೂಪದಿಂದ ನೂರುವರ್ಷಈ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಯೇ ನಿಂತುಕೋ ಎಂದು ಶಾಪಕೊಟ್ಟರು. ಅವರಿಂದ ಉಪಶಾಪವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಧಾವಿಸಿ ಹೋಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಮಹಾಮುನಿ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಧಾನ ಹೊಂದಿದ್ದ. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ದಶಮಾಧ್ಯಾಯ ಅರ್ಥಾತ್ ವಿಭೂತಿ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಕಮಲದ ಬಳ್ಳಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ನನಗೆ ವಾಕ್‌ಶಕ್ತಿಯು ವಿರೂಪವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಪದ್ಮಿನಿಯಾಗಿ ಇದ್ದಾಗ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದಂತೆಯೇ ಈಗಲೂ ಅಷ್ಟೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನ್ನು ಆಡುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ.

ಪಕ್ಷಿರಾಜ, ನೀನು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ದಶಮಾಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ ಇರುವವರೆಗೂ ಕೇಳಿದರೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅದರ ಪ್ರವಚನ, ಅದರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಗೀತಾ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿದ ನನ್ನನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಹೋದದ್ದರಿಂದ ಆಕಾಶದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಉರುಳಿ ಬಿದ್ದಿರುವೆ. ಇಂದು ನನಗೂ ಕೂಡ ಈ ಶಾಪದಿಂದ ಮೋಚನ ಆಗಲಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪಕ್ಷಿರಾಜ, ನಾನು ಈಗ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತಲಿರುವ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ದಶಮಾಧ್ಯಾಯವನ್ನು ನೀನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡು. ನಿನಗೂ ಆ ದಶಮಾಧ್ಯಾಯದ ವಿಭೂತಿ ರೂಪಗಳ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿದ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ಪಕ್ಷಿ ಜನ್ಮದಿಂದ ಮೋಕ್ಷವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮುನಿಪುಂಗವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ಸಾರಿಕೆಯಾಗಿ ಬಹುಕಾಲ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿದ್ದರ ಸಂಸ್ಕಾರ ಇನ್ನೂ ಅಚ್ಚಳಿಯದೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಿನಗಾಗಿ ಈಗ ನಾನು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಪಠಣಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಕಮಲದ ಬಳ್ಳಿಯು ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ತೊನೆದಾಡುತ್ತ ನಿಂತು ಕೊಂಡ ಪದ್ಮಿನಿಯು ಅರ್ಥಾತ್ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ದಶಮಾಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಧುರ ಕಂಠದಿಂದ ವಿವರವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿ ಬಿಡಿಸಿ ನನ್ನ ಎದುರು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಿದಳು, ಮತ್ತು ನನಗೆ ತನ್ನ ಸುಗಂಧಿಯಾದಂಥ ಒಂದು ಪದ್ಮವನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಳು. ಆ ಗಂಧಾಢ್ಯವಾದ ಆ ಪದ್ಮವನ್ನು ನಾನು ನಿನಗೆ ತಂದು ಸಮರ್ಪಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಆ ಪಕ್ಷಿಯು ನನ್ನ ಎದುರೇ ದೇಹತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೂ ಕೂಡ ಅಚ್ಚರಿಯಾಯಿತು.

ಭೃಂಗಿರಿಟೀ:- ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಆ ಪಕ್ಷಿಯು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ವಾಹನವಾದ ಹಂಸವಾಗಿದ್ದಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮಹಂಸವಾದ ಆ ಪಕ್ಷಿಯು ನಿಮ್ಮ ಎದುರು ದೇಹಪರಿತ್ಯಾಗವನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಿತು? ಇದನ್ನು ಹೇಳಿರಿ. ಆ ಪಕ್ಷಿಯ ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಬಹಳ ಕೌತುಕ.

ಮಹಾದೇವ:-ಭೃಂಗಿರಿಟಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಿದೆ. ಈ ಪಕ್ಷಿಯು ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸದಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನವಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಸುತಪ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿ ಜನಿಸಿದ್ದ. ಅವನು ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾಗ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹಗಲಿರುಳು ಗುರುಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಗೈಯುತ್ತಿದ್ದ. ಒಂದು ದಿನ ಅವನ ಗುರುಗಳು ಮಲಗಿದಾಗ ತಿಳಿಯದೇ ಆ ಸುತಪನು ಗುರುಗಳನ್ನು ತುಳಿದ. ಆ ಪಾಪದಿಂದ ಅವನು ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಹಂಸವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ. ಮೊದಲಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅವನು ಮಾಡಿದ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಗುರುಸೇವೆಯನ್ನು ನೆನೆದು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಅವನನ್ನು ತಮ್ಮ ವಾಹನವಾದ ಹಂಸಗಳ ಗಣದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅದೇ ಹಂಸ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅವನು ಗೀತೆಯ ದಶಾಮಾಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುವ ಪದ್ಮಿನಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಗಗನ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಅಧಃಪತಿತನಾದ. ಅನಂತರ ಆ ಪದ್ಮಿನಿಯ ಮುಖದಿಂದ ಗೀತೆಯ ಹತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದು ಆ ವಿಭೂತಿ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಓರ್ವ ವಿದ್ವಾನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ. ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಮಾರನಿಗೆ ಎಳೆ ಕೂಸಿದ್ದಾಗಲೇ ಗೀತೆಯ ದಶಮಾಧ್ಯಾಯವು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಮಗುವಿದ್ದಾಗಿನಿಂದ ಅವನು ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಹಗಲಿರುಳು ಗೀತೆಯ ಹತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಆ ವಿಭೂತಿ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸತತ ಪಠಣ ಪಾರಾಯಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಧೀರಧೀ ಎಂಬ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನಿಗೆ ಶಂಖಚಕ್ರಧಾರಿಯಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಸರ್ವದಾ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಿಪ್ರೋತ್ತಮನು ಸ್ನೇಹಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾರನ್ನು ನೋಡುವನೋ ಅವರು ಸೆರಗುಡಕರಿದ್ದರೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹಂತಕರಿದ್ದರೂ ಮುಕ್ತಾರುಗಾತ್ತಾರೆ. ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ನಿತ್ಯ ಭಗವದ್ದರ್ಶನದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿದು ನಾನು ಅವನನ್ನು ಕಾಶಿಪಟ್ಟಣ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ನಿರ್ಬಂಧ ವಿಧಿಸಿ ತಂದು ಇರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇವರು ಬೇರೆ ಊರಿಗೆ ಹೋದರೆ ಇವನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಬಿಡುವರು. ಅದರಿಂದ ಜಗತ್ತಿನ ಪಂಚಮಹಾಪಾಪಮಾಡಿದ ಪಾತಕಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಮುಕ್ತಿಮಂದಿರಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗುವಂತೆ ಆಗುವವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವನಿಗೆ ಕಾಶಿಪಟ್ಟಣ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಕಾಶಿಗೆ ಬಂದು ಗಂಗಾ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥನ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವನಿಂದ ತಾರಕ ಮಂತ್ರ ಉಪದೇಶ ಪಡೆದ ಜೀವಿಗಳು ಹೀಗೂ ಮುಕ್ತರಾಗುವರು. ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಜನರಿಗೆ ಧೀರಧೀ ವಿಪ್ರನ ದೃಷ್ಟಿಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಬೇರೆ ಮುಕ್ತಿ ಆಗುವ ಪ್ರಮೇಯವಿಲ್ಲ. ಇವನ ಈ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ನಾನು ಇವನಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನವೂ

ಬಂದು ಕೈಕುಲುಕುತ್ತೇನೆ. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಹತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪಾರಾಯಣದ ಮಹಾಮಹಿಮೆ. ಈ ಕಥಾನಕದ ಶ್ರವಣ ಮಾತ್ರದಿಂದ ನರನಾರಿಯರು ಸರ್ವಪಾಪದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಗೀತೆಯ ಹತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಎಂಬ ನೂರ ಅರವತ್ತಾರನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ವರ್ಣನ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೬೭

ಪಾರ್ವತಿ:- ಪ್ರಿಯ ಪರಮೇಶ್ವರ, ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಮಹಾ ಮಹಿಮೆಯು ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸಾಧನ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನ ವಿಶ್ವರೂಪದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸುವ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಏಕಾದಶ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಶ್ರವಣಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಹೆಬ್ಬಯಕೆ. ಆದುದರಿಂದ ನೀನು ನನಗೆ ಆ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸು.

ಪರಮೇಶ್ವರ:- ವಿಶ್ವರೂಪಾಧ್ಯಾಯ ಎಂಬ ಅಭಿದಾನವುಳ್ಳ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಏಕಾದಶ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರಭಾವ ಹಾಗೂ ಪುಣ್ಯಫಲ ಮತ್ತು ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಸಹಸ್ರಾರು ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳೂ ಕಥಾನಕಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಒಂದು ಅಖ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ನಿನಗಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

'ಪ್ರಣೀತಾ' ಎಂಬ ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮೇಘಂಕರ ಎಂಬ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣ. ಬಂಗಾರದ ಭಿತ್ತಿ, ಮಣಿಮಯ ಸ್ಥಂಭ, ವೈಡೂರ್ಯದ ವೇದಿಕೆ, ಸುವರ್ಣ ಕಳಸ, ಧಾತುಮಯ ಪ್ರಾಕಾರ, ಗಗನಚುಂಬಿ ಪ್ರಾಸಾದ ಪಂಕ್ತಿ, ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ರಾಜಬೀದಿಗಳಿಂದ ಆ ನಗರವು ಅಮರಾವತಿಯಂತೆ ಮೆರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ವೇದಾಧ್ಯಯನದ ಮಂಜುಳ ಘೋಷದಿಂದ ಹಾಗೂ ಬಗೆಬಗೆಯ ಮಂಗಳ ವಾದ್ಯಗಳ ಮಂದ್ರನಾದದಿಂದ ಅದು ಸರ್ವದಾಮುಖರಿತ. ಅನೇಕ ಸಭಾಮಂಟಪ, ಸರೋವರ, ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿಗಳ ಭಾರದಿಂದ ಬಾಗಿದ ಬೀದಿಬದಿಯ ಬಗೆಬಗೆಯ ಹೆಮ್ಮರಗಳ ಸಾಲುಗಳಿಂದ ಪರಮ ರಮಣೀಯವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು ಆ ಪಟ್ಟಣ. ನಾನಾ ದೇಶದ ಜಾನಪದ ಪೌರಜನಸ್ತೋಮದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಆ ಮೇಘಂಕರ ಪುರವು ದಿಕ್ಪಾಲಕರ ನಗರದಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಾರಂಗಪಾಣಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಒಂದು ದಿವ್ಯ ಭವ್ಯವಾದ ಮೂರ್ತಿಯು ನಗರದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತಿರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಮುತ್ತು ರತ್ನ ಸುವರ್ಣ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಆ ಸಾರಂಗಪಾಣಿಯ ಸುಂದರ ಪ್ರತಿಮೆಯು ಮಿಂಚಿನ ಗೊಂಚಲಗಳಿಂದ ಹೊಳೆಯುವ ಮೇಘ ಮಂಡಲದಂತೆ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಮೇಖಲಾ ಎಂಬ ಪರಮ ಪವಿತ್ರವಾದ ಒಂದು ನದೀ ತೀರ್ಥವಿದೆ.

ಆ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಸಾರಂಗಪಾಣಿ ದೇವರನ್ನು ಅರ್ಚಿಸಿದವರಿಗೆ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪರಮಪದ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ನಿಶ್ಚಿತ.

ಆ ಪುಣ್ಯಪುರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತನಾದ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹ ದೇವರನ್ನು ಸೇವಿಸಿದವರು ಏಳು ಜನ್ಮಗಳ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಮೇಖಲಾ ತೀರ್ಥದ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಗಣಾಧೀಶನ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರು ಎಲ್ಲ ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಸಮಸ್ತ ಮಂಗಳಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.

ಈ 'ಮೇಘಂಕರ' ನಗರದಲ್ಲಿ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಶಾರದನಾದ 'ಸುನಂದ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಬ್ಬ ವಿಪ್ರೋತ್ತಮ. ಹತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಮನಸ್ಸು ಆ ವಿಪ್ರೋತ್ತಮನ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ. ಅವನ ಚಿತ್ತ ಯಾವಾಗಲೂ ವಾಸುದೇವನತ್ತ. ಸಾರಂಗಪಾಣಿ ದೇವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಭಗವಂತನ ವಿಶ್ವರೂಪದ ವೈಭವವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಏಕಾದಶ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ. ನಿತ್ಯನಿರಂತರವೂ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪಠನ, ಪಾಠಣ, ಪಾರಾಯಣಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆ ಸುನಂದನು ದಿವ್ಯವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದು ಧನ್ಯನಾದ. ಗೀತೆಯ ವಿಶ್ವರೂಪಾಧ್ಯಾಯದ ರಹಸ್ಯಾರ್ಥವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತು, ಪರಮಾನಂದ ತುಂದಿಲನಾಗಿ, ಎಲ್ಲ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಅಂತರ್ಮುಖಿಗೈದು, ಶ್ರೀಹರಿಯ ಧ್ಯಾನೈಕತಾನಲೀನಮಾನಸನಾಗಿ ದಿವ್ಯ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಲನಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಇದ್ದ. ಆ ಸುನಂದ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನಂತೆ ಅವಧೂತ ಶಿಖಾಮಣಿಯಾಗಿ ಭಗವದ್ಗೀತಾ ಪಾರಾಯಣದಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಸವೆಯಿಸುತ್ತ ಭಗವದರ್ಪಿತ ಕಿಂಕರನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ.

ಒಂದು ದಿನ ಮಹಾಯೋಗೀಶ್ವರನಾದ ಆ ಸುನಂದ ಭಕ್ತನು ಸಿಂಹರಾಶಿಗೆ ಗುರು ಬಂದಾಗ ಗೋದಾವರೀ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟ. ಮೊದಲನೆಯ ದಿನ ವಿರಜಾ ನದಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯ ದೇವತಾ ಪೂಜೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದ. ಅನಂತರ ನಾಭಿತೀರ್ಥದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ದೇವತಾರ್ಚನೆ ಗೈದ. ಅನಂತರ ಲೋಕಮಾತೆಯಾದ ಕಮಲಾದೇವಿಯ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಆ ಮಹಾತಾಯಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ಪ್ರಣಿಧಾನದಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಕಂಡು ಅವಳಿಗೆ ತನ್ನ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದ. ತಾರಾತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಕಪಿಲಾ ಸಂಗಮಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಅಲ್ಲಿ ಮಿಂದು, ದೇವರ ದರ್ಶನ ಪಡೆದ. ಅಷ್ಟತೀರ್ಥ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಪಿತೃಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದ.

ಕುಮಾರೇಶ್ವರನ ದಿವ್ಯ ದರ್ಶನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಪಿಲಾದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಜನ್ಮಾಂತರಗಳ ಪಾಪವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಮಧುಸೂದನ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಪೂಜೆಗೈದು ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಮರುದಿನ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ನರಸಿಂಹ ವನಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಆ ನರಸಿಂಹ ವನದಲ್ಲಿ ಮುಂದುಗಡೆ ಇರುವ ರಾಮತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಪ್ರಹ್ಲಾದರಾಜರು ಪೂಜಿಸಿದ ನರಸಿಂಹದೇವರನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದ. ಒಂದು ದಿನ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಅನಂತರ ಅಂಬಿಕಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆ ಅಂಬಿಕಾದೇವಿಯನ್ನು ಹೂ, ಗಂಧ, ಉಪಹಾರ, ನೈವೇದ್ಯ, ಸ್ತೋತ್ರ, ಮಂತ್ರ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಮಾಡಿದ. ಬಳಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಕಂಠಸ್ಥಾನ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ

ಬಂದು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ದರ್ಶನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ. ಅನಂತರ ವಿವಾಹ ಮಂಟಪ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಜೊತೆಗೆ ಕೂಡಿ ತೆರಳಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ತನಗೆ ವಾಸಮಾಡಲು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೇಳಿದ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಅವನಿಗೆ ವಾಸಮಾಡಲು ಸ್ಥಳ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೂ ಅವನ ಜೊತೆಗೆ ಬಂದ ಯಾತ್ರಿಕರಿಗೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಣೆ, ಮನೆ, ತಾಣ ದೊರಕದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಚಿಂತೆಮಾಡತೊಡಗಿದರು.

ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹಾಗೂ ಅವನ ಪರಿವಾರದವರಿಗೆ ಯಾರೂ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡದಿರುವಾಗ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸಂಭ್ರಾಂತರಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ಆಗ ಆ ಊರಿನ ಗ್ರಾಮರಕ್ಷಕನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ. ಸ್ಥಳಕ್ಕಾಗಿ ಮಿಡುಕಾಡುವ ಸುನಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹಾಗೂ ಪರಿವಾರದವರು ತಮಗೆ ಒಂದು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಆಗ ಆ ಗ್ರಾಮಪಾಲನು ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ವಾಸಗೃಹವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದ. ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಆ ವಿಶಾಲ ಮಂದಿರವನ್ನು ನೋಡಿ ಸುನಂದನ ಪರಿವಾರದವರಿಗೆಲ್ಲ ಹಿಗ್ಗಾಯಿತು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಆ ವಾಸಗೃಹದಲ್ಲಿ ತಂಗಿದರು. ಅಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದರು.

ಬೆಳಗಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ವಿಪರೀತವಾಗಿತ್ತು. ಸುನಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ದೇಹವು ಹೊರಗೆ ಎಸೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಅವನ ಸಂಗಡಿಗರಾದ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಆ ಸುನಂದನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಎದ್ದು ಹೊರಡುವಾಗ ಗ್ರಾಮಪಾಲನು ಎದುರು ಬಂದು ಭೇಟಿಯಾದ. ಮತ್ತು ಆ ಗ್ರಾಮರಕ್ಷಕನು ಸುನಂದನನ್ನು ಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ನುಡಿದ.

ಗ್ರಾಮರಕ್ಷಕ:- ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ, ನೀನು ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಲೋಕೋತ್ತರವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಇದೆ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಬಂದ ಸಹಾಯಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೂ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಅವರೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ? ನೀನಾದರೂ ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಮಲಗಿದ್ದೆ. ಈಗ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಹೇಗೆ ಬಿದ್ದಿರುವೆ? ನಿನ್ನ ಪ್ರಭಾವ ಅಸಾಧಾರಣ ಇರುವದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ನೀನು ಯಾವ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವೆ? ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿ ಇದೆ? ನಿನ್ನಂಥ ಸಮರ್ಥರಾದ ಪುರುಷರನ್ನೆ ನಾನು ಈ ವರೆಗೆ ನೋಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ದೇವರ ಕರುಣೆಯಿಂದ ನಿನಗೆ ಇಂಥ ಲೋಕವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಶಕ್ತಿಯು ಲಭಿಸಿದೆ? ಆ ದೇವತೆಯ ಕರುಣೆಯಿಂದಲೇ ನೀನು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲು. ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ನಿನಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು.

ಹೀಗೆ ನುಡಿದು ಆ ಗ್ರಾಮಪಾಲಕನು ಆ ಸುನಂದ ಮುನಿಯನ್ನು ಅದೇ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರಲು ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹಗಲಿರುಳೂ ಅವನ ಸರ್ವವಿಧವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಗೈದನು. ಹೀಗೆಯೇ ಏಳೆಂಟು ದಿನಗಳು ಉರುಳಿದವು.

ಮುಂದೆ ಒಂದು ದಿನ ಮುಂಜಾವು ನಸುಕು. ಅದೇ ಮುಸುಕು ತೆಗೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಮಂಗಳ ಸುಪ್ರಭಾತದಲ್ಲಿ ಸುನಂದ ಮುನಿಗೆ ಇರಲು ಮನೆಕೊಟ್ಟ ಗ್ರಾಮಪಾಲಕನು ಅಳುತ್ತ ಬಂದ. ತನ್ನ ಎದೆಯ ಕುದಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಆ ತಪಸ್ವಿಯ ಎದುರು ತೋಡಿಕೊಂಡ.

ಗ್ರಾಮಪಾಲ:- ವಿಪ್ರೋತ್ತಮ, ಈ ಊರಿನ ರಕ್ಕಸನು ನನ್ನ ಗುಣವಂತನಾದ ಹಾಗೂ ದೈವಭಕ್ತನಾದ ಮಗನನ್ನು ನನ್ನ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಕೊಂದು ತಿಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ಸುನಂದಮುನಿ:- ನಿನ್ನ ಪುತ್ರನನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಿದ ಆ ರಕ್ಕಸನು ಎಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾನೆ? ನಿನ್ನ ಪುತ್ರನನ್ನು ಆ ರಕ್ಕಸ ಕೊಂದದ್ದಾರೂ ಹೇಗೆ?

ಗ್ರಾಮಪಾಲ:- ಬ್ರಾಹ್ಮಣದೇವ, ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ನರಭಕ್ಷಕನಾದ ರಾಕ್ಷಸನು ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ವಾಸಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಮೊದಲು ನಿತ್ಯವೂ ಪಟ್ಟಣದ ಒಳಗೆ ಬಂದು ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಂದು ತಿಂದುಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಭಯಭ್ರಾಂತರಾದ ಇಲ್ಲಿಯ ನಾಗರಿಕರು ಆ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಕಂಡು ಅವನಿಗೆ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

ನಾಗರಿಕರು:- ರಾಕ್ಷಸೋತ್ತಮ, ನೀನು ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು. ನಿನಗೆ ನಾವು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಒಂದು ಆಹಾರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನಿಂದ ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಈ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಪಾಲಕನಿಂದ ಒಳಗೆ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ನಿದ್ದೆ ಮಾಡುತ್ತಲಿರುವ ದಾರಿಕಾರರನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಂದು ತಿಂದುಬಿಡು.

ಹೀಗೆ ಈ ನಗರವಾಸಿಗಳೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಆ ರಾಕ್ಷಸನಿಗೆ - ''ಅನುದಿನವೂ ಈ ವಾಸಗೃಹದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದವರನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸು'' ಎಂದು ಆದೇಶ ನೀಡಿದರು.

ಅದರಿಂದ ಆ ನಗರವಾಸಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮನ್ನು ಆ ದೈತ್ಯನು ಅನುದಿನವೂ ಬಂದು ಹೊಡೆದು ಬಡೆದು ಕೊಂದು ತಿನ್ನದಿರಲಿ ಎಂದು ಒಂದು ಯುಕ್ತಿ ಮಾಡಿದರು. ತಾವು ಪಾರಾದರು. ಆ ಊರಿನ ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಮನೆಯನ್ನು ಅತಿಥಿ ಗೃಹ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಪರ ಊರುಗಳಿಂದ ಬಂದ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವಾಸಗೃಹಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸುವವರನ್ನೆಲ್ಲ ಭಕ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಅದರಂತೆ ಆ ರಾಕ್ಷಸನು ಆ ಊರಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿ ಗ್ರಾಮಪಾಲನಿಂದ ಆ ಅತಿಥಿ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಯಾತ್ರಿಕರನ್ನು, ಸಂಚಾರಿ ಸಾಧುಗಳನ್ನು ರಾತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಡಿದು ಕೊಂದು ತಿಂದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅದರಂತೆ ನಿನ್ನೆ ನಾವು ನಗರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ವಸತಿಯು ಸಿಕ್ಕದೇ ತೊಳಲಾಡುತ್ತಿರುವ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆತಂದು ಆ ಅತಿಥಿ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿಸಿದೆವು. ನಿಮಗಿಂತ ಮೊದಲು ಅಲ್ಲಿ ನಿದ್ದೆ ಹತ್ತಿ ಮಲಗಿದ ಎಷ್ಟೋ ಯಾತ್ರಿಕರನ್ನು ಆ ದುಷ್ಟ ರಕ್ಕಸನು ಭಕ್ಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

ಅದರಂತೆ ನೀವಾದರೂ ಕೂಡ ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಅವನಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗಿರುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಆ ರಕ್ಕಸನು ನೀವು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿದರೂ ನಿಮ್ಮ ಸಮೀಪಕ್ಕೂ ಸುಳಿದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಆ ರಾಕ್ಷಸನಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗದೇ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಉಳಿದದ್ದೇ ನಮಗೊಂದು ಕೌತುಕ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಮಲಗಿದ ನಿಮ್ಮ ಸಂಗಡಿಗರನ್ನೆಲ್ಲ ಆ ರಾಕ್ಷಸನು ಕಬಳಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸುದೈವದಿಂದ ನೀವು ಮಾತ್ರ ಆ ರಾಕ್ಷಸನ ಮೃತ್ಯುಮುಖದಿಂದ ಪಾರಾಗಿರುವಿರಿ. ಇದೇನೋ ಪರಮಸಂತೋಷಕರ. ಆದರೆ ನಿನ್ನೆ ಪರಸ್ಥಳದಿಂದ ನನ್ನ ಮಗನ ಓರ್ವ ಮಿತ್ರನು ಈ ಊರಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಬಂದ ಬೇರೆ ಅನೇಕ ಅತಿಥಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಆ ನನ್ನ ಪುತ್ರನ ಮಿತ್ರನನ್ನು ನಾನು ಆ ಅತಿಥಿಗೃಹಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟೆ. ಈ ಸಮಾಚಾರ ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಅವನು ತನ್ನ ಮಿತ್ರನನ್ನು ಕರೆಯಲು ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಆ ಅತಿಥಿಗೃಹಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ.

ದುಷ್ಟನಾದ ರಕ್ಕಸನು ಅಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದ ಉಳಿದ ಪಾಂತಸ್ಥರೊಡನೆ ನನ್ನ ಮಗನನ್ನೂ ಕೊಂದು ಭಕ್ಷಿಸಿಬಿಟ್ಟ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿದು ನಾನು ಇಂದು ನಸುಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆ ರಕ್ಕಸನ ಬಳಿಗೆ ಹೋದೆ. ಅವನನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ನುಡಿದೆ - ''ದುಷ್ಟಭ್ರಷ್ಟನಾದ ರಾಕ್ಷಸ, ನೀನು ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮಗನನ್ನು ಕೊಂದು ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡೆ. ಆ ನನ್ನ ಮಗನು ಬದುಕಿ ಬರಲು ಏನಾದರೂ ಉಪಾಯವಿದ್ದರೆ ತಿಳಿಸು.

ರಾಕ್ಷಸ:- ಗ್ರಾಮಪಾಲ, ಆ ವಾಸಗೃಹದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ನಿನ್ನ ಮಗನು ಇರುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದು ನನಗೇನು ಗೊತ್ತು? ಆ ವಾಸಗೃಹದಲ್ಲಿ ತಂಗಿದವರನ್ನೆಲ್ಲ ತಿನ್ನು ಎಂದು ನೀನೇ ನನಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅದರಂತೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ಮಗನೆಂದು ತಿಳಿಯದೇ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಜೊತೆಗೆ ನಿನ್ನ ಮಗನನ್ನೂ ನಾನು ವಧೆಗೈದು ಭಕ್ಷಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉಪಾಯವಿದೆ. ನಾನು ಭಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದವರೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಬದುಕಿಬರಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಹೇಳಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಪಠಣ ಮಾಡುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ ಬದುಕಿ ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮಪಾಲ:- ಗೀತೆಯ ಏಕಾದಶ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಇಷ್ಟು ಅತ್ಯದ್ಭುತ ಹೇಗೆ ಇರುತ್ತದೆ?

ರಾಕ್ಷಸ:- ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹದ್ದು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೂಳೆಯ ತುಂಡನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮುಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತ ಹೊರಟಿತ್ತು. ಹಾರುವ ರಭಸದಲ್ಲಿ ಅದು ಚುಂಚುವಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದ ಅಸ್ಥಿಯ ತುಣುಕು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕೆಳಗೆ ನೆಲದ ಮೇಲಿನ ಒಂದು ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಿದ್ದಿತು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಜಪಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತ ಓರ್ವ ಮುನೀಶ್ವರನು ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ. ಹದ್ದಿನ ಬಾಯಿಂದ ಜಾರಿಬಿದ್ದ ಮೂಳೆಯ ತುಣುಕು ಪರಮ ಪವಿತ್ರ ಅಂಥ ಪವಿತ್ರವಾದ ಆಸ್ತಿಖಂಡವು ಬಿದ್ದ ತೀರ್ಥವೂ ಕೂಡ ಅತ್ಯಂತ ಪವಿತ್ರ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದ. ತನ್ನ ಪಿತೃಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ತರ್ಪಣ ನೀಡಿದ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಜನ ಕೇಳಿದರು ''ಇದು ಹೇಗೆ ತೀರ್ಥ'' ಎಂದು. ಆಗ ಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಆ ಮುನಿ ನುಡಿದ.

ಜ್ಞಾನಮುನಿ:- ''ಮೌನವ್ರತವನ್ನು ಹಿಡಿದ ಓರ್ವ ವಿಪ್ರನು ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದು ತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ. ಅವನು ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳರು ಅವನನ್ನು ಹೊಡೆದು ಬಡಿದು ಪ್ರಾಣ ತೆಗೆದರು. ಅವನ ಮೂಳೆಯ ಒಂದು ತುಂಡನ್ನು ಹದ್ದು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೊರಟಿತ್ತು. ಆಗಸದಲ್ಲಿ ಅದು ಹಾರಿ ಹೋಗುವಾಗ ಅದರ ಮುಖದಿಂದ ಆ ವೇದಾಧ್ಯಾಯಿ ಮುನಿಯ ಪವಿತ್ರವಾದ ಮೂಳೆಯು ಜಾರಿ ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತು. ಅದರಿಂದ ಇದೊಂದು ಪರಮ ಪವಿತ್ರವಾದ ತೀರ್ಥವಾಯಿತು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ತರ್ಪಣ ನೀಡಿದೆ.''

ಎಂದು ಆ ಮೌನಿ ಮುನಿಯು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲರೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗು ಹಾಕಿದರು. ಅನಂತರ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದವರೆಲ್ಲ ದಿವ್ಯಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದರು.

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಲೋಕೋತ್ತರವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನಾನು ಭಕ್ಷಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಪಾಂಥರೂ ಪ್ರಾಣ ಪೂರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಬದುಕಿ ಬರುವರು. ಮತ್ತು ನಾನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನುಂಗಲಾರದೇ ಹೊರಗೆ ತಂದು ಉಗುಳಿದ ಆ ಸುನಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಗೀತೆಯ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ. ಈಗಲೂ ಅವನು ಗೀತೆಯ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವ್ನನು ಏಳು ಸಲ ಅಂದು ಅಭಿಮಂತ್ರಣ ಮಾಡಿ ಆ ನೀರನ್ನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಣ ಮಾಡಿದರೆ ನನಗೆ ಮುಕ್ತಿ ದೊರಕುವದು ಈ ರಾಕ್ಷಸಯೋನಿಯಿಂದ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಾಮಪಾಲ:- ಸುನಂದ ಮುನಿಯೇ, ನಾನು ಆ ರಾಕ್ಷಸನಿಂದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಸುನಂದ:- ಗ್ರಾಮಪಾಲ, ರಾತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ನಗರದ ವಾಸಗೃಹದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮಲಗಿದ ಜನರನ್ನೆಲ್ಲ ತಿನ್ನವಂಥ ಕ್ರೂರ ಕರ್ಮದ ರಾಕ್ಷಸನು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಾಪವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದ? ಇದನ್ನು ಹೇಳು.

ಗ್ರಾಮಪಾಲ:- ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ. ಒಂದು ದಿನ ಅವನು ಬತ್ತದ ಗದ್ದೆಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಣಹದ್ದು ಓರ್ವ ದಾರಿಹೋಕನ ಮೇಲೆ ಎರಗಿ ಹೊಡೆದು ಕೊಂದಿತು. ಬತ್ತದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾದ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕಮತಿಗ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಆ ದಾರಿಕಾರನನ್ನು ಪಾರುಮಾಡಲು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ರಣಹದ್ದು ಆ ಪಾಂಥಸ್ಥನನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕೊಂದು ತಿಂದು ಮುಗಿಲಿಗೆ ಹಾರಿಹೋಯಿತು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಒಬ್ಬ ತಪಸ್ವಿಯು ದೂರದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಬೇಸಾಯಗಾರನಾದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮೇಲೆ ಕೋಪವುಕ್ಕಿ ನುಡಿದ.

ತಾಪಸ:- ''ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಧಮ, ನಿನಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರ. ನೀನೆಂಥ ಕ್ರೂರ. ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರೇ ಸಾಯುತ್ತಲಿರುವ ದಾರಿಕಾರನನ್ನು ಹದ್ದಿನ ಬಾಯಿಂದ ನೀನು ರಕ್ಷಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ದಯಾಶೂನ್ಯನಾದ ನೀನು ರಾಕ್ಷಸನಾಗು'' ಎಂದು ಶಪಿಸಿದ. ಈ ಶಾಪಾಕ್ಷರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಕೃಷೀವಲ ವಿಪ್ರನ ಮೈಯೆಲ್ಲ ನಡುಗತೊಡಗಿತು. ಅವನು ದೀನನಾಗಿ ನುಡಿಯತೊಡಗಿದ.

ಕೃಷೀವಲ:- ಪೂಜ್ಯರೇ, ನಾನು ನನ್ನ ಹೊಲದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ನಾನು ಹದ್ದು ಎರಗಿದ್ದನ್ನೂ ಪಾಂಥಸ್ಥನನ್ನು ಕೊಂದದ್ದನ್ನೂ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು.

ತಾಪಸ:- ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಪಠಣ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುವ ಮನುಷ್ಯನು ಅದರಿಂದ ನೀರನ್ನು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ನಿನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸಿಂಪಡಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ನಿನಗೆ ಅದರಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯಾಗುವದು.

ಗ್ರಾಮಪಾಲ:- ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಆ ತಾಪಸನು ಹೊರಟುಹೋದ. ಬಳಿಕ ಕೃಷಿಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕೂಡಲೇ ರಾಕ್ಷಸನಾದ. ಆ ರಾಕ್ಷಸನೇ ಈಗ ನಮ್ಮ ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ನನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಹಾಗೂ ಉಳಿದ ಪಾಂಥಸ್ಥರನ್ನೂ ನನ್ನ

ಮಗನ ಮಿತ್ರರನ್ನೂ ಭಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸುನಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ನೀನು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾವನ್ನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ನೀರನ್ನು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಈ ರಾಕ್ಷಸನ ಮೇಲೆ ಸಿಂಪಡಿಸು.

ಗ್ರಾಮಪಾಲನನ ಬಿನ್ನಹದಂತೆ ಆ ಸುನಂದ ಮುನಿಯು ಆ ರಾಕ್ಷಸನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಏಕಾದಶ ಅಧ್ಯಾಯದಿಂದ ನೀರನ್ನು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಮಾಡಿದ. ಗೀತೆಯ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆ ರಾಕ್ಷಸನು ರಾಕ್ಷಸದೇಹವನ್ನು ತೊರೆದು ಚರ್ತುಭುಜನಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಅವನು ಭಕ್ಷಿಸಿದ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಪುನಃ ಬದುಕಿ ಬಂದು ಸಹಸ್ರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯರೂಪ ಪಡೆದು ನಿಂತರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ದೇವ ವಿಮಾನವನ್ನು ಆರೋಹಣ ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಗಾಬರಿಯಾದ ಗ್ರಾಮಪಾಲನು ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ಬಿಡುತ್ತ ನುಡಿದ.

ಗ್ರಾಮಪಾಲ:- ರಾಕ್ಷಸ, ನನ್ನ ಮಗನು ಎಲ್ಲಿ? ಅದನ್ನು ನನಗೆ ತೋರಿಸು.

ದಿವ್ಯರೂಪಿ ರಾಕ್ಷಸ:- ಗ್ರಾಮಪಾಲ, ನಿನ್ನ ಮಗ ನಾಲ್ಕು ಬಾಹು, ದಿವ್ಯ ಮಣಿಕುಂಡಲ, ಶಾಮಸುಂದರ ವಿಗ್ರಹ, ತಾವರೆಗಣ್ಣು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಮಲ, ಮಾಣಿಕ್ಯದ ಮುಕುಟ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿ ದೇವಲೋಕದ ವಿಮಾನವನ್ನು ಏರಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಗ್ರಾಮಪಾಲನು ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕರೆದು ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟ. ಆಗ ಅವನ ಮಗನು ನಕ್ಕು ನುಡಿದ.

ಗ್ರಾಮಪಾಲಪುತ್ರ:- ತಂದೆಯೇ, ಈ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾನೇನೋ ನಿನಗೆ ಮಗನಾಗಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ನೀನೇ ನನಗೆ ಮಗನಾಗಿ ಜನಿಸಿದ್ದೆ. ಈ ಪುತ್ರತ್ವ, ಎಲ್ಲವೂ ಕರ್ಮಾಧೀನ. ಆ ಕರ್ಮ ಭಗವಂತನ ಅಧೀನ. ಈ ಜನನ ಮರಣದ ಚಕ್ರಭ್ರಮಣದಲ್ಲಿ ತಂದೆಯಾಗುವುದು ಮಗನಾಗುವುದು ವಿಧಿಪ್ರಾಪ್ತ. ಆದರೆ ಈಗ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಏಕಾದಶ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ದೇವತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ. ವಿಮಾನಾರೂಢನಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಮಗನಾಗಿದ್ದಾಗ ನನ್ನನ್ನು ನುಂಗಿ ಹಾಕಿದ ಈ ರಾಕ್ಷಸನು ಕೂಡಾ ಅದೇ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಏಕಾದಶಾಧ್ಯಾಯದಿಂದ ಅಭಿಮಂತ್ರಿತವಾದ ನೀರಿನ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಉದ್ಧೃತನಾಗಿ ದಿವ್ಯ ದೇಹ ಪಡೆದು ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ನೀನು ಕೂಡ ಬದುಕಿ ಇರುವವರೆಗೆ ಗೀತಾ ಪಾರಾಯಣವನ್ನು ತಪ್ಪದೇ ಮಾಡು. ಆ ವಿಶ್ವರೂಪ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಹಗಲಿರುಳು ಜಪಿಸು. ನೀನಗೂ ಕೂಡ ಅದರಿಂದ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಯೂ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಆಗುವುದು. ತಂದೆಯೇ, ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜನರ ಸಹವಾಸ ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಲಭ. ನಿನ್ನ ಸುದೈವದಿಂದ ಅಂಥ ಸಾಧು ಸಜ್ಜನ ಸಂಗವು ನಿನಗೆ ಈಗ ತಾನಾಗಿ ಒದಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನೀನು ಈ ಸುನಂದ ಮುನೀಶ್ವರರಿಂದ ಪೂರ್ಣಬ್ರಹ್ಮನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನ ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡು. ಏಕಾದಶ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಹಗಲಿರುಳೂ ಜಪಿಸು. ಯಜ್ಞ, ದಾನ, ತಪಸ್ಸು ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಪುಣ್ಯ ಕರ್ಮಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಭಗವದ್ಗೀತಾ ಪಾರಾಯಣವು ಅತ್ಯಂತ ಪುಣ್ಯಪ್ರದವಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಆ ಗ್ರಾಮಪಾಲನ ಮಗನು ದೇವಲೋಕದ ವಿಮಾನವನ್ನು ಆರೋಹಣ ಮಾಡಿ ತನ್ನನ್ನು ತಿಂದ ಆ ರಾಕ್ಷಸ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಮುನ್ನಾದಿನ ರಾಕ್ಷಸನ ಬಾಯಿಗೆ ಬಿದ್ದ ತನ್ನ ಮಿತ್ರ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಊರಿನ ವಾಸಗೃಹದಲ್ಲಿ ಮುಂಚಿನ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ತಂಗಿದ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಪಾಂಥಸ್ಥರೂ ಮೊದಲಾದ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ದಾರಿಕಾರರೊಂದಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದ.

ಮಹಾದೇವ:- ಅನಂತರ, ಆ ಗ್ರಾಮಪಾಲನು ಆ ಸುನಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯತ್ವ ವಹಿಸಿ ಗೀತೆಯ ಏಕಾದಶ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಪಾರಾಯಣ, ಪಠಣವನ್ನು ತಪ್ಪದೇ ಮಾಡತೊಡಗಿದ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಮಾಡಿದ ಗೀತೆಯ ಏಕಾದಶ ಅಧ್ಯಾಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆ ಸುನಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಪಾಲ ಇಬ್ಬರೂ ಪುನೀತರಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಇರುವವರೆಗೆ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ದಿವ್ಯವಾಸಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ವರ್ಣನ ಎಂಬ ನೂರ ಅರವತ್ತೇಳನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—೦—

ಗೀತೆಯ ದ್ವಾದಶಾಧ್ಯಾಯ ಮಹಿಮೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೬೮

ಮಹಾದೇವ:- ಭಾರತ ವರ್ಷದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಹಾಪುರ ಎಂಬ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಪಟ್ಟಣ ಇರುತ್ತದೆ. ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವಾದ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪರಾಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಧಾನಪೀಠ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ. ಒಂದು ದಿನ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಲಕ್ಷಣ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಬಂಗಾರ ಬಣ್ಣದ ಓರ್ವ ಯುವಕ ರಾಜಕುಮಾರನು ಆಗಮಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿಯ ಮಣಿಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ. ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ತರ್ಪಣ ನೀಡಿದ. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಆ ಮಹಾತಾಯಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ವಂದಿಸಿದ. ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿದ.

ರಾಜಪುತ್ರ ಉವಾಚ:-

ಜಯತ್ಯಪಾರ ಕರುಣಾ ಶರಣ್ಯಾ ಜಗದಂಬಿಕಾ ।
ಕುರುವಾಣಾ ಜಗತೋ ಜನ್ಮ ಪಾಲನಂ ಕ್ಷಣಂ ದೃಶಾ ॥

ಜಗತ್ತಿನ ಜನ್ಮ ರಕ್ಷಣ ನಾಶ ಮೂರನ್ನೂ ದೃಷ್ಟಿಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಮಾಡುವ ಶರಣಾಗತರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಕರುಣಾಶಾಲಿನಿಯಾದ ಜಗದಂಬೆಗೆ ಗೆಲವು.

ಅನಂತಚರಿತೇ ತುಭ್ಯಂ ನಮಸ್ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ ಮಾತೃಕೆ ।
ಭಕ್ತಕಲ್ಪಲತೇ ಮಹ್ಯಂ ಪ್ರಸೀದ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ॥

ಮೂರು ಲೋಕದ ತಾಯಿಯೂ ಭಕ್ತರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ ಕಲ್ಪಲತೆಯೂ ಅನಂತ ಚರಿತ್ರವುಳ್ಳ ಪರಮೇಶ್ವರಿಯೂ ಆದ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ನಿನಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರ. ನೀನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗು.

ರಾಜಪುತ್ರನ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಸುಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಅವನಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡಿ ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದ ವರ ಬೇಡಿಕೋ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ರಾಜಪುತ್ರ:- ತಾಯಿ, ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾಗ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ. ಆಗ ನಾನು ಅವನ ದೇಹವನ್ನು ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಒಣಗಿಸಿ ಹಾಗೆಯೇ ಇರಿಸಿ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದೆ. ಅಶ್ವಮೇಧದ ಕುದುರೆಯು ಭೂಮಂಡಲವನ್ನೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಾಡಿ ಯಜ್ಞ ಶಾಲೆಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ತಿರುಗಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಯಜ್ಞದ ಯೂಪ ಸ್ತಂಭಕ್ಕೆ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ರಾತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟಿದ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಹರಿದು ಯಾರೋ ಆ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ಕದ್ದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಖಿನ್ನರಾದ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಯಜ್ಞಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದವರು ಮರಳಿ ಹೋದರು. ನನಗೆ ಏನು ಮಾಡಲೂ ತೋಚಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪುರೋಹಿತರಿಗೂ ಋತ್ವಿಜರಿಗೂ ಹೇಳಿ ನಾನು ಈಗ ನಿನಗೆ ಶರಣು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಆ ಯಜ್ಞದ ಕುದುರೆಯು ದೊರಕಿ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಾಗವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಅನುಗ್ರಹಿಸು. ಶರಣಾಗತ ವತ್ಸಲಳಾದ ನೀನು ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಈ ಯಜ್ಞದ ಋಣದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡು.

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ:- ನನ್ನ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ 'ಸಿದ್ಧ ಸಮಾಧಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾದ ತಪಸ್ವಿಯು ಇರುತ್ತಾನೆ. ನನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಅವನು ನಿನ್ನ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಂಪನ್ನಗೊಳಿಸುವನು.

ಅನಂತರ ಆ ರಾಜಕುಮಾರನು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಅವಳ ಆದೇಶದಂತೆ ಮುನಿಯ ಬಳಿ ಬಂದ. ಅವನ ಪಾದಾರವಿಂದಗಳಿಗೆ ವಂದಿಸಿದ. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಆ ಸಿದ್ಧಸಮಾದಿ ತಾಪಸನು ಅವನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದು ನುಡಿದ ರಾಜಕುಮಾರನಿಗೆ.

ಸಿದ್ಧ ಸಮಾಧಿ:- ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ನಿನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಬಳಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ನಾನು ಅಭೀಷ್ಟವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಆ ತಪಸ್ವಿಯು ತನ್ನ ಮಂತ್ರಬಲದಿಂದ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಆಮಂತ್ರಿಸಿದ. ಅವನ ತಪೋಬಲದಿಂದ ಆಕೃಷ್ಟರಾದ ಸುರಸತ್ತಮರು ಕೈ ಕಟ್ಟಿನಿಂತರು. ಸಿದ್ಧಸಮಾಧಿ ಗಂಭೀರ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ.

ಸಿದ್ಧಸಮಾಧಿ:- ಈ ರಾಜಪುತ್ರನು ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಜ್ಞಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ದೇವೇಂದ್ರನು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕದ್ದೊಯ್ದಿದ್ದಾನೆ. ದೇವತೆಗಳೇ, ನೀವೀಗಲೇ ಆ ಕುದುರೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ.

ತಪಸ್ವಿಯ ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೂಡಲೇ ಆ ಸುರರು ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಆ ರಾಜಕುಮಾರನು ಬೆರಗುವಡೆದು ನಿಂತ. ಆ ಸಿದ್ಧಸಮಾಧಿ ಮುನಿಗೆ ನಮಿಸಿ ನುಡಿದ.

ರಾಜಕುಮಾರ:- ಮುನಿಪುಂಗವ ! ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಎಳೆ ತಂದು ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಯನ್ನು ತರಿಸಿದ ವಿಚಿತ್ರ ಶಕ್ತಿ ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದಿತು ? ಇಂಥ

ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನೇ ನಾನು ನನ್ನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನಲೋಕೋತ್ತರವಾದ ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ ನಾನು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಅಶ್ವಮೇಧವನ್ನು ಮೊದಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದವ ನನ್ನ ತಂದೆ. ಈ ಹಯಮೇಧವನ್ನು ಶುರು ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಮಡಿದು ಹೋದ. ನಿಮ್ಮಂಥ ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷರ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಕದಾಚಿತ್ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಪುನರುಜ್ಜೀವನವಾಗಬಹುದೆಂದು ನಾನು ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಮೃತದೇಹವನ್ನು ಕಾಯ್ದ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ನೆನಸಿ ಒಣಗಿಸಿ ಇರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಅವನನ್ನು ಮರಳಿ ಬದುಕಿಸಬೇಕು.

ರಾಜಕುಮಾರನ ಈ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಸಿದ್ಧಪುರುಷ ಮುನಿಯು ನಸುನಕ್ಕ ಮತ್ತು ನೀರನ್ನು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಮೃತಶವದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿದ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಪ್ರಾಣ ಮರುಕಳಿಸಿತು. ಅವನು ಮರಣದ ಅವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಜೀವಂತ ಅವಸ್ಥೆಗೆ ಮರಳಿದ. ನಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದವರಂತೆ ಎಚ್ಚರವಾಗಿ ಕುಳಿತ, ಮತ್ತು ತನ್ನ ಎದುರು ನಿಂತುಕೊಂಡ ಸಿದ್ಧಪುರುಷನನ್ನು ಕೇಳಿದ ''ನೀನು ಯಾರು'' ಎಂದು.

ಆಗ ರಾಜಕುಮಾರನು ತನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಎಲ್ಲ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೌತುಕೋತ್ತರನಾದ ಮಹಾರಾಜ ಆ ತಾಪಸೋತ್ತಮನನ್ನು ಕುರಿತು ನುಡಿದ -

ಮಹಾರಾಜ:- ಪುಣ್ಯಪುರುಷ, ನಿನಗೆ ಇಂಥ ಲೋಕೋತ್ತರವಾದ ಮಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ವಾಕ್ ಸಿದ್ಧಿಗಳು ಹೇಗೆ ಬಂದವು? ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸು.

ಸಿದ್ಧಸಮಾಧಿ:- ಮಹಾರಾಜ, ನಾನು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹನ್ನೆರಡನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಬೇಸರವಿಲ್ಲದೇ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ದೇವಾಧಿದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕರೆತಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ ನನಗೆ.

ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ವಿಸ್ಮಿತನಾದ ಆ ಮಹಾರಾಜನು ಆ ಮುನಿಪುಂಗವನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ದ್ವಾದಶಾಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಓದಿ ಬದುಕಿ ಇರುವವರೆಗೆ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಪಠಣ ಪಾಠಣಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ. ತನಗೆ ಪರಿಚಿತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೃಂದದೊಂದಿಗೆ ಆ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಪಾರಾಯಣ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಮುಂದೆ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಗೀತೆಯ ದ್ವಾದಶಾಧ್ಯಾಯ ಮಹಿಮೆ ಎಂಬ ನೂರ ಆರವತ್ತೆಂಟನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಹರಿದೀಕ್ಷಿತನ ಹೆಂಡತಿ ಹಗರಣ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೬

ಗೀತೆಯ ಹದಿಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮಹಿಮೆ

ಮಹಾದೇವ:- ದೇವಿ, ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹದಿಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಎಂಬ ಮಹಾನದಿ ಹರಿಯುತ್ತಲಿದೆ. ಅದರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಹರಿಹರ ಎಂಬ ರಮಣೀಯವಾದ ನಗರ. ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಹರೇಶ್ವರ ಎಂಬ ದೇವನು ದರ್ಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಕರುಣಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ.

ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ 'ಹರಿದೀಕ್ಷಿತ' ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೋತ್ರೀಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಇದ್ದ. ಅವನು ತಪೋನಿಷ್ಠ, ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ನಿರತ, ಹಾಗೂ ವೇದಪಾರಂಗತ, ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಸರು ದುರಾಚಾರಾ. ಅವಳು ಹೆಸರಿನಿಂದಲೂ ಕೃತಿಯಿಂದಲೂ ದುರಾಚಾರಿಯೇ ಆಗಿದ್ದಳು. ಅವಳು ತನ್ನ ಆಯುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲವೂ ಗಂಡನೊಡನೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಏಕಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ಇರದೇ ಸ್ವೈರಿಣಿಯಾದ ಅವಳು ಜಾರಿಣೀಸ್ತ್ರೀಯಂತೆ ವಿಟಪುರುಷರೊಡನೆ ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡಿ, ಮನಬಂದಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ವಿಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಪತಿಯ ಸಂಬಂಧಿಕರಾದ ಬಂಧು-ಬಳಗವನ್ನೆಲ್ಲ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಒಂದು ದಿನ ಆ ಹರಿಹರ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉತ್ಸವ ನಡೆಯಿತು. ನಗರದ ತುಂಬ ನಾಗರಿಕರು ಗಡಿಬಿಡಿಯಿಂದ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಆ ಹರಿಹರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಉತ್ಸವ ಯಜ್ಞಯಾಗಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ಆ ದುರಾಚಾರಿಗೆ ತನ್ನ ವಿಟಪುರಷರೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ವಿಹಾರ ಮಾಡಲು ಏಕಾಂತ ಸ್ಥಳವೇ ದೊರಕದಂತಾಯಿ. ಆಗ ಅವಳು ಸಮೀಪದ ಒಂದು ನಿರ್ಜನವಾದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಮನೆಯನ್ನೇ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಲಂಪಟರಾದ ಕಾಮುಕ ತರುಣರೊಂದಿಗೆ ಸ್ವೈರವಿಹಾರದ ವಿನೋದ ವಿಲಾಸ ಮಾಡುತ್ತ ಕಾಲಕಳೆಯತೊಡಗಿದಳು. ಊರಲ್ಲಿಯ ಗಲಾಟೆ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಗ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಪತಿಯನ್ನು ಪೀಡಿಸಿ ಧನ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಒಂದು ದಿನ ವಸಂತ ಮಾಸದ ಪ್ರಾರಂಭ. ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ತಳಿರು ಚಿಗುರು ಕುಡಿಮಿಡಿ ದಾಗುಡಿಯಿಟ್ಟು ಕಾನನದ ಕಾವಣವೆಲ್ಲವೂ ಹೂವಿನ ಸುಗ್ಗಿಯಿಂದ ಸುಗಂಧಭರಿತವಾಗಿ ಕಂಪಿಂಪು ಸೂಸತೊಡಗಿತು. ಆಗ ಮದನ ಮದಾವೇಶದಿಂದ ಮುದಿತಳಾದ ಆ ದುರಾಚಿಯು ನಗರದಲ್ಲಿಯ ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ವಿಟಪುರುಷರಿಗೆ ಸಂಕೇತ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರಲು ಹೇಳಿ ತಾನು ರಾತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಏಕಾಂತ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ನಡೆದಳು. ಪೂರ್ಣ ಚಂದ್ರನ ತಿಂಗಳಿನ ಕಾಂತಿಯು ಆ ವನಾಂತ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಉನ್ಮಾದ ವಶಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು. ಆದರೆ ಅವಳ ಪ್ರಿಯಕರ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಯಾವದೋ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆ ನಟ್ಟಿರುಳಿನಲ್ಲಿ ದಟ್ಟ ಕಾಂತಾರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವಳು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯತಮನನ್ನು ಕರೆದು ಕೂಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಹುಡುಕಾಡಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣದೇ ಮಿಡುಕಿದಳು. ಪ್ರೇಮೋನ್ಮತ್ತಳಾದ ಆ ಸ್ವೈರಣಿಯು ತನ್ನ ಕಾಂತನ

ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಮರ ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನೇ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ''ಎಲ್ಲಿರುವೆ ಪ್ರಿಯಾ?'' ಎಂದು ಹುಚ್ಚಳಂತೆ ಕೂಗುತ್ತಿದಳು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಬೆಂಗಾಡಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ ಒಂದು ಹುಲಿಯು ಈ ದುರಾಚಾರಿಯು ಉನ್ಮತ್ತ ಪುಲಕಿತವನ್ನು ಕೇಳಿ ಎದ್ದು ಬಂದು ಅವಳನ್ನು ಹಾರಿ ಹಿಡಿಯಿತು. ಆಗ ಅವಳ ಪ್ರೇಮೋನ್ಮಾದವೆಲ್ಲವೂ ಜರ್ರನೇ ಇಳಿದು ಗಾಬರಿ ಆಗಿ ತನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದ ಹೆಬ್ಬುಲಿಗೆ ಹೌಹಾರಿ ಕೇಳಿದಳು.

ದುರಾಚಾರಿ:- ಹುಲಿಯೇ, ನೀನೇಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲ ಬಂದಿರುವೆ? ನೀನು ಯಾರು ? ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಉದ್ದೇಶವೇನು?

ಹುಲಿ:- ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದ ಮಲಾಪಹಾರಿ ನದಿಯ ತೀರದಲಿ ಮುನಾಪರ್ಣ ಎಂಬ ನಗರವು ಇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪಂಚಲಿಂಗಿ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಒಂದು ದಿವ್ಯ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಮಾರನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೆ. ನಾನು ಕಲಿತ ವೇದ ವೇದಾಂತ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದುಷ್ಟಭ್ರಷ್ಟರಿಗೂ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಪಾಪಿಗಳ ದಾನಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಯಾಚಕರನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಸಜ್ಜನರನ್ನು ಬಿರುನುಡಿಗಳಿಂದ ನಿಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಎಲ್ಲ ಜನರನ್ನು ಉಪಹಾಸ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿಯೇ ನನಗೊಂದು ಆನಂದ. ಹೀಗೆ ಪರರಿಗೆ ಅಪಕಾರ, ಅಪಹಾಸ, ದ್ರೋಹ ಗೈಯುವದರಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ಜನ್ಮ ಹೋಯಿತು. ಪಾಪಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ನನಗೆ ಮುಪ್ಪು ಬಂತು. ಹಲ್ಲು ಬಿದ್ದವು. ಕೂದಲು ಬೆಳ್ಳಗಾದವು. ಆದರೂ ಆಶೆ ತಪ್ಪಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ದರ್ಭೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಜನರಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಹೀಗೆ ಜರಾ ಜರ್ಜರಿತ ದೇಹನಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನೆಗೆ ಶ್ರಾದ್ಧ ಭೋಜನ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿದ್ದೆ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಾಯಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಕಾಲು ಹಿಡಿದು ಕಚ್ಚಿತು. ಆಗ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಬಿದ್ದೆ ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಿ. ಮತ್ತೆ ನನಗೆ ಎಚ್ಚರ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅದೇ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ತು ಹೋದೆ. ಬಳಿಕ ಈ ಕಗ್ಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಲಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಜನ್ಮಾಂತರದ ನೆನಪು ಇನ್ನೂ ಅಳಿದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಪಾಪ ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಸ್ಮೃತಿಪಥದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಈಗ ಹುಲಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಧಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ತಿನ್ನುವದಿಲ್ಲ. ದೇವಭಕ್ತರನ್ನು ಮುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ. ಸಾಧು ಸಜ್ಜನರನ್ನು ಕಚ್ಚುವದಿಲ್ಲ. ಆಧರೆ ಪಾಪಿಗಳನ್ನೂ, ದುರಾಚಾರಿಗಳನ್ನೂ ಶೀಲಭ್ರಷ್ಟರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೂ ನಾನು ಕೊಂದು ತಿನ್ನುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಅಸತಿ, ಜಾರಿಣಿ, ದುಷ್ಟ ಹೆಣ್ಣು, ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಕೊಲ್ಲದೇ ಬಿಡಲಾರೆ.

ಹೀಗೆ ನುಡಿದು ಆ ಹೆಬ್ಬುಲಿಯು ಪಾಪಿ ಹೆಣ್ಣಾದ ಆ ದುರಾಚಾರೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಕ್ರೂರವಾದ ಉಗುರುಗಳಿಂದ ಹೊಡೆದು ದೇಹವನ್ನೆಲ್ಲ ಹರಿದು ಚೂರು ಚೂರು ಮಾಡಿ ಅವಳನ್ನು ತಿಂದುಬಿಟ್ಟಿತು. ಅನಂತರ ಪಾಪಿ ದೇಹವನ್ನು ಎಂದರೆ ಯಾತನಾಮಯ ಶರೀರ ಹೊಂದಿದ ಅವಳನ್ನು ಯಮನ ಸೇವಕರು ಯಮರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಸಂಯಮನೀಪುರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನರಕಗಳಲ್ಲಿ ಉರುಳಾಡಿ ಘೋರ

ಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಅವಳು ಅನುಭವಿಸಿದಳು. ರೌರವ ಮೂತ್ರಕುಂಡ, ಮಲರಾಶಿ, ರಕ್ತದ ಮಡುವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಹೊರಳಾಡಿ ಅವಳು ತನ್ನ ಮಹಾ ಪಾಪದಿಂದ ನಾಯಿ ಬೇಯಿಸುವ ಶ್ವಪಚರ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ನಾಯಿ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವ ಆ ಪಾಪಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆದಳು. ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಕಳೆದ ಬಳಿಕ ಶಿವನ ಅಂತಃಪುರದ ಒಡತಿಯಾದ ಜ್ರುಂಭರೌದೇವಿಯ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಆ ಚಂಡಾಲಕನ್ನಿಕೆಯು ಹೋದಳು. ಅಲ್ಲಿ ವಾಸುದೇವ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಅವನು ಯಾವಾಗಲೂ ಗೀತೆಯ ಹದಿಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಬಾಯಿಂದ ಪಠಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. ಆ ಗೀತೆಯ ತ್ರಯೋದಶಾಧ್ಯಾಯದ ಶ್ರವಣ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಶ್ವಪಚರ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಆ ಅಂತ್ಯಜ ಕನ್ನಿಕೆಯು ಆ ಜನ್ಮದಿಂದ ಉದ್ಧೃತಳಾದಳು. ಇದರಂತೆ ಗೀತೆಯ ಶ್ರವಣ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಅನೇಕ ಜನ ಅಂತ್ಯಜರು ಉದ್ಧೃತರಾದರು. ಮತ್ತು ದಿವ್ಯದೇಹವನ್ನು ಪಡೆದು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋದರು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ಹರಿದೀಕ್ಷಿತನ ಹೆಂಡತಿ ಹಗರಣ ಗೀತೆಯ ಹದಿಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮಹಿಮೆ ಎಂಬ
ನೂರ ಆರವತ್ತೊಂಬತ್ತನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೭೦

ಮಹಾದೇವ:- ಭವಾನಿ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೃಷ್ಣಗೀತೆಯ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉಪಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ಈ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರ ಭೂಖಂಡ ಎಂದು ಹೆಸರಾದ ಕಾಶ್ಮೀರ ಮಂಡಲವು ಸರಸ್ವತಿಯ ರಾಜಧಾನಿಯಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದೊಂದು ವಾಗ್ದೇವಿಯ ಅಧಿಷ್ಠಾನ. ಆ ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ನೆಲಿಸಿದ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಸರ್ವ ಲೌಕಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಶಾರದಾಪೀಠ ಎನಿಸಿದ ಕಾಶ್ಮೀರ ಮಂಡಲವನ್ನು ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಂಡ ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾದ ಶೌರ್ಯವರ್ಮ ಎಂಬ ಪರಾಕ್ರಮಿಯು ಆಳುತ್ತಲಿದ್ದ. ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಳ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹದಂತೆ ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಯಾದ ವಿಕ್ರಮ ವೇತಾಳ ಎಂಬ ದೊರೆಯ ಶಾಸನ ನಡೆದಿತ್ತು. ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೊಂದು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಭೂಖಂಡಗಳಿಗೆ ಅಧೀಶ್ವರರಾಗಿದ್ದರು. ಇಬ್ಬರೂ ಶೂರರು, ವೀರರು ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಕವಿತ್ವಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಪುರಸ್ಕರಿಸುವ ರಸಿಕ ರಾಜರ್ಷಿಗಳು. ಅವರಿಬ್ಬರ ಶೀಲ, ಸದ್ಗುಣ, ಅಭಿರುಚಿ, ವ್ಯವಸಾಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಘನಿಷ್ಠವಾದ ಮಿತ್ರತ್ವವು ಬೆಳೆದು ಬಂದಿತು. ಇಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಕಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಂದು ಸಲ ಕಾಶ್ಮೀರದ ದೊರೆಯಾದ ಶೌರ್ಯವರ್ಮನು ಸಿಂಹಳದ ಸಾಮ್ರಾಟನಾದ ವಿಕ್ರಮ ವೇತಾಳನಿಗೆ ತನ್ನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ವಿಪುಲ ನಗನಾಣ್ಯ ಮಣಿಮಾಣಿಕ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಕ್ರಮ ವೇತಾಳನೂ ಕೂಡ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ತನ್ನ ದೇಶದ ಒಳ್ಳೆ ವೇಗಗಾಮಿಯೂ ಮತ್ತು ಚುರುಕುಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಎರಡು ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ರತ್ನ, ಆಭರಣ, ಚಾಮರ ಮುಂತಾದ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಕಳಿಸಿದ ಶೌರ್ಯವರ್ಮನಿಗೆ. ಸಿಂಹಳದ ದೊರೆ ಕಳಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಶೌರ್ಯವರ್ಮನಿಗೆ ಆ ಎರಡು ಹೆಣ್ಣು ನಾಯಿಗಳು ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಾದವು. ಬೇಟೆಯ ಆಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣನಾದ ಆ ಶೌರ್ಯವರ್ಮನಿಗೆ ಚಪಲವರ್ಣದ ಚುರುಕು ಬುದ್ಧಿಯ, ಚಂಡವೇಗದ ಆ ನಾಯಿಯ ಜೋಡಿಯು ತನ್ನ ಮೃಗಯಾ ಕ್ರೀಡೆಗೆ ಅತ್ಯುಪಯುಕ್ತ ಎನಿಸಿತು.

ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಕಳೆದ ಬಳಿಕ ಶೌರ್ಯವರ್ಮನು ಸಮಾನ ವಯಸ್ಕರಾದ ರಾಜಕುಮಾರರೊಂದಿಗೆ ಬೇಟೆಗೆ ಆ ಎರಡೂ ಹೆಣ್ಣು ನಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟ. ಆ ಎರಡೂ ನಾಯಿಗಳ ಬಣ್ಣನೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ರಾಜಪುತ್ರರೊಡನೆ ರಾಜ ಅನೇಕ ಸಲ ಮಾಡಿದ್ದ.

ಈಗ ಎಲ್ಲ ರಾಜಪುತ್ರರೂ ಕೂಡಿ ಬೇಟೆಗೆ ಹೊರಟಾಗ ಓರ್ವ ರಾಜಕುಮಾರ ನೊಡನೆ ಶೌರ್ಯವರ್ಮ ಪಣ ಕಟ್ಟಿದ. ಪಣಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟ ಹಣದ ಮೌಲ್ಯ ಅಪರಿಮಿತ.

ರಾಜಕುಮಾರನು ಮೊದಲು ಒಂದು ಮೊಲವನ್ನು ಮುಂದೆ ಓಡಲು ಬಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ನಾಯಿಯನ್ನು ಬಿಡಲು ಶೌರ್ಯವರ್ಮನಿಗೆ ಹೇಳಿದ, ಕೂಡಲೇ ಶೌರ್ಯವರ್ಮನು ತನ್ನ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದು ತನ್ನ ಎರಡೂ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಛೂ ಬಿಟ್ಟ. ಧಾಪುಗಾಲು ಕೊಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಮೊಲ, ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಎರಡೂ ನಾಯಿಗಳು ಓಡತೊಡಗಿದವು. ರಾಜ, ಪ್ರಜಾ, ಪರಿವಾರದವರೆಲ್ಲರೂ ಈ ನಾಯಿ ಮೊಲಗಳ ಓಟದ ಸ್ವರ್ಧೆಯನ್ನು ಕೌತುಕದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ ಹಾಗೂ ಹಿಂದೆ ಓಡುತ್ತಲಿರುವ ಆ ಎರಡೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮಿತಿಮೀರಿದ ವೇಗದಿಂದ ಓಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಎದ್ದು ನಿಂತು, ಕಣ್ಣಿನ ಎವೆ ಪಿಳಿಕಿಸದೇ, ಉಸಿರು ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಲಿದ್ದರು. ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಿಂದ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಧಾವಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ ಮೊಲವು ಅತೀ ಆಯಾಸಗೊಂಡು ಒಮ್ಮೆಲೇ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಉರುಳಿ ಬಿದ್ದಿತು. ಆದರೂ ಅದು ಶೌರ್ಯವರ್ಮನ ನಾಯಿಯ ಕೈಗೆ ಸಿಗದೇ, ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೇ, ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಆಮೆಗತಿಯಿಂದ ಓಡತೊಡಗಿತು. ಅದರ ಬಾಯಿಂದ ಬುರುಗು ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ರೋಷಗೊಂಡ ರಾಜನ ನಾಯಿಯು ವೇಗದಿಂದ ಹಾರಿ ಆ ಮೊಲವನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಕೆಡವಿತು. ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯಿತು.

ಆ ಶೌರ್ಯವರ್ಮನ ಜನರು ಸ್ವರ್ಧೆಗೆ ಇಳಿದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರಾಜಕುಮಾರನ ಪರಿವಾರದವರಿಗೆ ನಾವು ಗೆದ್ದವರು ನೀವು ಬಿದ್ದವರು. ಆಕೋ ನೋಡಿರಿ ನಮ್ಮ ನಾಯಿಯ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮೊಲದ ಕತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಗೆಲವು ನಮ್ಮದು ಎಂದು ಶೌರ್ಯವರ್ಮನ ಪರಿವಾರದವರೆಲ್ಲರೂ ಆನಂದದಿಂದ ಜಯಘೋಷ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಈ ಕೋಲಾಹಲದಲ್ಲಿ ನಾಯಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅದರ ಹಲ್ಲಿನಿಂದ

ಕಚ್ಚಿ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮೊಲವು ಜಾರಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ನೆತ್ತರದ ಹನಿಗಳನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಆ ಮೊಲವು ನೆಲದ ಒಂದು ಪೊಳ್ಳು ಪದರಿನಲ್ಲಿ ಅವಿತುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿತು. ಆಗ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದ ಶೌರ್ಯವರ್ಮನ ನಾಯಿಯು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ನೆಲವನ್ನು ಮೂಸಿನೋಡುತ್ತ ವಾಸನೆಯಿಂದಲೇ ಮೊಲದ ಇರುವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಅತ್ತ ಕಡೆ ಧಾವಿಸಿತು.

ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಮೊಲವು ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ತೂರಿಸಿ ಒಂದು ಮೊಳ ಮುಂದೆ ಹಾರಿತು. ಮೊಲವು ಹಾರಿಹೋಗಿ ಕುಳಿತ ಆ ಪ್ರದೇಶವು ಒಬ್ಬ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮ. ಅಲ್ಲಿ ಆನೆಗಳು ಸಿಂಹಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಹಾವುಗಳು ನವಿಲುಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. 'ವತ್ಸ' ಎಂಬ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾದ ತಪಸ್ಸಿಯು ಆ ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ನಿತ್ಯ ನಿರಂತರವೂ ಜಪ ಮಾಡುತ್ತ ವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದ. ಅವನ ಶಿಷ್ಯನಾದ 'ಮೇಧಾವಿ' ಎಂಬ ತರುಣ ಪಂಡಿತನು ನೀರಿನಿಂದ ಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊಂಡ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯ ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಭಯಭ್ರಾಂತವಾದ ಮೊಲವು ಬಂದು ಬಿದ್ದಿತು. ಅದರಿಂದ ಅದು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪತಿತವಾದ ಕೂಡಲೇ ಮರಣೋನ್ಮುಖವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಬದುಕಿತು.

ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯ ಕೆಸರಿನ ಸ್ಪರ್ಶಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಸಂಸಾರ ಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಜೀವವನ್ನು ತೊರೆದು ಅಮರಾವತಿಯಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಕರೆಯಲು ಬಂದ ವಿಮಾನವನ್ನು ಏರಿ ಕುಳಿತು ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿತು. ಇತ್ತ ನಾಯಿಯು ಕೂಡ ಮೊಲವನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಶಿಷ್ಯನು ಕಾಲು ತೊಳೆದ ನೀರಿನ ಕೆಸರಿನ ಕೆಲವು ಹನಿಗಳು ಆ ನಾಯಿಗೂ ಸಿಡಿದಿದ್ದವು. ಅದರಿಂದ ಆ ರಾಜನ ನಾಯಿಯು ತನ್ನ ಶ್ವಾನರೂಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದಿವ್ಯ ಅಂಗನೆಯ ರೂಪವನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಗಂಧರ್ವರಿಂದ ಅಧಿಷ್ಠಿತವಾದ ದಿವ್ಯ ವಿಮಾನವನ್ನು ಏರಿಕೊಂಡು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ತೆರಳಿತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಮೇಧಾವಿಯಾದ ವತ್ಸ ತಪಸ್ವಿಯ ಶಿಷ್ಯ ಸ್ವಕಂಧರನು ನಸುನಕ್ಕನು. ಅದರಿಂದ ಮಹಾರಾಜನಿಗೂ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯ. ಅವನು ಆ ತಪಸ್ವಿಯಾದ ವತ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ 'ನಿನ್ನ ನಗೆಯ ಕಾರಣ ಏನು' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದ. ಮತ್ತು ಆ ದೊರೆಯು ಆ ವತ್ಸ ಶಿಷ್ಯಾನಾದ ಸ್ವಕಂಧರನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ - 'ಹೀನಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಜ್ಞಾನ ಶೂನ್ಯವಾದ ಈ ನಾಯಿಮರಿ ಹಾಗೂ ಮೊಲದ ಮರಿಗಳು ಕೀಳು ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಹೇಗೆ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದವು? ಇದನ್ನು ಹೇಳಿರಿ.

ಶಿಷ್ಯ:- ಮಹಾರಾಜ, ಈ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹಗಲಿರುಳೂ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಗೀತೆಯ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಸದಾ ಸರ್ವದಾ ಜಪ ಮಾಡುತ್ತ ವತ್ಸಮುನಿಯು ವಾಸಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ನಾನು ಕೂಡ ಆ ವತ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಶಿಷ್ಯನೇ. ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಹುಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ. ಗೀತೆಯ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಅನುದಿನವೂ ಬಿಡದೇ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತ ಇರುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊಂಡ ನೀರುನಿಂತು ಉಂಟಾದ ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಳಾಡಿ ಮೊಲವು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ನಾಯಿಯೂ ಕೂಡ ಸುರಲೋಕವನ್ನು ಸಾರಿತು ತನ್ನ ಕಾಲಿನ ಕೆಸರಿನ ಎರಡು ಹನಿ ಸಿಡಿಯುವ ಮಾತ್ರದಿಂದ.

ರಾಜ:- ಶಿಷ್ಯೋತ್ತಮ, ನೀನು ನಾಯಿ ಮತ್ತು ಮೊಲಗಳು ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗದೆಡೆ ತೆರಳಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ನಕ್ಕೆ. ಆ ನಿನ್ನ ನಗೆಗೆ ಕಾರಣ ಏನು?

ಶಿಷ್ಯ:- ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೇಶವ ಎಂಬ ದುರಾಚಾರಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಇದ್ದ. ಅವನಿಗೆ 'ವಿಲೋಭನಾ' ಎಂಬ ಅನಾಚಾರಿ ಹೆಂಡತಿ ಇದ್ದಳು. ಅವಳ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮುಂತಾದ ಪಾಪಾಚಾರ ಕಂಡು ಕೇಶವನ ಕೋಪ ಉಕ್ಕಿ. ಅವನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕೊಂದುಬಿಟ್ಟನು. ಆ ಸ್ತ್ರೀ ಹತ್ಯಾಪಾಪದಿಂದ ಆ ಕೇಶವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಈಗ ಮೊಲವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ. ವಿಲೋಭನಾ ಎಂಬ ಅವನ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ವಿಹಾರಿಣೀ ಆದ ಮಡದಿಯು ತನ್ನ ಪಾಪಕೃತ್ಯದಿಂದ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ನಾಯಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಹೀಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಜನ್ಮಾಂತರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದ ವೈರವನ್ನು ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಹೊಡೆದು ತನ್ನ ಮರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದ ತನ್ನ ಪತಿ ಕೇಶವನನ್ನು ಈಗ ನಾಯಿಯಾಗಿರುವ ವಿಲೋಭನೆಯು ಹಿಂದಿನ ವೈರವನ್ನು ನೆನೆದು ವೇಗದಿಂದ ಎರಗಿ ಕಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಾತ್ ತನ್ನ ಜನ್ಮಾಂತರದ ವೈರಿಯನ್ನು ಚಚ್ಚಿ ಕಚ್ಚಿ ಚುಚ್ಚಿಹಾಕಿತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ನಗೆ ಬಂದು ನಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟೆ.

ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದ ಶೌರ್ಯವರ್ಮ ಮಹಾರಾಜನು ತಾನು ಕೂಡ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಗುರುಗಳಿಂದ ಕಲಿತು, ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಪಾರಾಯಣ ರೂಪದಿಂದ ಪಠಿಸಿ ದಿವ್ಯಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಎಂಬ ಎಪ್ಪತ್ತನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ಗೀತೆಯ ಹದಿನೈದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯ - ೭೭೧

ಮಹಾದೇವ:- ಗಿರಿರಾಜ ಕನ್ಯೆಯೇ, ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೌಡದೇಶದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹ ಎಂಬ ಶೂರಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ರಾಜನ ಶಾಸನ ಚಕ್ರವು ಉರುಳುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರಭ ಭೇರುಂಡ ಎಂಬ ಮಹಾಮೇಧಾವಿಯೂ ಶಸ್ತ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರನಿಪುಣನೂ ಮಹಾಪರಾಕ್ರಮಿಯೂ ಆದ ಒಬ್ಬ ಸೈನಿಕನೂ ಇದ್ದ. ಅವನು ಹಲಕೆಲವು ದುರ್ಗಮವಾದ ದುರ್ಗಗಳನ್ನು ತನ್ನ ತುರಂಗ ಸೇನೆಯಿಂದ ದಾಳಿಮಾಡಿ ಸೋಲಿಸಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡ. ಈಗ ಇರುವ ರಾಜನನ್ನು ಕೊಂದು ಅವನ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡಿ ತಾನೇ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳಬೇಕೆಂದು ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಉದಿಸಿತು. ಆದರೆ ಅವನು ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ತರುಣ ಕ್ಷತ್ರಿಯರೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತನಾದಾಗ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅವನಿಗೆ ಪ್ಲೇಗ ಬಂದು ಮರಣ ಹೊಂದಿದ. ಅನಂತರ ಕೆಲವೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಅವನು ತನ್ನ ಕರ್ಮವಿಪಾಕದಿಂದ ಸಿಂಧ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕುದುರೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ. ಆ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಒಬ್ಬ ಪ್ರಯತ್ನಶೀಲನಾದ ವೈಶ್ಯಕುಮಾರನು ಬಹಳ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ತಂದನು.

ಆ ಸರಭಭೇರುಂಡ ಸೈನಿಕನ ಮರಣಾನಂತರ ನರಸಿಂಹ ಮಹಾರಾಜನ ಕಂಟಕಗಳೆಲ್ಲ ದೂರವಾದವು. ಅವನು ತನ್ನ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಾಲನ ಮಾಡುತ್ತ ಕಾಲಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಿ ಮುಪ್ಪಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲಿರಿಸಿದ. ಕುದುರೆಯ ರಕ್ಷಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲ

ಆ ವೈಶ್ಯಕುಮಾರನು ತಾನು ಕೊಂಡ ಆ ಚತುರ ಕುದುರೆಯನ್ನು ರಾಜನಿಗೆ ಮಾರಿಬಿಡಲು ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದ. ಮತ್ತು ಅರಸನಿಗೆ ಹೇಳಿದ.

ವೈಶ್ಯಕುಮಾರ:- ಪ್ರಭು, ನಾನು ತಂದ ಈ ಕುದುರೆ ಈ ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನರ್ಘ್ಯ ರತ್ನ. ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿದ ನಾನು ಇದರ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಸಲ್ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಇದು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ ಆ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಹೇಳಿದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡುಕೊಂಡೆ. ಆದರೆ ಇದು ತಮ್ಮಂಥ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಭೂಪಾಲರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಇರಲು ತಕ್ಕುದಾದ ಅಶ್ವರತ್ನ. ಇದನ್ನು ತಮಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಇಂದ್ರಲೋಕದ ಉಚ್ಚೈಶ್ರವ ಕುದುರೆಗೆ ಹೆಗಲೆಣೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲ ಹಯೋತ್ತಮ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಪರಿಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಆ ವೈಶ್ಯಕುಮಾರನು ತನ್ನ ಕುದುರೆಯನ್ನು ತಂದು ಅದರ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ರಾಜನಿಗೆ ಅದನ್ನು ತೋರಿಸಿದ. ಅಶ್ವಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಪ್ರಜೆಗಳು ಅದನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ಹೊಗಳಿದರು.

ಆಗ ಮಹಾರಾಜನು ಆ ವೈಶ್ಯಕುಮಾರನು ಹೇಳಿದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಇತ್ತು ಆ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡ. ಅನಂತರ ಅರಮನೆಯ ಅಶ್ವಪಾಲನನ್ನು ಕರೆದು ಇದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಾಲಿಸು ಲಾಲಿಸು ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ನೀಡಿದ.

ಒಂದು ದಿನ ಆ ಮಹಾರಾಜನು ಆ ವೈಶ್ಯಪುತ್ರನು ನೀಡಿದ ಕುದುರೆಯನ್ನೇ ಏರಿಕೊಂಡು ಬೇಟೆ ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದ ಸಮೀಪದ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ. ತನ್ನ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಬರುವ ಸೈನಿಕರನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಚಿಗರೆಗಳನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಓಡಿ ಓಡಿ ಬಾಯಾರಿಕೆಯಿಂದ ಬಳಲಿದ. ಗಂಟಲು ಕಿತ್ತು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಅವನು ಕುದುರೆಯಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದ. ಒಂದು ಗಿಡದ ಟೊಂಗೆಗೆ ಆ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಹೆಬ್ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಏರಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ. ಆಗ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿತು. ಆ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಮಹಾರಾಜ ಕುಳಿತ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಮರದ ಎಲೆ ಬಂದು ಬಿದ್ದಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹದಿನೈದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಅರ್ಧ ಶ್ಲೋಕವು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು.

ಅದನ್ನು ರಾಜನು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಗೀತೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಅರ್ಧ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಪಠಿಸಿದ. ಅದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ತರು ಶಾಖೆಗೆ ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟಿದ ಕುದುರೆಯ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಆ ಶ್ಲೋಕಾರ್ಥ ಶ್ರವಣ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಆ ಕುದುರೆಯು ತನ್ನ ಪೂರ್ವ ಪಾಪದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಕುದುರೆಯ ದೇಹ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಗಾಬರಿಯಾದ ಮಹಾರಾಜ ಅದರ ಲಗಾಮನ್ನು ತೆರೆದು ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ಥಡಿಯನ್ನು ಇಳಿಸಿ ಆ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದ. ಆದರೆ ಸತ್ತು ಬಿದ್ದ ಆ ಅಶ್ವವು ಮತ್ತೆ ಏಳಲೇ ಇಲ್ಲ. ಗೀತೆಯ ಹದಿನೈದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಅರ್ಧ ಶ್ಲೋಕದ ಅಕ್ಷರ ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ಶ್ರವಣಮಾಡಿ ಉದ್ಧೃತನಾದ ಆ ಸರಭಭೇರುಂಡ ಸೈನಿಕನು ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ವಿಮಾನವನ್ನು ಆರೋಹಣಮಾಡಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ.

ಅನಂತರ ಮಹಾರಾಜನು ಆ ಪರ್ವತವನ್ನು ಏರಿ ಅಲ್ಲಿ ಇರುವ ಒಂದು ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮವನ್ನು ನೋಡಿದ. ಒಳಗೆ ನಡೆದ. ಅಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದ. ಆ ನನ್ನ ಕುದುರೆಯ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಸೇರಿತು? ಹೇಳಿರಿ ನನಗೆ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮ:- ಮಹಾರಾಜ, ನಿನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಾದ ಭೇರುಂಡನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಂದು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಬಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೊರಟಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರೋಗ ಬಂದು ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ. ಅನಂತರ ಕುದುರೆಯಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೊತ್ತು ತಂದಾಗ ಹದಿನೈದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಅರ್ಧಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಒಂದು ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಆಗಿ ಕೇಳಿ ಆ ಕುದುರೆಯ ಆ ಜನ್ಮದಿಂದ ಉದ್ಧೃತವಾಗಿ ಈಗ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ಥಾನ ಮಾಡಿತು.

ಅನಂತರ ಆ ಮಹಾರಾಜನಾದರೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ತೆರೆದು ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹದಿನೈದನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೋಡಿ ಆ ಮಹಾರಾಜನು ಹರ್ಷನಿರ್ಭರನಾದ. ಊರಿಗೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿ ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಗೀತೆಯ ಹದಿನೈದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಎಂಬ ನೂರ ಎಪ್ಪತ್ತೊಂದನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಗೀತೆಯ ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ ವರ್ಣನೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೭೨

ಮಹಾದೇವ:- ದೇವಿ, ಹಿಂದೆ ಗುಜರಾಥ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂಬ ನಗರ. ಅಲ್ಲಿಯ ಖಡ್ಗಬಾಹು ಮಹಾರಾಜನು ವೈರಿಮರ್ದನ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ತನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ. ಅವನ ಕೀರ್ತಿ ದಿಗಂತ ವಿಶ್ರಾಂತ. ಆ ಮಹಾರಾಜನ ಗಜಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಅರಿಮರ್ದನ' ಎಂಬ ಐರಾವತದಂತಹ ಆನೆಯಿದ್ದಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಿನ ಮದ ಏರಿ ಗಂಡಸ್ಥಳದಿಂದ ಮದೋದಕವು ಸೋರತೊಡಗಿತು. ಮತ್ತು ಏರಿದ ಆ ತರುಣ ಗಜವು ತನ್ನನ್ನು ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟಿದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸರಪಳಿಗಳನ್ನು ಹರಿದು ಹಾಕಿ ತನ್ನನ್ನು ಬಿಗಿದ ಉಕ್ಕಿನ ಕಂಬವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಗಜಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು, ಹಿಡಿಯಲು ಬಂದ ಮಾವುತರನ್ನು ಸೊಂಡಿಲಿನಿಂದ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ ದೂರ ಎಸೆಯಿತು. ಗಜಶಾಲೆಯ ಕಂಬಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಎತ್ತಿ ತೂರಾಡಿತು. ಅಂಕುಶದಿಂದ ಹೊಡೆಯಲು ಬಂದ ಹಿರಿಯ ಮಾವುತನ ಬಡಿಗೆ ಈಟಿ ಭರ್ಜಿ ಅಂಕುಶಗಳ ಪ್ರಹಾರವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೇ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕವನರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂಸಾತಾಂಡವವನ್ನು ನಡೆಸಿತು. ಅನೇಕ ಮಾಳಿಗೆಯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ನೆಲಸಮ ಮಾಡಿತು. ಜನರು ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟು ಓಡತೊಡಗಿದರು. ಈ ಸಮಾಚಾರ ತಿಳಿದ ರಾಜನು ಓಡಿಬಂದು ಆ ಗಜೇಂದ್ರನ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ದೂರದಿಂದಲೇ ನೋಡಿ ತಲ್ಲಣಿಸಿದ. ಮಂತ್ರಿ ಸೇನಾಧಿಪತಿಗಳೂ ದಿಙ್ಮೂಢರಾಗಿ ನಿಂತರು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅದೇ ದಾರಿಯಿಂದ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮನೆಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದ. ಅವನು ಬಾಯಿಂದ ಗೀತೆಯ ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು

ಪಠಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮದ್ದಾನೆಯು ನಡೆಸಿದ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಆ ದಾರಿಯಿಂದ ಹೋಗದಿರಲು ಜನರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳದೇ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಗೀತೆಯ ಶ್ಲೋಕಗಳ್ನನು ಪಠಿಸುತ್ತ ಅದೇ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆದ. ಪೌರರು ಮಾವುತರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜಪರಿವಾರದವರು ಅವನ ಈ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ನಿಬ್ಬೆರಗಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಣನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಆ ಆನೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋದ. ಇವನು ಉಚ್ಚರಿಸುವ ಗೀತೆಯ ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಮದ್ದಾನೆಯು ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿತು. ದುಂಬಿಗಳ ಹಿಂಡು ಆ ಗಜೇಂದ್ರನ ಗಂಡಸ್ಥಲದಿಂದ ಸೋರುವ ಮದೋದಕದ ಗಂಧದಿಂದ ಆಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಅದರ ಗಂಡಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಮುಕುರಿದ್ದಿತು. ಗೀತಾಧ್ಯಾಯಿಯಾದ ಆ ವಿಪ್ರನು ಮದೋದಕ ಸುರಿಯುವ ಆ ಮದ್ದಾನೆಯ ಗಂಡಸ್ಥಲವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದ. ಆನೆಯ ಮದವಿಳಿದು ಅದು ಶಾಂತವಾಗಿ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಹಸ್ತಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಸೌಮ್ಯವಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತ ರಾಜನಿಗೂ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ರಾಜಕೇಳಿದ.

ರಾಜ:- ಪೂಜ್ಯರೇ, ನಿಮ್ಮ ದರ್ಶನ ಹಾಗೂ ಸ್ಪರ್ಶಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಮದ್ದಾನೆ ಸೌಮ್ಯವಾಯಿತು. ನಿಮಗೆ ಇಂಥ ಸಿದ್ಧಿ ಹೇಗೆ ಬಂದಿತು?

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ:- ಮಹಾರಾಜ, ನಾನು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಕೆಲವು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಆ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನನಗೆ ಈ ಶಕ್ತಿ ಬಂದಿದೆ.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಜನು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆತಂದು ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಸುವರ್ಣನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವನಿಂದ ಗೀತೆಯ ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಕೆಲವು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡ. ತಾನೂ ಕೂಡ ಆ ಗೀತೆಯ ಶ್ಲೋಕ ಪಠಿಸಿ ಮದ್ದಾನೆಯನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದ. ಪ್ರಶಾಂತವಾದ ಆ ಆನೆಯು ಗೀತೆಯ ಷೋಡಶಾಧ್ಯಾಯದ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಾಧುವಾಗಿ ನಿಂತಿತು. ಇದರಿಂದ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಷೋಡಶಾಧ್ಯಾಯದ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯ ಅರಿವು ಬಂದು ಅವನು ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಋಷಿಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗೀತೆಯ ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಅರ್ಥಸಹಿತ ತಿಳಿದು ಆಪರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತ ಶೇಷಾಯುಷ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದ. ಕೊನೆಗೆ ಹರಿಪದವನ್ನೈದಿದ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಗೀತೆಯ ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ ಎಂಬ ನೂರ ಎಪ್ಪತ್ತೆರಡನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ಮಹಾದೇವ:- ಖಡ್ಗಬಾಹು ಮಹಾರಾಜನ ಭೃತ್ಯನಾದ ದುಶ್ಯಾಸನ ಎಂಬ ಮಾವುತನು ಅರಿಮರ್ದನ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ರಾಜನ ಪಟ್ಟದಾನೆಯು ಮಸ್ತಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಅಂಕುಶ ಹಿಡಿದು ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದ. ಅದರಿಂದ ಕ್ರುದ್ಧವಾದ ಆ ಮದ್ದಾನೆಯು ತನ್ನ ಶುಂಡಾದಂಡವನ್ನು ಚಾಚಿ ಆ ಮಾವುತನನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ಮುಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಲ ತಿರುಗಿಸಿ ಬಂಡೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಕುಕ್ಕಿತು. ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವನು ಮರಣಹೊಂದಿದ.

ಪಾರ್ವತಿ:- ಪ್ರಭು, ಈ ದುಶ್ಯಾಸನನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಮಹಾದೇವ:- ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಖಡ್ಗಬಾಹುವಿನ ಆನೆಗೆ ಮತ್ತು ಏರಿದಾಗ ಮಾವುತರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತರಾಗಿ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡರು. ಆಗ ಯೌವನದ ಮದದಿಂದ ಆ ಆನೆಯಂತೆ ಉನ್ಮತ್ತನಾದ ಈ ದುಶ್ಯಾಸನನು ಹುಚ್ಚು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಆ ಆನೆಯನ್ನು ನಾನು ಮಣಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಅದರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋದ. ಅತ್ಯಂತ ತೀಕ್ಷಣವಾದ ದೊಡ್ಡ ಅಂಕುಶವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಬರುತ್ತಿರುವ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಆನೆಯು ಘೀಳಿಟ್ಟು ಪೂತ್ಕರಿಸಿತು. ತನ್ನನ್ನು ಹೊಡೆಯಲು ಬಂದ ಅನನ್ನು ತನ್ನ ಸೊಂಡಿಲಿನಿಂದ ಎಳೆದು ತನ್ನ ಕಾಲಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿ ಮೆಟ್ಟಿತು. ಅದರಿಂದಲೇ ಆ ದುಶ್ಯಾಸನನ ಅರ್ಧ ಪ್ರಾಣ ಹೋದಂತಾಯಿತು. ಆದರೂ ಇನ್ನೂ ಉಸಿರಾಡುತ್ತಿರುವ ಅವನನ್ನು ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಅಡಿಯಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಮುಗಿಲಲ್ಲಿ ತೂರಾಡಿ ಒಂದು ಹೆಬ್ಬಂಡೆಗೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿತು. ಅದರಿಂದ ಮುರಿದು ಮೂರು ಭಾಗವಾದ ಅವನ ದೇಹದ ಮೂಳೆಗಳನ್ನು ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತೂರಿತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಭಯಭ್ರಾಂತರಾದ ಮಾವುತರು ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟು ಓಡಿಹೋದರು.

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಪಠಿಸಿ ಆನೆಯನ್ನು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಶಾಂತಗೊಳಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಮಾವುತರು ಅದನ್ನು ಒಯ್ದು ಗಜಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದರು. ನಂತರ ರಾಜ ಹಾಗೂ ಅವನ ಪರಿವಾರದವರು ಮತ್ತು ಮಾವುತರು ಗೀತೆಯ ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಆ ಆನೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಅದು ಶಾಂತವಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಿತ್ತು.

ಇತ್ತ ಆ ಪಟ್ಟದಾನೆಯಿಂದ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ದುಶ್ಯಾಸನನು ಮರಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಆನೆಯನ್ನೆ ನೋಡುತ್ತ ನೆನೆಯುತ್ತ ಸತ್ತುಹೋಗಿ ಆ ಗಜದ ವಾಸನೆಯಿಂದ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ತಾನೂ ಗಜನಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿದ. ಸಿಂಹಳ ದ್ವೀಪದ ಮಹಾರಾಜನಾದ ಜಯದೇವನ ಗಜಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ. ಸಿಂಹಳ ದೊರೆ ಜಯದೇವನಿಗೂ ಗುಜರಾತದ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಹಾರಾಜನಾದ ಖಡ್ಗಬಾಹುವಿಗೂ ಪರಮಸ್ನೇಹ. ಇಬ್ಬರೂ ಬಾಲ್ಯಮಿತ್ರರು, ಜಯದೇವನು ತನ್ನ ಜೀವದ ಗೆಳೆಯನಾದ ಖಡ್ಗಬಾಹುವಿಗೆ ತನ್ನ ಗಜಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಆ ಆನೆಯನ್ನು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದ. ಖಡ್ಗಬಾಹು ಅವನು ಕೊಟ್ಟ ಆನೆಯ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಜಲಮಾರ್ಗದಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಂಡ.

ಖಡ್ಗಬಾಹುವಿನ ಗಜಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಆನೆಯನ್ನು ರಾಜಗೌರವದಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜ, ರಾಜಪುತ್ರ, ಮಂತ್ರಿ, ಮಾವುತ ಎಲ್ಲರೂ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಜಲಮಾರ್ಗದಿಂದ ಅದನ್ನು ತರಿಸಿದ ಕಾರಣ ಅದಕ್ಕೆ ವಾರುಣ ಎಂದು

ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ದುಶ್ಶಾಸನ ಎಂಬ ಮಾವುತನಾಗಿದ್ದ ಆವಾರುಣ ಗಜಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿನ ತನ್ನ ಪರಿವಾರ, ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಹಾಗೂ ಮಿತ್ರರನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ಜನ್ಮಾಂತರದ ನೆನಪು ಮೂಡಿಬಂದಿತು. ಹಿಂದೆ ತಾನು ಮದಾಂಧನಾಗಿ ಮದ್ದಾನೆಯೊಡನೆ ಸೆಣಸಿದ್ದರಿಂದ ಮಾನವ ಜನ್ಮ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಆನೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಗೊಂಡು ತನ್ನ ಸೋದರರು ಮಿತ್ರರು ಮಾನವರಾಗಿ ಮೆರೆದಾಡುವಾಗ ತಾನು ಮಾತ್ರ ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಯಾದ ಆನೆಯಾದುದಕ್ಕೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಾಯಿತು. ಅದು ಆಹಾರ ಬಿಟ್ಟು ಕೊರಗಿ ಸೊರಗಿತು.

ಒಂದು ದಿನ ಖಡ್ಗಬಾಹುವಿನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕವಿರಾಜನು ಆಸ್ಥಾನ ಪಂಡಿತರು ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸರಸ ಸುಂದರವಾದ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿದ. ಅವನ ಸಮಸ್ಯಾ ಪೂರ್ತಿಯ ಅಶುಕವಿತ್ವದಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ಖಡ್ಗಬಾಹು ಕವಿರಾಜನಿಗೆ ಆ ಆನೆಯನ್ನು ಪಾರಿತೋಷಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟ. ಅವನು ಆನೆಯನ್ನು ಮನೆಗೆ ಒಯ್ದ. ಆದರೆ ಅದು ಯಾವ ಆಹಾರವನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸದೇ ಇರುವದನ್ನು ನೋಡಿ ಗಾಬರಿಯಾದ. ಉಪವಾಸದಿಂದ ಏನಾದರೂ ರೋಗ ಬಂದು ಆ ಆನೆಯು ಸಾಯಬಹುದು ಎಂದು ಹೆದರಿ ಮಾಳವ ದೇಶದ ರಾಜನಿಗೆ ಅದನ್ನು ಮಾರಿದ. ಮಾಳವ ದೇಶದ ಅರಸನ ಗಜಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಆನೆಯು ತನ್ನ ಉಪವಾಸದ ವ್ರತವನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಮಾವುತರು ಎಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ತಿನ್ನಿಸಿದರೂ ಹುಲ್ಲು ತಿನ್ನಲಿಲ್ಲ. ನೀರು ಕುಡಿಯಲಿಲ್ಲ, ನಿದ್ದೆಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಯಾವಾಗಲೂ ಎರಡೂ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾವುತನ ಬಾಯಿಂದ ತಾನು ಮೆಚ್ಚಿ ತಂದ ಆನೆಯ ಈ ಉಪವಾಸದ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿದು ಸಂಭ್ರಾಂತನಾದ ಮಾಳವದರಸು ಗಜಶಾಲೆಗೆ ಬಂದ. ಅವನನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ಆ ವಾರುಣ ಗಜವು ದೀನ ಮುಖದಿಂದ ಹೇಳಿತು.

ವಾರುಣ:- ಮಹಾರಾಜ, ನನ್ನ ಬೇನೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಯಾವ ಔಷಧಗಳೂ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹದಿನೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಜಪಮಾಡುವ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿರಿ. ಅವನಿಂದ ಮಾತ್ರ ವಾಸಿಯಾಗುವದು ನನ್ನ ರೋಗ.

ಗಜದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಮಾಳವ ದೇಶದ ದೊರೆಯು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹದಿನೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುವ ವಿಪ್ರನೊಬ್ಬನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಅವನು ಬಂದು ಗೀತೆಯ ಹದಿನೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಪಠಿಸಿ ನೀರನ್ನು ಮಂತ್ರಿಸಿ ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿದ. ಕೂಡಲೇ ಆನೆಯ ಜನ್ಮ ಹೊಂದಿದ ದುಶ್ಶಾಸನನು ಗಜಯೋನಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ದಿವ್ಯದೇಹವನ್ನು ಧರಿಸಿದ. ರಾಜನ ಎದುರು ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಅವನನ್ನು ಕರೆಯಲು ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕದಿಂದ ವಿಮಾನ ಬಂದಿತು. ಆಗ ವಿಸ್ಮಯಸ್ತಿಮಿತನಾದ ಮಾಳವ ದೇಶದ ಅರಸು ಕೇಳಿದ.

ಮಾಳವದೊರೆ:- ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ, ನೀನು ಹಿಂದೆ ಎಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆ? ಆನೆ ಏಕೆ ಆಗಿದ್ದೆ? ಈಗ ಗಜಯೋನಿಯಿಂದ ನೀನು ಮುಕ್ತನಾದ ಬಗೆ ಎಂತು?

ದುಶ್ಶಾಸನ:- ನಾನು ಹಿಂದೆ ಖಡ್ಗಬಾಹುರಾಜನ ನಗರದಲ್ಲಿ ಅವನ ಪಟ್ಟದಾನೆಯೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ಗಜವಾಗಿ ಜನಿಸಿದ್ದೆ. ಅವನಿಂದ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿರಾಜನಿಗೂ ಅವನಿಂದ ನಿನಗೂ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟೆ. ಈಗ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಸಪ್ತದಶಾಧ್ಯಾಯದಿಂದ ಉದ್ಧೃತನಾದೆ. ನೀನೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡು.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ವಿಮಾನಾರೂಢನಾಗಿ ದುಶ್ಯಾಸನ ಸ್ವರ್ಗಸೇರಿದ. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಮಾಳವ ರಾಜನೂ ಕೂಡ ಆ ಅಧ್ಯಾಯದ ನಿತ್ಯ ನಿರಂತರ ಪಾರಾಯಣದಿಂದ ಮಾನವ ಜನ್ಮದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಗೀತೆಯ ಹದಿನೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಜಪ ಪ್ರಭಾವ ಎಂಬ ನೂರ ಎಪ್ಪತ್ತಮೂರನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಗೀತೆಯ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೭೪

ಪಾರ್ವತಿ:- ಪರಶಿವ! ನಾನು ನಿನ್ನ ಮುಖದಿಂದ ಗೀತೆಯ ಹದಿನೇಳು ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಮಹಾತ್ಮೆಯನ್ನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿದೆ. ಈಗ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಹೇಳಿರಿ.

ಮಹಾದೇವ:- ಗಿರಿನಂದಿನಿ ! ಮಾನವರಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಹಿಮೆ ಕೇಳು. ಇದು ಪರಮ ರಹಸ್ಯ. ಸನಕ ಸನಂದನಾದಿ ಯೋಗೀಶ್ವರರಿಗೆ ಮನೋರಂಜನೆಯಾಗುವದು ಇದರಿಂದಲೇ. ಇದರ ಪಠಣ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಯಮದೂತರ ಸದ್ದಡಗಿ ಹೋಗುವದು. ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಕರ, ಹೂಗಳಲ್ಲಿ ಕಮಲ, ರಸಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೃತ, ಪಶುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಮಧೇನು. ಗಿರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಲಾಸ, ಪತಿವ್ರತೆಯರಲ್ಲಿ ಆರುಂಧತಿ, ಯಜ್ಞಗಳಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಮೇಧ, ಉದ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ನಂದನವಿದ್ದಂತೆ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಪರಮ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸರ್ವಸ್ವವಾದ, ಕರ್ಣರಸಾಯನವೆನಿಸಿದ ಆ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನಿನಗಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪ್ರಾರಂಭ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನು ನನ್ನ ಮನೋವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಂದ ಮೇರು ಪರ್ವತದ ಶೃಂಗಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಅಮರಾವತಿ ಎಂಬ ಸುಂದರ ನಗರ ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿಯ ಭವ್ಯ ಪ್ರಾಸಾದಗಳೆಲ್ಲವೂ ಚಿಂತಾಮಣಿಶಿಲೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿಯ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ದೇವೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಶಚಿದಂಪತಿಗಳು ಗಂಧರ್ವಗಾಯನ ಕೇಳುತ್ತ ಆನಂದದಿಂದ ವಾಸಮಾಡಿದ್ದರು.

ಒಂದು ದಿನ ಮಹೇಂದ್ರನು ತನ್ನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸುರಸತ್ತಮರಿಂದ ಸೇವಿತನಾಗಿ ಸುಖಾಸೀನನಾದಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸಾವಿರ ಕಣ್ಣಿನ ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ಇಂದ್ರನು ಆಗಮಿಸಿದ. ಅವನ ಮುಖದಿಂದ ಉಕ್ಕುವ ದಿವ್ಯತೇಜವನ್ನು ನೋಡಿ ಇಂದ್ರನ ಮುಖ ಬಿಳಿಚಿಕೊಂಡಿತು. ಅವನು ಕೂಡಲೇ ತನ್ನ ಸಿಂಹಾಸನದಿಂದ ಇಳಿದು ಹೊರಗೆ ನಡೆದುಬಿಟ್ಟ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ದೇವತಾ ಧುರೀಣರು ಹೊಸ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿದರು. ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಶಚೀರಾಣಿ ಬಂದು ಕುಳಿತಳು. ಸುರಸುಂದದರಿಯರು ಆರತಿ ಬೆಳಗಿದರು. ಋಷಿಗಳು ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿದರು, ಗಂಧರ್ವರು ಗಾಯನ ಮಾಡಿದರು. ರಂಭಾದಿಯರು ನೃತ್ಯ ಮಾಡಿದರು.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕಂಡು ಹಳೆಯ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಯಿತು. ಅವನು ನೇರವಾಗಿ ಕ್ಷೀರಸಾಗರಕ್ಕೆ ಓಡಿದ. ಶ್ವೇತದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಶೇಷಶಾಯಿಯಾದ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಎದುರು ತನ್ನ ದುಃಖ ತೋಡಿಕೊಂಡ.

ಇಂದ್ರ:- ಭಗವನ್, ಹಿಂದೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ನೂರು ಯಜ್ಞಮಾಡಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ಈ ಇಂದ್ರಪದವಿ ಬಂದಿತು. ಆದರೆ ಈಗ ಒಬ್ಬ ಹೊಸ ಇಂದ್ರ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಒಂದು ಯಜ್ಞವನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಈಗ ಅವನು ಅಮರಾವತಿಗೆ ಬಂದು ನನ್ನ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಹೇಗೆ?

ಮಹಾವಿಷ್ಣು:- ದೇವೇಂದ್ರ, ಈ ಹೊಸ ಇಂದ್ರನು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಐದು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ತಪ್ಪದೇ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ಅವನಿಗೆ ಈ ಭಾಗ್ಯ ಬಂದಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಪುಣ್ಯಗಳಿಗಿಂತ, ಎಲ್ಲ ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿಗಳಿಗಿಂತ ಗೀತಾಪಾರಾಯಣ ಮಿಗಿಲಾದುದು.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವೇಂದ್ರ ನೇರವಾಗಿ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೇಷ ಧರಿಸಿ. ಗೋದಾವರೀತೀರದ ಶಾಲಿಕಾಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ನಡೆದ. ಅಲ್ಲಿ ಇರುವ ವೇದ ವೇದಾಂತ ಪಾರಂಗತನಾದ ಓರ್ವ ಕರ್ಮಠ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಶಿಷ್ಯತ್ವ ವಹಿಸಿದ. ಹಗಲಿರುಳು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನ ಪೂರ್ವಕ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಂದ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಲಿತುಕೊಂಡು ತಾನೂ ಕೂಡ ಅನುದಿನವೂ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಗೀತೆಯ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಿದ. ಅದರಿಂದ ಮಹಾವಿಷ್ಣು ಸುಪ್ರೀತನಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ''ಬೇಕಾದ ವರ ಬೇಡು'' ಎಂದ. ಆಗ ವಿವೇಕಿಯಾದ ಇಂದ್ರನು ಕ್ಷುದ್ರವಾದ ಪುರಂದರ ಪದವಿಯನ್ನು ಕೇಳದೆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಸಾಯುಜ್ಯ ಪದವಿ ಕೇಳಿದ. ಶ್ರೀಹರಿಯು ಸಂತೋಷದಿಂದ ತನ್ನ ಸಾಯುಜ್ಯ ಪದವಿ ಕರುಣಿಸಿ ಆ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಧನ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ.

ದೇವಿ, ನಾನು ನಿನಗೆ ಶ್ರೀಮದ್ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹದಿನೆಂಟೂ ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರ ಶ್ರವಣ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಮಾನವರು ಸರ್ವ ಯಜ್ಞಗಳ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಗೀತೆಯ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಎಂಬ ನೂರ ಎಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಪಾರ್ವತಿ:- ದೇವ ದೇವನಾದ ಮಹಾದೇವ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಮುಖದಿಂದ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಗೀತೆಯ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ಮತ್ತೆ ಕೃಷ್ಣಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಲು ಹರಿಭಕ್ತಿಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ. ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಭಾಗವತವು ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠ. ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಅದರಲ್ಲೂ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯ ಬಣ್ಣನೆ. ಅದರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಏನು? ತತ್ವ ಏನು? ಇತಿಹಾಸ ಏನು? ಬಣ್ಣಿಸಿರಿ.

ಮಹಾದೇವ:- ನೈಮಿಷ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸತ್ಕಥಾ ಪ್ರವಚನಕ್ಕಾಗಿ ದಿಕ್ಷಾ ಬದ್ಧರಾಗಿ ಕುಳಿತ ಸೂತರನ್ನು ಅಭಿವಂದಿಸಿ ಕಥಾಮೃತ ರಸದ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಶಲರಾದ ಶೌನಕರು ನುಡಿದರು.

ಶೌನಕ:- ಅಜ್ಞಾನ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸುವ ಕೋಟಿ ಜನ್ಮದ ಪಾಪವನ್ನು ಕಳೆಯಲು ಶ್ರೀಮದ್ ಭಾಗವತವು ಒಂದು ದಿವ್ಯವಾದ ರಸಾಯನ ಇದ್ದಂತೆ. ಅದನ್ನು ನಮಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿರಿ.

ಸೂತ:- ಕೃಷ್ಣ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಸುವ ಶ್ರೀಮದ್ ಭಾಗವತವು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಲೋಕೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸರಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಭಾಗವತ ಗ್ರಂಥದ ಶ್ರವಣದಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿತ ರಾಜನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಆದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಭಾಗವತದೊಡನೆ ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ತೂಗಿ ನೋಡಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮದ್ ಭಾಗವತವೇ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಯಿತು. ಈ ಭಾಗವತವು ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಇನ್ನೊಂದು ರೂಪವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಭಾಗವತವನ್ನು ಇಡೀ ವರ್ಷ ಪ್ರತಿದಿವಸವೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಪಠಣ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶ್ರವಣ ಪಠಣ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಪುಣ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಪುಲ ಸೌಖ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವತವನ್ನು ಕೇಳಿ ಪಠಿಸಿದರೆ, ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಭಕ್ತಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವುದು. ಏಳು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಾಹ ಕ್ರಮದಿಂದ ಶ್ರೀಮದ್ ಭಾಗವತದ ಪಠಣ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿದರೆ ಮೋಕ್ಷವೇ ದೊರೆಯುವದು. ಸನಕಾದಿಗಳು ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾರದರಿಗೆ ಭಾಗವತದ ಸಪ್ತಾಹ ಶ್ರವಣದ ವಿಧಿಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದರು.

ಶೌನಕ:- ನಾರದರು ತಮ್ಮ ತಂದೆಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಮುಖದಿಂದ ಭಾಗವತವನ್ನು ಮೊದಲು ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವರು ತ್ರಿಲೋಕ ಸಂಚಾರಿ. ಮಹಾತ್ಮರಾದ ಸನಕಸನಂದನಾದಿಗಳಿಗೂ, ನಾರದರಿಗೂ ಎಂದು ಎಲ್ಲಿ ಮಿಲನವಾಗಿದ್ದಿತು ? ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹದ ವಿಧಿವಿಧಾನವನ್ನು ನಾರದರು ಎಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರು?

ಸೂತ:- ಒಂದು ದಿನ ''ವಿಶಾಲಾ'' ಎಂದು ಹೆಸರಾದ ಬದರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಮುಖಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತ ನಾರದರನ್ನು ಸನಕಸನಂದನರಾದ ಸನಕ, ಸನಾತನ, ಸನಂದನ, ಸನತ್‌ಕುಮಾರ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ನೈಷ್ಠಿಕ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು ನೋಡಿ ಕೇಳಿದರು. -ನಾರದರೇ ನೀವು ಬಹಳ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತರಾದಂತೆ ತೋರುವದು. ನಿಮ್ಮ ಮುಖವು ಬಹಳ ಖಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಚಿಂತೆಗೆ ಕಾರಣವೇನು?

ನಾರದ:- ನಾನು ಈ ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕಾಶಿ, ಪ್ರಯಾಗ ಪುಷ್ಕರ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ಶ್ರೀರಂಗ, ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿದೆ. ಕಲಿಯು ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಭಾದಿಸುತ್ತ ಇದ್ದಾನೆ. ಸತ್ಯ, ಶೌಚ, ದಯಾ, ದಾನ ಮುಂತಾದ ಮುಖ್ಯ ಧರ್ಮಗಳು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ಮಾನವರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯುವದೇ ಜೀವನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ಸುಳ್ಳು, ಸಾಕ್ಷಿ, ನಾಸ್ತಿಕ ಭಾವ, ಕನ್ಯಾವಿಕ್ರಯ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ತುಂಬಿ ಹೋಗಿದೆ. ಗ್ರಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಿಗಳ ಮನೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹೆಂಗಸರದೇ ಕಾರಭಾರ. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ವ್ರತವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವದೇ ಇಲ್ಲ. ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು ಭೋಗ ವಿಲಾಸ ಲಾಲಸರು.

ಅಟ್ಟ ಶೂಲಾ ಜನ ಪದಾಃ ಶಿವಶೂಲಾದ್ ಜಾತಯಃ ।
ಕಾಮಿನ್ಯಃ ಕೇಶಶೂಲಿನ್ಯೋ ತ್ರಿಶ್ಯಂತೇ ಭುವಿಸರ್ವತಃ ॥

ದೇಶದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಅನ್ನದ ಮಾರಾಟ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಬಗೆಬಗೆಯ ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರಿಂದ ಹಣಗಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯೋಗಿಯಾಗಲಿ, ಸಿದ್ಧನಾಗಲಿ, ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ 'ಭಗವತ್ ಪ್ರೀತಿಕಾರಕವಾದ ಭಾಗವತ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಒಂದು ಸಲ ದೇಶಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಲೀಲಾಭೂಮಿಯಾದ ಬೃಂದಾವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ತರುಣಿಯು ಖಿನ್ನಳಾಗಿ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಮುದುಕರು ಮೂರ್ಛೆಹೊಂದಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದರು. ಈ ತರುಣಿಯು ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಮುದುಕರನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತ ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಳು. ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಅಳುತ್ತಲಿರುವ ಅವಳನ್ನು ದೂರದಿಂದ - ''ಕಲ್ಯಾಣಿ, ನೀನು ಯಾರು? ನಿನ್ನ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಇವರು ಯಾರು? ನಿನ್ನ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಹೇಳು.'' ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

ತರುಣಿ:- ನಾನು ಭಕ್ತಿ. ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು. ಗಂಗಾದಿ ತೀರ್ಥಗಳು ನನ್ನ ಸೇವೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ದ್ರಾವಿಡ ದೇಶದಲ್ಲಿ. ಬೆಳೆದಿದ್ದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ನನಗೆ ತುಸು ನೆಲೆ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಗುಜರಾತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಮುಪ್ಪು ಅಡರಿತು. ಮುಂದೆ ಈ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯ ಎಂಬ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ನಾನು ಬೃಂದಾವನಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ನನಗೆ ತಾರುಣ್ಯವೇ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ನಾನು ಮತ್ತೆ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಹುಡುಗಿಯಾದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಈ ನನ್ನ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯ ಎಂಬ ಮಕ್ಕಳು ಮಾತ್ರ ಮುಪ್ಪಿನ ಮದುಕರಾಗಿ ಮಲಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಏನು ಮಾಡಲಿ? ಮಕ್ಕಳು ಮುದುಕರು. ತಾಯಿ ಮಾತ್ರ ತರುಣಿ. ಇದೊಂದು ವಿಪರೀತ ಘಟನೆ ಅಲ್ಲವೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೇಳಿರಿ. ಆಗ ನಾನು ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ.

ನಾರದ:- ಇದು ಕಲಿಯುಗ. ಈಗ ಕಲಿಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸದಾಚಾರ, ತಪಸ್ಸು, ಯೋಗಮಾರ್ಗ ಎಲ್ಲವೂ ಲುಪ್ತವಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಜನರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಗಳಿಂದ

ರಾಕ್ಷಸರಂತೆ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ನೀನೂ ಕೂಡ ವಿಷಯಲಂಪಟರಾದ ಜನರ ಶೌರ್ಯ ದೌಷ್ಟ್ಯಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮುಪ್ಪಿನ ಮುದುಕಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಪಾವನವಾದ ಈ ಬೃಂದಾವನದ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ನೀನು ಮತ್ತೆ ತರುಣಿಯಾದೆ. ಆದರೆ ಈ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರೇ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅವು ಈಗ ಮುದುಕರಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಭಕ್ತಿ:- ಪರೀಕ್ಷಿತರಾಜನು ಕಲಿಯನ್ನು ಹೀಗೇಕೆ ಬೆಳೆಯಲು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ? ದಯಾಳುವಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಅಧರ್ಮವನ್ನು ನಾಶಮಾಡದೇ ಏಕೆ ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ?

ನಾರದ:- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಅವತಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಮಾಪ್ತಗೊಳಿಸಿ ಪರಂಧಾಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಕಲಿಯು ಈ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ. ಅನಂತರ ಪರೀಕ್ಷಿತ ರಾಜನು ಕಲಿಯನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ದಿಗ್ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ಅವನು ಆ ರಾಜನಿಗೆ ಶರಣು ಹೋದ. ಕಲಿಯುಗದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಪರೀಕ್ಷಿತನು ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲದೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟ. ತಪಸ್ಸು, ಯೋಗ, ಸಮಾಧಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ದೊರಕದ ಫಲವು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಕೇಶವನ ನಾಮೋಚ್ಚಾರಣ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಲಭಿಸುತ್ತವೆ. ಕಲಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಜನರು ಸುಲಭೋಪಾಯದಿಂದಲೇ ಶ್ರೀಹರಿಯ ನಾಮಸ್ಮರಣ ಮಾಡಿ ಉದ್ಧಾರ ಹೊಂದಲಿ ಎಂದು ಕಲಿಯನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸದೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ಈಗ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಕುಕರ್ಮಗಳ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರಭಾಗವು ಹೊರಟುಹೋಗಿದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ದ್ರವ್ಯದ ಆಶೆಯಿಂದ ಮನೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವತದ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಮಾಡುವದರಿಂದ ಅದರ ಕಥೆಯ ಸಾರವು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ನಾಸ್ತಿಕರು ಪಾಂಥಿಕರು ತುಂಬಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ತೀರ್ಥಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿಸ್ಸಾರವಾಗಿವೆ. ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭಗಳು ತುಂಬಿದ ಲಂಪಟಜನರು ಯಜ್ಞ, ಯಾಗ, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದರಿಂದ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾದ ಕರ್ಮಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿಸ್ಸಾರವಾಗಿವೆ. ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಯಾರದೂ ಹಿಡಿತವೇ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ನಾಸ್ತಿಕ್ಯ ಭಾವನೆ, ಜಂಭ, ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅನಭ್ಯಾಸ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಧ್ಯಾನಯೋಗದ ಫಲವು ನಷ್ಟವಾಗಿವೆ. ಪಂಡಿತರಾದವರೆಲ್ಲರೂ ಮಡದಿಯೊಂದಿಗೆ ಕೋಣಗಳಂತೆ ಕಾಮಕೇಳಿ ವಿಲಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಲಿಯುಗದ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವದರಲ್ಲಿಯೇ ದಕ್ಷರು. ಮುಕ್ತಿಸಾಧನದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ದಕ್ಷರಲ್ಲ. ವೈಷ್ಣವತ್ವವು ಲುಪ್ತವೇ ಆಗಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ದೇವರನ್ನು ನಿಂದಿಸುವವರೇ. ಸಜ್ಜನರನ್ನು ಪೀಡಿಸುವವರೇ. ಇದು ಇಂದಿನ ಕಲಿಕಾಲದ ಧರ್ಮ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರನ್ನು ದೂಷಿಸುವದು? ಆದುದರಿಂದ ನೀನು ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನೇ ಸ್ಮರಿಸು. ಅದರಿಂದ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವೆ.

ಭಕ್ತಿ:- ದೇವರ್ಷಿಯೆ, ಭಗವದ್‌ಭಕ್ತ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನದಿಂದ ನಾನು ಧನ್ಯಳಾದೆ. ಕಯಾದು ಮಗನಾದ ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೂ, ಧ್ರುಮಕುಮಾರನಿಗೂ ಉಪದೇಶ ನೀಡಿ ಅವರಿಗೆ ಭಗವತ್ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರನಾದ ನಿನಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ಭಾಗವತ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಎಂಬ ನೂರಎಪ್ಪತ್ತೈದನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ನಾರದರಿಂದ ಭಕ್ತಿಯ ಸಂಸ್ಥಾಪನೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೭೬

ನಾರದ:- ಭಕ್ತಿಬಾಲೆಯೆ, ನೀನು ದುಃಖಪಡಬೇಡ. ದ್ರೌಪದಿಯ ಮಾನ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಚರಣವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸು. ಕೃತ ತ್ರೇತಾದಿಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಯಜ್ಞಗಳು ಮುಕ್ತಿಸಾಧಕವಾದರೆ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಮಾತ್ರ ಮೋಕ್ಷ ಸಾಧಕ. ಭಗವಾನ್ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಸ್ವರೂಪವಾದ ತನ್ನ ದೇಹದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ನಿನಗೆ 'ಮುಕ್ತಿ' ಎಂಬ ದಾಸಿಯನ್ನೂ ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯ ಎಂಬ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ನೀನು ವೈಕುಂಠ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಅವರನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಪೋಷಿಸುವೆ. ಈಗ ಅದರ ಛಾಯಾರೂಪವಾಗಿ ಆ ನಿನ್ನ ದಾಸಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವೆ. ದಾಸಿಯಾದ ಮುಕ್ತಿಯಂತೂ ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕ್ಷೀಣವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ನೀನು ಸ್ಮರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಈಗಲೇ ಆ ಮುಕ್ತಿಯು ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ನಿನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯವೆಂಬ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ಜನರ ಉಪೇಕ್ಷೆ ಅನಾದರಗಳಿಂದ ಮುದುಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನೀನು ಅವರ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು. ನಾನೊಂದು ಉಪಾಯಮಾಡಿ ಆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಕೂಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ತಪಸ್ಸು, ವೇದ, ಜ್ಞಾನ, ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯಇಲ್ಲದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪ್ರಸಾದವು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗೋಪಿಕಾ ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ಪ್ರಮಾಣ. ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಒಂದೇ ತಾರಕ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ನಾರದರು ಆ ಬಾಲೆಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ ಮರುವುಗಟ್ಟಿ ಮಲಗಿದ ಆ ಭಕ್ತಿಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ''ಜ್ಞಾನವೇ, ಏಳು. ವೈರಾಗ್ಯವೇ, ಎಚ್ಚರವಾಗು'' ಎಂದು ಕೂಗಿ ವೇದವೇದಾಂತ ಘೋಷಗಳಿಂದಲೂ ಒದರಿ ಎಬ್ಬಿಸಿದರೂ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ತೂಕಡಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಮೈ ಮಡಿಚಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡರು. ಆಗ ನಾನು (ನಾರದ) ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ತಿಳಿಯದೇ ಗೋವಿಂದನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿದೆ. ಆಗ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಆಕಾಶವಾಣಿಯಾಯಿತು ''ನಾರದ, ನೀನು ಒಂದು ಸತ್ಕರ್ಮಮಾಡು. ಅದರಿಂದ ಈ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯಗಳ ಮುಪ್ಪುಮರೆಯಾಗಿ ಯೌವನ ಮರುಕಳಿಸುವದು. ಭಕ್ತಿಯು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಸಾರ ಹೊಂದುವದು. ಆ ಸತ್ಕರ್ಮ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಋಷಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಧುಸಂತರು ನಿನಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.''

ಈ ಆಕಾಶವಾಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾರದರಿಗೆ ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು. ಅವರು ಸಾಧುಸಂತರನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೊರಟರು. ತಮಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದ ಋಷಿಮುನಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಮುಪ್ಪಿನ ಮುದುಕರಾದ ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ತರುಣರನ್ನಾಗಿಸುವ ಸತ್ಕರ್ಮಯಾವದು ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಯಾರೂ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವರು ಬದರೀ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯ ಸಮಾನ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ಭಗವದ್ಭಕ್ತರಾದ ಐದು ವರ್ಷದ ಯೋಗೀಶ್ವರರೆನಿಸಿದ ಸನಕ, ಸನಂದನ, ಸನಾತನ, ಸನತ್ಕುಮಾರ, ಎಂಬ ಯೋಗಿಶ್ರೇಷ್ಠರ ದರ್ಶನವಾಯಿತು. ನಾರದರು ಅವರಿಗೆ ನಮಿಸಿ ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಕ್ಕೆ ಉಪಾಯ ಏನು ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

ಕುಮಾರರು:- ಮುನೀಶ್ವರ, ಎಲ್ಲ ಯಜ್ಞಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಯಜ್ಞವು ಪರಮಶ್ರೇಷ್ಠ. ಶುಕಾಚಾರ್ಯರ ಮುಖದಿಂದ ಬಂದ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಪ್ರವಚನವು, ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುವುದು.

ನಾರದ:- ವೇದ ವೇದಾಂತ ಘೋಷದಿಂದಲೂ, ಗೀತಾಪಾಠದಿಂದಲೂ, ಎದ್ದು ಕೂಡದ ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೇವಲ ಭಾಗವತ ಪ್ರವಚನದಿಂದ ಎಚ್ಚರವು ಹೇಗೆ ಬರುವುದು?

ಕುಮಾರರು:- ಭಾಗವತ ಕಥೆಯು ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಸಾರ. ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಇರದೇ ಇರುವ ವಿಚಿತ್ರಶಕ್ತಿ, ಸ್ವಾದ, ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳು ಅವುಗಳಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಭಾಗವತದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಆಮೂಲಾಗ್ರರಸವೇ ತುಂಬಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಿ ತಿಂದಾಗ ಅದಕ್ಕೊಂದು ವಿಚಿತ್ರಶಕ್ತಿ ಸವಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪವಿದ್ದರೂ ಬರಿ ಹಾಲು ಕುಡಿದಾಗ ತುಪ್ಪದ ರುಚಿಗೊತ್ತಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ಜೇನು ಇದ್ದರೂ ಬರೀ ಹೂವಿನ ಪಕಳೆಗಳನ್ನೇ ತಿಂದಾಗ ಆ ಜೇನಿನ ಆನಂದವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಕಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯ ವರೆಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ತುಂಬಿದರೂ ಅದನ್ನು ಕಬ್ಬಿನಿಂದ ಹೀರಿ ಸಾರೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ದರ ಸ್ವಾದವು ಆನಂದದಾಯಕವಾಗುವದು.

ಅದರಂತೆ ವೇದ, ಪುರಾಣ, ಗೀತೆ, ಉಪನಿಷತ್ತು, ವೇದಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ತತ್ವಜ್ಞಾನ ತುಂಬಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನೇ ಭಾಗವತ ರೂಪವಾಗಿ ಬೇಪದಿಸಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇಟ್ಟಾಗ ಮೂಲವಸ್ತುಗಳಾದ ಹಾಲು, ಹೂ, ಕಬ್ಬುಗಳಿಂದ ಸಾರೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಎತ್ತಿ ತುಪ್ಪ, ಜೇನು, ಸಕ್ಕರೆ ಎಂಬ ಪದಾರ್ಥಾಂತರಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಹೊಸರುಚಿ ಬರುವಂತೆ ಭಾಗವತಕ್ಕೊಂದು ಹೊಸ ಸತ್ವ, ಹೊಸ ಸ್ವಾರಸ್ಯ, ಹೊಸರುಚಿ ಬರುವದು. ಭಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿಯೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮೊದಲು ಶೇಷಶಾಯಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ತನ್ನ ಹೊಕ್ಕಳಿನ ಹೊಂದಾವರೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಚತುರ್ಮುಖನಿಗೆ ವೇದ ಪುರಾಣಗಳ ಸಾರವಾದ ಭಾಗವತವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ. ಆ ಚತುರ್ಮುಖನು (ನಿನಗೂ) ನಾರದನಿಗೂ, ನೀನು ವೇದವ್ಯಾಸರಿಗೂ ಹೇಳಿದಿರಿ. ವ್ಯಾಸರು ಜಗತ್ತಿನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಭಾಗವತವನ್ನು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರಚಿಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಭಾಗವತ ಪ್ರವಚನವೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸತ್ಕರ್ಮ. ಇದರಿಂದಲೇ ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿ ವೈರಾಗ್ಯಗಳಿಗೆ ಸುಖ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಶುಭೋದಯ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ನಾರದರಿಂದ ಭಕ್ತಿಯ ಸಂಸ್ಥಾಪನೆ ಎಂಬ ನೂರ ಎಪ್ಪತ್ತಾರನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೭೭

ನಾರದ:- ಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿ, ವೈರಾಗ್ಯಗಳ ಪುನಃ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ವೇದವ್ಯಾಸರು ಶುಕಾಚಾರ್ಯರ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಪ್ರಚುರಗೊಳಿಸಿದ ಭಾಗವತ ಪ್ರವಚನ ರೂಪವಾದ ಜ್ಞಾನಯಜ್ಞವನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಮುಖ್ಯ ಋತ್ವಿಜರನ್ನಾಗಿ ನಾನು ಆರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಎಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು? ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಮಾಡಬೇಕು? ಹೇಗೆ ಕೇಳಬೇಕು? ಈ ಸಪ್ತಾಹದ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳೇನು? ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೀವು ನನಗೆ ಹೇಳಿರಿ. ಜ್ಞಾನಯಜ್ಞ ವಿಶಾರದರಲ್ಲವೇ ಬ್ರಹ್ಮದೇವ ಮಕ್ಕಳಾದ ನೀವು !

ಕುಮಾರರು:- ನಾರದ, ಗಂಗಾದ್ವಾರದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಕಾಮದಾ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆ ಗಂಗಾ ನದಿಯ ಉತ್ತರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಆನಂದ ಎಂಬ ಒಂದು ಏಕಾಂತ ಮನೋಹರವಾದ ರಮಣೀಯ ಸ್ಥಳವಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೀನು ಜ್ಞಾನ ಯಜ್ಞ ಮಾಡು. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಭಾಗವತ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಭಕ್ತಿಯು ಮುಪ್ಪಿನ ಮುದುಕರಾದ ತನ್ನ ಇಬ್ಬರೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಳು. ಅಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯು ತರುಣಿಯಂತೆ ಆಗುವಳು, ಅವಳ ಮಕ್ಕಳೂ ಯುವಕರಾಗುವರು.

ಸೂತ:- ಹೀಗೆಂದು ಆ ನಾಲ್ವರೂ ಕುಮಾರರು ನಾರದರೊಡನೆ ಜ್ಞಾನಯಜ್ಞವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಗಂಗಾದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಆ ಭಾಗವತ ಪ್ರವಚನದ ಮಹಾಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರೂ ಓಡೋಡಿ ಬಂದರು. ಭೃಗು, ಗೌತಮ, ಪರಶುರಾಮ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ, ಪಿಪ್ಪಲಾದ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಮುನಿಗಳೂ, ಸ್ವಯಂ ವೇದವ್ಯಾಸರೂ, ಶುಕಾಚಾರ್ಯರೂ, ಪರಾಶರರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಈ ಜ್ಞಾನಸತ್ರದ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿದ ನಾರದರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಆಸನ, ಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟು ಗೌರವಿಸಿದರು. ಸನಕ ಸನಂದನಾದಿಗಳು ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ವಂದಿತರಾಗಿ ಮುಖ್ಯಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತರು. ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾರದರು, ನಾರದರ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು, ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುನಿಮಹರ್ಷಿಗಳು, ಒಂದು ಬದಿ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು, ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳೂ ಉಪಸ್ಥಿತರಾದರು. ದೇವತೆಗಳು ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದರು. ಇಂಥ ಪರಮ ಪವಿತ್ರವಾದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸನತ್ಕುಮಾರ ಸನಕ ಸನಂದನ ಸನಾತನರು ನಾರದರಿಗೆ ಭಾಗವತದ ಮಹಿಮೆ ಹೇಳಿದರು.

ಕುಮಾರರು:- ನಾರದ ! ಭಾಗವತದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹದಿನೆಂಟುಸಾವಿರ ಶ್ಲೋಕಗಳು, ಹನ್ನೆರಡು ಸ್ಕಂದಗಳು ಪರೀಕ್ಷಿತ ಶುಕಾಚಾರ್ಯರ ಸಂವಾದ ರೂಪವಾಗಿದೆ ಈ ಭಾಗವತ ಗ್ರಂಥ ಯಾವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವತ ಕಥೆ ನಡೆಯುವದೋ ಆ ಮನೆ ಒಂದು ತೀರ್ಥ. ಗಂಗಾ, ಗಯಾ, ಕಾಶಿ, ಪುಷ್ಕರ, ಅಶ್ವಮೇಧ, ರಾಜಸೂಯ ಯಾವದೂ ಭಗಾವತದ ಹದಿನಾರನೆಯ ಭಾಗಕ್ಕೂ ಸಮವಲ್ಲ. ಈ ಭಾಗವತವನ್ನು ಜನ್ಮಾವಧಿ ಕೇಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವದು ಕಷ್ಟ.

ರೋಗರುಜಿನಗಳ ಭಯವೂ ಇದ್ದದ್ದೇ. ಮಾನವರಿಗೆ ಆಯುಷ್ಯವೂ ಅಲ್ಪ. ಆದುದರಿಂದ ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹ ಮಾಡಿ ಏಳು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶ್ರವಣ ಮಾಡುವದು ಉತ್ತಮ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪರಂಧಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಉದ್ಧವ ಕೇಳಿದ.

ಉದ್ಧವ:- ಕೃಷ್ಣಾ ! ನೀನು ನಿನ್ನ ಪರಮ ಪದಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ನಿಂತಿರುವೆ. ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಈಗ ಕಲಿಯು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಕಾಲು ಇರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ಚಿಂತಾಯಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನಿಂದ ಅಗಲಿ ನಾವು ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬಾಳುವದು ಎಂಬುದೇ ನಮಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣ, ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ನೀನು ಹೋದ ಬಳಿಕ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?

ಉದ್ಧವನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಕೇಳಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ತೇಜಸ್ಸನ್ನೆಲ್ಲ ಭಾಗವತದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಉದ್ಧವನಿಗೆ ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಕೊಟ್ಟ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾಗವತವೆಂದರೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವಾಙ್ಮಯರೂಪದ ಮೂರ್ತಿಯೇ. ಈ ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹದಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಪುಣ್ಯ ಬರುವದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವವ, ಕೇಳುವವ ಎಲ್ಲರೂ ಆ ಭಗವತ್ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯರಾಗುವರು. ಈ ಭಾಗವತ ಶ್ರವಣದಿಂದ ಮಾನವರ ದುಃಖ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಎಲ್ಲವೂ ತೊಡೆದು ಹೋಗುವವು.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಆ ಕುಮಾರರು ಭಾಗವತದ ದಿವ್ಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಲು ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದರು. ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಸಾರಭೂತವಾದ ಭಾಗವತ ಪ್ರವಚನವು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಕೂಡಲೇ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯು ಬಂದಳು. ಅವಳ ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರೂ ಮಕ್ಕಳೂ ಭಾಗವತ ರಸಾಮೃತ ಪಾನದಿಂದ ತರುಣರಾದರು. ''ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಗೋವಿಂದ ಹರೇ ಮುರಾರೇ'' ಎಂದು ಭಗವನ್ನಾಮ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಆ ಭಕ್ತಿಭಾಮಿನಿಯು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಆ ಕುಮಾರರನ್ನು ಕೇಳಿದಳು.

ಭಕ್ತಿ-ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಭಾಗವತ ಕಥಾರಸದಿಂದ ಈಗ ಮತ್ತೆ ಪುಷ್ಟಳಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಎಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿರಿ.

ಕುಮಾರರು:- ಶ್ರೀಹರಿಯ ಏಕನಿಷ್ಠ ಭಕ್ತರಾದ ಹಾಗೂ ದೀನದಯಾಳುಗಳಾದ ಸಾಧು ಸಜ್ಜನರಲ್ಲಿ ನೀನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನೆಲಿಸು. ಅಂದರೆ ನಿನಗೆ ಎಂದೂ ಕಲಿಬಾಧೆ ತಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತಿ ದೇವಿ ! ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ನಾರದನಿಂದ ಪ್ರಚುರ ಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನೀನೊಬ್ಬಳೇ ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲ ಹಿತಕಾರಕಳು. ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ದರಿದ್ರರಾದರೂ ಯಾರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಭಕ್ತಿಯು ದೃಢವಾಗಿ ಇದೆಯೋ, ಅವರ ಮಾನಸ ಮಂದಿರವನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿಯು ತನ್ನ ವೈಕುಂಠಾದಿ ಲೋಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರೇಮ ಸೂತ್ರದಿಂದ ಬಿಗಿಯಲ್ಪಟ್ಟವರಂತೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಸುತ್ತಾನೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹ ಪ್ರವಚನ ಎಂಬ ನೂರ ಎಪ್ಪತ್ತೇಳನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಶ್ರೀ ಮದ್ಭಾಗವತ ಮಹಾತ್ಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೋಕರ್ಣ ವೃತ್ತಾಂತ ವರ್ಣನೆ ಪುರಸ್ಸರವಾಗಿ ಆತ್ಮದೇವನ ಪುತ್ರನಾದ ಧುಂಧುಕಾರಿಯ ಪಾಪಕೃತ್ಯ ವರ್ಣನೆ. ವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆತ್ಮದೇವನಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೭೮

ಸೂತ:- ವೈಷ್ಣವರ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ವಿಷಯಕವಾದ ಅಲೌಕಿಕ ಭಕ್ತಿಯು ಉಂಟಾದುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಶ್ರೀಹರಿಯು ತನ್ನ ಲೋಕವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಪರಮಾನಂದ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಆ ಪೀತಾಂಬರನು ಭಕ್ತರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ. ಶ್ರೀಹರಿಯ ದಿವ್ಯವಾದ ಕಥೆಯನ್ನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಮುಕ್ತರೂ ಸಹ ಉತ್ಸುಕರಾಗಿ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ 'ಜಯ ಜಯ ಜಗನ್ನಾಥ' ಎಂಬ ಮಂಗಳ ಘೋಷವು ಮೊಳಗತೊಡಗಿತು. ಅದರಿಂದ ಕಲಿಯ ಭಯವು ದೂರವಾಯಿತು, ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಭಕ್ತಿಭಾವಭರಿತರಾಗಿ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಆಗ ನಾರದರು ಆ ಸನಕ, ಸನಂದನ, ಸನಾತನ, ಸನತ್ಕುಮಾರ ಎಂಬ ಕುಮಾರರನ್ನು ಕುರಿತ ಮಾತನಾಡಿದರು.

ನಾರದ:- ಮುನೀಶ್ವರರೇ, ಈ ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹದ ಭಕ್ತಿರಸದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ಲೋಕದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅದ್ಭುತ ಪರಿಣಾಮವುಂಟಾಗುವದನ್ನು ನಾನೀಗ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹ ಶ್ರವಣದಿಂದ ಮೂಢರೂ, ದುಷ್ಟರೂ, ಸಹ ಉತ್ತಮವಾದ ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿಯು ಬೇರಾವ ಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದಲೂ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. 'ಭಾಗವತ'ದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಮಾನವರೆಲ್ಲರ ಪಾಪಗಳೂ ನಷ್ಟವಾಗಿ, ಅಂತಃಕರಣ ಪರಿಶುದ್ಧಿ ಸಿದ್ಧಿಸುವದು. ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯು ಉದ್ದೀಪ್ತವಾಗುವದು. ಇಂಥ ಜ್ಞಾನ ಯಜ್ಞದಿಂದ ಯಾರು ಪರಿಶುದ್ಧರಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ? ಇಂಥ ಭಗವತ್ಕಥಾರೂಪವಾದ ಸಪ್ತಾಹ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸಿದ ತಾವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೃಪಾಳುಗಳು. ಹೊಸ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ತಾವು ಜಗತ್ತಿಗೆ ತೋರಿಸಿದ್ದೀರಿ.

ಕುಮಾರ:- ಕಾಮಕ್ರೋಧದಿಂದ ಕಲುಷಚಿತ್ತರಾದ ಪಾಪಿಗಳೂ ಸಹ ಈ ಸಪ್ತಾಹ ಯಜ್ಞದಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಬಾಹ್ಯರೂ, ತಾಯ್ತಂದೆಗಳನ್ನು ನಿಂದಿಸುವವರೂ, ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸೆ ಮಾಡುವವರೂ, ಡಾಂಭಿಕರೂ, ಆತಂಕರೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಪ್ತಾಹ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರೆ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪರಮಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ಮೋಕ್ಷ ವೈಕುಂಠಲೋಕವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಸುವರು. ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರೂ, ಕ್ರೂರರೂ, ಪಿಶಾಚರೂ, ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವದಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆಹೊರೆದುಕೊಳ್ಳುವವರೂ, ವ್ಯಭಿಚಾರಿಗಳೂ, ಸಪ್ತಾಹ ಯಜ್ಞದಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವರು.

ನಾರದ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಇತಿಹಾಸವೊಂದನ್ನು ಹೇಳುವೆ. ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ತೀರದಲ್ಲಿ 'ಕೋಹಲ' ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣ. ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ 'ಆತ್ಮದೇಹ' ಎಂಬ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮ. ವೇದವೇದಾಂತ ವಿದ್ಯೆಗಳೆಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಾಧೀನ. ನಿತ್ಯವೂ ಸಹ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾದ ಕರ್ಮಾಚರಣೆಯಲ್ಲೇ ಆಸಕ್ತಿ. ಇಂಥ ವಿಪ್ರೋತ್ತಮನಿಗೆ ಹೆಂಡತಿ ಮಾತ್ರ ಸರ್ವಥಾ ಪ್ರತಿಕೂಲ. ಅವನ ಮಡದಿಯ ಹೆಸರು ಧುಂಧುರೀ. ಅವಳು ರೂಪದಿಂದ ಒಳ್ಳೇ ಚೆಲುವೆ. ಜನಿಸಿದ ಕುಲವೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ. ಆದರೆ ಪೂರ್ವ ಕರ್ಮಗಳ ವಿಪಾಕದಿಂದ ಇವಳು ಮಾತ್ರ ಬಹುಭಾಷಿಯೂ ಕ್ರೂರಳೂ, ಕಲಹಪ್ರಿಯಳೂ ಆಗಿದ್ದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ತನ್ನದೇ ಮಾತು ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಹಟ. ಹೀಗೆಯೇ ಆ ಇಬ್ಬರೂ ದಂಪತಿಗಳು ಕೋಹಲ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷ ಒಟ್ಟಿಗಿದ್ದರು. ಅವರ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದವು. ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂತತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಬಹಳ ದುಃಖ. ಒಳ್ಳೇ ಸಂತಾನ ಆಗಲೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವರು ಗೋದಾನ, ಭೂದಾನ, ಬಂಗಾರದಾನ, ವಸ್ತ್ರದಾನ ಮುಂತಾದವನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದರು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮಾನುಸಾರವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಜನಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಖಿನ್ನನೂ ವಿಷಣ್ಣನೂ ಆದ ಆ ಆತ್ಮದೇವ. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಕೊರಗು ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊರಗಿ, ಸೊರಗಿ, ನಿರ್ವಿಣ್ಣನಾದ. ಕೊನೆಗೆ ಅದೇ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಕಾಡಿಗೆ ಸಾಗಿದ. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಸಿವೆ, ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಬಳಲಿ ಆಚೀಚೆ ಅಲೆದಾಡುತ್ತ ಸುದೈವದಿಂದ ಒಂದು ಜಲಾಶಯಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಆ ಸರೋವರದ ಸ್ಫಟಿಕದಂತೆ ನಿರ್ಮಲವಾದ, ಅಮೃತದಂತೆ ರುಚಿಯಾದ ನೀರನ್ನು ಯಥೇಷ್ಟವಾಗಿ ಪಾನಮಾಡಿದ. ಅದೇ ಸರೋವರದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಗಿಡದ ದಟ್ಟವಾದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಿದ್ಧಪುರುಷ ಹೀಗೆ ಸಂಚಾರಗೈಯುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ಸರೋವರ ಕಂಡು ಅದರಲ್ಲಿನ ನೀರು ಕುಡಿದು ತೀರದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತ ಆತ್ಮದೇವ ಆತನನ್ನು ನೋಡಿದ. ಅವನೊಬ್ಬ ಸಂನ್ಯಾಸಿ. ಮುಖದ ಮೇಲೆ ದಿವ್ಯವಾದ ವರ್ಚಸ್ಸು. ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಂತ ಕಾಂತಿ. ಆ ಯೋಗೀಶ್ವರನನ್ನು ಕಂಡು ತಟ್ಟನೆದ್ದು ಅವನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪಾದಗಳಿಗೆ ನಮಿಸಿದ. ಇಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ಆತ್ಮದೇವನ ಮುಖದ ಮೇಲಿನ ನಿರ್ವೇದಭಾವ, ನಿಟ್ಟುಸಿರು, ದೀನ ಮುಖಚರ್ಯೆ, ಮುಂತಾದವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಆ ಸಿದ್ಧಪುರುಷನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ.

ಸಿದ್ಧಪುರುಷ:- ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮ, ನಿನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿನ ಯಾವ ಚಿಂತೆ ನಿನ್ನನ್ನು ದುಃಖಕ್ಕೀಡುಮಾಡಿದೆ? ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳು.

ಆತ್ಮದೇವ:- ನನ್ನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ವಿಪಾಕವನ್ನು ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ? ನನ್ನ ಪೂರ್ವಜರು ನಾನು ನೀಡಿದ ತರ್ಪಣದ ನೀರನ್ನು ಬಿಸಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸೇವಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ನೀಡಿದ ಜಲಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಅವರು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಸಂತಾನವಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರು ನೀಡಿದ ಜಲಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಪಿತೃಗಳು ಅಂಗೀಕರಿಸುವದಿಲ್ಲ.

ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ನನ್ನ ಜೀವನ ಹಾಳು ಬೆಂಗಾಡು. ದುರ್ದೈವಿಯಾದ ಈ ನನ್ನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಧಿಕ್ಕಾರ. ನನ್ನ ದುರದೃಷ್ಟವು ಬಲವತ್ತರವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪೋಷಿಸಿದ ಹಸುವೂ ಸಹ ಈಯುವದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಂತೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ದನಕರುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬಂಜೆಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಚ್ಚಿದ

ಗಿಡಗಳು ಅನೇಕ. ಒಂದು ಗಿಡಕ್ಕೂ ಹೂವಿಲ್ಲ, ಕಾಯಿಯಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಎಲ್ಲ ಮರಬಳ್ಳಿಗಳೂ ಬಂಜೆಗಳೇ. ಇಂಥ ನಾನೇಕೆ ಬದುಕಿರಬೇಕು? ಈ ದುರ್ಭರ ಜೀವನವನ್ನು ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಲೆಂದೇ ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಎಂದು ಹೇಳಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅತ್ತುಬಿಟ್ಟ. ಕೇಳಿದ ಸಿದ್ಧರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಕರುಣೆಯ ಉದಯ. ಆತ್ಮದೇವನನ್ನು ಕರುಣೆದುಂಬಿ ನೋಡಿದರು ಇಂತು ನುಡಿದರು.

ಸಿದ್ಧಪುರುಷ:- ಆತ್ಮದೇವ, ನಾವು ನಿನ್ನ ಹಣೆಯ ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬ್ರಹ್ಮನು ಬರೆದ ಫಾಲಪಟ್ಟಲಿಪಿಯನ್ನು ಓದಿದೆವು. ದುರ್ದೈವದಿಂದ ನಿನಗೆ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಸಂತಾನ ಲಿಖಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಜನ್ಮ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ಏಳು ಜನ್ಮಗಳ ವರೆಗೆ ನಿನಗೆ ಪುತ್ರಪ್ರಾಪ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಂತಾನದ ಆಶೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು. ವಿವೇಕಿಯಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಗವಂತನ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡು.

ಸಿದ್ಧಪುರುಷರ ಈ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಕೇಳಿ ಆತ್ಮದೇವನಿಗೆ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ದುಃಖವಾಯಿತು. ಅವನು ದೀನವದನನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ.

ಆತ್ಮದೇವ:-

ವಿವೇಕೇನ ಭವೇತ್ಕಿಂ ಮೇ ಪುತ್ರಂ ದೇಹಿ ಬಲಾದವೇ ।
ನೋಚೇತ್ತ್ಯಜಾಮ್ಯಹಂ ಪ್ರಾಣಾಂಸ್ತ್ವದಗ್ರೇ ಶೋಕ ಮೂರ್ಛಿತಃ ॥

ಮುನಿಗಳೇ, ನನಗೆ ವಿವೇಕದಿಂದ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಈ ವಿವೇಕದ ಉಪದೇಶ ಸಾಕು. ನನಗೆ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಒಬ್ಬ ಗಂಡು ಮಗನನ್ನು ನೀಡಿರಿ. ದುಃಸ್ಸಹವಾದ ಶೋಕದಿಂದ ವಿಕಲ್ಪನಾದ ನಾನು ಏನನ್ನೂ ಕೇಳಲಾರೆ. ಅಸಹನೀಯ ದುಃಖಭಾರದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ಪಂಚಪ್ರಾಣಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವೆ.

ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಸಂತಾನ ವಿಷಯಕವಾದ ಆಗ್ರಹವನ್ನು ಕಂಡ ಆ ತಪೋಧನರು ನಿರುಪಾಯರಾಗಿ ನುಡಿದರು.

ಸಿದ್ಧಪುರುಷ:- ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಗರ ಮಹಾರಾಜನು ಸಂತತಿಯಿಂದಲೇ ಭಯಂಕರ ದುಃಖವನ್ನು ಹೊಂದಿದ. ಅಂಗರಾಜನು ದುಷ್ಟಸಂತಾನ ಹೊಂದಿ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಅಡವಿಪಾಲಾದ. ಚಿತ್ರಕೇತು ಮಹಾರಾಜನು ಮಕ್ಕಳಿಂದ ವಿಚಿತ್ರ ದುಃಖವನ್ನನುಭವಿಸಿದ. ಆದುದರಿಂದ ಆತ್ಮದೇವ, ನೀನು ಧರ್ಮದ ಮರ್ಮವನ್ನರಿತುಕೋ. ಸಂತತಿಯ ಆಶೆ ಬಿಡು. ನಮ್ಮಿಂದ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಒಂದು ವೇಳೆ ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆದರೂ, ಆ ಮಗನಿಂದ ನಿನಗೆ ಎಂದೂ ಸುಖವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ ನೀನು ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆಗೆ ಸಿದ್ಧನಾದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಕರುಣೆಗೊಂಡು ನಾನು ನಿನಗೆ ಪುತ್ರನನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನೆನಪಿರಲಿ ಇಂಥ ಪುತ್ರನಿಂದ ನಿನಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಸುಖವಾಗುವದಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಆ ಸಿದ್ಧಪುರುಷರು ಆತ್ಮದೇವನಿಗೆ ಫಲವೊಂದನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಅನುಶಾಸನಗೈದರು.

ಸಿದ್ಧಪುರುಷ:- ಆತ್ಮದೇವ, ನಾನು ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಫಲವನ್ನು ನಿನ್ನ ಮಡದಿಗೆ ಕೊಡು. ಜನಿಸುವ ಮಗನು ಸದಾಚಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಆಪೇಕ್ಷೆ ಇದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಹಾಗೂ ನೀನು ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ನಿಯಮಬದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು. ಎಂದೂ ಹುಸಿಯನ್ನು

ನುಡಿಯಬಾರದು. ಶೌಚದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ಪರೋಪಕಾರ, ದಯೆ, ದಾನ, ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಏಕಚಿತ್ತರಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಊಟ ಸಲ್ಲದು. ಒಂದು ವರ್ಷದ ವರೆಗೆ ಒಂದು ಹೊತ್ತು ಮಾತ್ರ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯು ಪರಿಶುದ್ಧಾಳಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷದ ವರೆಗೆ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ದೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಆರಾಧನೆಗೈಯಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಿ ಆ ಸಿದ್ಧಿಯೋಗಿಯು ಫಲವಿತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದ. ಇತ್ತ ಆತ್ಮದೇವನು ಆ ಅರಣ್ಯದಿಂದ ಮರಳಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ. ಸಿದ್ಧಪುರುಷ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ಫಲವನ್ನು ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನೂ, ವ್ರತಾಚರಣೆಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದ. ಆತ್ಮದೇವನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಧುಂಧುರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಸಮಾಧಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಳು. ''ಸಖಿ, ಈ ಫಲವನ್ನು ನಾನು ಭಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಗರ್ಭಧರಿಸುವದು ನಿಶ್ಚಿತ. ನಿಯಮ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕಂತೆ. ಬಸಿರು ಹೆಂಗಸಿನ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಾನೆಂತು ಸಹಿಸಲಿ? ಆ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕುಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ತಿನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ ಬೇಕೆಂದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ದಿನಕಳೆದಂತೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಭಾರವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಒಂಭತ್ತು ತಿಂಗಳು ಈ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು. ನಂತರ ಪ್ರಸವವೇದನೆಯನ್ನನುಭವಿಸಬೇಕು. ಈ ವೇದನೆಯಂತೂ ಭಯಂಕರ. ಅದನ್ನನುಭವಿಸಿದ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ವೇದನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲ ಸಲ ಪ್ರಸವಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಡೆಯಲಾರದ ನೋವಿನಿಂದ ಮರಣವೇ ಬರುವುದೂ ಉಂಟು. ನಾನು ದಿನತುಂಬಿ ಆಯಾಸದಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಲಾಗದೇ ಮನೆಯ ಮೂಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಾಗ ನನ್ನ ಅತ್ತಿಗೆ ನಾದಿನಿಯರು ಮನೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಳ್ಳೆಹೊಡೆದು ಬಿಡುವರು. ಬಸಿರಾದರೆ ನನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವಹಾನಿ. ಆದುದರಿಂದ ನನಗೆ ಗರ್ಭಿಣಿ ಯಾಗುವದೆಂದರೆ ಆಗದು. ಏನಾದರೂ ಉಪಾಯ ಮಾಡಿ ನಾನಿದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.''

ಧುಂಧುರಿಯ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವಳ ಗೆಳತಿಯು ನಗುತ್ತ ''ಸರಿ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡು'' ಎಂದು ನುಡಿದಳು. ಧುಂಧುರಿಯು ಮಾತ್ರ ಮೊದಲೇ ತಾನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಂತೆ ಆ ಫಲವನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆತ್ಮದೇವನು ಬಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಆ ಹಣ್ಣನ್ನು ನೀನು ಕೊಟ್ಟ ದಿನವೇ, ಆಗಲೇ ಭಕ್ಷಿಸಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದಳು. ಮುಂದೆ ಕೆಲದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ಅವಳು ತನ್ನ ತಂಗಿಯ ಮನೆಗೆ, ಕೆಲದಿನ ಇರಲೆಂದು ಹೋದಳು. ಅವಳೆದುರು ಈ ಫಲದ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದಳು.

ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದ, ಅವಳ ತಂಗಿಯು ಹೇಳಿದಳು. ''ನಾನು ಈಗ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತು ನಿನಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನೇ ನಿನ್ನ ಮಗುವೆಂದು ನಿನ್ನ ಪತಿಗೆ ತೋರಿಸು. ಅನಂತರ ನಾನು ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಆ ಮಗುವನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದಲ್ಲ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹೊರಗೆ ಆ ಮಗುವನ್ನು ನಿನ್ನದೆಂದೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಿದ್ಧಪುರುಷನು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಫಲವನ್ನು ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಹಸುವಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸಿಬಿಡು. ಆ ಸಿದ್ಧಪುರುಷನ ಫಲದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಬಿಡೋಣ.''

ತಂಗಿಯ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಿ, ಧುಂಧುರಿಯು ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದಳು. ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪತಿಗೆ ತಾನು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗರ್ಭಿಣಿಯಂತೆ ಬಯಕೆ, ಬೇನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತ ಇಷ್ಟವಾದ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನಗಳನ್ನು, ಬಯಕೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ಖಾದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮೆಲ್ಲುತ್ತ ಅಪ್ಪಟ ಗರ್ಭಿಣಿಯಂತೆ ವೇಷಭೂಷಣಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸಿದಳು. ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ಅವಳ ಸೋದರಿಯು ಗಂಡು ಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಧುಂಧುರಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ನೀಡಿದಳು. ಧುಂಧುಲಿಯು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಸವ ವೇದನೆಯನ್ನು ನಟಿಸಿ, ಸೂಲಗಿತ್ತಿಯನ್ನು ಕರೆಕಳುಹಿಸಿ, ಅವಳು ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿಸಿ, ಪತಿಯಾದ ಆತ್ಮದೇವನಿಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಸಮಾಚಾರ ತಲುಪಿಸಿದಳು. ಆತ್ಮದೇವನಿಗೆ ಪುತ್ರ ಜನನದ ವಾರ್ತೆ ಕೇಳಿ ಪರಮಹಿಗ್ಗು. ಅಮಿತಾನಂದ. ಅವನು ಸದಾಚಾರಿಗಳಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕರೆಯಿಸಿ ದಾನ, ದಕ್ಷಿಣೆ ನೀಡಿದ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಚಿತವಾದ ಜಾತಕರ್ಮ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿದ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳ ವಾದ್ಯಗಳು ಮೊಳಗಿದವು.

ಅನಂತರ ಆ ಧುಂಧುರಿಯು ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಕರೆದು ''ನನ್ನ ಸ್ತನಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಮಗುವನ್ನು ಹೇಗೆ ರಕ್ಷಿಸಲಿ? ನನ್ನ ತಂಗಿಯೂ ಸಹ ಒಂದು ಗಂಡು ಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತಿದ್ದಳು. ಆ ಮಗು ಮೃತವಾಗಿದೆ. ಅವಳನ್ನು ಹೋಗಿ ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಾ. ಅವಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸು. ಅವಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಮಗು ರಕ್ಷಿತವಾಗುವದು.'' ಎಂದಳು.

ಮಡದಿಯ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಾಧುಪ್ರಾಣಿಯಾದ ಆ ಆತ್ಮದೇವನು ಧುಂಧುರಿಯ ತಂಗಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅವಳನ್ನು ಕರೆತಂದ. ಧುಂಧುರಿಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಆ ಮಗನಿಗೆ ಧುಂಧುಕಾರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟ. ಆ ಧುಂಧುರಿಯ ತಂಗಿಯೇ ಆತ್ಮದೇವನ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ತನ್ನ ಎದೆಯ ಹಾಲನ್ನು ಆ ಮಗುವಿಗೆ ನೀಡಿ ಪೋಷಿಸತೊಡಗಿದಳು.

ಮುಂದೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಕಳೆದ ನಂತರ ಆತ್ಮದೇವನ ಮನೆಯ ಹಸುವು ಒಂದು ಗಂಡು ಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತಿತ್ತು. ಸಿದ್ಧಪುರುಷರ ಫಲದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸುಂದರ ಅವಯವಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ದಿವ್ಯ ತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳ ಬಂಗಾರದಬಣ್ಣದ ಗಂಡು ಮಗುವು ಆ ಹಸುವಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದಿತು. ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಲು ನಗರದ ನರನಾರಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಆತ್ಮದೇವನ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಹಸುವಿನ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಮನುಷ್ಯ ಶಿಶುವನ್ನು ನೋಡಿ ಬೆರಗುಪಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಅದರ ಗುಟ್ಟು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ ಯಾರಿಗೂ. ಗೋವಿನ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಆ ಕೂಸಿನ ಕಿವಿ ಮಾತ್ರ ಗೋವಿನ ಕಿವಿಯಂತೇ ಇದ್ದಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಗೋಕರ್ಣ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಯಿತು ಆ ಹಸುವಿನ ಶಿಶುವನ್ನು ಕೆಲಕಾಲದ ನಂತರ ಆತ್ಮದೇವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಕರ್ಣ, ಧುಂಧುಕಾರಿ ಇಬ್ಬರೂ ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವರಾದರು. ಗೋಕರ್ಣನು ಕ್ರಮಪ್ರಕಾರ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ವೇದ-ವೈದುಷ್ಯವನ್ನು, ಶಾಸ್ತ್ರ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದ. ಸದಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿ, ಭಗವದೈಕ ಪ್ರಪತ್ತಿ ಇವುಗಳಿಂದ ಸಂಪನ್ನನಾದ. ಆದರೆ ಧುಂಧುಕಾರಿಯು ಮಾತ್ರ

ಆಚಾರಹೀನ, ದುರ್ವಿಚಾರಿ, ಸ್ನಾನ, ಸಂಧ್ಯಾದಿ ಸದಾಚಾರ ವರ್ಜಿತ. ಕಂಡಲ್ಲಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದ. ಕಾಮಕ್ರೋಧಗಳಿಂದ ಸದಾ ಕ್ರೂರನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಕಳವು, ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣದ್ವೇಷ, ದುಷ್ಟಚಂಡಾಲ ಸಹವಾಸ ಮುಂತಾದ ದುರ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡ. ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಎಸೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ವ್ಯಭಿಚಾರ ಅವನ ನಿತ್ಯ ಆಚಾರ. ತಂದೆ ಮಾಡಿಟ್ಟ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ವೇಶ್ಯಾಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಹಾಳು ಮಾಡಿದ. ಹೀಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಂಗಾರ, ನಗ, ನಾಣ್ಯ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪೋಲುಮಾಡಿದ. ಆತ್ಮದೇವನಿಗೆ ಮುಪ್ಪಿನಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಟ್ಟದಾರಿದ್ರ್ಯ ಬಂದಿತು. ಮನೆಯ ನಿತ್ಯ ಬಳಕೆಯ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿ ಬಡತನದಿಂದ ಬಳಲಿ ದುಃಖಿಸತೊಡಗಿದ ಆತ್ಮದೇವ.

ಆತ್ಮದೇವ:- ''ದುಃಖವನ್ನು ನೀಡುವ ದುಷ್ಟ ಮಕ್ಕಳು ಇರುವದಕ್ಕಿಂತ ಮಕ್ಕಳು ಇಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಲೇಸು. ಎಂದು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದ ಸಿದ್ಧಪುರುಷ. ಆ ಮಾತಿನ ಯಥಾರ್ಥತೆ ಈಗ ನನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನು ನಾನು ಏನು ಮಾಡಲಿ? ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಲಿ? ನನ್ನ ಈ ಸಂಕಟವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವವರು ಯಾರು? ನಾನು ಈಗ ಈ ಮಗನೊಡನೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಳಲಾರೆ. ಅವನು ಮಾಡುವ ಕಳವು, ಕೊಲೆ, ವ್ಯಭಿಚಾರಾದಿ ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ತಾಳಲಾರೆ. ಊರಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಮುಖವನ್ನು ತೋರಲಾರೆ. ಈಗ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಿ, ಅಥವಾ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಇಲ್ಲವೇ ಭೃಗುಶೃಂಗದಿಂದ ಜಿಗಿದು ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಪರಿತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವೆ.''

ಹೀಗೆ ದುರಂತವಾದ ಚಿಂತಾಸಂತಾನದಿಂದ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲೇ ಕುದಿಯುತ್ತ ಮುಖ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪರಮ ಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಗೋಕರ್ಣ ಬಂದ. ಚಿಂತಾಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಗಾಸಿಗೊಂಡ ತಂದೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ. ಅವನಿಗೆ ಹಿತವಚನಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದ.

ಗೋಕರ್ಣ:- ''ಅಸಾರಸ್ತಿತ ಸಂಸಾರೋ ದುಃಖ ಮೋಹಪ್ರದೋನೃಣಾಮ್'' ''ತಂದೆಯೇ, ಈ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ''ಸಂಸಾರ'' ಎಂಬ ಹೆಸರು ವ್ಯರ್ಥ. ಇದು ಸಂಸಾರ ಅಲ್ಲ. ''ಅಸಾರ'' ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಾರವೂ ಇಲ್ಲ, ಸುಖವೂ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಬಾಳುವ ಮನುಷ್ಯರ ಬದುಕೆಲ್ಲವೂ ಗೊಳು. ಇಲ್ಲಿಯ ಮೋಹ ಸ್ನೇಹಗಳಿಂದ ಮಾನವನಿಗೆ ನಿರಂತರ ದುಃಖ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ದೈನ್ಯಾವಸ್ಥೆಗಳು ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಮೋಹಪಾಶದಿಂದ ಬದ್ಧನಾದ ಜೀವ ಈ ಸಂಸಾರದ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ದುಃಖಪಡುತ್ತಾನೆ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೂ ಸಹ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ಭೂಲೋಕದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ರಾಜನಿಗೂ ಬಾಳ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಗುದಿ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ನೆಮ್ಮದಿ ಎಂಬುದು ಯಾರಿಗೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ''ಸುಖ'' ಎಂಬುದು ಸರ್ವಸಂಗ ಪರಿತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಭಗವಂತನ ಧ್ಯಾನಮಾಡುವ ಮುನಿಮನೀಷಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಲಭ್ಯ. ಆದುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು, ಮಡದಿ, ಮನೆ, ಬಂಧು, ಬಳಗದಿಂದ ಸುಖ ದೊರಕುವದೆಂಬ ಮೋಹವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸು. ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಆಗುವರು? ಮಗನು ಯಾರು? ಮಡದಿ ಯಾರು? ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೆ ಏನು ಸಂಬಂಧ? ತಂದೆ, ಮಗ, ಹೆಂಡತಿ ಎಲ್ಲವೂ ಕೃತ್ರಿಮ ಸಂಬಂಧ. ಈ ಎಲ್ಲ ಮೋಹವು ನರಕಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಆದುದರಿಂದ ಸಾಂಸಾರಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ 'ನಾನು' 'ನನ್ನದು' ಎಂಬ

ಅಭಿಮಾನ ಬಿಡು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೊರೆದು ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ನಡೆ. ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಶ್ರೀಕಾಂತನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸು.

ಮಾಂಸಾಸ್ಥಿರಕ್ತನಿಕರೇ ಸ್ವಶರೀರಕೇಸ್ಮಿನ್ ಸ್ವತ್ವಂ ತ್ಯಜಾಶು ಮಮತಾಂ ವನಿತಾಸುತಾದೌ ।
ಪಶ್ಯಾSನಿಶಂ ಜಗದಿದಂ ಕ್ಷಣಭಂಗನಿಷ್ಠಂ ಜ್ಞಾನೀವಿರಾಗರಸಿಕೋ ಭವ ಭಕ್ತಿನಿಷ್ಠಃ ॥

ಮಾಂಸ, ಮೂಳೆ, ನೆತ್ತರ, ಮಜ್ಜೆ, ತೊಗಲುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಈ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸು. ನನ್ನದು ಎನ್ನುವ ಸ್ನೇಹ ಮೋಹವನ್ನು ವರ್ಜಿಸು. ಈ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಕ್ಷಣಭಂಗುರ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೋ. ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡು. ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ದೇವರ ಧ್ಯಾನಮಾಡು. ಇಷ್ಟು ದಿನ ನೀನು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ರಾಗರಸಿಕನಾಗಿದ್ದೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ವೈರಾಗ್ಯ ರಸಿಕನೂ ಆಗು.

ಧರ್ಮಂ ಭಜಸ್ವ ಸತತಂ ತ್ಯಜಲೋಕಧರ್ಮಾನ್ ।
ಸಂಸೇವ್ಯ ಸಾಧುಪುರುಷಾನ್ ಜಹಿ ಕಾಮತೃಷ್ಣಾಮ್ ॥
ಅನ್ಯಚ್ಚ ದೋಷಗುಣಚಿಂತನ ಮಾಶುಮುಕ್ತ್ವಾ ।
ವಿಷ್ಣೋಃ ಕಥಾರಸಮಥೋ ನಿತರಾಂ ಪಿಬ ತ್ವಂ ॥

ಯಾವಾಗಲೂ ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸು. ಭಾಗವತ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡು. ಲೋಕಧರ್ಮಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸು. ಸಾಧು ಸಜ್ಜನರನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಕಾಮವನ್ನೂ ವಿಷಯದ ದುರಾಶೆಯನ್ನೂ ವರ್ಜಿಸು. ಹೆರವರ ದೋಷಗಳನ್ನು ಗಣಿಸಬೇಡ. ಅವಗುಣಗಳನ್ನೂ ಎಣಿಸಬೇಡ. ಲೌಕಿಕ ಚಿಂತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಡ. ಶ್ರೀಹರಿಯ ಕಥಾಮೃತದ ರಸವನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಪಾನಮಾಡು.

ಸನತ್ಕುಮಾರ:- ಹೀಗೆ ಮಗನಾದ ಗೋಕರ್ಣನು ಮಾಡಿದ ಸದುಪದೇಶವನ್ನು ಕೇಳಿ ಅರವತ್ತರ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಆ ಆತ್ಮದೇವನಿಗೆ ನಿಜವಾದ ವೈರಾಗ್ಯ ಉದಿಸಿತು. ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಅವ್ಯಭಿಜರಿತವಾದ ಭಕ್ತಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿತು. ಅಜ್ಞಾನದ ಅರಿವಿನ ಅರುಣೋದಯವಾಯಿತು. ಬೆಳಕು ಬೀರಿತು. ಮುಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗದ ಸುಳಿವು ತೋರಿತು.

ಕೂಡಲೇ ಅವನು ಗೃಹ, ಗೃಹಿಣೀ, ಇಷ್ಟ, ಮಿತ್ರ ಪರಿವಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ತೊರೆದ. ಕಾಡಿಗೆ ನಡೆದ. ಭಗವದ್ಭಕ್ತರನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ. ವಿರಕ್ತನಾದ. ಭಗವದ್ಭಕ್ತನಾದ, ಸಂಸಾರದ ತಾಪತ್ರಯದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದ. ಕೊನೆಗೆ ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯರ್ಥ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಕ್ತನೂ ಆದ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಶ್ರೀ ಮದ್ಭಾಗವತ ಮಹಾತ್ಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೋಕರ್ಣ ವೃತ್ತಾಂತ ವರ್ಣನೆ ಪುರಸ್ಸರವಾಗಿ ಆತ್ಮದೇವನ ಪುತ್ರನಾದ ಧುಂಧುಕಾರಿಯ ಪಾಪಕೃತ್ಯ ವರ್ಣನೆ. ವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆತ್ಮದೇವನಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಎಂಬ ನೂರ ಎಪ್ಪತ್ತೆಂಟನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಧುಂಧುಕಾರಿಯ ವೃತ್ತಾಂತ. ಭಾಗವತ ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೭೯

ಸಪ್ತಾಹದಿಂದ ಧುಂಧುಕಾರಿಗೆ ಪಿಶಾಚ ಯೋನಿಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ

ಕುಮಾರರು:- ತಂದೆ ಆತ್ಮದೇವನು ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದ ಕೂಡಲೇ ದುಷ್ಟನಾದ ಧುಂಧುಕಾರಿಯು ತಾಯಿಯಾದ ಧುಂಧುರಿಯನ್ನು ಸತಾಯಿಸಲು ಸುರುಮಾಡಿದ-. ''ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದೆ ಗಳಿಸಿದ ಹಣವು ಎಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ? ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳ ಯಾವುದು? ನಿಧಿ ಇದ್ದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಈಗಲೇ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಡೆದು ಸಾಯಿಸುತ್ತೇನೆ'' ಎಂದು ಗದರಿಸಿ ತಾಯಿಯನ್ನು ಪ್ರಹರಿಸಿದ. ಮಗನಿಂದ ಮೈ ತುಂಬ ಹೊಡೆತ ಬಡೆತಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಬೇಸತ್ತು ಧುಂಧುರಿಯು ಮನೆಯ ಹಿಂದಿನ ಹಾಳುಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಪ್ರಾಣ ನೀಗಿದಳು. ಆಗ ಜನರು ಬಂದು ಬಾವಿಯಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಎಳೆದು ಹಾಕಿದರು. ಅನಂತರ ಗೋಕರ್ಣನು ಅವಳಿಗೆ ಅಂತ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟ.

ಇತ್ತ ಧುಂಧುಕಾರಿಯು ತಾಯಿ ತಂದೆ ಇಬ್ಬರೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಂತಾದಾಗ ಮತ್ತಿಷ್ಟೂ ಉಚ್ಛೃಂಖಲನಾದ. ಅನೇಕ ಬೆಲೆವೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ. ಅವರು ಬೇಡಿದ ಬಟ್ಟೆ, ಬಯಸಿದ ಭೂಷಣ ಕೇಳಿದ ಅಭರಣ, ಇಚ್ಛಿಸಿದ ಭೋಜನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಪೋಷಣ ತೋಷಣದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕ ಎಂದುಕೊಂಡ. ಧನ ಪಿಶಾಚಿನಿಯರಾದ ಆ ಬಣ್ಣದ ಬೀಸಣಿಕೆಯರು ಕಾಮುಕನಾದ ಆ ಧುಂಧುಕಾರಿಯನ್ನು ಮರುಳು ಮಾಡಿ ಅವನಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಬಟ್ಟೆ, ಬಂಗಾರ, ವಸ್ತು ವಡವೆ ಮುಂತಾದ ವಿಲಾಸ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ''ನಾವು ಬೇಡಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಂದು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಈಗಲೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ನಿನ್ನನ್ನೇ ಪತಿಯೆಂದು ನಂಬಿ ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಉಳಿದ ಪುರುಷರು ಯಾರೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಈಗ ನೀನು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಆಭರಣಗಳನ್ನೂ ನೀಡು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ'' ಎಂದು ಬಿಂಕ ಬಿನ್ನಾಣದೊಂದಿಗೆ ಬೆದರಿಕೆಯ ಹುಸಿನುಡಿಯನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅವರ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಾಮಾಂಧನಾದ ಆ ಧುಂಧುಕಾರಿಯು ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ದೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟ. ಹಣವಂತರ ಮನೆಗೆ ಕನ್ನ ಹಾಕಿದ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಟ್ಟೆ, ಬಂಗಾರ, ನಗ, ನಾಣ್ಯ, ಮುತ್ತು, ರತ್ನ, ಆಭರಣ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆ ವೇಶ್ಯೆಯರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದ.

ಆ ವೇಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀಯರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರು - ''ಕಾಮಾತುರನಾದ ಧುಂಧುಕಾರಿಯು ನಮಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಶ್ರೀಮಂತರ ಮನೆಗೆ ಕನ್ನಹಾಕಿ ಕದ್ದು ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಬಂಗಾರದ ಆಭರಣ ಹಾಗೂ ಪಟ್ಟೆ ಪೀತಾಂಬರಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ರಾಜದೂತರು ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿರಬಹುದು. ಅವರು ನಾವಿದ್ದ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕಳವಿನ ಮಾಲು ಸಹಿತ ಸಿಕ್ಕಿಬೀಳುವೆವು. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಇವನನ್ನು ಕೊಂದು ಅವನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಇರಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ದ್ರವ್ಯವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಿಡೋಣ.''

ಹೀಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಆ ಎಲ್ಲ ಗಣಿಕೆಯರು ಒಂದು ದಿನ ಧುಂಧುಕಾರಿಯ ಕೊರಳಿಗೆ ಉರುಳು ಹಾಕಿದರು. ಹಗ್ಗದಿಂದ ಅವನ ಕೊರಳನ್ನು ಬಿಗಿದರೂ ಬೇಗ ಅವನ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಬಲಿಷ್ಠರಾದ ಆ ಬೀದಿಯ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಬಹಳ ಜನರಿದ್ದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಆ ಧುಂಧುಕಾರಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿಸಿ ಮೈ ಕೈ ಬಿಗಿದು ಒಗೆದು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯಿಟ್ಟು ಮೈಗೆಲ್ಲ ಉರಿ ಹಚ್ಚಿದರು. ಆ ಗಣಿಕೆಯರು ಹಚ್ಚಿದ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಧುಂಧುಕಾರಿಯ ದೇಹ ಬೆಂದು ಹೋಯಿತು. ಅಳಿದುಳಿದ ಅವನ ದೇಹದ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾದ ತೆಗ್ಗು ತೋಡಿ ಹುಗಿದು ಆ ಎಲ್ಲ ಜಾರಿಣಿಯರು ಧುಂಧುಕಾರಿಯು ಸಿರಿವಂತರ ಮನೆಯಿಂದ ಕದ್ದು ತಂದ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಅಪಹರಿಸಿದರು. 'ಧುಂಧುಕಾರಿ ಎಲ್ಲಿ' ಎಂದು ಕೇಳಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ''ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ದೂರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಅನಂತರ ಮರಳಿ ಬರುತ್ತಾನೆ'' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನಿಡಬಾರದು ವಿವೇಕಿಗಳಾದವರು.

''ವಿಶ್ವಸ್ತಂ ಸರ್ವಥಾ ಘ್ನಂತಿ ಪ್ರಾರ್ಥಯಂತ್ಯೋ ನವಂ ನವಮ್''
ಸುಧಾಮಯಂ ವಚೋಯಾಸಾಂ ಕಾಮಿನಾಂ ರಸವರ್ಧನಂ ।
ಹೃದಯಂ ಕ್ಷುರಧಾರಾಭಂ ಪ್ರಿಯಃ ಕೋನಾಮ ಯೋಷಿತಾಮ್ ॥

ಮಹಿಳೆಯರು ಹೊಸ ಹೊಸ ಪುರುಷರ ಸಹವಾಸವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ನಂಬಿದವರನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಮಾಡಿ ನಾಶಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾಮಿನಿಯರ ಅಮೃತಮಯವಾದ ಮಾತು ಕಾಮುಕರ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತದೆ. ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸಿಹಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರ ಹೃದಯವು ಮಾತ್ರ ಖಡ್ಗದ ಅಲಗಿನಂತೆ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಗಂಡಸು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ?

ಬಳಿಕ ಆ ಎಲ್ಲ ವೇಶ್ಯೆಯರು ಧುಂಧುಕಾರಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಕದ್ದುಕೊಂಡು ರಾಜದೂತರ ಭಯದಿಂದ ಆ ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪರಊರಿಗೆ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಇತ್ತ ಧುಂಧುಕಾರಿಯು ವೇಶ್ಯೆಯರು ಕೊಟ್ಟ ಕೊಳ್ಳಿಯಿಂದ ಸುಟ್ಟು, ಅಪಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಯಾವ ಅಂತ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರವೂ ಇಲ್ಲದೇ ಪ್ರೇತನಾಗಿ ಗಾಳಿಯ ರೂಪದಿಂದ ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟು ಓಡಾಡತೊಡಗಿದ. ಹಸಿವೆ, ನೀರಡಿಕೆಯಿಂದ ಬಳಲಿ ಬೆಂಡಾಗಿ 'ಹಾಯ್! ಹಾಯ್! ಅಕಟಕಟ,' ಎನ್ನುತ್ತ ಅಂತರ ಪಿಶಾಚಿಯಾಗಿ ತಿರುಗತೊಡಗಿದ.

ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ನಂತರ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಗೋಕರ್ಣನಿಗೆ ತನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಮರಣದ ಸಮಾಚಾರ ತಿಳಿಯಿತು. ಆಗ ಗೋಕರ್ಣನು ಗಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸೋದರನಾದ ಧುಂಧುಕಾರಿಯ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಿದ. ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಊರಿಗೆ ಮರಳಿದ. ಊರ ಜನರು ಬಹುದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಮುಗಿಸಿ ಬಂದ ಗೋಕರ್ಣನಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ ನೀಡಿ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಗೋಕರ್ಣ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಸುಖವಾಗಿ ಇದ್ದ.

ಒಂದು ದಿನ ಗೋಕರ್ಣನು ಮಲಗಿಕೊಂಡಾಗ ದುಷ್ಟನಾದ ಧುಂಧುಕಾರಿಯು ತನ್ನ ವಿಕರಾವಾದ ಪ್ರೇತರೂಪವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಆನೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ಷಣ ಒಂಟೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ಷಣ ಅಗ್ನಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ಷಣ ಕೋಣ, ಮಗದೊಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಹಾವು, ಅದರ ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪುರುಷ ಮುಂತಾದ ಬಗೆಬಗೆಯ ರೂಪಗಳನ್ನು

ಧರಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ. ಗೋಕರ್ಣನೂ ಮಹಾ ಧೈರ್ಯಶಾಲಿ. ಈ ಎಲ್ಲ ಭೂತಚೇಷ್ಟೆಗೆ ಅವನು ಬೆದರಲಿಲ್ಲ. ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಗಟ್ಟಿಸಿ ಕೇಳಿದ.

ಗೋಕರ್ಣ:- ಪುರುಷಾಧಮ, ನೀನು ಯಾರು? ನನ್ನನ್ನು ಹೆದರಿಸಲು ಬಂದ ನೀನು ಪ್ರೇತವೋ, ಪಿಶಾಚವೋ ದೆವ್ವವೋ ಭೂತವೋ ಗ್ರಹವೋ? ನಿನಗೆ ಇಂಥ ದುರ್ದಶೆ ಏಕೆ ಬಂದಿತು? ನನ್ನಿಂದ ಏನಾದರೂ ನಿನಗೆ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕೆ? ಇಂಥ ಅಪರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಘೋರ ರೂಪದಿಂದ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಏಕೆ ಬಂದಿರುವೆ?

ಗೋಕರ್ಣನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಪ್ರೇತ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಧುಂಧುಕಾರಿಯು ಆರ್ತನಾಗಿ ಮುಸಿ ಮುಸಿ ಅತ್ತ. ಮಾತನಾಡಲು ಬಾಯಿ ಇಲ್ಲ. ಮುಖ ತೋರಲು ಆಕಾರವಿಲ್ಲ. ಸಂಕಟವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾಲಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ತನಗೆ ಬಾಯಾರಿಕೆ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಏನೋ ಸಂಕೇತ ಮಾಡಿ ಸನ್ನೆಗೈದು ತಿಳಿಸಿದ. ಆಗ ಗೋಕರ್ಣನು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ನೀರನ್ನು ಆ ಪ್ರೇತದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿದ. ಆದರಿಂದ ಆ ಧುಂಧುಕಾರಿಯ ದೇಹಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿ ಆದಂತೆ ಆಯಿತು. ಆ ಜಲ ಪ್ರೋಕ್ಷಣದಿಂದ ಆ ಪ್ರೇತಕ್ಕೆ ತುಸು ಜ್ಞಾನ ಬಂದಿತು. ಕಿಂಚಿತ್ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿಯೂ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೊರಬಿದ್ದು ಬಂದಿತು.

ಪ್ರೇತ:- ಗೋಕರ್ಣ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣ. ಧುಂಧುಕಾರಿಯೆಂದು ನನ್ನ ಹೆಸರು. ನಾನು ಕಳೆದ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ದುಷ್ಕೃತ್ಯದಿಂದ ಈಗ ಪ್ರೇತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ನನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಬಹಳಷ್ಟು ಸಲ ಗದರಿಸಿ ಬೆದರಿಸಿ ಪ್ರಹರಿಸಿ ಅವಳು ತಾನಾಗಿ ಸಾಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಹೆರವರ ಮನೆಯ ಹಣವನ್ನು ಕದ್ದು ತಂದು ಬೀದಿಯ ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪೋಷಿಸಿದೆ. ಕಳವು ಮಾಡಿದೆ. ಕನ್ನ ಕೊರೆದೆ. ಕಂಡ ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೆಡಿಸಿದೆ. ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೆ. ಅವರ ಬಟ್ಟೆ, ಬಂಗಾರ, ಭೂಷಣ, ಭೋಗ ವಿಲಾಸಗಳ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ತುಡುಗು ಮಾಡಿದೆ. ಅವರು ಬೇಡಿದಷ್ಟು ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ತಂದು ಅವರ ಮುಂದೆ ಸುರುವಿದೆ. ಹಣದ ಆಶೆಗಾಗಿ ಸಿರಿವಂತರ ಮನೆಯಿಂದ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಮುತ್ತು ರತ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು ತಂದು ಆ ಬೀದಿಯ ಹೆಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದೆ.

ಒಂದು ದಿನ ಆ ಎಲ್ಲ ಗಣಿಕೆಯರು ನನ್ನನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೊರಳು ಬಿಗಿದು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಹಾಕಿ ಕೊಂದು ಓಡಿಹೋದರು. ಅದರಿಂದ ದುರ್ಮರಣಕ್ಕೆ ಈಡಾದ ನಾನು ಪ್ರೇತನಾಗಿ ಇನ್ನೂವರೆಗೂ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದು ನೀನು ನನಗೆ ನೀರಿನಿಂದ ಪ್ರೋಕ್ಷಣ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ತುಸು ಎಚ್ಚರ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ನಾನು ಬರೀ ಗಾಳಿ ಕುಡಿದು ಇದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ನನ್ನ ಸೋದರನಾದ ನೀನು ಈ ಮನೆ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಗುರುತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹತ್ತಿತ್ತು. ನೀನು ಮಾತ್ರ ನನ್ನನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾರೆ. ನಿನ್ನ ಹಿರಿಯ ಅಣ್ಣನೇ ನಾನು. ದಯಾಸಿಂಧುವಾದ ದೀನಬಂಧುವೇ, ನನ್ನನ್ನು ಈ ಘೋರವಾದ ಪ್ರೇತಜನ್ಮದಿಂದ ಉದ್ಧಾರಮಾಡು. ಅಂದರೆ ನಾನು ಕೃತಾರ್ಥನಾಗುವೆ.

ಗೋಕರ್ಣನು ತನ್ನ ಸೋದರನಾದ ಧುಂಧುಕಾರಿಯ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ದುಃಖಿತನಾಗಿಯೇ ನುಡಿದ -

ಗೋಕರ್ಣ:- ನಾನು ಗಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ವಿಷ್ಣುಪಾದದ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಪಿಂಡವನ್ನು ಹಾಕಿ ಬಂದೆ. ಆದರೂ ನಿನಗೆ ಈ ಪ್ರೇತ ಜನ್ಮದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೇಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ ? ಗಯಾದಲ್ಲಿ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನದಿಂದ ಮಹಾಪಾಪಿಗಳೂ ಕೂಡ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಜನರ ಬಾಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಮರಣದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ನಾನು ಗಯಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಿನ್ನ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿದೆ. ನೀನು ಇನ್ನೂವರೆಗೂ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ಹೇಗೆ ಉಳಿದೆ?

ಧುಂಧುಕಾರಿ:- ನನ್ನ ಪಾಪ ಘನತರ ಮತ್ತು ಗುರುತರ. ಗಯಾಶ್ರಾದ್ಧದಿಂದ ಆ ನನ್ನ ಘೋರಪಾಪ ಕಳೆಯಲಾರದು. ನನ್ನ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಉಪಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸು.

ಆ ಪ್ರೇತದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಗೋಕರ್ಣನು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಪಂಡಿತರನ್ನು ಕೇಳಿದ ಅವರು ಸೂರ್ಯದೇವನಿಗೆ ಶರಣು ಹೋಗು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ ತಾವೇ ಆ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಪಂಡಿತರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಇಂಥ ಪಾಪಿಷ್ಠರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಲು ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದರು.

ಪಂಡಿತರು:-

ನಮಸ್ತೇ, ಭಾಸ್ಕರಾದಿತ್ಯ, ತಮೋಹಂತರ್ಗಭಿಸ್ತಿಮನ್ ।
ಲೋಕಸಾಕ್ಷಿನ್ ಜಗದ್ಧಾಮ ಸುರಾಸುರ ನಮಸ್ಕೃತ ॥

ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ದೀಪ್ತಿವಂತನಾದ ಸೂರ್ಯದೇವ, ಲೋಕಸಾಕ್ಷಿಯೂ ಜಗದಾಧಾರನೂ ದೇವಾಸುರರಿಂದ ವಂದನೀಯನೂ ಆದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

ಹೀಗೆ ಆ ವಿಪ್ರೋತ್ತಮರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂದ ಪ್ರಮುದಿತನಾದ ಆ ಪ್ರಭಾಕರನು ಅಶರೀರ ವಾಣಿಯಿಂದ ನುಡಿದ.

ಸೂರ್ಯ:- ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠರೇ, ಧುಂಧುಕಾರಿಯ ಪಾಪಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಗೋಕರ್ಣನು ಶ್ರೀಮದ್‌ಭಾಗವತದ ಸಪ್ತಾಹ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲಿ. ಅದರಿಂದ ದುಂದುಕಾರಿಯ ಉದ್ಧಾರವು ಆಗುವದು.

ಆಗ ಗೋಕರ್ಣನು ದಿವಾಕರನ ಆದೇಶದಂತೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ತೀರದ ಕೋಹಲಾ ನಗರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಶ್ರೀ ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಅದನ್ನು ನೋಡಲು ಹಾಗೂ ಕೇಳಲು ನಗರದ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಆಗಮಿಸಿದರು.

ಸಪ್ತಾಹದ ಪ್ರಾರಂಭದ ಮೊದಲು ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅನಂತರ ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಇತರ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ. ''ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣನು ಅಶರೀರ ವಾಣಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ನಿಜದಾಗಿದ್ದರೆ ಭಗವಾನ್ ವೇದವ್ಯಾಸರ ಮುಖದಿಂದ ಹರಿದು ಬಂದ ಶ್ರೀಮದ್‌ಭಾಗವತವು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪಾದೋದಕವಾದ ಗಂಗೆಯಂತೆ ಪರಮ ಪವಿತ್ರವಾಗಿ ಸರ್ವ ಪಾಪಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಇದ್ದುದು ನಿಜವಿದ್ದರೆ ಈ ಧುಂಧುಕಾರಿಯು ಪ್ರೇತಯೋನಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲಿ'' ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಶ್ರೀಮದ್‌ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹವನ್ನು ಶುರು ಮಾಡಿದ.

''ಜನ್ಮಾದ್ಯಸ್ಯಯತಃ'' ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕದೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀಮದ್ ಭಾಗವತ ಪ್ರವಚನವು ಶುರು ಆದ ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆ ಧುಂಧುಕಾರಿಯ ಪ್ರೇತವು ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ಬಂದಿತು. ಆ ಸಪ್ತಾಹ ಪ್ರವಚನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಕಿದ ವಿಶಾಲವಾದ ಹಂದರದ ಒಂದು ಏಳು ಗಣ್ಣಿನ ಬಿದಿರಿನಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರೇತವು ಗಾಳಿಯ ರೂಪದಿಂದ ಬಿದಿರುಗಣ್ಣಿನ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿತು. ಗೋಕರ್ಣನಂಥ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರವೀಣನಾದ ಪಂಡಿತೋತ್ತಮನು ಮಾಡುತ್ತ ಇರುವ ಭಾಗವತ ಪ್ರವಚನರೂಪ ಸಪ್ತಾಹಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಭಾಗವತವನ್ನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡಬೇಕು, ಎಂದು ಅನೇಕ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರೂ ಭಾಗವತ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅದರಂತೆ ಧುಂಧುರಿಯ ಮಗನಾದ ಧುಂಧುಕಾರಿಯು ಕೂಡ ಹಂದರದ ಬಿದಿರುಕಂಬದ ಗೆಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಭಾಗವತವನ್ನು ಶ್ರವಣಮಾಡಿದ. ಮೊದಲನೆಯ ದಿನ ಭಾಗವತದ ಕಥಾಪ್ರವಚನವು ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಆ ಬಿದಿರುಗಂಬದ ಏಳು ಗೆಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಂಟು ಸ್ಫೋಟಗೊಂಡಿತು. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಭಾಗವತ ಪ್ರವಚನಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಬಿದಿರಿನ ಗಂಟು ಒಡೆಯುತ್ತ ಬಂದು ಏಳನೆಯ ದಿವಸ ಕೊನೆಯ ಗೆಣ್ಣು ಸ್ಫೋಟಗೊಂಡಿತು.

ಹೀಗೆ ಏಳು ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೆ ಭಾಗವತ ಕಥಾಮೃತವನ್ನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿ ಕೊನೆಯ ದಿನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಥಾಶ್ರವಣವು ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಅದನ್ನು ಇಡಿ ಕಿಡಿಯಾಗಿ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿದ ಧುಂಧುಕಾರಿಯ ಪ್ರೇತತ್ವವು ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ಮತ್ತು ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ದಿವ್ಯವಾದ ರೂಪವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಕೊರಳಲ್ಲಿ ತುಳಸಿ ಮಾಲೆ, ಮೈ ಮೇಲೆ ಪೀತಾಂಬರ, ಅಂಗಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಮಂಡಿತನಾಗಿ ಧುಂಧುಕಾರಿಯು ದೈವಿಕ ದೇಹವನ್ನು ಹೊಂದಿ ರಾರಾಜಿಸಿದ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಭಾಗವತ ಪ್ರವಚನ ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತ ಗೋಕರ್ಣನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ - ''ಪ್ರಿಯ ಬಂಧುವೇ, ಭಾಗವತ ಕಥೆಯು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಧನ್ಯಧನ್ಯ. ಸಪ್ತಾಹ ಪ್ರವಚನವಂತೂ ಪ್ರೇತತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದು ವಿಷ್ಣುಲೋಕಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ಏಕಮಾತ್ರ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಿಯ ಸೋದರನಾದ ಗೋಕರ್ಣನೇ, ನೀನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೃಪೆಮಾಡಿ ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಗೈದು ನನ್ನನ್ನು ಈ ಪ್ರೇತ ಜನ್ಮದಿಂದ ಉದ್ಧರಿಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಚಿಕ್ಕವನಾದರೂ ಭಾಗವತ ಪ್ರವಚನಕಾರನಾದ ನಿನ್ನಂಥ ಜ್ಞಾನಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ'' ದಿವ್ಯ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಧುಂಧುಕಾರಿಯು ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ವಿಷ್ಣುಲೋಕದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಕರೆಯಲು ವೈಕುಂಠ ವಿಮಾನಬಂದಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಧುಂಧುಕಾರಿಯು ವಿಷ್ಣುಲೋಕಕ್ಕೆ ಪಯಣವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ.

ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಭಾಗವತ ಶ್ರವಣ ಮಾಡುತ್ತ ಏಳು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿ ಕುಳಿತ ದ್ವಿಜರೆಲ್ಲರೂ ವಿಸ್ಮಯಸ್ಥಿಮಿತರಾಗಿ ಗೋಕರ್ಣನನ್ನು ಕೇಳಿದರು. - ''ಭಾಗವತವನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಶ್ರವಣಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ವೈಕುಂಠ ವಿಮಾನವನ್ನು ಏರಿದವ ನಿಮ್ಮ ಅಣ್ಣನು ಒಬ್ಬನು ಮಾತ್ರ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವನೊಬ್ಬನೇ ವೈಕುಂಠ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ್ದು ಏಕೆ?

ಗೋಕರ್ಣ:- ಪೂಜ್ಯರೇ, ಈ ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಕೇಳುವವರು ಉಪವಾಸ ಇದ್ದು ಕೇಳಬೇಕು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ದೃಢವಾದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹ ಪ್ರವಚನದ ಶ್ರವಣದಿಂದ ಮುಕ್ತಿದ್ವಾರವು ತೆರೆಯುವದು. ನೀವು ಕೂಡ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಏಕಾಗ್ರ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಉಪವಾಸಗೈದು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರೇಮಾಮೃತವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ಕಥಾಮೃತ ರಸವನ್ನು ಪಾನಮಾಡಿರಿ. ಅದರಿಂದ ನೀವೂ ಉದ್ಧಾರ ಹೊಂದುವಿರಿ.

ಗೋಕರ್ಣನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ದ್ವಿಜರೆಲ್ಲರೂ ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಇಟ್ಟು ಉಪವಾಸಗೈದರು. ಮತ್ತೆ ಭಾಗವತವನ್ನು ಸಪ್ತಾಹಕ್ರಮದಿಂದ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಲು ಶುರುಮಾಡಿದರು. ಆ ದ್ವಿಜರ ಈ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಭಕ್ತಿ ವೈವಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಉತ್ಸಾಹಿತನಾದ ಗೋಕರ್ಣನು ಪರಮ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸಮಗ್ರ ಭಾಗವತವನ್ನು ಭಕ್ತ್ಯುದ್ರೇಕಗೊಂಡು ಪ್ರವಚನ ಮಾಡಿದ. ಕಥಾ ಪ್ರವಚನವು ಮುಗಿದಾಗ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾಪದ್ಮಧಾರಿಯಾದ ವನಮಾಲೆಯಿಂದ ಭೂಷಿತನಾದ, ಕಿರೀಟ ಕುಂಡಲವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನು ಆ ಪ್ರವಚನ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತನಾದ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ''ಜಯ ಜಯ ಜನಾರ್ದನ ನಮಃ ಕೃಷ್ಣ ಮುಕುಂದ ಮುರಾರೇ ನಮೋ ನಮಃ''

ಎಂಬ ಜಯಘೋಷ ನಮಃ ಶಬ್ದಗಳು ಎಲ್ಲರಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಆಗ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಆನಂದದಿಂದ ಶಂಖಧ್ವನಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ. ಪರಮ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಾಗವತ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಕಥಾಮೃತ ರಸಪಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ ಆ ಗೋಕರ್ಣನ ಬಳಿಗೆ ಭಗವಂತನು ಬಂದು ಬರಸೆಳೆದು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ತನ್ನ ಸಾರೂಪ್ಯ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕರುಣಿಸಿದ. ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಏಳು ದಿನ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತವನ್ನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿದ ಚಂಡಾಲ, ಶೂದ್ರ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿ ಎಲ್ಲ ಭಗವದ್‌ಭಕ್ತರನ್ನು ತನ್ನ ಸಾರೂಪ್ಯವನ್ನಿತ್ತು ತನ್ನಂತೆ ಸುಸ್ವರೂಪಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಉದ್ಧರಿಸಿದ. ಗೋಕರ್ಣನ ಮುಖದಿಂದ ಭಾಗವತ ಕಥಾಮೃತ ರಸಪಾನ ಮಾಡಿ ಹರಿಜನರು, ಗಿರಿಜನರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರು ಎಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂದ ದಿವ್ಯ ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ಏರಿ ದಿವ್ಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದರು.

ಗೋಪೀಜನ ಪ್ರಿಯನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಗೋಕರ್ಣನೊಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಲೋಕಗಳ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಗೋಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವ್ಯವಾದ ವೃಂದಾವನ. ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಮಂದಿರ. ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಧೆ ಮೊದಲಾದ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರೇಯಸಿಯರಿಂದ ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಯಶೋಧೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನ ಮಧುರವಾದ ಶಿಶುರೂಪವು ಶೋಭಿಸುತ್ತಲಿದೆ. ಅದನ್ನು ಉಮಾಪತಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ಭಗವಂತನ ಏಕಾಂತ ಭಕ್ತರು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಧುಂಧುಕಾರಿಯ ವೃತ್ತಾಂತ. ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹದಿಂದ ಧುಂಧುಕಾರಿಗೆ ಪಿಶಾಚ ಯೋನಿಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಎಂಬ ನೂರ ಎಪ್ಪತ್ತೊಂಬತ್ತನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಸನತ್ಕುಮಾರರು ಹೇಳಿದ ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹ ಶ್ರವಣ ವಿಧಿ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೮೦

ಕುಮಾರ:- ಈಗ ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹ ಶ್ರವಣದ ವಿಧಿಯನ್ನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿರಿ. ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮೊದಲು ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿಜ್ಞರನ್ನು ಕರೆದು ಒಳ್ಳೆ ಮುಹೂರ್ತವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ಶ್ರಾವಣ, ಭಾದ್ರಪದ, ಅಶ್ವೀಜ, ಕಾರ್ತಿಕ, ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ, ಚೈತ್ರ, ವೈಶಾಖ ಮಾಸಗಳು ಪ್ರಶಸ್ತವಾಗಿವೆ. ಮಂಗಳವಾರ ಶನಿವಾರ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಶುಭವಾರ, ಶುಭನಕ್ಷತ್ರ ಪೂರ್ಣ ತಿಥಿಯಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ದ್ವಾದಶಿಯ ದಿನ ಮಾತ್ರ ಭಾಗವತ ಪುರಾಣ ಹೇಳಬಾರದು. ಈ ಭಾಗವತ ಪ್ರವಚನ ಸಪ್ತಾಹವು ಒಂದು ಮಹಾಯಜ್ಞ ಇದ್ದಂತೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರಿಗೆ ಭಗಾವತ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಲು ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಆಮಂತ್ರಿಸಬೇಕು. ಬಂದವರಿಗೆಲ್ಲ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವದಾದರೂ ತೀರ್ಥ, ಉಪವನ, ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾರಣೆ ಕಾರಣೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ, ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಳೆಯ ಕಂಬಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು, ಧ್ವಜ ಪತಾಕೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಸುಂದರವಾದ ಮಂಟಪಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು. ಭಾಗವತ ಪ್ರವಚನಕಾರನಿಗೆ ಎತ್ತರವಾದ ಆಸನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವನ ಎದುರು ಹಾಗೂ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೋತ್ರಗಳಿಗೆ ಆಸನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಪೌರಾಣಿಕನು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಮುಖಮಾಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಈ ಭಾಗವತ ಪುರಾಣವನ್ನು ಸಪ್ತಾಹದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವವನು ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ತತ್ವಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿಯ ತಾತ್ವಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಾಂತ ಉದಾಹರಣಗಳ ಮುಖಾಂತರ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುವ ನಿರೂಪಣ ನೈಪುಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಕೇಳುಗರ ಸರ್ವ ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ವಕ್ತಾರನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕು. ಪ್ರವಚನಕಾರನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೋತ್ರಗಳ ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬಲ್ಲ ಬೇರೊಬ್ಬ ಪಂಡಿತನನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿರಬೇಕು. ವಿಘ್ನ ವಿಡ್ಡೂರಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಸಪ್ತಾಹ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿಯ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯನ್ನೂ, ಮಹಾದೇವರನ್ನೂ, ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನೂ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನನ್ನೂ, ಸೂರ್ಯನನ್ನೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೂಜಿಸ ಪಿತೃತರ್ಪಣ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಪುಸ್ತಕ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮುಖ್ಯಶ್ರೋತಾರನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ದ್ರವ್ಯ, ವಸ್ತ್ರ, ಫಲಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು,

ತ್ವಂ ಭಾಗವತೆ ಲೋಕೇಸ್ಮಿನ್ ಸ್ವಯಂ ಕೃಷ್ಣೋ ವ್ಯವಸ್ಥಿತೇ ।
ಸಮಾಶ್ರಿತೋ ಮಯಾನಾಥ ಮುಕ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಭವಸಾಗರೇ ॥
ಮನೋರಥೋ ಮದೀಯೋಽಯಂ ಸರ್ವಥಾ ಸಫಲಸ್ತ್ವಯಾ ।
ನಿರ್ವಿಘ್ನೇನ ಪ್ರಕರ್ತವ್ಯಂ ದಾಸೋಽಹಂ ತವ ಕೇಶವ ॥

''ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ, ನೀನು ಈ ಭಾಗವತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಆಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತನಾಗಿ ಇರುವೆ. ಈ ಸಂಸಾರ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ಈ ಮನೋರಥವು ನಿನ್ನಿಂದ ಸಫಲವಾಗಲಿ. ನಾವು ಕೈಕೊಂಡ ಈ ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ನಿರ್ವಿಘ್ನದಿಂದ ನೆರವೇರಲಿ. ನಾನು ನಿನ್ನ ದಾಸ.''

ಹೀಗೆ ಮಂತ್ರ ಹೇಳಿ ಆ ದ್ರವ್ಯ, ವಸ್ತ್ರ, ಫಲಗಳನ್ನು ಆ ಗ್ರಂಥಸ್ಥನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಎದುರು ಇಡಬೇಕು. ನಂತರ ಆ ಭಾಗವತ ಪ್ರವಚನಕಾರನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಕೈ ಮುಗಿದು

ಶು ಕರೂಪ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠ ಸರ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಶಾರದ ।
ಶ್ರೀ ಭಾಗವತ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾದಜ್ಞಾನಂ ಮೇ ವಿನಾಶಯ ॥

ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಾರದನಾದ ವಿಪ್ರೋತ್ತಮ, ನೀನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶುಕಾಚಾರ್ಯನೇ ಇದ್ದಂತೆ. ಶ್ರೀಭಾಗವತ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಾಶಮಾಡು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಪ್ರವಚನವು ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ **''ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ''** ಎಂಬ ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಜಪಮಾಡಲು ಐದು ಪಂಡಿತರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಬೇಕು. ಈ ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಶ್ರಾವಕರು ಏಕಚಿತ್ತರಾಗಿ ಕೇಳಬೇಕು. ಮನೆ, ಹೊಲ, ಹೆಂಡತಿ, ಮಕ್ಕಳ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು. ಸೂರ್ಯೋದಯದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿ ಮೂರು ಪ್ರಹರಗಳ ಕಾಲ, ಅನಂತರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಐದು ಘಂಟೆ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಭಾಗವತ ಕಥಾನಿರೂಪಣೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಶವನ ಗುಣಗಾನ ಸಂಕೀರ್ತನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹದ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಕೇಳುವವರು, ಹೇಳುವವರು ಪೂರ್ಣ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹವಿಷ್ಯವಾದ ಅನ್ನವನ್ನು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ನೀರು, ಹಣ್ಣು, ಹಾಲು, ತುಪ್ಪ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಅಲ್ಪೋಪಹಾರ ಮಾಡಿ ದೇಹಧಾರಣೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಆಹಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಸಪ್ತಾಹದ ಶ್ರವಣವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ವಿಷ್ಣು ದೀಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಶ್ರವಣಾಧಿಕಾರವು ಇರುವದೇ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀಭಾಗವತ ಪ್ರವಚನದ ಸಪ್ತಾಹವು ನಡೆದಾಗ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ, ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಶಯನ, ಪತ್ರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಊಟಗಳನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಮಾಡಬೇಕು. ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯವಾದ ಬೇಳೆಕಾಳು, ಜೇನು ತುಪ್ಪ, ಎಣ್ಣೆ, ಪರಾನ್ನ, ಕಾಕವಿ, ಹಳಸಿದ್ದು, ಬೆಳ್ಳೊಳ್ಳಿ, ಉಳ್ಳಾಗಡ್ಡಿ, ಮೂಲಂಗಿ, ಗಜ್ಜರಿ, ಸಂಹಿಗುಂಬಳ, ಇಂಗು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಬಾರದು ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಮದ, ಲೋಭ, ದಂಭ, ಅಸೂಯೆ, ಮೋಹ, ದ್ವೇಷ, ಹಿಂಸೆ ಇವುಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು. ವೇದ, ವೈಷ್ಣವ, ವಿಪ್ರ, ಗುರು, ಗೋವು, ಸನ್ಯಾಸಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ, ಸ್ತ್ರೀ, ರಾಜ, ಮತ್ತು ಮಹಾತ್ಮರ ನಿಂದೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಸಂತಾನ, ಸಂಪತ್ತು, ವಿಜಯ, ಮೋಕ್ಷಗಳನ್ನು ಬಯಸುವವರೂ ಯಾವ ಕಾಮನಾ, ವಾಸನೆ ಇಲ್ಲದೇ ಭಾಗವತವನ್ನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿದರೆ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು.

ಪುರಾಣಿಕನನ್ನು, ಪುರಾಣ ಹೇಳಿದವನನ್ನು ಬಂಗಾರ, ಭೂಮಿ, ಬಟ್ಟೆ, ತುಳಸೀಮಾಲೆ, ಹಸು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹ ಮಂಗಳ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಸಂಗೀತ, ವಾದ್ಯಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಒಳ್ಳೇ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಭಾಗವತದ ಪ್ರತಿ ಶ್ಲೋಕವನ್ನೂ ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಪಾಯಸ, ಜೇನು, ತುಪ್ಪ, ಎಳ್ಳು, ಅಕ್ಕಿ, ಗೋಧಿ, ಸಕ್ಕರೆ, ದ್ರಾಕ್ಷಿ, ಖರ್ಜೂರ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಹೋಮಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸಪ್ತಾಹದ ಪ್ರವಚನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ

ಲೋಪದೋಷಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ವಿಘ್ನವಿನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿಗಾಗಿ ವಿಷ್ಣು ಸಹಸ್ರನಾಮ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಬೇಕು. ಹನ್ನೆರಡು, ಹದಿನೆಂಟು ಅಥವಾ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಮಂಗಳದ ದಿನ ಪಾಯಸಾದಿ ಪಕ್ವಾನ್ನ ಮಾಡಿ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಬಂಗಾರ, ಹಸು, ದಕ್ಷಿಣೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ವ್ರತ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ದಾನ ಕೊಡಬೇಕು. ಬಂಗಾರದ ಸಿಂಹವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಅದರ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಭಾಗವತ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಪ್ರವಚನಕಾರನಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು. ಈ ಭಾಗವತ ಪುರಾಣವು ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ, ಮೋಕ್ಷ ನಾಲ್ಕೂ ವಿಧವಾದ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ ನೀಡುವದು. ಭಕ್ತಿಗೆ ಇದು ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನ. ಎಲ್ಲ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಗವತವು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ.

ನಾರದ:- ಪೂಜ್ಯರಾದ ಸನತ್ಕುಮಾರರೇ, ನೀವು ನಮಗೆ ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹದ ವಿಧಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾವು ಧನ್ಯರಾದೆವು. ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ಶ್ರವಣವು ಸರ್ವಧರ್ಮಗಳಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಧರ್ಮ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ಶ್ರವಣದಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ದರ್ಶನವು ಆಗುವದು.

ಸೂತ:- ಹೀಗೆ ನಾರದರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಇರುವಾಗ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದ ಅವಧೂತ ಶಿಖಾಮಣಿ ವ್ಯಾಸ ಪುತ್ರರಾದ ಶುಕಾಚಾರ್ಯರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಭಾಗವತ ಕಥಾಪ್ರವಚನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವತವನ್ನೇ ಪಠಿಸುತ್ತ ಬಂದ ಆ ಶುಕಮುನಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಆಸನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀಹರಿಯೂ, ಪಾರ್ವತಿ ಪರಮೇಶ್ವರರೂ, ಬ್ರಹ್ಮದೇವರೂ, ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳೂ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಸ್ವಯಂ ಶುಕಾಚಾರ್ಯರು ಭಾಗವತವನ್ನು ಪ್ರವಚನ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು.

ಪ್ರಲ್ಹಾದಸ್ತಾಲಧಾರೀ ತರಲಗತಿತಯಾ ಹ್ಯುದ್ಧವಃ ಕಾಂಸ್ಯಧಾರೀ ।
ವೀಣಾಧಾರೀ ಸುರರ್ಷಿಃ ಸ್ವರಕುಶಲತಯಾ ರಾಗಕರ್ತಾರ್ಜುನೋಭೂತ್ ॥
ಇಂದ್ರೋ ಮಾರ್ದಂಗಿಕೋಽಭೂಜ್ಜಯ ಜಯ ಸುವಚಃ ಪ್ರಾವಚಂಸ್ತೇ ಕುಮಾರಾಃ
ಸದ್ಭಾವಸ್ಯ ಪ್ರವಕ್ತಾನಿರತಿಶಯಗುಣೋ ವ್ಯಾಸಪುತ್ರೋ ಬಭೂವ ॥

ವ್ಯಾಸಪುತ್ರರಾದ ಶುಕಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ಭಾವಾರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳತೊಡಗಿದರು. ಆಗ ಪ್ರಹ್ಲಾದನು ತಾಳ ಹಿಡಿದ. ಉದ್ಧವನು ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಿದ. ನಾರದರು ತಂಬೂರಿಯನ್ನು ನುಡಿಸಿದರು. ಅರ್ಜುನನು ರಾಗಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ. ಇಂದ್ರನು ತಬಲವನ್ನು ನುಡಿಸಿದ. ಸನಕ, ಸನಂದನ, ಸನಾತನ ಸನತ್ಕುಮಾರರು ಜಯ ಜಯ ಶಬ್ದವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿದರು. ಆ ಸಭಾಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿ, ವೈರಾಗ್ಯ ಮೂರೂ ಹರೆಯ ಸಿರಿತುಂಬಿ ಕುಣಿದಾಡಿದವು. ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ಅಲೌಕಿಕ ಕಥನ, ಕೀರ್ತನ, ಪ್ರವಚನಾದಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವರವನ್ನು ಕೇಳಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ಕುಮಾರರು:- ಸ್ವಾಮೀ, ಈ ಭಾಗವತ ಪ್ರವಚನದ ಯಜ್ಞದಿಂದ ನೀನು ಕೂಡಲೇ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು. ಯಾರೇ ಮಾಡಲಿ, ಎಂದೇ ಮಾಡಲಿ, ಎಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಲಿ, ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹ ಮಾಡಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು.

ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಅಸ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅದೃಶ್ಯನಾದ. ಅನಂತರ ನಾರದರು ಆ ಸನತ್ಕುಮಾರಾದಿಗಳನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸದರು. ಬಳಿಕ ಆ ಕುಮಾರರು, ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರು, ಭೃಗು ಮೊದಲಾದ ಋಷಿಗಳು, ಭಾಗವತ ಕಥಾಮೃತ ಪಾನದಿಂದ ಪರಿತುಷ್ಟರಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಮಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಈ ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯವೆಂಬ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಸಹಿತವಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ನಾರದರಿಂದ ಪ್ರವರ್ತಿತವಾಯಿತು.

ಶೌನಕ:- ಶುಕಾಚಾರ್ಯರು ಭಾಗವತವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿತ ರಾಜನಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಹೇಳಿದರು? ಗೋಕರ್ಣನು ಯಾವಾಗ ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿದ? ಸನತ್ಕುಮಾರ ಮೊದಲಾದವರು ನಾರದರಿಗೆ ಎಂದು ಈ ಭಾಗವತವನ್ನು ಹೇಳಿದರು?

ಸೂತ:- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪರಂಧಾಮಕ್ಕೆ ಹೋದ ಬಳಿಕ ಕಲಿಯು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದ. ನಂತರ ಮೂವತ್ತು ವರುಷದ ಮೇಲೆ ಭಾದ್ರಪದ ಶುಕ್ಲನವಮೀ ದಿನ ಪರೀಕ್ಷಿತರಾಜನಿಗಾಗಿ ಭಾಗವತ ಕಥೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಶುಕರು ನಿರೂಪಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಎರಡುನೂರು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದ ಬಳಿಕ ಆಷಾಢ ಶುದ್ಧ ನವಮೀ ದಿನ ಗೋಕರ್ಣನು ತುಂಗಾ ತೀರದಲ್ಲಿ ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದ. ಅನಂತರ ಮುಂದೆ ಮೂರುನೂರಾ ಆರು ವರ್ಷ ಕಲಿಕಾಲವು ಗತಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ ನವಮೀ ದಿನ ಸನತ್ಕುಮಾರರು ಈ ಭಾಗವತ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಭಾಗವತ ಕಥೆಯು ಭವರೋಗ ವಿನಾಶಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೃಷ್ಣಕಥೆಯು ಭಕ್ತಿವರ್ಧಕ. ಮುಕ್ತಿದಾಯಕ. ಯಮನು ತನ್ನ ದೂತರಿಗೆ ಭಾಗವತ ಕಥಾಶ್ರವಣ ಮಾಡುವ ಭಗವದ್ಭಕ್ತರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗಬೇಡಿರಿ ಎಂದು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಸಾರವಾದ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧ ದುಃಖ ಸಂಕಟ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೂ ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಭಾಗವತವೆಂಬ ಸುಧೆಯನ್ನು ಪಾನಮಾಡಿರಿ. ಭಾಗವತ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿದವರು ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿತರಾಜನೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಆ ಪರೀಕ್ಷಿತರಾಜನ ಜನ್ಮಕಾಲದಿಂದ ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಈಗ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದವು. ನೀವು ಕೈಕೊಂಡ ಸಹಸ್ರವರ್ಷಾತ್ಮಕವಾದ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನವಾದ ಈ ಜ್ಞಾನಸತ್ರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಸಿರಿ.

ಈಶ್ವರ:- ಸೂತಾಚಾರ್ಯನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮುನಿಪುಂಗವರಾದ ಶೌನಕರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷದ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನಸತ್ರವನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಿದರು. ಲೋಮಹರ್ಷ ಸೂತನಿಂದ ಶೌನಕಾದಿ ಮುನಿಗಳು ಈ ಸಹಸ್ರವರ್ಷದ ಜ್ಞಾನಸತ್ರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಪುರಾಣ, ಪದ್ಮಪುರಾಣ, ಕೂರ್ಮಪುರಾಣ, ಮತ್ಸ್ಯಪುರಾಣ, ವಾಮನಪುರಾಣ, ವರಾಹಪುರಾಣ, ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಪುರಾಣ, ನಾರದಪುರಾಣ, ಭವಿಷ್ಯಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿಪುರಾಣ ಅರ್ಧ-ಇಷ್ಟನ್ನು ದ್ವಾಪರಯುಗದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಸತ್ರ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ಕೇಳಿದ್ದರು. ಆಗ ಒಂದು ದಿನ ಆ ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಹಸ್ರ ವಾರ್ಷಿಕ ಜ್ಞಾನಸತ್ರಕ್ಕೆ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟ ಬಲರಾಮನು ಆಗಮಿಸಿದ. ಆಗ ಶೌನಕಾದಿ ಋಷಿಗಳು ಹೋಗಿ ಅವನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಪುರಾಣ ಪ್ರವಚನವು ನಡೆದಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತಂದರು.

ಎಲ್ಲರೂ ಎದ್ದುನಿಂತು ಬಲರಾಮನಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ ಸತ್ಕಾರ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಪ್ರವಚನಕಾರರ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಲೋಮಹರ್ಷ ಸೂತನು ಮಾತ್ರ ಆಸನ ಬಿಟ್ಟು ಏಳಲಿಲ್ಲ. ಬಲರಾಮನಿಗೆ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಂದು ಆಷಾಢ ಶುಕ್ಲ ದ್ವಾದಶಿ. ಪ್ರವಚನನಿರತನಾದ ಸೂತನು ತನ್ನನ್ನು ಕಂಡು ಆಸನ ಬಿಟ್ಟು ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲದಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕೋಪ ಬಂದಿತು ಬಲರಾಮನಿಗೆ. ಆಗ ಅವನು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೈ ಎತ್ತಿ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಆಸೀನನಾದ ಸೂತನನ್ನು ಹೊಡೆದು ಸಂಹರಿಸಿದ.

ಶೌನಕಾದಿ:- ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಯಾದ ಬಲರಾಮ, ಈ ಲೋಮಹರ್ಷ ಸೂತನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವೇದವ್ಯಾಸದೇವರ ಶಿಷ್ಯ. ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳ ಪ್ರವಚನಕಾರ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಇವನಿಗೆ ಈ ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ಆಸನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವನ ಮುಖದಿಂದ ಭಗವತ್ ಕಥಾ ಶ್ರವಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದೆವು. ಏನೂ ತಿಳಿಯದ ಜನರಂತೆ ನೀನು ಅವನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದೆ. ಇದು ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಿಂಸೆ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಜಗದೀಶ್ವರನೇ ನಿನ್ನ ರೂಪದಿಂದ ಧರ್ಮ ಸೇತು ಪ್ರವರ್ತನೆಗಾಗಿ ಆವಿರ್ಭೂತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ನೀನು ನಿಗ್ರಹ ಅನುಗ್ರಹ ಎರಡಕ್ಕೂ ಸಮರ್ಥ.

ಬಲರಾಮ :- ಈ ಲೋಮಹರ್ಷನ ಮಗನಾದ ಉಗ್ರಶ್ರವಸೂತನು ನನ್ನ ವರದಿಂದ ಮಹಾಪಂಡಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಕೃತ ಈಗ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದದ್ದು ಏಕೆ?

ಶೌನಕಾದಿ ಮುನಿಗಳು :- ''ಬಲ್ವಲ ಎಂಬ ರಾಕ್ಷಸನು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಹಳ ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿರಿ'' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಆ ಬಲರಾಮನು ಆ ಬಲ್ವಲನನ್ನು ಕೊಂದು ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟ.

ಇತ್ತ ಶೌನಕಾದಿ ಮುನೀಶ್ವರರು ಲೋಮಹರ್ಷನ ಉಗ್ರಶ್ರವ ಎಂಬ ಮಗನನ್ನು ಕರೆದು ಸತ್ಕಾರಮಾಡಿ ಅವನ ತಂದೆಯ ಪ್ರವಚನಕಾರರ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ತಂದು ಕೂಡಿಸಿದರು. ಅವನ ಮುಖದಿಂದ ಅರ್ಧದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದ ಅಗ್ನಿಪುರಾಣವನ್ನು ಭಾಗವತದವರೆಗಿನ ಉಳಿದ ಏಳು ಪುರಾಣಗಳನ್ನೂ ಪರಿತೃಪ್ತ ಮಾನಸರಾಗಿ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿದರು.

ಸತ್ಯವತಿಯ ಮಗನಾದ ವೇದವ್ಯಾಸರು ಹದಿನೇಳು ಪುರಾಣವನ್ನೂ, ಮಹಾಭಾರತವನ್ನೂ ರಚಿಸಿದರು. ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಸಮಾಧಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಾರದರು ಆಗಮಿಸಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಆಸನವನ್ನು ನೀಡಿ ಅರ್ಘ್ಯ ಪಾದ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಆಗ ನಾರದರು ವೇದವ್ಯಾಸದೇವರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೋವೈಕಲ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ನೀನೇ ಯೋಚಿಸಿ ಹೇಳು ಎಂದು ವ್ಯಾಸರು ನುಡಿದಾಗ ನಾರದರು ಉತ್ತರಿಸಿದರು.

ನಾರದ :- ವ್ಯಾಸಮುನಿಗಳೇ, ನೀವು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅವತಾರ ಮಾಡಿ ವೇದಗಳನ್ನು ವಿಭಾಗಿಸಿದಿರಿ. ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದಿರಿ. ಇತಿಹಾಸಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರಿ. ಆದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀ, ಶೂದ್ರ, ಬ್ರಹ್ಮ ಬಂಧುಗಳ ಧರ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದಂತೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯಕೊಟ್ಟು ನಿರೂಪಿಸಿಲ್ಲ. ದೋಷನಿಧಿಯಾದ ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಕಥಾಮೃತ ಶ್ರವಣದ ಹೊರತು ಬೇರೆ

ದಾರಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಕಲಿಯುಗದ ದೊಡ್ಡ ಗುಣ ಎಂದರೆ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಾನವರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನ ನಾಮಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಬಂಧನ ಮುಕ್ತರಾಗುವರು. ಯಜ್ಞ, ಜ್ಞಾನ, ತಪಸ್ಸು, ಧ್ಯಾನ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಹಿಂದೆ ಕೃತತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದವಾಗಿದ್ದರೂ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಭಗವನ್ನಾಮಕೀರ್ತನೆ ಮಾತ್ರ ಫಲಪ್ರದ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಜನರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಭಾಗವತ ಮಹಾಪುರಾಣವನ್ನು ರಚಿಸು. ಹೀಗೆ ನಾರದರು ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ ವೇದವ್ಯಾಸರು ಶ್ರೀಮದ್‌ಭಾಗವತವನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಪೈಲ ಮೊದಲಾದ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ವೇದಗಳನ್ನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿಸಿ ಪುರಾಣ ಸಂಹಿತೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೂತನಿಗೆ ಕರುಣಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ಭಾಗವತ ಎಂಬ ಪುರಾಣವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಗನಾದ ಶುಕಾಚಾರ್ಯನಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿದರು. ಶುಕಾಚಾರ್ಯರು ಪರೀಕ್ಷಿತರಾಜನಿಗೆ ಭಾಗವತ ಹೇಳುವಾಗ ಲೋಮಹರ್ಷನ ಮಗನಾದ ಉಗ್ರಶ್ರವನು ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ. ಆ ಉಗ್ರಶ್ರವನು ಶೌನಕಾದಿ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಈ ಪುರಾಣವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ.

ನಗನಂದಿನಿ, ಎಲ್ಲ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಗವತವು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ. ಇದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾದ ಜನರಿಗೆ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಮನಸ್ಸೇ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಭಾಗವತವನ್ನು ದಿನನಿತ್ಯವೂ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಶ್ರಾವಕರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಂದಗೋಪನ ಮಗನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಹೊಳೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಪಾರ್ವತಿ, ಲೋಕೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಕೇಳಿದ ಭಾಗವತ ಮಹಾತ್ಮೆಯನ್ನು ನಾನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಸನತ್ಕುಮಾರರು ಹೇಳಿದ ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹ ಶ್ರವಣ ವಿಧಿ ಎಂಬ ನೂರ ಎಂಬತ್ತನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಕಾಲಿಂದೀ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಇಂದ್ರಯಾಗ ವಿಧಿ ವರ್ಣನ | ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೮೧

ಋಷಿಗಳು:- ಕಾಲಿಂದೀ ಎಂದು ಹೆಸರಾದ ಯಮುನಾ ನದಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳು.

ಸೂತ:- ಒಂದು ದಿನ ಪಾಂಡುಕುಮಾರನಾದ ಧರ್ಮರಾಜನು ಸೌಭರಿಋಷಿಯ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ.

ಧರ್ಮರಾಜ:- ಸೂರ್ಯನ ಮಗಳಾದ ಯಮುನಾನದಿಯ ತೀರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಪುಣ್ಯ ತೀರ್ಥಗಳು ಇರುತ್ತವೆ? ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಸೌಭರಿಮುನಿ:- ಒಂದು ದಿನ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ನಾರದ ಮತ್ತು ಪರ್ವತರು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಖಾಂಡವವನವನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಗಗನ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಗಮನಮಾಡುವ ಆ ಮುನಿಪುಂಗವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ದೂರದ ಅಂತರಿಕ್ಷದಿಂದ ಫಲಪುಷ್ಪಭಾರಭರಿತವಾದ ಖಾಂಡವವನವು ಅತ್ಯಂತ ಮನೋಹರವಾಗಿ ಕಂಡಿತು. ಅದನ್ನು

ನೋಡಿ ಆ ಇಬ್ಬರೂ ಮುನಿಮನೀಷಿಗಳು ಆಗಸದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದರು. ಯಮುನಾತರಂಗಿಣಿಯ ತಡಿಯಡೆಯಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುವ ಖಾಂಡವವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಕಾಲಿಂದಿಯ ತಿಳಿನೀರಿನ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಲು ಇಳಿದರು. ಅದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಉಶೀನರ ರಾಜನ ನೆಚ್ಚಿನ ಮಗನಾದ ಶಿಬಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ. ಅವನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಹೊರಟುನಿಂತಾಗ ಕಾಲಿಂದಿಯು ಜಲಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಮೀಯುತ್ತಲಿರುವ ಮುನಿ ಮಹಾನುಭಾವರು ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರು. ಧಾರ್ಮಿಕನಾದ ದೊರೆಯು ತನ್ನ ಪ್ರಯಾಣ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಆ ಮುನಿಗಳು ಮಿಂದು ಮೇಲೆ ಬರುವದನ್ನು ಕಾಯುತ್ತ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡ. ಇಬ್ಬರೂ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಆ ಕಾಲಿಂದೀ ಜಲದಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಿಧಿಪ್ರಕಾರ ಸ್ನಾನಗೈದರು. ಮಡಿ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ತೀರದ ಹುಲ್ಲಿನ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ದೇವಪೂಜಾದಿ ನಿತ್ಯಾಹ್ನೀಕವನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದು ಕುಳಿತರು. ಆಗ ಶಿಬಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಬಂದು ಆ ಇಬ್ಬರೂ ಮುನಿಮಾರ್ತಂಡರಿಗೆ ದಂಡಪ್ರಣಾಮಮಾಡಿದ. ಆ ಯಮುನಾನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಸಾವಿರಾರು ಸುವರ್ಣದ ಯಜ್ಞಸ್ತಂಭಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ. ಆಧ್ಯತೆಯಿಂದ ನುಡಿದ. ಅಹಂಕಾರದ ಸೊಂಕು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಶಿಬಿರಾಜನ ವಚನವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ.

ಶಿಬಿ :- ಮುನಿಶಾರ್ದೂಲರೇ, ಈ ಯಮುನಾ ನದಿಯ ತೀರದ ತುಂಬ ತೋರುತ್ತಿವೆಯಲ್ಲ, ಯಜ್ಞ ಸ್ತಂಭಗಳು ! ಕಾಶಿ, ಪ್ರಯಾಗ ಮುಂತಾದ ಪುಣ್ಯ ತೀರ್ಥಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ಯಮುನೆಯ ತೀರದ ತೆರವಿನ ತುಂಬ ಸುವರ್ಣದ ಯೂಪಸ್ತಂಭಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಯಜ್ಞ ಮಾಡಿದ ಭೂಪರು ಯಾರು? ಆ ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥಗಳಿಗಿಂತ ಗಂಗಾದಿತೀರ್ಥಗಳಿಗಿಂತ ಈ ತೀರ್ಥ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಾನಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೇನು?

ನಾರದ:- ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವು ಇಂದ್ರಾದಿದೇವತೆಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ. ಅವರ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಸಿದುಕೊಂಡ. ಮೂರು ಲೋಕಗಳ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿನದೇ ವಿಜಯಪತಾಕೆ. ಇದರಿಂದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಆ ದೈತ್ಯ ಸಾರ್ವಭೌಮನ ಗರ್ವ ಗೋಪುರಗಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ವಿಷ್ಣುದ್ವೇಷಿಯಾದ ದೈತ್ಯೇಂದ್ರನ ಪ್ರೀತಿಯ ಪುತ್ರ ಮಾತ್ರ ನಾರಾಯಣೈಕನಿಷ್ಠನಾದ ವೈಷ್ಣವಾಗ್ರೇಸರ. ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿಗೆ ಆಳಿಗಾಲ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತನಾದ ತನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿನ ಮಗನಿಗೂ ದ್ರೋಹಬಗೆದ. ಆ ಭಕ್ತದ್ರೋಹವನ್ನು ಸಹಿಸದೇ, ವಿಷ್ಣುವು ನರಸಿಂಹ ವೇಷ ಧರಿಸಿ ಕರುಳು ಬಗಿದು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದ ಆ ದಾನವ ಧುರೀಣನನ್ನು. ಮತ್ತು ಆ ದೈತ್ಯೇಂದ್ರನು ಕಿತ್ತಿಕೊಂಡ ದೇವೇಂದ್ರನ ನಾಕಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಮರಳಿ ಆ ಶಚೀಪತಿಗೇ ಕರುಣಿಸಿ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟ. ಕುಲಪತಿಯಾದ ಶಚೀಪತಿಯು ತನ್ನ ಕುಲಗುರುವಾದ ಬೃಹಸ್ಪತಿಯಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ವಂದಿಸಿ, ಕಳೆದು ಹೋದ ತನ್ನ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಮರಳಿ ತಂದುಕೊಟ್ಟ. ನಾರಾಯಣನ ಗುಣಗಳನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತ ನುಡಿದ.

ಇಂದ್ರ:- ಗುರುಗಳೇ, ಶ್ರೀಹರಿಯು ಅರ್ಧ ಸಿಂಹ ಅರ್ಧ ಮಾನವ ಆಕಾರದಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದ ನೃಸಿಂಹ ರೂಪ ತಾಳಿ ದೈತ್ಯದಾನವರ ದೊರೆಯಾದ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿನ

ದಮನಮಾಡಿ ನನಗೆ ಈ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಸುರಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಆ ನರಸಿಂಹದೇವರನ್ನು ಯಜ್ಞಮಾಡಿ ಆರಾಧಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತೋರಿಸು. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನೂ ನನಗೆ ಹೇಳು.

ಬೃಹಸ್ಪತಿ:- ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಲೋಕಗಳನ್ನೇ ಪಾವನಗೊಳಿಸುವ ಯಮುನಾ ಎಂಬ ಒಂದು ಪುಣ್ಯಪಯಸ್ವೀ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಆ ನದಿಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮರಣಹೊಂದಿದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಪದ. ಅದರ ಸ್ಮರಣಮಾಡಿದರೆ ಸ್ವರ್ಗ. ಆ ಯಮುನಾ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಪರಮ ರಮಣೀಯವಾದ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟೇ ಪಾವನವಾದ ಒಂದು ವನ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಖಾಂಡವವನ ಎನ್ನುವರು. ನೀನು ಆ ಯಮುನಾ ತೀರದ ಖಾಂಡವವನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೇಶವನನ್ನು ಆರಾಧಿಸು. ಅದರಿಂದ ನಿರಂತರ ಕಲ್ಯಾಣವುಂಟಾಗುವದು.

ನಾರದ:- ಅಮರರ ಆಚಾರ್ಯನ ಈ ವಚನವನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವೇಂದ್ರನು ತನ್ನ ವಾಹನವಾದ ಐರಾವತವನ್ನು ಏರಿ, ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳು, ಯಜ್ಞಸಾಮಗ್ರೀ ಮತ್ತು ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ತನ್ನದೇ ಆದ ಆ ಖಾಂಡವವನಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ವಸಿಷ್ಠ ಮೊದಲಾದ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳನ್ನು ಋತ್ವಿಜರನ್ನಾಗಿರಿಸಿ ಸುರಗುರುವಿನ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಿದ. ಅದರಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಸುಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ಶಂಕರರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ಆಗ ದೇವೇಂದ್ರನು ಆ ಜಗದೀಶ್ವರನ ಪಾದಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ಅವನ ಪಾದೋದಕವನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಧರಿಸಿ ನುಡಿದ.

ಇಂದ್ರ:- ದೇವೋತ್ತಮ, ಇಂದು ನನ್ನ ಯಜ್ಞವು ಸಫಲ. ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ಸಹ ಕಾಣದಿರುವ ನೀನು ಇಂದು ನನಗೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡಿದಿ. ನೀನು ಎಲ್ಲ ಯೋಗಿಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಗೂಢನಾಗಿರುವಿ. ಕಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಗೂಢವಾಗಿದ್ದ ಅಗ್ನಿಯು ಘರ್ಷಣದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತನಾಗಿದ್ದ ನೀನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಟನಾಗುವಿ. ನಿನ್ನ ಕಾಲುತೊಳೆದ ನೀರನ್ನು ಶಿರಸಾಧಾರಣ ಮಾಡಿದವರು ಸಂಸಾರದಿಂದ ಪಾರಾಗುತ್ತಾರೆ. ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಪಾದಾರವಿಂದದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯು ಉಳಿಯಲಿ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯಲಿ. ದೇವೇಂದ್ರನು ಮಾಡಿದ ಆ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ವಶಿಷ್ಠಾದಿ ಮುನಿಗಳು ಹೊಗಳಿ ಆ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಾಮಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡು ಎಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವೇಂದ್ರನು ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಾಮಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ನಿರ್ವ್ಯಾಜ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಕುರಿತು ನಾರಾಯಣನು ಮಾತನಾಡಿದ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಕಾಲಿಂದೀ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಇಂದ್ರಯಾಗ ವಿಧಿ ವರ್ಣನ ಎಂಬ ನೂರ ಎಂಬತ್ತೊಂದನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ತೀರ್ಥ ಸ್ಥಾಪನೆ ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮನ ಕಥೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೮೨

ಶ್ರೀಹರಿ:- ಸುರೋತ್ತಮನಾದ ದೇವೇಂದ್ರ, ನಿನಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ ಈ ಋಷಿಮುನಿಗಳು ಮೂರುಲೋಕದ ಜನರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಿಜವಾದ ಭಗವತ್ತತ್ವದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಪದೇಶ ಮಾಡುವ ಮಹಾನುಭಾವರು. ನಷ್ಟವಾದ ವೇದಮಾರ್ಗವನ್ನು ಪುನಃ ಪ್ರವರ್ತನ ಮಾಡುವವರೂ ಇವರೇ. ನೀನಾದರೂ ಕೂಡ ಸ್ವರ್ಗಭೋಗದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾಗಿದ್ದರೂ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಾನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿರುವೆ. ಇದು ಅಂತಹ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಲ್ಲ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರೇ ನಿನಗೆ ಗುರುವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲ ಋಷಿಮುನಿಗಳೂ, ನಿನ್ನ ಗುರು ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರೂ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗೈಕರತರು. ಅವರು ನಿನಗೆ ನಿಷ್ಕಾಮ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಯಜ್ಞ ಮಾಡಲು ಹೇಳಿದ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಲ್ಲ. ಅವರ ಉಪದೇಶದಂತೆ ನೀನು ಆಶಾ ಪಾಶ ಲೇಶ ರಹಿತನಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ವಿಪುಲ ದಾನದಕ್ಷಿಣೆ ನೀಡಿ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿಯೂ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಪ್ರಸ್ಥ ಎಂಬ ಕೊಳಗದಿಂದ ಮುತ್ತುರತ್ನಗಳನ್ನು ಅಳೆದು ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ನೀಡು. ಅದರಿಂದ ಈ ಸ್ಥಾನವು ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗುವದು. ಈ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದಲ್ಲಿ, ನೀನು ಗಂಗಾ-ಯಮುನೆಗಳನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಸಂಗಮ ಮಾಡಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೊಸ 'ಪ್ರಯಾಗ' ಎಂಬ ತೀರ್ಥ ರಚಿಸು. ಇದರಂತೆ ಸರಸ್ವತೀ, ಗಂಗಾ, ಯಮುನಾ ನದಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸು.

ಕಾಶೀ, ಕಂಚಿ, ಗೋಕರ್ಣ ಮುಂತಾದ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಿ. ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರರಾದ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳೇ, ನೀವು ಯೋಗಬಲದಿಂದ ಏಳು ತೀರ್ಥಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸ್ನಾನ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಅಧ್ಯಯನ, ಗುರೂಪದೇಶಾದಿಗಳಿಲ್ಲದೇ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲಿ. ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಸ್ಮರಣವು ಇಲ್ಲಿ ಮಿಂದವರಿಗೆ ಉದಿಸಿಬರಲಿ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಗೋಮತೀಸಮುದ್ರದ ಸಂಗಮದಿಂದ ಹೃದಯಂಗವವಾದ ದ್ವಾರಕಾಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರಂತೆ ಹರಿದ್ವಾರ, ಪುಷ್ಕರ, ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯ, ಬದರಿಕಾಶ್ರಮ, ಮುಂತಾದ ಪುಣ್ಯಪ್ರದವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಯ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರೂ, ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಆದೇಶದಂತೆ ಅನೇಕ ತೀರ್ಥಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಅನೇಕ ತೀರ್ಥಸನ್ನಿದಾನೋಪೇತವಾದ ಈ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನು ವಿಪುಲ ದಾನ ದಕ್ಷಿಣೆಗಳನ್ನಿತ್ತು ಅನೇಕ ಬಂಗಾರದ ಯಜ್ಞಸ್ತಂಭಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಮತ್ತು ಮುತ್ತುರತ್ನಗಳನ್ನು ಕಾಳುಕಡ್ಡಿ ಅಳೆಯುವ ಪ್ರಸ್ಥ ಎಂಬ ಕೊಳಗಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ವಿಪ್ರರಿಗೆ ದಾನ ನೀಡಿದ. ಅಂದಿನಿಂದ ಇದು ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ಇಂದ್ರನಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಆ ರತ್ನಪ್ರಸ್ಥಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಪರಮ ಪರಿತುಷ್ಟರಾದ ಆ ವಿಪ್ರೋತ್ತಮರು ಅವನಿಗೆ ಆಶೀರ್ವಚನವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

''ದೇವೇಂದ್ರ, ಈ ನಿನ್ನ ದಾನದಿಂದ ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ಗೋವಿಂದನು ತೃಪ್ತನಾಗಲಿ. ಆ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಅವ್ಯಭಿಚರಿತವಾದ ಭಕ್ತಿಯು ನಿರಂತರವೂ ಬೆಳೆಯಲಿ. ಸುರರಾಜ, ನೀನು

ಹಿಂದೆ ಈ ಕರ್ಮಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೂರು ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನಿನಗೆ ''ಶತಕ್ರತು'' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತು. ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ನೂರು ಯಜ್ಞಗಳಿಂದ ಈಗ ನಿನಗೆ ಇಂದ್ರಪದವಿಯು ದೊರಕಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ನೀನು ಇಂದ್ರಪದವಿಯ ಆಸೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದೆ. ಅದು ಸಕಾಮಕರ್ಮ. ಈಗ ಮಾತ್ರ ನೀನು ''ವಿಷ್ಣುಪ್ರೇರಣೆಯಾ ವಿಷ್ಣುಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ'' ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಯಾವುದೇ ಕಾಮನೆಯಿಲ್ಲದೇ ಯಜ್ಞಮಾಡಿರುವೆ. ಈ ನಿಷ್ಕಾಮಕರ್ಮಗಳಿಂದ ನೀನು ಮೋಕ್ಷವನ್ನೇ ಹೊಂದುವಿ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಕರ್ಮಭೂಮಿಯಾದ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಪರಮವಿರಕ್ತನೂ ಭಕ್ತಾಗ್ರಣಿಯೂ ಆದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿ ಜನಿಸುವಿ. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಮಾಡುವಿ. ನೀನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿ ಜನಿಸಿದಾಗ, ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಈಗ ಇಂದ್ರ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿಗಳ ನೆನಪು ಬರುವುದು. ಇದರಿಂದ ನೀನು ಮನೆ, ಮಾರು, ಮಡದಿ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತೊರೆದು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಿ. ನಿನ್ನ ತಂದೆಯೊಡನೆ ತೀರ್ಥಾಟನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಚತುರ್ಥಾಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಿ. ಅನಂತರ ಆ ದೇಹ ಪರಿತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ವೈಕುಂಠದಿಂದ ಬಂದ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ದಿವ್ಯ ವಿಮಾನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪರಮ ಪದವನ್ನು ಹೊಂದುವೆ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಈ ಭವಿಷ್ಯಗರ್ಭಿತವಾದ ಉಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಪರಮಾನಂದವಾಯಿತು. ಆ ಶಚೀಪತಿಗೆ. ಅವನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಯಜ್ಞಯಾಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿ ಯಮುನಾನದಿಯ ಪರಿಸರ ಪುಣ್ಯಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ ಸ್ತಂಭಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪೂಜೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು, ಪುರೋಹಿತರನ್ನು, ಋತ್ವಿಜರನ್ನು ಆದರಿಸಿ, ವಿಪುಲವಾದ ಧನ, ಧಾನ್ಯ, ದಕ್ಷಿಣಾದಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟ. ಅನಂತರ ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ತಾನು ತನ್ನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದ.

ಹೀಗೆ ಹಲವು ಕಾಲಗಳ ವರೆಗೆ ದೇವೇಂದ್ರನು ಸುರಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಸುಖಸೌಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶಚೀದೇವಿಯೊಡಗೂಡಿ ಅನುಭವಿಸಿ ತನ್ನ ಪುಣ್ಯಹ್ರಾಸವಾದ ಬಳಿಕ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ.

ಈ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಶರ್ಮ ಎಂಬೊಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದ. ಈತ ವೇದದಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾಂಸ. ವೇದಾಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಾಪಂಡಿತ. ಅದರಂತೆ ಆಚಾರಸಂಪನ್ನ. ಆ ಶಿವಶರ್ಮನಿಗೆ ಸುವೇದಾ ಎಂಬ ಅನುರೂಪಳೂ ಅನುಗುಣಳೂ ಆದ ಭಾರ್ಯೆಯೊಬ್ಬಳಿದ್ದಳು. ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿ ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಅನುರಾಗದಿಂದ ಯುಕ್ತರಾಗಿ ಭಗವತ್ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದರು. ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ದೇವೇಂದ್ರನು ಒಳ್ಳೇ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ. ಆಗ ಶಿವಶರ್ಮನು ಜ್ಯೋತಿಶ್ಶಾಸ್ತ್ರ ಪಂಡಿತರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಆ ಮಗನ ಜಾತಕವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅವನ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿದ. ಮಗುವಿನ ಜಾತಕವನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಾರ್ತಾಂಡರು ಹೇಳಿದರು.

ಜ್ಯೋತಿಷಿ:- ಶಿವಶರ್ಮ, ಈ ನಿನ್ನ ಮಗನು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಹರಿಭಕ್ತನಾಗುವನು. ನಿನ್ನ ವಂಶವನ್ನೇ ಉದ್ಧರಿಸುವ ಮಹಾ ಪುಣ್ಯಪುರುಷ. ಇದು ಸತ್ಯ. ಇವನು ಹದಿಮೂರು

ವರ್ಷದವನಾದಾಗ ನಾಲ್ಕೂ ವೇದಗಳನ್ನು ಅದರ ಆರೂ ಅಂಗಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಜ್ಞಾನಸಂಪನ್ನನಾಗುವನು. ಅನಂತರ ಅವನ ವಿವಾಹವು ಆದ ಬಳಿಕ ಮಗನನ್ನು ಹೆತ್ತು ನಿನಗೆ ಆನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅನಂತರ ಅವನು ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮಿಯಾಗಿ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ದೇವೇಂದ್ರನ ಒಡೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಯಮುನಾತೀರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಖಾಂಡವ ವನದಲ್ಲಿ 'ಹರಿಪ್ರಸ್ಥ' ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಈ ನಿನ್ನ ಮಗನು ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದುವನು.

ಹೀಗೆ ಜ್ಯೋತಿಶ್ಶಾಸ್ತ್ರ ಕೋವಿದರು ಹೇಳಿದ ವಚನವನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಿವಶರ್ಮನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಿಚಾರಮಾಡಿದನು - ''ನಿನಗೆ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತನಾದ ಒಬ್ಬ ಮಗನು ಉಟ್ಟುವನು ಎಂದು ಈ ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳು ಭವಿಷ್ಯ ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತಾನು ಉದ್ಧಾರವಾಗುವದಲ್ಲದೇ ನಮ್ಮ ವಂಶವನ್ನೇ ಉದ್ಧರಿಸುವನಂತೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಈ ನನ್ನ ಪುತ್ರನು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ, ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥ, ಸನ್ಯಾಸ ಈ ನಾಲ್ಕೂ ಆಶ್ರಮಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮರಣಹೊಂದುವನು. ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸುವ ಇಂಥ ಮಗನನ್ನು ಪಡೆದ ನಾನು ಧನ್ಯ.'' ಹೀಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ತೃಪ್ತಿಹೊಂದಿದ ಆ ಶಿವಶರ್ಮ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕರೆದು ಮಗನಿಗೆ ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮ ಎಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟ ಶುಭಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ. ಏಳು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದ ಬಳಿಕ, ಆ ತನ್ನ ಮಗನಾದ ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮನಿಗೆ ಎಂಟನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಚೈತ್ರಮಾಸದಲ್ಲಿ ಉಪನಯನ ಮಾಡಿದ. ಅನಂತರ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ವೇದಗಳನ್ನೂ ತಾನೇ ಕಲಿಸಿದ. ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆ ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮನು ವೇದ, ವೇದಾಂಗ, ವೇದಾಂತ ಮುಂತಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿನಿಷ್ಠಿತ ಪಂಡಿತನಾದ. ಶಿವಶರ್ಮನು ತನ್ನ ಮಗನಾದ ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮನಿಗೆ ಮುಂದೆ ಕೆಲಕಾಲದಲ್ಲೇ ಅನುರೂಪ ಕನ್ಯೆಯೊಂದನ್ನು ಆರಿಸಿ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ. ಆ ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮನಿಗೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಗಂಡು ಮಗು ಜನಿಸಿತು.

ಮಗನು ಹುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮನು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ತಂದೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದ. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಪಿತನ ಚರಣಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ. ಅವನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ. ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ತಾನು ಇಂದ್ರನಾಗಿದ್ದಾಗ ಯಮುನಾ ನದೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿದ್ದಾಗ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ಮುನಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಣೆಗೆ ತಂದುಕೊಂಡ. ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ಶಿವಶರ್ಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದ.

ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮ:- ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಶ್ರಮ ಹಾಗೂ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಗಳಿಂದ ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಪುತ್ರನೂ ಜನಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಿದ್ದೇನೆ. ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದ ಕೆಲಸ ಪೂರೈಸಿದಂತಾಗಿದೆ. ಈಗ ಮೂರನೆಯ ಆಶ್ರಮವಾದ ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ. ಮಡದಿ, ಮಕ್ಕಳು, ಮನೆ, ಮಾರು, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಮಿತ್ರರೂ ಎಲ್ಲವೂ ಸಹ ಕ್ಷಣಿಕ. ನೀರಿನ ಮೇಲಿನ ಗುಳ್ಳೆಯಂತೆ ಇದೆಲ್ಲವೂ ಅಶಾಶ್ವತ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರವಂತನಾದವನು ಅತೀ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತಳೆಯಬಾರದು. ನಾನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ, ಪಾಠ, ಪ್ರವಚನ, ಪಾರಾಯಣ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಋಷಿ ಋಣವನ್ನು ತೀರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಗಂಡು

ಮಗುವನ್ನು ಪಡೆದ ಪಿತೃಋಣದಿಂದಲೂ ಮುಕ್ತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅಖಂಡಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಸಕಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಗವದಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಭಗವಂತನನ್ನು ಅವನನ್ನು ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲ ಸಾಂಸಾರಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಉಪರತನಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಳ್ಳೇ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಬದುಕಿ ಇರುವವರೆಗೂ ತಪಾಚರಣೆ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಒಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಶಿವಶರ್ಮನು ತನ್ನ ಮಗನಾದ ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಹಿಂದೆ ಈ ಮಗನು ಹುಟ್ಟಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೆನೆದುಕೊಂಡ. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಟ್ಟ ಬ್ರಹ್ಮಲಿಪಿ, ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ. ಮಗನನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದ.

ಶಿವಶರ್ಮ:- ಮಗು, ನೀನಿನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವ. ನೀನೇ ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಷವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಪರಿತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಕೇಶವನ ನಾಮರೂಪ ಅಮೃತ ಪಾನಮಾಡಲು ಹೊರಟಾಗ ಮುಪ್ಪಿನ ಮುದುಕನಾದ ನಾನು ಮಾತ್ರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಇರಲಿ? ಆದುದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿದರೆ ನಿನಗಿಂತಲೂ ನಾನು ವಾನಪ್ರಸ್ಥ, ಅಥವಾ ಸಂನ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ಅರ್ಹನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಸಾಂಸಾರಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ವಿಮುಖವಾಗಿದೆ. ಕಾಡಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ತಂದ ಆನೆಯ ಮನಸ್ಸು ರಾಜಭವನದಲ್ಲಿ ಎಂದಿಗೂ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವದಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ನನಗೂ ಸಹ ವೈರಾಗ್ಯ ಉದಿಸಿ, ಇಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲ. ವಿಷವಿಷಯವಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ದೂರವಿರಲೇಬೇಕೆಂಬ ಬುದ್ಧಿ ತೀವ್ರವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನೂ ಸಹ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಕುಟುಂಬದ ಭಾರವನ್ನು ನಿನ್ನ ತಮ್ಮನಾದ ಸುಶರ್ಮನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಈಗ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವ ಸಮಾಚಾರ ತಿಳಿದರೆ ನಿನ್ನ ತಾಯಿ, ಪರಮ ಪತಿವ್ರತೆ. ನನ್ನೊಡನೆಯೇ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೂ ಬಂದು ಬಿಡುವಳು. ಆದುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ತಾಯಿಗೆ, ಹಾಗೂ ನಿನ್ನ ಮಡದಿಗೆ ಯಾವ ಸಮಾಚಾರವನ್ನೂ ತಿಳಿಸುವದು ಬೇಡ. ಮನೆಯನ್ನು ಪರಿತ್ಯಜಿಸಿ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಚಿಂತನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪರಮಾನುಗ್ರಹವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸೋಣ.

ತಂದೆಯ ಈ ಸಲಹೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಯಿತು ವಿರಕ್ತ ಪುತ್ರನಾದ ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮನಿಗೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಆ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಕುಟುಂಬದವರೆಲ್ಲ ಮಲಗಿ ಕೊಂಡಾಗ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೇ ಎದ್ದು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದರು. ಊರು ಬಿಟ್ಟು ದಾರಿಗಿಳಿದು ಪುಣ್ಯ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ಯಾತ್ರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಅವರು ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಕ್ಕೆ ಬಂದಕೂಡಲೇ ಆ ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮನಿಗೆ ತಾನು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನಾಗಿದ್ದಾಗ ಇಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಯಜ್ಞಸ್ತಂಭಗಳೂ, ಯೂಪಗಳೂ ಎಲ್ಲವೂ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಆ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸಂದರ್ಶನವಾದದ್ದು, ಅವನ ಸ್ಮೃತಿಪಥಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ತನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ಶಿವಶರ್ಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದ.

ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮ:- ತಂದೆಯೇ, ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇವಲ ನಿಷ್ಕಾಮನಾಗಿ ''ವಿಷ್ಣುಪ್ರೇರಣಯಾ ವಿಷ್ಣುಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ'' ಎಂದು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಅನೇಕ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಅದರಿಂದ ಸುಪ್ರಸನ್ನನ್ನಾದ ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾದ ಕೇಶವ. ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತುಂಬುವ 'ಪ್ರಸ್ಥ' ಎಂಬ ಮಾಪನದ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮುತ್ತುರತ್ನಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳಿಗೆ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನನೀಡಿದೆ. ಆ ಮಹಾನುಭಾವರಾದ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳು ನನಗೆ ಪರಮಾನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ ಅವ್ಯಭಿಚರಿತ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಮತ್ತು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಅಪವರ್ಗಾ 'ಅರ್ಥಾತ್ ಮೋಕ್ಷದ ಸುಖವು ನಿನಗೆ ದೊರೆಯಲಿ ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ಅದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತೀರ್ಥಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥವು ಅಂದಿನಿಂದ 'ತೀರ್ಥತಮ' ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿತು, ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಆ ಮಹಾತ್ಮರು ''ಇದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಮರಣ'' ಎಂದು ನನ್ನ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನೂ ಉಸುರಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮರಣಾನಂತರ ನನಗೆ ಜನ್ಮವಿಲ್ಲ ಕೊನೆಯ ಜನ್ಮವದೇ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪಾದಕಮಲವನ್ನು ಸೇರುವೆನು. ಎಂದೂ ಅವರು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅದೆಲ್ಲ ನನಗೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬರತೊಡಗಿದೆ.

ಪೂಜ್ಯ ತಂದೆಯೇ, ನನ್ನ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಗಂಗಾ, ಸರಸ್ವತಿಯರನ್ನು ಆಗ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಗಂಗಾ ಸರಸ್ವತಿಯರ ಸಂಗಮಸ್ಥಳವು ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿದೆ. ಇದು ಶಿವಕಾಂಚಿ, ಇದು ಗೋಕರ್ಣ, ಇದು ದ್ವಾರಕೆ, ಮಧುವನ, ಇದು ಕೋಶಲ, ಇದು ಅಯೋಧ್ಯೆ, ಇದು ಬದರಿಕಾಶ್ರಮ, ಇದು ಹರಿದ್ವಾರ, ಇದು ಪುಷ್ಕರ ಮತ್ತು ಇವು ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳ ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮಗಳು. ಇದು ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥ. ಇದನ್ನು ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರೇ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು 'ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ' ಎಂಬ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ದಿವ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ. ಇದು ಪೂರ್ವಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೋಜನ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ. ಕಾಲಿಂದೀನದಿಯ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ನಾಲ್ಕು ಯೋಜನ ಅವಧಿಯು ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸೀಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ನಾರದ:- ಮಗನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಿವಶರ್ಮನಿಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹ ಬಂದಿತು. ಅವನು ತನ್ನ ಮಗನಾದ ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದ.

ಶಿವಶರ್ಮ:- ವತ್ಸ, ನೀನೇನೋ ಹೇಳಿದೆ. ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನಾಗಿದ್ದೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನೀನು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೇಕೋ ಇನ್ನೂ ಸಂದೇಹ. ನೀನು ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ವೇದ, ವೇದಾಂತಾದಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿರುವಿ. ಆಗ ನಿನಗೆ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಸ್ಮರಣೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ವಿವರ ಪರಿಚಯವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಜಾತಿಸ್ಮರಣೆ ಹಾಗೂ ದಿವ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಜ್ಞಾನ ನಿಗಾದುದು ಯಾವಾಗ? ಹೇಗೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಲು ನನಗೆ ಕುತೂಹಲವುಂಟಾಗಿದೆ.

ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮ:- ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಋಷಿಗಳು ''ನಿನಗೆ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಜನ್ಮಗಳು ಸ್ಮೃತಿಯು ಉದ್ಭವವಾಗಲಿ'' ಎಂದು ವರವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಆ ಋಷಿಗಳ ಮುಖಾಂತರವೇ ನಾನು ಈ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅವಧಿ, ಅಂತರ, ಮೇರುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲೆ. ತಂದೆಯೇ, ಈ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡು. ನಿನಗೂ ಸಹ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸ್ಮರಣೆಯು ಉದ್ಬುದ್ಧವಾಗುವದು. ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೂ ಈ ಜಲದ ಸ್ಪರ್ಶಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಸ್ಮರಣಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆ. ನಾನು ಸತ್ಯವನ್ನೇ ನುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಂದೇಹ ಬೇಡ.

ನಾರದ:- ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಿವಶರ್ಮನು ಕೂಡಲೇ ಆ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದ. ಅವನಿಗೂ ತನ್ನ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವ ಕುತೂಹಲ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಿಂಹವು ಒಬ್ಬ ಬೇಡನನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದಿತು. ಆಗ ಆ ಸಿಂಹದ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಬೆದರಿದ ಆ ಬೇಡನು ದೀರ್ಘಉಸಿರು ಬಿಡುತ್ತ ಶ್ರಮವಿಹ್ವಲನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ. ದಾರಿ ಹೋಕರನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆದರಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಭಯಂಕರನಾಗಿದ್ದ ಆ ಬೇಡಪುರುಷ. ಕೊಲೆ, ಸುಲಿಗೆ, ಮುಂತಾದವನ್ನು ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಬೆಕ್ಕಿನ ಕಣ್ಣು, ಕಪ್ಪುಕಾಯ, ಕೆದರಿದ ಕೆಂಗೂದಲು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹರಿತ ಖಡ್ಗ, ಹಿಂದೆ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದ ಉಗ್ರಸ್ವರೂಪದ ಸಿಂಹವನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ಮುಂದೆ ಓಡುತ್ತಲಿದ್ದ ಆ ಬೇಡನು ಶಿವಶರ್ಮ, ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮರಿದ್ದಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದ.

ಆ ಭಯಂಕರ ಸಿಂಹವನ್ನು ನೋಡಿ ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರೂ ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ''ಗೋವಿಂದಾ ! ನಾರಾಯಣಾ ! ಈ ಅಪಮೃತ್ಯುವಿನಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು'' ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತ ಸಮೀಪದ ಮರವನ್ನು ಏರಿ ಕುಳಿತರು. ಬೇಡನೂ ಆ ಮರವನ್ನು ಏರಲು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ. ವೇಗವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಸಿಂಹವು ಆ ಬೇಡನಿಗೆ ಮರ ಏರಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ದಪ್ಪ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಆ ಮರವನ್ನು ಅವಸರವಾಗಿ ಏರಲು ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದ ಆ ಬೇಡನ ಕಾಲಿಗೆ ಬಾಯಿಹಾಕಿ ಜಗ್ಗಿತು. ಮುಕ್ಕರಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಆ ಬೇಡನ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿತು. ಬೋರಲಾಗಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೂ ಕೈಯಿಂದ ಖಡ್ಗಬಿಟ್ಟಿರದ ಆ ಬೇಡನು, ಶಕ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ಕೊನೆಯ ಪ್ರಯತ್ನವೆಂದು ಆ ಹರಿತವಾದ ಖಡ್ಗವನ್ನು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಏರಿದ ಸಿಂಹದ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಚುಚ್ಚಿದ ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ನೇರವಾಗಿ ಸಿಂಹದ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಕ್ಕೇ ಸೇರಿದ ಆ ಖಡ್ಗವು ಸಿಂಹದ ಕರುಳನ್ನು ಸೀಳಿಹಾಕಿತು. ಸಿಂಹವು ಭಯಂಕವರಾದ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದು ಆಸು ನೀಗಿತು. ಆ ಸಿಂಹದ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ ಅರೆಸತ್ತ ಆ ಬೇಡನೂ ನೋವಿನಿಂದ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೇ ಮೃತನಾದ.

ಆ ಸಿಂಹ ಮತ್ತು ಬೇಡ ಸತ್ತು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಚಮತ್ಕಾರವೊಂದು ಘಟಿಸಿತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಕಾಶದಿಂದ ಎರಡು ವಿಮಾನಗಳು ಬಂದವು. ಅದರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಗಣಾಧೀಶರು ಕುಳಿತುಕ ಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಸುಂದರವಾದ ಆಕಾರ ಅವರದು. ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾ, ಪದ್ಮ ಧರಿಸಿ, ಪೀತಾಂಬರವುಟ್ಟು ಅನೇಕ ಮುತ್ತುರತ್ನಗಳ ಆಭರಣಯುಕ್ತರಾದ ತೇಜಃಪುಂಜ ಗಣದೇವತೆಗಳಿಬ್ಬರೂ ವಿಮಾನದಿಂದ ಇಳಿದುಬಂದು ಈ ಸಿಂಹ ಹಾಗೂ ಬೇಡ ಇಬ್ಬರೂ ಸತ್ತುಬಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಭಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಸಿಂಹದ ಚೇತನಗಳು

ತಮ್ಮ ಮೊದಲಿನ ಶರೀರ ಬಿಟ್ಟು ದಿವ್ಯವಾದ ಶರೀರ ಹೊಂದಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆಗ ವಿಮಾನಾರೂಢರಾಗಿ ಬಂದ ಹರಿಯ ಪಾರ್ಷದರು ಇವರಿಬ್ಬರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನುಡಿದರು.

ವೈಕುಂಠಗಣಾಧೀಶರು:- ನರಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಕಿರಾತ ! ಹಾಗೂ ಮೃಗೇಂದ್ರ ! ನಾವಿಬ್ಬರೂ ವೈಕುಂಠಲೋಕದಿಂದ ಆಗಮಿಸಿದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಕಿಂಕರರು, ನಿಮ್ಮನ್ನು ವೈಕುಂಠಲೋಕಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ವಿಮಾನವನ್ನು ಆರೋಹಣ ಮಾಡಿರಿ.

ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾದ ಆ ಸಿಂಹ ಹಾಗೂ ಬೇಡರು ತಮಗೆ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಒದಗಿದ ಯೋಗವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಆರೂಢರಾದರು. ಮತ್ತು ಆ ಗಣಾಧೀಶರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು.

ಸಿಂಹ ಹಾಗೂ ಬೇಡ:- ಪೂಜ್ಯರೇ, ನಿಮ್ಮ ದರ್ಶನದಿಂದ ನಮಗೆ ನಿಜವಾದ ಜ್ಞಾನವುಂಟಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಂತೂ ಪುಣ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಕೇವಲ ಮಾಂಸ. ನಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗ ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸೆ. ನಮ್ಮ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಭೋಗದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಆಸಕ್ತ. ನಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡರೇ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಜನರು ಹೌಹಾರಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಪಾಪಿಗಳಿಗೆ ಈ ದುರ್ಯೋನಿಯಿಂದ ಮೋಚನ, ನಿಮ್ಮಂಥ ದೈವೀಪುರುಷರ ದರ್ಶನ, ನಮಗೂ ಈ ಭವ್ಯದೇಹದ ಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಇದೆಲ್ಲ ಹೇಗೆ? ಯಾವ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಪುಣ್ಯಪ್ರಭಾವದಿಂದ? ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ವಿಷ್ಣುದೂತರು:- ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತುಕೊಂಡ ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮ ಎಂಬ ಭಗವದ್ಭಕ್ತನ ದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೀರಿ. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಇಂಥ ವಿಷ್ಣುಪಾರ್ಷದರ ಸಮಾನವಾದ ಶರೀರ ಕಾಂತಿಗಳು ಲಭಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಶೀಘ್ರವೇ ನಿಮಗೆ ಭಗವಂತನ ದಿವ್ಯವಾದ ಪದಪ್ರಾಪ್ತಿಯೂ ಆಗುವದು. ಇದೆಲ್ಲ ಈ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನಿಮಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸೂರ್ಯೋದಯವಾದ ಕೂಡಲೇ ಅಂಧಕಾರವೆಲ್ಲ ನಾಶವಾಗುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿನ ದರ್ಶನ ಅಥವಾ ಸ್ನಾನ ಆದ ಕೂಡಲೇ ಆ ಜೀವಿಯ ಅಜ್ಞಾನ, ದುಃಖ, ದೈನ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಬಿಡುವವು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಮುಂದೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗುವದು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅವನು ಮಾಡಿದ ಯಜ್ಞಗಳಿಂದ ಪರಿತುಷ್ಟನಾಗಿ ವರ ನೀಡಿದ.

ನಾರದ:- ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಆ ಇಬ್ಬರೂ ವಿಷ್ಣುದೂತರು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕುರಿತು ತೆರಳಿದರು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ತೀರ್ಥ ಸ್ಥಾಪನೆ ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮನ ಕಥೆ ಎಂಬ
ನೂರ ಎಂಬತ್ತೆರಡನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ; ಶಿವಶರ್ಮನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ವೃತ್ತಾಂತ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೮೩

ನಾರದ:- ಮರದ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಕುಳಿತ ತಂದೆ, ಮಗ ಶಿವಶರ್ಮ ಹಾಗೂ ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮರು ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರೇ ನೋಡಿದ ಈ ಘಟನೆಯಿಂದ ಮೂಕವಿಸ್ಮಿತರಾದರು. ಅದರೊಡನೆಯೇ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧ ತೀರ್ಥ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡ ಶಿವಶರ್ಮನು ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದ.

ಶಿವಶರ್ಮ:- ಋಷಿಗಳು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿಯೂ ಪಡೆಯಲಾಗದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪದವನ್ನು ಈ ಕ್ರೂರ ಜೀವಿಗಳಾದ ಬೇಡ ಹಾಗೂ ಸಿಂಹ ಪಡೆದರು. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಈ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ತೀರ್ಥದ ಮಹಿಮೆ. ದೇವಾಧಿದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಮಹಾ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗದ ಆ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸಾರೂಪ್ಯ ಮೋಕ್ಷವೆಲ್ಲಿ? ಈ ಭ್ರಷ್ಟ ದುಷ್ಟ ಕಿರಾತ ಸಿಂಹರೂಪವಾದ ಪಾಪಿಷ್ಠ ಜೀವಿಗಳೆಲ್ಲಿ? ಆದರೂ ಈ ತೀರ್ಥದ ಅತ್ಯದ್ಭುತ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ದುರ್ಲಭವಾದ ಮೋಕ್ಷಪದಗಾಮಿಗಳಾದರು.

ಹೀಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಆ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ತೀರ್ಥದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಶಿವಶರ್ಮನು ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದನು. ''ಅಶ್ವಕ್ರಾಂತ'' ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಹೇಳಿ ತೀರದ ಮೃತ್ತಿಕೆಯನ್ನು ಮೈಗೆ ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡು ಮೃತ್ತಿಕಾಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕಭಿಮುಖನಾಗಿ ಪುನಃ ಮುಳುಗಿ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಲೋಕಪಾವನೆಯಾದ ಗಂಗೆಯ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಯೋಧ್ಯಾ, ಮಥುರಾ, ಮಾಯಾ, ಎಂದು ಸಪ್ತಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ನೆನೆಸುತ್ತ, ಗೋವಿಂದನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗು ಹಾಕಿದ. ಮಡಿ ಬಟ್ಟೆ ಉಟ್ಟು, ತಿಲಕಧರಿಸಿ, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ, ದೇವತರ್ಪಣ, ಪೂಜೆ, ನೈವೇದ್ಯ ಮುಂತಾದ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾದ ಭಗವಂತನ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದ. ಆಮೇಲೆ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ನೆನೆದು ಮಾತನಾಡಿದ.

ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮ:- ಈಗ ನನಗೆ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಸ್ಮರಣೆಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಜನ್ಮಾಂತರ ಕಥೆಯನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳುವೆ ಕೇಳು.

ನಾನು ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿರಿವಂತರಾದ ವೈಶ್ಯರ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಕಾನ್ಯಕುಬ್ಜ ನಗರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದ ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇರಳ ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸಿದ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಪಾರವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವಿದ್ದರೂ 'ಶರಭ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಆ ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಬಹುಕಾಲ ಸಂತಾನವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂತತಿಗಾಗಿ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಬಹುವಾಗಿ ಕೊರಗಿದ. ಮುಪ್ಪು ಆವರಿಸಿತು. ಸಂತಾನಾಭಾವದ ಚಿಂತೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ''ನಾನು ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದೆಲ್ಲವೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು.'' ಎಂದು ನೆನೆನೆದು ಗೋಳಾಡಿದ.

ಪ್ರೀಣಾತಿ ಸಂತತಿಃ ಶುದ್ಧಾ ಸುಮನಃ ಪಿತೃಮಾನವಾನ್ ।
ಮಿತ್ರಪ್ರತ್ಯರ್ಥ್ಯುದಾಸೀನಾನ್ ಸೂನೃತಾ ವಾಗ್ಯಥೇರಿತಾ ॥

''ಸತ್ಯ ಹಾಗೂ ಮಧುರವಾದ ಮಾತು, ಮಿತ್ರರನ್ನೂ, ವೈರಿಗಳನ್ನೂ, ಉದಾಸೀನರನ್ನೂ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿ ಗೆಲ್ಲುವಂತೆ, ಒಳ್ಳೇ ಸದ್ಗುಣಿಯಾದ ಸಂತತಿಯು ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ, ಪಿತೃಗಳನ್ನೂ, ಮಾನವರನ್ನೂ ಈ ಮೂವರನ್ನೂ ಸಂತೋಷ ಗೊಳಿಸುವದು.'' ಚಂದ್ರನಿಂದ ಸಮುದ್ರ ಉಕ್ಕೇರುವಂತೆ ಯೋಗ್ಯನಾದ ಪುತ್ರನಿಂದ ಮನೆತನದ ಕೀರ್ತಿಯು ದಿಗಂತ ವಿಶ್ರಾಂತವಾಗುವದು. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನವರು

ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಚಂಚಲವಾದ ಈ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಪಡೆಯಬೇಕು. ದೇವತಾರಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ಆ ಶರಭನು ಖೇದದಿಂದ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಾಗ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅವನ ಮನೆಗೆ ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಜ್ಞಾನನಿಧಿಗಳಾದ ದೇವಲ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಆಗಮಿಸಿದರು. ಅವರನ್ನು ಕಂಡ ಶರಭನು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ, ಅರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಕೈಮುಗಿದು ಕುಶಲ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದ.

ಶರಭ:- ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠರೇ, ತಾವು ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದದ್ದು ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯೋದಯದ ಪರ್ವಕಾಲ ತೆರದಂತಾಗಿದೆ. ಪೂಜ್ಯರೇ, ತಾವು ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ದಯೆ ಮಾಡಿಸಿದ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಈ ಕಿಂಕರನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಸೇವೆಗೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧ.

ದೇವಲ:- ವೈಶ್ಯಶ್ರೇಷ್ಠ, ನೀನು ವಿಪುಲವಾಗಿ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವೆ ಮನೆ ಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ನಿನ್ನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ವಿಷಾದದ ಛಾಯೆ. ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ದುಃಖದ ಮಡುವು. ಮುಖದಲ್ಲೆಲ್ಲ ದೀನತೆ ಮೂಡಿದೆ. ಉತ್ಸಾಹಶೂನ್ಯ ನಿಲುವು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಶರಭ:- ತಪೋಧನರೇ, ತಮ್ಮ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ನಾನು ಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧನಾದರೂ ನನಗೆ ಸಂತತಿಯಿಲ್ಲ. ಪಿತೃಋಣವನ್ನು ನಾನು ತೀರಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಚಿಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ಬಾಧಿಸುತ್ತಲಿದೆ. ಈ ಕೊರಗಿನಿಂದಲೇ ನಾನು ಕೃಶನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಮಹಾನುಭಾವರಾದ ತಾವು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆ.

ದೇವಲ ಋಷಿಗಳು ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ವೈಶ್ಯನ ಸಂತಾನ ಪ್ರತಿಬಂಧವನ್ನು ತಿಳಿದು ಮಾತನಾಡಿದರು.

ದೇವಲ:- ಒಮ್ಮೆ ನಿನ್ನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯು ಪಾರ್ವತಿದೇವಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ಹರಕೆಯೊಂದನ್ನು ಹೊತ್ತಳು. ''ಮಹಾತಾಯಿಯಾದ ಭವಾನಿ ! ನಿನ್ನ ದಯೆಯಿಂದ ನಾನು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದರೆ ನಿನಗೆ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ದಯಮಾಡಿ ನನಗೆ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಪ್ರದಾನಮಾಡು.''

ಮುಂದೆ ಕೆಲ ದಿನ ಕಳೆದ ಬಳಿಕ ಆ ಪಾರ್ವತಿಯ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದಳು. ಆದರೆ ದೇವಿಗೆ ತಾನು ಹೊತ್ತ ಹರಕೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅವಳ ಆಪ್ತಗೆಳತಿಯರು ಅವಳಿಗೆ ಅವಳು ಹೊತ್ತ ಹರಕೆಯನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಸುಖಪ್ರಸವಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದು.

ದೋಷಿತಾ ರೋಷಿತಾಶ್ಚಾತ್ರ ದೇವೋ ಹಿ ವರ ಶಾಪದಾಃ ।

''ದೇವದೇವಿಯನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದರೆ ವರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ನಾವು ಕುಪಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸಖಿ ! ನೀನು ಆ ಮಹಾತಾಯಿಯ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡು.'' ಎಂದು ಗೆಳತಿಯರು ಉಪದೇಶಿಸಿದರು.

ಆಗ ನಿನ್ನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯು ಗೆಳತಿಯರ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿದಳು. ನಿನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿ ತಾನು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದರೆ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸುವದಾಗಿ ಹರಕೆ ಹೊತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಳು. ನೆಚ್ಚಿನ ಮಡದಿಯ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ನೀನು ಸಿದ್ಧನಾದಿ. ಸೇವಕರನ್ನು ಕರೆದು ಜೇನು, ಪುಷ್ಪ, ಗಂಧ

ಇತ್ಯಾದಿ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಪೂಜಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತರಲು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದಿ. ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಸಿದ್ಧವಾದವು. ಆಗ ನಿನ್ನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯು ತನ್ನ ಸಖಿಯರನ್ನು ಕರೆದು ಹೀಗೆ ನುಡಿದಳು.

ಧರ್ಮಪತ್ನಿ:- ಪೂಜಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ನೀವೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಈ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೊಡನೆ ದೇವಿಯ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಅವಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸಿರಿ. ನಾನು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಿಣೀ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ ನೀವು ಹೋಗಿ ಬನ್ನಿ.

ಸಖಿಯರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲೆಂದು ಒಪ್ಪಿ. ಪೂಜಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಆ ದೇವಿಯ ಆಲಯಕ್ಕೆ ನಡೆದರು. ಪ್ರಶಾಂತ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿತವಾದ ಆ ದೇವಿಯನ್ನು ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಅರ್ಚಿಸಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡರು. ''ಜಗದಂಬೆ, ನಿನಗೆ ನಮ್ಮ ನಮಸ್ಕಾರ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನುಂಟುಮಾಡು. ತಾಯಿ, ಶರಭನೆಂಬ ವೈಶ್ಯನ ಹೆಂಡತಿಯು ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಲೇ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ನಿನಗೆ ಹೊತ್ತ ಹರಕೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಲು ಸಕಲಸಾಮಗ್ರಿಗಳೊಡನೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನಿನ್ನ ಅರ್ಚನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಮನೆತನದ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಅವಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ತಾಯಿ, ನಮ್ಮ ಈ ಪೂಜೆಯಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟಳಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸು. ಈ ಬಲಿಯನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸು.'' ಎಂದು ಬಲಿಯನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು.

ಆ ಮಹಾತಾಯಿಯನ್ನು ಚಂದನ, ಗಂಧಾದಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ವಿಧವಿಧವಾಗಿ ಪೂಜೆಗೈದು ಆರಾಧಿಸಿದರು. ಆದರೂ ದೇವಿಯು ತನ್ನ ಪ್ರಸಾದ ಸೂಚನೆ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಗೆ ಮರಳಿದ ಸಖಿಯರು ಆ ವೈಶ್ಯಧರ್ಮಪತ್ನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ''ದೇವಿಯು ನಮ್ಮ ಪೂಜೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಳು. ಆದರೆ ಪ್ರಸಾದ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸನ್ನಳಾದ ಯಾವುದೇ ಚಿಹ್ನೆ ಕಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ.''

ಇದರಿಂದ ಆ ವೈಶ್ಯಭಾರ್ಯೆಗೆ ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು. ಅವಳು ಆಲೋಚಿಸಿದಳು. ''ನಾನು ಗೌರಿಯನ್ನು ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಅರ್ಚನೆ ಮಾಡಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಂಥ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿದೆಯೆಂಬುದೂ ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗದಿರಲು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ ನಿರ್ಬಂಧವೇ ಕಾರಣವೆಂಬುದೂ ಅವಳಿಗೆ ಅವಿದಿತವಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯರಾದ ವಿಶ್ವಾಸಿ ಸಖಿಯರಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಾನೂ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ನೆನೆದು ಅರ್ಚಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಅವಳೇಕೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಲಿಲ್ಲ? ಎಷ್ಟು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೂ ಬಗೆಹರಿಯಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಹೀಗೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದಳು. ''ನಾನು ಪ್ರಸವವಾದ ನಂತರ ಹೋಗಿ ಗೌರಿಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ಅರ್ಚಿಸಿ ಪ್ರಸನ್ನಗೊಳಿಸಿ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಆ ತಾಯಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇ ನೆನೆಯುವೆ. ಆ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯು ನನಗೆ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ'' ಎಂದು ತಾನು ಇದ್ದಲ್ಲಿಂದಲೇ ಅವಳನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದಳು. ಇತ್ತ ಪಾರ್ವತಿಯ ಮೆಚ್ಚಿನ ಸಖಿಯಾದ ವಿಜಯೆಯು ಅವಳನ್ನು ಕೇಳಿದಳು.

ವಿಜಯೆ:- ಗಿರಿನಂದಿನಿ ! ಈ ವೈಶ್ಯನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯ ಸಖಿಯರು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಅರ್ಚಿಸಿ, ಆರಾಧಿಸಿದರೂ ನೀನು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಸಾದವನ್ನೇಕೆ ನೀಡಲಿಲ್ಲ?

ಪಾರ್ವತಿ:- ಸಖಿ, ನನಗೆ ಆ ಶರಭಭಾರ್ಯೆಯ ಭಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಆಸ್ತಿಕ್ಯ ಭಾವನೆ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿರತಿಶಯವಾದ ಪ್ರೀತಿ ಇವೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಬೇರೊಬ್ಬರಿಂದ ಪೂಜೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಹರಕೆ ಹೊತ್ತವರೇ ಬಂದು ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಶರಭನ

ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯು ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೊರಬರದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ಪೂಜೆಗೆ ಬರಲಾಗದಿದ್ದುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ನನಗೆ ಅಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ 'ಶರಭ'ನಾದರೂ ನನ್ನ ಪೂಜೆಗೆ ಬರಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲ? ಸತಿಗೆ ಪೂಜೆಮಾಡಲು ಆಗದಿದ್ದಾಗ ಪತಿಯಿಂದ ಪೂಜೆಮಾಡಿಸಿದರೂ ನನಗೆ ಸಲ್ಲವದು. ಅದರಿಂದಲೂ ನಾನು ತೃಪ್ತಾಳಾಗುತ್ತೇನೆ.

ಯದ್ವ್ರತಂ ಪೂಜನಂ ಯಚ್ಚ ಕರ್ತುಂ ನಕ್ಷಮತೇಂಗನಾ ।
ತತ್ಕಾರಯಶಿ ನಾಥೇನ ನ ಭಂಗಃಸ್ಯಾತ್ತಯೋಃ ಸಖಿ ॥

''ಯಾವ ಪೂಜಾವಿಧಾನವನ್ನು ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೋ, ಅಂಥದನ್ನು ತನ್ನ ಪತಿಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಆ ಪೂಜಾಭಂಗವಾಗಲೀ, ವ್ರತನಾಶವಾಗಲೀ, ಆಗುವದಿಲ್ಲ.''

ಆದುದರಿಂದ ತಾನು ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದಾಗ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯು ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಪೂಜೆಗಾಗಿ ಪ್ರೇರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆ ಶರಭನಾದರೂ ತಾನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿ ಇಬ್ಬರೂ ನನ್ನ ಪೂಜೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ತಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹರಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಯಾರದೋ ಮುಖಾಂತರ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿ? ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಈ ಔದಾಸೀನ್ಯದಿಂದ ನಾನು ಕುಪಿತಳಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಬಾರಿ ಅವಳ ಗರ್ಭಪಾತವಾಗುವದು. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ನನ್ನನ್ನು ಅರ್ಚಿಸಿದರೆ ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಪುತ್ರನು ಜನಿಸುವನು.

ಹೀಗೆ ದೇವಿಯು ಕೃದ್ಧಳಾಗಿ ನೀಡಿದ ಶಾಪವು ವೈಶ್ಯನಿಗಾಗಲೀ, ಅವನ ಭಾರ್ಯೆಗಾಗಲೀ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಗೆಳತಿಯರಿಗೂ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ, ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಹರಕೆ ಹೊತ್ತು ನಡೆಸದಿದ್ದುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಸಂತಾನವಿಲ್ಲ.

ಎಲೈ ವೈಶ್ಯನೇ, ಈಗಲಾದರೂ, ನೀನು ನಿನ್ನ ಸತಿಯೊಡಗೂಡಿ ಆ ದೇವಿಯಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅರ್ಚಿಸು. ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಆ ಮಹಾತಾಯಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿರಿ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಿಲೀಪನಿಗೆ ನಂದಿನಿಯ ಸೇವೆಯಿಂದ ಸಂತಾನವಾದಂತೆ, ನಿಮಗೂ ಈ ಗೌರೀದೇವಿಯ ಸೇವೆಯಿಂದ ಸಂತಾನವಾಗುವುದು.

ವೈಶ್ಯ:- ಯಾರು ಆ ದಿಲೀಪ ರಾಜ? ನಂದಿನಿ ಯಾರು? ಅವಳ ಆರಾಧನೆಯಿಂದ ದಿಲೀಪನಿಗೆ ಸಂತಾನವಾದ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ಹಸುವನ್ನು ಸಂತಾನಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆ ಮಹಾರಾಜ ಏಕೆ ಸೇವಿಸಿದ? ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನನಗೆ ತಾವು ನಿರೂಪಿಸಿ. ದೃಷ್ಟಾಂತರೂಪವಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಈ ದಿಲೀಪನ ವಿವರವಾದ ಆಖ್ಯಾನವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಖದಿಂದ ಶ್ರವಣಮಾಡಿ, ನಂತರ ನಾನೂ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ತಮ್ಮ ಅನುಜ್ಞೆಯಂತೆ ದೇವಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶಿವಶರ್ಮ:- ಹೀಗೆ ವಿನಯದಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದ ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಮಹಾನುಭಾವರಾದ ದೇವಲ ಋಷಿಗಳು ದಿಲೀಪನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಲು ತೊಡಗಿದರು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ;
ಶಿವಶರ್ಮನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ವೃತ್ತಾಂತಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ವೃತ್ತಾಂತ ಎಂಬ
ನೂರ ಎಂಬತ್ತಮೂರನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ದಿಲೀಪ ಮಹಾರಾಜನ ಉಪಾಖ್ಯಾನ

ದೇವಲ:- ದಿಲೀಪ ಮಹಾರಾಜನ ದಿವ್ಯವೂ ವಿಚಿತ್ರವೂ ಆದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವೆ ಕೇಳಿರಿ. ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೈವಸ್ವತಮನುವಿನ ವಂಶದಲ್ಲಿ ದಿಲೀಪ ಎಂಬ ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠನು ಜನಿಸಿದ. ಧರ್ಮಿಷ್ಠನಾದ ಆ ರಾಜರ್ಷಿಯು ತನ್ನ ಗುಣಗಳಿಂದ ಲೋಕಪ್ರಿಯನಾಗಿದ್ದ. ಧರ್ಮದಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ತಂದೆಯಂತೆ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಮಗಧದೇಶದ ಮಹಾರಾಜನ ಮಗಳಾದ ಸುದಕ್ಷಿಣೆಯು ಅವನ ಪಟ್ಟಮಹಿಷಿ. ಬಹುಕಾಲ ಕಳೆದರೂ ಆ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು ಆ ಮನುವಂಶದ ದೊರೆಗೆ. ಸಮುದ್ರ ವಲಯಾಂಕಿತವಾದ ಅಖಂಡಭೂಮಂಡಲದ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಅಧಿಪತ್ಯವು ಅವನಿಗೆ ಇದ್ದರೂ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನೆಮ್ಮದಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಸಂತತಿಯ ಅಭಾವದಿಂದ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೇ ಚಿಂತೆಮಾಡಿ ಕೊರಗಹತ್ತಿದ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವನು ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸಿದ.

''ನಾನು ಅನೇಕ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಕೆರೆ, ಕಾಲುವೆ, ಅನ್ನಛತ್ರ, ಅರವಟ್ಟಿಗೆ, ಉಪವನ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಿ ಉಚಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಿಸಿದ್ದೇನೆ ಗೋದಾನ, ಅನ್ನದಾನ, ವಸ್ತ್ರದಾನ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಅತಿಥಿ ಅಭ್ಯಾಗತರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ದಶಮಿ, ಏಕಾದಶಿ, ದ್ವಾದಶಿ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಹವಾಸವನ್ನು ನಾನೆಂದೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಋತುಕಾಲದಲ್ಲಿ ಋತುಸ್ನಾನಳಾದ ನನ್ನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯನ್ನು ಎಂದೂ ತೊರೆದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ ಮೂರು ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಯಥಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ನನ್ನ ಮಹಿಷಿ ಸುದಕ್ಷಿಣೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಯಾವ ದೋಷದಿಂದ ಸಂತಾನವು ಆಗಲಿಲ್ಲ? ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಭೂತ, ಭವಿಷ್ಯ ವರ್ತಮಾನ ಜ್ಞಾನಿಯಾದ ನಮ್ಮ ಕುಲಗುರು ವಶಿಷ್ಠರೇ ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ದೋಷವನ್ನು ಹೇಳಲು ಸಮರ್ಥರು.''

ಹೀಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಆ ದಿಲೀಪಮಹಾರಾಜನು ರಾಜ್ಯದ ಭಾರವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಾತ್ಪೂರ್ತಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದ. ಅನಂತರ ಸುದಕ್ಷಿಣಾ ಹಾಗೂ ದಿಲೀಪ ದಂಪತಿಗಳು ಒಂದು ಶುಭಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ವಶಿಷ್ಠರ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು. ವಶಿಷ್ಠರಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ ಆ ರಾಜರ್ಷಿಯು ತನ್ನ ಮನದ ದುಗುಡವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡ. ''ಪೂಜ್ಯರೇ, ನನ್ನ ಯಾವ ದೋಷದಿಂದ ಸಂತಾನವು ಪ್ರತಿಬದ್ಧವಾಗಿದೆ? ಆ ದೋಷವನ್ನು ತಾವು ಧ್ಯಾನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ನನಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆ ದೋಷಕ್ಕೆ ಯಾವ ಉಪಶಮನ ಮಾಡಬೇಕು ? ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನನಗೆ ಸಂತಾನವಾಗುವದು? ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿರಿ.

ವಶಿಷ್ಠ:- ಮಹಾರಾಜ, ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನೀನು ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ದೇವೇಂದ್ರನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆ ಸುರಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಋತು ಸ್ನಾನಳಾದ ನಿನ್ನ ಮಡದಿಯನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು ನೀನು ಅವಸರದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟೆ. ಆಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಂದನವನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಕಾಮಧೇನು ವಿಶ್ರಮಿಸಿತ್ತು. ನೀನು ಮಡದಿಯ ಕಡೆಗೆ ಮನಸ್ಸು ಇಟ್ಟು,

ದಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆ ಕಾಮಧೇನುವನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸದೇ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕದೇ, ಧೇನುವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಹಾಗೆಯೇ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಧಾವಿಸಿದೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಕಾಮಧೇನವು ನಿನಗೆ ಕೋಪದಿಂದ ಶಾಪ ಕೊಟ್ಟಿತು.

''ಸಂತತಿಯನ್ನು ಸೇವೆ ಮಾಡುವವರೆಗೆ ನಿನಗೆ ಸಂತಾನವೇ ಆಗುವದಿಲ್ಲ''. ಆದರೆ ನೀನು ನಿನ್ನ ಮಹಿಷಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಗಮಲಾಲಸನಾಗಿ ಆತುರದಿಂದ ಹೊರಟಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಕಾಮಧೇನುವಿನ ಶಾಪಾಕ್ಷರವನ್ನೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ರಥದ ಗಾಲಿಯ ಉರುಳುವಿಕೆಯ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಮಧೇನುವಿನ ಧ್ವನಿ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಕರಗಿಹೋಯಿತು. ಕಾಮಧೇನುವಿನ ಮಗಳ ಮಗಳಾದ ನಂದಿನಿಯು ನಮ್ಮ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಈಗ ನೀನು ಆ ನಂದಿನಿಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸೇವೆಮಾಡು. ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಸೇವಿತವಾದ ನಂದಿನಿಯು ನಿನಗೆ ಸತ್ಪುತ್ರನನ್ನು ಪ್ರದಾನಮಾಡುವಳು.

ಹೀಗೆ ವಶಿಷ್ಠರು ಮಾತನಾಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಡವಿಗೆ ಹುಲ್ಲುಮೇಯಲು ಹೋದ ನಂದಿನಿಯು ತಪೋವನಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಬಂದಿತು. ಆಶ್ರಮದ ಬಳಿ ಬಂದ ಆ ನಂದಿನಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಪರಮಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಆ ನಂದಿನಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ವಶಿಷ್ಠರು ಹೀಗೆ ನುಡಿದರು.

ವಶಿಷ್ಠ :- ರಾಜನೇ, ನೆನೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲಿಗೇ ನಂದಿನಿಯು ಆಗಮನವಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ಮನೋರಥವು ಬೇಗನೇ ಸಿದ್ಧಿಸುವ ಸೂಚನೆ ಇದಾಗಿದೆ. ನೀನು ನಾಳೆಯಿಂದ ಈ ನಂದಿನಿಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸೇವಿಸು. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ, ಆಶ್ರಮ ಗೋಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ನಂದಿನಿಯನ್ನು ಅನುಸರಣ ಮಾಡುತ್ತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸು. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇದರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡು. ಇಲ್ಲಿಯ ನಿಬಿಡವಾದ ವನಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರ, ಹಿಂಸ್ರ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಈ ನಂದಿನಿಯನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸದಂತೆ, ಹಿಂಸಿಸದಂತೆ ನೋಡಿಕೋ. ರಾಜೇಂದ್ರ, ಕಾಮಧೇನುವಿನ ದೌಹಿತ್ರಸಂತತಿಯಾದ ಈ ನಂದಿನಿಯನ್ನು ಹಗಲಿರಳೂ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಸೇವಿಸು.

ವಶಿಷ್ಠ ಋಷಿಗಳ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದಿಲೀಪ ಹಾಗೂ ಸುದಕ್ಷಿಣೆಯರಿಗೆ ಪರಮಾನಂದವಾಯಿತು. ಇಬ್ಬರೂ ದಂಪತಿಗಳು ವಶಿಷ್ಠರನ್ನೂ, ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಆರುಂಧತಿಯನ್ನೂ ವಂದನೆಗೈದು ಆನಂದದಿಂದ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಒಂದು ಪರ್ಣ ಕುಟೀರದಲ್ಲಿ ಅಂದು ವಿಶ್ರಮಿಸಿದರು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ದಿಲೀಪ ಮಹಾರಾಜನ ಉಪಾಖ್ಯಾನ ಎಂಬ ನೂರ ಎಂಬತ್ತನಾಲ್ಕನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—O—

ನಂದಿನಿಯಿಂದ ದಿಲೀಪರಾಜನ ಪರೀಕ್ಷೆ, ಮಾಯಾಸಿಂಹ ಹಾಗೂ ದಿಲೀಪರ ಸಂವಾದ, ನಂದಿನಿಯಿಂದ ವರಪ್ರದಾನ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೮೫

ದೇವಲ:- ಮರುದಿನ ಉಷಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುದಕ್ಷಿಣಾದೇವಿಯು ಅರಿಷಿಣ, ಕುಂಕುಮ ಸೇರಿಸಿ, ಆ ನಂದಿನಿಯ ಶೃಂಗಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಮುಡಿಸಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದಳು. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ದಿಲೀಪರಾಜನು ಆ ನಂದಿನೀ ಧೇನುವನ್ನು ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಮೇಯಲು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ನಂದಿನಿ, ಹಿಂದೆ ಅದರ ನೆರಳಿನಂತೆ ದಿಲೀಪರಾಜ. ಹೀಗೆಯೇ ಅನುಸರಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ನಡೆದ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎಳೆಯ ಹಸಿರು ಹುಲ್ಲುಗರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮೆಲ್ಲುತ್ತ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೇ ನಡೆದ ಆ ನಂದಿನಿಯ ಮೈತಿಕ್ಕಿ, ಮೈಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಮಕ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಜಾಡಿಸಿ ಅದರ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ತುರಿಸಿ, ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೆ ಅದು ನಡೆದಲ್ಲಿ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೇಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಸೇವಿಸಿ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಮರಳುತ್ತಲಿದ್ದ. ಸಂಜೆ ಅರಣ್ಯದಿಂದ ಮರಳಿ ಬಂದ ಆ ಧೇನುವನ್ನು ಆಶ್ರಮದ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಣಿಯು ಎದುರುಗೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹೀಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ದಂಪತಿಗಳು ಮಾಡುವ ಸೇವೆಯನ್ನು ಆ ನಂದಿನೀಧೇನುವು ಆನಂದದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಹೀಗೆ ದಿಲೀಪನು ದೀಕ್ಷಾಬದ್ಧನಾಗಿ ಮಡದಿಯಾದ ಸುದಕ್ಷಿಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ದಿನ ಆ ನಂದಿನಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ. ಒಂದು ದಿನ ನಂದಿನಿಯು ದಿಲೀಪ ಮಹಾರಾಜನ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಹಿಮಾಲಯದ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿನ ಗುಹೆಯೊಂದನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು. ದಿಲೀಪನು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಆ ಹೈಮಾಚಲದ ಉತ್ತುಂಗ ಶೃಂಗದ ಹೃದಯಂಗಮವಾದ ನಿಸರ್ಗ ಸೌಂದರ್ಯದ ಶೋಭೆಯನ್ನು ನೋಡುವದರಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನನಾಗಿದ್ದ. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಸಿಂಹವೊಂದು ಆ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ನಂದಿನಿಯನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಹಿಡಿಯಿತು.

ಸಿಂಹದ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾದ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ ದಿಗಿಲುಗೊಂಡ ನಂದಿನಿಯು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕೆಟ್ಟದನಿಯಿಂದ ಚೀರಿತು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಹಿಮಗಿರಿಯ ಶೈಲಶ್ರೇಣಿಯ ಹಸಿರುಕುಸಿರು ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸುವಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ರಾಜನ ದೃಷ್ಟಿಯು ಹಸುವಿರುವೆಡೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಹೊರಳಿತು. ಹಸುವಿನ ಮೇಲೆ ಸಿಂಹವು ಕುಳಿತಿದೆ. ತನ್ನ ಪಂಜರದಿಂದ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಂದಿನಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದು, ಹಿಡಿದಿದೆ. ನಂದಿನಿಯ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ನೀರು ಸುರಿಯುತ್ತಲಿದೆ. ಚೂಪಾದ ಹಲ್ಲು ಹಾಗೂ ಉಗುರುಗಳಿಂದ ಭೀಕರವಾಗಿ ತೋರುವ ಆ ಸಿಂಹವನ್ನು ನೋಡಿ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಧನುರ್ಧಾರಿಯಾದ ಆ ದಿಲೀಪನು ತನ್ನ ಬತ್ತಳಿಕೆಯಿಂದ ಬಾಣವನ್ನು ಎತ್ತಲು ಕೈಯನ್ನು ತನ್ನ ಬತ್ತಳಿಕೆ ಇದ್ದೆಡೆಗೆ ಒಯ್ದ. ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಬಾಗಿಸಿ ಹಿಡಿದು ಬಲಗೈಯಿಂದ ಬಾಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬತ್ತಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ ಕೈಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಸೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಎರಡೂ

ಕೈಗಳೂ ನಿಶ್ಚಲವಾದವು. ಮಹಾರಾಜನು ಗರಬಡಿದು ಜಡೀಭೂತನಾಗಿ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟ. ಬಾಣವನ್ನು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೂ, ಅಚೀಚೆ ಅಲುಗಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ದುಃಖಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಸ್ತಬ್ಧನಾಗಿ ನಿಂತ ಆ ಮಹಾರಾಜನನ್ನು ಕುರಿತು ಸಿಂಹವು ಮನುಷ್ಯ ಮಾತಿನಿಂದ ಮಾತನಾಡಿತು.

ಸಿಂಹ:- ದೀಲಿಪ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲೆ. ನೀನು ಸೂರ್ಯವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ದಿಲೀಪ ಎಂಬ ಮಹಾರಾಜ. ನಾನು ಮಹಾದೇವರ ಅನುಚರನಾದ ಕುಂಭೋದರ. ಆ ದೇವದಾರು ಮರ ಕಾಣುವದಷ್ಟೇ. ಅದನ್ನು ಪಾರ್ವತೀದೇವಿಯು ಮಗನಂತೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸಾಕಿ ಸಲಹಿ ದೊಡ್ಡದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ಒಂದು ಕಾಡಾನೆಯು ಬಂದು ಈ ದೇವದಾರು ವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಗಂಡಸ್ಥಲವನ್ನು ತಿಕ್ಕತೊಡಗಿತು. ಅದರಿಂದ ಆ ವೃಕ್ಷದ ತೊಗಟೆಯು ಕಿತ್ತಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಅದರಿಂದ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮಗುವಿನಂತೆ ಒಳ್ಳೇ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಸಿದ ಆ ದೇವದಾರು ಮರದ ತೊಗಟೆಯು ಕಳಚಿ ಬಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಥಿತಳಾದಳು. ಅನಂತರ ಆ ದೇವಿಯು ಅವಳ ಸೇವಕನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಒಂದು ಸಿಂಹವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಆ ದೇವದಾರು ವೃಕ್ಷದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದಳು. ಮತ್ತು ನನಗೆ ಆ ತಾಯಿಯು ಹೇಳಿದಳು.

ಪಾರ್ವತಿ:- ಕುಂಭೋದರ ! ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಯು ಬಂದರೂ ನಿನಗೆ ಆಹಾರವಾಗಲಿ. ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಈ ದೇವದಾರು ವೃಕ್ಷವನ್ನು ಯಾವ ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಬಂದು ಹಾಳುಮಾಡದಂತೆ ಕಾಪಾಡು.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆ ಮಹಾದೇವಿಯು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದಂದಿನಿಂದ ನಾನು ಆದೇಶವನ್ನು ಪಾಲನೆಮಾಡುತ್ತ ಈ ಹಿಮಕಂದರದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಕೈ ಕಾಲು ಅಲುಗಾಡದಂತೆ. ನಿನ್ನ ಬತ್ತಳಿಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ನೀನಿಟ್ಟ ಕೈಯನ್ನೂ ಎಳೆಯದಂತೆ ನಿಶ್ಚಲತೆ ನಿನಗೆ ಬಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ ನೀನು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಬೇಡ. ಮಹಾದೇವರ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೋ. ನೀನು ಬೇರೆ ಸಿಂಹಗಳ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನಿನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನ ಯಾವ ಆಟಗಳೂ ಸಾಗವು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನಾನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಿಂಹವಲ್ಲ. ಮಹಾದೇವರ ವಾಹನವಾದ ವೃಷಭವನ್ನು ಹತ್ತುವಾಗ ಅವರು ಸಿಂಹವಾದ ನನ್ನ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು ವೃಷಭವನ್ನು ಆರೋಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಹಾದೇವರ ಪಾದಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಪವಿತ್ರವಾಗಿದೆ ಈ ದೇಹ. ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ಮೇಲೆ ನೀನು ಬಾಣ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಲಾರಿ. ನನ್ನ ಸೀಮೆಯೊಳಗೆ ಬಂದ ಈ ಹಸು ನನಗೆ ಇಂದಿನ ಆಹಾರವಾಗುವದು. ನೀನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಮರಳು. ನಿನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೋ. ನಿನ್ನ ದೇಹವು ಸರ್ವಸುಖಗಳಿಗೂ ಆಗರ.

ಮಹಾರಾಜ:- ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಸಂಹಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದ ಆ ಜಗದಂಬೆಯ ರಮಣ ಪರಮೇಶ್ವರನು ನನಗೂ ಸಹ ನಿನ್ನಂತೆಯೇ ಪೂಜ್ಯ. ನನಗೂ ಪರಮಮಾನ್ಯ. ಆದರೆ ಸಿಂಹರಾಜ ! ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನನ್ನದೊಂದು ವಿಜ್ಞಾಪನೆ. ನಿನಗೆ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳಾದ, ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಮಗನಾದ ವಶಿಷ್ಠ ಋಷಿಗಳು ತಿಳಿದಿರುವರಷ್ಟೇ. ಆ ಮಹಾನುಭಾವರೇ ನನ್ನ ಕುಲಗುರು.

ಈ ನಂದಿನಿಯು ಆ ವಶಿಷ್ಠರ ಹೋಮದ ಹಸುವು. ಅವರ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧಿಕಾ. ಆ ಆಶ್ರಮದ ಕಾಮಧೇನು ವಿನಂತಿರುವ ಈ ನಂದಿನಿಯನ್ನು ನನಗೆ ಸಂತಾನಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಆ ಮುನಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಸಿ, ಆರಾಧನೆ ಮಾಡು ಎಂದು ಆದೇಶವಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಹಲವಾರು ದಿನಗಳಿಂದ ಈ ಹಸುವನ್ನು ನಿರಂತರ ಸೇವಿಸುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಮಗು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಲಿದೆ. ಮಹಾದೇವರ ಕಿಂಕರನಾದ ನಿನ್ನಿಂದ ಈ ಹಸುವನ್ನು ಬಿಡಿಸುವದು ನನಗೆ ಅಶಕ್ಯವಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ರಕ್ಷಿಸಲು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಈ ಧೇನುವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಿಂಹದ ಬಾಯಿಗೆ ಇಟ್ಟು ನಾನು ಹೇಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲಿ? ಕಾಮಧೇನುವಿನ ಮೊಮ್ಮಗಳಾದ ಈ ನಂದಿನಿಯು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅಸದೃಶ್ಯವಾದ ಹಸು. ಇದರ ಬದಲಾಗಿ ನಾನು ಏನು ಕೊಟ್ಟರೆ ವಶಿಷ್ಠರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಾದೀತು? ಆದುದರಿಂದ ಸಿಂಹರಾಜ ! ಈ ಹಸುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು. ಅದರ ಬದಲಾಗಿ ನನ್ನನ್ನೇ ನಿನ್ನ ಆಹಾರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೋ. ಅಪಕೀರ್ತಿಯಿಂದ ದೂಷಿತವಾದ ಈ ನನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ನಿನಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲೊಪ್ಪಿಸಿದ ಒಂದು ಹಸುವನ್ನು ಸಹ ದಿಲೀಪ ಸಿಂಹದ ಬಾಯಿಗೆ ಬಿಟ್ಟ ಎಂದು ನನಗೆ ಅಪವಾದ ಬರುವದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸು. ನಿನ್ನ ಇಂದಿನ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿಯಿಲ್ಲ. ಇದೋ, ನನ್ನ ಈ ಶರೀರವನ್ನೇ ಆಹಾರವನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸು. ಇದರಿಂದ ಋಷಿಗಳ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಯ ಈ ನಂದಿನಿಯೂ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗುವದು. ನನಗೆ ಕರ್ತವ್ಯ ಪಾಲಿಸಿದ ಸಮಾಧಾನ.

ಹೀಗೆ ದಿಲೀಪನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ನಂದಿನಿಯು ದೀನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹಾರಾಜನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿತು. ಸಿಂಹದೆಡೆಗೂ ನೋಡಿತು. ಸಿಂಹವು ರಾಜನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಸಮ್ಮತಿಸಿತು. ದಿಲೀಪ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಕರ್ತವ್ಯ ಪಾಲಿಸಿದ ಸಂತೋಷ. ಅರೆಚಣದಲ್ಲಿಯೇ ದಿಲೀಪ ಮಹಾರಾಜನು ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಮುದುರಿಕೊಂಡು, ಪಿಂಡದಂತೆ ಸಂಕೋಚಗೊಳಿಸಿ ಸಿಂಹದ ಮುಂದೆ ತಿನ್ನಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಇರಿಸಿದ. 'ಸಿಂಹವು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಈ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಎರಗಬಹುದು' ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತ ಆ ದಿಲೀಪ ಮಹಾರಾಜನ ಮೇಲೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿ. ಆಗಸದಿಂದ ದೇವತೆಗಳು ದಿಲೀಪನ ಮೇಲೆ ಸಂತಸದುಂಬಿ ಹೂಗರೆದರು. ಆ ನಂದಿನಿಯು ವತ್ಸ ! ಎದ್ದುನಿಲ್ಲು, ಎಂದು ನುಡಿಯಿತು. ಮಹಾರಾಜನು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಮುಖ ಮೇಲೆತ್ತಿ ನೋಡಿದ. ಕಣ್ಣೆದುರು ಕ್ರೂರ ಸಿಂಹವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಅವನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ. ಸಿಂಹವೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬರಲಿಲ್ಲ. ನಂದಿನೀ ಧೇನುವು ಮಾತ್ರ ಕ್ಷೀರಧಾರೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತ ಅವನ ಕಣ್ಣೆದುರು ನಿಂತು ಕೊಂಡಿತ್ತು. ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾಗಿ ನಂದಿನಿಯತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತ ಮಹಾರಾಜನನ್ನು ಕುರಿತು ನಂದಿನಿಯು ನುಡಿಯಿತು.

ನಂದನಿ :- ''ಮಹಾರಾಜ ನಾನೇ ನಿನ್ನ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲೆಂದು ಮಾಯೆಯಿಂದ ಸಿಂಹವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದ್ದೆ. ವಶಿಷ್ಠ ಋಷಿಗಳ ತಪಃಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಯಾವ ಹಿಂಸಪ್ರಾಣಿಯೂ ಹಿಂಸಿಸಲಾರದು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಯಮನೂ ಸಹ ನನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಾರ. ಉಳಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಂತೂ ನನ್ನನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸಹ ಆಕ್ರಮಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ನೀನು ನಿನ್ನ ದೇಹವನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾಗಿದ್ದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ನಾನು ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದ ವರವನ್ನು ಕೇಳು.

ಮಹಾರಾಜ:- ತಾಯಿ, ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದ ನೀನು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾರೆಯಾ? ನನಗೆ ಮಗಧ ರಾಜಪುತ್ರಿಯಾದ ಸುದಕ್ಷಿಣೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವಂಶದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸುವ ಒಂದು ಗಂಡುಮಗುವನ್ನು ಕರುಣಿಸು. ನಿನ್ನಂಥ ದೈವೀಶಕ್ತಿಯ ಕಾಮಧೇನು ಸಂತತಿಯವರಿಗೆ ಯಾವುದು ತಾನೇ ಅಸಾಧ್ಯ?

ನಂದಿನಿ:- ಪುತ್ರ ! ದಿಲೀಪ, ಈಗ ನೀನು ಒಂದು ದೊನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹಾಲನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಇಲ್ಲೇ ಪಾನಮಾಡು. ಇದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನಿನ್ನ ವಂಶವನ್ನು ಬೆಳಗುವ ಮತ್ತು ಶಸ್ತ್ರವಿದ್ಯಾ ನಿಪುಣನಾದ, ಮಹಾಪರಾಕ್ರಮಿ, ಪುತ್ರನು ನಿನಗೆ ಉತ್ಪನ್ನನಾಗುವನು.

ದಿಲೀಪ:- ತಾಯಿ, ನಿನ್ನ ಅಮೃತಸಮಾನವಾದ ಹಾಲನ್ನು ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ಯಜ್ಞ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಉಳಿದ ದುಗ್ಧವನ್ನು ಗುರುಗಳ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ನಾನು ಪಾನಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹ ರೂಪವಾದ ವಚನಾಮೃತವನ್ನು ಪಾನಮಾಡಿ ತೃಪ್ತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಈಗ ತಾಯಿಯಾದ ನಿನ್ನ ಸೇವೆಯ ಹೊರತು ಬೇರಾವ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ತಾಯಿ, ನನಗೆ ಇಂದು ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯ ತಾಯಿಯಾದ ಕಾಮಧೇನುವು ಕೊಟ್ಟ ಶಾಪವು ಸಹ ವರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಕಾಮಧೇನುವು ಅಂದು ನನಗೆ ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಇಂದು ನಿನ್ನ ಸೇವೆಯ ಸೌಭಾಗ್ಯ, ದರುಶನ ಭಾಗ್ಯ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ವರಪ್ರಸಾದವೂ ಸಿಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಮಹಾತಾಯಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪರಮೋಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ.

ದಿಲೀಪರಾಜನ ಈ ವಚನವನ್ನು ಕೇಳಿ ನಂದಿನಿಯು ಸಾಧು, ಸಾಧು ಎಂದು ಅವನನ್ನು ಹೊಗಳಿ ನುಡಿಯಿತು.

ದಿಲೀಪರಾಜನು ಹಿಮಾಲಯದ ಆ ಗಹನ ಗರ್ಭದಿಂದ ಹೊರಟು ವಶಿಷ್ಠ ಋಷಿಗಳ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ರಾಜನ ಮುಖದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಸನ್ನ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಅವನ ಪಟ್ಟಮಹಿಷಿಯಾದ ಸುದಕ್ಷಿಣೆಯು ಮನೋರಥವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಊಹಿಸಿದಳು. ಸಂತಸದಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಂದಿನಿಯ ಪೂಜೆಗೈದಳು. ಬಳಿಕ ಆ ಸುದಕ್ಷಿಣಾ ಹಾಗೂ ದಿಲೀಪ ದಂಪತಿಗಳ ಸುಪ್ರಸನ್ನ ಮುಖಮಂಡಲಗಳನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ವಿಷಯ ತಿಳಿದ ವಶಿಷ್ಠರು ಆನಂದದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದರು.

ವಶಿಷ್ಠ:- ಮಹಾರಾಜ, ನಿನ್ನ ಮುಖದ ಮೇಲಿನ ಕಾಂತಿಯಿಂದಲೇ ನಂದಿನಿಯ ಅನುಗ್ರಹ ನಿನಗಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಂದಿನಿಯು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಂತೆ ಕಾಮಿತಾರ್ಥವನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಮರ್ಥಳು. ಅವಳನ್ನು ಆರಾಧನೆಮಾಡಿದ ನೀನು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಸಂತಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವಿ. ನಂದಿನಿಯು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಠೋರ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ನೀನು ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷನಾಗಿ ಸತ್ಯನಿಷ್ಠನಾಗಿ ನಡೆದು ಯಶಸ್ವಿಯಾದೆ. ಇಂದು ರಾತ್ರಿ ನೀನು ನಿನ್ನ ಭಾರ್ಯೆಯೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಈ ನಂದಿನಿಯ ಪೂಜೆ ಮಾಡು. ನಾಳೆ ಬೆಳಗಾದ ಬಳಿಕ ಆ ನಂದಿನಿಯ ದಿವ್ಯವಾದ ದುಗ್ಧವನ್ನು ಪಾನಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ನಗರಕ್ಕೆ ತೆರಳು.

ಹೀಗೆ ದಿಲೀಪರಾಜನು ಆ ನಂದಿನೀಧೇನುವನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸಿ, ತನ್ನ ಮನೋರಥವನ್ನು ಪಡೆದು, ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ತೆರಳಿದ. ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ

ನಂದಿನಿಯ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ದಿಲೀಪನಿಗೆ ರಘು ಎಂಬ ಪುತ್ರ ಜನಿಸಿದ. ಆ ರಘುವಿನಿಂದ ಸೂರ್ಯವಂಶದ ಕೀರ್ತಿಯು ದಿಗಂತ ವಿಶ್ರಾಂತವಾಯಿತು.

ಶಿವಶರ್ಮ:- ಈ ದಿಲೀಪರಾಜನ ಮನೋಹರವಾದ ಕಥೆಯನ್ನು ಮುನಿಯು ಶರಭನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಚಂಡೀದೇವಿಯ ಪೂಜಾವಿಧಿಯನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿ ತನಗೆ ಅಭಿಮತವಾದ ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ನಂದಿನಿಯಿಂದ ದಿಲೀಪರಾಜನ ಪರೀಕ್ಷೆ, ಮಾಯಾಸಿಂಹ ಹಾಗೂ ದಿಲೀಪರ ಸಂವಾದ,
ನಂದಿನಿಯಿಂದ ವರಪ್ರದಾನ ಎಂಬ ನೂರ ಎಂಬತ್ತೈದನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೮೬

ದೇವಲ ಮುನಿಯ ವಚನದಂತೆ ಶರಭವೈಶ್ಯನಿಂದ ಚಂಡಿಕಾ ಪೂಜೆ ಮಹಾತಾಯಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡುವದರಿಂದ ಶರಭವೈಶ್ಯನಿಗೆ ಪುತ್ರಪ್ರಾಪ್ತಿ; ಶರಭನಿಂದ ಗೃಹತ್ಯಾಗ; ರಾಕ್ಷಸ ಶರಭ ಸಂವಾದ

ಶಿವಶರ್ಮ:- ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮನೇ, ಅನಂತರ ಆ ಶರಭವೈಶ್ಯನು ಪೂಜಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಡದಿಯೊಂದಿಗೆ ಆ ಚಂಡಿಕಾ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋದ. ಅಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ದಂಪತಿಗಳು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಹೂವು, ಹಾರ, ಧೂಪ, ದೀಪ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಸಂತಾನಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಆ ಚಂಡಿಕಾದೇವಿಯನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಏಳು ದಿನ ಆ ಮಹಾತಾಯಿಯನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಏಳನೆಯ ದಿನ ಆ ಭವಾನಿಯು ಪ್ರಸನ್ನಳಾದಳು. ಆ ವೈಶ್ಯ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ತನ್ನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡಿದಳು. ಅನಂತರ ಆ ವೈಶ್ಯ ದಂಪತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅನುಗ್ರಹೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನಳಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು ಮಾತನಾಡಿದಳು.

ಪಾರ್ವತಿ:- ವೈಶ್ಯ, ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಾನು ಪ್ರೀತಳಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ಸಂತತಿಯ ಬಯಕೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವೆಯಷ್ಟೇ. ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಸಂತಾನವನ್ನು ಕರುಣಿಸುವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಈಗ ಇಂದ್ರನ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಖಾಂಡವವನಕ್ಕೆ ಹೋಗು. ಅಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ತೀರ್ಥವಿದೆ. ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕವು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ! ಅದು ಸರ್ವಕಾಮಪ್ರದಾಯಕ. ನಿನಗೆ ಸಂತಾನದ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಬಲವತ್ತರವಾಗಿದ್ದರೆ ನೀನು ಆ ಬೃಹಸ್ಪತೀ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡು. ನಾನೂ ಸಹ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂತಾನಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಆ ಬೃಹಸ್ಪತೀತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದೆ. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸತ್ಪುತ್ರನಾದ ಸ್ಕಂದನನ್ನು ಪಡೆದೆ.

ಪಾರ್ವತಿದೇವಿಯ ಈ ವಚನವನ್ನು ಕೇಳಿ ನನ್ನ ತಂದೆಯು ತನ್ನ ಮಡದಿಯೊಡನೆ ಆ ಬೃಹಸ್ಪತೀ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ. ಸಂತತಿಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಆ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ. ವಸ್ತ್ರಸಹಿತವಾದ ನೂರು ಧೇನುಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನನೀಡಿದ. ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದ. ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ತರ್ಪಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ. ಹೀಗೆ ಏಳು ದಿವಸ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ-ತಂದೆಯರು ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಬಿಗಿಹಿಡಿದು ಭಗವತಿಯ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಏಳು ದಿನ ವಾಸಮಾಡಿದರು. ಅನಂತರ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದರು.

ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯು ಒಂಭತ್ತು ತಿಂಗಳು ತುಂಬಿದ ಬಳಿಕ ಹತ್ತನೆಯ ತಿಂಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಹಡೆದಳು. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನು ನಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಮುಖಾಂತರವೇ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದೆ.

ಮುಂದೆ ನಾನು ತುಸು ದೊಡ್ಡವನಾದ ಬಳಿಕ ನನ್ನ ತಂದೆಯು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಮನೆತನದ ಭಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ವಹಿಸಿದರು. ಪ್ರೌಢನಾದ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕುಟುಂಬದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಒಪ್ಪಿಸಿ, ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದ.

ತಂದೆ:- ವತ್ಸ, ನಾನು ಈಗ ಮುದುಕನಾದೆ. ಕೂದಲು ಎಲ್ಲ ಬೆಳ್ಳಗಾಗಿವೆ. ಶರೀರದಲ್ಲಿ ನಡುಕ, ಶೈಥಿಲ್ಯ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಈಗ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಗೋವಿಂದನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ, ಒಲಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವೆ. ವೇದೋಕ್ತವಾದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುತ್ತ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸಕಲ ಪವಿತ್ರ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶ್ರೀಹರಿಯ ರೂಪಗಳನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ಕೃತಾರ್ಥನಾಗುತ್ತೇನೆ. ಸಜ್ಜನರ ಸಹವಾಸ ರೂಪವಾದ ಔಷಧದಿಂದ ಈ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ರೋಗವನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ತಂದೆಯ ಈ ವಚನವನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ವಿನೀತನಾಗಿ ಕೈ ಮುಗಿದು ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ.

''ಪೂಜ್ಯನಾದ ತಂದೆಯೇ, ನಿನ್ನ ಉದ್ದೇಶವು ಸ್ತುತ್ಯ. ಶ್ಲಾಘನೀಯ. ಈ ಮುಪ್ಪಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ರೋಗರುಜಿನಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಿ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಯಿಸುತ್ತ ಮರಣವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಕೂಡ್ರುವದಕ್ಕಿಂತ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ಬದುಕಿರುವವರೆಗೂ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಇರುವುದು ಶ್ರೇಷ್ಠಕಾರ್ಯ. ಆದರೆ ನೀನು ಇಂಥ ಮುಪ್ಪಿನ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಜನರು ನನಗೆ ಅಪವಾದವನ್ನು ಕೊಡುವರು. ತಮ್ಮ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡದೇ ಈ ಮಗನು ಅವರನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಅಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ನನ್ನನ್ನೇ ನಿಂದಿಸುವರು. ಆದುದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ನೀನು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವದು ಬೇಡ. ಇದೇ ನಮ್ಮ ಊರಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಪಾದದಿಂದ ಉದ್ಭೂತಳಾದ ಗಂಗೆಯು ಹರಿಯುತ್ತಲಿದ್ದಾಳೆ.

ಗಂಗಾ ನದಿಯು ಮೂರು ಲೋಕಗಳನ್ನೇ ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುವ ಪುಣ್ಯ ಪಯಸ್ವಿನೀ, ಆ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರ ಮೂಳೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೋ, ಅವರು ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಸಗರರಾಜನ ಅರವತ್ತು ಸಾವಿರ ಜನ ಮಕ್ಕಳು

ಕಪಿಲಋಷಿಯ ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಗಂಗಾಜಲದ ಸ್ಪರ್ಶಮಾತ್ರದಿಂದ ಉದ್ಧ್ರತರಾದರು. ಇಂಥ ಸ್ವರ್ಗದ ನಿಚ್ಚಣಿಕೆಯಂತಿರುವ, ಮುಕ್ತಿದಾಯಕಳಾದ ಗಂಗೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ನೀನು ಬೇರೆಡೆಗೆ ಏಕೆ ಹೋಗುವೆ? ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಗಂಗೆಯನ್ನು ಅವಮಾನಮಾಡಿ ದೂರ ಹೋದರೆ ನಿನಗೆ ಸದ್ಗತಿಯಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನಲೇಶ ಹೀನರಾದ ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳೂ ಸಹ ಉದ್ಧ್ರತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಗಂಗೆಯನ್ನು ನೀನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವದು ಸರಿಯೆ?

ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಸತ್ಯವಾದ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಗೃಹತ್ಯಾಗದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿತ್ಯಜಿಸಿದ. ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಪರಾಙ್ಮುಖನಾಗಿ ತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾ ಸ್ನಾನಮಾಡುತ್ತ ಪೂಜೆ, ಪಾರಾಯಣ, ಸತ್ಕಥಾ ಪ್ರಸಂಗ ಇವುಗಳಿಂದಲೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯತೊಡಗಿದ. ಸಮೀಪದ ಯಾವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ, ಪಾಠ, ಪ್ರವಚನ ಮುಂತಾದವು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ತಂದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಒಂದು ದಿವಸ ಅವನು ಪುರಾಣಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಪೌರಾಣಿಕರ ಬಾಯಿಂದ ಯಮುನಾತೀರ್ಥದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ. ಅವಿಮುಕ್ತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾದ ಕಾಶಿ, ಹರಿದ್ವಾರ, ಪ್ರಯಾಗ, ಪುಷ್ಕರ, ಅಯೋಧ್ಯೆ, ದ್ವಾರಕಾ, ಕಂಚೀ, ಮಥುರಾ ಮೊದಲಾದ ತೀರ್ಥಗಳಿಗಿಂತ ನೂರುಪಟ್ಟು ಅಧಿಕ ಪುಣ್ಯಪ್ರದವಾಗಿದೆ ಈ ಯಮುನಾ ತೀರದ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥ. ಹೀಗೆ ಮಹಾ ಪಂಡಿತರಾದ ಪುರಾಣೇಶರಿಂದ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ತಾನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನು. ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ. ಭಗವಂತನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದ. ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ವರೆಗೆ ತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ತೀರ್ಥದಲ್ಲೇ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಭಗವದ್ಧ್ಯಾನೈಕಪರನಾಗಿ ನೆಲೆಸಿದ.

ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ನಮ್ಮ ತಂದೆಗೆ ಭಯಂಕರವಾದ ಜ್ವರ ಹಿಡಿಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪಿತು. ಮೂರ್ಚ್ಛಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟ. ಹೀಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಕ್ಷಣಗಳ ವರೆಗೆ ಮೂರ್ಚ್ಛಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು, ಕ್ರಮೇಣ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು, ಮತ್ತೆ ಉಜ್ಜೀವಿತನಾದ. ಎಚ್ಚರ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಚಿಂತೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.

''ಇದೇನು ನನಗೆ ಕಷ್ಟಕಾಲ ಒದಗಿದೆ? ನನ್ನ ಮಗನು ದೇಶಾಂತರದಲ್ಲಿರುವನು. ನಾನಂತೂ ಈಗ ವ್ಯಾಧಿಗಳಿಂದ ಆಕ್ರಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಅಗಮ್ಯಾಗಮನಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನನಗೆ ಯಾವ ದುರ್ಗತಿಯಾದೀತು? ನನ್ನ ಮಗನು ಬಂದಾಗ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಗುಪ್ತನಾಗಿ ನಿಧಿಯನ್ನು ಹೂತು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನೀಗ ಅಗೆದು ತೆಗೆಯುವಷ್ಟು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಾರೂ ಜನ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಲೂ ಆಗದು. ಮಗನು ಬೇಗ ಬರಲು ಯಾವ ದಾರಿಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ನನ್ನ ತಂದೆಯು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ, ತನ್ನಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಚಳಿಯಿಂದ ನಡುಗುತ್ತ ಮಲಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅತಿಥಿಯು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ಎಲ್ಲಿಯೋ ಯಾತ್ರಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೊರಟಿದ್ದ ಆ ದಾರಿಹೋಕನು ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಈ ಗುಡಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ತಂಗಬೇಕೆಂದು ಬಂದಿದ್ದ. ಗುಡಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ ನನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಇವನು ಯಾವನೋ ಮುನಿ ಇರಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಬಳಿ ಬಂದು

ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ. ಜ್ವರದಿಂದ, ಚಳಿಯಿಂದ ಮುದುರಿ ಮುದ್ದೆಯಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದ ನನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ದಾರಿಹೋಕ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ.

ದಾರಿಹೋಕ:- ಮುನಿಯೇ, ಹೀಗೇಕೆ ಮಲಗಿರುವೆ? ಇದು ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲವಲ್ಲವೆ? ಸೂರ್ಯನು ಮುಳುಗುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಮಲಗುವ ಸಮಯವಲ್ಲ. ಆಗ ನನ್ನ ತಂದೆ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದ.

ಶರಭ:- ಪಥಿಕ, ನಾನು ಶರಭ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಬ್ಬ ವೈಶ್ಯ. ಕಾನ್ಯಕುಬ್ಜದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನೆಯಿರುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಈ ತೀರ್ಥದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಕೆಲ ಕಾಲ ಭಗವದಾರಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಬಂದು ಕೆಲ ತಿಂಗಳುಗಳು ಕಳೆದವು. ಈಗ ಮೂರು ದಿನಗಳಿಂದ ಈ ಜ್ವರ ನನ್ನನ್ನು ಅಸ್ವಸ್ಥನನ್ನಾಗಿಸಿದೆ. ಉಲ್ಬಣವಾದ ಜ್ವರತಾಪವು ನನಗೆ ಈ ನಿರ್ಜನ ತಾಣದಲ್ಲಿ ಮರಣವನ್ನೇ ತಂದಂತಾಗಿತ್ತು. ಯಮನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದ ಅನುಭವ. ಸುದೈವದಿಂದ ಈಗ ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ. ದಯಮಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು. ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗಲೇ ನಿನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಒಯ್ದು ಮುಟ್ಟಿಸಿದ ಬಳಿಕ ನೀನು ಬೇಡಿದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದೆಡೆ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಹುಗಿದಿಟ್ಟದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ನೀನು ಹೊರತೆಗೆ. ನನ್ನ ಕೈಗೆಕೊಡು.

ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಧನಲುಬ್ಧನಾದ ಆ ದಾರಿಕಾರನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ ಎಂದು ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ತಂದೆ ಹೇಳಿದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಗುದ್ದಲಿಯಿಂದ ಅಗೆದ ಅಲ್ಲಿ ಹುಗಿದಿಟ್ಟ ಧನವನ್ನೆಲ್ಲ ಮೇಲೆ ತಂದು ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಮುಂದೆ ಇರಿಸಿದ. ಮತ್ತು ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಹೇಳಿದ. ಎಲೈ ವೈಶ್ಯನೇ, ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಿಧಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊರತೆಗೆದು ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ತಂದಿರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಒಂದು ಮೇನೆ ಅಥವಾ ಪಲ್ಲಕಿಯನ್ನು ಹಣಕೊಟ್ಟು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಂಡು ತರುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಜೋಕೆಯಿಂದ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಒಯ್ಯುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿನ್ನೂ ಜ್ವರ ಅಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಗಳಿರುವದರಿಂದ ನೀನು ನಡೆಯಲಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನನಗೆ ಹಣವನ್ನು ನೀಡು.

ಹೀಗೆ ದಾರಿಕಾರನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಅವನಿಗೆ ಮೂರು ತೊಲೆಯಷ್ಟು ಬಂಗಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ತಂದೆಯು ಕೊಟ್ಟ ಆ ಮೂರೂ ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವನು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋದ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ತಂಗಿ ಒಂದು ಮೇಣೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಹೊರುವವರಿಗೆ ಎರಡು ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯ ನೀಡಿ ಒಂದು ನಾಣ್ಯವನ್ನು ತಾನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ. ಅನಂತರ ಆ ಮೇಣೆಯಲ್ಲಿ ಶರಭನನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಮೇಣೆಯ ವಾಹಕರು ಕಾನ್ಯಕುಬ್ಜದೆಡೆಗೆ ನಡೆದರು.

ಹೋಗುವಾಗ ಈ ಬೃಹಸ್ಪತಿತೀರ್ಥದ ನೀರನ್ನು ಒಂದು ಕಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಆ ಮೇಣೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿದರು. ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀರಡಿಕೆಯಿಂದ ನನ್ನ ತಂದೆ ಬಿಕ್ಕಳಿಸಿದಾಗ ಆ ದಾರಿಕಾರನು ಆ ಕಮಂಡಲದ ನೀರನ್ನು ತುಸು ತುಸು ಕುಡಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ.

ಹೀಗೆ ಆ ಶಿಬಿಕಾವಾಹಕರು ಮೇಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ನಡೆಯುತ್ತ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಸಾಗಿದ ನಂತರ ಒಂದು ಸರೋವರದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇಳಿಸಿದರು. ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಊಟ ಮುಗಿಸಿದರು. ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟರು. ಬೇಗನೆ ಕಾನ್ಯಕುಬ್ಜವನ್ನು ತಲುಪಬೇಕೆಂಬ ಆತುರದಿಂದ ವೇಗವಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದರು. ದಣಿದು ನೀರಡಿಸಿದಾಗ ಮೇಣೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿನ ಕಮಂಡಲದಲ್ಲಿದ್ದ ನೀರನ್ನೇ ಪಾನಮಾಡಿದರು. ಜ್ವರದಿಂದ ನರಳುತ್ತ ಮೇಣೆಯಲ್ಲಿ ಒರಗಿದ್ದ ಶರಭವೈಶ್ಯನಿಗೂ ತುಸು ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಸಿದರು. ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದರು. ನಿರ್ಜನವಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಈ ಬೋಯಿಗಳು ಮತ್ತು ಪಥಿಕ ಮಾತ್ರ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆದುರಾಗಿ ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ಭೀಕರಾಕಾರದ ರಾಕ್ಷಸನು ಬಂದನು. ಆತನು ಬಹಳ ಹಸಿದಿದ್ದರಿಂದ ಬಾಯಿಯನ್ನು ತೆರೆದುಕೊಂಡೇ ಬಂದ. ಈ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತ ಬೋಯಿಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿದ. ಮರುಕ್ಷಣ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒದ್ದ. ಅದರಿಂದ ಭೂಮಿಯೇ ನಡುಗಿತು. ವಾಹಕರೆಲ್ಲ ಕಂಗಾಲಾದರು. ರಾಕ್ಷಸನು ಅವರ ಜುಟ್ಟನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಎಳೆದು ಮುಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿಸಿದ. ಅದರಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟರಾದರು. ಆಗ ಉನ್ಮತ್ತ ರಾಕ್ಷಸನು ಈ ವಾಹಕರನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಕೊಂದುಹಾಕಿದ. ಅವರ ದೇಹಗಳಲ್ಲಿನ ರಕ್ತವನ್ನು ಕುಡಿದ. ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿಂದ. ಅನಂತರ ಆ ಶಿಬಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ (ಮೇಣೆಯಲ್ಲಿ) ಕಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಟ್ಟ ನೀರನ್ನು ನೋಡಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಶಿಬಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರೋಗಾರ್ತನಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ ನನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಆ ವಿಕಟ ರಾಕ್ಷಸ. ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೊರುವ ಬೋಯಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಂದು ತಿಂದ ಬಳಿಕ ಆ ಮೇಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ರೋಗಿ ಶರಭವೈಶ್ಯನು ಮಾತ್ರ ಬದುಕಿ ಉಳಿದಿದ್ದ. ''ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಇವನು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ? ಬೇನೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತಾನೆ. ಇವನನ್ನು ನಾನು ಆ ಮೇಲೆ ತಿನ್ನುವೆನು. ಈ ಮೇಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತ ಬೋವಿಗಳನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ತಿಂದು ತೇಗಿದ ಬಳಿಕ ಈಗ ನನಗೆ ನೀರಡಿಕೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ಮೇಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಟ್ಟ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದು ಅನಂತರ ಅದರಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಆ ರೋಗಿಯನ್ನೂ ತಿಂದು ಬಿಡುವೆನು.'' ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಆ ವಿಕಟ ರಾಕ್ಷಸ. ಅನಂತರ ತನ್ನ ಈ ನಿರ್ಧಾರದಂತೆ ಅವನು ಆ ಮೇಣೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ. ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ನೀರು ತುಂಬಿದ ಕಮಂಡಲವನ್ನು ಎತ್ತಿದ. ಅದರಲ್ಲಿ ಇರುವ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧ ತೀರ್ಥದ ಪವಿತ್ರವಾದ ನೀರನ್ನು ಗಟಗಟ ಕುಡಿದ. ಆ ತೀರ್ಥ ಜಲವು ಅವನ ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ಇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಜನ್ಮಾಂತರದ ನೆನಪು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅವನಿಗೆ ಒದಗಿ ಬಂದಿತು. ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ತಾನು ಮಾಡಿದ ಪಾಪ ಹಾಗೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶಾಪ ಅದರಿಂದ ತನಗೆ ಬಂದ ರಾಕ್ಷಸ ಜನ್ಮ ಎಲ್ಲವೂ ಸ್ಮರಣಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ಕೂಡಲೇ ಅವನು ಮೇಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೇನೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತ ಕುಳಿತ ಶರಭವೈಶ್ಯನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಅವನ ಪಾದ ಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ. ಮತ್ತು ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ನನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ಶರಭವೈಶ್ಯನನ್ನು ಕೇಳಿದ.

ರಾಕ್ಷಸ:- ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ, ನೀನು ಯಾರು? ಇವರೆಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಈ ಮೇಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಹೊರಟಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ ಇವರು ಯಾರು? ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಕೂಡ ಈಗ ನಾನು ಕೊಂದು ತಿಂದುಹಾಕಿದೆ. ನಿನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಟ್ಟ ಕಮಂಡಲದಲ್ಲಿಯ ನೀರು ಯಾವುದು? ಯಾವ ನೀರು ಇದು? ಅದರ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ನನ್ನಂಥ ಪಾಪಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸ್ಮರಣೆ ಬಂದಿದೆ.

ವೈಶ್ಯ:- ರಾಕ್ಷಸಶ್ರೇಷ್ಠ, ನಾನೊಬ್ಬ ವೈಶ್ಯ. ಕಾನ್ಯಕುಬ್ಜದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನೆ. ತೀರ್ಥ ಯಾತ್ರೆಗೈದು ತಿರುಗಾಡುತ್ತ ನಾನು ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ನನಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಜ್ವರವು ತಗುಲಿತು. ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರವು ಬಂದಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದಾರಿಕಾರ ಮಳೆಯಿಂದ ನೆಂದು ನಾನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ. ನಾನು ಅವನನ್ನು ಬಿನ್ನವಿಸಿದೆ -''ಮಹಾನುಭಾವ, ನನ್ನನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸು. ನನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಶಕ್ತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ.''

ಈ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಪಥಿಕನು ಒಂದು ಶಿಬಿಕೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಾತ್ ಮೇಣೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದ. ಆ ಮೇಣೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಶಿಬಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರುವ ಎಲ್ಲ ಬೋವಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಆ ಪಥಿಕನೂ ನಿನ್ನಿಂದ ಈಗ ತಿನ್ನಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಿನ್ನ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸ್ಮರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದುದು ಖಾಂಡವ ವನದಲ್ಲಿರುವ ಪವಿತ್ರ ನದಿಯಾದ ಯಮುನೆಯ ನೀರು. ಯಮುನೆಯ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಎಂಬ ಕ್ಷೇತ್ರದ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ಎಂಬ ತೀರ್ಥದ ನೀರನ್ನು ನಾನು ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟಿದ್ದೆ. ನೀನು ಆ ನೀರನ್ನು ಪಾನಮಾಡಿ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿರುವೆ. ರಾಕ್ಷಸ, ಯಾವ ಪಾಪವನ್ನು ಹಿಂದೆ ನೀನು ಮಾಡಿದ್ದೆ? ಹಿಂದೆ ನೀನು ಏನು ಆಗಿದ್ದೆ? ಈ ಜನ್ಮವು ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು? ಈ ನೀಚಯೋನಿಯು ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು?

ರಾಕ್ಷಸ:- ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ, ನಾನು ಹಿಂದೆ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದುರಾಚಾರಿ ಆಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೆ. ನನಗೆ ಜೂಜಾಟದ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ವ್ಯಸನ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ನಾನು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ಗಳಿಸಿದ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ಆಟದಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡೆ. ಆಗ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ರಾಜನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ದೂರು ಕೊಟ್ಟ. ಆಗ ರಾಜನು ನನ್ನನ್ನು ಆ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದ. ದರಿದ್ರನಾದ ನಾನು ಊರ ಹೊರಗೆ ಇರುವ ಒಬ್ಬ ಗೆಳೆಯನ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ. ದೇವಕಾ ಎನ್ನುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ. ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಅತ್ಯಾದರದಿಂದ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ. ಆದರೆ ಕಾಮಿಯಾದ ನಾನು ನನ್ನ ಮಿತ್ರನಾದ ದೇವಕನು ಇಲ್ಲದಾಗ ರೂಪವತಿಯಾದ ಅವನ ಮಡದಿಯನ್ನು ಕಾಮಿಸಿದೆ.

ಸತೀ ಶಿರೋಮಣಿಯಾದ ಅವಳು ನನ್ನ ಪ್ರೇಮಯಾಚನೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದಾಗ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಅವಳನ್ನು ನಾನು ಭೋಗಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ನನ್ನ ಮಿತ್ರನ ಪತ್ನಿ ಪರಮ ಸಾಧ್ವಿ. ನನ್ನಿಂದ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಅವಳು ಭುಕ್ತಳಾದ ಬಳಿಕ ವಿಷ ತಿಂದು ಆ ಸಾಧ್ವಿಯು ಪ್ರಾಣಪರಿತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದಳು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಟ ಕಿತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಅಂಜಿ ಓಡಿ ಹೋಗುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜದೂತರು ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಚೋರ ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ತಡೆದರು. ನಂತರ ಕ್ರೂರರಾದ ಆ ರಾಜದೂತರು ಖಡ್ಗದಿಂದ ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಕಡಿದು ಹಾಕಿದರು. ಅನಂತರ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ನಾನು ಯಾತನಾ ದೇಹದಿಂದ ಯಮಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಘೋರವಾದ ರೌರವ ನರಕದಲ್ಲಿ ಹೊರಳಾಡಿ ಅರವತ್ತು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಪಡಬಾರದ ದುಃಖ ಪಟ್ಟೆ. ಅನುಭವಿಸಲಾಗದ

ಯಾತನೆ ಅನುಭವಿಸಿದೆ. ಹೀಗೆ ಬಹುಕಾಲ ಪರ್ಯಂತ ನರಕದಲ್ಲಿ ದಾರುಣವಾದ ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಪುನಃ ರಾಕ್ಷಸ ಜನ್ಮ ತಾಳಿದ್ದೇನೆ. ರಾಕ್ಷಸನಾಗಿಯೂ ಒಂದು ನೂರು ವರ್ಷ ಕಳೆದವು. ಈಗ ನಿನ್ನ ಪುಣ್ಯದಿಂದ, ಈ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದ ಪವಿತ್ರವಾದ ನೀರು ನನ್ನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತು. ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸ್ಮರಣವು ಉಂಟಾಯಿತು. ಈ ರಾಕ್ಷಸ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಇಂಥ ಪವಿತ್ರವಾದ ಜಲಪ್ರಾಶನದ ಸುಸಂದರ್ಭವು ಒದಗಿದ್ದು ಕೂಡ ನನ್ನ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಪುಣ್ಯ ಫಲವೆ.

ನಾನು ಹೋದ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ ಏಕಾದಶೀ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಡದಿಯ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ. ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಜಾಗರಣವನ್ನು ಕೂಡ ಆಚರಿಸಿದೆ. ದ್ವಾದಶಿಯ ದಿನ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮುಗಿಸಿ ಊಟಕ್ಕೆ ನಾನು ಕೂಡ ಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಒಬ್ಬ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತನಾದ ಒಬ್ಬ ವೈಷ್ಣವನು ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಆಗಮಿಸಿದ.

ಅವನನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ನನಗೆ ಮೈ ತುಂಬ ಉರಿದುಹೋಯಿತು. ನಾನು ಅವನಿಗೆ ಕಟು ಮಾತಿನಿಂದ ಪೂತ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದೆ. ''ಮೂರ್ಖ, ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರಲು ನಾಚಿಕೆ ಇಲ್ಲವೆ? ನೇರವಾಗಿ ನೀನು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಇರುವ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಆಗಮಿಸಿರುವೆ. ಈಗಲೇ ನನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಹೋಗು.'' ಹೀಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಆ ಅತಿಥಿಯನ್ನು ನಾನು ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಕಳಿಸಿದೆ. ನಿರುಪಾಯನಾದ ಆ ಸಾಧು ಪ್ರಾಣಿಯು ನನ್ನ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ತುಸು ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆ ಹೋದ ನನ್ನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯು ಆ ಮಹಾನುಭಾವನಾದಂಥಾ ಆ ಅತಿಥಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಳು. ಸಾಧುವಾದ ಆ ಮನುಷ್ಯನು ಅವಳ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಯಾವ ಮಾತನ್ನೂ ಆಡದೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದ. ಅವನನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಕೂಡಿಸಿ ನನಗೆ ಛೀ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದಳು. ಮನೆತನಕ ಬಂದ ಅತಿಥಿಯನ್ನು ಅವಮಾನ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸುವುದು ಘೋರ ಪಾಪ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಆತಿಥ್ಯ ನೀಡಿರಿ.

ಸಾಧ್ವೀಮಣಿಯಾದ ನನ್ನ ಪತ್ನಿಯ ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ಆ ಅತಿಥಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋದೆ. ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅವರನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಅವರ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಳನವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಉತ್ತಮವಾದ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದೆ. ಅನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ಆನಂದಪಡಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟೆ. ಆ ಅತಿಥಿಯು ಹರೇ ರಾಮ, ಹರೇ ಕೃಷ್ಣ ಎಂದು ಜಪವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ನನ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದ. ನಾನು ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಡದಿಯ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಆ ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರದ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಯಮುನಾ ನದಿಯ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದ ಜಲ ಪ್ರಾಶನ ಮಾಡುವ ಸೌಭಾಗ್ಯವು ಒದಗಿ ಬಂದಿತು. ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಈ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದ ಜಲಪ್ರಾಶನದಿಂದ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸ್ಮರಣವು ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಜನ್ಮಾಂತರ ಸ್ಮರಣಕ್ಕೆ ಈ ತೀರ್ಥದ ಜಲಪಾನ ಕಾರಣ. ಈ ಜಲಪಾನವನ್ನು ಮಾಡಲು ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಪತ್ನಿಯ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಿ ಪಾದ ಪ್ರಕ್ಷಾಳನ ಮಾಡಿ ಅನ್ನದಾನ ಮಾಡಿದ್ದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಆ ರಾಕ್ಷಸನು ತನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ. ಇತ್ತ ಆ ರಾಕ್ಷಸನಿಂದ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ ಆ ಮೇಣೆಯ ವಾಹಕರೂ ಆ ದಾರಿಕಾರನೂ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದ ಜಲವನ್ನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿದಿದ್ದರ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಮರಣಾನಂತರ ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ದಿವ್ಯ ದೇಹವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ತಮ್ಮನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಉಪಕಾರವನ್ನೇ ಮಾಡಿದ ಆ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಕುರಿತು ನುಡಿದರು.

ದಾರಿಕಾರ ಮತ್ತು ವಾಹಕರು:- ವೈಶ್ಯೋತ್ತಮಾ, ನಾವು ಈ ರಾಕ್ಷಸನಿಂದ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಈ ರಾಕ್ಷಸನ ಬಾಯಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಮರಣ ಹೊಂದುವದು ಅಪಮಾನ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಇಂಥ ದುರ್ಮರಣ ನಾವು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಿನ್ನ ಮೇಣೆಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಆ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದು ನಾವು ಈಗ ದೈವತ್ವವನ್ನೇ ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಹಣದ ಲೋಭದಿಂದ ನಿನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದೆವು. ನಿನ್ನನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದೆವು. ಮರಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ನಮಗೆ ದ್ರವ್ಯದ ವಾಸನೆ ಮತ್ತು ಹಣದ ಆಶೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ತೀರ್ಥರಾಜವಾದ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕದ ನೀರು ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೋದದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಕುಬೇರನ ಮಿತ್ರರಾಗಿ ಈಗ ದಿವ್ಯ ದೇಹವನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ನಮ್ಮನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಿನಗೆ ನಮ್ಮ ವಂದನೆಗಳು. ಕುಬೇರನ ದೂತರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ಬಗೆಬಗೆಯ ರತ್ನಾಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ತಂದಿರುವರು. ನಿನ್ನ ದಯೆಯಿಂದ ನಾವು ನಮ್ಮ ಮೊದಲಿನ ದುಷ್ಟ ಸ್ವಭಾವದ ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮದಿಂದ ಉದ್ಧಾರ ಹೊಂದಿ ದೈವೀ ಪುರಷರಾಗಿ ಕುಬೇರನ ಮೈತ್ರಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಈಗ ಅಲಕಾ ನಗರಕ್ಕೆ ನಡೆದಿದ್ದೇವೆ ನೀನು ಕೂಡ ನಿಗಮಮೋದ್ಬೋಬೋಧಕ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡು. ನೀನು ನಿನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಈ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನೂ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡು.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಆ ಎಲ್ಲ ದಿವ್ಯಪುರುಷರ ದೇಹವನ್ನು ತಳೆದ ಆ ದಾರಿಕಾರನೂ ಮತ್ತು ಶರಭವೃಶ್ಯನ ಮೇಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತ ಬೋವಿಗಳೂ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಕುಬೇರನ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದರು. ವಿಮಾನದಿಂದ ಅವರು ಹೋದಬಳಿಕ ನನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ಶರಭವೈಶ್ಯನು ಆ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದ.

ಶರಭ:- ರಾಕ್ಷಸೋತ್ತಮ, ಏಳು. ನಾನು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಆ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು. ನಾನು ಈಗ ಜ್ವರದಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ನಡೆದುಕೊಂಡು ನನಗೆ ಆ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ನಿನ್ನ ಹೊರತು ನನ್ನನ್ನು ಆ ತೀರ್ಥದವರೆಗೆ ಒಯ್ದು ಮುಟ್ಟಿಸುವವರು ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ.

ವೈಶ್ಯನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಆ ರಾಕ್ಷಸನು ಆ ಶರಭ ವೈಶ್ಯನನ್ನು ತನ್ನ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಕೆಲವು ಕಾಲ ವಾಸಮಾಡಿದರು. ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥಗಳಿಗಿಂತ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಆ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ

ಕೆಲವರು ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇವರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ತಮತಮಗೆ ಉಚಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇತ್ತ ಶರಭವೈಶ್ಯನಿಗೆ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಜ್ವರ ಹಿಡಿದು ತಲೆಶೂಲೆ ಎದ್ದು ನರಳುತ್ತ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವನ ಮಗನಾದ ನಾನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮರುಗಿದೆ. ನನ್ನ ತಾಯಿಯು ನೀನು ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಿನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಾ ಅಥವಾ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಾ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ನಾನು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ ತಂದೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಅವಸರದಿಂದ ಆತುರಗೊಂಡು ಅವನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಜ್ವರದಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅವನನ್ನು ನಾನು ವಂದಿಸಿದೆ. ನನಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ನನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ಶರಭವೈಶ್ಯನು ನುಡಿದನು.

ಶರಭ:- ಮಗು, ಇಷ್ಟು ದೂರ ನೀನು ಏತಕ್ಕೆ ಬಂದೆ? ಆಗಲಿ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ದಿನ ಇಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸ ಮಾಡು. ಇಲ್ಲಿ ನನಗೆ ವಿಕಟ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಮಿತ್ರನು ಅತುಲ ಮಿತ್ರನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ನೀನು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಅವನಿಗೆ ದಂಡಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡು. ಅವನು ರಾಕ್ಷಸ ಎಂದು ನೀನು ಹೆದರಬೇಡ. ಅವನು ರಾಕ್ಷಸನಾದರೂ ಹಿಂಸಾದಿ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಎಂದೋ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಲ್ಲಿ ಈಗ ಮೊದಲಿನ ಕ್ರೌರ್ಯ ಹಾಗೂ ಹಿಂಸ ವ್ಯಾಪಾರ ಯಾವುದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಈಗ ಈ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಶಾಂತನಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾನೆ.

ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ಆ ವಿಕಟ ರಾಕ್ಷಸನಿಗೆ ಪಾದ ಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಆಲಿಂಗಿಸಿಕೊಂಡ. ''ಮಿತ್ರನ ಮಗನಾದ ಶಿವಶರ್ಮನಿಗೆ ಸುಸ್ವಾಗತ. ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ'' ಎಂದು ಆಶೀರ್ವಚನವನ್ನು ನೀಡಿದ. ಮತ್ತು ನನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ. ''ತಂದೆಯ ಜ್ವರಪೀಡೆಯ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಯ್ತು. ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡು. ತಂದೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡು. ಇದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಪಿತೃಋಣ ಮುಟ್ಟಿದಂತೆ ಆಗುವದು. ನೀನು ಈ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದರೆ ನಿನಗೂ ಕೂಡ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸ್ಮರಣ ಬರುವುದು.''

ಹೀಗೆ ರಾಕ್ಷಸನು ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ ನಾನು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ಆ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇಳಿದೆ. ಆದರ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗು ಹಾಕಿದ ಕೂಡಲೇ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಅಶುಭ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದವು. ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಬಳಿಗೆ ನಾನು ಬಂದೆ. ಮತ್ತು ಆ ರಾಕ್ಷಸನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಜಾತ್ಯಾ ಕ್ರೂರನೂ ಕಠೋರನೂ ಆದ ಈ ರಾಕ್ಷಸ ಇಂಥ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬುದ್ಧಿವುಳ್ಳವನು ಹೇಗೆ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ಶರಭವೈಶ್ಯನು ಆ ರಾಕ್ಷಸನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ. ತನಗೆ ದಾರಿತೋರುತ್ತ ತನ್ನನ್ನು ವಾಹನದಿಂದ ಊರಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ ಶಿಬಿಕ ಹಾಗೂ ಆ ಶಿಬಿಕೆಯ ವಾಹಕರು ರಾಕ್ಷಸನಿಂದ ತಿನ್ನಲ್ಪಟ್ಟು ಈ ತೀರ್ಥದಿಂದ ದಿವ್ಯ ದೇಹ ಪಡೆದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ನನ್ನ ತಂದೆ ನನಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ಆ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದೆ.

ಅನಂತರ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಜ್ವರ ಅಶಕ್ತತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಅವರು ಪೂರ್ಣ ನಿರೋಗಿ ಆದ ಬಳಿಕ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಅದರಂತೆ ನಾನು ಹತ್ತು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಆ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ತಂದೆ ಹಾಗೂ ಆ ರಾಕ್ಷಸನ ಜೊತೆಗೆ ವಾಸ ಮಾಡಿದೆ. ಒಂದು ದಿನ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಆ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆಂದು ಇಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಾಗಲೇ ಜ್ವರದಿಂದ ಅಶಕ್ತನಾದ್ದರಿಂದ ಮರಣವು ಬಂದಿತು. ಆ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದ ನೀರಿನ ನಟ್ಟನಡುವೆ ಅವನ ದೇಹಪಾತವಾಯಿತು.

ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ವಿಮಾನಾರೂಢನಾಗಿ, ವಕ್ಷಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಪೀತಾಂಬರಧಾರಿಯಾಗಿ ವಿಷ್ಣುವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ. ಹಾಹಾ, ಹುಹು ಮೊದಲಾದ ಗಂಧರ್ವರು ಭಗವಂತನನ್ನು ಗಾಯನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ ನನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಸಾರೂಪ್ಯ ಅಂದರೆ ಸಮಾನವಾದ ರೂಪವನ್ನು ಕರುಣಿಸಿ ಗರುಡನ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ವೈಕುಂಠ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದ. ತಂದೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರೇ ಶಂಖ ಚಕ್ರ ಗದಾಧಾರಿಯಾಗಿ ಪೀತಾಂಬರದಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತ ಭಗವಂತನ ದಾಸನಾಗಿ ವೈಕುಂಠ ವಿಮಾನವನ್ನು ಆರೋಹಣ ಮಾಡಿದ್ದು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವಾಯ್ತು. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಆ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದ ಪ್ರಭಾವ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ. ಆ ತೀರ್ಥ ಶಿರೋಮಣಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ನನಗೆ ಶಕ್ತಿ ಸಾಲದು. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಅಥವಾ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಎಲ್ಲಪ್ರಾಣಿಗಳು ಚತುರ್ಭುಜರಾಗಿ ವಿಷ್ಣುಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಹಣದ ಆಶೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ರೋಗದ ನೆವದಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬಾರದು. ಏನಾದರೂ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ತಂದೆಯ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆಯುಷ್ಯ ಇರುವವರೆಗೆ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿ ಅದರಂತೆ ಅದೇ ತೀರ್ಥದ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದೆ. ಅನಂತರ ಅಂದಿನಿಂದ ನಾನು ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗದೆ ರಾಕ್ಷಸನೊಡನೆ ಮೋಕ್ಷದ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಈ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದೇನೆ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ದೇವಲ ಮುನಿಯ ವಚನದಂತೆ ಶರಭವೈಶ್ಯನಿಂದ ಚಂಡಿಕಾ ಪೂಜೆ ಮಹಾತಾಯಿಯ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡುವದರಿಂದ ಶರಭವೈಶ್ಯನಿಗೆ ಪುತ್ರಪ್ರಾಪ್ತಿ; ಶರಭನಿಂದ ಗೃಹತ್ಯಾಗ; ರಾಕ್ಷಸ ಶರಭ ಸಂವಾದ ಎಂಬ ನೂರ ಎಂಬತ್ತಾರನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದಲ್ಲಿ ಶರಭಮಿತ್ರನಾದ ರಾಕ್ಷಸನ ಉದ್ಧಾರದ ವರ್ಣನೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೮೭

ಶಿವಶರ್ಮ:- ಒಂದು ದಿನ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದ ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಸು ಸಿಕ್ಕುಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಆ ರಾಕ್ಷಸನು ''ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿರುವ ಈ ಹಸುವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವದು ಮಹಾಧರ್ಮ'' ಎಂದು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನೀರಿಗೆ ಇಳಿದ. ಆಗ ಒಂದು ನೀರಾನೆಯು ಆ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಒಳಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡಿತು. ಅದರಿಂದ ಅಳವಾದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಕುಡಿದು, ಕುಡಿದು ಹೊಟ್ಟೆಯುಬ್ಬಿ ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿ ರಾಕ್ಷಸ ಮೃತನಾದ. ಆ ದಿವ್ಯವಾದ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮರಣ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದದ್ದರಿಂದ ಆತನಿಗೆ ರಾಕ್ಷಸಜನ್ಮ ಕಳೆದು ಉತ್ತಮ ಶರೀರ ಲಭಿಸಿತು. ದಿವ್ಯ ಶರೀರಯುಕ್ತನಾದ ಆತನನ್ನು ತಮ್ಮ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ದೂತರನ್ನು ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ರಾಕ್ಷಸಜನ್ಮ ಕಳೆದು ದಿವ್ಯ ಶರೀರಯುಕ್ತನಾದ ಆತನನ್ನು ದೇವದೂತರು ಕೈ ಹಿಡಿದು ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ದೇವಲೋಕದೆಡೆಗೆ ಪಯಣಿಸಿದರು. ಹೋಗುವಾಗ ಆ ರಾಕ್ಷಸನು ನನಗೆ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಆಗ ನಾನು ಆ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದೆ. ''ಮಹಾನುಭಾವ, ಮುಕ್ತಿಪ್ರದವಾದ ಈ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮರಣವುಂಟಾದುದರಿಂದ ನಿನಗೆ ದಿವ್ಯ ಶರೀರ ಮಾತ್ರ ಏಕೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು ? ಇಲ್ಲಿ ಮರಣಹೊಂದಿದವರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವೇ ನಿಜವಾದ ಫಲ. ನಿನಗೆ ಆ ಮೋಕ್ಷಫಲ ದೊರಕದೇ ಕೇವಲ ದೈವತ್ವ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದದ್ದು ಏಕೆ?

ವಿಮಾನರೂಢನಾದ ರಾಕ್ಷಸನು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದ.

ರಾಕ್ಷಸ:- ನಾನು ಈ ಪವಿತ್ರ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡುವಾಗ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ದೈವತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಬೇಕೆಂದು ಆಶೆಪಡುತ್ತಲಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಆಶೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನನಗೆ ಈ ದೈವೀದೇಹವು ಬಂದಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಈ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದ ಪ್ರಭಾವ.

ಹೀಗೆ ನನ್ನಿಂದ ಬೀಳ್ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟು ಆ ದೈವತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ರಾಕ್ಷಸನು ಸುರಲೋಕವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದ. ಅವನು ಹೋದ ನಂತರ ಅದೇ ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯ ತೀರ್ಥದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಅಖಂಡವಾಗಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಚಿಂತಿಸತೊಡಗಿದೆ. ಕುಳಿತಾಗ, ನಿಂತಾಗ, ಮಲಗಿದಾಗ, ಎಚ್ಚರವಿದ್ದಾಗ, ಸ್ನಾನಮಾಡುವಾಗ, ಊಟಮಾಡುವಾಗ, ಸರ್ವದಾ ಅನನ್ಯ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸತೊಡಗಿದೆ. ''ಸ್ವಾಮಿ, ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಪಾದಾಂಭೋಜದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡು. ನನಗೆ ಇಂದ್ರಪದವಿ ಬೇಡ, ಚಂದ್ರಪದವಿ ಬೇಡ, ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿ ಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಪಾದಾರವಿಂದದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಲವಾದ ಭಕ್ತಿಯ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನನ್ನೂ ಬಯಸುವದಿಲ್ಲ'' ಎಂದು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಭಗವಂತನನ್ನು ಬೇಡುತ್ತ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲೇ ನೆಟ್ಟು ಆರಾಧಿಸಿದೆ.

ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮ:- ನಿನಗೆ ಆ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮರಣವು ಆಗಿದ್ದು ನಿಜವಿದ್ದರೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮವು ಹೇಗೆ ಬಂದಿದೆ? ಮತ್ತೆ ಮಾನವನಾಗಿ, ನನ್ನ ತಂದೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಜನ್ಮ ತಳೆದು ಬಂದೆ? ನೀನು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಈ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮೃತನಾದ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಸಂದೇಹವಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನೀರಾನೆಯಿಂದ ನೀರೊಳಗೆ ಸೆಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಅಪಮೃತ್ಯುವಿಗೀಡಾದರೂ ಈ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮೃತನಾದುದರಿಂದ ರಾಕ್ಷಸನು ದಿವಂಗತನಾದನು. ಮತ್ತು ರಾಕ್ಷಸನು ಕೊಂದು ತಿಂದ ದಾರಿಕಾರನು ಮತ್ತು ಆ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತವರು ಮುಂತಾದ ಇಲ್ಲಿ ಮರಣವನ್ನು ಪಡೆದವರೆಲ್ಲ ದಿವ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅನುಷಂಗಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಮರಣಹೊಂದಿದವರೂ ಸದ್ಗತಿ ಪಡೆದಾಗ ನೀನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಮರಣಹೊಂದಿಯೂ ಪುನಃ ಮಾನವಜನ್ಮ ಪಡೆದದ್ದು ಏಕೆ? ಹೇಗೆ? ಇದರಿಂದಾಗಿ ನೀನು ಈ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಮರಣಹೊಂದಲೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆನಿಸುತ್ತಲಿದೆ.

ಶಿವಶರ್ಮ:- ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮ, ನಾನು ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಈ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ, ಮರಣಹೊಂದಿದ್ದೂ ಆದರೂ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾನವನಾಗಿ ಪುನಃ ಜನಿಸಿದ್ದೂ, ಇವೆರಡೂ ನಿಜ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಕಾರಣವೊಂದಿದೆ. ಆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸುವೆ ಕೇಳು.

ನಾನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಸಕ್ತನಾಗಿ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಅವನನ್ನೇ ಸಂತತ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದೆ. ಒಂದು ದಿನ ಚಂಡಕೋಪನಾದ ದುರ್ವಾಸ ನನ್ನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ಆತ ನನ್ನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ನಾನು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅಖಂಡಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿದ್ದೆ. ಸಂಪ್ರಜ್ಞಾತ ಅವಸ್ಥೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಧ್ಯಾನವು ಅಸಂಪ್ರಜ್ಞಾತ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿತ್ತು. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದ ದುರ್ವಾಸ ಮಹರ್ಷಿಯು ಆಶ್ರಮದೊಳಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ, ನನ್ನೆದುರಿಗೆ ನಿಂತರೂ, ನನ್ನ ಹೆಸರು ಹಿಡಿದು ಕೂಗಿದರೂ ಕರೆದರೂ ನನಗೆ ಎನಿತೂ ಅದರ ಅರಿವು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಭಗವಂತನ ಧ್ಯಾನೈಕತಾನಲೀನಮಾನಸನಾದ ನನಗೆ ದುರ್ವಾಸರು ಬಂದದ್ದೇ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಸ್ವಭಾವತಃ ಕೋಪಿಷ್ಠನಾದ ಆ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠನು ಕ್ರೋಧಾಂಧನಾಗಿ ನನಗೆ ಶಾಪ ನೀಡಿದ.

ದುರ್ವಾಸ:- ಎಲೈ ಮೂರ್ಖ ತಪಸ್ವಿಯೇ, ನನ್ನನ್ನು ಏನೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವಿ? ನಾನು ಅತ್ರಿಯ ಮಗ. ಅನಸೂಯೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಮಹಾದೇವರ ಅಂಶದಿಂದ ಜನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಾನೊಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವನೆಂದು ನೀನು ಉದಾಸೀನ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಮಹಿಮೆ ನಿನಗಿನ್ನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ದೇವೇಂದ್ರನನ್ನೂ ಅವನ ಸ್ವರ್ಗ ಸಿಂಹಾಸನದಿಂದ ಉರುಳಿಸಿ ಶಾಸನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಥ ನಾನು ಎದುರು ಬಂದು ನಿಂತರೂ ಕೂಗಿ ಕರೆದರೂ ಮಾತನಾಡಿಸದೇ, ಉಪಚರಿಸದೇ, ಧ್ಯಾನಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರುವೆ. ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಅವಮಾನವಾಗಿದೆ. ''ಇಗೋ ನೀನು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಧ್ಯಾನಮಾಡುತ್ತಿರುವೆಯೋ ಆ ಉದ್ದೇಶವು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಂತೂ ಈಡೇರುವದಿಲ್ಲ. ಇದು ಖಂಡಿತ'' ಕೊಪೋದ್ರೇಕದಿಂದ ಶಾಪಚೆಲ್ಲಿ ಮುನಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆರಳಿದ.

ಅನಂತರ ಆ ದುರ್ವಾಸ ಮುನಿಯ ಕೋಪಾಟೋಪಕೂಡಿದ ಗುಡುಗಿನಂತಹ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ನನ್ನ ತಪಸ್ಸಮಾಧಿಗೆ ಆಡಚಣೆಯುಂಟಾಗಿ ನನಗೆ ಆ ಸಮಾಧ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ

ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ನಡೆದ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯಿತು. ಆದರೆ ದುರ್ವಾಸರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಓಡುತ್ತ ಅವರನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೊರಟೆ. ಮಾರ್ಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದುರ್ವಾಸರು ಗೋಚರಿಸಿದರು. ಧಾವಿಸಿ ಅವರ ಪಾದಗಳಿಗೆರಗಿ ''ಸ್ವಾಮಿನ್, ಅಪರಾಧವಾಯಿತು. ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಬೇಕು. ತಮ್ಮಂಥ ಮಹಾತ್ಮರನ್ನು ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಪಾಮರನಾದ ನಾನು ಅರಿಯೆನು. ತಾವು ಬಂದಾಗ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನನಗೆ ಮೈಮೇಲೆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಮಾದ ಘಟಿಸಿತು. ನಿಷ್ಪಾಪಿಯಾದ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಈ ಘೋರ ಶಾಪವನ್ನು ತಾವು ನೀಡಿದ್ದೀರಿ ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿರಿ. ನನ್ನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿರಿ. ನನ್ನಿಂದ ಆದ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ.''

ಎಂದು ಅವರ ಪಾದಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಾರಿಬಾರಿಗೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡೆ. ಇದರಿಂದ ದುರ್ವಾಸರು ಕೋಪರಹಿತರಾಗಿ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರನ ಅವತಾರರಲ್ಲವೇ ಆ ಮಹಾನುಭಾವರು! ಅಂತಃಕರಣದುಂಬಿದ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಉಪಶ್ಶಾಪವನ್ನು ನುಡಿದರು.

ದುರ್ವಾಸ:- ನಾನು ಒಮ್ಮೆ ನೀಡಿದ ಶಾಪ ಸುಳ್ಳಾಗಲಾರದು. ನಿನಗೆ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೇ ಜ್ಞಾನ-ಆಚಾರಗಳಿಂದ ಸಂಪನ್ನರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವಿ. ಆಗಲೂ ಪುನಃ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿ. ಕೊನೆಗೆ ಈ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದುವಿ. ಮತ್ತು ಅದೇ ನಿನಗೆ ಚರಮ ಜನ್ಮ ! ಕೊನೆಯ ದೇಹ. ಅದರ ನಂತರ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಮೋಕ್ಷವಾಗುವದು.

ಹೀಗೆ ನುಡಿದು ದಿಗಂಬರನಾದ ಆ ದುರ್ವಾಸ ಮಹರ್ಷಿಯು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಹೋದ. ಅನಂತರ ನನಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಯಿತು. ಇದೇ ಜನ್ಮದ ಕೊನೆಗೆ ಮೋಕ್ಷ ಸಿಗುವದೆಂದು ಸಾಧನೆಗೆ ತೊಡಗಿದ ನನಗೆ ದುರ್ವಾಸರ ಅವಾಂತರದಿಂದಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಜನ್ಮ ಕಾಯುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಈ ಮಾನುಷ್ಯ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕಾದುದು ಬಹಳ ಬೇಸರದಾಯಕವೆನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಉಪಾಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗಲಿ ಇದು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಇಚ್ಛೆಗನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಆ ಜನ್ಮಪೂರ್ತಿ ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ, ಗೋವಿಂದ, ಪರಮಾನಂದ ಎಂದು ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಹೇಗೋ ಸವೆಸಿದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಗಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿ ಮರಣಹೊಂದಿದೆ.

ಮಹಾಮನೀಷಿ ಮುನಿವರೇಣ್ಯರಾದ ದುರ್ವಾಸರ ಶಾಪದಂತೆ ನಾನು ಮರಣಾನಂತರ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ವೈಷ್ಣವ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದೆ. ಆ ಜನ್ಮವೇ ಇದು. ಈಗ ನಿನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ಶಿವ ಶರ್ಮನಾಗಿ, ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ಈ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಈ ತೀರ್ಥದ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ನಿನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಈ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಮರಣಹೊಂದುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ನಾರದ:- ಸುರಗುರುವಾದ ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಈ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಭಗವದಾರಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತ ತಂದೆಯಾದ ಶಿವಶರ್ಮ, ಮಗನಾದ ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮ ಇಬ್ಬರೂ ಕೆಲಕಾಲ ವಾಸಿಸಿದರು. ತಂದೆ ವಿರಕ್ತ. ಮಗ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿ. ಸತತವಾಗಿ ಹರಿಪಾದಪಲ್ಲವಗಳನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ, ಆ ತೀರ್ಥದಲ್ಲೇ ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸಾರೂಪ್ಯವೆಂಬ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆದರು.

ಪರಮ ಪವಿತ್ರವಾದ ಈ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಹಾಗೂ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಶ್ರವಣಮಾಡಿದವರಿಗೆ, ಪಠನಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಗಂಗಾಸ್ನಾನದ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮವಾದ, ಕನ್ಯಾದಾನ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮವಾದ, ಬೃಹಸ್ಪತಿಯು ಸಿಂಹಸ್ಥನಾಗಿರುವಾಗ ಗೋದಾನಮಾಡಿದರೆ ಬರುವ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮವಾದ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವರು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದಲ್ಲಿ ಶರಭಮಿತ್ರನಾದ ರಾಕ್ಷಸನ ಉದ್ಧಾರದ ವರ್ಣನೆ ಎಂಬ ನೂರ ಎಂಬತ್ತೇಳೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ಕಾಂಪಿಲ್ಯ ನಗರದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಂದ ನಗರ ವಧುಗಳ ಉದ್ಧಾರವು

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೮೮

ಸೌಭರಿ:- ಧರ್ಮರಾಜ, ಶಿಬಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಮುನೀಶ್ವರರಾದ ನಾರದರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಪರಮ ಪರಿತುಷ್ಟನಾಗಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದನು.

ಶಿಬಿಚಕ್ರವರ್ತಿ :- ಮಹಾಮುನಿಗಳೇ, ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಮುಖದಿಂದ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಈಗ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದಲ್ಲಿರುವ ಇನ್ನಿತರ ತೀರ್ಥಗಳ ಮಾಹಾತ್ಮೆಯನ್ನು ನನಗಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿರಿ.

ನಾರದ:- ಮಹಾರಾಜ, ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನು ಹೊಸದಾದ ಒಂದು ದ್ವಾರಕಾಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ದೃಷ್ಟಾಂತ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆಲಿಸು.

ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಂಪಿಲ್ಯ ನಗರದಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ಅವನೊಬ್ಬ ರೂಪದಿಂದ ಮೂರ್ತಿವಂತ ಮನ್ಮಥ. ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿಯಂತೂ ಅವನು ಗಾನ ಗಂಧರ್ವ. ಕೋಗಿಲೆಯಂತೆ ಮಧುರ ಅವನ ಧ್ವನಿ. ಒಂದು ದಿನ ಆ ವಿಪ್ರ ಯುವಕ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಂಬೂರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅದನ್ನು ಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ ಬಾರಿಸುತ್ತ ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸುಸ್ವರವಾದ ಕಂಠಮಾಧುರ್ಯವನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಗಾಯನಗೈಯುತ್ತ ಆ ಕಾಂಪಿಲ್ಯ ನಗರದ ಬೀದಿಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿದ. ಅವನ ಗಾನ, ಗಿರಡಿಯ ತಾನ ವಿತಾನಗಳ ಆ ರಾಗರಾಗಿಣಿ ಸ್ವರಮಾಧುರ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ನಗರದ ಎಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮೋಹಿತರಾದರು. ಬ್ರಹ್ಮ ಹಾಗೂ ಶಿವ, ಇಂದ್ರ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಬೆರಳಿನ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಣಿಸಿದ ಕಾಮನಿಗೆ ಯಾರು ತಾನೇ ಅಶಕ್ಯರು ಮಣಿಸಲು? ಆ ಕಾಂಪಿಲ್ಯನಗದ ಎಲ್ಲ ಯುವತಿಯರು ಮಧುರ ಕಂಠದಿಂದ ಗಾಯನ ಮಾಡುತ್ತ ನಗರದ ರಾಜಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಆ ದ್ವಿಜನನ್ನು ಕಂಡು ಮುಗ್ಧರಾದರು. ಅವನ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಅಲೆದಾಡತೊಡಗಿದರು.

ಆಗ ನಾರಿಯರ ಗಂಡ, ಮಕ್ಕಳು, ಅಣ್ಣ, ತಮ್ಮ, ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳು ಬಂದು ಅವರನ್ನು ಬಯ್ದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಹೀಗೆ ಮನೆಗೆ

ಬಲುಮೆಯಿಂದ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೂ, ಆ ಯುವತಿಯರು ಈ ಯುಕ ರಸ್ತೆಗಿಳಿದು ಮಧುರ ಕಂಠದಿಂದ ಆಲಾಪಮಾಡತೊಡಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಮನೆಯ ಜನರ ಯಾವ ನಿಬಂಧನಗಳನ್ನೂ ಕೇಳದೇ ಧಾವಿಸಿ ಬರತೊಡಗಿದರು. ಅವನ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆಯೇ ನಾಚಿಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಅಲೆಯತೊಡಗಿದರು. ಆಗ ಪುರಜನರು ಈ ಎಲ್ಲ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಆ ನಗರದ ಮಹಾರಾಜನ ಎದುರಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಒಂದು ದಿನ ಆ ಮಹಾರಾಜನು ಈ ಗಾನಗಂಧರ್ವನನ್ನು ಕರೆದು ಕೇಳಿದ.

ರಾಜ:- ವಿಪ್ರೋತ್ತಮ, ನೀನು ಈ ನಗರದಲ್ಲಿಯ ಕುಲೀನ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೆಲ್ಲ ಮಂತ್ರಮುಗ್ಧರನ್ನಾಗಿಸಿರುವೆ. ಇದರ ರಹಸ್ಯವೇನು? ಅದನ್ನು ಹೇಳು. ನೀನು ಬೇಡಿದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ತಿಳಿಸದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಹಾಕುವೆ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಯುವಕ:- ರಾಜನ್, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಂಥ ರಹಸ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ನಗರದ ನಾರಿಯರು ಚಂಚಲ ಮನಸ್ಕರು. ಸಹಜವಾಗಿ ನಾನು ಗಾಯನಗೈಯುತ್ತ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿದರೆ ಮುಗ್ಧರಾಗಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಪ್ಪು ಏನಿದೆ? ನಾನು ಯಾರನ್ನೂ ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಬರಲು ಕರೆದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗಾಗಿ ಹಾಡುವದೂ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ನಾನು ಇಚ್ಛೆ ಬಂದಾಗ ಹಾಡುತ್ತ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿದರೆ ಇವರೇಕೆ ನನ್ನ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಬರಬೇಕು? ಅವರನ್ನು ತಡೆಯುವ ಶಕ್ತಿ ಅವರ ಗಂಡ-ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ? ಊರಿನ ಶಾಸಕನಾದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ?

ಹೀಗೆ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನುಡಿದದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಗರದ ನಾಗರಿಕರು ಮಹಾರಾಜನನ್ನು ಕುರಿತು ನುಡಿದರು.

ನಾಗರಿಕರು:- ಪ್ರಭು, ಈ ಯುವಕನ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ನಾರಿಯರೆಲ್ಲ ವಶರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವನ ಗಂಧರ್ವ ಕಂಠದಿಂದ ಆಕೃಷ್ಟರಾಗಿ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುವದೇ ಇಲ್ಲ. ಇವನು ಇದೇ ಊರಲ್ಲಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳು ನಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನೇ ನಂಬುವದಿಲ್ಲ. ಇವನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ನೀವೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವದಾದರೆ ನಾವೇ ಈ ಸ್ಥಳ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತೇವೆ. ಇವನಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರೆಲ್ಲ ಮನೆ ತೊರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಯಜ್ಞ, ಯಾಗ, ದಾನ, ಧರ್ಮ, ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಗಳೆಲ್ಲ ನಿಂತುಹೋಗಿವೆ. ಮನೆ ಶೂನ್ಯವೆನಿಸಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಆ ನಗರದ ಸಮಸ್ತ ಪುರುಷ ಪ್ರಜೆಗಳು ರಾಜನಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿ ತಮ್ಮ ದೂರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಹಿಂದೆ ಕುಳಿತ ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದರು. ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಪತಿಯರು ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ದೂರಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಿ, ನಮಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಗಾನಗಂಧರ್ವನಿಂದ ದೂರವಿರುವದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸೂರ್ಯನ ಉದಯದಿಂದ ಕಮಲಗಳು ಅರಳುವಂತೆ ಈ ಗಾನ ಗಂಧರ್ವನ ಮಧುರ ಭಂಗಿಯನ್ನು ಕಂಡು ನಮ್ಮ ಹೃದಯಗಳು ಅರಳುವವು. ಚಂದ್ರನ ದರ್ಶನದಿಂದ ಕನ್ನೈದಿಲೆಗಳು ಪಕಳೆಗರೆಯುವಂತೆ ಈ ಮನೋಹರ ತರುಣನ ಮುಖದರ್ಶನದಿಂದ ನಮ್ಮ ಹೃದಯ ಸುಪ್ರಸನ್ನವಾಗುವದು. ಆದುದರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಆ ತರುಣನಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷೆ ಅಥವಾ ದಂಡ ಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ಮಹಾರಾಜರಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸೋಣ.

ಇಂಥ ಸುಂದರ, ಸುಕುಮಾರನನ್ನು ಅಪರಾಧವಿಲ್ಲದೇ ಶಿಕ್ಷಿಸುವದು. ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಹಾಕುವುದು ಅನ್ಯಾಯ.

ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಎಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯರು ರಾಜನ ಸಮ್ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಹೊರಟ ಯುವಕನ ಹಿಂದೆಯೇ ಸಾಗಿದರು. ಮತ್ತು ಅವರ ಗಂಡ, ಮಕ್ಕಳು, ತಂದೆ, ರಾಜ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದರೂ, ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೂ ಕೇಳದೇ ಆ ಯುವಕನ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿ ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು ದೀನ ದನಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.

ಪುರಸ್ತ್ರೀಯರು:- ಮನೋನಾಥ, ನೀನು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಾ. ನಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಉದಿಸಿದ ಕಾಮಪ್ರೇಮಗಳನ್ನು ತಣಿಸು. ನಾವು ನೀನಿಲ್ಲದೇ ಬದುಕಲಾರೆವು ಆ ಪುರ ಪುರಂಧ್ರಿಯರ ಈ ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಯುವಕ ವಿಪ್ರನು ಉತ್ತರವನ್ನು ನೀಡಿದ.

ಯುವಕ:- ಶುಭಾಂಗಿಯರೇ, ನೀವೆಲ್ಲರೂ ನನಗೆ ತಾಯಂದಿರು. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಮಗ. ನೀವು ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಪತಿ, ಪುತ್ರರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಏಕೆ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ನೀವು ಭರತಖಂಡದ ಪರಮ ಪತಿವ್ರತೆಯರಾದ ನಾರೀಮಣಿಯರು. ಪತಿಯೇ ನಿಮಗೆ ಪರದೈವತೆ. ಅವನನ್ನೇ ನೀವು ಆರಾಧಿಸಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಪ್ರೀತಿವೃಷ್ಟಿಯನ್ನೇ ಕರೆಯುವ ನಿಮ್ಮ ಗಂಡಂದಿರನ್ನೇ ಆರಾಧಿಸಿದರೆ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖ, ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸದ್ಗತಿ, ಪತಿಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದರಿಂದ ಜಗದೀಶ್ವರನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಗತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಪತಿಯನ್ನು ತೊರೆದು ಪರಪುರುಷನನ್ನು ಸೇವಿಸುವ ಅಥವಾ ಕಾಮವಾಸನೆಯಿಂದ ಭಾವಿಸುವ ಮಹಿಳೆಯು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಪವಾದವನ್ನು ಕಲಂಕವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾಳೆ. ಮರಣಾನಂತರ ನರಕದಲ್ಲಿ ಅನಂತ ಕಾಲದವರೆಗೆ ನರಳುತ್ತಾಳೆ. ಆಮೇಲೆ ನರಕ ದುಃಖಗಳನ್ನೂ, ಘೋರ ಯಾತನೆಗಳನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸಿ, ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣು, ಮುಳ್ಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಜಡರೂಪ ಧರಿಸಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಬೀಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುವದು. ಅನಂತರ ಬಹುಜನ್ಮ ಗಳಲ್ಲಿ ಪಶುವಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಲೆಯಬೇಕಾಗುವದು. ಕೊನೆಗೆ ಅನೇಕ ನೀಚಾತಿನೀಚ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತೊಳಲಿ, ಬಳಲಿದ ಬಳಿಕ ಮನುಷ್ಯ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಕುರುಡ, ಕುಂಟ, ಮೂಕ, ಕೆಪ್ಪ, ಹೆಳವ ಆಗಿ ಜನಿಸುವರು. ಆದುದರಿಂದ ಸತೀಶಿರೋಮಣಿಗಳಾದ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಿರಿ. ನನಗೆ ಅಪವಾದವನ್ನು ನೀಡಬೇಡಿರಿ. ನಾನು ಎಂದೂ ಪ್ರೇಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಕಾಮವಾಸನೆಯಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ನಾರದ:-ಸ್ವರ ಸಮ್ರಾಟನಾದ ಆ ಯುವಕನ ಉಪದೇಶಪರವಾದ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಾಮಾರ್ತರಾಗಿ ಬಂದ ಆ ಎಲ್ಲ ಕಾಮಿನಿಯರ ಕಾಮವಾಸನೆಯು ತೊಲಗಿತು. ಅವರ ಮನಸ್ಸು, ಇಂದ್ರಿಯ ಚಾಂಚಲ್ಯದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಯಿತು. ಅವರ ಹೃದಯವು ಶಾಂತವಾಯಿತು. ಆ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕಾಮನನ್ನು ಹಳಿಯುತ್ತ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದರು. ಅವರ ಎದುರು ಬಂದ ಗಂಡಂದಿರ ಮುಖಗಳನ್ನು ಕಂಡು ನಾಚಿಕೆಯೆನಿಸಿತು. ತಮ್ಮ ಪತಿದೇವತೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಕೂಡಿ ಮನೆಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು.

ಅನಂತರ ಕಾಂಪಿಲ್ಯದ ದೊರೆಯು ಆ ಗಾನಗಂಧರ್ವನನ್ನು ವಸ್ತ್ರ, ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಗೈದು, ಅವನ ಮನಸ್ಥೈರ್ಯವನ್ನು, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು, ಪ್ರಶಂಸಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ.

ಮುಂದೆ ಆ ಕಾಂಪಿಲ್ಯ ದೇಶದ ರಾಜಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ವರಸಮ್ರಾಟನು ಬಂದು ಮಧುರವಾದ ವೀಣೆಯನ್ನು ತರಳಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಸಂಗೀತದ ನಾದತರಂಗಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಆ ಅಂಗನೆಯರ ಹೃದಯವು ಶೃಂಗಾರರಸದಿಂದ ಉತ್ತರಂಗಿತ ವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಅವನಿಂದ ಅನುಶಾಸಿತರಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಅವನ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿ ಹೋಗದಿದ್ದರೂ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ಆ ಸುಂದರ ಸುಕುಮಾರನಾದ ಗಾನಗಂಗಾಧರನ ಸಂಗೀತದಿಂದ ಚಿತ್ತವು ಚಂಚಲಿತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ತಮ್ಮತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸ್ತ್ರೀಯರು:- ಪಾಪಿಯಾದ ಈ ಕಾಮನಿಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರವಿರಲಿ. ನಮ್ಮ ಶೀಲವೆಂಬ, ಸತೀತ್ವವೆಂಬ ಕಾಷ್ಠವು ಕಾಮನಿಂದ ಕಡಿದು ತುಂಡುತುಂಡಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆ ಕಾಮನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ ಮಹಾದೇವನೇ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೊಡ್ಡ ದೇವ. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಶೀಲ, ನಡತೆಗಳ ಚಂದ್ರನನ್ನು ನುಂಗುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಮ ಒಬ್ಬ ರಾಹುವಿದ್ದಂತೆ. ಇಂಥ ವಾಮಾಚಾರಿಯಾದ ಕಾಮನನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ಹೆತ್ತ ಜಗತ್ಪೂಜ್ಯಳಾದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯ ಬಗೆಗೆ ನಾವು ಏನು ಹೇಳೋಣ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ಕಾಮನು ನಮಗೆ ಕಾಣಿಸಿದರೆ ಅವನನ್ನು ನಾವೇ ಕೊಂದುಹಾಕಿ ಮಹಾದೇವರ ಮೂರನೆಯ ಕಣ್ಣಿನ ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಸುಟ್ಟು ಬಿಡುವೆವು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ಆ ಕಾಮನ ವಶನಾಗಿ ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಡನೆ ರಮಿಸಿದ. ಮದುವೆಯಾಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಗೋಕುಲ ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತರುಣಿಯರೊಡನೆ ವಿಹರಿಸಿದ. ಅಂದ ಬಳಿಕ ನಮ್ಮಂಥವರ ಪಾಡೇನು?

ಹೀಗೆ ಆ ಕಾಮನನ್ನು ಮನಸೋಕ್ತವಾಗಿ ಬೈದು, ತಮ್ಮ ಸತೀತ್ವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದ ಆ ವಿಪ್ರೋತ್ತಮನನ್ನು ಬಾಯಿತುಂಬ ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಮದನಸುಂದರನಾದ ಗಾನಗಂಧರ್ವನನ್ನು ಹಡೆದ ಆ ತಾಯಿಯು ಧನ್ಯಳು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಪತಿ, ಪುತ್ರ, ಬಂಧುಗಳ ಎದುರಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಮಾಂಧರಾಗಿ ಪ್ರೇಮಾತುರ ಪ್ರಮದೆಯರಂತೆ ತಿರುಗಾಡಿದ ನಮ್ಮ ನಿರ್ಲಜ್ಜ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಧಿಕ್ಕಾರ. ನಮಗೆ ಈ ತರುಣ ಯುವಕನ ಸಂದರ್ಶನದಿಂದ ಕಾಯಿಕವಾಗದಿದ್ದರೂ ವಾಚಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಮಹಾಘೋರವಾದ ಪಾಪವು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಪದರಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತವಾದ ಆ ಪರಪುರುಷನ ಪ್ರೇಮಾದರಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತಲಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಬಳಿಕ ಆ ಕಾಂಪಿಲ್ಯ ನಗರವನ್ನು ಕಾರೂಷ ದೇಶದ ಬಲಿಷ್ಠನಾದ ರಾಜನು ಆಕ್ರಮಣಮಾಡಿದ. ಆ ಕಾಂಪಿಲ್ಯ ರಾಜನಿಗೂ, ಕಾರೂಷ ರಾಜನಿಗೂ ಘನಘೋರ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯಿತು. ಕಾಂಪಿಲ್ಯ ಭೂಪಾಲನನ್ನು ಹೊಡೆದು, ಬಡೆದು, ಸೋಲಿಸಿ ಅವನ ಅಂತಃಪುರದ ಸರ್ವಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಕಾರೂಷ ದೇಶದ ದೊರೆಯು ಅಪಹರಿಸಿದ. ನಗರದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಅವನ ಅನುಚರರು ತಿರುಗಾಡಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನೆಲ್ಲ ದೋಚಿದರು. ಆ ನಗರದಲ್ಲಿಯ ಗಂಡಸರನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಹರಿಸಿದರು.

ಆಗ ಆ ನಗರದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಶತ್ರುಗಳ ವಶರಾಗದೇ ಕಾಲಕೂಟ ವಿಷವನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಮರಣವಶರಾದರು. ಅವರು ಬದುಕಿರುವವರೆಗೆ ತಾವು ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಯಾವ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಸಾಯುವವರೆಗೂ ಅವರಿಗೆ ಆ ಸ್ವರಸಮ್ರಾಟನ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೇಮ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾಮ ಅಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ದೇಹದಿಂದ ಅವರು ಅವನಿಂದ ದೂರವಿದ್ದರೂ, ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅವನನ್ನು ಆಗಾಗ ಅನುಸ್ಮರಣ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ಮರಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಲಕೂಟ ವಿಷಭಕ್ಷಿಸಿ ಮರಣಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ರಾಕ್ಷಸಿಯರಾಗಿ ಜನಿಸಿದರು. ಭಯಂಕರ ಆಕಾರದ ವಿಕಾರಮುಖದ ರಾಕ್ಷಸಿಯರು ಅದೇ ಮುಖದಲ್ಲಿ ತಿರುಗತೊಡಗಿದರು. ಅವರು ಮಾನವರಾಗಿದ್ದಾಗ ಪರಪುರುಷನ ಧ್ಯಾನಮಾಡಿದ್ದರೆ ಫಲವಾಗಿ ಈಗ ಭಯಂಕರ ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಮುಂದೆ ಅರ್ಜುನನು ಧರ್ಮರಾಜನ ರಾಜಸೂಯಯಾಗದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ದೇಶ ದಿಗ್ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ಕಾಂಪಿಲ್ಯ ನಗರಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ಆ ಎಲ್ಲ ರಾಕ್ಷಸಿಯರೂ ಅರ್ಜುನನ ರಥದ ಮೇಲೆ ಧ್ವಜದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಹನುಮಂತನ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಹತರಾಗಿ ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ರಾಕ್ಷಸರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ನೀರಡಿಕೆ, ಸಂಕಟ, ಉರಿ, ತಾಪಗಳಿಂದ ತೊಳಲಿ ಬಹು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ದುಃಖಪಟ್ಟರು. ಅವರ ಪಾಪದಿಂದ ಎರಡು ನಗರಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋದವು.

ಆದುದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪರಪುರುಷನ ಮೇಲೆ ಸ್ನೇಹವಾಗಲೀ, ಮೋಹವನ್ನಾಗಲೀ ಹೊಂದಕೂಡದು. ಪ್ರದರ್ಶಿಸಕೂಡದು.

ನಾರೀಭಿಃ ಪಾಪಭೀತಾಭಿಃ ವಾಙ್ಮನೋಭ್ಯಾಮಪಿ ಪ್ರಭೋ ।
ಅತ ಏವ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಪರಕಾಂತನಿಕ್ಷೇಪಣಂ ॥

ಪಾಪಕ್ಕಾಗಿ ಹೆದರುವ ಮಹಿಳೆಯರು ಮಾತಿನಿಂದಾಗಲೀ, ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಾಗಲೀ ಪರಪುರುಷರನ್ನು ಪ್ರೇಮಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಸೇವಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ರೋಗೀ, ಜಡೋ, ದರಿದ್ರೋ ವಾ ಮಿತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವರ್ಜಿತೋಪಿ ವಾ ।
ನ ತ್ಯಾಜ್ಯಃ ಸ್ವಪತಿಃ ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಇಚ್ಛಂತೀಭಿಸ್ತು ಸದ್ಗತಿಮ್ ॥

''ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಸ್ತ್ರೀಯರು ದಡ್ಡನಾಗಲೀ, ಹೆಡ್ಡನಾಗಲೀ, ಕಡುಬಡವನಾಗಲೀ, ಮಿತ್ರರಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತನಾಗಲೀ ಹೇಗಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಬಿಡಕೂಡದು.

ಈ ಕಾಂಪಿಲ್ಯ ನಗರದ ನಾರಿಯರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಮಾತಿನಿಂದ ಪರಪುರುಷನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ, ಮೋಹಿಸಿ ಎರಡು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸಿಯರಾಗಿ ತಾವಿದ್ದ ಎರಡೂ ನಗರಗಳನ್ನೂ ಹಾಳುಮಾಡಿ ಅತಿಯಾದ ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಮುಂದೆ ಆ ಎಲ್ಲ ಪೌರಸ್ತ್ರೀಯರು ಅಂಡಲೆಯುತ್ತ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲಿರುವ ದ್ವಾರಕಾ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಪಿಶಾಚಿಯರಾಗಿ ಅಲೆಯುತ್ತಲಿರುವಾಗ ಅವರ ದೇಹದ ಮೇಲೆ, ಸ್ನಾನಮಾಡಿದ ಜನರ ನೀರಿನ ಹನಿಗಳು ಬಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಮೈಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ತೀರ್ಥ ಜಲಬಿಂದುಗಳಿಂದ

ಆ ಎಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪಾಪವು ನಾಶವಾಗಿ ಅವರು ಆ ರಾಕ್ಷಸೀಜನ್ಮದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದರು. ದಿವ್ಯವಾದ ದೇವತಾಸ್ತ್ರೀಯರ ದೇಹವು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಈ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ತೀರ್ಥದ ಜಲಸ್ಪರ್ಶ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಪರಪುರುಷರ ಬಯಕೆಯಿಂದುಂಟಾದ ಘೋರ ಪಾಪದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದರು. ದೈವೀಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ ಕಾಂಪಿಲ್ಯ ನಗರದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಂದ ನಗರ ವಧುಗಳ ಉದ್ಧಾರವು ಎಂಬ ನೂರ ಎಂಬತ್ತೆಂಟನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ವಿಮಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಕಥಾನಕ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೮೯

ಸೌಭರಿ:- ಧರ್ಮರಾಜ, ನಾರದರ ಈ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಿಬಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ನಮ್ರನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ.

ಶಿಬಿಚಕ್ರವರ್ತಿ:- ಪೂಜ್ಯರೇ, ಮರುದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸಿಯರಾಗಿ ಅಂಡಲೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು ದ್ವಾರಕಾಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಬಂದರು? ದ್ವಾರಕಾಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ತೀರ್ಥ ನೀರಿನ ಸ್ಪರ್ಶವು ಅವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಆಯಿತು? ಇಲ್ಲಿ ಖಾಂಡವವನದಲ್ಲಿ ನವನಿರ್ಮಿತವಾದ ಈ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ತೀರ್ಥಕ್ಕೂ ಮರುದೇಶಕ್ಕೂ ಬಹಳ ದೂರದ ಅಂತರ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ರಾಕ್ಷಸಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಕಾಂಪಿಲ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಳಲಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ ನಾರಿಯರಿಗೆ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದ ತೀರ್ಥ ಜಲದ ಸ್ಪರ್ಶ ಹೇಗಾಯಿತು?

ನಾರದ :- ರಾಜನೇ, ಹಿಮಾಚಲ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಂದರದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿಮಲ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅಖ್ಯಾನವನ್ನು ಹೇಳುವೆ ಕೇಳು.

ವಿಮಲ ಎಂಬ ಸದಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ದೇವತಾರಾಧನೆ, ಋಷಿ ಪೂಜನ, ಅಗ್ನಿಕಾರ್ಯ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಅನೂಚಾನವಾಗಿ ತಪ್ಪದೇ ಆಚರಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಅತಿಥಿ ಅಭ್ಯಾಗತರಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ ನೀಡಿ, ಮೃಷ್ಟಾನ್ನ ಬಡಿಸಿ ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ. ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪಾದಪೂಜೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ. ವೇದಗಳಲ್ಲಿ, ವೇದಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾಂಸ, ವಾಸುದೇವನ ಗುಣಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಅಷ್ಟಾದಶ ಪುರಾಣಗಳನ್ನೂ ಶ್ರವಣಮಾಡಿ ಉಪನಿಷತ್ತತ್ವಗಳನ್ನು ಮನಗೊಂಬುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೂ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ.

ಆ ವಿಮಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಮುಪ್ಪಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಗನೊಬ್ಬನು ಜನಿಸಿದ. ಅವನಿಗೆ ಹರಿದತ್ತ ಎಂದು ಹೆಸರನ್ನಿಡಲಾಯಿತು. ಆ ಹರಿದತ್ತ ಕುಮಾರನಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚೌಲ, ಉಪನಯನ ಮುಂತಾದ ವೇದೋಕ್ತ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಆ ವಿಮಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ಅನಂತರ ಆ ಹರಿದತ್ತನು ಗುರುಕುಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ. ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮನೆಗೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸಾರವೆಲ್ಲವೂ ಅಸಾರ ಎನಿಸಿತು. ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯ ಮೂಡಿತು. ಅವನು ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮ ಎರಡನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಒಮ್ಮೆಲೇ

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಶ್ರಮದಿಂದ ಸನ್ಯಾಸವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ. ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನ ತನ್ನ ಮಗನು ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಬಾರದೇ ಸನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದುದು ಅವನ ತಾಯಿಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು. ಮಗನ ಈ ಯತ್ಯಾಶ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಬಹಳ ಸಂಕಟಪಟ್ಟು ಅವಳು ದುಃಖದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದಳು.

ತಾಯಿ:- ಮಗು, ನನ್ನನ್ನು ಅನಾಥಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಮುಪ್ಪಿನ ಮುದುಕರಾದ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ನೀನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದಿ? ವಾರ್ಧಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಶಕ್ತರಾದ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳ ಸೇವೆಯೇ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸೇವೆ. ಇಂಥ ಮುದುಕರಾದ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ತೊರೆದು ಭಗವಂತನ ಚರಣಾರವಿಂದಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ನಿನಗೆ ಮನಸ್ಸಾದರೂ ಹೇಗೆ ಬರುವದು? ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಿನ್ನನ್ನು ತೊರೆದು ನಾನು ಹೇಗೆ ಜೀವಿಸಲಿ? ಎಂದು ದುಃಖದಿಂದ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ವಿಲಾಪಿಸತೊಡಗಿದಳು.

ಆಗ ವಿಮಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಉರುಳಾಡಿ, ಹೊರಳಾಡಿ, ಶೋಕಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪತ್ನಿಯ ದೀನ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಂಡ. ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಆಘಾತವೆನಿಸಿತು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಗೆಳತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ.

ಗೆಳತಿಯರು:- ಮಗನನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಲಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿಸಿದ ಮಗನು ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ, ಸನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕರಿಸಿಯೇ ಮನೆಯವರೆಗೆ ಬಂದು, ಒಳಗೆ ಬಾರದೇ 'ನಾನು ಸನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ನಡೆದೇ ಬಿಟ್ಟ. ತಾಯಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಮುಖವನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇವಳು ಮಗನ ವಿರಹದಿಂದ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ವಿಲಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಗೆಳತಿಯರ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ವಿವೇಕಿಯಾದ ಆ ವಿಮಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಶಾಂತಭಾವದಿಂದ ತನ್ನ ಮಡದಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ನುಡಿದ.

ವಿಮಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ:- ಕಲ್ಯಾಣಿ, ನೀನು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಏಕೆ ಶೋಕಿಸುವಿ? ಸಂಸಾರವನ್ನು ಪರಿತ್ಯಜಿಸಿ. ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪಾದಪಲ್ಲವಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತ ನಿರಂತರ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದ ನಮ್ಮ ಮಗನು ಧನ್ಯ. ಅಂಥ ವಿರಕ್ತ ಶಿಖಾಮಣಿ. ಅತ್ಯಂತ ವಿವೇಕಿಯಾದ ಮಗನಿಗೆ ಜನ್ಮಕೊಟ್ಟ ನೀನೂ ಧನ್ಯಳೇ. ಅವನಿಂದ ನಾನು, ನೀನು ನಮ್ಮ ಕುಲ ಎಲ್ಲವೂ ಉದ್ಧೃತವಾಗುವದು.ಈ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಮಿಂಚಿನ ಗೊಂಚಲಿನಂತೆ ಚಂಚಲ, ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ಸಮಾಧಾನ ನೀಡುವ ಸ್ಥಾನವೆಂದರೆ ವೈಕುಂಠವೊಂದೇ, ಸಂಸಾರವು ನೀರಿನ ಮೇಲಿನ ಗುಳ್ಳೆಯಂತೆ ಕ್ಷಣಭಂಗುರ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಭರತ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾತ್ಮರು ರಾಜ್ಯ, ಭೋಗ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಅಧಿಕಾರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೊರೆದು ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸಿ ಉತ್ತಮ ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಹೆಂಡತಿ, ಹಣ, ಕಾಮ, ಶರೀರ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲೂ ದೊರೆಕುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ದುಃಖವನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ದರ್ಶನವಾಗುವವರೆಗೆ ಈ ದುಃಖದಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಬಿಡುಗಡೆಯಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಿಜವಾದ ವಿವೇಕಿಗಳು ಈ ದುಃಖಮಯ ಸಂಸಾರ ತೊರೆದು ಏಕಾಂತ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ನಡೆದು

ಭಗವಂತನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ, ಒಲಿಸಿ ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಗನು ಈ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಇಂಥ ವಿವೇಕವನ್ನು ಹೊಂದಿ. ತಾನೂ ಧನ್ಯನಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನೂ ಧನ್ಯರಾಗಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಂತೋಷಪಡಬೇಕು. ನೀನು ಶೋಕಿಸಬೇಡ.

ಧರ್ಮಪತ್ನಿ:- ನಾಥ, ನೀನು ಹೇಳುವ ವಿಷಯವೆಲ್ಲವೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ನಮ್ಮ ಮಗನೇನೋ ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರ ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಸಂನ್ಯಾಸ ಮಾರ್ಗ ಹಿಡಿದು ಅನೇಕ ಶಿಷ್ಯರನ್ನೂ, ಭಕ್ತರನ್ನೂ ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಬಹುದು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಗತಿಯೇನು? ಇದ್ದೊಬ್ಬ ಮಗ ಮದುವೆಯಾಗದೇ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯದೇ ಮುಂದೆ ವಂಶಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸದೇ ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗಿ ಹೊರಟುಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಮನೆತನದ ಸ್ಥಿತಿಯೇನು? ಮನುಷ್ಯರು ಒಳ್ಳೇ ಪುತ್ರರನ್ನು ಹೆತ್ತು ಅಂಥವರಿಂದ ತಮ್ಮ ವಂಶವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪಿತೃಋಣವೂ ತೀರಿದಂತಾಗುವದು. ಆದುದರಿಂದ ಈಗಲಾದರೂ ನೀವೂ ಭಗವಂತನ ಸೇವೆ ಮಾಡಿರಿ. ಅವನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಗನನ್ನು ಪಡೆಯೋಣ.

ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯ ಈ ಹಿತವಚನಕ್ಕೆ ಅಸ್ತು ಎಂದ ಆ ವಿಮಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ಪ್ರಯಾಗ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಗೈದು ಹರಿದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲ ದಿನ ಗಂಗಾಸ್ನಾನ, ದೇವತಾರ್ಚನ ಮುಂತಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡು, ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ನಾನ-ದಾನಾದಿ ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದ.

ಒಂದು ದಿನ ಆ ಯಮುನೆಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಅವನು ಯಮುನಾತಟದಲ್ಲಿ ನಿದ್ರಾಲೀನನಾದಾಗ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ತಮ್ಮ ವಾಹನವನ್ನು ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥಗಳ ಸಹಿತರಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಮಲಗಿದ ಆ ವಿಮಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಿ, ಮಧುರವಾದ ಮಾತಿನಿಂದ ಹೇಳಿದರು.

ಬ್ರಹ್ಮ:- ವಿಮಲ, ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಮನೋರಥವನ್ನು, ಪೂರ್ಣಮಾಡುವದು ಮಾತ್ರ ನನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಲ ನಾವೆಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳು ಮೇರುಶಿಖರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದೆವು. ನಮ್ಮ ದೇವತಾಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ನಾನು, ಇಂದ್ರ, ಮಹಾದೇವ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆವು. ಕರುಣಾವರುಣಾಲಯನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ನಮ್ಮ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದರ್ಶನ ನೀಡಿದ. ವರಕೇಳಿರಿ ಎಂದು ನುಡಿದ.

ಆಗ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ತಮಗೆ ಅಭಿಲಷಿತವಾದ ವರಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. ಅನಂತರ ನಾನು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಪಾದಾಂಬೋಜಗಳಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತನಾಗಿ ಎರಗಿದೆ. ಒಂದು ವರವನ್ನೂ ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ. ''ಸ್ವಾಮಿ, ನನಗೆ ನೀನು ಒಂದು ವರವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ನೀಡು. ಈ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಪ್ರಯಾಗವು ಎಲ್ಲ ಮನೋರಥಗಳನ್ನೂ ಪೂರೈಸುವ ಉತ್ತಮ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಲಿ. ಈ ಪ್ರಯಾಗ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಉತ್ತಮವಾದ ನೂರುಪಟ್ಟು ಅಧಿಕ ಪುಣ್ಯಪ್ರದವಾಗಲಿ.

ಹೀಗೆ ನಾನು ಬೇಡಿದ ವರವನ್ನು ಭಗವಂತನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ನೀಡಿದ. ಮತ್ತು ನುಡಿದ.

''ದೇವೇಂದ್ರನ ಒಡೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಖಾಂಡವವನದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಎಂಬ ಯಮುನಾತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮ. ಇಲ್ಲಿ ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರು ನನ್ನ ಸಾರೂಪ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿ. ಬ್ರಹ್ಮ, ನಾನು ಆ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ, ದ್ವಾರಕಾ ಪಟ್ಟಣವು ನಾನು ಹಿಂದೆ ಸಮುದ್ರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ದ್ವಾರಕಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ನೂರುಪಟ್ಟು ಅಧಿಕ ಪುಣ್ಯಪ್ರದವಾಗಲಿ. ಈ ದ್ವಾರಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಯಾರು ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು, ತೀರ್ಥವನ್ನು ಸೇವಿಸುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಪುಣ್ಯವೂ ಬರಲಾರದು.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಆ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ಅಂತರ್ಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ. ಆ ಶ್ರೀಹರಿಯ ವಚನದಂತೆ ಈ ನವೀನವಾದ ದ್ವಾರಕಾ ಪಟ್ಟಣವು ಪ್ರಯಾಗ ಮುಂತಾದ ತೀರ್ಥಗಳಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎನಿಸಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುವ

''ಅಯೋಧ್ಯಾ ಮಥುರಾ ಮಾಯಾ ಕಾಶೀ ಕಾಂಚೀ ತಥೈವ ಚ ।
ಅವಂತಿಕಾ ಪುರೀ ದ್ವಾರಾವತೀ ಚೈವ ಸಪ್ತೈತಾ ಮೋಕ್ಷದಾಯಿಕಾ ॥

ಎಂಬ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಏಳು ತೀರ್ಥಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ತೀರ್ಥವೆಂದರೆ ಕಾಶೀ, ಪ್ರಯಾಗ ಮತ್ತು ಈ ನಿಗಮೋದ್ಬೋಧಕ ತೀರ್ಥ. ಈ ಮೂರು ತೀರ್ಥಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ತೀರ್ಥಗಳಿಗೆ ಹೋದವರು ತೀರ್ಥಸ್ನಾನದ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ದ್ವಾರಕಾ ಎಂಬ ಈ ನವೀನವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಒಳಗೆ ಇರುವ ಸಕಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗಿಂತ ನೂರುಪಟ್ಟು ಅಧಿಕ ಪುಣ್ಯಪ್ರದವಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನೀನು ಈ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದರೆ ನಿನಗೆ ಕುಲಭೂಷಣವಾದ ಮಗನು ದೊರಕುವನು. ಈ ದ್ವಾರಕಾ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಭಗವಾನ್ ಗೋವಿಂದನು ಸುಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವನು.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಂತರ್ಧಾನ ಹೊಂದಿದರು. ವಿಮಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ. ದೇವತಾತರ್ಪಣ, ಋಷಿತರ್ಪಣ, ಭಗವತ್ಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸಿದ. ಮತ್ತು ದ್ವಾರಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ.

ದ್ವಾರಕೇ ಕೃಷ್ಣವಲ್ಲಭೇ ಸುತಂ ವಂಶಕರಂ ದೇಹಿ
ಮಹ್ಯಂ ಭಕ್ತಾಯ ತೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪರಮ ಪ್ರೀತ್ಯಾಸ್ಪದಳಾದ ದ್ವಾರಕೆಯೇ, ನನ್ನ ವಂಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗೊಳಿಸುವ ಒಬ್ಬ ಮಗನನ್ನು ಭಕ್ತನಾದ ನನಗೆ ನೀನು ನೀಡು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕೂಡಲೇ ಆಕಾಶವಾಣಿಯಾಯಿತು.

ಆಕಾಶವಾಣಿ:- ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಶಿರೋರತ್ನದಂತಿರುವ ಈ ತೀರ್ಥದ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯೂ, ವಂಶಾವೃದ್ಧಿಕಾರಿಯೂ ಆದ ಒಳ್ಳೇ ಸತ್ಪುತ್ರನು ನಿನಗೆ ಜನಿಸುವನು.

ಈ ಆಕಾಶವಾಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ವಿಮಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಗಂಡುಮಗ ಹುಟ್ಟುವನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು. ಈ ದ್ವಾರಕಾ ತೀರ್ಥದ ನೀರನ್ನು ತನ್ನ ಕಮಂಡಲು ವಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಯಾಚಲದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಗೆಳೆಯನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಭೇಟಿಯಾದ. ಅವನಿಗೆ ಈ ಎಲ್ಲ ತನ್ನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ವಿಮಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತಿಳಿಸಿದ. ಸಂತಾನಕ್ಕಾಗಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವ ತನಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿ ದ್ವಾರಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಭಗವದಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡು ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ನೀಡಿದ್ದನ್ನೂ ಸಹ ಹೇಳಿದ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ ಅವನ ಮಿತ್ರನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾಗಿ ದ್ವಾರಕಾತೀರ್ಥದ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತನಾಗಿ ನುಡಿದ.

ಮಿತ್ರಬ್ರಾಹ್ಮಣ:- ಪ್ರಿಯಮಿತ್ರ, ಈ ಭಾರತಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿರುವವೋ ಅವೆಲ್ಲವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಬಂದೆ. ನೀನು ಹೇಳಿದ ಈ ನವೀನವಾದ ದ್ವಾರಕಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಎಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವದು ಸಹ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಆ ದ್ವಾರಕಾ ತೀರ್ಥದ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸು. ನೀನು ನನ್ನ ಪರಮ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಿತ್ರ. ನಿಜವಾದ ಮಿತ್ರನು ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ಬಂಧು ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಹಿತಕಾರಕ. ನಿರ್ಧನನಾದ ದರಿದ್ರ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಎಲ್ಲ ಬಾಂಧವರೂ ತೊರೆದು ಹೋಗುವರು. ನಿಜವಾದ ಮಿತ್ರನು ಮಾತ್ರ ಎಂದಿಗೂ ತ್ಯಜಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಸಂಸಾರ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ದುಃಖಪಡುವ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಮಿತ್ರನಾದ ಮನುಷ್ಯನು ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುವನು. ಅದರಿಂದ ಪ್ರಾಣಸಖನಾದ ನೀನು ನನಗಿದೊಂದು ಉಪಕಾರ ಮಾಡು. ಆ ದ್ವಾರಕಾತೀರ್ಥವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸ್ನಾನಮಾಡಲು ಅನುವು ಕಲ್ಪಿಸು. ನನ್ನ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ದಾರಿತೋರು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ವಿಮಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಕಥಾನಕ ಎಂಬ ನೂರ ಎಂಬತ್ತೊಂಬತ್ತನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ವಿಮಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಂದ ರಾಕ್ಷಸಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಾಂಪಿಲ್ಯ ನಗರದ ನಾರಿಯರ ಉದ್ಧಾರ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೯೦

ನಾರದ:- ಮಿತ್ರನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ವಿಮಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅವನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಈ ದ್ವಾರಕಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅತಿಶಯವಾದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆ ಯಮುನಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದರು.

ಆಕಾಶವಾಣಿ:- ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠ, ಇದು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪರಮ ಪವಿತ್ರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಈ ತೀರ್ಥದ ಪ್ರಸಾದವುಂಟಾಗಿ ಅದರಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಲ ಭಕ್ತಿಯುಂಟಾಗುವದು.

ಈ ಆಕಾಶವಾಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ಇದು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಬಂದ ಆಕಾಶವಾಣಿ, ಅವನ ಅನುಗ್ರಹಸೂಚಕ ಎಂದೂ ಇಬ್ಬರೂ ಭಾವಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದರು. ನಂತರ ಕೃತಕೃತ್ಯರಾಗಿ ಇಬ್ಬರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದರು. ತುಸು

ಅಂತರದ ವರೆಗೆ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ನಡೆದು ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ದಾರಿಯು ಕವಲೊಡೆದ ಬಳಿಕ ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟರು. ಆ ವಿಪ್ರನು ವಿಮಲನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ತನ್ನ ಊರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದನು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಮರುದೇಶವು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಆ ಮರುದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಂಪಿಲ್ಯ ನಗರದ ನಾರಿಯರು ತಮ್ಮ ಕಾಮವಾಸನೆಯಿಂದ ರಾಕ್ಷಸಿಯರಾಗಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಯಮುನೆಯ ನೀರನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹೊರಟ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಅವರು ನೋಡಿ ಅವನನ್ನು ಕೊಂದು ತಿನ್ನಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಧಾವಿಸಿದರು. ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ತೆರೆದು ಆಸೆಯಿಂದ ಕೊಂದು ತಿನ್ನಬೇಕೆಂದು ತನ್ನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಪ್ರೇತಪಿಶಾಚಿನಿಯರನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಗಾಬರಿಯಾದ. ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು ವೇದಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ಒಂದು ರಕ್ಷಾಚಕ್ರವನ್ನೇ ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ಅವನುಚ್ಚರಿಸಿದ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಭೀತರಾಗಿ ದೂರ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಆ ಪಿಶಾಚಿನಿಯರು ಅವನನ್ನು ಕೇಳಿದರು.

ಪಿಶಾಚಿನಿಯರು:- ನೀನು ಯಾರು? ನಿನ್ನಿಂದ ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯೇ ಕುಂಠಿತವಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ದರ್ಶನದಿಂದ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಸನ್ನತೆ ಬಂದಿದೆ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನದಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ಇಂಥ ಶಾಂತಿ, ಸಮಾಧಾನ ದೊರೆತ ಬಳಿಕ ನಿನ್ನ ಪಾದಸ್ಪರ್ಶವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಎಂಥ ಫಲವುಂಟಾಗಬೇಡ ! ಆದುದರಿಂದ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ, ನಮ್ಮ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಅಡಿದಾವರೆಯನ್ನು ಇರಿಸು. ಆ ರಾಕ್ಷಸಿಯರ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಹರಿದತ್ತನು ನುಡಿದ.

ಹರಿದತ್ತ:- ನಾನು ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ಹರಿದತ್ತನೆಂದು ನನ್ನ ಹೆಸರು. ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಪುಷ್ಕರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮಗೆ ನನ್ನಿಂದ ಏನಾಗಬೇಕು ಹೇಳಿರಿ. ನನಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಅಭೀಷ್ಟವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವೆ.

ರಾಕ್ಷಸಿಯರು:- ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ, ಈ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ತೀರ್ಥಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ? ಯಾವ ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದೆ? ಇದನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸು. ಬೇರೆ ಪವಿತ್ರ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಶ್ರವಣಮಾಡಿಯಾದರೂ ಈ ನಮ್ಮ ದುಷ್ಟದೇಹದಿಂದ ನಮಗೆ ವಿಮೋಚನೆಯಾಗಬಹುದು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ:- ನಾನು ಅವಂತಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಆಶ್ರಮದಿಂದ ಹರಿದ್ವಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ದ್ವಾರಕಾಕ್ಷೇತ್ರ, ಪ್ರಭಾಸಕ್ಷೇತ್ರ, ಸೇತು, ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆ, ಶಿವಕಾಂಚಿ, ವಿಷ್ಣುಕಾಂಚಿ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದೆ. ಬಳಿಕ ಜಗನ್ನಾಥಪುರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಜಗನ್ನಾಥಸ್ವಾಮಿಯ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಗಂಗಾಸಾಗರ ಸಂಗಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಋಷಿತರ್ಪಣ, ಪಿತೃತರ್ಪಣ ನೀಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಗಂಗೆಯು ಮೂರು ಮುಖಗಳಿಂದ ಸಮುದ್ರನಾಥನನ್ನು ಬಿಗಿದಪ್ಪುತ್ತಾಳೆ. ಗಯಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಿಂಡದಾನ ಮಾಡಿದೆ. ಸರಯೂ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಕೋಸಲ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗಿದ್ದೆ.

ಗೋಪ್ರತಾರ ತೀರ್ಥಕ್ಕೂ ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೂ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನನ್ನೂ, ಬಿಂದುಮಾಧವನನ್ನೂ ನೋಡಿ ಧನ್ಯನಾದೆ. ಮಣಿಕರ್ಣಿಕಾ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಜ್ಞಾನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗು ಹಾಕಿದೆ. ಅನೇಕ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಕಾಶೀಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದು ಗಂಗಾಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸೇವೆಗೈದು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಯಾಗಕ್ಕೆ

ಬಂದೆ. ಪುಷ್ಯ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ ಚತುರ್ದಶೀ ದಿನ ಗಯಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದೆ. ಮಾಘಮಾಸದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಅರುಣೋದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಗಂಗಾಯಮುನಾ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಗೋಮತೀ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಅನಂತರ ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ನಾನ-ದಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿದೆ. ಬಳಿಕ ಮಥುರಾ ವಿಶ್ರಾಂತಿ, ಅಸಿಕುಂಡ, ಕೃಷ್ಣಗಂಗಾ, ಧ್ರುವಾ, ಅಕ್ರೂರ, ಕೇಶಿ, ಕಾಲೀಯ ಮೊದಲಾದ ತೀರ್ಥಗಳನ್ನು ನಾನು ಸುತ್ತಾಡಿ, ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಗವದಾರಾಧನೆಗೈದೆ. ಅನಂತರ ಯಮುನಾ ನದಿಯ ಎರಡೂ ದಂಡೆಗುಂಟ ಇರುವ ಹನ್ನೆರಡು ವನಗಳಗುಂಟ ಇರುವ ಸಮಸ್ತ ಕಾಂಕ್ಷಿತಗಳನ್ನೂ ಕರುಣಿಸುವ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಹಸ್ತಿನಾವತೀ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಅನಂತರ ಹಿಮಗಿರಿಯ ಶೃಂಗದಲ್ಲಿರುವ ಬದರೀನಾರಾಯಣ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ಕೇದಾರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನೂ ಮಹಾದೇವನನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಿ ಹರಿದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ದೇವ, ಪಿತೃ, ಋಷಿಗಳಿಗೆ, ತರ್ಪಣ ನೀಡಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದೆ. ಪುಷ್ಕರಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ತೆರಳಿದೆ.

ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಮಲ ಎಂಬ ನನ್ನ ಒಬ್ಬ ಮಿತ್ರನು ಭೇಟಿಯಾದ. ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದಿಂದ ಹೊರಟು ನನ್ನನ್ನು ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ದ್ವಾರಕಾ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಕಾಣದಿದ್ದರೂ ಅಶರೀರ ವಾಣಿಯು ರೂಪದಿಂದ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಪಡೆದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಹರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ನಾನು ಹೊಂದಿದೆ. ನಾನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬರುವಾಗ ದ್ವಾರಕಾ ತೀರ್ಥದ ಜಲವನ್ನು ನನ್ನ ಕಮಂಡಲುವಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಈ ದುರ್ದೆಶೆಯನ್ನು ಕಂಡು ನನ್ನ ಕರುಳುಕರಗಿದೆ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ವಶವರ್ತಿ. ನಿಮ್ಮ ಯಾವ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿ?

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಅವನು ಕಮಂಡಲುವಿನಲ್ಲಿರುವ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ರಾಕ್ಷಸಿಯರ ಮೈ ಮೇಲೆ ಉಗ್ಗಿದ. ಆ ಜಲಸ್ಪರ್ಶ ಆದ ಕೂಡಲೇ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ರಾಕ್ಷಸ ದೇಹ ಬಿಟ್ಟು ದೇವತಾ ದೇಹವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಅವರನ್ನು ಕರೆಯಲು ಒಂದುನೂರು ವಿಮಾನಗಳು ಬಂದವು. ಆ ಎಲ್ಲ ರಾಕ್ಷಸಿಯರೂ ದ್ವಾರಕಾ ಜಲದಿಂದ ಅಪ್ಸರೆಯರಾಗಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನುಡಿದರು.

ರಾಕ್ಷಸಿಯರು:- ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠ, ದ್ವಾರಕಾ ಜಲದ ಸಂಗದಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಕ್ಷಸ ಜನ್ಮವು ಕಳೆದು ದಿವ್ಯವಾದ ಅಪ್ಸರಾದೇಹವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ನಾವು ಈಗ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ನಮಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ನೀಡು. ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅನುಗ್ರಹವಿರಲಿ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ದೇವಲೋಕದಿಂದ ಬಂದ ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ಆರೋಹಣ ಮಾಡಿ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದರು.

ಯಮುನಾ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿರುವ ಈ ದ್ವಾರಕಾ ತೀರ್ಥದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮಾನವರು ಪಾಪಗಳಿಂದ ಮೋಚನ ಹೊಂದುವರು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ವಿಮಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಂದ ರಾಕ್ಷಸಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಾಂಪಿಲ್ಯ ನಗರದ ನಾರಿಯರ
ಉದ್ಧಾರ ಎಂಬ ನೂರ ತೊಂಬತ್ತನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಶಿಬಿರಾಜ:- ನಾರದ, ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳು. ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದಲ್ಲಿರುವ ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ.

ನಾರದ:- ಚಂದ್ರಭಾಗಾ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಕೋಸಲ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣವಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಚಂಡಕ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಬ್ಬ ಕ್ಷೌರಿಕನು ವಾಸಿಸಿದ್ದ. ಅವನು ಪರದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ, ಶಸ್ತ್ರಪಾಶಗಳಿಂದ ದಾರಿಕಾರರನ್ನು ಕೊಳ್ಳೆಹೊಡೆದು ಲೂಟಿಮಾಡಿ ಮದ್ಯಪಾನ, ಜೂಜಾಟ, ವೇಶ್ಯಾಗಮನ ಮುಂತಾದ ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ. ದೇವಾಲಯದ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಸಹ ಒಡೆದು ಅಲ್ಲಿನ ಕಲ್ಲು ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ. ಪರಸ್ತ್ರೀ ಲಂಪಟನಾದ ಆ ನೀಚ ನಾಪಿತ ಮಾಡದ ಪಾಪಕೃತ್ಯಗಳೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಆ ಕ್ಷೌರಕನ ಮನೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮುಕುಂದ ಎಂಬ ಕರ್ಮಠನಾದ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಇರುತ್ತಲಿದ್ದ. ಅವನು ಒಂದು ದಿನ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಸಂಗದಿಂದ ಸಂತೋಷಚಿತ್ತನಾಗಿ ದಣಿದು ಮಲಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಚೌರ್ಯಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರವೀಣನಾದ ಆ ಚಂಡನೆಂಬ ನಾಪಿತನು ಮುಕುಂದನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯ. ಸುತ್ತಲೂ ಗಾಢಾಂಧಕಾರ. ಮುಕುಂದನ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಂಗಾರ, ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳನ್ನೂ, ಆಭರಣಗಳನ್ನೂ ಅಪಹರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿದ. ಹೊರಗಿನ ಮೊಗಸಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ದೋಚಿದ. ನಂತರ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ನಡುಮನೆಯ ಕಪಾಟ ತೆರೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ. ಆದರೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಕವಚಗಳಿಂದ ಬಿಗಿಯಾದ ಆ ಕಪಾಟನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರವಾದ ಖಡ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಏರಿದ. ಕಾಮಕೇಳಿಯಿಂದ ದಣಿದ ತೃಪ್ತ ದಂಪತಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿದ್ರೆಹೋಗಿದ್ದರು. ಈ ಪಾಪಿ ಬಂದಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇವನು ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಮುಕುಂದನ ಹೆಂಡತಿಯ ಮೈ ಮೇಲಿನ ಬಂಗಾರದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾದನು. ಒಮ್ಮೆಲೇ ಮುಕುಂದನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಕಳ್ಳ ಬಂದಿದ್ದು ಆಭರಣಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ತಿಳಿದುಹೋಯಿತು. ಆದರೆ ಭಯದಿಂದ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯದೇ ನಿದ್ದೆ ಬಂದವರಂತೆಯೇ ಮಲಗಿದರು.

ಆ ನಾಪಿತನು ಇಬ್ಬರ ಮೈಮೇಲಿನ ಆಭರಣಗಳನ್ನೂ ದೋಚಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟ. ಆಗ ಮುಕುಂದನು ಎದ್ದು ಬಂದು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಆ ಕ್ಷೌರಿಕನನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದ. ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ತಮ್ಮ ಆಭರಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಕೊಸರಾಡಿದ. ಆದರೆ ಚತುರ ಚೋರನಾದ ಕ್ಷೌರಿಕನು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿನ ಆಯುಧದಿಂದ ಮುಕುಂದನ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಇರಿದ. ಅಯ್ಯೋ! ಎಂದು ಚೀರುತ್ತ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಮುಕುಂದ.

ಅವನ ದನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಓಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಕರುಳು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹೊರಚೆಲ್ಲಿದ್ದವು. ನೆತ್ತರಿನ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಮುಕುಂದ

ಬಿದ್ದಿದ್ದ. ಯಾರು ಈ ದುಷ್ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಎಸಗಿದವರು? ಎಂದು ಜನರೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದರು. ಮುಕುಂದನು ಮರಣೋನ್ಮುಖನಾಗಿ ಶ್ವಾಸೋಚ್ಛ್ವಾಸವನ್ನು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ. ''ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಹೀಗಾಗಿದೆ.'' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟ. ಆಗ ಅವನ ತಾಯಿಯು ಹಾಗೂ ಹೆಂಡತಿಯು ಮುಕುಂದನ ಶವವನ್ನು ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಭಯಂಕರ ಶೋಕವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅವನ ಭಾರ್ಯೆಯಂತೂ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹೊರಳಾಡಿ ಗಂಡನ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುತ್ತ ಪ್ರಲಾಪಿಸಿದಳು.

ಭಾರ್ಯೆ :- ಗುಣಗಳ ನಿಧಿಯಾದ ಮುಕುಂದ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ನೀನು ಸಿಟ್ಟಾಗಿರುವೆಯಾ? ನಾನೆಂದೂ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ನೀನು ಎಂದೂ ಹೀಗೆ ಮೌನವಾಗಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡದ್ದು ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಏಕೆ ಮಾತನಾಡಲೊಲ್ಲೆ? ಈ ಪಂಜರದಲ್ಲಿರುವ ಗಿಳಿಗೆ ನೀನು ಪ್ರತಿದಿನ ''ರಾಮ, ರಾಮ ಹರೇ ಕೃಷ್ಣ, ನಾರಾಯಣ ಪ್ರಭೋ'' ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಹರಿನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಪಾಠಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಿ. ನೀನು ಇಲ್ಲದೇ ಆ ಗಿಳಿಯು ಆಹಾರವನ್ನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎದ್ದೇಳು.

ನೀನು ನನ್ನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿರಿಸಿದ ನಿನ್ನ ಮಗು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಪ್ರಸವಕಾಲದವರೆಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಅಗಲಿ ಇರಲಾರೆ. ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಲಾದರೂ ನೀನು ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳು. ನೀನು ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳದಿದ್ದರೆ ನಾನೂ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಸಹಗಮನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಆ ಮುಕುಂದನ ಮಡದಿಯು ಗಂಡನ ಜೊತೆಗೆ ಸಹಗಮನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಿದ್ಧಳಾದಳು. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮುಕುಂದನಿಗೆ ವಿದ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಿದ ವೇದಾಯನ ಎಂಬ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಪೃಥ್ವೀ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಗೈಯುತ್ತ ಹೊರಟ ಆ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಸಂಚಾರ ಕ್ರಮದಿಂದ ಅಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಆಗಮಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಚಾರಕರನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ''ಮುಕುಂದ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ, ಅವನ ತಾಯಿ, ಹೆಂಡತಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ?''

ಮನೆಯ ದಾಸಿಯು ಕೈ ಮುಗಿದು ವೇದಾಯನರಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು. ಪೂಜ್ಯರೇ, ಪಾಪಿಯೊಬ್ಬನು ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನರಾದ ಮುಕುಂದರನ್ನು ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಚೂರಿಯಿಂದ ಇರಿದು ಕೊಂದನು. ಮತ್ತು ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಅಮೂಲ್ಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಕದ್ದುಕೊಂಡು ಓಡಿಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ನಮಗೆ ಒಡೆಯನಾದ ಮುಕುಂದನ ಶವ ಅಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಅವನ ತಾಯಿ, ಹೆಂಡತಿ ಎಲ್ಲರೂ ಅದರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ವೇದಾಯನರು:- ತಾಯಿ, ನೀವು ಈಗ ಮುಕುಂದನ ದೇಹವನ್ನು ಕುರಿತು ಶೋಕವನ್ನು ಮಾಡುವಿರೋ? ಅಥವಾ ಮುಕುಂದನ ಆತ್ಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಶೋಕಿಸುವಿರೋ? ಈ ದೇಹವು ಪಂಚಭೂತಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ. ಪಂಚಭೂತಾತ್ಮಕವಾದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಪಂಚಭೂತಗಳು ಕ್ಷೀಣವಾಗಿ ಪಂಚತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶೋಕ ಅನವಶ್ಯಕ. ಈ ಪದಾರ್ಥವು ಒಂದಿಲ್ಲಾ ಒಂದು ದಿನ ನಾಶಹೊಂದುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ ಪದಾರ್ಥವೇ. ಆದುದರಿಂದ ಮುಕುಂದನ ದೇಹನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಶೋಕಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ನಿಮ್ಮ ಮಾತು

ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮುಕುಂದನ ಆತ್ಮನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ದುಃಖಪಡುವುದೂ ಅನುಚಿತ. ಏಕೆಂದರೆ ಆತ್ಮವು ಅನಾದಿ, ನಿತ್ಯ. ಅದಕ್ಕೆಂದೂ ನಾಶವಿಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ ಮಾನವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಕರ್ಮಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಜನನ, ಮರಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾರೂ ಶೋಕವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ಅಯೋಧ್ಯಾ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಎಂಬ ನೂರ ತೊಂಬತ್ತೊಂದನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ಮುಕುಂದನ ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕೋಶಲಪುರಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜಿಸಿದುದು; ಮುಕುಂದನ ಉದ್ಧಾರ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೯೨

ನಾರದ :- ವೇದಾಯನ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ತಮ್ಮ ತತ್ವೋಪದೇಶದಿಂದ ಆ ಮುಕುಂದನ ಬಂಧುಬಳಗದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಸಾಂತ್ವನಗೊಳಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಅವನಿಗೆ ಮರಣಾನಂತರ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಮುಕುಂದನ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದ ಹೆಂಡತಿಯು ಸಹಗಮನಕ್ಕೆ ಆತುರಳಾಗಿ ಹೊರಟಿದ್ದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ವೇದಾಯನ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡಿ, ಅದನ್ನು ತಡೆದರು. ಆ ಮುಕುಂದನ ಸಹೋದರರು ಆ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ವೇದಾಯನ ಮಹರ್ಷಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುಕುಂದನ ಅಸ್ಥಿಯನ್ನು ಗಂಗಾಜಲದಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜಿಸಲು ಹೊರಟನು. ಅನಂತರ ಆ ಮುಕುಂದನ ಸೋದರ ಹಾಗೂ ವೇದಾಯನ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಕೋಶಲ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

ಆ ಕೋಸಲ ತೀರ್ಥದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಯಮುನಾ ತೀರದ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಭೂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಮಲಗಿ ತಮ್ಮ ಮಧ್ಯೆ ಮುಕುಂದನ ಮೂಳೆತುಂಬಿದ ಚೀಲವನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆಯಾಸಗೊಂಡ ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ನೆಲಕ್ಕೆ ಮೈಹಚ್ಚಿದ ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಗಾಢವಾದ ನಿದ್ದೆ. ಅವರೊಟ್ಟಿಗೆ ಅನೇಕ ಜನ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೂ, ಯಾತ್ರಿಕರೂ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮಲಗಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮಲಗಿಕೊಂಡಾಗ ಒಂದು ನಾಯಿಯು ಪಕ್ವಾನ್ನವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಶಿಬಿರದ ತುಂಬ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಮೂಸಿ, ನೆಕ್ಕಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅನೇಕ ಸಲ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಅದನ್ನು ಹೊಡೆದಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಅದು ಪುನಃ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದು ಸುತ್ತಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ನಾಯಿಯು ಈ ರಾತ್ರಿ ಹೀಗೆಯೇ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡುತ್ತ ವೇದಾಯನ ಹಾಗೂ ಮುಕುಂದನ ಸೋದರ ಮಲಗಿದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಅವರಿಬ್ಬರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಮುಕುಂದನ ಮೂಳೆಯ ಸಂಪುಟ ಅದರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದದ್ದೇ ತಡ, ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಸಂಪುಟ ಬಿಡಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ನಾಯಿಗೆ ನಿರಾಶೆ ಆ ಮೂಳೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ರಕ್ತ, ಮಾಂಸಗಳ ಲೇಪವಿರಲಿಲ್ಲ.

ರಕ್ತ ಮೂಳೆಗಳನ್ನು ಆಚೀಚೆ ಎಳೆದಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ನಿರಾಶೆಗೊಂಡ ಆ ನಾಯಿಯು ಬದಿಯಲ್ಲಿನ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಆ ಮೂಳೆಯ ಗಂಟನ್ನು ಬಿಸಾಡಿತು. ಮುಕುಂದನ ಮೂಳೆಗಳು ಹೀಗೆ ಅ ಪವಿತ್ರ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಸೇರಿದವು ಮೂಳೆಗಳು ತೀರ್ಥದ ಪವಿತ್ರ ಜಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೊಡನೆಯೇ ಮುಕುಂದನ ಉದ್ಧಾರವಾಯಿತು.

ಮುಕುಂದನಿಗೆ ದಿವ್ಯ ಶರೀರ ಲಭಿಸಿತು. ಅವನ್ನನು ಕರೆಯಲು ದೇವಲೋಕದಿಂದ ವಿಮಾನವು ಬಂದಿತು. ಆಗ ದಿವ್ಯ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದ ಮುಕುಂದನು ತೀರ್ಥದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ನಿದ್ದೆ ಹತ್ತಿ ಮಲಗಿದ ತನ್ನ ಗುರುಗಳಾದ ವೇದಾಯನರು ಹಾಗೂ ಸೋದರನನ್ನು ನೋಡಿದ. ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ. ಎದ್ದ ಕೂಡಲೇ ಗುರುವಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ.

ಮುಕುಂದ :- ಗುರು ವೇದಾಯನರೇ, ಇದೋ ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ಅನಂತ ಪ್ರಣಾಮಗಳು. ಅನುಜನೇ, ನಿನಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳು ನೀವಿಬ್ಬರೂ ನನ್ನ ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ಈ ದಿವ್ಯವಾದ ಕೋಶಲ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರಿ. ನಾಯಿಯು ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಆ ಮೂಳೆಯ ಕರಂಡಕವನ್ನು ಎಳೆದು ನದಿಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿತು. ಆದರಿಂದ ನಾನು ಆ ತೀರ್ಥದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಉದ್ಧೃತನಾದೆ. ನಾನು ಅಪಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಹೊಂದಿ ನರಕಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರವಾದ ಯಮಯಾತನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಈ ತೀರ್ಥದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಈಗ ದೈವೀ ಶರೀರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನನ್ನು ಇಂದ್ರಲೋಕಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ವಿಮಾನ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ನನ್ನ ಅಸ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ದಿವ್ಯ ಜಲದ ಸ್ಪರ್ಶಮಾಡಿಸಲೆಂದು ಬಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಹೋಗೋಣವೆಂದು ಬಂದೆ. ನನ್ನ ಕೆಲಸವಾಯಿತು. ನನಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ನೀಡಿ.

ವೇದಾಯನ :- ಮುಕುಂದ, ನೀನು ನಾಪಿತನಿಂದ ದುರ್ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆಯಷ್ಟೇ. ಮರಣಾನಂತರ ನೀನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ? ನರಕಕ್ಕೆ ಎಂದು ಹೋದೆ. ಆ ನರಕವೆಂಥದು? ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಹೇಗೆ ಇರುತ್ತಾರೆ? ಅವರಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನನಗೆ ಹೇಳು.

ಮುಕುಂದ :- ಗುರುಗಳೇ, ನಾನು ಮರಣಾನಂತರ ಯಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದು ಈ ತೀರ್ಥೋಕದ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಮತ್ತೆ ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಬರುತ್ತಲಿದೆ. ಕೇಳಿರಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಚಂಡಕ ಎಂಬ ನಾಪಿತ ನನ್ನನ್ನು ಇರಿದು ಕೊಂದ ಕೂಡಲೇ ಯಮನದೂತರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ನನ್ನನ್ನು ಸಂಯಮಿನೀಪುರಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಯಾತನಾದೇಹದಿಂದ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ನರಕದ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಹಚ್ಚಿದರು. ಭಯಂಕರವಾದ ಉಕ್ಕಿನ ಸರಳುಗಳಿಂದ ಹೊಡೆದು, ಪಾಶಗಳಿಂದ ಬಿಗಿದು ಎಣ್ಣೆಯ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕರಿದು, ಅಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಚುಚ್ಚಿ, ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಹಿಂಸೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಣಾಂತಿಕವಾದ ವೇದನೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದರು. ಸುಡುವ ಉಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಬರಿಮೈಯಿಂದ ಹೊರಳಿಸಿದರು. ಮೈಮೇಲೆ ಯಮದೂತರ ಪ್ರಹಾರ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಏಟು ಹಾಕುತ್ತ ಯಮದೂತರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಯಮದೂತರು :- ನೀನು ಗುರುದ್ರೋಹವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಭೀಕರಯಾತನೆ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಸಂಯಮಿನೀಪುರಕ್ಕೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಯಮನೆದುರು ಒಯ್ದು ಯಮನಿಗೆ ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಯಮಧರ್ಮನು ಮಾತನಾಡಿದ.

ಯಮ:- ದೂತರೇ, ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ನನಗೆ ಒಂದು ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ''ಯಮಧರ್ಮ, ನೀನು ನಿನ್ನ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಲಿಸು. ಮುಪ್ಪಿನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳನ್ನು, ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪೋಷಿಸದಿರುವವರಿಗೆ ಕಠೋರ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡು. ಅದರಂತೆ ಗುರುದ್ರೋಹಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಯದಿಂದ ಮರ್ದಿಸು. ಈ ಇಬ್ಬರು ಪಾಪಿಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನೀನೆಂದೂ ದಯೆದೋರಬೇಡ.''

ಹೀಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ನನಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಗುರುದ್ರೋಹವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅಪಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನಿಗೆ ಘೋರವಾದ ದುಃಖವುಂಟಾಗುವಂತೆ ಇವನನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನರಕಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರಿ. ಹೀಗೆ ಯಮದೇವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಯಮದೂತರು ನನ್ನನ್ನು ರೌರವ ನರಕಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಘೋರಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಕ್ಷಣವೂ ನನಗೆ ಯುಗವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸಹಿಸಲಶಕ್ಯವಾದ ದುಃಖ, ದಾರುಣ ಸಂಕಟ, ಎದೆಯೊಡೆಯುವಂಥ ಪ್ರಹಾರಗಳು. ಇವುಗಳಿಂದ ನಾನು ಅನುಭವಿಸಿದ ದುಃಖ ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ? ಈ ದುಃಖವನ್ನು ನಾನು ಮೂವತ್ತು ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಅನುಭವಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಸುದೈವದಿಂದ ಮೂವತ್ತೊಂದನೆಯ ದಿನ ಈ ಕೋಸಲಾತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಾಯಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಮೂಳೆಯ ತುಂಡುಗಳು ಎಳೆದೊಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು. ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಆ ನರಕದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯಿತು. ಗುರುದ್ರೋಹದಿಂದ ಬಂದ ಪಾಪವು ಪೂರ್ತಿ ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ದಿವ್ಯದೇಹವು ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಒಡಮೂಡಿತು. ದೈವೀಭಾವವು ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಖಶಿಖಾಂತವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು. ನಾನು ನರಕದಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ನಾಕಲೋಕಕ್ಕೇ ನಡೆದಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಇಂದ್ರರು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಮಾಡುವ ಅವಧಿ ಪೂರ್ತಿಯ ಕಾಲದವರೆಗೆ ನಾನು ಅಮರಾವತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವರ್ಗೀಯ ಸುಖೋಪಭೋಗಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ವಾಸಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಯಮಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ನಾನು ನರಕಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವಾಗ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಭೀಕರರೂ, ವಿಕಾರಮುಖರೂ, ಹಿಂಸಕರೂ, ಸಿಂಹದ ಮುಖದವರೂ, ಆನೆಯ ತಲೆಯವರೂ, ಚೂಪಾದ ಕೋರೆದಾಡೆಯುಳ್ಳವರೂ, ಬೆಕ್ಕಿನ ಮುಖದವರೂ ಆಗಿ ಕರಾಳ ಸ್ವರೂಪವುಳ್ಳವರಂತೆ ಕಂಡ ಯಮಕಿಂಕರರು ನಾನು ದೈವತಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿ ದಿವ್ಯದೇಹಧರನಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡ ಕೂಡಲೇ ದಿವ್ಯ ಭೂಷಣವುಳ್ಳವರೂ ಸೌಮ್ಯ, ಶಾಂತ ಸುಂದರಸ್ವರೂಪದ ಸಜ್ಜನರಾಗಿ ತೋರಿಬಂದರು. ನೀವು ಕೇಳಿದ ಯಮಲೋಕದ ವಿಷಯವಾದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ನಾನು ಉತ್ತರ ನೀಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಾನು ದೇವೇಂದ್ರನ ಸ್ವರ್ಗಪುರಿಗೆ ತೆರಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ನೀಡಿರಿ.

ಸನ್ಯಾಸಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ವೇದಾಯನರು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಮುಕುಂದನು ವರ್ಣಿಸಿದ ನರಕದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಕೋಸಲಾತೀರ್ಥದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಿ ಮತ್ತೆ ಆ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಿದರು.

ವೇದಾಯನ :- ಮುಕುಂದ, ನೀನು ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ನನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಕಲ ವೇದಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದೆ. ವ್ಯಾಕರಣ, ವೇದಾಂತ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ನಾನೇ ನಿನಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿದೆ. ನೀನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಸೇವೆ ಶುಶ್ರೂಷೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆ. ಗುರುಭಕ್ತಿ, ಹರಿಭಕ್ತಿ, ಶಮ, ದಮ ಮುಂತಾದ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಮುಂದೆ ಅವೇ ವಿಕಾಸಗೊಂಡದ್ದನ್ನೂ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಥ ನಿನಗೆ ಗುರುದ್ರೋಹ, ತನ್ಮೂಲಕವಾದ ಪಾಪ ಬಂದದ್ದು ಹೇಗೆ? ಗುರುಲೋಪವನ್ನು ನೀನು ಯಾವಾಗ ಮಾಡಿದ್ದೆ? ಇದನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳು.

ಮುಕುಂದ :- ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ 'ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಪಿತೃಸಮಾನರು. ಅವರ ಸೇವೆ ಶುಶ್ರೂಷೆ ಮಾಡುವದು ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೇ ಸೇರಿದ್ದು' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಜನ್ಮಕೊಟ್ಟವ, ಉಪನಯನ ಮಾಡಿದವ, ಕನ್ಯಾಕೊಟ್ಟವ ಹಾಗೂ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಿದವ ಇವರೇ ಆ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ತಂದೆಗೆ ಸಮರು.

ನಾನು ನನಗೆ ಜನ್ಮಕೊಟ್ಟು ಉಪನಯನ ಮಾಡಿ, ನನ್ನ ಪಾಲನೆ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಎಂದೂ ಮೀರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ನನಗೆ ಕನ್ಯೆಕೊಟ್ಟ ಅತ್ತೆ-ಮಾವಂದಿರ ಸೇವೆಯನ್ನೂ ತಪ್ಪದೇ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಿದ, ತಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಯೂ ಮೀರಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕುಲದ ಆಚಾರ್ಯರು ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ಪಾರಂಗತರು. ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನನ್ನಿಂದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಅಪರಾಧವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಸಂತಾನವಾದರೆ ನಮ್ಮ ಕುಲಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಒಂದು ಹಸುವನ್ನು ದಾನನೀಡಿ, ದಕ್ಷಿಣೆನೀಡಿ ಆ ನಂತರವೇ ಮಗುವಿನ ಹುರಿಕೊಯ್ಯುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ನಾನು ತುಸು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿ ನಡೆದೆ. ನಾನು ಗಂಡುಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ತಕ್ಷಣ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಧೇನುವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣಾಸಹಿತವಾಗಿ ದಾನ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಕುಲಾಚಾರ್ಯರ ಗೌರವವನ್ನು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ದಾನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಗುರುದ್ರೋಹದ ಪಾಪ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತು. ತತ್ಫಲವಾಗಿ ನಾನು ಅಕಾಲಮರಣಹೊಂದಿ ನರಕಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಘೋರವಾದ ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ತೀರ್ಥ ಜಲದ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ನಾನು ದಿವ್ಯದೇಹ ಧರಿಸಿ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊರಟುನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಈ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಅನುಮತಿ ನೀಡಬೇಕು.

ವೇದಾಯನ :- ಮುಕುಂದ, ನಿನಗೆ ಈಗ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸ್ಮರಣೆ ಬಂದಿದ್ದು ಈ ಕೋಸಲತೀರ್ಥ ಸ್ನಾನದ ಪ್ರಭಾವ. ಆದರೆ ಈ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮೂಳೆಗಳು ಬಂದು ಬೀಳಲು ಯಾವ ಪುಣ್ಯವು ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದಿತು? ನಿನ್ನ ಸ್ಮೃತಿಪಥದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಈಗ ಹೊಳೆಯುವವು. ಅವನನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳು.

ಮುಕುಂದ:- ಒಂದು ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ಸಮಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಬಂದನು. ಅವನಿಗೆ ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ನೀಡಿ, ಸತ್ಕರಿಸಿ ಉತ್ತಮ ಭೋಜನವನ್ನೂ

ಮಾಡಿಸಿದೆ. ನಾನು ನೀಡಿದ ಭೋಜನದಿಂದ ಆ ಅತಿಥಿಯು ತೃಪ್ತನಾದ. ಅವನಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಮೆತ್ತಗಿನ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನೂ ಹಾಸಿ ಕೊಟ್ಟೆ. ಅವನು ಮಲಗಿದ ರಾತ್ರಿ ಅವನಿಗೆ ಭಯಂಕರ ಜ್ವರವು ಹಿಡಿಯಿತು. ಅವನ ಸರ್ವಾಂಗಗಳಲ್ಲೂ ಉರಿ, ಸಂಕಟ, ವಿಚಿತ್ರವೇದನೆ, ಬೆಳಗಾಗುವವರೆಗೆ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊರಳಾಡಿದ, ಗೋಳಾಡಿದ. ವೇದನೆ ತಾಳಲಾರದೇ ಕೊನೆಗೆ ಬೆಳಗಾದಾಗ ಅವನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮೃತನಾಗಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ನಾನು ಅಂತ್ಯಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಅವನ ಮೂಳೆಗಳನ್ನು ತಂದು ಗಂಗೆಯ ನೀರಿಗೆ ಹಾಕಿದೆ.

ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿ, ಯಥೇಷ್ಟ ಭೋಜನದಿಂದ ಉತ್ತಮ ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ ಬದುಕಿದ್ದಾಗ ಸಂತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿ, ಆತ ಮೃತನಾದ ಮೇಲೂ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕಾರ ನೆರವೇರಿಸಿ, ಅನಂತರ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಆತನ ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದುದರ ಫಲವಾಗಿ ನನ್ನ ಅಸ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಈ ಕೋಸಲ ತೀರ್ಥದ ಸ್ಪರ್ಶವಾಗುವ ಯೋಗ ಒದಗಿತು. ನನ್ನ ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಸೋದರ ಮತ್ತು ನೀವು ಇಬ್ಬರೂ ಸಂಚಯನ ಮಾಡಿ ಈ ತೀರ್ಥದ ತಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಲಗಿದಾಗ ನಾಯಿಯೊಂದು ಅದನ್ನೊಯ್ದು ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಎಸೆದಿದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಈ ದಿವ್ಯದೇಹ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಈಗ ಸುರರಂತೆ ಸುಂದರ ಶರೀರವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ನೀಡಿರಿ.

ಹೀಗೆ ನುಡಿದು, ಗುರುಗಳ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ವಿಮಾನಾರೋಹಣಮಾಡಿ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರು.

ಇತಿ ಪದ್ಮ ಮಹಾಪುರಾಣ ಭಾಗ-೪ರ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿನ
ಮುಕುಂದನ ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕೋಶಲಪುರಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜಿಸಿದುದು;
ಮುಕುಂದನ ಉದ್ಧಾರ ಎಂಬ ನೂರ ತೊಂಬತ್ತೆರಡನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—○—

ಚಂಡಕ ನಾಪಿತನ ಅಖ್ಯಾನ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೯೩

ನಾರದ:- ಶಿಬಿರಾಜ, ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ಮುಕುಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಉಪಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದೆ. ಈಗ ಚಂಡಕ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಕ್ಷೌರಿಕನ ಉಪಾಖ್ಯಾನವನ್ನೂ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ಸದಾಕೋಪಿಯೂ, ವ್ಯಭಿಚಾರಿಯೂ, ಅನಾಚಾರಿಯೂ ಆದ ಚಂಡಕನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ನಾಪಿತ. ಈತನು ತನ್ನ ನೆರೆಮನೆಯ ಮುಕುಂದನ ಮನೆಗೆ ಕನ್ನಕೊರೆದು. ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಣವನ್ನು ದೋಚಿ, ತನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಬಂದ ಮುಕುಂದನನ್ನು ಚೂರಿಯಿಂದ ಇರಿದು ಕೊಂದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ನಿನಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಮುಕುಂದನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಂಗಾರ, ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳೊಡನೆ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಪಾರಾದ ಚಂಡಕ ನಾಪಿತ. ಈ ಸಮಾಚಾರ ಆ ನಗರದ ಜನರೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯಿತು. ಜನರು ಮಹಾರಾಜರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ದೂರು ನೀಡಿದರು.

ನಾಗರೀಕರು :- ನಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿ ಮುಕುಂದ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ವಾಂಸನು ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ. ಅವನು ನಿರುಪದ್ರವಿ. ಯಾರಿಗೂ ಎಂದಿಗೂ ಮನನೋಯುವ ಮಾತನ್ನೂ ಆಡಿದವನಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಾದಚಾರ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನೆಹೊಕ್ಕು ಚಂಡಕನೆಂಬ ನಾಪಿತನು ಆಭರಣ, ಧನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ದೋಚಿ ತಡೆಯಬಂದ ಮುಕುಂದನನ್ನು ಕೊಂದುಹಾಕಿದ. ಪ್ರಜೆಗಳ ರಕ್ಷಕರಾದ ಮಹಾಪ್ರಭುಗಳು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಸರಿಕಂಡಂತೆ ಶಾಸನಗೈಯಬೇಕು.

ನಾಗರಿಕರ ಈ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆ ದೊರೆಯು ಮಂತ್ರಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ನೀಡಿದ.

ಮಹಾರಾಜ :- ಮಂತ್ರಿಯೇ, ಆ ಚಂಡಕನೆಂಬ ನಾಪಿತನು ಇದ್ದಲ್ಲಿಂದ ಹಿಡಿದು ತರಿಸು. ಅವನನ್ನು ದಂಡಿಸಬೇಕು.

ನೂರು ಜನ ಸೈನಿಕರೊಡನೆ, ಇನ್ನಿತರ ಅವಶ್ಯಕ ಪರಿಚಾರಕರೊಡನೆ ಮಂತ್ರಿಯು ಮುಕುಂದನ ಮನೆಗೆ ಹೋದ. ಅವನ ಬಂಧುಬಾಂಧವರನ್ನು ಕೇಳಿದ.

ಮಂತ್ರಿ:- ಮುಕುಂದನ ಬಾಂಧವರೇ, ನಿಜ ಹೇಳಿರಿ. ಮುಕುಂದನನ್ನು ಕೊಂದ ಪಾಪಿ ಯಾರು ? ಮಹಾರಾಜರ ಆಜ್ಞೆಯಾಗಿದೆ. ಆ ಅಪರಾಧಿಯನ್ನು ನಾನು ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಆಗ ಮುಕುಂದನ ಬಳಗದವರು ''ಮಂತ್ರಿ ಮಹೋದಯರೇ, ಈ ಮುಕುಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನು ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತ, ಪಾಠ, ಪ್ರವಚನ ಮಾಡುತ್ತ ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ. ಯಾರಿಗೂ ಎಂದೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಕೇಡನ್ನು ಚಿಂತಿಸದವನಲ್ಲವೆಂಬುದು ಇಡೀ ಊರಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ನೆರೆಮನೆಯ ಚಂಡಕನೆಂಬ ನಾಪಿತನು ಒಂದು ದಿನ ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಅಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ ಮುಕುಂದನನ್ನು ಚೂರಿಯಿಂದ ಇರಿದು ಮುಕುಂದನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೊಳ್ಳೆಹೊಡೆದು ಓಡಿಹೋದ, ಅವನು ಓಡಿ ಹೋಗುವಾಗ ಅವನ ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ವಸ್ತ್ರವೊಂದು ಇಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಇಗೋ-ಇದೇ ಆ ನಾಪಿತನ ರುಮಾಲು. ಮುಕುಂದನ ಹೆಂಡತಿಯು ನಡೆದ ಘಟನೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳುತ್ತ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದಳು.

ಮುಕುಂದನ ಪತ್ನಿ :- ಮಂತ್ರಿಗಳೇ, ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಅಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಕೊಂಡಾಗ, ಈ ಚಂಡಕ ನಾಪಿತನು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಮೈಮೇಲಿನ ಆಭರಣಗಳನ್ನೂ ನನ್ನ ಪತಿಯ ಕೊರಳೊಳಗಿನ ಮಾಲೆಯನ್ನೂ ಅಪಹರಿಸಲು ಕೈ ಹಾಕಿದ. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಆ ಕ್ರೂರ ಸ್ವರೂಪದ ಚಂಡಕನನ್ನು ನೋಡಿ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ನಮಗೆ ಮಾತೇ ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ಭಯದಿಂದ ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿ ಹಾಗೆಯೇ ಮಲಗಿದ್ದೆವು. ಆ ಪಾಪಿಯು ನನ್ನ ಮೈಮೇಲಿನ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ನನ್ನ ಪತಿಯ ಕೊರಳೊಳಗಿನ ಹಾರವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟ. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹೋಗಿ ಅವನನ್ನು ನನ್ನ ಪತಿ ಹಿಡಿದರು. ಆಗ ಆ ದುಷ್ಟನು ಚೂಪಾದ ಚೂರಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಪತಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿದನು. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿಹೋದನು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೇ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ.

ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಹತ್ತಿರವೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರಿಯು ಕೊಲೆಗಾರ ನಾಪಿತನೇ ಎಂಬ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮತ್ತು ಆ ನಾಪಿತನ ಮನೆಗೆ ಹೋದ. ಮಂತ್ರಿಯು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಚಂಡಕನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಮಂತ್ರಿಯ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಸೈನಿಕರು ಕೂದಲು ಹಿಡಿದು ಅವನನ್ನು ಜಗ್ಗಿ ಎಚ್ಚರ ಗೊಳಿಸಿದರು. ದಿಗ್ಗನೆದ್ದು ಕುಳಿತ ಆ ನಾಪಿತಾಧಮನು ಯಾರು ! ಯಾರು ! ಇಲ್ಲೇಕೆ ಒಳಗೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ? ಹೇಗೆ ಬಂದಿರಿ? ಎಂದು ಬಡಬಡಿಸಿದ. ಅವನ ಅಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಸೊಪ್ಪುಹಾಕದ ಮಂತ್ರಿಯು ಸೈನಿಕರು ಅವನ ಕೈಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿ ಜಡಿದು, ರಾಜನಲ್ಲಿಗೆ ಎಳೆದು ತಂದರು.

ರಾಜ :- ಧರ್ಮಜ್ಞನಾದ ಮಂತ್ರಿಯೇ, ಇವನ ಸಂಹಾರ ಈಗಲೇ ಆಗಬೇಕು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣದ ಹೊರಗೆ ಚಂದ್ರಭಾಗಾ ನದಿಯು ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಲಿದೆ. ಚಂದ್ರಭಾಗಾ ನದಿಯ ದಡಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮರಣಿಸಿದವರೆಲ್ಲ ಆ ನದಿಯ ಪುಣ್ಯ ದಿಂದ ಮರಣಾನಂತರ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ಈ ಪಾಪಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗಪ್ರಾಪ್ತಿ ಯಾಗಬಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ಇವನನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲದೇ ಚಂದ್ರಭಾಗಾ ನದಿಯ ಸೀಮೆಯನ್ನು ದಾಟಿ ಆಚೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಿರಿ. ಈ ಚಂದ್ರಭಾಗಾ ನದಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಐದು ಕ್ರೋಶದಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲವೂ ಚಂದ್ರಭಾಗಾ ನದಿಯ ತೀರವೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಪಾಪಿಯನ್ನು ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ದಾಟಿಸಿ ತಲೆಯೊಡೆದು, ಮರಣ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿ.

ಹೀಗೆ ರಾಜನಿಂದ ಆಜ್ಞಪ್ತನಾದ ಮಂತ್ರಿಯು ಹಂತಕರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿದ. ರಾಜನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ. ಆ ಹಂತಕರು ಮಂತ್ರಿಯ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ, ಮಂತ್ರಿಯು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ದುಷ್ಟನ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ಕಡಿದುಹಾಕಿದರು.

ಅನಂತರ ಆ ನಾಪಿತನು ಮರಣಹೊಂದಿ ಮರುದೇಶದಲ್ಲಿ ಘೋರ ವಿಷದಿಂದ ಫೂತ್ಕರಿಸುವ ಹಾವ ಆಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ. ಧವ ಎಂಬ ಹೆಮ್ಮರದ ಹೊದರಿನಲ್ಲಿ ಭೀಕರವಾದ ವಿಷವನ್ನು ಕಕ್ಕುವ ಆ ಹಾವು ಸೇರಿಕೊಂಡಿತು. ಈ ಕ್ರೂರ ಹಾವಿನ ಫೂತ್ಕಾರದ ಬಿಸಿಯಿಂದ ಹಚ್ಚುಹಸಿರು ಮೆರೆಯುವ, ಕುಡಿಮಿಡಿ ದಾಂಗುಡಿಯಿಟ್ಟು ಬಾನಿನುದ್ದ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಆ ಹೆಮ್ಮರವು ಒಣಗಿಹೋಗಿತ್ತು. ಈ ಪಾಪಿಯಾದ ಸರ್ಪದ ಪ್ರವೇಶದಿಂದ ವೃಕ್ಷದ ಕಾಂಡ, ಚಿಗುರು, ಫಲ ಎಲ್ಲವೂ ಒಣಗಿ ಉದುರಿ ಮೋಟುಮರವಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿತು. ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಹಸಿರುಹುಲ್ಲೂ ಸಹ ಆ ಘೋರ ಹಾವಿನ ಫೂತ್ಕಾರದಿಂದ ವಿಷಮಯವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತ್ತು.

ಮುಂದೆ ಒಂದು ದಿನ ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದಿಂದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ. ಅವನು ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿರುವ ನಾರಾಯಣದೇವರ ನಿವಾಸಸ್ಥಾನವಾದ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ. ಅವನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕುಳಿತಾಗ, ಇನ್ನೂ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಅವನು ತನ್ನ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದ. ಅದರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರ ಮೂಳೆಗಳಿದ್ದವು. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತನ್ನ ತಾಯಿ ತಂದೆಯರ ಅಸ್ಥಿವಿಸರ್ಜನೆಗಾಗಿ ಗಂಗಾ ನದಿಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದ. ಹೀಗೆ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೊರಟ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿ